

GRAMMATICA

1.1. Het Arabisch schrift: algemene kenmerken

Het Arabisch schrift verloopt van rechts naar links.

Het Arabisch kent geen hoofdletters. Wel bestaan meerdere kalligrafische schriftvormen, waarvan de belangrijkste het *nashī*- of drukschrift (in het handboek gebruikt) en *ruq'a*-schrift zijn. Dit laatste is een vlotter lopend schrift waarbij meerdere letters vereenvoudigd worden geschreven en dat vooral in het Midden-Oosten als handschrift gebruikt wordt.

Het Arabisch alfabet geeft met zijn 28 lettertekens een volledig overzicht van de medeklinkerfonemen van het Standaard Arabisch: behalve de 'alif stemt iedere letter overeen met één medeklinkerfoneem. Wanneer we dit vergelijken met de uitspraakleer van het Nederlands zien we dat daar bepaalde letters in onderlinge combinatie afzonderlijke fonemen kunnen vormen, bv. s+j in "meisje".

Binnen een Arabisch woord kan een medeklinker zowel in begin-, midden- als eindpositie voorkomen zonder een wijziging in de uitspraak te ondergaan. In het Nederlands daarentegen kunnen medeklinkers naargelang hun positie in het woord verschillend uitgesproken worden, bv. de Nederlandse /d/ wordt in eindpositie stemloos uitgesproken, zoals in "bad".

De letters worden in woordverband aaneengeschreven. Uitzondering hierop vormen 6 letters die niet met de volgende letter mogen verbonden worden.

Opm.1: In het overzicht van het alfabet op p. 12 zijn deze 6 letters weergegeven zonder onderlinge verbindingsstrepen.

Een Arabisch woord kan niet gesplitst of afgebroken worden aan het einde van een regel.

Alle letters hebben in principe 4 verschillende vormen naargelang zij voorkomen:

1. aan het begin van een letterreeks in een woord (in de tabel op p.12 onder 'begin')
2. verbonden aan een voorgaande letter én een volgende letter in het woord (in de tabel onder 'midden')
3. als laatste letter verbonden aan een voorgaande letter in het woord (in de tabel onder 'einde')
4. aan geen van beide zijden aan een letter verbonden (in de tabel onder 'onafhankelijk')

Om de 28 letters weer te geven beschikt het Arabisch over 15 basislettervormen. Om letters met eenzelfde basisvorm van elkaar te onderscheiden, plaatst men 1 tot 3 diakritische punten onder of boven de letter.

ب *b*   ت *t*   ث *ṭ*   ن *n*   ي *y*

Onder de 28 letters zijn er 3 die ook kunnen gebruikt worden om een lange klinker weer te geven.

Korte klinkers, het ontbreken van een klinker bij een bepaalde medeklinker, de verdubbeling in de uitspraak van een medeklinker, e.d.m. kunnen met behulp van speciale leestekens boven of onder de medeklinker aangeduid worden.

Naargelang deze leestekens al dan niet in een tekst gebruikt worden, spreekt men van een gevocaliseerde of ongevocaliseerde tekst. Met uitzondering van de koran, schoolboeken voor onderwijs Arabisch en de meeste Arabische woordenboeken, zijn Arabische teksten echter doorgaans ongevocaliseerd, zodat zij alleen uit een medeklinkerskelet bestaan.

Men schrijft bv. كَتَبَ *K T B*, hetgeen gelezen kan worden als:

كَتَبَ *KaTaBa* = hij schreef
كُتِبَ *KuTiBa* = het werd geschreven
كُتُبَ *KuTuB* = boeken

Paradoxaal uitgedrukt kunnen we dus zeggen dat men een Arabische zin slechts kan lezen nadat men hem heeft begrepen, d.i. vanuit de context, door kennis van de grammatica en eventueel door gebruik van het woordenboek.

Als taal van de koran heeft het Arabisch zich in de loop der eeuwen verspreid over grote gebieden in Azië en Afrika. Hierdoor maken het Perzisch (een Indo-Europese taal) en het Urdu nog steeds gebruik van het Arabisch schrift, andere talen zoals het Turks, het Maleis en het Swahili hebben dat in vroegere tijden ook gedaan.

Er bestaan verschillende wetenschappelijke transcriptiesystemen om het Arabisch in Latijns schrift weer te geven.

Opm.2: Het transcriptiesysteem in het handboek is grotendeels gelijklopend met het systeem dat gebruikt wordt in andere westerse handboeken en woordenboeken. Toch komen ook andere transcriptiesystemen voor. Dit hoeft geen problemen op te leveren aangezien men in wetenschappelijke werken i.v.m. het Standaard Arabisch steeds een overzicht geeft van de gehanteerde transcriptie.

1.2. De Arabische klankleer: schrift en uitspraak

De meeste Arabische fonemen leveren in de uitspraak geen moeilijkheden op omdat ze voorkomen in het Nederlands of andere West-Europese talen als het Frans, Engels of Duits.

7 medeklinkerfonemen zijn echter karakteristiek voor het Arabisch en komen niet voor in de West-Europese talen; ze zijn in de linkerruimte op de volgende pagina's vetjes aangeduid tussen teksthaken. De student kan ze best leren uitspreken met behulp van de oefeningen op CD die bij het handboek horen of, indien mogelijk, samen met een native speaker.

Transcr. Schrift en uitspraak

b Uitspraak zoals in ‘boek’

Schrijfwijze: ب   ب_____ب_____ب_____ب_____

Herhaal:

t Uitspraak zoals in ‘ton’

Schrijfwijze: ت   ت_____ت_____ت_____ت_____

Herhaal:

t Uitspraak zoals de stemloze Engelse *th* in ‘thing’.

Schrijfwijze: ث   ث_____ث_____ث_____ث_____

Herhaal:

n Uitspraak zoals in ‘niet’

Schrijfwijze: ن   ن_____ن_____ن_____ن_____

Herhaal:

y Uitspraak zoals in ‘jas’

Schrijfwijze: ي   ي_____ي_____ي_____ي_____

Herhaal:

Het Arabisch kent 3 klinkers, telkens in een korte en een lange variant.

- De korte klinkers zijn leestekens die boven of onder de voorgaande medeklinker kunnen geschreven worden. Elk van deze 3 klinkers wordt in deze les afzonderlijk besproken.
- De lange klinkers worden steeds weergegeven door een korte klinker, gevolgd door een semi-vocaal, zodat ze in het ongevocaliseerd schriftbeeld wel herkenbaar zijn.

a De korte /a/ wordt in het Arabisch *fatha* genoemd en wordt weergegeven door een schuin streepje َ boven de medeklinker, bv.:

ثَبَّتَ *tabata* = het stond vast

ā De lange /ā/ wordt weergegeven als اَ , d.i. een *fatha* gevolgd door een 'alif.

Uitspraak: De 'alif (ا) is de enige letter in het alfabet die geen eigen uitspraak heeft. Zij kan in het schrift in verschillende functies gebruikt worden, o.a. om een voorgaande /a/-klank tot /ā/ te verlengen.

Schrijfwijze: ا   ل   ل   ا

Herhaal:

Voorbeeld: باب *bāb* = een deur

بابا *bābā* = papa

ā De 'alif *maqṣūra*(ي) is een letter die niet in het alfabet is opgenomen omdat zij enkel kan voorkomen als laatste letter van een woord. In het schrift stemt zij overeen met een *yā'* (ي) in eindpositie zónder diakritische punten.

Schrijfwijze: ي   ي

Herhaal:

Uitspraak: In heel wat Arabische woorden wordt de eind-/ā/ niet weergegeven door een 'alif, maar door een 'alif *maqṣūra*.

Voorbeeld: بَنَى *banā* = hij bouwde

' Uitspraak: De *hamza* stemt overeen met een glottisslag in de uitspraak. In het Nederlands wordt de glottisslag onbewust uitgesproken bij elk woord dat met een klinker begint (bv. 'aap'), maar ook middenin woorden als 'na-apen'.

Schrijfwijze: De *hamza* is geen letter, wel een klein leesteken ء. Als een woord met een klinker begint, gebruikt men in het schrift een 'alif als 'drager' van de *hamza*.

Voorbeeld: أَب 'ab = vader

أَنَا 'anā = ik

(Maak nu oefening 1)

ğ Uitspraak zoals in het Engelse 'John'. In Noord-Afrika en de Levant (Syrië - Libanon) wordt ze uitgesproken zoals in het Franse 'jour', maar de Egyptenaren spreken ze uit zoals in het Engelse 'game'.

Schrijfwijze: ج ج ج ج

Herhaal:

- [h] Uitspraak: de ḥā' wordt voortgebracht door de spieren van de farynx te spannen bij het doorlaten van de lucht. Een tip: wij sluiten spontaan de spieren van de farynx bij het gorgelen, bij het medisch onderzoek van de keel en... bij het kokhalzen! Het herhaald oefenen van een van deze technieken kan ons helpen om deze spieren te activeren en er ook bij de uitspraak gebruik van te maken.

Schrijfwijze: ح ح ح ح

Herhaal:

- h Uitspraak zoals in het Duitse 'Buch' of het Spaanse 'Juan', iets meer schurend dus dan in het Nederlandse 'lach'.

Schrijfwijze: خ خ خ خ

Herhaal:

Een *šadda* (̣) boven een medeklinker geeft aan dat die medeklinker verlengd wordt uitgesproken. In de transcriptie wordt dit weergegeven door de verdubbeling van de medeklinker.

Uitspraak: Het is van groot belang een verdubbelde consonant duidelijk verlengd uit te spreken. We moeten de sluitingsperiode vóór het 'loslaten' van de medeklinker dus verlengen zoals bij de uitspraak van Nederlandse samengestelde woorden als 'onnodig', 'rolluik' en 'voorruit'.

Voorbeeld: تَبَّتَ *tabbata* = hij maakte vast

حَتَّى *hattā* = totdat

(Maak nu oefening 2)

- d Uitspraak zoals in 'dak'.

Schrijfwijze: د د د د

Herhaal:

d Uitspraak zoals de stemhebbende Engelse th in ‘this’. Let op: maak een duidelijk onderscheid tussen *t* en *d* !

Schrijfwijze: ذ ذ ذ ذ

Herhaal:

r Uitspraak zoals in ‘rood’ (tongpunt-/r/ !).

Schrijfwijze: ر ر ر ر

Herhaal:

z Uitspraak zoals in ‘zaak’.

Schrijfwijze: ز ز ز ز

Herhaal:

w Uitspraak zoals in het Engelse ‘wall’ of het Franse ‘ouate’.

Schrijfwijze: و و و و

Herhaal:

i De korte /i/ wordt in het Arabisch *kasra* genoemd en wordt weergegeven door een schuin streepje ِ onder de medeklinker.

Voorbeeld: إِذَا 'idā = indien, als
وَاحِدٍ wāḥid = één

ī De lange /ī/ wordt weergegeven als يِ of يِي, d.i. een *kasra* gevolgd door een *yā*’.

Voorbeeld: دِينَ dīn = godsdienst
تِينَ tīn = vijgen
أَخِي 'ahī = mijn broer

(Maak nu oefening 3)

s Uitspraak zoals in ‘sok’.

Schrijfwijze: س   س_____س_____س_____س_____

Herhaal:

š Uitspraak zoals in ‘charme’.

Schrijfwijze: ش   ش_____ش_____ش_____ش_____

Herhaal:

Een *sukūn* (◌ْ) (‘stilte’) boven een medeklinker geeft aan dat deze medeklinker vocaal-loos wordt uitgesproken. Ook /aw/ en /ay/, de 2 enige diftongen in het Standaard Arabisch, geeft men weer door een *sukūn* boven de letters *wāw* (وْ) en *yā* (يْ).

Voorbeeld:

دَرَسَ	<i>dars</i>	= les
بِنْت	<i>bint</i>	= dochter
أَوْ	<i>'aw</i>	= of
شَيْخ	<i>šayh</i>	= oude man

(Maak nu oefening 4)

[‘] Uitspraak: de ‘*ayn* is een stemhebbende faryngale stoot, hetgeen betekent dat de spieren van de farynx sterk worden aangespannen en met een krachtige luchtstoot losgelaten.

Schrijfwijze: ع   ع_____ع_____ع_____ع_____

Herhaal:

ġ Uitspraak: een huig-/r/, zoals gebruikelijk in het Frans. Let op: maak een duidelijk onderscheid tussen deze huig-/r/ en de tongpunt-/r/ (ر) want in het Arabisch zijn dit 2 verschillende fonemen!

Schrijfwijze: غ   غ_____غ_____غ_____غ_____

Herhaal:

u De korte /u/ wordt in het Arabisch *ḍamma* genoemd en wordt weergegeven door een kleine komma ^{◌ُ} boven de medeklinker.

Voorbeeld: أخت ^أ *'uht* = zus
جبنة ^ج *ḡubn* = kaas
نحن ^ن *naḥnu* = wij

ū De lange /ū/ wordt weergegeven als ^{◌ُو}, d.i. een *ḍamma* gevolgd door een *wāw*.

Voorbeeld: دروس ^د *durūs* = lessen
بيوت ^ب *buyūt* = huizen

(Maak nu oefening 5)

m Uitspraak zoals in 'mus'.

Schrijfwijze: م م _____ م _____ م

Herhaal:

h Uitspraak zoals in 'ham'.

Schrijfwijze: ه ه _____ ه _____ ه

Herhaal:

De *tā' marbūṭa* (ḏ) is niet als letter in het alfabet opgenomen omdat zij enkel als suffix voorkomt. Zij kan dus alleen als laatste letter van een woord voorkomen, meestal om het vrouwelijk enkelvoud aan te duiden.

In het schrift stemt zij overeen met een *hā'* voorzien van 2 diakritische punten bovenaan. In de uitspraak is het een /t/ die echter niet altijd wordt uitgesproken.

Schrijfwijze: ة ة _____

Herhaal:

Voorbeeld: مدينة ^م *madīna(t)* = stad
سبورة ^س *sabbūra(t)* = schrijfbord

(Maak nu oefening 6)

k Uitspraak zoals in ‘kat’.

Schrijfwijze: ك ك_____ك_____ك_____ك_____

Herhaal:

l Uitspraak zoals in ‘lam’.

Schrijfwijze: ل ل_____ل_____ل_____ل_____

Herhaal:

(Maak nu oefening 7)

f Uitspraak zoals in ‘fiets’.

Schrijfwijze: ف ف_____ف_____ف_____ف_____

Herhaal:

[*q*] Uitspraak: de *qāf* verschilt van de *kāf* in die zin dat het articulatiepunt niet midden het verhemelte ligt, maar achteraan tegen de huid. Een tip: spreek een *qāf* uit alsof je een aardappel in de mond had!

Schrijfwijze: ق ق_____ق_____ق_____ق_____

Herhaal:

(Maak nu oefening 8)

De *sād*, *dād*, *tā*’ en *zā*’ zijn 4 emfatische medeklinkers. Zij verschillen van hun niet-emfatische varianten *s*, *d*, *t* en *z* in die zin dat de tong in haar geheel naar het zachte gehemelte wordt gebracht bij de uitspraak. Hierdoor gaat men spontaan de lippen meer tuiten en worden de klinkers in de omgeving ‘donker’ gekleurd.

[*ṣ*] Uitspraak: emfatisering van de /s/.

Vgl. met het Engels: de /s/ in ‘sing’ stemt in uitspraak overeen met de Arabische niet-emfatische س, terwijl zij in ‘soul’ wordt uitgesproken zoals de emfatische ص.

Schrijfwijze: ص ص_____ص_____ص_____ص_____

Herhaal:

[ð] Uitspraak: emfatisering van de /d/.

Vgl. met het Engels: de /d/ in ‘**d**esk’ stemt in uitspraak overeen met de Arabische niet-emfatische د, terwijl zij in ‘**d**oll’ wordt uitgesproken zoals de emfatische ض.

Schrijfwijze: ض ض ض ض

Herhaal:

[t] Uitspraak: emfatisering van de /t/.

Vgl. met het Engels: de /t/ in ‘**t**ip’ stemt in uitspraak overeen met de Arabische niet-emfatische ت, terwijl zij in ‘**t**all’ wordt uitgesproken zoals de emfatische ط.

Schrijfwijze: ط ط ط ط

Herhaal:

[z] Uitspraak: houdt het midden tussen een geëmfatiseerde z en d.

Vgl. met het Engels: de /th/ in ‘**th**is’ verschilt in uitspraak met die in ‘**moth**er’, waar zij lijkt op de ظ.

Schrijfwijze: ظ ظ ظ ظ

Herhaal:

(Maak nu oefening 9)

1.3. Ligaturen

In de Arabische kalligrafie en bij sommige schriftvormen waaronder het *ruq'a*-schrift, maakt men dikwijls gebruik van ligaturen, d.i. een schrijftechniek waarbij men sommige letters in elkaar vervlecht. Ter illustratie volgen enkele woorden waarin bepaalde lettercombinaties telkens weergegeven zijn in een schriftvorm mét en een schriftvorm zonder ligatuur:

لم	=	لم	حمام	=	حمام
الهجرة	=	الهجرة	محافظ	=	محافظ
نهاية	=	نهاية	تجول	=	تجول
بحاجة	=	بحاجة	تماثيل	=	تماثيل

Bovenstaande ligaturen komen ook frequent in het handboek voor, maar de student moet ze niet

(verbonden aan een vorige letter) $\text{لا} \leftarrow$ of (losstaand) $\text{لا} \leftarrow \text{ا} + \text{ل}$

verplicht toepassen in het schrift. Slechts in één geval is men verplicht een ligatuur te gebruiken:

Let op: verbind deze ligatuur nooit met de volgende letter!

(Maak nu oefening 10)

1.4. Het alfabet (الأبجدية)

naam	einde	midden	begin	onafhankelijk	transcriptie
'alif	ا	ا	ا	ا	'
bā'	ب	ب	ب	ب	b
tā'	ت	ت	ت	ت	t
tā'	ث	ث	ث	ث	t̤
ġīm	ج	ج	ج	ج	ġ
hā'	ح	ح	ح	ح	h
hā'	خ	خ	خ	خ	ħ
dāl	د	د	د	د	d
dāl	ذ	ذ	ذ	ذ	d̤
rā'	ر	ر	ر	ر	r
zāy	ز	ز	ز	ز	z
sīn	س	س	س	س	s
šīn	ش	ش	ش	ش	š
ṣād	ص	ص	ص	ص	ṣ
ḍād	ض	ض	ض	ض	ḍ
ṭā'	ط	ط	ط	ط	ṭ
ẓā'	ظ	ظ	ظ	ظ	ẓ
'ayn	ع	ع	ع	ع	'
ġayn	غ	غ	غ	غ	ġ
fā'	ف	ف	ف	ف	f
qāf	ق	ق	ق	ق	q
kāf	ك	ك	ك	ك	k
lām	ل	ل	ل	ل	l
mīm	م	م	م	م	m
nūn	ن	ن	ن	ن	n
hā'	ه	ه	ه	ه	h
wāw	و	و	و	و	w
yā'	ي	ي	ي	ي	y

OEFENINGEN

Oefening 1: (schrijf- en lees oefening)

Alle opgegeven letters staan bijna in hun geschikte vorm en zijn voorzien van de nodige leestekens.

1. Maak van deze letterreeksen woorden door ze – overal waar dat nodig is – te verbinden. Gebruik daarvoor de ruimte naast de woorden.
2. Lees de woorden luidop in klasverband.

7. تَابَ	1. أَبَ
8. بَيَّانَ	2. بَابَ
9. ثَبَّتَ	3. أَنَا
10. نَأَى	4. بَاتَ
11. أَتَى	5. يَا
12. بَنَى	6. بَدَنَتَ

Oefening 2:

6. حَاجَّ	1. خَانَ
7. أَتَّحَ	2. أَخَ
8. جَدَّاحَ	3. تَاجَ
9. خَيَّبَ	4. بَحَثَ
10. جَبَّانَ	5. حَاجَّ

Oefening 3:

4. رِيحَ	1. بَارَزَ
5. أَخِيرَ	2. زَارَ
6. وَزِيرَ	3. جَزَّارَ

10. بِوَأَب

7. دَجَاج

11. أَخَذَ

8. وَارِد

12. جَذَّاب

9. بَرِيد

Oefening 4:

6. أَسَدٌ بِأَب

1. شَجَرٌ

7. تَشَدَّدَ يَدٌ

2. شَجَرٌ بِأَب

8. إِنْ سَمَانَ

3. شَمَائِلٌ

9. يَشُدُّ رَبَّانٍ

4. حَشِيَّةٌ يَشُدُّ

10. إِنْ سَمِيَ حَبَابٌ

5. بِرِسَّةٍ بِأَب

Oefening 5:

6. غَدَا

1. عَادَ

7. بِغَدَا

2. شَعْبٌ

8. يَرْغَبُ

3. أَعْدُ

9. عَرَبِيٌّ

4. يَبْرِيحُ

10. يَغْنِي

5. شَارِعٌ

Oefening 6:

4. يَنْامُ

1. مَعَ

5. سَمِعْتُمْ

2. هُمْ

6. سَمِعْتُهُ

3. مُمْجِمٌ

7. إِهْتِرَمَام
8. مَدِينَة
9. شَهَادَة
10. مَدْرَسَة

Oefening 7:

1. أَكَل
2. كَم
3. سَمَك
4. كَلَب
5. لَيْرَة
6. مَكَّة
7. أَبُوك
8. تَكَلَّمَ

Oefening 8:

1. هَدَف
2. فَوْقَ
3. سُوق
4. قَلَب
5. لَقَب
6. حَقَّ
7. فَاقِر
8. سَقْف
9. لَقْلَقَ
10. مُفَكِّر

Oefening 9:

1. صَدِيق
2. نَصُوص
3. يَضْرِبُ
4. أَرْض
5. أَظُنُّ
6. ظُهُر
7. طَبِيب
8. إِطَار
9. مُحَافَظَة
10. أُعْطِي

Oefening 10:

1. لاَ	5. لَأَنَّ
2. لاَ زِمَ	6. أَلَا سَدَّ تَمَازِذَ
3. أَلَا أُمِّ	7. أَلَا سَدَّ مَلَامَ
4. أَلَا مَمَّةَ	8. مَلَأَ

Oefening 11: Conversatieoefening (met behulp van de lesgever)

إِسْمِي	إِسْمُكَ	لَا	هَذَا	أَنَا	أَنْتِ
مَا؟	وَ	نَعَمْ	هَذِهِ	مِنْ	أَنْتِ
إِسْمُكَ	هَلْ؟	مَنْ؟	يَا	أَيْنَ؟	

Reeks 1: L: Ik heet X, hoe heet jij ?

S₁: Ik heet Y.

S₁→S₂: En hoe heet jij ?

S₂: Ik heet Z.

enz.

Reeks 2: L: Heet jij X ?

S₁: Ja/neen, ik heet X/Y.

S₁→S₂: En heet jij Y ?

S₂: Ja/neen, ik heet Y/Z.

enz.

Reeks 3: L→S₁ over S₂: Wie is dat, yā ...?

S₁→S₂: Hoe heet jij ?

S₂: Ik heet X.

S₁→L: Dat is X, yā ...

S₁→S₂ over S₃: Wie is dat, yā...?

enz.

Reeks 4: S₁→S₂: Ik ben van ..., van waar ben jij ?

S₂: Ik ben van ...

S₂→S₃: En van waar ben jij ?

enz.

Oefening 12: Schrijf- en herkenningsoefening.

Volgende letterreeksen bevatten de woordenschat van de lessen 1 & 2.

1. Verbind ze tot woorden, vergelijk je schrijfwijze met die op pp. 24 & 25 en vocaliseer ze.

Let op: op pp. 24 & 25 zijn de woorden alfabetisch geordend volgens de stamletters, de ordening hier is echter willekeurig!

2. Noteer naast ieder woord ook zijn betekenis.

ج+ا+م+ع+ة	ه+ل
و+ر+ا+ء	ه+ذ+ا
ر+ج+ل	م+ع+ل+م
م+د+ر+س	ه+ن+ا+ك
ه+ن+ا	ف+ص+ل
ح+ق+ي+ب+ة	ط+ا+ل+ب+ا+ت
م+ك+ت+ب	ف+ي
ع+م	ا+ل+م+غ+ر+ب
ا+ي+ن	س+ب+و+ر+ة
د+ر+س	ط+ا+و+ل+ا+ت
ن+ع+م	ك+ل+م+ة
ط+ا+ل+ب	ط+ب+ع+ا
خ+ز+ا+ن+ة	ي+ا
م+ن	ا+ن+ا
م+د+ر+س+ة	ح+ا+ل
ط+ا+ل+ب+ة	ه+ذ+ه
ب+غ+د+ا+د	ل+ا
ا+و+ر+ا+ق	ن+ا+ف+ذ+ة
ا+ل+ث+ا+ن+ي	ك+ت+ا+ب
ط+ا+ل+ب+ة	ا+م+ا+م

ك+ر+ا+س+ي

ب+ا+ب

ه+ي

ك+ت+ب

ع+ل+ي

ب+ج+ا+ن+ب

ا+ن+ت

ه+و

ا+ل+ي

ع+ر+ب+ي

ك+ي+ف

ا+ي+ض+ا

ق+ر+ي+ب م+ن

ك+ي+ف ا+ل+ح+ا+ل

ا+ن+ا ب+خ+ي+ر

ا+ل+ح+م+د ل+ل+ه

م+ع ا+ل+س+ل+م+ة

ا+ل+ي ا+ل+ل+ق+ا+ء

ا+ل+س+ل+م+ع ل+ي+ك+م

Oefening 13: Uitspraakcoefening (CD 1 – 1)

Lees volgende woorden luidop en vergelijk je uitspraak met die op CD.

Reeks 1:

أَب - بَاب - أَنَا - بَاتَ - يَا - بَنَتَ - تَابَ - بَيَانَ - ثَبَتَ - نَايَ - أَتَى - بَنَى

Reeks 2:

حَانَ - أَخَ - تَاجَ - بَحَثَ - حَجَّ - حَاجَّ - أَتَاحَ - جَنَاحَ - حَيَّبَ - جَبَّانَ

Reeks 3:

بَارِزَ - زَارَ - جَزَّارَ - رِيحَ - أَخِيرَ - وَزِيرَ - دَجَّاجَ - وَارِدَ - بَرِيدَ - بَوَّابَ - أَخَذَ - جَذَّابَ

Reeks 4:

شَجَرَ - شَبَابَ - شَايَ - حَشِيشَ - بِسَبَبَ - أَسْبَابَ - تَشْدِيدَ - إِنْسَانَ - يَشْرَبَانِ - إِنْسِحَابَ

Reeks 5:

عَادَ - شَعْبٌ - أَعَدُّ - يَبِيعُ - شَارِعٌ - عَدَا - بَعْدَادٌ - يَرْغَبُ - عَرَبِيٌّ - يُعْنِي

Reeks 6:

مَعَ - هُمْ - مُهِمَّ - يَنَامُ - سَمِعْتُمْ - سَمِعْتُهُ - إِهْتِمَامٌ - مَدِينَةٌ - شَهَادَةٌ - مَدْرَسَةٌ

Reeks 7:

أَكَلَ - كَمْ - سَمَكٌ - كَلْبٌ - لَيْرَةٌ - مَكَّةٌ - أَبُوكَ - تَكَلَّمَ

Reeks 8:

هَدَفَ - فَوْقَ - سُوقَ - قَلْبَ - لَقِبَ - حَقَّ - فَقِيرٌ - سَفَفٌ - لَفَلَقَ - مُفَكِّرٌ

Reeks 9:

صَدِيقٌ - نُصُوصٌ - يَضْرِبُ - أَرْضٌ - أَظُنُّ - ظَهَرَ - طَبِيبٌ - إِطَارٌ - مُحَافِظَةٌ - أُعْطِيَ

Reeks 10:

لا - لَأَزِمُ - أَلَأُمَّةٌ - لَأَنَّ - أَلَأُسْتَاذٌ - أَلَأِسْلَامُ - مَلَأٌ

GRAMMATICA

2.1. Het lidwoord (لَامِ التَّعْرِيفِ)

Het Arabisch kent geen onbepaald lidwoord. Het bepaald lidwoord luidt **أَلْ** en wordt gebruikt zonder onderscheid in genus of getal. Het is een van de 3 mogelijkheden om een naamwoord bepaald te maken; de andere mogelijkheden worden later in het handboek behandeld.

Het lidwoord wordt in het schrift verbonden met het naamwoord.

مُعَلِّمٌ *mu'allim* = een leraar → **أَلْمُعَلِّمِ** *'al-mu'allim* = de leraar

Eigennamen zijn in het Arabisch steeds van nature bepaald, ook wanneer zij geen lidwoord bij zich hebben. Er bestaat geen vaste regel om te weten wanneer een eigenaam het lidwoord bij zich heeft!

مُحَمَّدٌ Mohammed	أَلْمَغْرِبِ Marokko
لُبْنَانٌ Libanon	أَلْعِرَاقِ Irak
بَغْدَادٌ Bagdad	أَلْقَاهِرَةِ Kaïro

Opm.1: Bij gevocabliseerde teksten verder in het handboek worden, om het schriftbeeld zoveel mogelijk te vereenvoudigen, de leestekens weggelaten boven het lidwoord **أَلْ**.

2.2. De zonneletters (الْحُرُوفِ الشَّمْسِيَّةِ)

De helft van de consonanten van het alfabet zijn zgn. zonneletters (i.t.t. de maanletters). Wanneer men d.m.v. een lidwoord een naamwoord bepaald maakt dat met een zonneletter begint, dan moet men de **لْ** *lām* van het lidwoord in de uitspraak assimileren met de volgende zonneletter. In gevocabliseerd schrift wordt dit weergegeven door een *šadda* te plaatsen boven die consonant.

ت التَّرْجَمَةُ <i>'at-tarğama(t)</i> = de vertaling	ش الشَّمْسُ <i>'aš-šams</i> = de zon
ث الثَّالِثُ <i>'at-tālīt</i> = de derde	ص الصَّدِيقُ <i>'aš-šadiq</i> = de vriend
د الدَّرْسُ <i>'ad-dars</i> = de les	ض الضَّيْفُ <i>'aḍ-ḍayf</i> = de gast
ذ الذَّهَبُ <i>'aḍ-ḍahab</i> = het goud	ط الطَّائِلَةُ <i>'aṭ-ṭāwila(t)</i> = de tafel
ر الرَّجُلُ <i>'ar-rağul</i> = de man	ظ الظُّهْرُ <i>'aḏ-ḏuhr</i> = de middag
ز الرَّمِيلُ <i>'az-zamīl</i> = de collega	ل اللُّغَةُ <i>'al-luğa(t)</i> = de taal
س السَّيِّدُ <i>'as-sayyid</i> = de heer	ن النَّهْرُ <i>'an-nahr</i> = de rivier

Opm.2: Bij ge vocaliseerde teksten verder in het handboek wordt, om het schriftbeeld te vereenvoudigen, de *šadda* weggelaten boven de zonneletter.

2.3. Schrijfwijze van de hamza : overzicht

In het Arabisch wordt de *hamza* beschouwd als een volwaardig medeklinkerfoneem: zij kan in alle posities binnenin het woord voorkomen en al dan niet gevolgd worden door een klinker, bv.:

'al- 'islām   ya 'kulu   masā 'an

Afhankelijk van de positie in het woord en de klinkeromgeving is in het schrift al dan niet een drager voor de *hamza* (ء) nodig: een 'alif, een wāw of een yā' zonder diakritische punten. Deze schrijfwijze is in de volgende regels vastgelegd:

A. De hamza is eerste consonant van het woord: de 'alif is steeds drager van de *hamza*.

أَنْتَ 'anta = jij (M.)
إِمَامٍ 'imām = een imam
أُخْتُ 'uht = een zus

B. De hamza is een consonant middenin het woord:

In de onmiddellijke nabijheid van een /a/ of /ā/ is de drager een 'alif.

كَأْسٍ ka's = een glas
سَأَلَ sa'ala = hij vroeg
يَسْأَلُ yas'alu = hij vraagt

In de onmiddellijke nabijheid van een /i/ of /ī/ is de drager een yā' zonder diakritische punten.

أَسْئَلَةٌ 'as'ila(t) = vragen (Mv.)
جِئْتُ ġi'tu = ik kwam

In de onmiddellijke nabijheid van een /u/ of /ū/ is de drager een wāw.

مُؤْمِنٍ mu'min = een gelovige
مَسْئُولٍ mas'ul = verantwoordelijk

Indien de *hamza* tussen 2 verschillende klinkers staat, geldt de voorrangsregel: **i > u > a**.

سُئِلَ su'ila = men stelde hem een vraag
سَائِحٍ sā'iḥ = een toerist
سُؤَالٍ su'āl = een vraag

Uitzonderingen: - Na de diftong /ay/ is de drager een yā' zonder diakritische punten.

هَيْئَةً hay'a(t) = een organisatie, instelling

- In de klinkersegmenten /ā'a/, /ā'ā/ en /ū'a/ staat de *hamza* zonder drager.

الْقِرَاءَةُ 'al-qirā'a(t) = het lezen

إِجْرَاءَاتٍ 'iğrā'āt = maatregelen

مُرُوءَةٌ murū'a(t) = viriliteit

C. De *hamza* is laatste consonant van het woord: de regels onder **B.** zijn van toepassing.

قَرَأَ qara'a = hij las

شَاطِئٍ šāṭi' = kust

Let op: Na een lange klinker of een vocaallose medeklinker heeft de *hamza* geen drager!

مَسَاءٍ masā' = een avond

مَقْرُوءٍ maqrū' = gelezen

شَيْءٍ šay' = iets

Opm.3: Verder in het handboek worden, om het schriftbeeld te vereenvoudigen, de 3 lange klinkers enkel aangeduid door de 'alif, yā' en wāw, met weglating van de korte klinker vooraf. Indien vóór de 'alif, yā' en wāw geen leesteken staat, mag de student dus respectievelijk een lange /ā/, /ī/ en /ū/ lezen.

Vb.:   إِمَامٍ = 'imām   فِيلٍ = fīl   فُولٍ = fūl

2.4. De 'alif madda

De 'alif madda ($\bar{a}$) stemt in uitspraak en transcriptie overeen met 'ā (*hamza* + /ā/). De 'alif madda wordt gebruikt wanneer men deze 'ā volgens de regels voor de schrijfwijze van de *hamza* zou schrijven als $\bar{a}$. Het Arabisch schrift laat immers niet toe dat men 2 'alif's na elkaar schrijft.

'āb ≠ أَب = آب

qur'ān ≠ قُرْآن = قرآن

bada'ā ≠ بَدَأ = بدأ

2.5. Het lidwoord en verbindingsklinkers

Basisregels: - een cluster van 2 medeklinkers kan in een woord wel voorkomen in middenpositie, maar nooit in begin- of eindpositie;
- een cluster van 3 medeklinkers is nooit toegelaten, noch binnen eenzelfde woord, noch door combinatie van 2 opeenvolgende woorden.

Uit een aantal naamwoorden die tot nu in het handboek zijn vermeld, zou men kunnen afleiden dat eindclusters van 2 medeklinkers wél voorkomen, zoals in *ad-dars*. Al deze naamwoorden werden echter weergegeven in de vorm waarbij de /u/-uitgang van de nominatief niet wordt uitgesproken. Mét die uitgang moet men woorden als *ad-dars* lezen als *ad-darsu*, zodat we dan een (toegelaten) cluster krijgen van 2 medeklinkers binnen het woord.

Het lidwoord **أَلْ** heeft als bijzonder kenmerk dat het slechts in het begin van een zin met *hamza* + /a/-klinker geschreven en als 'al- uitgesproken wordt. Volgt het op een ander woord in de zin, dan worden de *hamza* + /a/-klinker weggelaten en dus niet uitgesproken.

Men merkt dat deze wijziging in de uitspraak geen invloed heeft op de schrijfwijze: het lidwoord wordt steeds met een 'alif geschreven.

الْمُعَلِّمِ 'al-mu'allim = de leraar   هُوَ الْمُعَلِّمِ huwa_l-mu'allim = hij is de leraar
 الْمَكْتَبِ 'al-maktab = het bureau   أَيُّنَ الْمَكْتَبِ ؟ 'ayna_l-maktab ? = waar is het bureau ?

Meerdere mogelijkheden kunnen zich voordoen:

- Eindigt het vorige woord op een korte klinker, dan is dit tevens de klinker die beide woorden in de uitspraak verbindt.

هُوَ الْمُعَلِّمِ huwa_l-mu'allim = hij is de leraar

- Eindigt het vorige woord op een lange klinker, dan wordt hij verkort uitgesproken bij het verbinden van beide woorden.

فِي الْفَصْلِ fi_l-faṣl = in de klas
 عَلَى السَّبْوْرَةِ 'ala_s-sabbūra(t) = op het bord

- Eindigt het vorige woord op een consonant dan ontstaat een cluster van 3 consonanten:

*مَنْ الْمُعَلِّمِ ؟ *man l-mu'allim ? = wie is de leraar ?
 *مِنَ الْمَغْرِبِ *min l-mağrib = uit Marokko

In dit laatste geval wordt een verbindingsklinker ingeschakeld bij de laatste medeklinker van het vorige woord. Deze verbindingsklinker is:

- **a** wanneer het vorige woord *min* is en het volgende woord het lidwoord **أَلْ** ;

مِنَ الْمَغْرِبِ mina_l-mağrib = uit Marokko

- **u** bij voornaamwoorden en persoonsvormen die eindigen op -um (zie lessen 5 en 6);
- **i** in alle andere gevallen, bv.: مَنْ الْمُعَلِّمِ ؟ mani_l-mu'allim ? = wie is de leraar ?

WOORDENSCHAT LESSEN 1 & 2

إِلَى naar, tot	قَرِيبٌ مِنْ nabijgelegen, dichtbij
أَمَامَ tegenover, voor (plaats)	قَلَمٌ pen
أَنَا ik	كَتَبَ hij schreef
أَنْتَ jij (M.)	كِتَابٌ / كُتُبٌ boek / boeken
أَنْتِ jij (Vr.)	مَكْتَبٌ bureau, kantoor
أَيْضاً ook ¹	كُرْسِيٌّ / كُرْسِيٌّ stool / stoelen
أَيْنَ waar ?	كَلِمَةٌ woord
بَعْدَادِ Bagdad	كَيْفَ hoe ?
بَابٍ deur	لَا neen
الثَّانِي / الثَّانِيَّةِ de tweede (M./Vr.)	مَعَ (samen) met
جَامِعَةٍ universiteit	مِنْ van, vanwege, vanuit
إِلَى جَانِبٍ naast	نَعَمْ ja
حَقِيْبَةٌ (boeken-, hand)tas, valies	نَافِذَةٌ raam
حَالٍ toestand	هَذَا / هَذِهِ dit, deze (M./Vr.)
خِزَانَةٌ kast	هَلْ (vraagpartikel)
دَرْسٍ les	هُنَا hier
مَدْرَسَةٍ school	هُنَاكَ daar
مُدْرَسٍ leraar	هُوَ hij
رَجُلٍ man	هِيَ zij (Vr.E.)
سَبَّوْرَةٍ schrijfbord	وَ en
طَبْعاً natuurlijk (bijw.) ¹	وَرَاءَ achter
طَالِبٍ / طَالِبَاتٍ student / studenten	وَرَقَةٌ / أَوْرَاقٌ een papier / papieren
طَالِبَةٍ / طَالِبَاتٍ studente / studentes	يَا (aanspreekpartikel)
طَاوِلَةٌ / طَاوِلَاتٍ tafel / tafels	

¹ - Bij de woorden طَبْعاً en أَيْضاً moet de schrijfwijze أ uitgesproken worden als -[an]. Het is de uitgang van de accusatief onbepaald (zie les 3).

عَرَبِيّ	Arabisch, Arabier	السَّلَامُ عَلَيْكُمْ	vrede zij met u
مُعَلِّم	leraar	كَيْفَ الْحَالُ ؟	hoe gaat het ?
عَلَى	(boven)op	الْحَمْدُ لِلَّهِ	God zij geloofd
الْمَغْرِب	Marokko	أَنَا بِحَيْرٍ	ik stel het goed
فَصْل	klas	إِلَى اللِّقَاءِ	tot ziens
فِي	in	مَعَ السَّلَامَةِ	(afscheidsformule)

OEFENINGEN

Oefening 1: Schrijfoefening

Geef volgende woorden weer in ge vocaliseerd Arabisch schrift. Indien de laatste consonant niet gevolgd wordt door een klinker, plaats je geen leesteken bij deze consonant.

al-bāb – al-ġāmi'a(t) – al-ḥizāna(t) – al-'arabīya(t) – al-ġurfa(t) – al-waraqā(t) – al-faṣl – al-kalima(t) – al-maġrib – al-qāhira(t) – al-ḥaqība(t) – al-yawm – al-'aḥ

Oefening 2: Leesoefening (CD 1 – 2)

Lees volgende substantieven en maak ze bepaald door toevoeging van het lidwoord.

خِرَانَةٌ – كَلِمَةٌ – طَاوِلَات – مَكْتَب – أُورَاق – حَقِيبَةٌ – رَجُل – طُلَاب – مُدْرَس – جَامِعَةٌ – طَالِب
 – حَال – فَصْل – كِتَاب – نَافِذَةٌ – بَاب – مَدْرَسَةٌ – دَرَس – سَبَّوْرَةٌ – كَرَاْسِي – مُعَلِّم

Oefening 3: Schrijfwijze van de *hamza*

Geef volgende woorden weer in ge vocaliseerd Arabisch schrift. Indien de laatste consonant niet gevolgd wordt door een klinker, plaats je geen leesteken bij deze consonant.

'aktubu - 'islām - 'ustāḍ - 'as'alu - ra'awhu - ra's – 'aṣḍiqā'ī - zumalā'uḥu - 'abnā'aka - fu'ād - mulā'im - ġuz' - lu'lu' - hudū' - baṭī' - hādi'

Oefening 4: Schrijfwijze van het segment *'ā*

Geef volgende woorden weer in ge vocaliseerd Arabisch schrift. Indien de laatste consonant niet gevolgd wordt door een klinker, plaats je geen leesteken bij deze consonant.

'ākulu – 'ātār – 'ālāf – ta'āmana – mal'ān – qur'ān – qara'ā – su'āl – ri'āsa(t)

Oefening 5: Lees de woordenschat van de lessen 1 & 2; studeer de betekenis.

Oefening 6: Herkenningsoefening

Volgende serie bestaat enerzijds uit leenwoorden uit Europese talen, anderzijds uit Arabische woorden die door het Nederlands als leenwoorden zijn overgenomen. Lees ze en tracht de Nederlandse vertaling te geven.

بِتْرُول	بَلْجِيكَا	مَحْزَن	بِلَا سْتِيك	مُسْلِم
أَلله	غَاز	هَيْدْرُوجِين	وَزِير	بِرُوكْسِيل
شَيْخ	كِيلُوجْرَام	أَمِير	مَكَّة	سُكَّر
سُوق	تِلْفِزِيُون	رَمَضَان	بَنَك	فِلْم
سُلْطَان	أُوتِيل	إِسْلَام	الْكُحُول	إِنْتِفَاضَة
رَادِيُو	قُطْن	إِفْرِيْقِيَا	حَرِيم	السُّودَان
صِفْر	الصَّحْرَاء	فَهْوَة	كَافِر	خَلِيفَة

Oefening 7: Herkenningsoefening (CD 1 – 3)

Volgende serie woorden staat in een andere volgorde op CD. Luister aandachtig naar de uitspraak en geef ieder woord uit de serie het nummer overeenkomstig zijn volgorde op CD.

أَنَّ	بِنْت	رِيَادَة	مَصْرِف	كَلْب
سَيْف	عَنْ	بَيْت	رِيَاضَة	مِضْرَب
مَطَر	قَلْب	صَيْف	حَال	سُؤَال
فَحْم	سُعَال	غَرِبْت	مَذَلَّة	فَهْم
خَال	هَال	مِظَلَّة	رَغِبْت	مَطَار

Oefening 8: Begrips- en uitspraak oefening (CD 1 – 4)

Maak volgende substantieven bepaald en laat ze voorafgaan door het meest geschikte van de voorzetsels مع of على, في.

١. سَبَّوْرَة	٢. طُلَّاب	٣. مُدْرَس	٤. طَاوِلَات	٥. مَدْرَسَة
٦. طَالِب	٧. دَرَس	٨. مُعَلِّم	٩. حَقِيْبَة	١٠. خِزَانَة

Oefening 9: Lees volgende merknamen en eigennamen in kalligrafisch schrift.

شيراتون	بنك أوف أميركا	باريس
فيليبس	شيكاغو	أوروبا
بريطانيا	سوني	القاعدة
الجزيرة	بي إم دبليو	تل تل

Oefening 10: Lees- en begripsoefening (CD 1 – 6 & 7)

De 2 basisteksten bevatten bijna alle woorden vermeld in de woordenschat. Ieder woord werd slechts 2x gevocabaliseerd. Lees en vertaal met behulp van de lesgever.

الفصل

في الفصل رَجُلٌ وَهُوَ المَدْرَسُ.
أَمَامَ المَدْرَسِ طُلَّابٌ وَطَالِبَاتُ.
مَعَ المَدْرَسِ حَقِيبَةٌ.
في الحَقِيبَةِ كِتَابٌ وَقَلَمٌ وَأَوْرَاقُ.
كَتَبَ المَدْرَسُ كَلِمَةً عَلَى السَّبَّوْرَةِ.
هِيَ كَلِمَةٌ عَرَبِيَّةٌ.
في الفصل خِزَانَةٌ. فِي الخِزَانَةِ كُتُبٌ وَأَوْرَاقُ.
أَيْنَ المَكْتَبِ؟
المَكْتَبِ إِلَى جَانِبِ النَافِذَةِ.
هَلْ هُنَاكَ كُرَاسِيٌّ أَيْضًا؟
طَبْعًا، الكُرَاسِيٌّ وَرَاءَ الطَاوِلَاتِ.
هَلِ البَابُ قَرِيبٌ مِنَ النَافِذَةِ؟
لا، هُوَ أَمَامَ النَافِذَةِ.

مُحَمَّدٌ وَلَيْلَى

محمد: السَّلَامُ عَلَيْنِكُمْ.

ليلى: وَعَلَيْنِكُمُ السَّلَامُ ، كَيْفَ الحَالِ ؟

محمد: بِحَيْرٍ ، وَأَنْتِ ؟

ليلى: أَنَا بِحَيْرٍ ، الحَمْدُ لِلَّهِ .

محمد: مِنْ أَيَّنَ أَنْتِ ؟

ليلى: أَنَا مِنَ المَغْرِبِ ، وَأَنْتِ ؟

محمد: أَنَا مِنْ بَغْدَادِ .

ليلى: هَلِ أَنْتِ طَالِبٌ ؟

محمد: لَا ، أَنَا مُعَلِّمٌ فِي المَدْرَسَةِ . وَأَنْتِ ؟

ليلى: أَنَا طَالِبَةٌ فِي الجَامِعَةِ .

محمد: إِلَى اللِّقَاءِ .

ليلى: مَعَ السَّلَامَةِ .

Oefening 11: Dictee (CD 1 – 5)

LES 3

الدرس الثالث

WOORDENSCHAT

أُسْتَاذٌ	professor	مَرْحَبًا (بِكَ)	welkom (aan jou - M.)
أَهْلًا وَسَهْلًا	(welkomstgroet)	شَابٌ	jong(eman)
أُورُوبَا	Europa	صَدِيقٌ	vriend
أُورُوبِيٌّ	Europees, Europeaan	صَغِيرٌ	klein (voor zaken) ²
بِرُوكْسِيلِ	Brussel	مَطْبَخٌ	keuken
بَعِيدٌ عَنِّ	ver van (adjectief !)	عَاصِمَةٌ	hoofdstad
بَلْجِيكَا	België	عُرْفَةٌ	kamer, lokaal
بَلْجِيكِيٌّ	Belgisch, Belg	قَدِيمٌ	oud (voor zaken) ³
بَلَدٌ	land	كَبِيرٌ	groot (voor zaken) ⁴
بَيْتٌ	huis	لُبْنَانٌ	Libanon
بَيْرُوتٌ	Beiroet	لُبْنَانِيٌّ	Libanees
تَاجِرٌ	handelaar	لَكِنْ	maar
ثَالِثٌ	derde	مَدِينَةٌ	stad
جَدِيدٌ	nieuw	إِمْرَأَةٌ/الْمَرْأَةُ	een vrouw / de vrouw
جَامِعِيٌّ	universitair	مَسَاءَ الْخَيْرِ	goede (na)middag / avond
جَمِيلٌ	mooi	مِهْنَةٌ	beroep, vak
حَدِيقَةٌ	tuin	نَشِيطٌ	ijverig
حَمَّامٌ	badhuis, badkamer	مُهَاجِرٌ	migrant; migrerend
حَيٌّ	wijk	هَيَّا بِنَا	komaan !
خَارِجٌ	buiten (bijw.bep.)	وَاسِعٌ	ruim, uitgestrekt

² - Wanneer صغير verwijst naar personen heeft het de betekenis van 'jong, jonger', bv. 'mijn zusje = mijn jongere zus'. Heeft men het over iemands kleine gestalte dan gebruikt men قصير (zie les 5).

³ - Wanneer قديم verwijst naar personen heeft het een figuurlijke betekenis, bv. 'oude vriend, ex-professor, de oude Egyptenaren'.

⁴ - Wanneer كبير verwijst naar personen heeft het de betekenis van 'groot (=belangrijk), ouder', bv. 'een groot geleerde, mijn oudere broer'. Heeft men het over iemands grote gestalte dan gebruikt men طويل (zie les 5).

ذَكِيٌّ verstandig

3.2. Naamwoorden: het genus

Een naamwoord (اسم) is in het Arabisch mannelijk (مذكر) of vrouwelijk (مؤنث), nooit onzijdig.

Bijna alle vrouwelijke naamwoorden zijn herkenbaar door de aanwezigheid van het suffix ة (/at/ of /a/ in de uitspraak). Ook om het vrouwelijk equivalent van mannelijke naamwoorden te vormen voegt men deze ة toe aan het mannelijk substantief of adjectief.

M.	Vr.
كِتَاب	(geen equivalent)
(geen equivalent)	مَدِينَة
مُعَلِّم	مُعَلِّمَة
جَمِيل	جَمِيلَة

Opm.1: In de gevocabliseerde gedeelten verder in het handboek wordt, om het schriftbeeld te vereenvoudigen, de *fatha* (de korte /a/-klinker) telkens weggelaten vóór de ة .

Opmerkingen:

- Er bestaan uitzonderingen op de ة - regel. Zo zijn o.a. vrouwelijk:
  - de namen van paarsgewijs voorkomende lichaamsdelen, zoals يَد = hand
عَيْن = oog
  - een aantal afzonderlijke naamwoorden, zoals سَوْق = markt   شَمْس = zon
كَأْس = glas   أَرْض = aarde, bodem
- Een aantal naamwoorden hebben geen mannelijk of vrouwelijk equivalent, zoals:
  - آنِسَة = juffrouw   إِمَام = imam   حَامِل = zwanger   خَلِيفَة = kalief
- Een aantal 'paren' hebben – zoals in het Nederlands – een volledig verschillende vorm:
  - أَب = vader ↔ أُم = moeder
  - أَخ = broer ↔ أُخْت = zus
  - إِبْن = zoon ↔ بِنْت = dochter
  - رَجُل = man ↔ إِمْرَأَة = vrouw
- Alle namen van steden zijn vrouwelijk. Ook namen van landen zijn vrouwelijk, behalve:
  - لُبْنَان Libanon   الأُرْدُنّ Jordanië   العِرَاق Irak
  - المَغْرِب Marokko   السُّودَان Soedan

3.3. Naamwoorden: de naamvallen

3.3.1. Naamvallen enkelvoud

	Bepaald			Onbepaald		
	M.	Uitspraak	Vr.	M.	Uitspraak	Vr.
N.	الْكِتَابُ	-/u/	الطَّالِبَةُ	كِتَابٌ	-/un/	طَالِبَةٌ
G.	الْكِتَابِ	-/i/	الطَّالِبَةِ	كِتَابٍ	-/in/	طَالِبَةٍ
A.	الْكِتَابَ	-/a/	الطَّالِبَةَ	كِتَابًا	-/an/	طَالِبَةً

In het enkelvoud (المفرد) stemt met iedere naamval een korte klinker overeen: nominatief = /u/
 genitief = /i/
 accusatief = /a/

Verder wordt een onderscheid gemaakt in bepaaldheid:

- de naamvalsuitgangen bepaald worden aangeduid door de 3 vermelde korte klinkers;
- de naamvalsuitgangen onbepaald kennen nunatie (تَنْوِين): bij de uitspraak wordt een /n/ toegevoegd. Dit wordt aangeduid door de korte klinker van de uitgang dubbel te schrijven.

Let op volgende regels bij de accusatief onbepaald:

- bij naamwoorden die niet eindigen op ة voegt men in het schrift een 'alif toe aan de uitgang; deze 'alif heeft geen invloed op de uitspraak /an/.
- bij woorden waarvan de laatste consonant een *hamza* is, wordt de 'alif die de accusatief-uitgang aangeeft, geschreven tenzij in de onmiddellijke omgeving reeds een 'alif staat.

	lezend	=	قَارِئٌ (N.)	→	قَارِئًا (A.)
	een deel	=	جُزْءٌ (N.)	→	جُزْءًا (A.)
maar:	een principe	=	مَبْدَأٌ (N.)	→	مَبْدَأًا (A.)
	een avond	=	مَسَاءٌ (N.)	→	مَسَاءً (A.)

Opm.2: In de gevocabliseerde gedeelten van het handboek werden de naamwoorden in hun noemvorm steeds weergegeven zonder nominatiefaanduiding. Om het schriftbeeld te vereenvoudigen zal dit verder in het handboek ook gebeuren, tenzij dit om redenen van grammaticale duidelijkheid toch noodzakelijk zou zijn.

Opm.3: De tot nu geziene naamwoorden zijn zgn. triptoten: ze hebben 3 verschillende klinkers voor de 3 naamvallen. Vanaf les 5 komen ook de diptoten aan bod: ze hebben slechts 2 verschillende klinkers voor de 3 naamvallen.

3.3.2. Syntactische functie

In het Nederlands wordt de functie van de woorden in een zin duidelijk gemaakt door de woordvolgorde en, o.a. bij persoonlijke voornaamwoorden, door de vorm van het woord zelf. Slechts in uitzonderlijke gevallen is nog sprake van naamvalsvormen.

Ook in het Modern Standaard Arabisch bepaalt de woordvolgorde grotendeels de functie van de woorden in een zin. De syntactische functie van naamwoorden wordt bovendien verduidelijkt door een systeem van verbuiging (الإعراب): de naamvallen nominatief, genitief en accusatief worden aangeduid door een eigen naamvalsuitgang.

De functies van de verschillende naamvallen zullen in het handboek geleidelijk aan bod komen. Bij wijze van inleiding volgt een overzicht van de meest frequente functies:

1. nominatief: - als onderwerp en als predicaat in nominale hoofdzinnen (zie onder 3.6.)

المُعَلِّمُ هُنَاكَ. De leraar is daar.

هُوَ الْمُعَلِّمُ. Hij is de leraar.

- als onderwerp in verbale hoofdzinnen (zie les 6)

كَتَبَ الْمُعَلِّمُ الْكَلِمَةَ. De leraar heeft het woord opgeschreven.

2. genitief: - na voorzetsels

فِي الْفَصْلِ in de klas.

- als 2de deel van een 'idāfa-constructie (zie les 7)

كِتَابُ الْمُعَلِّمِ het boek van de leraar

3. accusatief: - als lijdend voorwerp

كَتَبَ الْمُعَلِّمُ الْكَلِمَةَ. De leraar heeft het woord opgeschreven.

- in bijwoordelijke bepalingen als أَيْضاً, طَبَعاً, مَرَحَباً, خَارِجاً, أَمَامَ, enz.

- als onderwerp na sommige voegwoorden (zie lessen 7 en 11)

- als predicaat na sommige koppelwerkwoorden (zie lessen 10 en 18)

3.4. Het persoonlijk voornaamwoord: enkelvoud

3.4.1. Subjects- en objectsvorm

	Onafhankelijk	Suffix
3 M.	هُوَ	هُ
3 Vr.	هِيَ	هَا
2 M.	أَنْتَ	كَ
2 Vr.	أَنْتِ	كِ
1	أَنَا	حِي

Uit dit schema blijkt dat persoonlijke voornaamwoorden voorkomen onder 2 verschillende vormen:

- Het onafhankelijk persoonlijk voornaamwoord (الضَّمير المُنْفَصِل), ook subjectsvorm genoemd. Het wordt gebruikt als onderwerp in nominale hoofdzinnen.

هُوَ المَعْلَمُ. Hij is de leraar.

- Het persoonssuffix (الضَّمير المَتَّصِل), ook objectsvorm genoemd. Het wordt gebruikt wanneer het op syntactisch vlak vergelijkbaar is met een substantief in de genitief of accusatief. Het kan o.a. toegevoegd worden aan:

- substantieven: كِتَابُ المَعْلَمِ het boek van de leraar vgl. → كِتَابُهُ zijn boek
- voorzetsels: مَعَ المَعْلَمِ samen met de leraar vgl. → مَعَهُ samen met hem
- werkwoorden: كَتَبَ الكِتَابَ hij schreef het boek vgl. → كَتَبَهُ hij schreef het

3.4.2. Persoonssuffixen bij substantieven

Wanneer het persoonssuffix wordt toegevoegd aan het substantief komt het in betekenis overeen met het Nederlands bezittelijk voornaamwoord. Strikt genomen betekent كِتَابُهُ echter 'het boek [van] hem'. Dit houdt in dat:

- Men het substantief bepaald maakt door een persoonssuffix toe te voegen. Aangezien een substantief slechts op één manier kan bepaald gemaakt worden, is het lidwoord overbodig.
- Het substantief zijn naamvalsuitgang -/u/, -/i/ of -/a/ behoudt, overeenkomstig zijn functie in de zin. Dit geldt niet wanneer men het persoonssuffix ي (1.E.) toevoegt, aangezien dit iedere voorafgaande korte klinker opslorpt, dus ook die van de naamvalsuitgang.

	M.		Vr.	
3 M.	كِتَابُهُ	zijn boek	مِهْنَتُهُ	zijn beroep
3 Vr.	كِتَابُهَا	haar boek	مِهْنَتُهَا	haar beroep
2 M.	كِتَابُكَ	jouw boek	مِهْنَتُكَ	jouw beroep
2 Vr.	كِتَابِكِ	jouw boek	مِهْنَتِكِ	jouw beroep
1	كِتَابِي	mijn boek	مِهْنَتِي	mijn beroep

Let op: aangezien een ة enkel als laatste letter van een woord kan voorkomen, verandert zij in ت wanneer men een persoonssuffix toevoegt!

Wanneer men speciale nadruk wil leggen kan men het persoonssuffix nog eens laten volgen door de onafhankelijke vorm van het persoonlijk voornaamwoord.

هَذَا بَيْتِي أَنَا. Dit is mijn huis.

3.5. Het adjectief: syntaxis

Wanneer bijvoeglijk gebruikt, volgt het adjectief als nabepaling op het substantief; het komt ermee overeen op alle vlakken, d.i. in bepaaldheid, naamval, genus en getal.

بَلَدٌ أَوْرُيٌّ	een Europees land
كَلِمَةٌ عَرَبِيَّةٌ	een Arabisch woord
الطَّالِبُ اللَّبْنَانِيُّ	de Libanese student
الْمَدِينَةُ الْقَدِيمَةُ	de oude stad, de medina
بَيْتُكَ الْجَمِيلُ	jouw mooi huis
عُرْفَتُهَا الْوَاسِعَةُ	haar ruime kamer

3.6. De nominale zin (الجملة الاسمية)

In tegenstelling tot het Nederlands en andere West-Europese talen kent het M.S.A. ook zinnen die geen persoonsvorm bevatten. Deze zgn. nominale zinnen zijn het equivalent van Nederlandse zinnen waarin het begrip ‘zijn’ wordt uitgedrukt in de tegenwoordige tijd positief.

Opm.4: Het M.S.A. kent wel equivalenten voor de werkwoorden ‘zijn’ en ‘niet zijn’; zij worden echter alleen gebruikt in negatieve zinnen en in andere tijden en wijzen dan de tegenwoordige tijd. Verder in het handboek wordt daar nader op ingegaan.

De woordvolgorde van een nominale zin is bij voorkeur:

onderwerp → predicaat → overige zinsdelen

Wanneer een substantief onderwerp is van een onafhankelijke nominale zin, dan staat het in de nominatief. Is een adjectief predicaat in een nominale zin, dan staat het in de nominatief en komt het overeen met het onderwerp in genus en getal, maar niet in bepaaldheid.

الطَّالِبُ لُبْنَانِيٌّ.	De student is Libanees.
الْمَدِينَةُ قَدِيمَةٌ.	De stad is oud.
بَيْتُكَ جَمِيلٌ.	Jouw huis is mooi.
عُرْفَتُهَا وَاسِعَةٌ.	Haar kamer is ruim.

Het onderwerp van een nominale zin kan een substantief of een voornaamwoord zijn, het predicaat een substantief, adjectief, bijwoord of voorzetselconstructie.

مَنْ الْأُسْتَاذُ؟	Wie is de professor ?
هِيَ امْرَأَةٌ جَمِيلَةٌ.	Het is een mooie vrouw.

هَذِهِ كَلِمَةٌ عَرَبِيَّةٌ.	Dit is een Arabisch woord.
البَابُ قَرِيبٌ مِنَ النِّافِذَةِ.	De deur is dichtbij het raam.
طُلَّابُكَ هُنَاكَ.	Je studenten zijn daar.

Als het onderwerp onbepaald is, moet het volgen op het predicaat: een basisregel van de syntaxis bepaalt dat een onafhankelijke zin nooit met een onbepaald onderwerp kan aanvangen!

فِي بَيْتِي حَمَّامٌ.	Er is een badkamer in mijn huis.
هَلْ هُنَاكَ كُتُبٌ أُيْضًا؟	Zijn er ook boeken ?

Een vraagzin waarop het antwoord ‘ja’ of ‘neen’ luidt, wordt ingeleid door هَلْ. De verdere structuur van de zin is die van een affirmatieve zin: het Arabisch kent geen inversievragen zoals het Nederlands.

هَلِ الطُّلَّابُ فِي الْفَصْلِ؟	Zijn de studenten in de klas ?
هَلْ فِي الْفَصْلِ طُلَّابٌ؟	Zijn er studenten in de klas ?

3.7. Het voornaamwoord van scheiding (ضَمِيرُ الْفَصْلِ)

Om verwarring met andere constructies te vermijden is het soms noodzakelijk onderwerp en predicaat syntactisch duidelijk van elkaar te scheiden. Tussen beide zinsdelen wordt dan een persoonlijk voornaamwoord als voornaamwoord van scheiding ingelast. Dit gebeurt o.a.

- wanneer het onderwerp een aanwijzend voornaamwoord is en het predicaat een door het lidwoord bepaald substantief; zonder dit voornaamwoord van scheiding zou het aanwijzend voornaamwoord bijvoeglijke betekenis hebben;

هَذِهِ الْمُعَلِّمَةُ. Dit is de lerares. ↔ هَذِهِ الْمُعَلِّمَةُ deze lerares

- wanneer onderwerp en predicaat beide een bepaald naamwoord zijn; zonder voornaamwoord van scheiding zouden we te maken hebben met een attributieve constructie;

كِتَابِي الْجَدِيدُ. Mijn boek is het nieuwe. ↔ كِتَابِي الْجَدِيدُ mijn nieuw boek
 الْأُسْتَاذَةُ هِيَ لَيْلَى. De professor is Layla. ↔ الْأُسْتَاذَةُ لَيْلَى professor Layla

- wanneer مَنْ het onderwerp is, terwijl het predicaat een (on)bepaald naamwoord is.

مَنْ هُوَ نَشِيطٌ؟ Wie is ijverig ?
 مَنْ هِيَ الْبَلْجِيكِيَّةُ؟ Wie is de Belgische ?

أحمد ومريم

هذا أحمد وهذه مريم.
 أحمد من لبنان ، هو لبناني.
 مريم من بلجيكا ، هي بلجيكية.
 لبنان بلد عربي وبيروت عاصمته.
 بلجيكا بلد أوروبي وبروكسيل عاصمتها.
 أحمد مهاجر من لبنان ومهنته تاجر.
 مريم أستاذة في الجامعة.
 أحمد شاب نشيط ومريم امرأة ذكية.

في بيت أحمد*

إدريس : مساء الخير.
 أحمد : مساء الخير، أهلاً وسهلاً.
 إدريس : كيف حالك ؟
 أحمد : بخير، الحمد لله، مرحباً بك في بيتي.
 إدريس : بيتك جميل، هل هو واسع ؟
 أحمد : لا، هناك عُرْفَةٌ صَغِيرَةٌ وَعُرْفَةٌ كَبِيرَةٌ، الحَمَّامُ إلى جانب المِطْبَخِ والحَدِيقَةُ خَارِجَ البَيْتِ.
 إدريس : هل الجامعة قريبة من هنا ؟
 أحمد : لا، الجامعة في حَيِّ جَدِيدٍ بَعِيدٍ عَن هُنَا.
 إدريس : بيتي أنا قريب من الحَيِّ الجامعيِّ لَكِنَّ بَعِيدٍ عَن المَدِينَةِ القَدِيمَةِ.
 أحمد : هَيَّا بِنَا إلى الحَدِيقَةِ !

* - "In het huis van Ahmed" is een 'idāfa'-constructie (zie les 7)

OEFENINGEN

Oefening 1: De lesgever stelt de vraag ؟ هذا/هذه ما terwijl hij voorwerpen aanwijst.

Oefening 2: De lesgever stelt vragen volgens het model ؟ هل هذا كتابك

Beantwoord de vragen positief, bv. هذا كتابي نعم، of negatief, bv. هذا كتابه هو.

Oefening 3: Syntactische oefening (mondeling)

1. Vorm nominale zinnen volgens het schema هذا طالب جديد. Gebruik daarbij telkens het opgegeven substantief en adjectief; let vooral op de toepassing van de congruentieregels!
2. Gebruik dezelfde woorden om zinnen te vormen volgens het schema هذا طالبك الجديد; gebruik daarbij afwisselend alle persoonsuffixen enkelvoud.

١ . حقيبة - قديم	٤ . عُرْفَة - واسع	٧ . أُسْتَاذَة - ذَكِيّ
٢ . بَيْت - جَمِيل	٥ . طَالِب - نَشِيط	٨ . مَطْبَخ - جَدِيد
٣ . حَدِيقَة - وَاسِع	٦ . وَرَقَة - صَغِير	٩ . مَدْرَس - عَرَبِي

Oefening 4: Vervangingsoefening (CD 1 – 8)

Herhaal de modelzin en vervang daarbij telkens het onderstreepte woord door het nieuw opgegeven substantief; let op de toepassing van de congruentieregels!

modelzin: الفصل بعيد عن هنا

١ . الجامعة	٤ . الحَمَّام	٧ . بَغْدَاد
٢ . المَكْتَب	٥ . المَدِينَة القَدِيمَة	٨ . بَيْتَه
٣ . العَاصِمَة	٦ . بَلَدك	٩ . المَغْرِب

Oefening 5: Invuloefening (schriftelijk)

1. Vorm nominale zinnen volgens het schema van de modelzin.
2. Vertaal iedere zin naar het Nederlands.

modelzin: المعلمة عربية

١ . - أَوْرُبِي	٦ . الرجل -
٢ . الطالبة -	٧ . ذَكِيَّة -
٣ . مغربي -	٨ . محمد -
٤ . الأُسْتَاذَة -	٩ . جَمِيلَة -
٥ . نَشِيط -	١٠ . البَلَد -

Oefening 6: Invuloefening (mondeling)

1. Vorm nominale zinnen volgens het schema van de modelzin.

Let op het gebruik van het voornaamwoord van scheiding!

2. Vertaal iedere zin naar het Nederlands.

modelzin: إدریس شاب of إدریس هو الشاب

۱. مريم هي -	۶. - أستاذي
۲. - المعلم	۷. - مُهاجرة
۳. هذه هي -	۸. طالبه هو -
۴. - الرجل العربي	۹. - بلجيكية
۵. ليلي هي -	۱۰. - معلمي

Oefening 7: Begrips- en vervangingsoefening (CD 1 – 9)

Beantwoord elk van de volgende vragen 2x negatief volgens het schema van het voorbeeld.

Vb.:

هل الخزانة كبيرة ؟ ← لا، الخزانة صغيرة.
← لا، هي صغيرة.

۱. هل البيت قديم ؟ ۵. هل Amsterdam بعيدة عن Den

Haag

۲. هل بغداد مدينة جديدة ؟	۶. هل حديقة كبيرة ؟
۳. هل الباب بعيد عن السبورة ؟	۷. هل حقيبتك صغيرة ؟
۴. هل الحي الجامعي جديد ؟	۸. هل المدرس عربي ؟

Oefening 8: (CD 1 – 11)

De lesgever leest enkele keren basistekst 1. De studenten herhalen de tekst, geven de vertaling en beantwoorden volgende vragen.

۱. هل أحمد مُهاجر مغربي ؟
۲. هل هو أستاذ في الجامعة ؟
۳. ما هي العاصمة اللبنانية ؟
۴. وما هي العاصمة البلجيكية ؟
۵. من هي أستاذة جامعية ؟
۶. من أين هي ؟

Oefening 9: (CD 1 – 12)

De lesgever leest enkele keren basistekst 2. De studenten herhalen de tekst in rolverdeling, geven de vertaling en beantwoorden volgende vragen.

١. أين المَطَرُ يَبَخُّ في بَيْتِ أحمد؟
٢. وأين الحديقة؟
٣. هل الجامعة قَدِيمَة؟
٤. هل هي قريبة من بَيْتِ أحمد؟
٥. هل بَيْتِ إدريس في المدينة القَدِيمَة؟
٦. هل بَيْتُه بَعِيدٌ عَن الجامعة؟

Oefening 10: Vraag- en antwoord oefening

Verzin een antwoord op volgende vragen.

١. أين قلمك؟
٢. وقلمي أنا، أين هو؟
٣. أين المدرس؟
٤. هل هو من بلد عربي؟
٥. هل السبورة إلى جانب المكتب؟
٦. هل هي بَعِيدَة عَن الخزانة؟
٧. هل المدرسة في حَيِّ جَدِيد؟
٨. وأين بَيْتُكَ؟
٩. هل هذا فصل كَبِير؟
١٠. هل مع المعلم حَقِيبَة قَدِيمَة؟
١١. ما في الفصل؟
١٢. ما على طاولتك؟

Oefening 11: Vertaal naar het Arabisch (schriftelijk)

1. Dit is de Libanese studente.
2. Daar is zijn Marokkaanse professor.
3. Liggen (= zijn) er op haar tafel ook papieren ?
4. En jouw nieuwe pen, waar is ze ?
5. Mijn huis ligt in de oude wijk dicht bij de universiteit.
6. Dit is mijn vriendin Maryam; zij is lerares van beroep.

Oefening 12: Dictee (CD 1 – 10)

WOORDENSCHAT

أَمْ... ؟	of (in tweeledige vraag)	مُصَوَّر	gefotografeerd, geïllustreerd
بِ	met, door middel van	عَفْوًا	(=antwoord na bedanking)
بِنْت	dochter, meisje	عَامِل	arbeider
مُتَرْجِم	vertaler	عِنْدَ	bij
الْجَزَائِر	Algerije	عَدَا	morgen (bijw.)
أَجْنَبِيّ	buitenlands, buitenlander	تَفَضَّلْ / تَفَضَّلِي	asjeblijf (M./Vr.E.)
جَيِّد	goed	مَقْبُول	aanvaard(baar)
مَحْفَظَة	(akte)tas, portefeuille	القَاهِرَة	Kaïro
مُدِير	directeur	لِ	van; aan, voor
ذَهَبَ	hij ging, hij vertrok	لَدَى	bij
رَابِع	vierde	لَا زِم	nodig
أَرْسَلَ	hij stuurde	مَلَفَّ	dossier
زَوْج	echtgenoot	لِيَبِيَا	Lybië
مُتَزَوِّج (مِنْ)	gehuwd (met)	مَاذَا ؟	wat ? (in verbale zinnen)
إِسْم	naam	مِصْر	Egypte
سُوق (م)	markt*	نُسْخَة	kopie, kopij, exemplaar
سَيِّد	heer	فِي انْتِظَارِ ...	lett.: in afwachting van ... (+ gen.)
شَرِكَة	firma, bedrijf	هَامَّ	belangrijk
مَشْغُول (بِ)	bezet, bezig (met)	مُهَنْدِس	ingenieur, architect
شُكْرًا !	dank je wel !	هَوْلَنْدَا	Nederland
شَهَادَة	getuigschrift, diploma	مَوْجُود	zich bevindend; aanwezig
صَبَاحًا	's ochtends	مَوْعِد	afspraak
صَبَاحَ الْخَيْرِ	goede morgen !	وَلَد	kind, zoon
صَبَاحَ النُّورِ	(idem=antwoord)	الْيَوْمَ	vandaag
مَصْنَع	fabriek		

* Soortnamen zonder ة die toch vrouwelijk zijn, worden in de woordenlijsten steeds aangeduid door een (م).

GRAMMATICA

4.1. De voorzetsels ب en ل

Arabische partikels die uit één letter bestaan, worden in het schrift met het volgende woord verbonden. De voorzetsels ب en ل zijn partikels en worden dus verbonden met het woord dat erop volgt.

met mijn diploma = *bi-šahādātī* = بِشَهَادَاتِي

voor mijn vriend = *li-ṣadīqī* = لِصَدِيقِي

Wanneer men ل verbindt met het lidwoord, valt bovendien de ل van het lidwoord weg.

voor de directeur ≠ لِالْمُدِيرِ = لِلْمُدِيرِ

4.2. Het nisba-naamwoord

Het Nederlands kent verscheidene methodes om d.m.v. suffixen uit bestaande naamwoorden andere naamwoorden af te leiden, bv. Libanees, schools, Belgisch, Nederlander.

Het Modern Arabisch kent één dergelijke methode om uit een bestaand naamwoord een ander naamwoord af te leiden. Het is het *nisba*-naamwoord: het verband (Ar. نِسْبَة) met een ander substantief wordt er weergegeven door de toevoeging van het suffix *-iyy(un)*, Vr. *-iyya(tun)* aan het oorspronkelijk substantief.

لُبنَان Libanon → لُبنَانِي Libanees

Indien nodig wordt het oorspronkelijk substantief ontdaan van:

- het lidwoord ال: الجزائر Algerije → جزائري Algerijns, Algerijn
- de ة: جامعة universiteit → جامعي universitair, universiteits-
- het segment /ā/: هولندا Nederland → هولندي Nederlands, Nederlander
- het segment /-iyā/: ليبيا Lybië → لبيبي Lybisch, Lybiër

Dikwijls is de naamwoordelijke groep ‘substantief + *nisba*-adjectief’ in betekenis gelijkwaardig aan een Nederlands samengesteld naamwoord.

كِتَابٌ مَدْرَسِيٌّ schoolboek

مَدْرَسَةٌ مِهْنِيَّةٌ beroepsschool

Het M.S.A. maakt dikwijls gebruik van vrouwelijke *nisba*-substantieven om abstracte begrippen te vormen.

جُمْهُورٌ massa → جُمْهُورِيَّةٌ republiek

Opm.1: Om het schriftbeeld te vereenvoudigen is verder in het handboek de *kasra* bij het *nisba*-suffix weggelaten.

4.3. Het begrip ‘hebben’

Het werkwoord ‘hebben’ kan in het Standaard Arabisch wel uitgedrukt worden door een afzonderlijk werkwoord ‘bezitten’, maar dit is zeer ongebruikelijk. Om ons begrip ‘hebben’ in het Arabisch weer te geven moet men de zin herformuleren als een ‘zijn’-zin, en wel op zo’n manier dat het lijdend voorwerp van de Nederlandse zin onderwerp wordt van de Arabische zin:

(Nederlands) L.V.	→	(Arabisch) onderwerp
De leraar heeft een boek	→	Bij de leraar is een boek
Hij heeft een boek bij zich	→	* Met hem is een boek

Toegepast op een positieve zin in de tegenwoordige tijd moet men ‘hebben’ dus uitdrukken binnen een nominale ‘zijn’-zin waarin het ‘bezit’ onderwerp is.

Bovendien kan men in het Arabisch nuances van ‘hebben’ uitdrukken door middel van verschillende voorzetsels:

A. De omschrijving door لـ wordt vooral gebruikt:

- wanneer men een langdurig of ‘vastgoedbezit’ wil uitdrukken;

هَلْ لِصَدِيقِكَ بَيْتٌ فِي الْمَدِينَةِ؟   Heeft je vriend een huis in de stad ?

- wanneer het om het ‘bezit’ van personen gaat;

لِلشَّرِكَةِ مُدِيرٌ عَرَبِيٌّ.   De firma heeft een Arabische directeur.

- wanneer men niet een bezit maar een relatie wil uitdrukken;

لِعُرْفَتِي بَابٌ جَدِيدٌ.   Mijn kamer heeft een nieuwe deur.

B. De omschrijving door مَعَ drukt het ‘bij zich hebben’ uit:

الْأَوْراقُ مَعَ الْعَامِلِ.   De arbeider heeft de papieren bij zich.

C. In alle andere gevallen kan عِنْدَ of لَدَى gebruikt worden:

عِنْدَ مَرْيَمَ حَقِيْبَةٌ جَمِيْلَةٌ.   Maryam heeft een mooie tas.

لَدَى الْمُهَنْدِسِ مَوْعِدٌ هَامٌ.   De ingenieur heeft een belangrijke afspraak.

4.4. De onbepaalde relatiefzin

Een relatiefzin die verwijst naar een onbepaald antecedent noemt men in de Arabische grammatica een onbepaalde relatiefzin. Onderstaande voorbeelden maken duidelijk dat het Arabisch, in vergelijking met het Nederlands, andere regels volgt voor de syntaxis van de onbepaalde relatiefzin. Deze regels zijn:

- Men gebruikt geen betrekkelijk voornaamwoord.

- De relatiefzin zelf is een volledig onafhankelijke zin die onmiddellijk volgt op de hoofdzin. Indien de relatiefzin een persoonsvorm bevat, moet deze steeds voorop staan.
- Als het antecedent niet tevens het onderwerp is van de relatiefzin zelf, bevat de relatiefzin een persoonsuffix dat naar het antecedent verwijst en ermee overeenkomt in genus en getal.

Ndl.: Daar is <i>een student</i>	die naar Egypte is gegaan.
Ar.: * Daar is <i>een student</i>	hij ging naar Egypte.
	هُنَاكَ طَالِبٌ ذَهَبَ إِلَى مِصْرَ

Ndl.: Daar is <i>een studente</i>	met wie hij naar huis is gegaan.
Ar.: * Daar is <i>een studente</i>	hij ging met <i>haar</i> naar huis.
	هُنَاكَ طَالِبَةٌ ذَهَبَ مَعَهَا إِلَى الْبَيْتِ

هُنَاكَ رَجُلٌ ذَهَبَ صَدِيقُهُ إِلَى الْبَيْتِ.

- lett.: = * Daar is een man zijn vriend ging naar huis.
 = Daar is een man wiens vriend naar huis is gegaan.

هَذَا كِتَابٌ كَتَبَهُ أَيْضًا.

- lett.: = * Dit is een boek hij schreef het ook.
 = Dit is een boek dat hij ook heeft geschreven.

4.5. Persoonssuffixen in verbinding met voorzetsels

Men gebruikt bij de voorzetsels dezelfde persoonssuffixen als bij de substantieven. Let wel op een aantal klankwijzigingen bij de voorzetsels of de suffixen:

- De voorzetsels مِنْ en عَنْ, gevolgd door het suffix ي, worden geschreven als مِّنِّي en عَنِّي.
- Het voorzetsel لِ verandert in لِي; dit geldt niet wanneer men het suffix ي (1 E.) toevoegt omdat dit iedere voorafgaande korte klinker opsloort.

لَهَا عُرْفَةٌ فِي الْمَدِينَةِ. Zij heeft een kamer in de stad.

لِي بِنْتٌ وَوَلَدٌ. Ik heb een dochter en een zoon.

- De voorzetsels إِلَى, عَلَى en لَدَى veranderen in إِلَيْ, عَلَيَّ en لَدَيْ.

هَلْ ذَهَبَ إِلَيْكَ؟ Is hij naar jou gegaan ?

عَلَيْهَا كِتَابٌ. Er (= de tafel) ligt een boek op.

هَلْ لَدَيْكَ مَوْعِدٌ مَعَ الْمَدِيرِ؟ Heb je een afspraak met de directeur ?

- Het suffix **هُ** verandert in **هِ** wanneer men het toevoegt aan een woord dat eindigt op /i/, /ī/ of /ay/.

أَنَا فِي أَنْتِظَارِهِ عَدَاً.   Ik verwacht hem morgen.

هَلْ فِيهِ نُسخَةٌ؟   Zit er (= het dossier) een kopie in ?

لَدَيْهِ شَهَادَةٌ جَامِعِيَّةٌ.   Hij heeft een universitair diploma.

- Het suffix **ي** verandert in **ِي** wanneer men het toevoegt aan een woord dat eindigt op een lange klinker of de diftong /ay/. De voorzetsels **فِي** , **إِلَى** , **عَلَى** en **لَدَى**, gevolgd door dit suffix, worden dan **فِيَّ** , **إِلَيَّْ** , **عَلَيَّْ** en **لَدَيَّْ**.

أَرْسَلَ إِلَيَّ النُّسخَةَ المِصْوَرَةَ.   Hij heeft me de fotokopie opgestuurd.

لَدَيَّْ كِتَابٌ عَرَبِيٌّ فِي البَيْتِ.   Ik heb thuis een Arabisch boek.

Overzichtstabel:

	مَعَ	مِنْ	عَنْ	لِ	فِي	إِلَى	عَلَى	لَدَى
3 M.	مَعَهُ	مِنْهُ	عَنْهُ	لَهُ	فِيهِ	إِلَيْهِ	عَلَيْهِ	لَدَيْهِ
3 Vr.	مَعَهَا	مِنْهَا	عَنْهَا	لَهَا	فِيهَا	إِلَيْهَا	عَلَيْهَا	لَدَيْهَا
2 M.	مَعَكَ	مِنْكَ	عَنْكَ	لَكَ	فِيكَ	إِلَيْكَ	عَلَيْكَ	لَدَيْكَ
2 Vr.	مَعِكِ	مِنْكِ	عَنْكِ	لِكِ	فِيكِ	إِلَيْكِ	عَلَيْكِ	لَدَيْكِ
1	مَعِي	مِنِّي	عَنِّي	لِي	فِيَّ	إِلَيَّْ	عَلَيَّْ	لَدَيَّْ

4.6. De pauzale uitspraak

Volgens de klassieke uitspraakregels moet men de verbuigings- en vervoegingsuitgangen uitspreken: het is de zgn. contextuitspraak. Bij zeer formele gelegenheden zoals het reciteren van de Koran, het voordragen van poëzie, klassieke theatervoorstellingen, religieuze preken, officiële toespraken e.d.m. respecteert men deze regel nog steeds.

Volgens dezelfde klassieke uitspraakregels mag men slechts op het einde van een zin of voor een pauze gebruik maken van de zgn. pauzale uitspraak. Daarbij spreekt men korte klinkers – dus ook de meeste naamvalsuitgangen – op het einde van een woord niet uit.

In informele omstandigheden maakt men meestal geen gebruik van de standaardtaal maar van het dialect, waar geen naamvalsonderscheid bestaat. Hierdoor is men geneigd om ook in de standaardtaal de vereenvoudigde pauzale uitspraak te gebruiken. Toegepast op de naamwoorden heeft dit een aantal gevolgen:

- de naamval *-u/*, *-i/* en *-a/* bij de bepaalde naamwoorden wordt niet uitgesproken. Indien een lidwoord volgt, spreekt men dit uit als *al-* in plaats van de verbinding te maken met de verbuigingsklinker van het vorige woord.

المِلَفُّ اليَوْمَ عِنْدَ المُرْتَجِمِ الجَدِيدِ.

(context) → *al-milaffu_l-yawma 'inda_l-mutarğimi_l-ğadīdi*

(pauzaal) → *al-milaff al-yawm 'inda_l-mutarğim al-ğadīd*

Het dossier is vandaag bij de nieuwe vertaler.

أَرْسَلَ المِلَفَّ الهَامَّ إلى المَدِيرِ.

(context) → *'arsala_l-milaffa_l-hāmma 'ila_l-mudīri*

(pauzaal) → *'arsala_l-milaff al-hāmm 'ila_l-mudīr*

Hij heeft het belangrijk dossier naar de directeur gestuurd.

- de nunaties *-un/*, *-in/* en *-an/* bij onbepaalde naamwoorden worden niet uitgesproken. De nunatie *-an/* wordt echter wél uitgesproken wanneer de accusatief onbepaald een bijvoordelijke bepaling aanduidt.

هُوَ مُهَنْدِسٌ فِي مَصْنَعٍ مِصْرِيٍّ.

(context) → *huwa muhandisu n fī maşna'in mişriyyin*

(pauzaal) → *huwa muhandis fī maşna' mişriyy*

Hij is ingenieur in een Egyptische fabriek.

ذَهَبَ صَبَاحاً مَعَ صَدِيقٍ أَجْنَبِيٍّ.

(context) → *dahaba şabāhan ma'a şadīqin 'ağnabiyyin*

(pauzaal) → *dahaba şabāhan ma'a şadīq 'ağnabiyy*

Hij is 's ochtends vertrokken met een buitenlandse vriend.

- de *ö* wordt niet uitgesproken, tenzij wanneer het woord 1ste lid is van een *'idāfa*-constructie;

السَيِّدَةُ لَيْلَى مَشْغُولَةٌ فِي الشَّرِكَةِ.

(context) → *as-sayyidatu Laylā maşğūlatun fi_ş-şarikati*

(pauzaal) → *as-sayyida Laylā maşğūla fi_ş-şarika*

Mevrouw Layla is aan het werk in de firma.

هُوَ مَوْجُودٌ فِي عُرْفَةِ صَدِيقٍ.

(context) → *huwa mawğūdu n fī ğurfati şadīqin*

(pauzaal) → *huwa mawğūd fī ğurfat şadīq*

Hij bevindt zich in de kamer van een vriend.

- verbindingsklinkers ingelast vóór het lidwoord vallen weg, zodat het lidwoord gewoon als *al-* wordt uitgesproken;

مَنْ السَّيِّدُ كَرِيمٌ؟

(context) → *mani_s-sayyidu Karīmun ?*
(pauzaal) → *man as-sayyid Karīm ?*
Wie is de heer Karim ?

- ook bij substantieven waaraan een persoonssuffix is toegevoegd, wordt de korte klinker van de naamvalsuitgang niet uitgesproken, zodat:
  1. bij de suffixen *-ka* en *-ki* een klankverschuiving plaatsvindt naar *-ak* en *-ik*;
  2. het suffix *-hu* niet gewijzigd wordt in *-hi* na substantieven in de genitief;

مِهْنَتُهَا مُتَرَجِّمَةٌ.

(context) → *mihnatuhā mutarġimatun*
(pauzaal) → *mihnathā mutarġima*
Zij is vertaalster van beroep.

أَنَا فِي انْتِظَارِكَ عَدَاً.

(context) → *'anā fi ntizārika ġadan*
(pauzaal) → *'anā fi ntizārak ġadan*
Ik verwacht je morgen.

لَدَيْهِ مَوْعِدٌ مَعَ صَدِيقِهِ.

(context) → *ladayhi maw'idun ma'a ṣadīqihi*
(pauzaal) → *ladayhi maw'id ma'a ṣadīqhu*
Hij heeft een afspraak met zijn vriend.

Opm.2: Bovenvermelde toepassingen van de pauzale uitspraak behoren tot de meest frequente. Toch liggen voor de pauzale uitspraak geen echte regels vast, zodat ook andere varianten voorkomen.

Opm.3: Op de CD's die bij het handboek horen, wordt bij de meeste teksten en oefeningen pauzale uitspraak gebruikt om geen bijkomende drempels op te werpen in het leerproces.

الموعد

إدريس تاجر كبير في السوق وهو مُتَزَوِّج من سَيِّدة أجنبية اسمها بيثرا.
هي من هولندا ومهنتها مُترجمة في شركة جزائرية.
إدريس مشغول اليوم في الصباح⁵: لديه موعد هام في المدينة القديمة مع صديقه محمد.
السيد محمد في انتظاره ومعه حقيبة فيها الملفّ اللازم.

كريم مهندس ومدير في شركة ليبية. عنده موعد مع عامل جديد.
العامل : صباح الخير.

المدير : صباح النور، هل أنت العامل الجديد؟

العامل : نعم، يا سيدي.

المدير : هل معك الأوراق؟

العامل : نعم، عندي الأوراق في المحفظة، تفضل.

المدير : هل الشهادة المهنية موجودة؟

العامل : طبعاً، لديك نسخة مُصوَّرة⁶ منها في الملفّ.

المدير : هل أنت لبيبي أم مصري؟

العامل : أنا مصري من القاهرة.

المدير : هل أنت مُتَزَوِّج؟

العامل : نعم، ولي بنت وولد.

المدير : جيّد، أنت مقبول في المصنّع. أنا في انتظارك غداً صباحاً⁷.

العامل : شكراً لك، يا سيدي.

المدير : عفواً.

⁵ - vanochtend = اليوم في الصباح

⁶ - fotokopie = نسخة مصوَّرة

⁷ - morgenochtend = غداً صباحاً

OEFENINGEN

Oefening 1: Nisba-naamwoorden (CD 1 – 13)

١. المغرب   ٢. العراق   ٣. هولندا   ٤. مصر   ٥. لبنان   ٦. القاهرة

Oefening 2: Syntactische oefening (CD 1 – 14)

Beantwoord de vragen op CD door gebruik te maken van volgende zinsdelen.

Vb. صديقك

١. الأستاذ محمد   ٢. السيد ليلى
٣. صديقتي الهولندية   ٤. المدير
٥. السيد كريم   ٦. بنتها

Oefening 3: Syntactische oefening (schriftelijk)

Vorm 6 zinnen waarin je het begrip 'hebben' uitdrukt met de voorzetsels عند, لدى, ل or مع.

Oefening 4: Vraag- en antwoordoefening

A. Geef een positief antwoord op volgende vragen (CD 1 – 15)

Vb.:

هل زوّجتك عند بنتك؟ ← نعم، زوّجتني عند بنتي

١. هل ولدك خارج البيت⁸؟
٢. هل عند المدير نسخة من شهادتي؟
٣. هل أنت مهاجرة إلى المغرب؟
٤. هل كتابي في خزانتك؟
٥. هل أنت في انتظار غدا؟
٦. هل هذا هو الشاب المقبول في شركتك؟

B. Zelfde oefening (CD 1 – 16)

١. هل وراءك طالب بلجيكي؟
٢. هل أرسل أوراقك إليك؟
٣. هل هذا ملف لي؟
٤. هل عندي موعد معه؟
٥. هل عندك محفظتي الجديدة؟

⁸ خارج البيت = buiten, buitenshuis

٦. هل لَدَيْكَ شَهَادَة جامعية ؟

C. Geef een bondig positief antwoord op volgende vragen; vervang dus op zinvolle manier de substantieven uit de vraag door persoonlijke voornaamwoorden (CD 1 – 17).

Vb.:

هل معلمك في غرفته ؟ ← نعم، هو فيها

١. هل الأستاذ أمام النافذة ؟

٢. هل ذَهَبَ من البيت في الصَّبَاح⁹ ؟

٣. هل في بغداد جامعة جَيِّدة ؟

٤. هل ذَهَبَ إِلَى شَرِكْتِهِ ؟

٥. هل أنت صديقة لمحمد ؟

٦. هل على السبورة كلمة هولندية ؟

Oefening 5: Leesoefening (mondeling)

- S₁ leest in pauzale uitspraak en vertaalt.

- S₂ leest in contextuitspraak.

١. هل هذا مُديرها الهولندي ؟

٢. نُسخَتك المصَوَّرة في مكتبي.

٣. هذا كتابي المدرسي القديم.

٤. المدينة القديمة بعيدة عن المصنَّع.

٥. هو معلم في مدرسة مهنية.

٦. لَدَيَّ مَوْعِد هَامَّ في المساء¹⁰.

٧. هي في الحمام القريب من هنا.

٨. وَلَدُهَا الصغير ذكي أيضا.

٩. صديقتي الأجنبيَّة مقبولة في الجامعة.

١٠. أستاذتي الجامعية مُتَزَوِّجة من مُتَرَجِّم.

Oefening 6: (CD 1 – 18)

Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis, geef de vertaling en beantwoord volgende vragen.

⁹ - صباحاً of في الصباح - 's ochtends

¹⁰ - مساءً of في المساء - 's avonds

١. ما هي مهنة إدريس ؟
٢. هل زوّجته عربية أيضا ؟
٣. ما اسمها ؟
٤. هل هي مُترجمة في بلد أوربي ؟
٥. أين مَوعد إدريس مع السيّد محمد ؟
٦. ما في حقيبة محمد ؟

Oefening 7: (CD 1 – 19)

- Lees basistekst 2, na voorbereiding thuis, in rolverdeling met een andere student.
- Maak volgende invuloefening en gebruik volgende woorden in hun aangepaste vorm.

(عامِل، نُسخة، قاهري، مِلَفّ، شَرِكَة، جَدِيد، مُدير، شَهادة، مَصْنَع، صَباح، مُتَزَوِّج، أوراق)

١. السيّد كريم - في - ليبي.
٢. لَدَيْهِ في - مَوعد مع عامِل -.
٣. مع العامِل - في مِحْفَظَتِهِ.
٤. في المِلَفّ - مُصَوِّرة من -.
٥. العامِل - وله بِنْت ووَلاَد.
٦. المدير في اِنْتِظار - عَدَاً.

Oefening 8: Vraag- en antwoordeoefening (mondeling)

Beantwoord iedere vraag negatief en gebruik daarbij de woorden die tussen haakjes zijn opgegeven. Formuleer het antwoord bondig, alsof je in een reële situatie verkeert!

Vb.:

هل ليبيّا بعيدة عن مِصر ؟ (قريب) ← لا، هي قريبة من مِصر.

١. هل أنت التاجر القاهري ؟ (بغداي)
٢. هل الخزانة إلى جانب الباب ؟ (السبورة)
٣. هل مَصْنَع أحمد في الحي الجديد ؟ (خارج)
٤. هل بيروت عاصمة بلجيكا ؟ (لبنان)
٥. هل أَرْسَل بِنْتَهُ الى السوق ؟ (وَلَد)
٦. هل ذَهَبَ إلى الحمام مع العامِل الجَزائري ؟ (مِصري)
٧. هل اسمك كريم/مريم ؟ (؟)

Oefening 9: Vraagzinnen formuleren (mondeling)

- Lees en vertaal elke mededelende zin.

- Gebruik de vraagwoorden tussen haakjes om elke mededeling met een vraag te beantwoorden. Formuleer de vragen bondig alsof je in een reële situatie verkeert!

Vb.:

لي مَصْنَعٍ صَغِيرٍ فِي الْعَاصِمَةِ. (أَيْنَ) ← أَيْنَ مَصْنَعُكَ؟

١. كَتَبَ الْكِتَابَ الثَّانِيَّ مَعَ أَسْتَاذِ أَجْنَبِيٍّ. (مَعَ مَنْ)
٢. فِي مَحْفَظَتِهَا الْأَوْرَاقَ اللَّازِمَةَ لِلْمَوْعِدِ. (أَيْنَ)
٣. أَنَا مَشْغُولَةٌ بِمَلَفِّ هَامٍ لِمُهَنْدِسِكَ. (بِمَا)
٤. عَلَى الطَّوَالَةِ حَقِيبَةٌ صَغِيرَةٌ فِيهَا قَلَمِي. (أَيْنَ 2X)
٥. لَدَى السَّيِّدِ مُحَمَّدٍ مَوْعِدٌ مَعَ رَجُلٍ أَجْنَبِيٍّ. (لَدَى مَنْ)
٦. ذَهَبَ التَّاجِرُ الْبَيْرُوتِي إِلَى بَغْدَادٍ. (مَنْ، إِلَى أَيْنَ)
٧. أَرْسَلَ الْمُهَنْدِسَ مِلْفًا هَامًا إِلَى مُدِيرِكَ. (مَاذَا، إِلَى مَنْ)
٨. مَدْرَسِي مُتَزَوِّجٌ مِنْ امْرَأَةٍ جَزَائِرِيَّةٍ. (مَنْ 2X، مِنْ أَيْنَ)

Oefening 10: Invuloefening (schriftelijk)

- Gebruik de adjectieven tussen haakjes in betekenisvolle zinnen. Let op de overeenkomst in bepaaldheid naargelang je het adjectief bijvoeglijk of als predicat gebruikt !
- Vertaal naar het Nederlands.

Vb.:

صديقك - في شركتي. (قديم، موجود)

- zin 1:

صديقك القديم في شركتي = Je oude vriend is in mijn bedrijf.

- zin 2:

صديقك موجود في شركتي = Je vriend bevindt zich in mijn bedrijf.

- zin 3:

صديقك القديم موجود في شركتي = Je oude vriend bevindt zich in mijn bedrijf.

١. مَدْرَسَتِي هِيَ الْمَرْأَةُ - مِنَ السَّيِّدِ إِدْرِيسِ. (مُتَزَوِّجٌ، لِبْنَانِي)
٢. مَعِي فِي الْحَقِيبَةِ كِتَابٌ -. (جَيِّدٌ، عَرَبِي)
٣. هَلْ هُنَاكَ عَلَى مَكْتَبِهِ نُسْخَةٌ - لِلْأَسْتَاذِ أَحْمَدِ؟ (مُصَوَّرٌ، جَدِيدٌ)
٤. غُرْفَتِي فِي بَيْتٍ - مِنَ الْجَامِعَةِ. (قَرِيبٌ، وَاسِعٌ)
٥. الشَّابُّ - عِنْدَ الْمُهَنْدِسِ. (مَوْجُودٌ، بَغْدَادِي)
٦. هَلِ الشَّهَادَةُ - لِمِهْنَتِكَ أَمْ لَا؟ (جَامِعِي، لَازِمٌ)
٧. هَلْ بِنْتِي - عِنْدَكَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟ (مَقْبُولٌ، نَشِيطٌ)

Oefening 11: Vertaal naar het Arabisch. (schriftelijk)

1. Ook de vierde les is belangrijk voor de studenten.

2. Naast zijn tafel staat een kast waarop je fotokopie ligt.
3. Mijn man is vandaag buitenshuis; morgenavond is hij thuis.
4. Wijkt uw dochter uit naar een Europees of een Arabisch land ?
5. Is dat de ijverige jongeman die in jouw firma aanvaard is ?
6. Asjeblief, Maryam, hier is een goede nieuwe koffer voor je zoon en zijn vrouw.
7. Tot ziens, ik verwacht je morgen voor het badhuis dichtbij de Grote Markt !
8. Er is een nieuwe Algerijnse lerares op school. Laten we naar de les gaan !
9. Mijn Nederlandse vriendin heeft een mooi groot huis in de medina, maar mijn kamer ligt in de universiteitswijk.
10. Mevrouw, is dit een schoolboek van jÓuw studente ? Neen, haar boeken zitten in haar tas.

LES 5

الدرس الخامس

WOORDENSCHAT

أَب/آبَاء	vader	رَكِبَ (هـ)	(op/in een voertuig) stappen
أَخ/إِخْوَةٌ	broer	زَمِيلَ/زُمَلَاءَ	collega
أُمُّ	moeder	سَأَلَ (هـ هـ عَن)	(iemand iets) vragen (over)
أَمَّا ... فَ...	wat betreft...	سَاعَةٌ	uur; uurwerk
إِبْتِدَائِيَّ	lager (i.v.m. onderwijs)	سَيَّارَةٌ	auto
بَعْدَ	na	شَرَحَ (هـ ل)	(iets) uitleggen, verklaren (aan)
بَعْدَ أَنْ	nadat	طَرِيقَ/طُرُقَ	weg, baan
ابْنُ/أَبْنَاءَ	zoon	طَوِيلَ/طَوَالَ	lang
تَلْمِيزَ/تَلَامِيذَ	leerling	عَدَدَ مِنْ أَل...	een aantal ...
ثُمَّ	en daarna, en dan	عَنْ	over
جِدًّا	zeer (bijw.)	فُطِرَ	ontbijt
جُغْرَافِيَا	aardrijkskunde	فَعَلَ	doen
اجْتِمَاعَ	vergadering	قَرَأَ	lezen
جُمْلَةً/جُمَلًا	zin	قَصِيرَ/قِصَارَ	kort
حَضَرَ	bijwonen	قَوَاعِدَ (ج)	regels; grammatica
حَافِلَةٌ	autobus	قَلِيلَ	weinig
خَامِسَ	vijfde	لَعِبَ	spelen
دَرَسَ	studeren	لُغَةً	taal
دَرَسَ (هـ هـ)	(aan iemand iets) onderwijzen	نَصَّ/نُصُوصَ	tekst
دَفْتَرٌ/دَفَاتِرٌ	schrift	إِنْتَظَرَ (هـ/هـ)	wachten op, verwachten
ذَلِكَ	die, dat	نَقَلَ	(ver)voeren, transporteren
رَجَعَ	terugkeren	وَضَعَ	plaatsen, leggen, (op)stellen

* De verklaring voor deze aanduiding (هـ هـ) (en gelijkaardige aanduidingen bij de werkwoorden in de woordenschat volgt in de grammatica onder punt 5.5.

* In de woordenlijsten geeft de letter ج na een Arabisch naamwoord aan dat het een meervoud is.

رافق vergezellen, begeleiden

موقف/مواقف halte, standplaats

GRAMMATICA

5.1. De substantieven **أخ** en **أب**

Het Arabisch kent een aantal substantieven waar de klinker van de naamvalsuitgang verlengd wordt tot $-ū/$, $-ī/$ en $-ā/$ wanneer men een persoonsuffix toevoegt. Tot deze substantieven behoren **أب** = 'vader' en **أخ** = 'broer'.

	jouw vader	haar broer
N.	أَبُوكَ	أَخُوهَا
G.	أَبِيكَ	أَخِيهَا
A.	أَبَاكَ	أَخَاهَا

De naamvalsklinker wordt niet verlengd wanneer men het persoonsuffix **ي** (1E.) toevoegt. Dit suffix slurpt steeds de voorafgaande verbuigingsklinker op:

N./G./A.   **أَبِي** mijn vader   **أَخِي** mijn broer

5.2. **Naamwoorden: het gebroken meervoud** (جَمْعُ التَّكْسِيرِ)

Naast het enkelvoud en het meervoud kent het Standaard Arabisch ook een dualisvorm die gebruikt wordt wanneer sprake is van 2 personen of zaken (zie les 17). Het meervoud wordt dus slechts gebruikt wanneer men verwijst naar minstens 3 personen of zaken !

5.2.1. Morfologie

Het Arabisch kent 2 soorten meervoudsvorming bij naamwoorden:

1. Het gezond of extern meervoud, gevormd door toevoeging van suffixen aan het enkelvoud (zie les 6);
2. Het gebroken of intern meervoud, gevormd door interne klinkerwijzigingen binnen de stam en/of verdubbeling van een stamletter en/of toevoeging van een affix.

Het gebroken meervoud kent een groot aantal patronen. Regels volgens dewelke het gebroken meervoud van een naamwoord met zekerheid kan voorspeld worden bestaan nauwelijks, zodat men samen met het enkelvoud steeds de meervoudsvorm van een naamwoord moet studeren.

De meervouden van de tot nu geziene naamwoorden kunnen naargelang hun patroon in volgende groepen onderverdeeld worden; F(irst), M(iddle) en L(ast) geven de 3 stamletters weer:

'aFMāL	أَبْوَابٌ → (باب)	أَسْوَاقٌ → (سوق)	أَوْلَادٌ → (ولد)
	أَحْيَاءٌ → (حيّ)	أَقْلَامٌ → (قلم)	أَبْنَاءٌ → (ابن)
	أَزْوَاجٌ → (زوج)	أَوْرَاقٌ → (ورقة)	آبَاءٌ → (أب)
	أَسْمَاءٌ → (اسم)		

FiMāL	بِلَاد → (بلد)	طَوَال → (طَوِيل)	كِبَار → (كبير)
	رِجَال → (رجل)	قِصَار → (قَصِير)	صِغَار → (صغير)
	نِشَاط → (نشيط)		
FuMūL	بُيُوت → (بيت)	فُصُول → (فصل)	نُصُوص → (نص)
	دُرُوس → (درس)		
FuMuL	جُدُد → (جديد)	مُدُن → (مدينة)	طُرُق → (طريق)
	كُتُب → (كتاب)		
FuMMāL	بُحَّار → (تاجر)	طُلَّاب → (طالب)	عُمَّال → (عامل)
FuMaL	عُرُف → (غرفة)	نُسُخ → (نسخة)	جُمَل → (جملة)
FiMaL	مِهَن → (مهنة)		
FuMLān	بُلْدَان → (بلد)		
FāLa(t)	سَادَة → (سيد)		
FaSāTiLa(t)	أَسَاتِذَة → (أستاذ)		

Opm.1: De letters F (first), S (second), T (third) en L (last) worden gebruikt bij de aanduiding van patronen die gebaseerd zijn op een stam van 4 stamletters.

Opm.2: De gebroken meervouden kennen een groot aantal patronen die diptoot zijn: de uitgang van de nominatief onbepaald is er -/u/. Om het verschil tussen diptoten en triptoten visueel duidelijk te maken, zal in de woordenschat verder in het handboek bij de diptoten steeds deze uitgang -/u/ in Arabisch schrift weergegeven worden. Bij de triptoten daarentegen wordt de uitgang -/un/ van de nominatief onbepaald niet aangeduid.

maFāMiL	مَحَافِظُ → (محافظة)	مَطَابِخُ → (مطبخ)	مَوَاعِدُ → (موعد)
	مَدَارِسُ → (مدرسة)	مَكَاتِبُ → (مكتب)	مَوَاقِفُ → (موقف)
	مَصَانِعُ → (مصنع)		
FaSāTiL	أَجَانِبُ → (أجنبي)	دَفَاتِرُ → (دَفْتَر)	
FaMā'iL	حَدَائِقُ → (حديقة)	حَقَائِبُ → (حقيقية)	خَزَائِنُ → (خزانة)
FawāMiL	عَوَاصِمُ → (عاصمة)	نَوَافِدُ → (نافذة)	
'aFMiLā'	أَدْكِيَاءُ → (ذكي)	أَصْدِقَاءُ → (صديق)	
FuMaLā'	قُدَمَاءُ → (قديم)	زُمَلَاءُ → (زميل)	
FaSāTiL	تَلَامِيذُ → (تلميذ)	كِرَاسِيُّ → (كرسي)	

Een bijzonder belangrijke basisregel van de Arabische syntaxis bepaalt dat alle substantieven in het meervoud, die verwijzen naar niet-personen, op syntactisch vlak gelden als vrouwelijk enkelvoud! Naamwoorden, voornaamwoorden, werkwoorden en andere zinsdelen die in genus en getal overeenstemmen met dergelijke substantieven in het meervoud, staan dus steeds in het vrouwelijk enkelvoud!

البيوتُ جديدةٌ	De huizen zijn nieuw.
هذه هي الكُتُبُ العربيَّةُ.	Dit zijn de Arabische boeken.
وَضَعَهَا هُنَاكَ.	Hij heeft ze (= de papieren) daar gelegd.

5.2.2. Triptoten en diptoten

Naargelang hun verbuiging worden naamwoorden onderverdeeld in triptoten en diptoten.

- In het enkelvoud komen zowel triptoten als diptoten voor. Tot nu toe zijn in het enkelvoud enkel triptoten gezien; de diptoten in het enkelvoud worden in les 12 behandeld.
- In het gebroken meervoud komen zowel triptoten als diptoten voor.

De triptoten worden verbogen zoals naamwoorden in het enkelvoud:

- ze hebben altijd 3 verschillende verbuigingsklinkers voor de 3 naamvallen;
- in hun onbepaalde vorm hebben ze nunatie.

	Bepaald	Onbepaald
N.	الكُتُبُ -/u/	كُتُبٌ -/un/
G.	الكُتُبِ -/i/	كُتُبٍ -/in/
A.	الكُتُبَ -/a/	كُتُبًا -/an/

De diptoten (مَمْنُوعٌ مِنَ الصَّرْفِ) daarentegen hebben in hun onbepaalde vorm:

- 3 naamvallen met slechts 2 verschillende verbuigingsklinkers, nl. -/u/ (N.)
-/a/ (G. & A.)
- géén nunatie.

	Bepaald	Onbepaald
N.	التَّلَامِيذُ -/u/	تَّلَامِيذٌ -/u/
G.	التَّلَامِيذِ -/i/	تَّلَامِيذٍ -/a/
A.	التَّلَامِيذَ -/a/	تَّلَامِيذَ -/a/

Let op: een diptoot wordt triptoot wanneer men het bepaald maakt, hetzij door toevoeging van het lidwoord, hetzij door toevoeging van een persoonsuffix!

هناك طلابٌ أجنبيُّ.	Daar zijn buitenlandse studenten.
هناك أصدقاءٌ أجنبيُّ.	Daar zijn buitenlandse vrienden.
أصدقاؤه الأجنبيُّ هناك.	Zijn buitenlandse vrienden zijn daar.
ذهبَ إلى طلابٍ أجنبيِّ.	Hij is naar buitenlandse studenten gegaan.
ذهبَ إلى أصدقاءٍ أجنبيِّ.	Hij is naar buitenlandse vrienden gegaan.
ذهبَ إلى أصدقائه الأجنبيِّ.	Hij is naar zijn buitenlandse vrienden gegaan.
انتظرَ طلاباً أجنبيِّ.	Hij heeft buitenlandse studenten opgewacht.
انتظرَ أصدقاءً أجنبيِّ.	Hij heeft buitenlandse vrienden opgewacht.
انتظرَ أصدقاءه الأجنبيِّ.	Hij heeft zijn buitenlandse vrienden opgewacht.

Uit deze voorbeelden blijkt ook dat men steeds aandacht moet schenken aan de regels voor de schrijfwijze van de *hamza*. Deze schrijfwijze kan immers veranderen wanneer men aan woorden als أصدقاء een persoonsuffix toevoegt. De klinker van de naamvalsuitgang is nl. van invloed op de schrijfwijze van de *hamza*: أصدقاؤه 'aṣḍiqā'uḥu, أصدقائه 'aṣḍiqā'ihī, أصدقاءه 'aṣḍiqā'ahu

5.3. Het persoonlijk voornaamwoord: meervoud

	Onafhankelijk	Suffix
3 M.	هُم	هُمَّ
3 Vr.	هُنَّ	هُنَّ
2 M.	أَنْتُمْ	كُم
2 Vr.	أَنْتُنَّ	كُنَّ
1	نَحْنُ	نَا

Het meervoud van het persoonlijk voornaamwoord (behalve 1 Mv.) wordt slechts gebruikt om te verwijzen naar minstens 3 personen: ook hier bestaat een dualisvorm !

Het vrouwelijk meervoud van persoonlijke voornaamwoorden wordt slechts gebruikt voor homogeen vrouwelijke groepen !

De eventuele verbindingsklinker na هُمْ , كُمْ , أَنْتُمْ is -/u/, bv.:

هلَ أَنْتُمْ الطُّلابُ الجُدُدُ ؟   Zijn jullie de nieuwe studenten ?

هُمُ الْأَسَاتِدَةُ.	Zij zijn de professoren.
هَلْ أَصْدِقَاؤُكُمْ الْقَدَمَاءُ هُنَا أَيْضاً؟	Zijn jullie oude vrienden hier ook ?
مَعَهُمْ كُتُبُهُمُ الْجَدِيدَةُ.	Zij hebben hun nieuwe boeken bij zich.

De suffixen هُمْ en هُنَّ wijzigen in هِمَّ en هِنَّ wanneer men ze toevoegt aan een woord eindigend op /i/, /ī/ of /ay/.

هُمَّ عِنْدَ أَصْدِقَائِهِمْ.	Ze zijn bij hun vrienden.
هَلْ رَجَعَ إِلَيْهِمْ؟	Is hij naar hen teruggekeerd ?
هُنَّ عِنْدَ أَخِيهِنَّ.	Ze (Vr.) zijn bij hun broer.
لَدَيْهِنَّ دَفَاتِرٌ جَدِيدَةٌ.	Ze (Vr.) hebben nieuwe schriften.

5.4. Het werkwoord: inleiding (الفعل)

5.4.1. Algemene onderverdeling

Arabische werkwoorden kunnen onderverdeeld worden in verschillende categorieën.

Een 1ste onderverdeling gebeurt volgens het patroon.

A. Een werkwoord in de basisstam (الفعل المجرد) bevat in zijn noemvorm enkel 3 stamletters.

Onder de reeds geziene werkwoorden behoren de volgende tot de basisstam*:

Werkwoord	حَضَرَ	دَرَسَ	ذَهَبَ	رَجَعَ	رَكِبَ	سَأَلَ	شَرَحَ
Patroon	HaDaRa	DaRaSa	DaHaBa	RaĠa'a	RaKiBa	Sa'aLa	ŠaRaḤa

Werkwoord	فَعَلَ	قَرَأَ	كَتَبَ	لَعِبَ	نَقَلَ	وَضَعَ
Patroon	Fa'aLa	QaRa'a	KaTaBa	La'iBa	NaQaLa	WaḌa'a

B. Een werkwoord in een afgeleide stam (الفعل المزيد) bevat in zijn noemvorm ook verdubbelde medeklinkers en/of lange klinkers en/of affixen. Onder de reeds geziene werkwoorden behoren de volgende tot een afgeleide stam:

Werkwoord	دَرَسَ	رَافَقَ	أَرْسَلَ	إِنْتَظَرَ
Patroon	DaRRaSa	RāFaQa	'aRSaLa	iNtaZaRa

* Om duidelijk de 3 stamletters aan te duiden bij elk van de werkwoorden in de bovenstaande schema's, werden deze als hoofdletter weergegeven bij de transcriptie.

Een 2de onderverdeling gebeurt volgens het soort stamletters:

A. Een sterk werkwoord (الفِعْلُ السَّامِلُ) bevat géén zwakke consonant و of ي als stamletter. Bijna alle reeds geziene werkwoorden behoren tot de sterke werkwoorden:

أَرْسَلَ , رَافَقَ , دَرَسَ , نَقَلَ , لَعِبَ , كَتَبَ , قَرَأَ , فَعَلَ , شَرَحَ , سَأَلَ , رَكِبَ , رَجَعَ , ذَهَبَ , دَرَسَ , حَضَرَ
en اِنْتَظَرَ .

B. Een zwak werkwoord (الفِعْلُ الْمُعْتَلُّ) bevat een zwakke consonant و of ي als stamletter. Onder de reeds geziene werkwoorden behoort enkel وَضَعَ tot de zwakke werkwoorden.

5.4.2. Sterke werkwoorden: الماضي enkelvoud

De *māḍī*, in sommige grammatica's ook perfectum genoemd, geeft het afgehandeld zijn van een actie of gebeurtenis weer en komt in betekenis overeen met de onvoltooid verleden of voltooid tegenwoordige tijd van het Nederlands.

كَتَبَ = hij schreef

of: = hij heeft geschreven

In het Modern Standaard Arabisch gebruikt men de *māḍī* enkel voor positieve zinnen in de verleden tijd. Voor negatieve zinnen in de verleden tijd gebruikt men een andere tijd en wijze dan de *māḍī* !

In het Nederlands gebruikt men de infinitief als noemvorm van het werkwoord en dus als lemma voor de alfabetische klassering in woordenboeken. In het Arabisch is het echter gebruikelijk om de 3 M.E. van de *māḍī* als noemvorm en lemma te hanteren. Het is immers de meest 'naakte' vorm waar geen persoonsaanduidende affixen (zie verder) voorkomen.

Voorlopig worden in het handboek enkel de sterke werkwoorden behandeld. Bij de zwakke werkwoorden zijn namelijk een aantal speciale klankwetten van invloed op de vervoeging. Onderstaand vervoegingsschema is dus van toepassing op:

- sterke werkwoorden in de basisstam
- sterke werkwoorden in een afgeleide stam
- zwakke werkwoorden in de basisstam met een و of ي als 1ste stamletter, bv. وَضَعَ; zij worden in de *māḍī* namelijk vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

	persoonsvorm	kern + suffix
3 M.	كَتَبَ	<i>katab-a</i>
3 Vr.	كَتَبَتْ	<i>katab-at</i>
2 M.	كَتَبْتِ	<i>katab-ta</i>
2 Vr.	كَتَبْتِ	<i>katab-ti</i>
1	كَتَبْتُ	<i>katab-tu</i>

Uit bovenstaand vervoegingsschema blijkt dat men in alle persoonsvormen een zgn. *māḍī-kern* (bv. *katab-*) kan herkennen; aan deze *māḍī-kern* wordt telkens een persoonsaanduidend suffix toegevoegd. Verder in het handboek zullen we zien dat dit persoonsaanduidend suffix voor alle werkwoorden steeds hetzelfde is !

Opmerkingen:

- Na de persoonsvorm 3 Vr.E. is de eventuele verbindingsklinker -i/ .

كَتَبَتِ الْكِتَابَ.   Zij heeft het boek geschreven.

- Het persoonlijk voornaamwoord zit vervat in de persoonsvorm zelf en moet dus niet meer afzonderlijk uitgedrukt worden; dit kán wel gebeuren indien men speciaal nadruk wil leggen of een contrast wil uitdrukken.

هَلْ فَعَلْتَهُ أَنْتَ؟   Heb jij het gedaan ?

5.5. Werkwoorden en hun valentie

Bij de studie van Arabische werkwoorden kan de student zich vragen stellen over de syntactische valentie: “Wordt dit werkwoord gebruikt met personen of met zaken als object ? Staat het object als lijdend voorwerp in de accusatief ? Of wordt het object als voorzetselvoorwerp ingeleid door een specifiek voorzetsel ? Is er een verschil in constructie met het Nederlands ? ... ”

Om hierover informatie te verstrekken wordt in de woordenlijsten bij het handboek een methode gevolgd die enigszins aansluit bij die van H.Wehr, *A Dictionary of Modern Written Arabic* en D.Reig, *As-Sabil Arabe-Français*. We lichten deze methode toe aan de hand van enkele werkwoorden uit de woordenschat van deze les:

1.	حَضَرَ	bijwonen
2.	رَافَقَ	vergezellen, begeleiden
3.	رَجَعَ	terugkeren

Bij geen van deze werkwoorden wordt verdere informatie verstrekt. Dit betekent dat er voor de werkwoordsvalentie geen verschil is met het Nederlands. We illustreren dit voor elk werkwoord:

- *men woont iets bij*, bv. *een vergadering*, en net als in het Nederlands is اجتماع lijdend voorwerp

vb.   حَضَرَ اجتماعاً   Hij woonde een vergadering bij.

- *men vergezelt iemand*, bv. *een vriend*, en net als in het Nederlands is صديق lijdend voorwerp

vb.   رَافَقَ صديقاً   Hij begeleidde een vriend.

- *men keert terug naar* bv. *een vergadering*, en اجتماع wordt ingeleid door het voorzetsel إلى

vb.   رَجَعَ إلى الاجتماع   Hij is naar de vergadering teruggekeerd.

4. رَكِبَ (هـ) (op/in een voertuig) stappen

In het Nederlands gebruikt men hier een voorzetsel *op* of *in* om het object van *stappen* in te leiden, in het Arabisch daarentegen staat het object als L.V. in de accusatief. Wanneer een dergelijk L.V. verwijst naar niet-personen, dan wordt het aangeduid door de letter هـ in zijn beginvorm.

vb. رَكِبَ سَيَّارَةً Hij is in een auto gestapt.

5. اِنْتَضَرَ (هـ/هـ) wachten op, verwachten

In het Nederlands gebruikt men het voorzetsel *op* om het object van *wachten* in te leiden, in het Arabisch daarentegen staat het object als L.V. in de accusatief. Ook kan het L.V. verwijzen naar personen (men gebruikt هـ) of naar niet-personen (men gebruikt هـ). Deze of/of wordt weergegeven door een schuine streep /

vb. اِنْتَضَرَ صَدِيقًا/حَافِلَةً Hij heeft op een vriend/een autobus gewacht.

6. دَرَّسَ (هـ هـ) (aan iemand iets) onderwijzen

Deze aanduiding moet men lezen als: *de persoon aan wie men onderwijs geeft én hetgeen men onderwijst* staan beide als L.V. in de accusatief.

vb. دَرَّسَ طَالِبًا عَرَبِيَّةً Hij onderwees een student Arabisch.

7. شَرَحَ (هـ لـ) (iets) uitleggen, verklaren (aan)

Deze aanduiding moet men lezen als: *hetgeen men uitlegt* staat als L.V. in de accusatief, *de persoon aan wie men uitlegt geeft* wordt ingeleid door het voorzetsel لـ.

vb. شَرَحَ لَنَا الْقَوَاعِدَ Hij heeft ons de grammatica uitgelegd.

5.6. Persoonssuffixen in verbinding met persoonsvormen

Wanneer men een persoonssuffix als lijdend voorwerp toevoegt aan een persoonsvorm, gebruikt men dezelfde suffixen als die toegevoegd aan substantieven. Uitzondering hierop vormt het suffix 1E.: hier gebruikt men سي i.p.v. نِي.

دَرَّسْتَنِي اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ. Zij heeft mij Arabisch onderwezen.

هَلْ رَافَقْتَنِي إِلَى الْمَدِينَةِ؟ Heeft zij jou naar de stad vergezeld ?

هَلْ اِنْتَضَرْتَهُنَّ هُنَاكَ؟ Heb jij (Vr.) daar op hen (Vr.) gewacht ?

5.7. De partikels ف...أما = "wat betreft"

De Nederlandse uitdrukking “wat betreft...” laat toe een zinsdeel te benadrukken door het a.h.w. naar voor te schuiven en er dan commentaar bij te leveren.

Mijn broer is leraar	→	Wat mijn broer betreft, hij is leraar
Ik heb de grammatica gestudeerd	→	Wat de grammatica betreft, die heb ik gestudeerd
Ik heb Arabisch gestudeerd	→	Wat mij betreft, ik heb Arabisch gestudeerd

Ook het Arabisch kent een vergelijkbare constructie en maakt daarvoor gebruik van de partikels ف...أما. Daarbij moet men volgende regels in acht nemen:

- het zinsdeel dat men wil benadrukken volgt in de nominatief op أما;
- het partikel ف dat onvertaalbaar is in het Nederlands, leidt de hoofdzin in;
- in de hoofdzin verwijst een persoonlijk voornaamwoord naar het vooraf benadrukte zinsdeel.

أَخِي مُعَلِّمٌ	←	أَمَّا أَخِي فَهُوَ مُعَلِّمٌ
دَرَسْتُ الْقَوَاعِدَ	←	أَمَّا الْقَوَاعِدُ فَدَرَسْتُهَا
دَرَسْتُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ	←	أَمَّا أَنَا فَدَرَسْتُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ

Men merkt dat in het laatste voorbeeld geen persoonlijk voornaamwoord volgt op ف. Het persoonlijk voornaamwoord أَنَا zit immers al vervat in de persoonsvorm دَرَسْتُ.

BASISTEKSTEN

فاطمة وإخوتها تلاميذ جُدد في المدرسة الابتدائية. اليوم بعدَ الفُطور وَضَعَ أبوهم الكُتُب والأقلام والدفاتر في حقائبهم ثمَّ رافَقَ أولاده إلى الموقف القريب من الحمام. بعدَ قليل¹¹ ركبَت فاطمة مع إخوتها حافلة نقلتهم إلى المدرسة.

ذهبت الأمُّ في الساعة الرابعة¹² بالسيارة إلى المدرسة وانتظرت أبناءها وبناتها الصغيرة أمام الباب. في الطريق إلى البيت سألتهم عن دروسهم.

فاطمة : ماذا فعلت اليوم في الصباح ؟

حسن : حضرت درسا في اللغة العربية.

فاطمة : هل درست قواعدها ؟

حسن : نعم، كتب معلمنا نصًا طويلا على السبورة ثمَّ شرح لنا القواعد.

فاطمة : هل قرأت النص ؟

حسن : لا، قرأه عدد من التلاميذ. أمّا أنا فكتبت الجمل في دفترتي.

فاطمة : وماذا فعلت بعد ذلك¹³ ؟

حسن : بعد أن لعبت قليلا مع أصدقائي رجعت إلى الفصل.

فاطمة : هل ذهب معلمكم إلى البيت بعدَ الدرس ؟

حسن : لا، حضر اجتماعا قصيرا مع زملائه. ومدرستكن، ماذا درستكن ؟

فاطمة : في الصباح درستنا الجغرافيا: قرأتُ نصوصا هامة جدا عن العواصم العربية.

حسن : وفي المساء ؟

فاطمة : رافقتنا مساءً إلى المدينة القديمة، الحمد لله !

¹¹ بعد قليل = een beetje later; binnenkort

¹² في الساعة الرابعة = om 4 u.

¹³ بعد ذلك = daarna

OEFENINGEN

Oefening 1: (CD 1 – 20)

- S₁ plaatst het onderwerp in het meervoud en past de andere zinsdelen aan.
- S₂ vervangt het onderwerp door het geschikt persoonlijk voornaamwoord.

Vb.:

الباب جديد ← الأبواب جديدة ← هي جديدة

١. المحفظة جميلة.
٢. النصّ طویل جداً.
٣. غرفتك واسعة.
٤. الكرسيّ قديم.
٥. ولدي في البيت.
٦. الرجل ذكيّ.
٧. هل مواعده هام؟
٨. المدرسة الابتدائية جيدة.
٩. العامل الأجنبيّ جديد.
١٠. الأستاذ كريم طویل.

Oefening 2: Leesoefening (mondeling)

- S₁ leest in pauzale uitspraak en vertaalt naar het Nederlands.
- S₂ leest in contextuitspraak.

١. النوافذ كبيرة هنا.
٢. هذه أسماء جميلة جدا.
٣. في الأحياء الجديدة حدائق واسعة.
٤. المحافظ هناك إلى جانب الحقائق.
٥. في الإجتِماع سادة أجانِب أيضا.
٦. دَرَسَ في مَدارس أجنبية جيدة.
٧. رافَقَ أَصْدِقاءه القُدَماء إلى العاصمة.
٨. هل سَأَلَ أساتِذته عَن القَواعِد؟
٩. وَضَعَ نُسخا مصورة على الطاولة.
١٠. هل نَقَلَ زُملاء جُدا إلى المصنع؟

Oefening 3: Vraag- en antwoordeoefening (CD 1 – 21)

Beantwoord elke vraag positief. Vervang daarbij het onderwerp uit de vraag door het geschikte persoonlijk voornaamwoord.

١. هل الطلاب في الفصل؟

- ٢ . هل أَنْتُمْ التلاميذ الجدد في المدرسة ؟
- ٣ . هل ليلى وطالباتها في الحافلة ؟
- ٤ . هل أَنْتُنَّ بخير ؟
- ٥ . هل المترجم العربي وزملاؤه من مصر ؟
- ٦ . هل أنتِ وهي وصديقتك من هولندا ؟
- ٧ . هل ليلى ومريم ومدركتكن هنا ؟
- ٨ . هل نَحْنُ هنا في السوق الكبيرة ؟

Oefening 4:

a) Herkenningsoefening: geef het persoonlijk voornaamwoord dat vervat zit in de persoonsvorm (CD 1 – 22)

- ١ . حَضَرَ اجْتِمَاعًا صباحًا.
- ٢ . مع من فَعَلْتَ ذلك ؟
- ٣ . أرسلتُ التلميذ إلى المدير.
- ٤ . هل قَرَأْتَ عَدَدًا من النصوص ؟
- ٥ . إِنْتَظَرْتُ زوجها بَعْدَ الفُطور.
- ٦ . شَرَحْتُ لَهُم القَوَاعِدَ.
- ٧ . سَأَلْنَا عن بِلَادِنَا.
- ٨ . هل دَرَسْتَ لَهُم الدرس الثاني ؟

b) Vervogingsoefening: pas de modelzin aan in functie van de nieuw opgegeven onderwerpen (CD 1 – 23)

Modelzin: رَجَعَ من السوق مع أولاده

- ١ . أَنْتِ
- ٢ . أَنَا
- ٣ . أَنْتِ
- ٤ . أَخِي
- ٥ . أَبُونَا

Oefening 5: Vraag- en antwoordoefening (CD 1 – 24)

Beantwoord elke vraag 2x positief; formuleer je 2de antwoord bondig.

Vb.: هل رَافَقْتِ طلابنا إلى الجامعة ؟ ← نعم، رَافَقْتُ طلابكم إلى الجامعة.

← نعم، رَافَقْتُهُم إليها.

- ١ . هل لَعِبْتِ قَلِيلًا في حديقَتكم ؟
- ٢ . هل رَكِبْتِ الحافِلةَ مع زُملائنا ؟
- ٣ . هل كَتَبْتِ الجُمْلَ في دَفْتَرِكِ ؟
- ٤ . هل نَقَلْتِ الأولادَ إلى معلمهم ؟

- ٥ . هل وَضَعْتُ ساعتك على الخزانة ؟
- ٦ . هل حَضَرْتُ الإِجْتِمَاعَ في مكتبتنا ؟
- ٧ . هل أرسلتُ لكن كتبكن القديمة ؟
- ٨ . هل انتَظَرْتُني أمامَ الموقِفِ الجديد ؟
- ٩ . هل دَرَسَ أخي دُروسه جيِّداً ؟
- ١٠ . هل ذهب أبوكم إلى الشركة بالسيَّارة ؟

Oefening 6: (CD 1 – 25)

- Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis en geef de vertaling.
- Beantwoord volgende vragen.

- ١ . من التلاميذ في المدرسة الابتدائية ؟
- ٢ . ماذا وَضَعَ الأب في الحَقائب ؟
- ٣ . إلى أين رافَقَ الأب أولاده ؟
- ٤ . أين مَوْقِفُ الحافلة^{١٤} ؟
- ٥ . كيف ذَهَبَت فاطمة وإخوتها إلى المدرسة ؟
- ٦ . من ذهب إلى المدرسة في المساء ؟
- ٧ . هل ذهبت إليها بالحافلة أيضا ؟
- ٨ . من انتَظَرْتُ أمامَ باب المدرسة ؟
- ٩ . عَمَّا^{١٥} سَأَلْتُ أولادها في الطَّرِيق إلى البيت ؟

Oefening 7: (CD 1 – 26)

- Lees basistekst 2, na voorbereiding thuis, in rolverdeling met een andere student.
- Beantwoord volgende vragen.

- ١ . ماذا فَعَلَ حسن صباحا في المدرسة ؟
- ٢ . هل دَرَسَهُ المعلم لُغَةَ أوربية أم لا ؟
- ٣ . ماذا شَرَحَ لتلاميذه ؟

¹⁴ = موقف الحافلة - de bushalte

¹⁵ عَمَّا wordt geassimileerd tot عن ما -

- ٤ . ماذا فَعَلَ حسن بَعْدَ أَنْ كَتَبَ المعلم نَصًّا على السبورة ؟
- ٥ . مع من لَعِبَ بَعْدَ الدرس ؟
- ٦ . إلى أين ذهب المعلم بَعْدَ ذلك ؟
- ٧ . ماذا قَرَأَت فاطمة في فصلها ؟
- ٨ . هل حَضَرَت درسا في المساء ؟

Oefening 8: Vervangingsoefening (mondeling)

Vervang de onderlijnde woorden door hun enkelvouds- of meervoudsvorm en pas de andere zinsdelen aan.

- ١ . العُرْفُ واسعة لكن المطابخ صغيرة.
- ٢ . في ورقتي اسم هولندي.
- ٣ . طبعا، الطُّرُق إلى الأحياء الجديدة جميلة أيضا.
- ٤ . الباب جديد في فصلي لكن النافذة قديمة جدا.
- ٥ . كتب الطالب عَدَدًا من الجُمَل القصيرة في دَفْتَرِهِ.
- ٦ . ليبيا بلد عربي بعيد عن بلجيكا.
- ٧ . أما ابْنُهُ فمهنته تاجر.
- ٨ . انْتَبَهْتُ السَيِّدَ محمد أمام بيته ثُمَّ نَقَلْتُهُ إلى مصنعه.

Oefening 9: Vragen beantwoorden (schriftelijk)

Vervang in je antwoord het vragend voornaamwoord من or ماذا door een substantief in het meervoud + attributief adjectief.

- ١ . مَعَ من رَكِبْتَ الحافلة إلى العاصمة ؟
- ٢ . لِمَن شَرَحْتَ الطَّرِيقَ إلى المدينة ؟
- ٣ . من انْتَبَهَرَ المهاجرُ عند المَوْقِفِ ؟
- ٤ . ماذا كَتَبْتَ ؟
- ٥ . ماذا نَقَلْتَ الأستاذة إلى الجامعة ؟

Oefening 10: Beantwoord volgende vragen (mondeling)

١. ما في فصلنا ؟
٢. ما في الخزانة الموجودة إلى جانب السبورة ؟
٣. من اليوم في المدرسة ؟
٤. ماذا فَعَلْتَ بَعْدَ الْفُطُورِ ؟
٥. ماذا وَضَعْتَ في حقيبتك في الصباح ؟
٦. كيف ذَهَبْتَ إلى المدرسة / الجامعة ؟
٧. ماذا فَعَلْتَ هناك اليوم ؟
٨. ماذا فَعَلْتَ بَعْدَ أَنْ حَضَرْتَ دُرُوسَكَ ؟
٩. ما هي البُلدان العربية ؟
١٠. وما هي عَوَاصِمُهَا ؟

Oefening 11: Vertaal naar het Arabisch (schriftelijk)

1. Komaan, [laten we] naar de heer directeur [gaan]!
2. Asjeblijf (Vr.E.), [gaat u] naar de keuken!
3. Welkom (= welkom aan jullie) in Algerije!
4. Onze afspraken zijn ook belangrijk.
5. Ze wachten op hun echtgenoten.
6. Heb je kasten en bureaus in de klassen gezet ?
7. Onze directeur is van 's ochtends tot 's avonds aan het werk (= bezig).
8. Ze heeft het daarna aan haar broertjes (= kleine broers) uitgelegd.
9. Heb je hen het vierde exemplaar van (= من) het dossier opgestuurd ?
10. Ik las vandaag mijn derde boek in het Nederlands.
11. Na het ontbijt ben ik met mijn vrouw weggegaan.
12. We zijn met onze buitenlandse vrienden bij enkele handelaars.
13. Tegenover mijn kamer staat een kast waarop ik je tas heb gelegd.

WOORDENSCHAT

أَمْسٍ	gisteren	إِنطَلَقَ	vertrekken
إِنكَلِيزِيّ	Engels(man)	مَطَار	vliegveld, luchthaven
الآنَ	nu	ظُهْر	middag
باريس	Parijs	عِلَاقَة	relatie
بَيْنَ	tussen	عِنْدَمَا	toen, wanneer (voegw.)
تِجَارَة	handel	غَادَرَ (هـ)	(een plaats) verlaten
ثَانَوِيّ	bijkomstig, bijkomend	فَرَنسَا	Frankrijk
إِجْتَمَعَ	samenkomen, vergaderen	فُنْدُق/فُنَادِقُ	hotel
جُمْهُورِيَة	republiek	قَابِلَ	ontmoeten; interviewen
مَحَدَّثَ (مع عن)	praten (met... over)	مُقَابِلَة	ontmoeting; interview
حُكُومَة	regering	إِسْتَقْبَلَ (هـ)	(iemand) ontvangen
حَيْثُ	waar (voegw.)	إِسْتِقْبَال	onthaal, ontvangst
مُخْتَصِّصَ (في)	gespecialiseerd (in)	اِقْتِصَاد	economie
دِپْلُومَاسِيّ	diplomaat; diplomatiek	قَضِيَة/قَضَايَا	kwestie, probleem
دَوْلَة/دَوْل	staat	كثِير	veel
كَذَلِكَ	(als)ook	لِمَاذَا؟	waarom ?
رَحَّبَ (بـ)	(iemand) verwelkomen	مَتَى؟	wanneer ?
رَسْمِيّ	officieel	مُمَثِّلَ (عن)	afgevaardigde (namens)
زِيَارَة	bezoek	تَنَاولَ	(bv. een thema) behandelen
سَادِس	zesde	إِتِّحَاد	unie
سَفِير/سَفْرَاءُ	ambassadeur	وَصَلَ (إلى)	aankomen (te)
سِيَا سَة	politiek	مَوْضُوع/مَوَاضِيْعُ	onderwerp, thema
الشَّرْقِ الأَوْسَطِ	het Midden-Oosten*	مَوْظَّفَ	ambtenaar, beambte
مُشْتَرَك	wederzijds	وَفْد/وُفُود	delegatie
مَشْهُور (بـ)	beroemd (om)	يَوْمَ/أَيَّام	dag
صَحْفِيّ	journalist		

* الشرق = het oosten

صَيْفٌ / ضَيْوْفٌ gast

تُصْبِحُ عَلٰى حَيْرٍ ! goede nacht !

GRAMMATICA

6.1. Naamwoorden: het gezond meervoud (الجمع السالم)

6.1.1. Morfologie

Het gezond mannelijk meervoud wordt gevormd door aan het enkelvoud het suffix **ونَ** (N.), **ينَ** (G.&A.) toe te voegen. Er bestaat geen onderscheid bepaald ↔ onbepaald.

Het gezond vrouwelijk meervoud wordt gevormd door het suffix **ة** van het enkelvoud te vervangen door de suffixen **اتٌ** (N.) of **اتٍ** (G.&A.). Er bestaat bovendien een onderscheid bepaald ↔ onbepaald: de onbepaalde vorm heeft nunatie, de bepaalde vorm niet.

		Onbepaald	Bepaald
M.	N.	مُديرونَ	المديرونَ
	G. & A.	مُديرينَ	المديرينَ
Vr.	N.	مُديراتٌ	المديراتُ
	G. & A.	مُديراتٍ	المديراتِ

Opm.1: In pauzale uitspraak is de uitgang van het gezond mannelijk meervoud *-ūn* (N.) en *-īn* (G.&A.); in het gezond vrouwelijk meervoud luidt het in alle naamvallen *-āt*.

Opm.2: In de woordenlijsten verder in het handboek geeft de aanduiding **ون** na een substantief aan dat dit substantief een gezond mannelijk meervoud heeft; de aanduiding **ات** wijst op een gezond vrouwelijk meervoud.

6.1.2. Toepassingsgebieden

A. Mannelijke substantieven die verwijzen naar personen hebben:

- hetzij een gebroken meervoud (zie vorige les), bv. طلاب
- hetzij een gezond mannelijk meervoud; hieronder vallen volgende reeds geziene substantieven:
— مترجمون — دبلوماسيون — مدرسون — مديرون — سياسيون — صحفيون — معلمون — ممثلون
— مهاجرون — مهندسون — موظفون

Mannelijke substantieven die verwijzen naar niet-personen hebben:

- hetzij een gebroken meervoud (zie vorige les), bv. دروس
- hetzij een gezond vrouwelijk meervoud; hieronder vallen volgende reeds geziene substantieven:

اجتماعات — حمامات — مطارات — ملفات

- nooit een gezond mannelijk meervoud!!!

Mannelijke adjectieven hebben:

- hetzij een gebroken meervoud (zie vorige les), bv. جدد
- hetzij een gezond mannelijk meervoud; hieronder vallen volgende reeds geziene adjectieven:
— جميلون — مختصون — متزوجون — مشغولون — مشهورون — مقبولون — قليلون — كثيرون
— مهاجرون — موجودون

B. Vrouwelijke substantieven die verwijzen naar personen hebben een gezond meervoud:

- أستاذات — أمّهات — بنات — زوجات — مترجمات — تلميذات — مدرّسات — مديرات
- زميلات — سيدات — صحفيات — صديقات — طالبات — معلمات — عاملات — مهاجرات
مهندسات

Vrouwelijke substantieven die verwijzen naar niet-personen hebben:

- hetzij een gebroken meervoud (zie vorige les), bv. مدن
- hetzij een gezond vrouwelijk meervoud; hieronder vallen volgende reeds geziene substantieven:
جامعات — جمهوريات — محفظات — حافلات — حكومات — خزانات — سبورات — ساعات
— سيارات — شركات — شهادات — طاولات — علاقات — مقابلات — كلمات — لغات

Het vrouwelijk meervoud van adjectieven is steeds gezond.

C. Het meervoud van *nisba*-naamwoorden is doorgaans gezond. In het mannelijk meervoud bestaan nochtans enkele uitzonderingen, o.a. إنكليز , مغاربة , أجانب , عرب

6.1.3. Verbinding met persoonssuffixen

De eind-ن valt weg bij het gezond mannelijk meervoud bij toevoeging van een suffix.

مُعَلِّمُوهُ هُمْ أَصْدِقَاؤُهُ.	Zijn leraren zijn z'n vrienden.
هَذَا مُعَلِّمٌ مِنْ مُعَلِّمِيهِ.	Dit is een van zijn leraren.
إِنْتِظَرُ مُعَلِّمِيهِ.	Hij heeft op zijn leraren gewacht.

Het gezond mannelijk meervoud + suffix 1E. eindigt in alle naamvallen op **يَّ**.

مُعَلِّمِيَّ هُمْ أَصْدِقَائِيَّ.	Mijn leraren zijn mijn vrienden.
هَذَا مُعَلِّمٌ مِنْ مُعَلِّمِيَّ.	Dit is een van mijn leraren.
إِنْتِظَرْتُ مُعَلِّمِيَّ.	Ik heb op mijn leraren gewacht.

6.2. Sterke werkwoorden: الماضي meervoud

	Persoonsvorm	Suffix
3 M.	كَتَبُوا	-ū
3 Vr.	كَتَبْنَ	-na
2 M.	كَتَبْتُمْ	-tum
2 Vr.	كَتَبْتُنَّ	-tunna
1	كَتَبْنَا	-nā

De uitgang **ُوا** van 3 M.Mv. wordt met een 'alif geschreven die de uitspraak niet beïnvloedt. Deze 'alif valt weg wanneer men een persoonsuffix toevoegt.

رافقونا إلى الفندق. Zij hebben ons naar het hotel begeleid.

De uitgang **ْتُمْ** van 2 M.Mv. wordt **ْتُمْ** wanneer men een persoonsuffix toevoegt.

هل قابلتُموهم؟ Hebben jullie hen ontmoet ?

Na de uitgang **ْتُمْ** is de eventuele verbindingsklinker -/u/.

هل حضرتم الاجتماع؟ Hebben jullie de vergadering bijgewoond ?

6.3. De verbale zin (الجملة الفعلية)

Tot eenvoudige schema's gereduceerd kan een verbale zin bestaan uit:

- een persoonsvorm: ذَهَبُوا Ze zijn weggegaan.
- persoonsvorm + onderwerp: رَجَعَتْ فَاطِمَةُ. Fatima is teruggekeerd.
- persoonsvorm + onderwerp + object + bijwoordelijke bepaling, enz.: رَافَقَ أَحْمَدُ أَصْدِقَاءَهُ إِلَى الْمَدِينَةِ. Ahmed ging met zijn vrienden naar de stad.

De gebruikelijke woordvolgorde - zelfs in vraagzinnen - is:

persoonsvorm → onderwerp → object (V.S.O.)

Deze V.S.O.-volgorde is niet dwingend: vooral in journalistiek en mondeling taalgebruik kan men de zinsdelen onderling verwisselen naargelang hun lengte of de nadruk die men legt. Onthoud nochtans dat een onafhankelijke zin nooit kan beginnen met een onbepaald onderwerp!

In V.S.O.-volgorde komt het werkwoord met het onderwerp overeen in genus, maar niet in getal: het staat dan namelijk steeds in het enkelvoud.

رَافِقَ الْمُتَرْجِمُونَ الْوَفْدَ.

De tolken hebben de delegatie vergezeld.

هَلْ انْطَلَقَتْ بَنَاتُكَ أَمْسٍ فِي الْمَسَاءِ ؟

Zijn je dochters gisteravond vertrokken ?

Zijn meerdere onderwerpen onderling verbonden door het voegwoord و, dan komt het werkwoord in genus overeen met het eerste onderwerp.

هَلْ وَصَلَتِ السَّيِّدَاتُ وَالسَّادَةُ ؟

Zijn de dames en heren aangekomen ?

Indien een vrouwelijk onderwerp niet onmiddellijk op het werkwoord volgt, maar ervan gescheiden is door een ander zinsdeel, mag het werkwoord ook mannelijk zijn.

حَضَرَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ أُمَّهَاتٌ كَثِيرَاتٌ.

Er zijn veel moeders naar school gekomen.

Na عندما en andere voegwoorden die tijdsaanduidende bijzinnen inleiden, moet men steeds V.S.O.-volgorde gebruiken.

عِنْدَمَا وَصَلَ الضُّيُوفُ اسْتَقْبَلَهُمُ السَّفِيرُ.

Toen de gasten aankwamen, werden ze ontvangen door de ambassadeur.

بَعْدَ أَنْ لَعِبَتْ بَنَاتِي قَلِيلاً رَجَعْنَ إِلَى الْبَيْتِ.

Nadat mijn dochters wat gespeeld hadden, zijn ze naar huis teruggekeerd.

In S.V.O.-volgorde komt het werkwoord overeen met het onderwerp in genus én getal.

الْآبَاءُ وَالْأُمَّهَاتُ انْطَلَقُوا.

De vaders en moeders zijn vertrokken.

وفد مصري في باريس

غادر أمس في الظهر وفد سياسي العاصمة المصرية إلى باريس. رافق الوفد مترجمون للغات الفرنسية والعربية والإنكليزية، والسفير المصري لدى الجمهورية الفرنسية، وكذلك عدد من الدبلوماسيين. عندما وصل الضيوف إلى المطار استقبلهم سياسيون فرنسيون وبعد الاستقبال انطلقوا إلى فندق مشهور حيث رحب بهم موظف حكومي كبير¹⁶. اجتمع الوفد اليوم مع ممثلين عن الحكومة الفرنسية ثم تناولوا القضايا السياسية في الشرق الأوسط والقضية الفلسطينية والعلاقات الاقتصادية والتجارية بين مصر والدول الأوربية، ومواضيع ثانوية كثيرة.

مقابلة في فندق باريس

قابل حسن اليوم في المساء في فندقه السيد يوسف وهو صديق من أصدقائه القدماء.

يوسف: أهلا وسهلا، يا حسن، كيف حالك؟

حسن: بخير. وأنت، ما مهنتك الآن؟

يوسف: أنا صحفي مختص في العلاقات السياسية بين الدول العربية والاتحاد الأوربي. وأنت، لماذا حضرت¹⁷ إلى هنا؟

حسن: أنا ممثل حكومي في وفد جزائري وحضرنا في زيارة رسمية لفرنسا.

يوسف: متى وصلتكم إلى باريس؟

حسن: وصلنا أمس في الساعة السادسة مساء إلى المطار حيث استقبلنا عدد من الموظفين الكبار ورافقونا إلى الفندق بعد ذلك.

يوسف: هل قابلتموهم اليوم أيضا؟

حسن: لا، بعد زيارة قصيرة للمدينة اجتمعنا بسياسيين فرنسيين بعد الظهر وتحدثنا معهم عن القضايا السياسية في الشرق الأوسط وعلاقتنا الاقتصادية والتجارية المشتركة.

يوسف: لديّ غدا مقابلة هامة. هيا إلى الغرفة!

حسن: تصبح على خير، يا يوسف!

يوسف: تصبح على خير!

OEFENINGEN

Oefening 1: (CD 1 – 27)

- S₁ plaatst het onderwerp in het meervoud en past de andere zinsdelen aan.

¹⁶ = موظف كبير - een topambtenaar

¹⁷ - حضر (إلى) - komen (naar)

- S₂ vervangt het onderwerp door het geschikt persoonlijk voornaamwoord.

Vb.:

المعلمة جديدة ← المعلمات جديدات ← هن جديدات

١. الحمام قريب من هنا.
٢. العلاقة جيدة.
٣. الدبلوماسي موجود.
٤. المقابلة طويلة جدا.
٥. صديقه صحفي.
٦. جامعتنا كذلك مشهورة.
٧. المترجم مختص في الموضوع.
٨. المدرس مغربي.
٩. المهاجر العربي مقبول.
١٠. السيدة مريم ذكية.

Oefening 2: (mondeling)

- S₁ leest en vertaalt de zin.

- S₂ vervangt op zinvolle manier de substantieven in het enkelvoud door hun meervoud.

- S₃ herhaalt de gewijzigde zin in contextuitspraak.

١. درستُ لغة أجنبية.
٢. ملفك هام أيضا.
٣. رافقتُ ضيفا إلى فندقه.
٤. أين الممثل عن سفيرنا؟
٥. هل معلمنا إنكليزي؟
٦. هل أمك مشغولة في بيتها؟
٧. رحبتُ بمهندسنا المتزوج أمس.
٨. الموظف الحكومي في الطريق إليكم.

Oefening 3: (ook op CD)

a) Herkenningsoefening: welk persoonlijk voornaamwoord zit vervat in elke persoonsvorm ?

(CD 1 – 28)

١. وصلنا إلى البحرين.
٢. هل وصلتني إلى الأردن؟
٣. إلى أين وصلوا أمس؟
٤. لماذا استقبلنا في مكتبه؟
٥. استقبلن الأستاذات مساء.
٦. هل استقبلتموه في الفندق؟

b) Vervoegingsoefening: pas de modelzin aan in functie van de nieuw opgegeven onderwerpen.

(CD 1 – 29)

Modelzin: انطلق بسيارته إلى باريس

١. أنا وزوجتي
٢. الصحفيات
٣. أصدقاءه الفرنسيون
٤. أنتِ وضيوفك
٥. أنتِ وصديقاتك
٦. أنا والوفود

Oefening 4: (mondeling)

Wijzig de onderlijnde woorden M.E. → M.Mv → Vr.E. → Vr.Mv. en pas de zin aan.

Vb.: غادر العامل المصنع مساء. ← غادر العمال المصنع/المصانع مساء.
← غادرت العاملة المصنع مساء.
← غادرت العاملات المصنع/المصانع مساء.

١. رحب المدير بضيفه في الشركة.
٢. ماذا وضع ابنك في حقيبته؟
٣. متى حضر زوجك إلى مواعده؟
٤. هل كتب زميلنا العراقي كتباً كثيرة؟
٥. انطلق مهندس بالسيارة إلى العاصمة.
٦. ذهب الأستاذ الجزائري إلى الشرق الأوسط.
٧. انتظرنا موظف حكومي بعد الاستقبال في المطار.
٨. قرأ الرجل¹⁸ الأجنبي كتاباً عن السياسة الفرنسية.

Oefening 5: (mondeling)

- S₁ leest en vertaalt de zin.

- S₂ beantwoordt de mededeling op zinvolle manier met een vraagzin.

Vb.: قابلنا السيد المدير في شركته. ← أين قابلتم السيد المدير؟
← من قابلتم في شركته؟

١. وصلنا إلى باريس بعد الساعة الثانية.
٢. وضعنا الأوراق اللازمة في محفظتنا.
٣. تحدثنا مع المهاجرين عن القضية الفلسطينية.
٤. تناولنا مواضيع كثيرة في الاجتماع.
٥. حضرنا إلى الموعد لإستقبالهم¹⁹.
٦. اجتمعنا في الغرفة التجارية²⁰ مع عدد من الموظفين الكبار.

Oefening 6: (mondeling)

Gebruik het woord tussen haakjes om volgende vragen op bondige wijze te beantwoorden.

Vb.: متى غادر الطلاب المحي الجامعي؟ (فطور) ← غادروه بعد الفطور.
١. كيف رجع التجار من السوق؟ (سيارة)

¹⁸ - Het meervoud van امرأة luidt نساء en is afgeleid van een andere stam.

¹⁹ - Het voorzetsel لـ wordt ook gebruikt om het doel uit te drukken.

²⁰ - الغرفة التجارية = de Kamer van Koophandel

٢. من انتظر ممثلوكم عند الفندق ؟ (وفد)
٣. إلى أين انطلق السادة السياسيون في الساعة الرابعة ؟ (اجتماع)
٤. أين ركبت العاملات الحافلة إلى المصنع ؟ (حمام)
٥. متى قرأت التلميذات النصوص الفرنسية الجديدة ؟ (أمس)
٦. لماذا أرسلتكم الأستاذات إلى المدينة القديمة ؟ (زيارة)

Oefening 7: (CD 1 – 30)

Vb.: أمس

١. بعد
٢. سياسي
٣. الفندق
٤. الإنكليز
٥. ليلي
٦. سادس
٧. ثانوي^{٢١}
٨. التجارة بين
٩. في زيارة للعاصمة
١٠. الاتحاد الأوربي

Oefening 8: (CD 1 – 31)

Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis, geef de vertaling en beantwoord volgende vragen.

١. من أين انطلق الوفد السياسي ؟
٢. من رافق الوفد إلى العاصمة الفرنسية ؟
٣. أين رحب بهم السياسيون الفرنسيون ؟
٤. ماذا فعل الوفد بعد الاستقبال في المطار ؟
٥. من قابل المصريون هناك ؟
٦. متى اجتمع معهم الممثلون الفرنسيون ؟
٧. عمّا تحدثوا في الاجتماع ؟

Oefening 9: (CD 1 – 32)

- Lees basistekst 2, na voorbereiding thuis, in rolverdeling met een andere student.

- Maak volgende invuloefening op basis van de tekst.

(انطلق، زملاء، الظهر، ثم، صديقه، ممثل، السيد، استقبال، الشرق الأوسط، مهنته، حيث، الحكومة، ذهب، مواضيع)
 السيد حسن - عن - الجزائرية في وفد سياسي - إلى باريس في زيارة رسمية. بعد أن وصل الوفد إلى المطار -
 عدد من الموظفين الكبار - غادروا المطار إلى الفندق.
 وفي اليوم الثاني بعد - اجتمعوا مع هم الفرنسيين وتناولوا - كثيرة منها القضايا السياسية في - . وفي المساء
 بعد الاجتماع قابل حسن - يوسف في الفندق - تحدث معه عن - .

Oefening 10: Invuloefening (schriftelijk)

²¹ = hier: middelbaar

Gebruik een naamwoord in het meervoud. Geef 3 varianten per zin en let daarbij zowel op de vorm van de naamwoorden als op de syntactische regels en de betekenis van de zin.

١. هل - كثيرون في مدينتك ؟
٢. الأوراق الرسمية في سنا.
٣. هل في بلدك - قديمة كثيرة ؟
٤. هل - العربية طويلة ؟
٥. لدى التاجر التونسي - قليلة.
٦. وصل هم القدماء إلى الرياض.
٧. أرسلتُ لهم - هامة جدا.
٨. رحبوا بـ الموجودين في المقابلة.
٩. متى لعبتم مع هـ الصغار؟
١٠. تحدثوا مع هم الجدد عن زيارتهم للجمهورية المصرية.

Oefening 11: Invuloefening (schriftelijk voorbereiden + mondeling)

Gebruik de horizontale persoonlijke voornaamwoorden als onderwerp, de verticale als lijdend voorwerp, om een persoonsvorm + persoonsuffix te vormen van de werkwoorden die zich boven het kader bevinden.

Let op: vul een vakje enkel in wanneer je constructie inhoudelijk zinvol is !

	قرأ	انتظر	ركب	رافق	درّس
	هم	أنتم	هي	أنتِ	أنا
هي					درّسْتُها
هم					
نحن					
أنا					
هو					

Oefening 12: Vertaal naar het Arabisch (schriftelijk)

1. Haar oudere broer is gisterochtend samen met zijn vrienden en enkele van zijn leraars met de bus naar de Franse hoofdstad vertrokken.
2. Nadat de Libanese handelslui in Damascus waren aangekomen, hebben ze in de Kamer van Koophandel een vergadering bijgewoond met de afgevaardigden van de Syrische regering.
3. Op ons bedrijf hebben we veel Marokkaanse ingenieurs die aan Europese universiteiten hebben gestudeerd.
4. Ik heb enkele fotokopieën meegebracht²² waarop jullie namen en diploma's staan.
5. Wanneer hebben ze de kisten teruggebracht⁷ die nu in onze klas staan ?
6. Toen mijn dochters in de keuken het ontbijt namen²³, heb ik hen gevraagd hoe de kinderen hen ontvangen hadden op hun nieuwe school.
7. Toen we haar vanmorgen opnieuw²⁴ ontmoetten, heeft ze ons de weg uitgelegd naar de halte waar haar vader gisteren op haar heeft gewacht.

---

²² - Men gebruikt dikwijls werkwoorden van beweging, gevolgd door het voorzetsel ب , om de begrippen 'wegbrengen' = ذهب ب , 'meebrengen' = حضر ب , 'terugbrengen' = رجع ب e.d.m. uit te drukken.

²³ - تناول = (een maaltijd tot zich) nemen

²⁴ - من جديد = opnieuw

WOORDENSCHAT

أثر/آثار	(historisch) overblijfsel, relict	عُثْمَانِيّ/ون	Ottomaan(s)*
تاريخ/تواريخ	geschiedenis; datum	مَعْلَم/مَعَالِم	bezienswaardigheid
الإسكندريّة	Alexandrië	عَهْد/عُهُود	tijdperk
أَنَّ	dat (voegw.)	عائلة/ات	gezin, familie
بداية	begin	عَنِيّ/أَعْنِيَاءُ (ب)	rijk (aan)
متحف/متاحف	museum	فَ	en (dan), en (dus)
ثقافة/ات	cultuur	فِرْعَوْن/فِرَاعِنَة	farao
جامع/جوامع	vrijdagsmoskee, grote moskee	قادم/ون	komend
بَحْوَل	wandelen	قُرْب	dicht bij (+ gen.)
الجيزة	Gizeh	قَرْن/قُرُون	eeuw
حَتَّى	tot	الأقصر	Luxor
محطة/ات	station	قطار/ات	trein
مخزن/مخازن	magazijn, warenhuis	مكتبة/ات	bibliotheek, boekhandel
دكان/دكاكين	winkel	لاحظ	opmerken
دور	rol	لطيف/لطفاء	vriendelijk
مركز/مراكز	centrum	ليل/لييلة	nacht / een nacht
رائع	prachtig	مثل	zoals (+ gen.)
سابع	zevende	منذ	sinds (voorz.+ gen.)
مسجد/مساجد	moskee	نهضة	renaissance
سفر/أسفار	reis	النيل	de Nijl
سافر	reizen	هرم/أهرام	piramide
الإسلام	de islam	وطن/أوطان	natie; vaderland
شعب/شعوب	volk	يقع/تقع	hij / zij / het is gelegen
شاهد	zien, bekijken	إن شاء الله	als God het wil !
طابع/طوابع	stempel; (post)zegel		

* De Ottomanen waren Turken van Centraal-Aziatische oorsprong die in de 14de eeuw enkele staatjes oprichtten in Voor-Azië en geleidelijk de Balkan veroverden tot de val van Constantinopel in 1453. Het Rijk kende zijn bloeiperiode in de 16de-17de eeuw en breidde zich uit over het Midden-Oosten en Noord-Afrika (behalve Marokko). De nederlaag in W.O. I luidde de omverwerping in van de Ottomaanse dynastie door Kemal Atatürk.

مَطْعَمٌ / مَطَاعِمٌ restaurant

أَلَيْسَ كَذَلِكَ؟ is het niet ?

GRAMMATICA

7.1. Objectszinnen ingeleid door أَنْ

Een van de meest frequente voegwoorden om objectszinnen in te leiden is أَنْ = 'dat', gebruikt na werkwoorden die een mededeling, waarneming, weten e.d.m. uitdrukken.

De verplichte woordvolgorde in de objectszin na أَنْ is S.V.O., waarbij het onderwerp steeds in de accusatief staat. Tussen dit onderwerp en het werkwoord bestaat overeenkomst in genus en getal.

شَاهَدْتُ أَنَّ الطُّلَابَ وَصَلُوا.	Ik zag dat de studenten zijn aangekomen.
لَا حَظُّ أَنْ الْمِصْرِيِّينَ شَعْبٌ لَطِيفٌ.	Ik heb gemerkt dat de Egyptenaren een vriendelijk volk zijn.

Een verbale objectszin na أَنْ kan aanvangen met een onbepaald onderwerp.

شَاهَدْتُ أَنَّ طُلاباً كَثِيرِينَ انْطَلَقُوا.	Ik zag dat veel studenten vertrokken zijn.
---	--

Wanneer een nominale objectszin na أَنْ bestaat uit een onbepaald onderwerp en een bijwoordelijke bepaling als predikaat, volgt het onbepaald onderwerp op het predikaat.

شَاهَدْتُ أَنَّ فِي الْمَدْرَسَةِ طُلاباً كَثِيرِينَ.	Ik zag dat er veel studenten op school zijn.
---	--

Wanneer het onderwerp van de objectszin geen substantief maar een persoonlijk voornaamwoord is, dan is het nodig dit als persoonsuffix toe te voegen aan أَنْ. Na أَنْ moet immers steeds het onderwerp volgen in de accusatief; dit betekent dat ook het persoonlijk voornaamwoord in zijn objectsvorm moet gebruikt worden.

Voor de suffixen 1E. en 1Mv. zijn dan telkens 2 vormen mogelijk: أَنِّي en أَنِّي
أَنَا en أَنَّنَا

شَاهَدْتُ أَنَّهُمْ انْطَلَقُوا.	Ik heb gezien dat ze vertrokken zijn.
هَلْ شَاهَدْتَ أَنِّي/أَنِّي فَعَلْتُ ذَلِكَ؟	Heb je gezien dat ik dat gedaan heb ?
هَلْ شَاهَدْتَ أَنَّنَا/أَنَا فَعَلْنَا ذَلِكَ؟	Heb je gezien dat wij dat gedaan hebben ?

7.2. De إضافة -constructie (lett.: ‘toevoegingsconstructie’)

Deze constructie wordt gebruikt om een bezitsverhouding (“het huis van de man”), een verwantschap (“de zus van een student”) of een toebehoren (“de studenten van de universiteit”) uit te drukken.

7.2.1. Basisregels van de 'idāfa-constructie

In les 3 werd vermeld dat كِتَابُهُ strikt genomen betekent: “het boek [van] hem”: de toevoeging van een persoonlijk voornaamwoord aan een substantief maakt dat substantief bepaald.

Hetzelfde principe wordt toegepast in de 'idāfa-constructie: de toevoeging van een substantief in de genitief (مُضَافٌ إِلَيْهِ) = 2de lid van de 'idāfa-constructie) aan een ander substantief (مُضَافٌ = 1ste lid van de 'idāfa-constructie) maakt het 1ste substantief bepaald.

كِتَابُهُ = het boek [van] hem   vgl.: كِتَابُ الْمُعَلِّمِ = het boek van de leraar

Het 1ste substantief behoudt daarbij zijn naamvalsuitgang overeenkomstig zijn functie in de zin, het 2de substantief staat in de genitief en kan zowel bepaald als onbepaald zijn.

هَذَا كِتَابُ مُعَلِّمٍ/الْمُعَلِّمِ.	Dit is het boek van een/de leraar.
فِي كِتَابِ مُعَلِّمٍ/الْمُعَلِّمِ.	in het boek van een/de leraar
قَرَأْتُ كِتَابَ مُعَلِّمٍ/الْمُعَلِّمِ.	Ik heb het boek van een/de leraar gelezen.

In pauzale uitspraak spreekt men steeds de ة uit bij het 1ste lid van een 'idāfa-constructie!

هِيَ زَوْجَةُ الْمُدِيرِ.   hiya zawġat al-mudīr.

Is het 1ste lid van een 'idāfa-constructie een gezond mannelijk meervoud, dan wordt bij de suffixen نون en بين de eind-ن weggelaten.

مُعَلِّمُو مَدْرَسَتِي أَصْدِقَائِي.	De leraren van mijn school zijn mijn vrienden.
هَذَا مُعَلِّمٌ مِنْ مُعَلِّمِي مَدْرَسَتِي.	Dit is een van de leraren van mijn school.
شَاهَدْتُ مُعَلِّمِي مَدْرَسَتِي.	Ik heb de leraren van mijn school gezien.

De klinkers van de naamvalsuitgangen bij أب en أخ worden eveneens verlengd tot أُو , يُي en يَا wanneer ze 1ste lid zijn van een 'idāfa-constructie.

هَذَا أَبُو/أَخُو لَيْلَى.	Dit is de vader/broer van Layla.
هُوَ عِنْدَ أَبِي/أَخِي لَيْلَى.	Hij is bij de vader/broer van Layla.
شَاهَدْتُ أَبَا/أَخَا لَيْلَى.	Ik heb de vader/broer van Layla gezien.

7.2.2. Het attributief adjectief bij de 'idāfa-constructie

Basisregel: de 2 leden van een 'idāfa-constructie worden nooit gescheiden door een adjectief!!!

Een adjectief bij het 2de lid van een 'idāfa-constructie volgt onmiddellijk op dat 2de lid.

عاصمةُ الجُمهوريةِ الفرنسيّةِ   de hoofdstad van de Franse republiek

Een adjectief bij het 1ste lid van een 'idāfa-constructie volgt eveneens onmiddellijk op het 2de lid, maar het komt overeen met het 1ste lid in bepaaldheid, naamval, genus en getal.

عُرْفُ بَيْتِنَا الواسِعَةُ   de ruime kamers van ons huis

مَهْضَةُ العَرَبِ التَّقَافِيَّةُ   de culturele renaissance van de Arabieren

Een 'idāfa-constructie met een adjectief kan – vooral in ongevocaliseerde teksten - onduidelijkheid doen ontstaan: hoort het adjectief bij het 1ste of het 2de lid van de 'idāfa-constructie ?

مدير المصنع الجديد   de directeur van de nieuwe fabriek

of: de nieuwe directeur van de fabriek

في بيوت المدينة القديمة الجميلة   in de huizen van de mooie oude stad

of: in de mooie oude huizen van de stad

of: in de mooie huizen van de oude stad

Om dergelijke meerduideligheid te vermijden maakt men gebruik van 2 verschillende constructies:

1. Indien het adjectief het 2de substantief beschrijft, gebruikt men een 'idāfa-constructie.

مدير المصنع الجديد   de directeur van de nieuwe fabriek

في بيوت المدينة القديمة الجميلة   in de huizen van de mooie oude stad

2. Indien het adjectief het 1ste substantief beschrijft, heft men de 'idāfa-constructie op en vormt men 2 naamwoordelijke groepen, verbonden door het voorzetsel لـ.

المدير الجديد للمصنع   de nieuwe directeur van de fabriek

في البيوت القديمة الجميلة للمدينة   in de mooie oude huizen van de stad

في البيوت الجميلة للمدينة القديمة   in de mooie huizen van de oude stad

Deze constructie wordt ook dikwijls gebruikt wanneer de beide delen van een genitief-constructie nader bepaald worden door een adjectief.

المدير الجديد للشركة الهولندية   de nieuwe directeur van de Nederlandse firma

7.2.3. Bijzondere syntactische kenmerken

Het Nederlands maakt syntactisch geen onderscheid tussen woordgroepen als ‘de heer directeur’ en ‘de stad Kaïro’: het zijn allebei bijstellingen. In het Standaard Arabisch daarentegen wordt syntactisch wel een onderscheid gemaakt:

- men gebruikt een attributieve constructie wanneer de woordgroep naar personen verwijst:

السَيِّدُ الْمَدِيرُ   de heer directeur
الأُسْتَاذَةُ لَيْلَى   professor Layla

- men gebruikt een *'idāfa*-constructie wanneer de woordgroep niet naar personen verwijst. Het tweede lid kan dan ook een zinsdeel zijn dat niet noodzakelijk in de genitief staat.

مَدِينَةُ الْقَاهِرَةِ   de stad Kaïro
جُمْهُورِيَّةُ مِصْرَ   de republiek Egypte
فُنْدُقُ "النَيْلِ"   hotel ‘De Nijl’

In tegenstelling tot het Nederlands kent het Arabisch geen samengestelde naamwoorden zoals ‘bushalte’. Om vergelijkbare woordgroepen met vaste lexicale waarde te creëren kan men ook gebruik maken van de *'idāfa*-constructie. Daarbij gelden volgende regels:

- is het 2de lid bepaald, dan is het geheel van de constructie naar betekenis bepaald;

مَوْقِفُ الْحَافِلَةِ   de bushalte
مَوْقِفُ السِّيَّارَاتِ   de parking

- is het 2de lid onbepaald, dan is het geheel van de constructie naar betekenis ook onbepaald;

مَوْقِفُ حَافِلَةٍ   een bushalte
مَوْقِفُ سَيَّارَاتٍ   een parking

- een adjectief bij een naar betekenis onbepaalde *'idāfa*-constructie is ook onbepaald.

مَوْقِفُ حَافِلَةٍ جَدِيدٍ   een nieuwe bushalte
مَوْقِفُ سَيَّارَاتٍ وَاسِعٍ   een ruime parking

Het 1ste lid van een *'idāfa*-constructie kan gevolgd worden door een keten van *'idāfa*-constructies. Daarbij gelden volgende regels:

- het eerste substantief kan in de nominatief, genitief of accusatief staan overeenkomstig de functie in de zin, terwijl de volgende substantieven alle in de genitief staan;
- enkel het laatste substantief in de keten kan door het lidwoord bepaald zijn.

ذَهَبْتُ إِلَى مَكْتَبِ مُدِيرِ الْمَدْرَسَةِ.

Ik ben naar het bureau van de schooldirecteur gegaan.

هَلْ حَضَرْتَ اجْتِمَاعَ مُهَنْدِسِي شَرِكَتِنَا؟

Heb je de vergadering van de ingenieurs van onze firma bijgewoond ?

Het 2de lid van een *'idāfa*-constructie kan meerdere nevenschikte substantieven bevatten:

أَسْمَاءُ الْأَسَاتِدَةِ وَالطُّلَابِ   de namen van de professoren en de studenten

Het 1ste lid van een *'idāfa*-constructie kan niet uit meerdere nevenschikte substantieven bestaan.

In dit geval gebruikt men een omschrijving:

مَسَاجِدُ الْقَاهِرَةِ وَمَتَاحِفُهَا   de moskeeën en musea van Kairo

d.i.: de moskeeën van Kairo en zijn musea

مُدِيرُ مَدْرَسَتِنَا وَمُعَلِّمُوهَا وَطُلَابُهَا   de directeur, de leraren en de studenten van onze school

d.i.: de directeur van onze school, haar leraren en haar studenten

Opm.1: In journalistiek taalgebruik wijkt men steeds meer af van deze stelregel: ook het 1ste lid van een *'idāfa*-constructie kan er bestaan uit meerdere nevenschikte substantieven.

Genitiefconstructies waarvan het 1ste deel onbepaald móet blijven, kunnen niet door een *'idāfa*-constructie worden uitgedrukt. Men gebruikt dan een omschrijving d.m.v. 2 mogelijke voorzetselconstructies:

1. door een partitieve مِنْ :

هَذَا كِتَابٌ مِنْ كُتُبِ صَدِيقِي.   Dat is een boek van mijn vriend.

2. door het voorzetsel لِ :

هَذِهِ بِنْتُ لِصَدِيقِي.   Dat is een dochter van mijn vriend.

مدينة القاهرة

القاهرة عاصمة جمهورية مصر العربية. تقع المدينة على النيل وهي مشهورة بمعالمها التاريخية²⁵ ومساجدها مثل جامع أحمد بن طولون²⁶ وأهرام الجيزة ومتحفها الوطني²⁷ وجامعة الأزهر²⁸.

متاحفها غنية جدا بالآثار التاريخية منذ عهد الفراعنة وحتى عهد الدولة²⁹ العثمانية. وفي مركز المدينة تقع المكتبات والدكاكين والمخازن بطابعها الشرقي. ومطاعمها الشعبية³⁰ موجودة قرب محطة القطار وجامعة الأزهر.

لعبت القاهرة دورا هاما في نهضة العرب الثقافية، فهي من بداية القرن الماضي وحتى اليوم مركز الثقافة العربية.

في زيارة لمصر

سافر بَطْرُس وعائلته إلى مصر، وبعد أن رجعوا إلى بيروت، تحدثوا مع صديقهم عبيد عن سفرهم.

عبيد: كتبتم لي أنكم سافرتم إلى مصر. ماذا شاهدتم هناك ؟

بطرس: شاهدنا معالم مصر وآثارها الكثيرة. أليس كذلك يا ليلي ؟

ليلي: طبعا، ولاحظنا أيضا أن المصريين شعب لطيف جدا.

يوسف: بعد أن وصلنا إلى القاهرة، ذهبنا إلى متحفها الوطني في مركز المدينة.

عبيد: قرأت أن المتحف غني بالآثار التاريخية الرائعة.

ليلي: نعم، هو تاريخ الشعب المصري.

يوسف: عندما تجولنا في القاهرة، شاهدنا البيوت الجميلة للمدينة القديمة ومعالم إسلامية كثيرة منها جامعة الأزهر المشهورة.

عبيد: هل ذهبتم إلى الأقصر أيضا ؟

بطرس: نعم، انطلقنا إليه بالقطار الليلي³¹ وذلك بعد زيارتنا لأهرام الجيزة.

²⁵ - تاريخي = historisch

²⁶ - 'Aḥmad bin Ṭulūn, stichter van de dynastie der Tuluniden (868-905) in Egypte.

²⁷ - وطني = nationaal

²⁸ - De moskee-universiteit van al-'Azhar werd gesticht tijdens de dynastie van de Fatimiden in 972. Het is de meest prestigieuze onderwijsinstelling in de islamitische wereld.

²⁹ - دولة = hier: Rijk

³⁰ - شعبي = volks-, populair

³¹ - قطار ليلي = nachttrein

ليلى: وفي القطار تحدثنا مع مصريين عن الثقافة العربية، ثم وصلنا في الساعة السابعة صباحا.
عبيد: والإسكندرية، هل شاهدتموها؟
يوسف: لا، هي محطتنا القادمة، إن شاء الله!

OEFENINGEN

Oefening 1: (CD 2 – 1)

Maak van elke onafhankelijke zin op CD een objectszin bij de opgegeven persoonsvorm.

Reeks a)

١. كتب   ٢. قرأنا   ٣. لاحظنا   ٤. شرح   ٥. كتبوا

Reeks b)

١. شاهدتُ   ٢. لاحظتُ   ٣. قرؤوا   ٤. هل شاهدتَ   ٥. كتبتُ

Reeks c)

١. كتبتُ له   ٢. شرحن   ٣. كتبتُ   ٤. شرحنا   ٥. لاحظتُ

Oefening 2: Vraag en antwoord (mondeling)

- S₁ stelt een vraag volgens het model؟ بيتُ من هذا؟
- S₂ geeft een 1ste antwoord volgens het model هذا بيت الأستاذة
- S₃ geeft een 2de antwoord volgens het model هذا بيت أستاذتنا

Gebruik om beurt volgende substantieven in de vraag:

(مخزن، دور، طوابع، أقلام، ملفات، مطعم، كتب)

en, in dezelfde volgorde, volgende substantieven in het antwoord:

(بنت، ممثل^{٣٢}، موظفون، تلاميذ، مترجمون، أخ، زميلة)

Oefening 3: Begripsoefening + oefening op de 'idāfa-constructie (CD 2 – 2)

Vb.: سيارات

١. فراعنة   ٣. "السفراء"
٤. قطار   ٥. أهرام   ٦. عرب
٧. مصر   ٨. أب

Oefening 4: (CD 2 – 3)

Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis, geef de vertaling en maak volgende vrije invuloefening.

³² - ممثل = hier: acteur

١. تقع - مصر على النيل وهي مشهورة بها القديمة.
٢. جامع - من المساجد القاهرية الرائعة.
٣. متاحف القاهرة - بالآثار التاريخية منذ - - وحتى - - .
٤. تقع في مركز عاصمة مصر - قديمة.
٥. لمدينة القاهرة دور هام في - - .

Oefening 5: (CD 2 – 4)

- Lees basistekst 2, na voorbereiding thuis, in rolverdeling met een andere student.
- Beantwoord volgende vragen.

١. متى قابل بطرس صديقه عبيد ؟
٢. إلى أين رجع بعد سفره ؟
٣. ما اسم زوجة بطرس ؟
٤. ماذا شاهد بطرس وعائلته في مدينة القاهرة ؟
٥. أين يقع المتحف الوطني ؟
٦. كيف سافروا إلى الأقصر بعد زيارتهم للعاصمة ؟
٧. متى وصلوا إلى هناك ؟

Oefening 6: (mondeling)

- S₁ verbindt beide onafhankelijke zinnen tot een hoofdzin + objectszin d.m.v. أَنَّّ
- S₂ herhaalt in contextuitspraak.

١. شاهدوا أمس	في الدكان ساعات رائعة.
٢. كتب لي إخوتكن	سافرتن إلى الخارج ³³ مع معلمي اللغة الفرنسية.
٣. هل شاهدت	حضر طلابك أيضا إلى المركز الثقافي.
٤. قرأت	أنتم مهاجرون من دولة البحرين.
٥. لاحظنا عند زيارتنا	في المتحف آثار رائعة من العهد العثماني.
٦. قرؤوا	رحب موظفو الدولة بالوفد الأجنبي.
٧. كتبت لنا أمك	أبو يوسف تجوّل معك في حديقة المدينة ³⁴ .
٨. شاهدت	معك نسخ مصورة فيها أسماء مهندسي الشركة.
٩. هل لاحظتم في سفركم	في الجمهورية الجزائرية مساجد جديدة كثيرة.
١٠. شاهد تلميذ من تلاميذي	أخو زميلتي معلم في مدرسة ثانوية.

³³ - الخارج = hier: het buitenland

³⁴ - حديقة المدينة = het stadspark

Oefening 7: (mondeling)

Verbind de woorden tussen haakjes in de geschikte genitiefconstructie en vertaal.

١. اللغة العربية هي (اللغة + الإسلام).
٢. أهلا وسهلا يا أحمد، كيف (الحال + عائلتك)؟
٣. نحن في (الانتظار + الزميلة + مريم) أمام (الفندق + "النيل").
٤. كتبت الصحفية أنها قابلت (مدير هولندي + متحف).
٥. لديها في الحقيبة ورقة فيها (التواريخ + مواعيدنا القادمة).
٦. لاحظتُ في الورقة الرسمية³⁵ (الطابع والاسم + الموظف + الدولة).
٧. قرأتُ كتابا عن (السياسة الخارجية³⁶ + الحكومة الفرنسية).
٨. انطلقوا إلى (المطار + العاصمة + اليمن) بـ(السيارة القديمة + صديقهم).
٩. استقبلتُ التجار في (المكتب + الغرفة التجارية العربية البلجيكية).
١٠. (المدينة + القاهرة) (مركز هام + الثقافة العربية) منذ (البداية + النهضة الثقافية + العرب).
١١. شرحتُ للطلاب أن (القضية + الشرق الأوسط) و(الدور + الجامعة³⁷ + الدول العربية) من (المواضيع +
الدرس + الغد).
١٢. قرأتُ أن (الموضوع + الكتاب القادم + أستاذنا الجامعي) هو العلاقات الدُولية³⁸ بين (الدول +
الاتحاد الأوروبي).

Oefening 8: Vorming van 'idāfa-constructies en andere genitiefconstructies (schriftelijk)

Gebruik de woorden uit de tabel op volgende pagina om in betekenisvolle combinaties 8 zinnen te vormen. Iedere zin moet een element uit elke kolom bevatten. Respecteer daarbij volgende regels:

- de woorden in kolom 1 blijven ongewijzigd;
- de woorden in de kolommen 2 en 3 kunnen aangepast worden in naamval en/of bepaaldheid;
- de woorden in kolom 4 kunnen aangepast worden in genus, getal, naamval en bepaaldheid.

Vb.: هذه أسماء زملائنا الجدد

³⁵ - ورقة رَسْمِيَّة = document

³⁶ - خارجي = buitenlands

³⁷ - جامعة الدول العربية = de Liga van Arabische Staten; ook: الجامعة العربية = de Arabische Liga

³⁸ - دُولِي = internationaal

4	3	2	1
جديد	بنتي	أسماء	من
موجود في/على/...	زملاؤنا	صديق	هذه
عربي	صحفيون	محافظ	نحن في انتظار
	شاب	مدرّسون	هل شاهدتم
	نساء	ملف	

Oefening 9: Invuloefening (schriftelijk)

Kies voor elke zin het/de geschikte woord(en). Let ook op de vorm van de in te vullen woorden!

١. قرأنا أن الوفود - وصلت إلى بروكسيل. (السياسيين، التجارية، العرب)
٢. - السيدات والسادة مع الممثلين إلى الفندق. (غادر، رجعوا، وصلت)
٣. ذهبنا مساء - إلى مطعم شعبي مع صديق محمد. (الغد، اليوم، الأمس)
٤. أنا ومريم - بالنسخ المصورة إلى المكتبة. (رجعنا، نقلنا، ذهبنا)
٥. هل كتبوا لكم أن - سافروا إلى الأردن؟ (المعلمون، أصدقاءنا، الطلاب)
٦. شرح المدرس أن في اللغة العربية كذلك عددا من الكلمات الأجنبية - "جغرافيا" و"دكان". (منها، منهم، مثل)
٧. انطلق أولادي إلى دمشق بحافلة المدرسة لزيارة -. (الجوامع المشهورة، الأسواق، أحياءها التاريخية)

Oefening 10: Vertaal naar het Arabisch (schriftelijk)

1. Haar vader heeft mijn collega's [die] in de leraarskamer [zijn] Engels onderwezen.
2. Een rijke vriend van ons is gisteravond met onze kinderen naar het prachtige restaurant "al-'Ahrām" gegaan.
3. Mevrouw Layla heeft gisteren met mijn gasten gesproken [die] uit Syrië [zijn] geëmigreed en ze heeft hen gevraagd wanneer ze bij mij zijn aangekomen.
4. Nadat ik een beetje met mijn man had rondgewandeld in het stadspark, heeft een vriendelijke jongeman ons vergezeld naar de oude wijken om een aantal bezienswaardigheden en musea te bezoeken [die] rijk [zijn] aan antiquiteiten.
5. Een professor aan de universiteit van Bagdad, gespecialiseerd³⁹ in de talen en culturen van het Midden-Oosten, heeft ons een exemplaar opgestuurd van zijn nieuw boek over de geschiedenis van de islamitische volkeren.

³⁹ - Vertaal als "en hij is gespecialiseerd..."

LES 8

الدرس الثامن

WOORDENSCHAT

أَخَذَ	nemen	مَعْرُوفٌ/وَن	bekend
آخَرَ/وَن/أُخْرَى	ander (M.E / M.Mv / Vr.E)	عَصِير	sap
أُرْزَ	rijst	عَادَةٌ/ات	gewoonte, gebruik
أَكَلَ	eten	(طَعَام) الْعَدَاء	het middagmaal
الْأَكْلَ	het eten	مِنْ فَضْلِكَ	asjeblief (bij vraag)
النَّاسِ (ج)	de mensen	فَقَطْ	slechts
بَيْنَمَا	terwijl (+ V.S.O.)	فَاكِهَةٌ/فَوَاكِهُ	vrucht (Mv.: fruit)
ثَامِنَ	achtste	فِنْجَانٌ/فِنْجَانِيٌّ	kopje
جَلَسَ	(gaan) zitten	فَوْرًا	onmiddellijk
حَارًّا	heet, pikant	فَقَبْلَ	voor (tijd)
مُخْتَلِفٌ/وَن (عَن)	verschillend (van)	فَهْوَةٌ	koffie
دَجَاجَاتٍ	kip (coll.)	قَالَ	zeggen
رَئِيسٌ/رُؤَسَاءُ	voorzitter, president	قَائِمَةٌ/قَوَائِمُ	lijst
زُجَاجَةٌ/ات	fles	كَ	als (voorz.)
بِكُلِّ سُرُورٍ	met alle plezier	لَحْمٌ/لُحُومٌ	vlees
سَلَطَةٌ	salade	لَذِيذٌ	lekker
سَمِعَ	horen	مَثَلًا	bijvoorbeeld
سَمَكٌ/أَسْمَاكُ	vis (coll.)	مَرَّةً/ات	keer, maal
شَايَ	thee	مَاءٌ/مِيَاهُ	water
شَرِبَ	drinken	مَائِدَةٌ/مَوَائِدُ	tafel
شَرَبَ	drank	نَعْنَاعٌ	munt (plant)
المَشْرِقِ	de Mashrek*	نَوْعٌ/أَنْوَاعٌ	soort
طَبَقٌ/أَطْبَاقٌ	schotel, bord	مُتَنَوِّعٌ/وَن	verscheiden, veelsoortig
طَازَجٌ	vers	هَآ هُوَ/هِيَ ...	zie hier de...
طَعَامٌ/أَطْعِمَةٌ	maaltijd, voedsel	هَاتِ	breng/geef !
طَلَبَ (مِنْ هـ)	(bij iemand iets) bestellen	وَجِبَةٌ/وَجِبَاتٌ	gerecht

* De Mashrek is het oostelijk deel van de Arabische wereld, i.t.t. de Maghreb.

عَرَفَ weten, (her)kennen

وَجَدَ ه/ه ه/ه vinden

GRAMMATICA

8.1. Het aanwijzend voornaamwoord (اسم الإشارة)

8.1.1. Schema

In tijd of ruimte nabij voor spreker of aangesprokene:

	Enkelvoud	Meervoud
M.	هَذَا	هَؤُلَاءِ
Vr.	هَذِهِ	هَؤُلَاءِ

In tijd of ruimte veraf voor spreker én aangesprokene:

	Enkelvoud	Meervoud
M.	ذَلِكَ	أُولَئِكَ
Vr.	تِلْكَ	أُولَئِكَ

Opmerkingen: - De /ā/-klank in de 1ste lettergreep van هَذَا (*hādā*), هَذِهِ (*hādihī*), ذَلِكَ (*dālika*) en هَؤُلَاءِ (*hā'ulā'i*) en in de 2de lettergreep van أُولَئِكَ (*'ulā'ika*) wordt niet met een ا ('alif) geschreven maar toch lang uitgesproken.

- De /u/-klank in de 1ste lettergreep van أُولَئِكَ (*'ulā'ika*) wordt als een lange klinker geschreven en toch kort uitgesproken.

8.1.2. Syntaxis

<u>zelfstandig</u>	<u>attributief</u>
هَذَا كِتَابٌ. Dit is een boek.	
هَذَا هُوَ الْكِتَابُ. Dit is het boek.	هَذَا الْكِتَابُ dit boek
هَذَا كِتَابُهُ. Dit is zijn boek.	كِتَابُهُ هَذَا dit boek van hem
هَذَا كِتَابُ الْمُعَلِّمِ. Dit is het boek van de leraar.	كِتَابُ الْمُعَلِّمِ هَذَا dit boek van de leraar

A. Het aanwijzend voornaamwoord kan zelfstandig gebruikt worden als subject, object, enz...

هَذَا مَطْعَمٌ.	Dit is een restaurant.
أُولَئِكَ طُلَّابٌ.	Dat zijn studenten.
هَذِهِ كُتُبُهَا.	Dit zijn haar boeken.
فَعَلَ ذَٰلِكَ مُحَمَّدٌ.	Mohammed heeft dat gedaan.

Men gebruikt een persoonlijk voornaamwoord van scheiding wanneer het naamwoordelijk gezegde door het lidwoord bepaald is !!!

هَذَا هُوَ الْمَطْعَمُ.	Dit is het restaurant.
أُولَئِكَ هُمُ الطُّلَابُ.	Dat zijn de studenten.
هَذِهِ هِيَ الْكُتُبُ.	Dit zijn de boeken.

Het aanwijzend voornaamwoord ذلك wordt ook zelfstandig gebruikt in uitdrukkingen als:

لِذَلِكَ = daarom   بَعْدَ ذَلِكَ = daarna   قَبْلَ ذَلِكَ = voordien

B. Een attributief gebruikt aanwijzend voornaamwoord staat steeds bij een bepaald substantief.

هَذَا الْمَطْعَمُ	dit restaurant
أُولَئِكَ الطُّلَابُ.	die studenten
هَذِهِ الْكُتُبُ.	die boeken
هَذَا السَّيِّدُ هُوَ إِدْرِيسُ.	Deze heer is Idris.

Een aanwijzend voornaamwoord bij het 1ste lid van een 'idāfa-constructie of bij een substantief met persoonsuffix volgt als nabepaling op de hele constructie.

كُتُبُ الْمَعْلَمِ هَذِهِ	deze boeken van de leraar
كُتُبُهُ هَذِهِ	deze boeken van hem
كُتُبُ مُعَلِّمِي هَذِهِ	deze boeken van mijn leraar

De 2 leden van een 'idāfa-constructie kunnen wel van elkaar gescheiden worden door een aanwijzend voornaamwoord dat attributief gebruikt wordt bij het 2de lid.

صَدِيقَةُ تِلْكَ الطَّالِبَةِ	de vriendin van die studente
عُرْفُ هَذَا الْفُنْدُقِ	de kamers van dit hotel
أُسْتَاذُ هَؤُلَاءِ الطُّلَابِ	de professor van deze studenten

8.2. Het lidwoord: generisch gebruik

Tussen het Nederlands en het Standaard Arabisch bestaat een belangrijk onderscheid in het generisch gebruik van substantieven. Wil men in het Nederlands verwijzen naar een algemene klasse van personen, zaken of begrippen, dan is het gebruikelijk deze te vermelden hetzij zonder lidwoord (“Arabische koffie”, “Waar heb je lekker eten gevonden?”), hetzij met een onbepaald lidwoord (“Een ijverig student studeert goed.”)

In het Standaard Arabisch daarentegen maakt men steeds gebruik van het lidwoord om te refereren aan zo'n algemene klasse van personen, zaken of begrippen:

هَلْ شَرَبْتَ الْقَهْوَةَ الْعَرَبِيَّةَ؟	Heb je Arabische koffie gedronken ?
أَيْنَ وَجَدْتَ الْأَكْلَ اللَّذِيذَ؟	Waar heb je lekker eten gevonden ?
الطَّالِبُ النَّشِيطُ يَدْرُسُ جَيِّدًا.	Een ijverige student studeert goed.

8.3. De collectiva

Zoals het Nederlands ('gebergte, gevogelte, gesteente') kent ook het Modern Arabisch een groot aantal verzamelingen of collectiva die gebruikt worden wanneer men wil verwijzen naar een soort in haar geheel.

Deze collectiva zijn naar de vorm steeds mannelijk enkelvoud: de andere zinsdelen die ermee congrueren staan dus ook in het mannelijk enkelvoud!

الْوَرَقُ	gebladerte, loof; papier
السَّمَكُ لَذِيذٌ.	Vis is lekker.
نَأْكُلُ الدَّجَاجَ	Wij eten kip.
الرُّجَاجُ	glas (als materie)
اللَّيْلُ	de nacht (i.t.t. de dag)

Verwijst men naar één enkel exemplaar van deze soort, dan wordt een ة als suffix toegevoegd.

وَرَقَةٌ	een blad, een papier
سَمَكَةٌ	een vis
دَجَاجَةٌ	een kip
رُجَاجَةٌ	een fles
هَذِهِ اللَّيْلَةُ	deze nacht

Verwijst men naar meerdere exemplaren, dan gebruikt men het gezond vrouwelijk meervoud of het gebroken meervoud.

هَذِهِ الْوَرَقَاتُ	deze bladeren; deze papieren
هَذِهِ الْأَسْمَاكُ	deze vissen
هَذِهِ الدَّجَاجَاتُ	deze kippen
هَذِهِ الرُّجَاجَاتُ	deze flessen

8.4. Sterke werkwoorden basisstam: المضارع – indicatief

De *muḍāri*'-indicatief (المضارع المرفوع) geeft een handeling, gebeurtenis, enz... weer die zich afspeelt in de tegenwoordige of toekomstige tijd.

De tegenwoordige tijd negatief wordt uitgedrukt door لا + *muḍāri*'-indicatief. Als vraagpartikel vóór لا gebruikt men steeds أ in plaats van هل .

Naast de indicatief bestaan in de *muḍāri*' ook andere modi zoals de conjunctief (zie les 9), de jussief en de imperatief (zie les 10).

Voorlopig wordt enkel de *muḍāri*' van sterke werkwoorden in de basisstam behandeld. Zwakke werkwoorden en werkwoorden in afgeleide stammen komen later in het handboek aan bod!

8.4.1. Morfologie

De *muḍāri*'-indicatief bestaat uit: - een vervoegingskern: -FMaL-, -FMiL- of -FMuL-;
- een combinatie van persoonsaanduidende prefixen en suffixen die voor alle werkwoorden steeds dezelfde zijn.

De persoonsvormen 3 Vr.E. en 2 M.E. zijn in de *muḍāri*' steeds identiek.

In het meervoud zijn de persoonsaanduidende affixen steeds: *ya-* voor de 3de persoon
ta- voor de 2de persoon
-ūna voor het mannelijk
-na voor het vrouwelijk

	Enkelvoud		Meervoud	
3 M.	يَكْتُبُ	<i>ya-ktub-u</i>	يَكْتُبُونَ	<i>ya-ktub-ūna</i>
3 Vr.	تَكْتُبُ	<i>ta-ktub-u</i>	يَكْتُبْنَ	<i>ya-ktub-na</i>
2 M.	تَكْتُبُ	<i>ta-ktub-u</i>	تَكْتُبُونَ	<i>ta-ktub-ūna</i>
2 Vr.	تَكْتُبِينَ	<i>ta-ktub-īna</i>	تَكْتُبْنَ	<i>ta-ktub-na</i>
1	أَكْتُبُ	<i>'a-ktub-u</i>	نَكْتُبُ	<i>na-ktub-u</i>

8.4.2. Klinker van de مضارع-kern

A. Bij werkwoorden waar de klinker van de *māḍī*-kern /a/ is, kan de klinker van de *muḍāri*'-kern, afhankelijk van het werkwoord, /a/ of /i/ of /u/ zijn. Studeer bij deze werkwoorden dus steeds terzelfdertijd de *māḍī* en de *muḍāri*'!!!

De reeds geziene werkwoorden waar de klinker van de *māḍī*-kern /a/ is, kunnen overeenkomstig de klinker van de *muḍāri*'-kern in volgende groepen onderverdeeld worden:

yaFMaLu	يَذْهَبُ → (ذهب)	يَسْأَلُ → (سأل)	يَشْرَحُ → (شرح)
	يَفْعَلُ → (فعل)	يَقْرَأُ → (قرأ)	
yaFMiLu	يَجْلِسُ → (جلس)	يَرْجِعُ → (رجع)	يَعْرِفُ → (عرف)
yaFMuLu	يَأْكُلُ → (أكل)	يَأْخُذُ → (أخذ)	يَحْضُرُ → (حضر)
	يُدْرُسُ → (درس)	يَطْلُبُ → (طلب)	يَكْتُبُ → (كتب)
	يَنْقُلُ → (نقل)		

B. Bij werkwoorden waar de klinker van de *māḍī*-kern /i/ is, is de klinker van de *muḍāri'*-kern steeds /a/. De reeds geziene werkwoorden zijn:

يَلْعَبُ → (لعب)   يَشْرَبُ → (شرب)   يَسْمَعُ → (سمع)   يَرْكَبُ → (ركب)

C. Bij werkwoorden waar de klinker van de *māḍī*-kern /u/ is, is de klinker van de *muḍāri'*-kern ook steeds /u/. In het handboek komen geen werkwoorden voor van deze groep.

8.4.3. Werkwoorden met أ of و als 1ste stamletter.

Let op de persoonsvorm 1 E. bij werkwoorden waarvan أ de 1ste stamletter is:

أَكُلُ → (أكل)   آخُذُ → (أخذ)

Werkwoorden met و als 1ste stamletter verliezen deze و in de *muḍāri'*: hun patroon in de *muḍāri'* is dus steeds yaMaLu, yaMiLu of yaMuLu.

يَقَعُ → (وقع)   يَضَعُ → (وضع)   يَصِلُ → (وصل)   يَجِدُ → (وجد)

8.4.4. De toekomstige tijd

De toekomstige tijd positief wordt uitgedrukt door de *muḍāri'*-indicatief, voorafgegaan door het partikel سَوْفَ of het prefix سَ . De toekomstige tijd negatief wordt behandeld in les 9.

سَأَضَعُ الْأَطْبَاقَ عَلَى الْمَائِدَةِ.   Ik zal de schotels op tafel zetten.

سَوْفَ نَدْرُسُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ.   We zullen Arabisch studeren.

8.4.5. Vermelding in het woordenboek

Het woordenboek van J. Hoogland e.a., *Woordenboek Arabisch-Nederlands*, vermeldt bij een werkwoord in de basisstam de klinker van de *muḍāri'*-kern in transcriptie, bv.:

يَكْتُبُ ww. | u; ... | moet gelezen worden als: *māḍī* = كَتَبَ, *muḍāri'* = يَكْتُبُ

Het woordenboek van H.Wehr, *A Dictionary of Modern Written Arabic*, vermeldt bij een werkwoord in de basisstam de klinker van de *muḍāri'*-kern in transcriptie, bv.:

kataba u moet gelezen worden als: *māḍī* = كَتَبَ , *muḍāri'* = يَكْتُبُ

Het woordenboek van D.Reig, *As-Sabil Arabe-Français*, vermeldt bij een werkwoord in de basisstam de klinker van de *muḍāri'*-kern in Arabisch schrift, bv.:

كَتَبَ ُ moet gelezen worden als: *māḍī* = كَتَبَ , *muḍāri'* = يَكْتُبُ

In de woordenlijsten verder in het handboek volgt op ieder werkwoord in de basisstam telkens de klinker van de *muḍāri'*-kern volgens de methode gehanteerd in het woordenboek van D.Reig.

8.5. Het werkwoord قَالَ = 'zeggen'

Het werkwoord قَالَ is een zgn. zwak werkwoord en heeft bij de vervoeging in de *māḍī* 2 verschillende vervoegingskernen: *qāl-* wanneer het persoonsaanduidend suffix met een klinker begint, *qul-* wanneer dit met een medeklinker begint.

	Enkelvoud		Meervoud	
3 M.	قَالَ	<i>qāl-a</i>	قالوا	<i>qāl-ū</i>
3 Vr.	قَالَتْ	<i>qāl-at</i>	قُلْنَ	<i>qul-na</i>
2 M.	قُلْتَ	<i>qul-ta</i>	قُلْتُمْ	<i>qul-tum</i>
2 Vr.	قُلْتِ	<i>qul-ti</i>	قُلْتُنَّ	<i>qul-tunna</i>
1	قُلْتُ	<i>qul-tu</i>	قُلْنَا	<i>qul-nā</i>

المطبخ العربي

سمع هانس صباح اليوم أن صديقه محمد سيأكل طعام الغداء في مطعم الجامعة. فلذلك ذهب إلى هناك بعد أن حضر درس اللغة العربية فجلس معه إلى الطاولة.

سأله هانس: "هل المطبخ اللبناني مختلف عن المطبخ المغربي؟"

قال محمد: "المطبخ العربي هو مطبخ متنوع جدا؛ مثلا في المشرق لا نعرف وجبات المغرب الرئيسية⁴⁰، بينما لا يعرف الناس في تونس الوجبات المشرقية."

هانس: أين نجد في الشرق الأوسط الأكل العربي اللذيذ؟

محمد: أجد الأكل في سوريا ولبنان لذيذا. من الأطباق المعروفة جدا في المشرق الكبّة⁴¹ والكباب⁴² وأطباق السمك المتنوعة وطبعا المازة⁴³.

هانس: المازة؟

محمد: المازة هي أطباق صغيرة كثيرة منها السلطات والتبولة⁴⁴ والفلافل⁴⁵.

هانس: ماذا يشرب الناس عندكم عادة⁴⁶؟

محمد: الشراب أيضا متنوع، من عصير الفواكه المختلفة إلى العرق⁴⁷ وأنواع الشاي والقهوة الكثيرة. هل تحضر غدا عندي فتشرب القهوة العربية؟

هانس: شكرا، بكل سرور!

في مطعم تونسي

مَهْدِي: مساء الخير، يا عَبْد اللطيف!

عَبْد اللطيف: أهلا وسهلا بكم. أين تجلسون؟ هنا أم قرب النافذة؟

مهدِي: أجلس عادة إلى هذه المائدة، لكن سنجلس اليوم قرب النافذة.

سُعَاد: هل عندك قائمة طعام⁴⁸؟

⁴⁰ - رئيسي = voornaamste, hoofd-

⁴¹ - *Kubba* is een gebakken kroket van vlees en granen.

⁴² - *Kebab* is versneden lams- of ander vlees dat op een spies gegrild wordt.

⁴³ - *Maza* bestaat uit een reeks koude en warme voorgerechtes die onder de disgenoten verdeeld worden.

⁴⁴ - *Tabbouleh* is een zeer fijn gesneden en gekruide salade van groenten en granen.

⁴⁵ - *Falafel* is een vegetarische kroket.

⁴⁶ - عادة = gewoonlijk

⁴⁷ - *Arak* is een brandewijn met anijssmaak.

عبد اللطيف: طبعاً، ها هي قائمة الطعام. هل أكلتم الوجبات التونسية قبل اليوم؟
جميل: لا، أعرف الكُسْكُس⁴⁹ المشهور فقط. هل عندك أيضاً الوجبات الأخرى الموجودة على القائمة؟

عبد اللطيف: عندي الكباب والكبة. ورجعت من السوق بالسّمك الطازج أيضاً.
سعاد: يا الله! سأكل الكسكس الحار اللذيذ مع الدجاج. وأنتم، ماذا ستطلبون هذه الليلة؟
جميل: هذه المرة⁵⁰ سنطلب أنا وزوجتي الكباب مع الأرز والسلطة. أما أصدقائي هؤلاء، فيأخذون اللحم المتنوعة⁵¹ كوجبة رئيسية.

عبد اللطيف: وماذا ستشربون؟
مهدي: هات زجاجة من الماء، من فضلك. وبعد الطعام سنشرب فنجاناً من القهوة وشاي النعناع.
عبد اللطيف: سأضع الأطباق على المائدة فوراً!

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervangingsoefening (CD 2 – 5)

Pas de modelzinnen aan in functie van de nieuw opgegeven substantieven.

a) modelzin: هاتِ ذلك القلم !

١. فناجين	٣. دفتر	٥. طبق
٢. حقيبة	٤. سلطة	٦. زجاجات من الماء

b) modelzin: ألا تعرّف هذا الرجل ؟

١. فاكهة	٣. وجبة	٥. سياسيون
٢. مَعْلَم	٤. سيدات	٦. فنادق رائعة

Oefening 2: Syntactische oefening (mondeling)

Vorm nominale zinnen waarin je een aanwijzend voornaamwoord als onderwerp gebruikt.

Vb.: معلم ← هذا/ذلك معلم   معلمي ← هذا/ذلك معلمي
المعلم ← هذا/ذلك هو المعلم   معلم بنتي ← هذا/ذلك معلم بنتي

⁴⁸ - قائمة طعام = menukaart

⁴⁹ - *Koeskoes* is een Maghrebijns gerecht van gestoomd grof griesmeel, opgediend met gekookte groenten en lamsvlees of kip.

⁵⁰ - هذه المرة = deze keer, ditmaal

⁵¹ - اللحم المتنوعة = gevarieerde vleeschotel, mixed grill

١٠. شاي نعناع	٧. الرؤساء العرب	٤. حدائق واسعة	١. طابع مدرستنا
١١. الأوراق الرسمية	٨. دكان مريم	٥. دجاجاتي	٢. أبنائي الصغار
١٢. الممثلون الآخرون	٩. سمك لذيذ	٦. الصحفيات	٣. عائلتنا

Oefening 3: Syntactische oefening (mondeling)

- S₁ leest de zin en vertaalt.

- S₂ vult op zinvolle manier aan met een aanwijzend voornaamwoord in attributieve constructie.

Vb.:

سيارة المدير رائعة ← سيارة ذلك المدير رائعة

of: سيارة المدير تلك رائعة

١. ما اسم الفندق؟	٦. من أرسل إليّ ملفات الموظفين؟
٢. هل سيارتك جديدة؟	٧. هات قائمة الطعام، من فضلك!
٣. أين وجدتَ نسخك المصورة؟	٨. هل تعرّف اسم مدير المتحف؟
٤. هل مدرسيّ الجدد من المشرق؟	٩. تفضل معي ⁵² إلى غرفة الاستقبال ⁵³ !
٥. أين تقع معالم المدينة؟	١٠. هو في انتظاري في موقف السيارات.

Oefening 4: Vervoegingsoefening (mondeling)

Plaats volgende tekst in de *muḍāri'* indicatief 3 M.E.

مُهْدِي مهندس في مصنع معروف. ذهب اليوم بعد الفطور إلى الموقف. ركب حافلة الشركة. وصل إلى المصنع في الساعة الثامنة. حضر اجتماعاً مع العمال. ذهب إلى مطعم الشركة في الظهر. طلب الدجاج مع الأرز. أخذ الطبق ثم وضعه على المائدة. جلس إلى جانب زميله. أكل كذلك الفواكه الطازجة. شرب فنجاناً من القهوة. بعد الغداء رجع إلى مكتبه. في المساء نقله صديق من أصدقائه إلى البيت.

Oefening 5: Vervoegingsoefening (mondeling)

Plaats dezelfde tekst in de *muḍāri'* indicatief 3 Vr.E.

Oefening 6: Herkenningsoefening (CD 2 – 6)

Lees en vermeld het persoonlijk voornaamwoord dat door elke persoonsvorm wordt uitgedrukt.

١. لا يأكلن الأَطعمة الشرقية.	٦. لا نجد الأكل هناك لذيذاً.
٢. آكل اليوم الدجاج مع الأرز.	٧. ألا تجدن هذه البيوت واسعة؟
٣. هل تأكلون عادة في المطبخ؟	٨. ستجدين الجوامع القاهرية رائعة.

⁵² - ... إلى معي = kom met me mee asjeblijf naar...

⁵³ - غرفة استقبال = salon

٩. ستجد محفظتك إلى جانب الخزانة.
١٠. أجد الثقافة عندكم مختلفة عن ثقافتنا.

٤. يأكلون هذه المرة اللحوم المتنوعة.
٥. ألا يأكل هذا النوع⁵⁴ من الوجبات؟

Oefening 7: Vervoegingsoefening (CD 2 – 7)

Pas de modelzinnen aan in functie van de nieuw opgegeven onderwerpen. Het onderwerp zelf moet daarbij niet afzonderlijk uitgedrukt worden.

a) modelzin: يطلب السمك مع السلطة

١. أنا وزوجتي
٢. أنا
٣. هذه المرأة
٤. هؤلاء الناس
٥. أنتِ
٦. أولئك السيدات

b) modelzin: يضع الأطباق على الموائد

١. بنتي
٢. أنا وجميل
٣. التلاميذ
٤. النساء
٥. أنا
٦. أنتن

c) modelzin: هل يعرف أنه سيرجع بعد الغد⁵⁵

١. أنتِ
٢. إخوتك
٣. أنتِ
٤. أنتم
٥. ضيفك
٦. أنتن

Oefening 8: Vraag- en antwoordoefening (mondeling)

Beantwoord volgende vragen met een persoonsvorm 1E. of 1Mv. Maak in je antwoord gebruik van het zinsdeel dat tussen haakjes is opgegeven.

Vb.: أين تدرس العربية ؟ (المدرسة المسائية⁵⁶) ← أدرس العربية في المدرسة المسائية.

١. متى ستضع⁵⁷ تلك القوائم ؟ (بعد أيام⁵⁸)
٢. هل تأخذ زجاجة أخرى من الشراب ؟ (العصير)
٣. ماذا تقرئين الآن ؟ (الجملة الرابعة)
٤. متى ستضعين اللحم على المائدة ؟ (بعد قليل)
٥. ماذا ستأكلين مرة أخرى⁵⁹ ؟ (الكسكس)
٦. عمّا ستسألون رئيس الجمهورية ؟ (سياستنا الخارجية)

⁵⁴ - ... = dit soort...

⁵⁵ - بعد الغد = overmorgen

⁵⁶ - المدرسة المسائية = de avondschool

⁵⁷ - وضع = hier: opstellen

⁵⁸ - بعد أيام = over enkele dagen

⁵⁹ - مرةً أخرى = nog eens; op een andere keer

٧. كيف تجدون أولئك الناس ؟ (لطفاء)
 ٨. أين تركبون الحافلة إلى المتحف ؟ (قرب المحطة)
 ٩. متى ستفعلن ذلك ؟ (فورا)
 ١٠. مع من تلعبن عادة في حديقة المدينة ؟ (بنات فاطمة)

Oefening 9: (CD 2 – 8 + schriftelijk)

- Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis.
 - Stel een tekst op van een 60-tal woorden over een thema i.v.m. de basisteksten van deze les.

Oefening 10: (CD 2 – 9)

- Lees basistekst 2, na voorbereiding thuis, in rolverdeling met andere studenten.
 - Beantwoord volgende vragen i.v.m. de basisteksten 1 & 2.

١. أين في المطعم يجلس الأصدقاء ؟
 ٢. هل يعرف جميل المطبخ التونسي ؟
 ٣. بماذا رجع عبد اللطيف من السوق ؟
 ٤. ماذا يطلب جميل وزوجته ؟
 ٥. هل يأكل أصدقاء جميل الدجاج ؟
 ٦. ما هي الوجبات الموجودة على القائمة ؟
 ٧. هل يشرب الضيوف العرق بعد الطعام ؟
 ٨. أين يأكل الناس الكسكس ؟
 ٩. هل تعرف عددا من الوجبات المشرقية ؟
 ١٠. ما هي المازة ؟
 ١١. ماذا يشرب الناس في الشرف الأوسط ؟
 ١٢. هل أكلت الوجبات العربية حتى الآن ؟

Oefening 11: Vrije invuloefening + vertaling (schriftelijk)

(Bij de werkwoorden zijn de persoonsaanduidende affixen reeds aangegeven)

١. هل عندك كذلك نوع آخر من الـ ؟
 ٢. سأـ لكم بكل سرور - هذا الدرس مرة ثانيةً.
 ٣. من المعروف أن⁶⁰ الـ لا يجدون هذا النوع من الـ لذيذا.
 ٤. نـ أنا وزوجتي الطاولة⁶¹ كثيرا في المساء بينما يـ أولادنا الورق⁶².
 ٥. هل تون أن تاريخ هذا المسجد يرجع إلى⁶³ - العهد العثماني ؟
 ٦. سمعنا صباح الأمس كلمة⁶⁴ رئيس الـ؛ هل لها أتم أيضا ؟
 ٧. آخذ - من الـ عند الفطور؛ أما بنتي هذه فتشرب - فقط صباحا، أليس كذلك ؟

⁶⁰ - من المعروف أن... = het is bekend dat...

⁶¹ - الطاولة = hier: triktrak, backgammon

⁶² - الورق = hier: (speel)kaarten

⁶³ - يرجع التاريخ (إلى) - dateren (uit)

⁶⁴ - كلمة = hier: toespraak

٨. وضعوا منذ قليل⁶⁵ قوائم عليها أسماء طلابنا و- آباؤهم وأمهاتهم. هل تينها معك إلى مكتب المدير أم لا؟
٩. عندما بنا في غرفة الـ حضرت موظفة إلينا وقالت: "السفير مشغول حتى الثامنة مساءً، سأه عن ساعة كـم غدا."
١٠. قالوا لي بعد الـ اللذيذ: "شكراً لك على الاستقبال الـ؛ في يوم من الأيام⁶⁶ سنـ من جديد إلى مطعمك لأكل - مثل هذه، إن شاء الله!"

Oefening 12: Vertaal naar het Arabisch (schriftelijk)

1. Ziehier de vis; ik zal binnenkort de vleeschotels op tafel zetten.
2. Waarom vraag⁶⁷ je geen lekkere kop warme koffie aan Mehdi ?
3. We hebben prachtige koffiekopjes gezien in een winkel buiten het stadscentrum.
4. Ik zal verschillende officiële documenten meenemen (= met mij nemen) bij mijn bezoek aan die migranten.
5. Mijnheer Djamil, op dit menu vinden we geen koeskoes. Heb je nog (= ook) een ander Algerijns gerecht of niet ?
6. Terwijl mijn moeder vanochtend in het station op de trein naar de hoofdstad aan het wachten was, heeft ze met een Jordaanse jongeman gesproken die hier Frans studeert.
7. Overmorgen komt de vrouw van Abdellatif om haar familie te bezoeken (= voor het bezoek van...). Zij zal met de zoontjes van haar broer naar een populair restaurant gaan om lekkere kip te eten (= voor het eten van...).
8. Een van onze afgevaardigden heeft gehoord dat de regeringsambtenaren over enkele dagen een dossier zullen opstellen over (=عن) onze vergaderingen met de voorzitter van de Kamer van Koophandel.

---

⁶⁵ - منذ قليل = sedert kort, onlangs

⁶⁶ - في يوم من الأيام = ooit, op een dag

⁶⁷ - طلب (من هـ) = (iemand iets) vragen = Duitse 'bitten' i.t.t. سأل = een vraag stellen = Duitse 'fragen'

LES 9

الدرس التاسع

WOORDENSCHAT

أُخْتُ/أَخَوَات	zus	عُضْوُ/أَعْضَاء	lid
أُسْرَةٌ/أَسْرَات	gezin, familie	عُطْلَةٌ	vakantie
أَوَّلٌ/أُولَى	eerste (M./Vr.)	عَمِلَ -	werken
بَحَثَ - (عن)	(iets) zoeken	عِيدٌ/أَعْيَاد	feestdag
تَابَعَ	verderzetten	فِكْرَةٌ/فِكْر	idee
تَاسِعٌ	negende	فُهِمَ -	verstaan, begrijpen
أَثْنَاءَ	tijdens	قَدَرَ - (على/أَنْ)	(iets) kunnen
جَمِيعاً	allen tezamen (bijw.)	قَرَّرَ (ه/أَنْ)	besluiten, beslissen
جِوَارٌ	dialogo, conversatie	اِقْتَرَحَ (على ه/أَنْ)	(iemand) voorstellen (te)
دَخَلَ - (ه)	(een plaats) binnengaan	اِقْتَرَحَات	voorstel
تَذَكِيرٌ/تَذَاكِرُ	ticket	قَطَعَ -	snijden
رِحْلَةٌ/رِحَلَات	reis, rit	قَاعَةٌ/قَاعَات	zaal
إِسْتِرَاحَةٌ	pauze, rust	مَعاً	tezamen (bijw.)
مَسْرَحٌ/مَسَارِحُ	theater	مَلِكٌ/مُلُوك	koning
مَسْرُوحِيَّةٌ/مَسْرُوحَات	toneelstuk	بِمُنَاسَبَةٍ...	ter gelegenheid van...
سَلَامٌ	vrede	نَهَايَةٌ	einde
سِيَّاحَةٌ	toerisme	يَجِبُ أَنْ...	het is nodig dat...
سَائِحٌ/سَوَّاح	toerist	وَأَفَقَ (على)	instemmen (met)
شَارِعٌ/شَوَارِعُ	straat	يَسَارٌ	links
صَفٌّ/صُفُوفٌ	rij	يَمِينٌ	rechts
صَيْفٌ	zomer	لَا بَأْسَ	't doet er niet toe !
ضَرَبَ - (ه/ه)	slaan, kloppen (op)	لَا شُكْرَ عَلَى وَاجِبٍ!	zonder dank !
طَبِيبٌ/أَطِبَّاءُ	dokter		

GRAMMATICA

9.1. De conjunctief (المضارع المنصوب)

De conjunctief is naast de indicatief (zie les 8), de jussief en de imperatief (zie les 10) een van de 4 modi van de *muḍāri*'. In tegenstelling tot de indicatief kan de conjunctief echter enkel voorkomen na bepaalde partikels en voegwoorden.

9.1.1. Morfologie

De conjunctief verschilt enkel van de *muḍāri*'-indicatief in de persoonsaanduidende suffixen, d.w.z.:

- de *muḍāri*'-kern en de persoonsaanduidende prefixen zijn identiek aan die van de indicatief;
- de persoonsaanduidende suffixen *-u* van de indicatief worden *-a* in de conjunctief;
- de suffixen *-ūna* en *-īna* van de indicatief worden in de conjunctief verkort tot *-ū* en *-ī*; aan de suffixen die eindigen op *-ū* wordt in het schrift een 'alif toegevoegd;
- de suffixen *-na* van 3 Vr.Mv. en 2 Vr.Mv. zijn identiek aan die van de indicatief.

	Enkelvoud		Meervoud	
3 M.	يَكْتُبُ	<i>ya-(kern)-a</i>	يَكْتُبُوا	<i>ya-(kern)-ū</i>
3 Vr.	تَكْتُبُ	<i>ta-(kern)-a</i>	يَكْتُبْنَ	<i>ya-(kern)-na</i>
2 M.	تَكْتُبُ	<i>ta-(kern)-a</i>	تَكْتُبُوا	<i>ta-(kern)-ū</i>
2 Vr.	تَكْتُبِي	<i>ta-(kern)-ī</i>	تَكْتُبْنَ	<i>ta-(kern)-na</i>
1	أَكْتُبُ	<i>'a-(kern)-a</i>	نَكْتُبُ	<i>na-(kern)-a</i>

9.1.2. Syntaxis

De conjunctief wordt gebruikt na volgende partikels en voegwoorden:

A. لَنْ ter negatie van de toekomst; het vraagpartikel vóór لَنْ is steeds أ in plaats van هل.

لَنْ يَخْضُرُوا مَسَاءَ الْعَدِ. Ze zullen morgenavond niet komen.

أَلَنْ تَدْرُسِي الْعَرَبِيَّةَ؟ Zal je geen Arabisch studeren?

B. أَنَّ = 'dat'; أَنَّ لَا of أَنَّ لَا = 'dat... niet'

Het Nederlands kent slechts één voegwoord 'dat' om een objectszin in te leiden. Het Standaard Arabisch daarentegen kent in die betekenis zowel أَنَّ als أَنَّ. Waarin schuilt het verschil in gebruik tussen beide voegwoorden?

1. Het gebruik van أَنَّ + conjunctief is vergelijkbaar met het gebruik van de 'subjunctief' in het Frans. Men gebruikt أَنَّ + conjunctief dus:

- na modale werkwoorden;

- na werkwoorden en uitdrukkingen die een wens, verlangen, hoop, vrees e.d.m. weergeven; een bijzin na أَنْ geeft een mogelijk, verlangd, gevreesd... feit weer dat al dan niet gerealiseerd wordt.
- أَنْ daarentegen volgt op werkwoorden of uitdrukkingen die een mededeling, een weten of geloven, een waarneming weergeven; een bijzin na أَنْ geeft een feit weer dat gerealiseerd is/wordt/zal worden.

2. De conjunctief na أَنْ heeft geen enkele tijdsconnotatie en kan zowel verwijzen naar heden, verleden als toekomst.

Na أَنْ daarentegen kan een werkwoord volgen in alle mogelijke tijden en wijzen.

3. De verplichte woordvolgorde na أَنْ is steeds V.S.O.

De verplichte woordvolgorde na أَنْ is steeds S.V.O.

Het verschil in gebruik tussen beide voegwoorden kan best verduidelijkt worden d.m.v. een vergelijking tussen onderstaande zinnen:

طَلَبْتُ أَنْ تَحْضُرَ صَدِيقَتَهُ.	Ik heb gevraagd dat zijn vriendin zou komen.
سَمِعْتُ أَنَّ صَدِيقَتَهُ حَضَرَتْ.	Ik heb gehoord dat zijn vriendin is gekomen.
يَجِبُ أَنْ تَفْعَلَ ذَلِكَ فَوْرًا.	Het is nodig dat ze dat onmiddellijk doet.
أَعْرِفُ أَنَّهَا تَفْعَلُ ذَلِكَ فَوْرًا.	Ik weet dat ze dat onmiddellijk doet.
سَأَطْلُبُ مِنْهُمْ أَنْ يَدْرُسُوا جَيِّدًا.	Ik zal hen vragen goed te studeren.
أَعْرِفُ أَنَّهُمْ سَيَدْرُسُونَ جَيِّدًا.	Ik weet dat ze goed zullen studeren.

Het voegwoord أَنْ komt ook voor in combinatie met een aantal voorzetsels:

- na مِنْذُ أَنْ = 'sinds' volgt het werkwoord in de *māḍī*;
- na قَبْلَ أَنْ = 'voordat' volgt het werkwoord in de conjunctief;
- na بَعْدَ أَنْ = 'nadat' volgt het werkwoord in de *māḍī* indien het aan de verleden tijd refereert, maar in de conjunctief indien het aan de voltooid toekomstige tijd refereert.

أَعْرِفُهُ مِنْذُ أَنْ قَابَلْتُهُ فِي بَارِيسَ.	Ik ken hem sinds ik hem in Parijs heb ontmoet.
شَرِبُوا الشاي قَبْلَ أَنْ يَذْهَبُوا.	Ze dronken thee voor ze weggingen.
شَرِبُوا الشاي بَعْدَ أَنْ وَصَلُوا.	Ze dronken thee nadat ze waren aangekomen.
سَيَشْرَبُونَ الشاي بَعْدَ أَنْ يَصِلُوا.	Ze zullen thee drinken na hun aankomst.

C. لِ of لِكَيْ = ‘opdat, om te...’; كَيْلَا = ‘opdat niet, om niet te...’

ذَهَبْتُ إِلَى مِصْرَ لِأَدْرُسَ هُنَاكَ.

Ik ben naar Egypte gegaan om er te studeren.

اجْتَمَعْنَا لِكَيْ نَشْرَبَ الْقَهْوَةَ.

We kwamen samen om koffie te drinken.

ذَهَبَ كَيْلَا يَسْمَعُوهُ.

Hij ging weg opdat ze hem niet zouden horen.

D. حَتَّى = ‘opdat, zodat, om...; totdat’

Wanneer een doel of intentie wordt uitgedrukt, volgt de conjunctief; indien de actie echter is afgehandeld en niet meer dan een gevolg wordt uitgedrukt, volgt de *māḍī*.

تَحَدَّثْتُ مَعَهُ حَتَّى يَقْرَأَ الْمِلْفَ.

Ik heb met hem gepraat opdat hij het dossier zou lezen.

تَحَدَّثْتُ مَعَهُ حَتَّى ذَهَبَ إِلَى الْبَيْتِ.

Ik heb met hem gepraat tot hij naar huis ging.

دَرَسُوا هُنَا حَتَّى رَجَعُوا إِلَى الْمَغْرِبِ.

Ze hebben hier gestudeerd tot ze naar Marokko zijn teruggekeerd.

zou

Marokko

9.2. Het werkwoord ‘moeten’

Het Standaard Arabisch kent geen werkwoord ‘moeten’ zoals dat in het Nederlands bestaat. Om het begrip ‘moeten’ uit te drukken gebruikt men een omschrijving met het onpersoonlijk werkwoord ... يَجِبُ أَنْ = ‘het is nodig dat...’ (vergelijkbaar met het Franse ‘il faut que...’), gevolgd door een bijzin waar het werkwoord in de conjunctief staat.

Verskillende zinswendingen zijn dan mogelijk:

A. ... يَجِبُ أَنْ ...

يَجِبُ أَنْ تَدْرُسَ الْعَرَبِيَّةَ.	Je moet Arabisch studeren.
يَجِبُ أَنْ يَدْرُسَ الطُّلَابُ.	Studenten moeten studeren.

B. ... يَجِبُ عَلَى ... أَنْ ...

يَجِبُ عَلَيْكَ أَنْ تَدْرُسَ الْعَرَبِيَّةَ.	Je moet Arabisch studeren.
يَجِبُ عَلَى الطُّلَابِ أَنْ يَدْرُسُوا.	Studenten moeten studeren.

C. ... عَلَى ... أَنْ ...

عَلَيْكَ أَنْ تَدْرُسَ الْعَرَبِيَّةَ. studeren.	Je moet Arabisch
عَلَى الطُّلَابِ أَنْ يَدْرُسُوا. studeren.	Studenten moeten

Ook voor de begrippen ‘niet mogen’ (يَجِبُ أَلَّا) en ‘niet hoeven’ (لَا يَجِبُ أَنْ) gebruikt men يَجِبُ :

يَجِبُ أَلَّا تَدْرُسَ الْعَرَبِيَّةَ.	Je mag geen Arabisch studeren.
لَا يَجِبُ أَنْ تَدْرُسَ الْعَرَبِيَّةَ.	Je hoeft geen Arabisch te studeren.

Wanneer een zin met يَجِبُ als objectszin volgt op أَنْ, moet het onpersoonlijk onderwerp ‘het’ als persoonsuffix toegevoegd worden aan أَنْ:

تَعْرِفُ أَنَّهٗ يَجِبُ أَنْ تَدْرُسَ الْعَرَبِيَّةَ.	Je weet dat je Arabisch moet studeren.
يَعْرِفُ الطُّلَابُ أَنَّهٗ يَجِبُ أَنْ يَدْرُسُوا.	Studenten weten dat ze moeten studeren.

9.3. Het verbaal naamwoord (المصدر)

Het verbaal naamwoord bezit de bijzondere eigenschap de abstracte betekenis van een infinitief (bv. ‘vergaderen’, ‘interviewen, ontmoeten’) te combineren met de formele kenmerken van een substantief (bv. ‘een vergadering’, ‘een interview, onderhoud’).

Als substantief kan het verbogen worden, bepaald of onbepaald, mannelijk (bv. اجتماع) of vrouwelijk (bv. مقابلة) zijn en een enkelvouds-, meervouds- of dualisvorm hebben.

9.3.1. Morfologie: sterke werkwoorden basisstam

Het verbaal naamwoord van de basisstam kan een groot aantal patronen volgen. Volgens welk patroon een verbaal naamwoord gevormd wordt, is nauwelijks aan regels gebonden, zodat de student het voor ieder werkwoord afzonderlijk moet studeren.

De reeds geziene werkwoorden van de basisstam kunnen naargelang het patroon van hun verbaal naamwoord in meerdere groepen onderverdeeld worden:

FaML	أَخَذَ → (أخذ)	أَكَلَ → (أكل)	بَحَثَ → (بحث)
	سَمِعَ → (سمع)	شَرَحَ → (شرح)	ضَرَبَ → (ضرب)
	فَهَمَ → (فهم)	قَطَعَ → (قطع)	نَقَلَ → (نقل)
	وَضَعَ → (وضع)		
FuMūL	جُلَسَ → (جلس)	حُضِرَ → (حضر)	دُخِلَ → (دخل)
	رُجِعَ → (رجع)	رُكِبَ → (ركب)	وُجِدَ → (وجد)
	وُصِلَ → (وصل)		

FiMāLa(t)	(درس) → دراسة	(قرأ) → قراءة	(كتب) → كتابة
FaMaL	(طلب) → طَلَب	(عمل) → عَمَل	
FuML	(شرب) → شَرِب	(لعب) → لُعِب	
FuMāL	(سأل) → سُؤِل		
FaMāL	(ذهب) → ذَهَب		
maFMiLa(t)	(عرف) → مَعْرِفَة		

9.3.2. Morfologie: andere werkwoordstypes

In de woordenschat van de vorige lessen kwamen reeds een aantal verbale naamwoorden voor, zonder dat dit expliciet vermeld werd. De meeste onder hen zijn afgeleid van zwakke werkwoorden en werkwoorden in een afgeleide stam; hun morfologie zal verder in het handboek systematisch besproken worden.

Hierna volgen de reeds geziene verbale naamwoorden samen met de noemvorm en de betekenis van de werkwoorden waarvan ze zijn afgeleid:

<u>V.N.</u>		<u>werkwoord</u>	<u>V.N.</u>		<u>werkwoord</u>
تِجَارَة	handel drijven	(تَجَرَّ)	اجْتِمَاع	samenkomen	اجْتَمَعَ
اِسْتِرَاحَة	uitrusten	(اِسْتَرَاَحَ)	سَفَر	reizen*	سَافَرَ
شُكْر	bedanken	(شَكَرَ)	مُقَابَلَة	ontmoeten	قَابَلَ
زِيَارَة	bezoeken	(زَارَ)	اِسْتِثْبَال	ontvangen	اِسْتَقْبَلَ
فُطُور	ontbijten	(فَطَرَ)	اِقْتِرَاح	voorstellen	اِقْتَرَحَ
لِقَاء	ontmoeten	(لَقِيَ)	اِنْتِظَار	wachten	اِنْتَضَرَ

Opm.1: Bovenvermelde verbale naamwoorden zullen in de teksten en oefeningen verder in het handboek ook met hun werkwoordswaarde gebruikt worden. Verbale naamwoorden van zwakke werkwoorden en werkwoorden in een afgeleide stam zullen voortaan in de woordenlijsten de vermelding V.N. krijgen.

9.3.3. Vermelding in het woordenboek

J.Hoogland e.a., *Woordenboek Arabisch-Nederlands*, vermeldt het verbaal naamwoord in Arabisch schrift en tussen rechte strepen na het lemma van een werkwoord in de basisstam, bv.:

دَهَاب ww. | a; دَهَاب, ... | betekent: *mādī* = دَهَب, V.N. = دَهَاب

H.Wehr, *A Dictionary of Modern Written Arabic*, vermeldt het verbaal naamwoord in transcriptie en tussen haakjes na het lemma van een werkwoord in de basisstam, bv.:

* Men gebruikt doorgaans het substantief سَفَر = *reis* in plaats van مُسَافَرَة, het eigenlijke V.N. van سَافَرَ.

ذَهَابٌ *dahaba* a (ذَهَابٌ *dahāb*) betekent: *māḍī* = ذَهَبَ, V.N. = ذَهَابٌ

D.Reig, *As-Sabil Arabe-Français*, vermeldt het verbaal naamwoord in de accusatief na het lemma van een werkwoord in de basisstam én de afgeleide stammen, bv.:

ذَهَبَ ذَهَاباً betekent: *māḍī* = ذَهَبَ, V.N. = ذَهَابٌ

اجْتَمَعَ اجْتِمَاعاً betekent: *māḍī* = اجْتَمَعَ, V.N. = اجْتِمَاعٌ

In de woordenlijsten verder in het handboek volgt op ieder werkwoord in de basisstam het verbaal naamwoord volgens de methode gehanteerd in D.Reig, *As-Sabil Arabe-Français*.

9.3.4. Syntaxis

Het verbaal naamwoord kan, met behoud van zijn werkwoordswaarde, alle syntactische functies hebben van een substantief. Het kan binnen een zin dus dienstdoen als onderwerp, lijdend voorwerp, voorzetselvoorwerp, 1ste lid van een 'idāfa-constructie, enz... In vele gevallen is zo'n constructie met verbaal naamwoord gelijkwaardig aan een constructie met persoonsvorm.

Wanneer het verbaal naamwoord werkwoordswaarde heeft in de zin, wordt het in zekere zin generisch gebruikt als abstract naamwoord. Zoals gezien in les 8 moet het dan steeds bepaald zijn, d.i. door het lidwoord, door een persoonsuffix of binnen een 'idāfa-constructie!

Volgende voorbeelden illustreren hoe men het verbaal naamwoord kan gebruiken in verschillende syntactische functies. Wanneer mogelijk wordt de constructie met verbaal naamwoord vergeleken met een gelijkwaardige constructie met een persoonsvorm. Op iedere Nederlandse vertaling volgt ook een parafrase van de Arabische zin: daaruit blijkt telkens hoe het verbaal naamwoord in het Arabisch generisch gebruikt wordt.

دِرَاسَةُ الْعَرَبِيَّةِ هَامَةٌ.

Arabisch studeren is belangrijk.

* Het studeren van het Arabisch is belangrijk.

قَرَّرَ دِرَاسَةَ الْعَرَبِيَّةِ = قَرَّرَ أَنْ يَدْرُسَ الْعَرَبِيَّةَ

Hij heeft besloten Arabisch te studeren.

* Hij besloot tot het studeren van het Arabisch.

حَضَرَ إِلَى بَيْتِي لِلدِّرَاسَةِ = حَضَرَ إِلَى بَيْتِي لِيَدْرُسَ

Hij is bij me thuis komen studeren.

* Hij kwam naar mijn huis voor het studeren.

سَأَحْضُرُ بَعْدَ دِرَاسَتِي = سَأَحْضُرُ بَعْدَ أَنْ أَدْرُسَ

Ik zal komen nadat ik gestudeerd heb.

* Ik zal komen na mijn studeren.

لا أَشْرَبُ الْقَهْوَةَ عِنْدَ الدِّرَاسَةِ = لا أَشْرَبُ الْقَهْوَةَ عِنْدَمَا أَذْرُسُ

Ik drink geen koffie wanneer ik studeer.

* Ik drink geen koffie bij het studeren.

عَمِلْتُ مُنْذُ وُصُولِي هُنَا = عَمِلْتُ مُنْذُ أَنْ وَصَلْتُ هُنَا

Ik heb gewerkt sinds ik hier ben aangekomen.

* Ik heb gewerkt sinds mijn aankomen hier.

Indien een verbaal naamwoord 1ste lid is van een 'idāfa-constructie, kan het 2de lid hetzij onderwerp, hetzij lijdend voorwerp zijn van het werkwoord dat besloten ligt in het verbaal naamwoord.

جَلَسْنَا بَعْدَ دُخُولِ الْمَدِيرِ.

= جَلَسْنَا بَعْدَ أَنْ دَخَلَ الْمَدِيرُ.

We gingen zitten nadat de directeur was binnengekomen.

قَرَّرَ دُخُولَ الْمَسْجِدِ.

= قَرَّرَ أَنْ يَدْخُلَ الْمَسْجِدَ.

Hij besloot de moskee binnen te gaan.

Wanneer men zowel het onderwerp als het lijdend voorwerp wil uitdrukken, dan is het onderwerp 2de lid van de 'idāfa-constructie. Het lijdend voorwerp maakt dan geen deel uit van de 'idāfa-constructie: het staat in de accusatief of wordt ingeleid door het voorzetsel ل. De constructie met ل moet steeds gebruikt worden wanneer het object een persoonlijk voornaamwoord is.

وَصَلْتُ بَعْدَ دُخُولِ السُّوَّاحِ الْمَسْجِدَ / لِلْمَسْجِدِ.

= وَصَلْتُ بَعْدَ أَنْ دَخَلَ السُّوَّاحُ الْمَسْجِدَ.

Ik kwam aan nadat de toeristen de moskee waren binnengegaan.

دَخَلْنَا الْقَاعَةَ بَعْدَ اسْتِثْبَاهِهِمْ لَنَا.

= دَخَلْنَا الْقَاعَةَ بَعْدَ أَنْ اسْتَقْبَلُونَا.

We gingen de zaal binnen nadat ze ons hadden ontvangen.

Een eenvoudige 'idāfa-constructie kan ook meerduidig zijn wanneer de context onvoldoende duidelijk maakt welk zinsdeel onderwerp is van de actie die door het verbaal naamwoord wordt uitgedrukt.

انْطَلَقَ بَعْدَ زِيَارَةِ أَبِيهِ.

Hij is vertrokken na het bezoek van zijn vader.

of: Hij is vertrokken nadat hij zijn vader had bezocht.

In dergelijke meerduidige context is het aangewezen zowel het onderwerp als het lijdend voorwerp uit te drukken. Het onderwerp is dan persoonsuffix of 2de lid van de 'idāfa'-constructie, terwijl het lijdend voorwerp in de accusatief staat of ingeleid wordt door het voorzetsel لـ.

انْطَلَقَ بَعْدَ زيارته لِأبيه.

of: انْطَلَقَ بَعْدَ زيارته أَباهُ.

Hij is vertrokken nadat hij zijn vader had bezocht.

9.3.5. Concrete en abstracte betekenissen

Het verbaal naamwoord heeft niet in elke context dezelfde abstracte betekenis vergelijkbaar met de infinitief in het Nederlands. Het kan ook de concrete betekenis van een substantief hebben, zoals reeds gezien in de woordenschat bij een aantal verbale naamwoorden als اجتماع, مقابلة e.d.m. Als zodanig kan een verbaal naamwoord ook onbepaald zijn en een meervoud hebben, bv. اجتماعات, مقابلات.

Wanneer een verbaal naamwoord afzonderlijk als lemma in het woordenboek voorkomt, wordt doorgaans alleen deze concrete betekenis als substantief vermeld. Het is dus noodzakelijk uit de context op te maken of het verbaal naamwoord de concrete betekenis heeft van een substantief, dan wel equivalent is van een infinitief of een persoonsvorm.

لَدَيَّ مُقَابَلَةٌ مَعَ المَدِيرِ. Ik heb een onderhoud met de directeur.

لِمُقَابَلَةِ المَدِيرِ... om de directeur te interviewen...

بَعْدَ مُقَابَلَتِي المَدِيرِ... nadat ik de directeur had geïnterviewd...

We analyseren de zin:

اِقْتَرَحَ سُؤَالَ الرِّيسِ عَنِ الوَضْعِ السِّيَاسِيِّ.

Hij stelde voor de president te ondervragen over de politieke situatie.

Het naamwoord سُؤَالَ komt in het woordenboek 2x voor: als verbaal naamwoord bij het werkwoord سَأَلَ en afzonderlijk als substantief met de concrete betekenis 'vraag' (mv. أسئلة); uit de context van de zin kan men opmaken dat het hier gebruikt wordt in zijn abstracte betekenis 'ondervragen, een vraag stellen'.

Ook het naamwoord وَضَعَ komt in het woordenboek 2x voor: als verbaal naamwoord bij het werkwoord وَضَعَ met de abstracte betekenis 'plaatsen, leggen' en afzonderlijk als substantief met de concrete betekenis 'toestand, situatie' (mv. أوضاع); de context van de zin geeft aan dat het hier gebruikt wordt in zijn concrete betekenis.

في مسرح المدينة

قررت أسرة عليّ أن تذهب إلى المدينة بمناسبة عيد الفِطْر⁶⁸. وبعد الوصول إلى مركز المدينة اقترح عليّ أن يحضروا مسرحية في مسرح المدينة الشعبي. وافق أعضاء الأسرة الآخرون على الاقتراح فانطلقوا جميعا. وبعد أن قطع أبو عليّ التذاكر⁶⁹ دخلوا قاعة المسرح وجلسوا في الصف الأمامي⁷⁰.

لاحظوا أثناء الاستراحة عددا من السوّاح الأجانب. فقالت الأخت الصغيرة نادية لأبيها: "يا أبي! كيف يقدر هؤلاء الأجانب أن يفهموا حوار هذه المسرحية باللغة العربية؟" فقال أبوها: "لا أعرف. هيا بنا إليهم لنسألهم عن ذلك!"

فذهبوا إليهم. وبعد السلام⁷¹ لاحظت الأسرة العربية أنهم طلاب أجانب يفهمون العربية. درسوها في بلجيكا أولا وبعد ذلك تابعوا⁷² دراستهم في الجامعة المصرية في القاهرة أثناء العطلة الصيفية. رحبت الأسرة بهم واقترحت عليهم الذهاب لزيارة آثار المدينة القديمة ومعالمها. رحب الطلاب البلجيكيون بالفكرة وضرّبوا موعدا⁷³ بينهم لذلك.

في الطريق

أحمد: السلام عليكم.

سمير: وعليكم السلام.

أحمد: أبحث عن شارع ابن خلدون⁷⁴. سمعت أنه قريب من هنا؛ هل تعرف أين يقع هذا الشارع من فضلك؟

⁶⁸ - De islamitische kalender kent enkele belangrijke feestdagen. Zo viert men عيد الفِطْر of العيد الصغير op het einde van de ramadan. Het 'Grote Feest' of العيد الكبير herdenkt de bereidheid van Abraham zijn zoon te offeren; het wordt gevierd tijdens de maand van de jaarlijkse bedevaart naar Mekka.

⁶⁹ - قطع تذكرة = een ticket kopen

⁷⁰ - أمامي = voorste

⁷¹ - سلام = hier: begroeting

⁷² - Het werkwoord تابع in combinatie met een V.N. vormt het equivalent van een werkwoord, voorafgegaan door het bijwoord 'verder', bv. تابع الدراسة = verder studeren, تابع القراءة = verder lezen.

⁷³ - ضرب موعدا = een afspraak maken

⁷⁴ - Ibn Khaldoun (° Tunis 1332 - † Kairo 1406), auteur van de *Muqaddima*, stelde een beroemde theorie op om het verloop van de geschiedenis in Noord-Afrika te verklaren. Met zijn baanbrekende beschouwingen over de wetmatigheden die aan de basis liggen van opkomst en verval van dynastieën, wordt hij beschouwd als de Arabische grondlegger van de sociologie.

سمير: يجب عليك أن تأخذ شارع الملك الحسن الثاني إلى نهايته ثم تذهب إلى اليمين فإليسار. وهناك ستجد شارع ابن خلدون.

أحمد: شكرا لك.

سمير: لا شكر على واجب! من أين أنت؟

أحمد: من الأردن؛ اسمي أحمد وأنا في زيارة للرباط.

سمير: هل هذه زيارتك الأولى للمدينة؟

أحمد: نعم.

سمير: هل هي زيارة عمل أم رحلة سياحية؟

أحمد: أنا في زيارة عمل.

سمير: أهلا وسهلا. هل نذهب معا لنشرب شاي النعناع؟

أحمد: هذا لطيف جدا منك، لكنّ عندي الآن موعد مع طبيب في شارع ابن خلدون.

سمير: لا بأس! سنذهب بعد الموعد؟

أحمد: نعم، بعد المقابلة!

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervoegingsoefening (CD 2 – 10)

Pas de modelzinnen aan in functie van de nieuw opgegeven onderwerpen. Het onderwerp zelf moet daarbij niet afzonderlijk uitgedrukt worden.

a) modelzin: لن يعمل في شركة أبيه

أخواته . ٧	أنا . ٥	أنا وأخي . ٣	مريم . ١
أولادي . ٨	أنتِ . ٦	عليّ . ٤	أنتَ . ٢

b) modelzin: يجب أن يدخل قاعة الاجتماع

أنتن . ٧	النساء . ٥	أعضاء الوفد . ٣	الموظفة . ١
أنتِ . ٨	أنا . ٦	أنتم . ٤	أنا والرئيس . ٢

Oefening 2: Vraag- en antwoordoefening (CD 2 – 11 & 12)

Beantwoord de positieve vragen negatief en vice versa.

Vb.deel a): هل سيشرب أبوك القهوة بعد الطعام ؟ ← لا، لن يشرب القهوة بعد الطعام.

١. هل ستقطع أختك التذاكر للمسرح ؟
٢. هل ستفهم طالباتنا الحوار بالعربية ؟
٣. هل ستأخذين حقيبة أخرى لرحلتك القادمة ؟
٤. هل سأجد دكانكم في الشارع الرئيسي ؟
٥. هل ستحضرون إلينا بمناسبة عيد الفطر ؟

Vb.deel b): أَلن تنقلي صديقتك إلى المحطة ؟ ← نعم، سأنقل صديقتي إلى المحطة.

٦. أَلن تذهبوا جميعا لزيارة أسرتكم ؟
٧. أَلن نجلس في الصف التاسع ؟
٨. أَلن يرجع السواح الآخرون بالقطار ؟
٩. أَلن تذهبي في عطلة⁷⁵ صيفية إلى تونس ؟
١٠. أَلن تبحث⁷⁶ الطالبات هذه القضايا بعد الاستراحة ؟

Oefening 3: Vraag- en antwoordoefening (CD 2 – 13)

Beantwoord elke mededeling met een vraagzin waarin je gebruik maakt van volgende zinsdelen.

Vb.: لماذا يجب أن

١٠. لماذا قررتم أن	٧. هل وافقت على أن	٤. هل يقدر أن	١. هل قدرت أن
١١. لماذا يجب أن	٨. متى يجب أن	٥. لماذا قررت أن	٢. لماذا طلبت أن
١٢. من طلب أن	٩. متى اقترحت أن	٦. من وافق على أن	٣. من طلب أن

Oefening 4: Syntactische oefening (mondeling)

- S₁ leest de zin en plaatst daarbij het aangegeven werkwoord in de gepaste persoonsvorm.

- S₂ herhaalt de zin en vervangt de persoonsvorm door een constructie met verbaal naamwoord.

١. يجب ألا تفعل ذلك عندما (دخل) المسجد!
٢. يجب على الناس الانتظار هنا قبل أن (قطع) الشارع⁷⁷.
٣. هل لديك الشهادة الجامعية اللازمة لكي (عمل) كمتربة ؟

⁷⁵ - ذهب في عطلة = op vakantie gaan

⁷⁶ - (هـ) بحث = (iets) bespreken, bestuderen

⁷⁷ - قطع الشارع = de straat oversteken

٤. ها هي قادمة⁷⁸ مع أخواتها ل(أكل) وجبة من وجباتنا اللذيذة!
٥. لا أقدر أن (فهم) الكلمات الجديدة الموجودة في النص الأول.
٦. هيا بنا إلى الحافلة ! علينا أن (ركب)ها فوراً!
٧. تقدرين أن (أخذ) الشارع الأول إلى اليمين ل(وصل) إلى موقف السيارات.
٨. ألا تقدرين أن (سأل) موظفة استقبال⁷⁹ الفندق عن الطريق إلى جامع ابن طولون ؟
٩. قررت صديقة أختي أن (ذهب) إلى طبيب أسرتها ل(سأل)ه عن حال أبيها.
١٠. يجب أن (قرأ) جملة عربية لكي (فهم)ها لكن يجب أيضاً أن (فهم)ها قبل أن (قرأ)ها.
١١. طلب رئيس الجامعة⁸⁰ من أحمد أن (نقل) السيد السفير إلى المطار في الساعة الثانية بعد الظهر.
١٢. تحولنا أمس الأول⁸¹ في مركز دمشق ل(عرف) أسواقها الرائعة ومعالمها الثقافية الإسلامية.
١٣. سمعتُ أنه يجب على سائحة من السواح أن (رجع) إلى مكتب السياحة صباح الغد ل(قطع) تذكرة سفر أخرى.
١٤. أطلب عادة من صديقي عبد اللطيف أن (حضر) إليّ عندما (درس) اللغة العربية.
١٥. اقترحتُ عليهم ليلة أمس أن (شرب) زجاجة من العرق معي بعد أن (أكل) الوجبات اللبنانية اللذيذة في مطعمي.

Oefening 5: (CD 2 – 14)

Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis, geef de vertaling en beantwoord volgende vragen.

١. متى ذهبت أسرة عليّ إلى المدينة ؟
٢. ماذا قرروا بعد أن وصلوا إلى هناك ؟
٣. من قطع التذاكر للمسرحية ؟
٤. أين جلسوا في قاعة المسرح ؟
٥. من لاحظوا أثناء الاستراحة ؟
٦. ماذا قالت نادية لأبيها ؟
٧. ماذا اقترح أبو عليّ على أعضاء عائلته ؟
٨. كيف قدر الأجانب أن يفهموا المسرحية ؟
٩. أين تابعوا دراستهم للغة العربية ؟
١٠. لماذا ضربوا موعداً مع أسرة عليّ ؟

⁷⁸ - ها هي قادمة! / ها هو قادم = zie hem/haar daar komen!

⁷⁹ - موظف استقبال = receptionist

⁸⁰ - رئيس الجامعة = de rector

⁸¹ - أمس الأول = eergisteren

Oefening 6: (CD 2 – 15)

Studeer basistekst 2 uit het hoofd en breng hem naar voor in rolverdeling met een andere student(e).

Oefening 7: Invuloefening (schriftelijk)

In volgende zinnen komen verbale naamwoorden zowel met naamwoords- als met werkwoords- waarde voor. Kies telkens het geschikte verbaal naamwoord uit onderstaande lijst.

Let op: sommige verbale naamwoorden kunnen meermaals gebruikt worden!

(بحث، جلوس، دخول، دراسة، ذهاب، استراحة، زيارة، سفر، شرب، عمل، مقابلة، انتظار، وصول)

١. قرر كثير من الناس - قليلا في الخارج⁸² قبل - المسرح.
٢. سمعتُ أن طالبا من طلابك القدماء تابع ه اللغة العربية في جامعة الإسكندرية أثناء العطلة الصيفية.
٣. يقع في هذا الشارع جامع مشهور يرجع تاريخه إلى نهاية القرن التاسع؛ علينا ه قبل - السواح الآخرين.
٤. بعد - إلى المحطة جلس الممثلون عن الحكومة مع أعضاء الوفد التجاري في قاعة ال- حتى موعد⁸³ ههم.
٥. قرر الصحفيون - سياسيين مختصين⁸⁴ في الموضوع ل- العلاقات الاقتصادية بين الاتحاد الأوربي والجامعة العربية.
٦. مهندسونا مشغولون جدا في الساعات القادمة ب- قضايا متنوعة؛ لذلك فلا يقدرّون أن يقطعوا⁸⁵ ال- ل- إلى بيوتهم قبل التاسعة ليلا.
٧. انطلق الملك محمد السادس في - رسمية إلى عمّان بمناسبة العيد الوطني الأردني ثم تابع ه إلى الرياض ل- الملك فهد.
٨. بعد أن تجول مهدي صباح اليوم مع ضيوفه في الأحياء التاريخية اقترح عليهم - عن مطعم في حديقة المدينة حيث يقدرّون على - قليلا و- شاي النعناع.

---

⁸² - في الخارج = hier: buiten

⁸³ - موعد = hier: ogenblik/moment (dat impliciet is afgesproken)

⁸⁴ - مختص = hier: bevoegd

⁸⁵ - قطع = hier: stoppen, ophouden met

Oefening 8: Vertaal naar het Arabisch (schriftelijk)

1. We hebben vanavond een belangrijke vergadering; kunnen jullie enkele stoelen zoeken en ze in dat lokaal zetten ?
2. Ik heb hen uitgelegd dat ze de nodige diploma's moeten meenemen om in ons bedrijf te werken.
3. Je moeder vraagt ons naar huis terug te keren tussen 8u. en 9u. nadat we haar zussen naar het station hebben gevoerd.
4. Na een kort toeristisch bezoek aan de piramiden van Gizeh zijn ze verder gereisd naar Khartoem om er handel te drijven.
5. Moet je de nieuwe officiële voorstellen niet bespreken ter gelegenheid van het werkbezoek van die ambtenaren ?
6. Toen ze hun leraren vroegen wanneer ze een nieuwe afspraak konden maken, hebben ze gevraagd hen op te wachten op het einde van de les.
7. Een lid van de Kamer van Koophandel heeft ons onlangs voorgesteld een van de komende dagen samen op studiereis⁸⁶ te gaan naar Oost-Europa (= oostelijk Europa) om samen te komen met onze collega's daar en de toestand⁸⁷ van de wederzijdse handelsbetrekkingen te bespreken.

---

⁸⁶ - رحلة دراسية = studiereis

⁸⁷ - وَضْع/أَوْضَاع = toestand, situatie

WOORDENSCHAT

أَرْض (م)/أَرْضٍ	aarde, grond*	سَاخِن	warm
أَمّ/آلام	pijn	سَقَطَ ُ - سَقُوطاً	vallen
بَرْد	koude	سَنَة/سَنَوَات	jaar
بَارِد	koud	شِتَاء	winter
بَلْ	maar (na negatie)	شَدِيد	hevig
تَرَكَ ُ - تَرَكَاً	achterlaten, verlaten	شَعَرَ ُ - شَعُوراً (ب)	(iets) voelen
ثَقِيل	zwaar	مُشْكِلَة/مَشَاكِلُ	probleem
ثَلْج/ثُلُوج	sneeuw, ijs	شَيْء/أَشْيَاء	iets, een ding
جَبَل/جِبَال	berg	صُدَاع	hoofdpijn
جَرِيدَة/جَرَائِدُ	krant	صَنَعَ - صَنَعاً	maken, vervaardigen
جُوع	honger	صَيْدَلِيَّة	apotheek
حَقْل/حُقُول	veld	طَقْس	weer
أَخْيَاناً	soms	عَاشِر	tiende
خَبَر/أَخْبَار	bericht (Mv.: nieuws)	(طَعَام) العِشَاء	avondmaal
خَرَجَ ُ - خُرُوجاً (مِن)	buitengaan, verlaten	مِعْطَف/مِعَاطِفُ	mantel
خِلَال	gedurende	فَحَصَ - فَحْصاً	onderzoeken
دَار (م)/دُور	huis, woning, oord	لَبَسَ -	aantrekken (kledij)
بِدُون	zonder	لَوْن/ألْوَان	kleur
دَوَاء/أَدْوِيَة	geneesmiddel	تَمَثَال/تَمَاتِيلُ	standbeeld
رَأْس/رُؤُوس	hoofd	مَرَض/أمْرَاض	ziekte
رَعْم	ondanks	مَرِيض/مَرَضِي	ziek(e), patiënt*
مَرْعَة/مَرَارِعُ	boerderij	مَعِدَة	maag
سَبَب/أسْبَاب	oorzaak, reden	نَار (م)	vuur
أُسْبُوع/أسَابِيْعُ	week	(يَوْم) الأَحَد	zondag
سَابِق/وَن	vorige	(يَوْم) الجُمُعَة	vrijdag

* Het Mv. أَرْضٍ is een zgn. defectief naamwoord (zie les 14); de bepaalde vorm luidt الأَرْضِي.

* Het Mv. مَرَضِي is een onverbuigbaar naamwoord.

GRAMMATICA

10.1. Het werkwoord لَيْسَ = 'niet zijn'

Het werkwoord لَيْسَ verwijst naar de tegenwoordige tijd, maar gebruikt in de morfologie de persoonsaanduidende suffixen van de *māḍī*.

Er zijn 2 verschillende 'vervoegingskernen': *lays-* wanneer het persoonsaanduidend suffix met een klinker begint, *las-* wanneer dit met een medeklinker begint.

	Enkelvoud		Meervoud	
3 M.	لَيْسَ	<i>lays-a</i>	لَيْسُوا	<i>lays-ū</i>
3 Vr.	لَيْسَتْ	<i>lays-at</i>	لَسْنَ	<i>las-na</i>
2 M.	لَسْتَ	<i>las-ta</i>	لَسْتُمْ	<i>las-tum</i>
2 Vr.	لَسْتِ	<i>las-ti</i>	لَسْتُنَّ	<i>las-tunna</i>
1	لَسْتُ	<i>las-tu</i>	لَسْنَا	<i>las-nā</i>

Het vraagpartikel vóór لَيْسَ is steeds أ in plaats van هل .

لَيْسَ behoort tot een groep werkwoorden vergelijkbaar met de Nederlandse koppelwerkwoorden. Bij deze werkwoorden staat het naamwoordelijk gezegde steeds in de accusatief.

أَلَيْسَتْ مُعَلِّمَةً هُنَا ؟	Is hier geen lerares ?
أَلَيْسَتْ مُعَلِّمَةً هُنَا ؟	Is zij hier geen lerares ?
لَيْسَ لَطِيفًا جِدًّا.	Hij is niet erg vriendelijk.
لَيْسَتْ عِنْدِي كُتُبٌ كَثِيرَةٌ.	Ik heb niet veel boeken.

In korte elliptische antwoorden kan ter ontkenning van één enkel zinsdeel het werkwoord لَيْسَ onpersoonlijk gebruikt worden.

هَلْ دَرَسْتَ الْعَرَبِيَّةَ فِي الْجَامِعَةِ ؟	Studeerde je Arabisch aan de universiteit ?
لا، لَيْسَ فِي الْجَامِعَةِ.	Neen, niet aan de universiteit.

10.2. De jussief (المضارع المجزوم)

De jussief is zoals de indicatief (zie les 8), de conjunctief (zie les 9) en de imperatief een van de 4 modi van de *muḍāri'*. De jussief kan enkel voorkomen na bepaalde partikels.

10.2.1. Morfologie

De jussief verschilt van indicatief en conjunctief in de suffixen, d.w.z.:

- de *muḍāri'*-kern en de persoonsaanduidende prefixen blijven onveranderd;
- de suffixen *-u* van de indicatief worden vocaalloos in de jussief;
- de suffixen *-īna* en *-ūna* van de indicatief worden zoals in de conjunctief verkort tot *-ī* en *-ū*;
- de suffixen *-na* van 2 & 3 Vr.Mv. zijn identiek aan die van de indicatief en de conjunctief.

	Enkelvoud		Meervoud	
3 M.	يَكْتُبُ	<i>ya</i> -(kern)	يَكْتُبُوا	<i>ya</i> -(kern)- <i>ū</i>
3 Vr.	تَكْتُبُ	<i>ta</i> -(kern)	يَكْتُبْنَ	<i>ya</i> -(kern)- <i>na</i>
2 M.	تَكْتُبُ	<i>ta</i> -(kern)	تَكْتُبُوا	<i>ta</i> -(kern)- <i>ū</i>
2 Vr.	تَكْتُبِي	<i>ta</i> -(kern)- <i>ī</i>	تَكْتُبْنَ	<i>ta</i> -(kern)- <i>na</i>
1	أَكْتُبُ	' <i>a</i> -(kern)	نَكْتُبُ	<i>na</i> -(kern)

10.2.2. Syntaxis

De jussief moet steeds gebruikt worden na volgende partikels:

A. لَمْ ter negatie van de verleden tijd; het vraagpartikel vóór لَمْ is steeds أ in plaats van هل.

أَلَمْ تَقْرَؤُوا ذَلِكَ الْكِتَابَ؟   Hebben jullie dat boek niet gelezen ?

لَمْ تَفْحَصِ الْمَرِيضَ.   Zij heeft de zieke niet onderzocht.

B. لَا om het verbod (النَّهْي) uit te drukken. Gebruik dus nooit een imperatief voor een verbod !

لَا تَشْرَبُوا الْقَهْوَةَ بَلِ الشَّاي !   Drink geen koffie maar thee!

C. Het geprefigeerd partikel فَلْ om een wens of aansporing in 3E./Mv. of 1Mv. uit te drukken.

فَلْنَجْلِسْ !   Laten we gaan zitten!

فَلْيَأْخُذُوا هَذِهِ الْفَنَاجِينَ !   Laat ze deze kopjes maar nemen!

10.3. De imperatief (الأمر)

De imperatief wordt gevormd vanuit de jussief. Daarbij gaat men als volgt te werk:

1. Laat het prefix weg van de overeenstemmende persoonsvorm uit de jussief.
2. De hieruit resulterende vorm is de imperatiefvorm.

bv. وَضَعَ → jussief 2 M.E. تَضَعُ → imper. 2 M.E. ضَعُ
 2 Vr.E. تَضَعِي → 2 Vr.E. ضَعِي
 2 M.Mv. تَضَعُوا → 2 M.Mv. ضَعُوا
 2 Vr.Mv. تَضَعْنَ → 2 Vr.Mv. ضَعْنَ

3. Indien de hieruit resulterende vorm met een cluster van 2 medeklinkers begint – wat indruist tegen een basisprincipe uit de fonologie – dan moet men een 'alif + hulpklinker inlassen om de uitspraak mogelijk te maken. Deze hulpklinker is:

- /u/ bij werkwoorden waarvan de klinker van de *muḍāri*'-kern /u/ is, bv. يَدْخُلُ

	Enkelvoud		Meervoud	
2 M.	أَدْخُلْ	u-(kern)	أَدْخُلُوا	u-(kern)-ū
2 Vr.	أَدْخُلِي	u-(kern)-ī	أَدْخُلْنَ	u-(kern)-na

- /i/ bij werkwoorden waarvan de klinker van de *muḍāri*'-kern /a/ is, bv. يَذْهَبُ

2 M.	إِذْهَبْ	i-(kern)	إِذْهَبُوا	i-(kern)-ū
2 Vr.	إِذْهَبِي	i-(kern)-ī	إِذْهَبْنَ	i-(kern)-na

- /i/ bij werkwoorden waarvan de klinker van de *muḍāri*'-kern /i/ is, bv. يَجْلِسُ

2 M.	اجْلِسْ	i-(kern)	اجْلِسُوا	i-(kern)-ū
2 Vr.	اجْلِسِي	i-(kern)-ī	اجْلِسْنَ	i-(kern)-na

4. De 'alif blijft behouden maar de hulpklinker /i/ of /u/ valt weg wanneer de imperatief niet het eerste woord van de zin is.

أَدْخُلْ وَاجْلِسْ. Kom binnen en ga zitten.
 لَا تَلْعَبْ بَلِ ادْرُسْ. Speel niet maar studeer.

Let op: Een aantal werkwoorden met أ als eerste stamletter verliezen deze in de imperatief, o.a.

كُلُّ/كُلِّي/كُلُوا/كُلْنَ → imper.: كُلْ en أَحَذْ → imper.: حُذْ/حُذِي/حُذُوا/حُذْنَ

10.4. 'Iedere; de hele; alle': كُلٌّ en جَمِيعٌ

Het substantief كُلٌّ is onveranderlijk naar genus en getal, maar kan verschillende naamvallen hebben naargelang de functie in de zin. Afhankelijk van de constructie heeft het de betekenis van 'iedere', 'de hele' of 'alle'.

A.	كُلٌّ مِنْهُمْ	ieder van hen
	كُلُّ مَدِينَةٍ	iedere stad
B.	كُلُّ الْمَدِينَةِ	de hele stad
	الْمَدِينَةَ كُلُّهَا	de hele stad
C.	كُلُّ الْمُدُنِ	alle steden
	الْمُدُنُ كُلُّهَا	alle steden

A. كُلٌّ = 'elk, ieder':

- in een 'idāfa-constructie met een onbepaald substantief in het enkelvoud als 2de lid;

هل رَحَّبْتَ بِكُلِّ ضَيْفٍ؟ Heb je iedere gast verwelkomd ?

- onafhankelijk in de constructie ... من كُلٌّ, gevolgd door een persoonsuffix of een bepaald substantief in het meervoud;

هل رَحَّبْتَ بِكُلِّ مَنْهُمْ؟ Heb je ieder van hen verwelkomd ?

ذَهَبَ لِزِيَارَةِ كُلِّ مَنْ أَصْدِقَائِهِ. Hij is elk van zijn vrienden gaan bezoeken.

- ... من كُلٌّ + meerdere nevenschikte substantieven = 'zowel... als...'

كُلٌّ مِنْ أَصْدِقَائِي وَزَمَلَائِي مَوْجُودُونَ. Zowel mijn vrienden als mijn collega's zijn er.

B. كُلٌّ = 'de hele':

- in een 'idāfa-constructie met een bepaald substantief in het enkelvoud als 2de lid;

لَمْ أَقْرَأْ كُلَّ الْكِتَابِ. Ik heb niet het hele boek gelezen.

- als bijstelling na een bepaald substantief in het enkelvoud; een persoonsuffix bij كُلٌّ verwijst naar het voorgaande substantief;

لَمْ أَقْرَأْ الْجَرِيدَةَ كُلُّهَا. Ik heb niet de hele krant gelezen.

C. جَمِيعٌ (enkel voor personen) of كُلٌّ = 'alle':

- wanneer gevolgd door een persoonsuffix in het meervoud;

خَرَجْنَا جَمِيعُنَا/كُلُّنَا. We zijn allemaal naar buiten gegaan.

- in een 'idāfa-constructie met een bepaald substantief in het meervoud als 2de lid;

يَحْضُرُ الطُّلَابُ كُلَّ الدُّرُوسِ. De studenten wonen alle lessen bij.

يَحْضُرُ جَمِيعُ الطُّلَابِ الدَّرْسَ. Alle studenten wonen de les bij.

يَحْضُرُ كُلُّ الطُّلَابِ الدَّرْسَ. Alle studenten wonen de les bij.

- als bijstelling na een bepaald substantief in het meervoud; een persoonssuffix bij جمع or كلّ verwijst naar het voorgaande substantief;

يَحْضُرُ الطُّلَابُ الدُّرُوسَ كُلَّهَا. De studenten wonen alle lessen bij.

يَحْضُرُ الطُّلَابُ جَمِيعَهُمُ الدَّرْسَ. Alle studenten wonen de les bij.

يَحْضُرُ الطُّلَابُ كُلَّهُمُ الدَّرْسَ. Alle studenten wonen de les bij.

D. الكلّ en الجميع = 'iedereen'

يَشْعُرُ الْجَمِيعُ/الْكُلُّ بِالْبَرْدِ. Iedereen heeft het koud.

الثلج في البلدان العربية

لا يعرف كل الناس في أوروبا أن الثلج يسقط⁸⁸ أحيانا أثناء فصل⁸⁹ الشتاء في كثير من البلدان العربية. ففي هذه السنة سقط ثلج كثير في كل من لبنان وسوريا والأردن والعراق؛ شاهدنا ذلك في الأخبار وقرأناه أيضا في الجرائد.

لا يسقط الثلج كل سنة في البلدان العربية؛ فلذلك لا يجلس الناس في بيوتهم عند سقوط الثلج، بل يخرجون منها لمشاهدته⁹⁰ وهذا رغم الطقس البارد. يذهب الآباء مع أبنائهم وبناتهم بعد أن يلبسوا معاطفهم الشتوية⁹¹ إلى الجبال القريبة من المدن للعب فيها. ومن هناك يقدرّون على مشاهدة المزارع والحقول والأرض بلونها الرائع. ثم يصنع الأولاد والبنات تماثيل من الثلج⁹² يضعونها أمام أبواب دورهم. وعندما يشعر الجميع بالبرد⁹³ يدخلون بيوتهم ويجلسون قرب النار ويشربون الشاي الساخن.

عند الطبيب

لاحظت أم سالم يوم الأحد عند العشاء أن ولدها لم يأكل الطعام كله وأنه شعر بألم⁹⁴ في معدته. لم يذهب الألم عنه في اليوم الثاني؛ لذلك قررت الذهاب به إلى الطبيب لكي يفحصه ويبحث عن سبب مرضه.

الأم: السلام عليكم.

الطبيب: وعليكم السلام. ما هي المشكلة، يا ولدي؟

سالم: شعرت أمس بألم في معدتي يا طبيب، وعندني صداع شديد منذ صباح اليوم.

الطبيب: ألم شديد في معدتك ورأسك؟ هل أكلت طعاما ثقيلًا على المعدة؟

سالم: لا، لم أشعر بجوع⁹⁵ شديد منذ نهاية الأسبوع⁹⁶؛ أما اليوم، فلم أكل شيئًا عند الفطور.

الطبيب: والأيام السابقة، ماذا فعلت؟

الأم: عندما شاهد أولادي أن الثلج سقط ليلة الجمعة، خرجوا كلهم إلى حديقة المدينة ليلعبوا بالثلج.

88 - سقط الثلج = sneeuwen

89 - فصل = hier: seizoen

90 - شاهد is het V.N. van مُشاهدة .

91 - شتاء is het nisba-naamwoord van شتوي .

92 - تماثل من الثلج = sneeuwman

93 - شعر بالبرد = het koud hebben

94 - شعر بألم = pijn hebben

95 - شعر بجوع = honger hebben

96 - نهاية الأسبوع = het weekend

سالم: هناك لاحظت أنني تركت معطفي في البيت فشعرت ببرد شديد عند الرجوع إلى البيت.
الطبيب: الخروج للعب بالثلج بدون معطف! ها هو سبب مرضك: ضربك البرد!
الأم: والآن يا طبيب؟
الطبيب: سأكتب للمريض الدواء اللازم؛ اذهبي إلى الصيدلية لطلبه.
سالم: وأنا، ماذا أفعل؟
الطبيب: خذ الدواء قبل الطعام ولا تخرج من البيت خلال أسبوع. وبعد ذلك يجب عليك الرجوع إليّ لفحصك من جديد.
الأم: شكرا يا طبيب!
الطبيب: لا شكر على واجب! مع السلامة!

OEFENINGEN

Oefening 1: Vraag- en antwoord oefening (CD 2 – 16)

Beantwoord het laatste element van iedere vraag; gebruik ليس in zijn onpersoonlijke betekenis.

Vb.: هل درست العربية في الجامعة؟ ← لا، ليس في الجامعة

١. هل أنتم مقبولون كمترجمين؟
٢. هل خرجتم بسبب⁹⁷ الثلج الكثير؟
٣. هل يسقط الثلج أحيانا في قطر؟
٤. هل قرؤوا الخبر في جريدة الأمس؟
٥. هل تناولتم العشاء مع أسرة نادي؟
٦. هل تقع الصيدلية على يسار⁹⁸ المسجد؟
٧. هل سقطت الحكومة بسبب المشاكل الدولية؟
٨. هل سافرت إلى الجبال أثناء عطلة رأس السنة⁹⁹؟

Oefening 2: Vervangingsoefening (mondeling)

- Lees en vertaal.

- Maak de zin negatief en gebruik daarbij de contextuitspraak.

⁹⁷ - بسبب = wegens

⁹⁸ - على يسار... = links van...

⁹⁹ - رأس السنة = nieuwjaar

١. عندي صداع.
٢. عندنا جوع شديد.
٣. هذه ألوان رائعة.
٤. هل شرابك ساخن؟
٥. هل عندكم سؤال¹⁰⁰ آخر؟
٦. تجار هذا الحي أغنياء جدا.
٧. هل أنت مهاجر من الجزائر؟
٨. هل حقول مزارعهم واسعة؟
٩. الطقس في الشتاء بارد هذه السنة.
١٠. هل المرضى موجودون في غرفهم؟
١١. هل الصيدلي¹⁰¹ موجود في يوم الجمعة؟
١٢. هذا الطبيب مختص في أمراض المعدة.

Oefening 3: Vraag- en antwoord oefening (CD 2 – 17)

Beantwoord volgende vragen negatief.

Vb.: هل سمع طلابي هذا الخبر عندكم؟ ← لا، لم يسمعه عندنا.

١. هل ذهبت في عطلة شتوية إلى الجبال؟
٢. هل شعرت بالآلام شديدة في رأسك؟
٣. هل أخذت هذا النوع من الأدوية سابقاً¹⁰²؟
٤. هل صنع ذلك الشاب هذا التمثال من الثلج؟
٥. هل فعلت ذلك بدون سبب؟
٦. هل عمل أولادك خلال الصيف في مزرعتك؟
٧. هل بحثنا كل المشاكل؟
٨. هل فهمت كل شيء¹⁰³؟
٩. هل تركت النساء دورهن رغم الطقس البارد؟

Oefening 4: Vervangingsoefening (CD 2 – 18)

Wijzig de imperatieven in een verbod.

١. البس ذلك المعطف!
٢. اتركن معاطفكن هنا!
٣. اقطعوا الشارع الآن من فضلكم!
٤. اشربوا العرق بعد العشاء!
٥. خذي دواء آخر عندما تشعرين بألم!
٦. اقرئي من جديد الجملة السابقة!
٧. اضربوا موعداً في الأسبوع القادم!
٨. اخرج بهذه الحقيبة الثقيلة!

¹⁰⁰ = hier: vraag / أسئلة -

¹⁰¹ = apotheker / صيدلي / صيادلة -

¹⁰² = vroeger / سابقاً -

¹⁰³ = alles / كل شيء -

Oefening 5: Vrije invuloefening (mondeling)

Druk een gebod, verbod of aansporing uit; waar nodig zijn de persoonsaanduidende affixen reeds aangegeven. Let op: sommige werkwoorden kunnen meermaals gebruikt worden!

(أخذ، بحث، ترك، جلس، حضر، خرج، دخل، ذهب، رجع، سأل، شرح، طلب، قرأ، كتب، وضع)

١. - هذا الدواء مع قليل من الماء!
٢. - إلى الأمام¹⁰⁴ و- النص على السبورة!
٣. لا ت- الفناجين على المائدة بل - بها إلى المطبخ!
٤. سي لي هذه الكلمات مرة أخرى، من فضلك!
٥. هو سائح أوروبي؛ لا تيه عن الطريق إلى الحمام!
٦. هوا إلى الحديقة للعب بالثلج!
٧. نونا من فضلكم، نحن مشغولات جدا الآن!
٨. لا توا من أخيك الصغير أن يقطع تذكرة سفر!
٩. فلند هنا ون جريدة حتى وصول القطار!
١٠. عندي آلام شديدة في المعدة؛ فلند عن صيدلية!

Oefening 6: Vervangingsoefening (mondeling)

Las verschillende constructies in met كل en جميع

Vb.:

- لماذا لم يحضر الطلاب الدرس؟ ← لماذا لم يحضر كل/جميع الطلاب الدرس؟
لماذا لم يحضر الطلاب كلهم/جميعهم الدرس؟ ←
لماذا لم يحضر كل طالب الدرس؟ ←
لماذا لم يحضر الطلاب كل درس؟ ←
لماذا لم يحضر الطلاب كل الدروس؟ ←

١. ألم تفهموا شيئاً؟
٢. نحن بخير والحمد لله!
٣. تناولنا هذه المواضيع مرة ثانية.
٤. قال لي الناس: "هذه هي المشكلة".
٥. من المعروف أن أعضاء الحكومة وافقوا على الاقتراح.
٦. عليك أن تأخذي هذا الدواء قبل الطعام.
٧. قررنا زيارة بلد عربي في السنة القادمة.
٨. عندما يشعرون بالبرد يجلسون قرب النار.
٩. هل تعرف أن هؤلاء الناس ليسوا متزوجين؟

١٠. قرأت ليلي وعليّ هذا الخبر في جريدة "الأهرام" المصرية.

Oefening 7: (CD 2 – 19)

Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis, geef de vertaling en maak volgende invuloefening.

١. يسقط الثلج أحيانا في - الشتاء في المشرق.
٢. - في الأخبار أن الثلج سقط في - لبنان والعراق.
٣. - الناس من بيوتهم - الطقس البارد لمشاهدة الـ بلونها الرائع.
٤. يلبس الـ معاطفهم الشتوية ثم - إلى الـ حيث يلعبون بالثلج.
٥. يصنعون - من الثلج لها أمام أبوابهم.
٦. عندما - الجميع بالبرد يدخلون بيوتهم لـ.

Oefening 8: (CD 2 – 20)

Lees en vertaal basistekst 2; beantwoord daarna volgende vragen.

١. ماذا لاحظت أم سالم يوم الأحد؟
٢. هل أكل شيئا عند فطور اليوم الثاني؟
٣. لماذا ذهبت الأم به إلى الطبيب؟
٤. أين شعر ولدها بألم؟
٥. هل أكل طعاما ثقيلًا على المعدة؟
٦. ماذا شاهد الأولاد بعد ليلة الجمعة؟
٧. لماذا خرجوا إلى حديقة المدينة؟
٨. كيف ضرب البرد سالمًا؟
٩. ماذا طلب الطبيب من سالم وأمه؟
١٠. لماذا يجب أن يرجع إليه بعد أسبوع؟

Oefening 9: Syntactische en begripsoefening (schriftelijk)

Combineer de zinsdelen uit kolom A met de geschikte zinsdelen uit kolom B.

B	A
بسبب الثلج الكثير.	١. خذ الأدوية الموجودة في الحقيبة
تركهم بلدنا قبل أسابيع.	٢. علينا الذهاب إلى الأمام حتى
بمعرفة التاريخ في عهد الفراعنة.	٣. لم تصلنا ¹⁰⁵ أخبار عنهم منذ
لسؤالكم عن حال أبيكم المريض.	٤. ستجد على يمين الباب جرائد
فحص مرضاه حتى ¹⁰⁷ في يوم الأحد.	٥. حضرنا إليكم ليس لشرب الشاي فقط بل ¹⁰⁶
وضعها كلها على الطاولة !	٦. وافق طبيب أسرتنا على
انطلقنا للبحث عن دكان آخر.	٧. لا تأخذوا أدوية
نصل إلى نهاية الشارع الرئيسي.	٨. رافق السواح في رحلتهم أستاذ مشهور
لا تعرفونها !	٩. ليس لدينا عمل في حقولنا
فيها الأخبار الاقتصادية الدولية.	١٠. عندما لم نجد عنده شيئا جميلا

Oefening 10: Vertaal oefening; gebruik zo nodig een verbaal naamwoord. (schriftelijk)

1. Het zijn geen toeristen maar ingenieurs op werkbezoek aan ons land.
2. Mijn zus mag wegens haar ziekte gedurende het weekend het huis niet uit en dit ondanks het mooie weer !
3. Heb je iets anders dat je kan meenemen wanneer je ter gelegenheid van het nieuwjaarsfeest je familieleden gaat bezoeken ?
4. De dokter heeft ons geschreven dat zij haar patiënten de komende weken om (=ل) verschillende redenen niet zal kunnen ontvangen.
5. Ik heb hen voorgesteld hen zondag a.s. te ontmoeten in een restaurant in de buurt van het standbeeld van president Ġamāl ‘Abd an-Nāṣir.
6. Wij studeren allemaal Arabisch niet alleen om conversaties (= de dialoog) tussen Arabieren te begrijpen maar ook om Arabische boeken en kranten te lezen.
7. Ze hebben in de Egyptische krant “al-’Ahrām” gelezen dat de Jordaanse koning vrijdagmiddag om 2 uur op de luchthaven van Parijs is aangekomen aan het hoofd van¹⁰⁸ een officiële delegatie die de Midden-Oostenkwesie zal bespreken.

¹⁰⁵ - Het begrip ‘iets ontvangen’ kan ook uitgedrukt worden d.m.v. het werkwoord وصل , bv. وصلني كتابٌ = “ik heb een boek ontvangen”.

¹⁰⁶ - لا/لن/لم/ليس... فقط بل... = niet alleen... maar ook...

¹⁰⁷ - حتى = hier: zelfs

¹⁰⁸ - على رأس... = aan het hoofd van...

WOORDENSCHAT

أمريكا	Amerika	مُعْظَم ...	de meeste... (+gen.Mv.bep.)
أَمَلٌ - أَمَلًا	hopen	عِلْمٌ/عُلُومٌ	wetenschap
بَدَأَ - بَدَأَ (هـ/ب)	(met iets / iets) beginnen	تَعْلِيمٌ	onderwijs (V.N.)
بَسِيطٌ/بَسِطَاءٌ	eenvoudig, simpel	مَعْهَدٌ/مَعَاهِدٌ	instituut
بَعْضٌ ...	sommige (+ gen.bep.)	عَرَبٌ	westen
حَصَلَ - حُصُولًا (على)	(iets) verkrijgen, behalen	مُغَنٍّ	zanger*
هُوَ بِحَاجَةٍ إِلَى	hij heeft... nodig	فَلَّاحٌ/وَنٌ	boer
خَاصٌّ (ب)	privaat, speciaal (voor)	مَقْهَى/مَقَاهٍ	koffiehuis, café*
رَبِيعٌ	lente	كَاتِبٌ/كُتَّابٌ	schrijver, auteur
زِرَاعَةٌ	landbouw	كُلِّيَّةٌ/ات	faculteit
سَكَنَ - سَكْنًا	wonen	كَانَ	zijn
سَاكِنٌ/سُكَّانٌ	inwoner	لِإِنَّ	omdat
سَمَحَ - سَمَاحًا (لـ ب)	(iemand iets) toestaan	لَا/لِنَ/لِمَ...بَعْدُ	nog niet
تَشَرَّفْتُ بِمَعْرِفَتِكَ	aangename kennismaking!	مَاضٍ	voorbij (adj.)*
شَرَفٌ	eer	نَصَحَ - نَصَحًا (هـ ب)	(iemand iets) aanraden
لَا شَكَّ فِي (أَنَّ)	er is geen twijfel over (dat)	هَاجَرَ	migreren
شَكَرَ - شُكْرًا (على)	(iemand) bedanken (voor)	هِجْرَةٌ	migratie
أَصْبَحَ	worden	وَقْتُ/أَوْقَاتٌ	tijd, moment
صِنَاعَةٌ/ات	industrie	الْوِلَايَاتُ الْمُتَّحِدَةُ	de Verenigde Staten
أَعْجَبَ (هـ)	(iemand) bevallen, aanstaan	(يَوْمَ) السَّبْتِ	zaterdag

* مُغَنٍّ , bep. M.E. المَغَنِّي , Vr.E. مُغَنِّيَّة is een zgn. defectief naamwoord (zie les 14).

* مَقْهَى , bep. المقهى is een zgn. onverbuigbaar naamwoord (zie les 14); het meervoud مقاهٍ , bep. المقاهي is een defectief naamwoord (zie les 14).

* مَاضٍ , bep. M.E. الماضي , Vr.E. مَاضِيَّة is een defectief naamwoord (zie les 14).

GRAMMATICA

11.1. Het werkwoord كان = ‘zijn’

Eerder in het handboek is al vermeld dat de begrippen ‘zijn’ en ‘hebben’ binnen een nominale zin worden uitgedrukt, indien ze zich situeren in de tegenwoordige tijd positief. In alle andere tijden en wijzen – behalve لَيْسَ – gebruikt men het werkwoord كان :

- verleden tijd, positief: *māḍī*
- verleden tijd, negatief: لم + jussief
- toekomst, positief: indicatief voorafgegaan door سوف or س
- toekomst, negatief: لن + conjunctief
- tegenwoordige tijd na tijdsaanduidende voegwoorden als عندما , بينما e.d.m.
- in bijzinnen ingeleid door أن e.d.m.: conjunctief

Het werkwoord كان is een zgn. hol werkwoord: bij de vervoeging in de verschillende tijden en wijzen zijn een aantal klankwetten van toepassing, waardoor het de indruk geeft een onregelmatig werkwoord te zijn. In les 13 wordt nader ingegaan op deze klankwetten; voorlopig beperken we ons tot de vervoeging van de *māḍī*.

In de *māḍī* bestaan 2 verschillende vervoegingskernen: *kān-* wanneer het persoonsaanduidend suffix met een klinker begint, *kun-* wanneer dit met een medeklinker begint.

	Enkelvoud		Meervoud	
3 M.	كَانَ	<i>kān - a</i>	كَانُوا	<i>kān - ū</i>
3 Vr.	كَانَتْ	<i>kān - at</i>	كُنْنَ	<i>kun - na</i>
2 M.	كُنْتُمْ	<i>kun - ta</i>	كُنْتُمْ	<i>kun - tum</i>
2 Vr.	كُنْتِ	<i>kun - ti</i>	كُنْتُنَّ	<i>kun - tunna</i>
1	كُنْتُ	<i>kun - tu</i>	كُنَّا	<i>kun - nā</i>

De werkwoorden كان en أَصْبَحَ behoren tot een groep werkwoorden die vergelijkbaar zijn met Nederlandse koppelwerkwoorden. Bij deze werkwoorden staat het naamwoordelijk gezegde steeds in de accusatief.

هَلْ كَانَتْ مُعَلِّمَةً هُنَا ؟	Was hier een lerares ?
هَلْ كَانَتْ مُعَلِّمَةً هُنَا ؟	Was zij hier lerares ?
كَانَ لَطِيفًا جِدًّا.	Hij was erg vriendelijk.
كَانَتْ عِنْدِي كُتُبٌ كَثِيرَةٌ.	Ik had veel boeken.
أَصْبَحَ مُعَلِّمًا.	Hij is leraar geworden.

11.2. De 'zusters van إِنَّ'

Eerder in het handboek werd أَنَّ = 'dat' reeds vermeld als een van de meest frequente voegwoorden om objectszinnen in te leiden. Het behoort tot de أَحْوَاثُ إِنَّ of 'zusters van إِنَّ', d.i. een groep partikels die dezelfde syntactische kenmerken vertonen: ze leiden zinnen in waarin de verplichte woordvolgorde S.V.O. is en het onderwerp steeds in de accusatief staat.

Hierna volgen enkele frequent gebruikte 'zusters van إِنَّ':

- A. إِنَّ werd in het Klassiek Arabisch gebruikt om een onafhankelijke S.V.O.-zin in te leiden en daarbij het onderwerp iets meer te benadrukken. إِنَّ is onvertaalbaar in het Nederlands.

In het Modern Arabisch móet إِنَّ gebruikt worden:

- om een onafhankelijke zin in te leiden wanneer de zin om syntactische redenen moet beginnen met een onbepaald substantief als onderwerp;

إِنَّ صَدِيقًا مِنْ أَصْدِقَائِي طَيِّبٌ.

Een vriend van mij is dokter.

- om een objectszin in te leiden na قَالَ.

قَالَ إِنَّ الْمِصْرِيِّينَ شَعْبٌ لَطِيفٌ.

Hij heeft gezegd dat de Egyptenaren een vriendelijk volk zijn.

إِنَّ komt in schriftelijk taalgebruik ook voor als stilistische variant op de V.S.O.-zin.

إِنَّ عَدَدًا كَبِيرًا مِنَ الطُّلَّابِ يَدْرُسُ الْعَرَبِيَّةَ.

= يَدْرُسُ عَدَدٌ كَبِيرٌ مِنَ الطُّلَّابِ الْعَرَبِيَّةَ.

Een groot aantal studenten studeert Arabisch.

- B. Tussen de voegwoorden (وَ) لَكِنَّ en لَكِنْ = 'maar' bestaat geen verschil in betekenis, enkel in gebruik. De verkorte vorm komt vooral in mondeling taalgebruik voor of wanneer om een of andere reden geen S.V.O.-volgorde kan gevolgd worden.

المَعْلَمُ فِي الْفَصْلِ (وَ) لَكِنَّ الطُّلَّابَ لَمْ يَخْضُرُوا.

De leraar is in de klas maar de studenten zijn niet gekomen.

أَدْخُلْ لَكِنْ لَا تَجْلِسْ!

Kom binnen maar ga niet zitten!

بَيْتِي قَرِيبٌ مِنَ الْجَامِعَةِ لَكِنْ بَعِيدٌ عَنِ الْمَدِينَةِ الْقَدِيمَةِ.

Mijn huis is dicht bij de universiteit maar ver van de medina.

- C. Er bestaat een groot aantal samenstellingen van partikels of voorzetsels gevolgd door أَنَّ, o.a. لِأَنَّ = 'omdat', رَغْمَ أَنَّ = 'alhoewel'.

هاجَرُوا إِلَى أَوْرَبَا لِأَنَّ الصِّنَاعَةَ كَانَتْ بِحَاجَةٍ إِلَى الْعَمَالِ.

Ze zijn naar Europa geëmigreerd omdat de industrie arbeiders nodig had.

حَضَرُوا الْمَسْرَحِيَّةَ رَغْمَ أَنَّهُمْ لَا يَفْهَمُونَ الْعَرَبِيَّةَ.

Ze hebben het toneelstuk bijgewoond alhoewel ze geen Arabisch begrijpen.

Precies zoals reeds het geval was bij onafhankelijke nominale zinnen, is het bij ondergeschikte nominale zinnen na een ‘zuster van إِنَّ’ gebruikelijk de bijwoordelijke bepaling voorop te plaatsen wanneer het onderwerp onbepaald is.

قَالَ إِنَّ فِي الْمَكْتَبَةِ كُتُبًا عَرَبِيَّةً أَيْضًا.

Hij zei dat er in de bibliotheek ook Arabische boeken zijn.

ذَهَبْنَا إِلَى الْعَاصِمَةِ لِأَنَّ هُنَاكَ دُكَاكِينَ رَائِعَةً.

We zijn naar de hoofdstad gegaan omdat daar prachtige winkels zijn.

Wanneer het onderwerp onbepaald is in een ondergeschikte verbale zin na een ‘zuster van إِنَّ’, kan men deze objectszin ook inleiden met een persoonlijk voornaamwoord als voorlopig onderwerp. Het eigenlijke onderwerp volgt dan later in de zin in de nominatief.

أَلَا تَحْضُرُ إِلَيَّ لِأَنَّه لَيْسَ هُنَا أَصْدِقَاءُ لَكَ؟

Kom je niet naar mij omdat hier geen vrienden van jou zijn ?

مَنْ قَالَ إِنَّهُ لَيْسَ هُنَا كُتُبٌ عَرَبِيَّةٌ؟

Wie heeft gezegd dat hier geen Arabische boeken zijn ?

11.3. ‘Sommige; de ene...de andere’ = بَعْضٌ

Het substantief بَعْضٌ is onveranderlijk naar genus en getal; het komt voor in 2 constructies:

- A. ‘sommige, enkele’: in een *’idāfa*-constructie met een bepaald substantief in het meervoud of met een persoonsuffix.

لَيْسَ بَعْضُ الطُّلَّابِ مَوْجُودِينَ. Sommige studenten zijn niet aanwezig.

بَعْضُنَا يَذْهَبُونَ إِلَى مِصْرَ. Sommigen onder ons gaan naar Egypte.

شَاهَدْتُ بَعْضَ الْجَوَامِعِ الرَّائِعَةِ. Ik heb enkele prachtige moskeeën gezien.

- B. ‘de ene(n)... de andere(n); sommige... andere’ wordt uitgedrukt door بَعْضٌ te herhalen in het tweede zinsdeel; in plaats van deze herhaling kan ook البَعْضُ الْآخَرُ gebruikt worden.

أَرْسَلْتُ بَعْضَ الْمَلَفَاتِ إِلَى الْمَدِيرِ وَبَعْضَهَا إِلَى زُمْلَائِي.

أَرْسَلْتُ بَعْضَ الْمَلَفَاتِ إِلَى الْمَدِيرِ وَالْبَعْضَ الْآخَرَ إِلَى زُمْلَائِي.

Ik heb enkele dossiers naar de directeur gestuurd en enkele naar mijn collega's.

سَافَرَ بَعْضُ أَصْدِقَائِي إِلَى مِصْرَ وَالْبَعْضُ الْآخَرُ إِلَى الْمَغْرِبِ.

سَافَرَ بَعْضُ أَصْدِقَائِي إِلَى مِصْرَ وَبَعْضُهُمْ إِلَى الْمَغْرِبِ.

Sommige van mijn vrienden zijn op reis gegaan naar Egypte, andere naar Marokko.

11.4. Het werkwoord أَعْجَبَ

Het werkwoord أَعْجَبَ betekent 'bevallen, aanstaan'. In een letterlijke vertaling betekent een zin als المعالم أعجبتنا العالم dus "de bezienswaardigheden bevielen ons".

Toch wordt dergelijke zin beter vertaald als "wij hielden van de bezienswaardigheden" of "wij bewonderden de bezienswaardigheden", waarbij het persoonsuffix لنا als onderwerp vertaald wordt en المعالم in de vertaling object wordt. Zinnen met het werkwoord أعجب komen naar betekenis immers overeen met Nederlandse zinnen waarin woorden als 'houden van, bewonderen, graag (doen)' voorkomen.

أَعْجَبَهُمُ الْعَرَقُ.

lett.:

Zij hielden van de arak.

De arak beviel hen.

أَعْجَبَنِي دِرَاسَةُ الْعَرَبِيَّةِ.

lett.:

Ik studeerde graag Arabisch.

De studie van het Arabisch beviel mij.

11.5. Hoe een woordenboek raadplegen ?

Vanaf deze les wordt, parallel met de grammatica, in de teksten en oefeningen ook ongeziene woordenschat ingelast om de student vertrouwd te maken met de nodige vaardigheden om een Arabisch woordenboek te consulteren. Bij wijze van inleiding volgen hier enige algemene principes en richtlijnen i.v.m. de ordening van de Arabische woordenboeken.

11.5.1. Ordening van de lemmata

Slechts een beperkt aantal Arabische woordenboeken volgt een alfabetische ordening zoals wij die kennen in onze woordenboeken: woorden als استقبال en استقبال zijn er terug te vinden onder de letter ا, قابل en قبل onder de letter ق, مقبول en مقابلة, م onder de letter م.

De meeste woordenboeken, zoals die van J.Hoogland, H.Wehr en D.Reig, volgen een alfabetische ordening die overeenstemt met de Arabische morfologie en semantiek. Alle woorden zijn ondergebracht bij de stam waartoe ze behoren en het is deze stam die alfabetisch is geordend: de bovenvermelde woorden zijn geklasseerd onder de letter ق bij de stam قبل waarvan ze zijn afgeleid: استقبال volgt het patroon istiFMāL, استقبال istaFMaLa, قابل FāMaLa, قبل FaML, مقابلة muFāMaLa(t) en مقبول maFMūL.

Om een woordenboek te kunnen consulteren zal de student Arabisch zich dus steeds de vraag stellen: "Welke zijn de stamletters die aan de basis liggen van dit woord ?" of nog: "Welke letters in

dit woord zijn geen stamletter maar affix ?” Hij moet dus het patroonsysteem kennen, hetgeen niet mogelijk is zonder inzicht in de morfologie.

Als eerste stap in ons overzicht beperken wij ons tot die stammen en patronen waar de klankwetten van de semi-vocalen و en ي niet van toepassing zijn. We geven daarbij een overzicht van de morfologie van de naamwoorden in enkelvoud, gezond en gebroken meervoud, en van de sterke werkwoorden in de basisstam en de afgeleide stammen.

11.5.2. Het stam- en patroonsysteem

Ongeveer 95% van de Arabische woorden is te herleiden tot een stam van 3 consonanten die we weergeven door de letters F(irst), M(iddle) en L(ast). De overige 5% is gebaseerd op een stam van hetzij 2, hetzij 4 consonanten: zo volgt مترجم het patroon muFaSTiL van de stam ترجم : de letters F, S, T en L staan er voor First, Second, Third en Last.

A. Naamwoorden in het enkelvoud en het meervoud kennen een zeer grote verscheidenheid aan patronen. De meest voorkomende patronen zijn:

- enkelvoud:	FaMaL	بلد	FaML	برد	FuML	ظهر
	FiMLa(t)	رحلة	FuMLa(t)	نسخة	FaMiLa(t)	شركة
	FaMiL	كبير	FaMiLa(t)	حقيقية	FuMūL	فطور
	FuMūLa(t)	حكومة	FaMāL	سلام	FaMāLa(t)	ثقافة
	FaMMāL	حمام	FaMMāLa(t)	سيارة	FiMāL	كتاب
	FiMāLa(t)	خزانة	FuMāLa(t)	زجاجة	FāMiL	طالب
	FāMiLa(t)	عاصمة				
	maFMaL	مطبخ	maFMaLa(t)	مدرسة	maFMiL	موقف
	miFMaL	معطف	miFMaLa(t)	محفظة	maFMūL	مقبول
	muFaMMiL	معلم	muFaMMaL	موظف	muFāMiL	مهاجر
	muFMiLa(t)	مشكلة	mutaFaMMiL	متزوج	muFtaMiL	مختلف
	muFtaMaL	مشترك	muFāMaLa(t)	مقابلة		
	tiFMāL	تمثال	taFMiL	تعليم	taFMiLa(t)	تذكرة
	'iFMāL	إسلام	iFtiMāL	اجتماع	istiFMāL	استقبال
- gebroken meervoud:	'aFMāL	أفلام	FiMāL	رجال	FuMūL	فصول
	FuMMāL	طلاب	FuMLān	بلدان	FaSāTiLa(t)	أساتذة
	maFāMiL	محافظ	FaMā'iL	حقائب	FawāMiL	عواصم
	'aFMiLā'	أصدقاء	FuMaLā'	زملاء	taFāMiL	تماثيل

- gezond meervoud: de suffixen: لات en ين , ون .

- nisba-naamwoorden: de suffixen ية en بي .

Volgende letters komen dus als affix voor bij naamwoorden:

suffix	infix	prefix
ء ات ان اون ي ين ة	ء ات ست ن ف و ي	ء ا است ان ت م

- B.** De vervoeging van sterke werkwoorden in de *māḍī* werd behandeld in les 5. Als algemeen principe geldt wat daar reeds is vermeld: zowel in de basisstam als in de afgeleide stammen gebruikt men precies dezelfde persoonsaanduidende suffixen.

De persoonsaanduidende suffixen van de *māḍī* zijn:

	E.	Mv.
3 M.		وا
3 Vr.	ت	ن
2 M.	ت	تم
2 Vr.	ت	تن
1	ت	نا

In de *māḍī* van de afgeleide stammen zijn rond F, M en L patronen opgebouwd door middel van klinkerwijzigingen en/of affixen en/of verdubbelingen van een stamletter.

Bij H.Wehr en D.Reig worden werkwoorden in een afgeleide stam ondergebracht bij hun basisstam en voorzien van het Romeinse cijfer eigen aan hun patroon. Het woordenboek van J.Hoogland vermeldt bij werkwoorden in een afgeleide stam géén Romeins cijfer.

Volgende afgeleide werkwoorden zijn reeds gezien:

II	FaMMaLa	درّس، رحّب، قرّر
III	FāMaLa	رافق، تابع، سافر، شاهد، غادر، قابل، لاحظ، هاجر، وافق
IV	'aFMaLa	أرسل، أصبح، أعجب
V	taFaMMaLa	تحدّث، تجوّل
VI	taFāMaLa	تناول
VII	inFaMaLa	انطلق
VIII	iFtaMaLa	انتظر، اجتمع، اقترح
X	istaFMaLa	استقبل

Opm.1: Om de student vertrouwd te maken met de afgeleide stammen zijn in de woordenlijsten verder in het handboek steeds de Romeinse cijfers aangeduid die aangeven tot welke afgeleide stam een werkwoord behoort.

Volgende letters komen bij de *māḍī* van de afgeleide stammen dus als affix voor:

suffix	infix	prefix
ت او ن تم تن نا	ا ت	أ ت ا ا است

C. In de vorige lessen werd vermeld dat de *muḍāri'* van sterke werkwoorden in de basisstam vervoegd wordt d.m.v. persoonsaanduidende prefixen en suffixen.

Bij de *muḍāri'* van sterke werkwoorden in de afgeleide stammen worden dezelfde prefixen en suffixen gebruikt.

De *muḍāri'*-vervoeging van de afgeleide stammen zal geleidelijk aan bod komen verder in het handboek. Parallel met het verloop van de grammatica zal ze in sommige oefeningen geleidelijk in gevocaliseerde vorm voorkomen als inleiding op het gebruik van het woordenboek.

De persoonsaanduidende prefixen en suffixen van de *muḍāri'* zijn:

Enkelvoud				Meervoud		
suffix		prefix		suffix		prefix
conj./juss.	indic.			conj./juss.	indic.	
		ي	3 M.	وا	ون	ي
		ت	3 Vr.	ن	ن	ي
		ت	2 M.	وا	ون	ت
سي	ين	ت	2 Vr.	ن	ن	ت
		أ	1			ن

Besluit: Uit de vorige overzichten kan men afleiden dat de letters die als affix voorkomen steeds dezelfde zijn. In volgorde van het alfabet zijn het:

ء ا ت س م ن و ي ة

Hierbij moet men wel rekening houden met volgende opmerkingen:

1. Deze mogelijke affixen kunnen ook stamletter zijn van een woord.
2. Bepaalde letters (و, ل, ك, ف, س, ب) kunnen voegwoord, voorzetsel of partikel zijn en worden dan aan het volgende woord geaffigeerd.
3. Persoonssuffixen zijn in dit overzicht niet opgenomen.

11.5.3. Toepassing

We maken een morfologische analyse van de onbekende woorden in de voorbeeldzin:

إِشْتَرَكْ خُبْرَاؤُنَا فِي كُلِّ جُلْسَاتِ النَّدْوَةِ.

Onze experts namen deel aan alle zittingen van de studiegroep.

إِشْتَرَكْ : prefix ا en infix ت van afgeleide stam VIII: patroon iFtaMaLa
stamletters شرك VIII = deelnemen (aan في)

خُبْرَاءُ : gebroken Mv., patroon FuMaLā' ; stamletters خبر
enk. خبير = expert

جُلْسَاتِ : gezond Vr. Mv., patroon enk. FaMLa(t) ; stamletters جلس
enk. جلسة = zitting

نَدْوَةٌ : Vr. enk., patroon FaMLa(t) ; stamletters ندو
= studiegroep

الهجرة والمهاجرون

بدأت الهجرة العربية إلى الغرب في نهاية القرن التاسع عشر. غادر الكثير من العرب المشاركة¹⁰⁹ أوطانهم، فهاجر بعضهم إلى بلاد تقع في أوربا، بينما هاجر البعض الآخر إلى بلاد بعيدة تقع في القارة الأمريكية، كالولايات المتحدة وكندا والبرازيل.

أما حركة الهجرة الثانية، فبدأت بعد مُنْتَصَف القرن العشرين. منذ ذلك الوقت¹¹⁰ هاجر عرب كثيرون من المغرب والجزائر وتونس إلى فرنسا وبلجيكا وإسبانيا وألمانيا والدول الإسكندنافية لأن الصناعة في أوربا الغربية كانت بحاجة إلى العمال فوجَّهت الدعوة للكثير من سكان دول المغرب العربي¹¹¹ للحضور فالعمل فيها.

أُحْدِثَت الهجرة تَعْيُرَات كثيرة لدى المهاجرين. إن معظم المهاجرين من الجيل الأول كانوا فلاحين وعمالا بسطاء، لكن أبناءهم وبناتهم درسوا في أوطانهم الجديدة فحصل بعضهم على شهادات جامعية. لا يعملون الآن في المصانع والمناجم كآبائهم بل أصبحوا موظفين وأساتذة وكتابا ورجال أعمال¹¹². اِسْتَهْرَ منهم الكاتب جُبران خَليل جُبران¹¹³ والأستاذ إدوارد سَعِيد¹¹⁴ والمغني خالد¹¹⁵!!!

ورغم أن المهاجرين يجدون بعض الصعوبات على الصعيد اللغوي¹¹⁶ والثقافي والاجتماعي¹¹⁷، فإن بعضهم تجاوزوا هذه الصعوبات فاندمجوا في المجتمع الجديد بينما تَرَدَّد بعضهم الآخر فترَّة ثم رجعوا إلى أوطانهم.

¹⁰⁹ - مشارقة/مشاركة = (inwoner) uit de Mashrek

¹¹⁰ - منذ ذلك الوقت = sindsdien

¹¹¹ - المغرب العربي = de Maghreb

¹¹² - رجل أعمال = zakenman

¹¹³ - Gibran Khalil Gibran (1883 - 1931): Libanees schrijver, uitgeweken naar de V.S. Auteur van enkele belangrijke Arabisch- en Engelstalige werken, o.a. "De profeet" en "De tuin van de profeet" (in het Nederlands vertaald).

¹¹⁴ - Edward Saïd (1935-2003), van Palestijnse afkomst, was hoogleraar Engelse en comparatieve literatuur aan de University of Columbia in New York. Hij publiceerde enkele bekende werken i.v.m. literaire kritiek en literatuur- en kunstgeschiedenis, o.a. *Orientalism* (1978). Z'n hele leven lang was hij ook een vurig pleitbezorger van de Palestijnse onafhankelijkheid.

¹¹⁵ - Khaled, Franse zanger van Algerijnse afkomst

¹¹⁶ - لُغَوِيّ = taalkundig, taal-

¹¹⁷ - اجتماعي = sociaal

الطالب والمهاجر

ذهب كريم كالعادة¹¹⁸ إلى المقهى في يوم السبت ليشرب فنجانا من القهوة. عندما بحث عن طاولة ليجلس إليها، لاحظ عربيا آخر فذهب إليه وقال له:

كريم: مساء الخير، هل تسمح لي أن أجلس إلى طاولتك؟

سمير: بكل سرور، تفضل واجلس¹¹⁹! اسمي سمير، من أين أنت؟

كريم: تشرفت بمعرفتك يا سيد سمير! أنا كريم، مهاجر من المغرب. أسكن في بلجيكا منذ سنوات.

سمير: لي الشرف يا سيد كريم! أنا طالب أردني ووصلت إلى بلجيكا قبل أسبوع لدراسة العلوم الاقتصادية فيها.

كريم: هل ستدرس في جامعة لوفان أم غنت؟

سمير: نصحني بعض الأساتذة القدماء بالدراسة في جامعة لوفان، لأنها مشهورة حتى في البلدان العربية، ولكن لم يسمح وقتي¹²⁰ بزيارتها بعد.

كريم: أما ابني فقرر دراسة علم الزراعة¹²¹ بجامعة غنت لأن كلية الزراعة فيها مشهورة أيضا.

سمير: كنت في غنت الأسبوع الماضي وأعجبتني معالمها التاريخية جدا.

كريم: نحن الآن في فصل الربيع وعندك الوقت لزيارة مدن بلجيكا وجامعاتها.

سمير: نعم، أما الآن فبدأت بدراسة اللغة الهولندية في معهد خاص بتعليم اللغات الأجنبية. ورغم أن قواعدها ليست بسيطة، فإني آمل أن أحصل على شهادتي فيها قبل بداية السنة الدراسية¹²².

كريم: لا شك في أنك ستحصل عليها يا سيد سمير!

سمير: أشكرك يا سيد كريم. يجب عليّ الآن أن أذهب لزيارة بعض الأصدقاء.

كريم: مع السلامة يا سيد سمير.

¹¹⁸ - كالعادة = zoals gewoonlijk

¹¹⁹ - imper. ← "gaat u zitten asjeblief; ga gerust zitten" = تفضل واجلس

¹²⁰ - لا يسمح وقته بـ = hij heeft geen tijd om...

¹²¹ - علم الزراعة = landbouwwetenschappen

¹²² - سنة دراسية = schooljaar

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervoegings- en syntactische oefening (CD 2 – 21)

Plaats volgende zinnen in de verleden tijd.

١. الصناعة بحاجة إلى عمال مغاربة.
٢. هل عندك الوقت لمقابلة ذلك الكاتب؟
٣. هل أنتِ في زيارة عمل لمعهدنا؟
٤. عندي بعض الأسئلة الخاصة.
٥. نحن في انتظار المغنية.
٦. أنا متزوج من ممثلة مشرقية.
٧. هل أنتم مشغولون في الأيام القادمة؟
٨. إنّ معظم السكان فلاحون بسطاء.
٩. لي الشرف أن¹²³ أشكرهم على استقبالهم.
١٠. عليّ أن أحصل على شهادة قبل كل شيء¹²⁴.

Oefening 2: Syntactische oefening (CD 2 – 22)

Vb.: قلتُ

١. قلتُ	٥. قالت	٩. هل تعرفون
٢. قلتُ	٦. لاحظ	١٠. سمعتُ
٣. قال	٧. سمعنا	١١. لا شكّ في
٤. قالوا لي	٨. هل تعرفين	١٢. من المعروف

Oefening 3: Morfologische oefening

- Maak woorden d.m.v. stamletters + patronen (de persoonssuffixen volgen op het plusteken).
- Vertaal naar het Nederlands met behulp van het woordenboek (en de lesgever).

دعو	FaMLa(t)
قبل	mustaFMaL
نصف	muFtaMaL
خبر	FuMaLā'u + nā
غير	taFaMMuLāt
جمع	iFtiMāLiyy

¹²³ - conj. ← لي الشرف أن = ik heb de eer (iets te doen)

¹²⁴ - قبل كل شيء = eerst en vooral; in de eerste plaats

لعب	<i>FāMiLu + nā</i>
أجر	<i>istaFMaLtu</i>
خبر	<i>FāMaLat + nī</i>
نظر	<i>taFMuLīna</i>
خدم	<i>taFMuLūna + nā</i>
تبع	<i>iFMaL + nī</i>
دفع	<i>iFMaLī</i>
وعد	<i>naMiLu + kum</i>
وقف	<i>MiL</i>

Oefening 4: Morfologische oefening (schriftelijk)

- Ontleed volgende woorden volgens het model toegepast in de grammatica onder 11.5.3.
- Vertaal naar het Nederlands met behulp van het woordenboek.

١. زُبْدَةٌ - بَقَالٌ - تَحْضِيرٌ - مُسَاوِمَةٌ - مَنطِقَةٌ - مُتَمِّعٌ - شَرَائِحٌ - مَلِيٌّ
٢. تَكَلَّمْنَا - اِعْتَقَدْتُ - تَأَخَّرْتُمْ - اِنْتَقَلَنْ - تَبِعُونِي - تَدْفَعُونَ - تَنْظُرِينَ - اِصْرِي
٣. تَقَالِيدٌ - اِمْتِحَانٌ - وَاجِبَاتُنَا - وَعَدْتُمُونِي - وُزْرَاؤُنَا - عَصَافِيرٌ - قُرْآنٌ - اَقِفْ

Oefening 5: Syntactische oefening

Verbind beide onafhankelijke zinnen d.m.v. لَكِنَّ or لِأَنَّ .

١. هاجروا إلى الولايات المتحدة للعمل كفلاحين.
ليست الأراضي الزراعية¹²⁵ واسعة عندنا.
٢. هاجر معظم المهاجرين إلى أوروبا الغربية.
كانت الصناعة الثقيلة في أوروبا الغربية بحاجة إلى العمال.
٣. لن أحصل على شهادتي في نهاية السنة الدراسية.
لم أقدر في معظم الأوقات¹²⁶ على الدراسة بسبب مرضي.
٤. أعجبت الرحلة إلى سوريا معظم السواح.
في سوريا آثار ومعالم ترجع إلى القرون الهجرية¹²⁷ الأولى.

¹²⁵ - أرض زراعية = landbouwgrond

¹²⁶ - في معظم الأوقات = meestal

¹²⁷ - هجرية : zie toelichting op p.148

٥. لم يسمح وقتها بالخروج معنا إلى المقهى.
كان عليها أن تبدأ العمل في الثامنة.
٦. سأشرح لكم على كل حال¹²⁸ القواعد اللغوية مرة أخرى.
ادرسوا القواعد اللغوية بعد أن أشرحها!
٧. كان سالم تاجرا بسيطا في حي شعبي.
أصبح أخو سالم رجل أعمال غنيا في أمريكا.
٨. استقبلنا الكتاب المشهورين كضيفوف شرف¹²⁹ في الكلية.
لم يشكرنا الكتاب على استقبالنا.
٩. تفضلي واقرئي الجريدة.
ضعي الجريدة بعد قراءتها حيث وجدتها.
١٠. سيدرس بعض أصدقائي علم الأمراض النسائية¹³⁰.
قرر بعض أصدقائي دراسة علم الآثار¹³¹.

Oefening 6: (CD 2 – 23)

Vertaal basistekst 1 naar het Nederlands. De gevocabaliseerde woorden in de tekst behoren niet tot de geziene woordenschat en moeten opgezocht worden in het woordenboek.

Oefening 7: (CD 2 – 24)

- Lees en vertaal basistekst 2 na voorbereiding thuis.
- Beantwoord volgende vragen.

١. كيف قابل كريم سميراً؟
٢. من هو كريم؟
٣. لماذا هاجر سمير من الأردن؟
٤. هل قرر سمير أين سيدرس؟
٥. لماذا لم يذهب بعد إلى لوفان؟
٦. ماذا أعجبه عند زيارته لمدينة غنت؟
٧. أين بدأت دراسة الهولندية؟
٨. لماذا لا يجدها لغة بسيطة؟
٩. ماذا قال له كريم قبل ذهابه؟
١٠. ماذا يدرس ابن كريم في غنت ولماذا؟

¹²⁸ - على كل حال = in ieder geval

¹²⁹ - شرف = eregast

¹³⁰ - علم الأمراض النسائية = gynaecologie

¹³¹ - علم الآثار = archeologie

Oefening 8: (mondeling)

Kies voor elke zin het/de geschikte woord(en) en vertaal. Let zowel op de betekenis als op de vorm van de te kiezen woorden!

١. أمل ألا يشعروا ب(جوع/ألم/برد) شديد عند رجوعهم!
٢. ابدئي قراءة (النص/الكلمات/الجملة) الموجود على السبورة من فضلك!
٣. أعجبتني (اللقاء/الاستراحة/الحوار) قليلا في الحمام مع صديقي المغربي.
٤. أليست عندكم (أسئلة/كتبا/اقتراحات) عن مشاكل التعليم المهني؟
٥. في (يوم من الأيام/ذلك الوقت/الماضي) اجتمع الرجال في المقهى يوم السبت من كل أسبوع¹³² للعب الطاولة.
٦. إنَّ الهجرة من أوروبا الشرقية إلى الدول الصناعية الغربية أصبحت مشكلة (سياسية/اجتماعية/اقتصادية) هامة في نهاية القرن الماضي.
٧. بعد أن حصل ولدنا على شهادته الجامعية في علم (الزراعة/الاجتماع/الشعوب) نصحناه بالدراسة في الخارج عند أستاذ مشهور ب(أبحاثه¹³³/فكره/أعماله) العلمية في الموضوع.

Oefening 9: Vertaaloefening (schriftelijk)

- Vertaal volgende Arabische spreekwoorden woord per woord met behulp van het woordenboek.
- Geef een Nederlands spreekwoord als equivalent.

١. بين المطرقة والسندان
٢. إنَّ الطيورَ على أشكالها تَقَعُ.
٣. فَرُحُ البَطِّ عَوَامٌ.
٤. إنَّ بَعْدَ العُسْرِ يُسْرًا.
٥. لِكُلِّ جَوَادٍ كَبُوءٌ.
٦. للضَّرورةِ أَحْكَامٌ.

الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الفَرَجِ.

¹³² - يوم السبت من كل أسبوع = iedere zaterdag

¹³³ - بَحْثٌ/أَبْحَاثٌ = onderzoek, studie

WOORDENSCHAT

أَخِير/ون	laatste	طِبِّ	geneeskunde
إِسْبَانِيَا	Spanje	طَائِرَة/ات	vliegtuig
الإِسْكُو	de Schelde	عِدَّة	meerdere (+ gen. onbep.)
مُؤْتَمَر/ات	conferentie, congres	عَرِيز/أَعْرِيَاءُ	dierbaar
بَحْر/بِحَار	zee	عَالَم	wereld
بُرْتُقَال/ات	sinaasappelen (coll.)	فَنّ/فُنُون	kunst
مُبَكِّرًا	vroeg (bijw.)	مُفِيد	nuttig, leerrijk
أَبْيَضُ م: بَيْضَاءُ	wit	كَأْس (م) / كُؤُوس	glas
جَزِيرَة/جُزُر	eiland	أَكْثَرُ مِنْ...	meer dan...
أَحْمَرُ م: حَمْرَاءُ	rood	مُتَمِّع	boeiend, leuk
تَحِيَّة/ات	groet	مُدَّة	periode
حَيَوَان/ات	dieren (coll.)	بِاسْتِمْرَارٍ	voortdurend (bijw.)
خَاصَّةً	in het bijzonder, vooral	مَطَرٌ/أَمْطَار	regen
دَقِيقَة/دَقَائِقُ	minuut	مَكَثَ ُ	blijven, verblijven
رَأْي/آرَاء	mening, idee (over)	نَبِيذ	wijn
رِسَالَة/رِسَائِلُ	brief	نَهْرٌ/أَنْهَار	rivier
مُرَافِق/ون	begeleider	وَسَطٌ/أَوْسَاط	midden
مُرِيح	aangenaam, comfortabel	وَعَدَ - وَعَدًا (ه ب)	(iemand iets) beloven
أَزْرَقُ م: زَرْقَاءُ	blauw	وَقَفَ - وَقُوفًا	(gaan) staan; parkeren
سَمَاء (م)	hemel	مِينَاء/مَوَانِي	haven
شَاطِئُ/شَوَاطِئُ	kust	يَوْمَ (يَوْم) الإِثْنَيْنِ	maandag
شَمَال	noorden	الْيُونَان	Griekenland
شَهْرٌ/أَشْهُر	maand		

Christelijke en islamitische tijdrekening

Voor seculier gebruik hanteert men in de Arabische wereld de Gregoriaanse kalender met zijn zonnemaanden, zoals we die ook in het Westen kennen. In de Maghreb en Egypte gebruikt men daarbij de Westerse namen, overgenomen sinds de 19de eeuw; in de Mashrek daarentegen is de naamgeving gebruikelijk die uit het Aramees is overgeërfd.

In religieuze context telt de islamitische jaartelling die aanvangt bij de *hidzjra* in 622 A.D. Deze jaartelling loopt niet parallel met de christelijke: ze gebruikt maanmaanden, afwisselend van 29 en 30 dagen, en is daardoor 10 tot 12 dagen korter dan ons zonnejaar.

Tegenwoordig bestaat ook software die uitrekent met welke *hidzjra*-datum een datum uit de christelijke kalender overeenstemt, bv. 31.05.2005 A.D. = 23.04.1426 A.H. In Arabisch schrift worden deze jaartallen weergegeven als م ٢٠٠٥ (م als afkorting van ميلادي) en ١٤٢٦ هـ (هـ als afkorting van هجري).

Meer informatie over de islamitische tijdrekening, o.a. met omreken Tabellen van 2001 tot 2013, vindt men op de volgende website: http://www.phys.uu.nl/~vgent/islam/islam_nl.htm. Wie een snel overzicht wenst van de islamitische dagen voor het lopende kalenderjaar, kan terecht op <http://www.islam.com/calen.htm>

	<u>Islamitisch</u>	<u>Mashrek</u>	<u>Maghreb</u>	
1	مُحَرَّم	كانونُ الثاني	يَنَابِر	januari
2	صَفَر	شُباط	فِبْرَايِر	februari
3	رَبِيعُ الأَوَّل	آذار	مارس	maart
4	رَبِيعُ الثاني	نيسان	أَبْريل	april
5	جُمادى الأَوَّل	أَيَّار	مايُو	mei
6	جُمادى الثاني	حَزيران	يُونيُو	juni
7	رَجَب	تَمَّوز	يوليُو	juli
8	شَعْبان	آب	أَغسْطُس	augustus
9	رَمَضان	أَيْلول	سِبْتَمْبَر	september
10	شَوَّال	تَشْرينُ الأَوَّل	أَكْطُوبِر	oktober
11	ذو القِعدة	تَشْرينُ الثاني	نُوفَمْبَر	november
12	ذو الحِجَّة	كانونُ الأَوَّل	دِيسَمْبَر	december

GRAMMATICA

12.1. كَمْ = hoeveel ?

Het partikel كَمْ kent verschillende constructies die alle afwijken van de Nederlandse:

A. كَمْ + accusatief enkelvoud onbepaald. Het werkwoord volgt in het enkelvoud!

كَمْ كِتَاباً عِنْدَكَ ؟ Hoeveel boeken heb je ?

كَمْ طَالِباً يَدْرُسُ الْعَرَبِيَّةَ ؟ Hoeveel studenten studeren Arabisch ?

B. كَمْ مِنَ ال... + genitief enkelvoud of meervoud. Deze constructie wordt soms gebruikt in plaats van de vorige; ze moet altijd gebruikt worden bij substantieven die niet in aantallen uitgedrukt worden.

كَمْ مِنَ الْوَقْتِ تَحَدَّثُوا عَنْ ذَلِكَ ؟ Hoelang hebben ze daarover gepraat ?

كَمْ مِنَ اللَّحْمِ أَكَلْتَ ؟ Hoeveel vlees heb je gegeten ?

C. Een voorzetsel + كَمْ. Het substantief volgt in de accusatief (wegens كَمْ) of de genitief enkelvoud (wegens het voorzetsel).

مَعَ كَمْ صَدِيقاً/صَدِيقٍ رَكِبْتَ الْحَافِلَةَ ؟ Met hoeveel vrienden heb je de bus genomen ?

D. كَمْ onafhankelijk gebruikt binnen een nominale zin. Deze constructie komt vooral voor in een aantal idiomatische uitdrukkingen.

كَمْ السَّاعَةُ ؟ Hoe laat is het ?

بِكَمْ الْقَهْوَةُ ؟ Hoeveel kost de koffie ?

12.2. De telwoorden (الأعداد) 1→10

12.2.1. De hoofd- en rangtelwoorden 1 & 2

De verschillende vormen van het hoofdtelwoord 'twee' = اِثْنَانٍ hebben de uitgangen van de dualis. Aangezien de dualis niet frequent voorkomt, wordt hij pas later in het handboek volledig behandeld. Het telwoord اِثْنَانٍ is hier dus enkel ter kennisgeving vermeld, o.a. om bij het tellen te gebruiken; in zinsverband zal het in de oefeningen en teksten voorlopig niet aan bod komen.

Het vrouwelijk rangtelwoord 'de eerste' الْأُولَى wordt niet verbogen.

Het mannelijk rangtelwoord 'de tweede' الثَّانِي is een zgn. defectief naamwoord (zie les 14) waarbij nominatief en genitief identiek zijn. De onbepaalde vormen M.E. van الثَّانِي zijn: N. & G. ثَانٍ

A. ثَانِيّاً

		1	2	1ste	2de
	N.	وَاحِدٌ	إِثْنَانٍ	الأَوَّلُ	الثَّانِي
M.	G.	وَاحِدٍ	إِثْنَيْنِ	الأَوَّلِ	الثَّانِي
	A.	وَاحِداً	إِثْنَيْنِ	الأَوَّلَ	الثَّانِيَّ
	N.	وَاحِدَةٌ	إِثْنَتَانِ	الأُولَى	الثَّانِيَّةُ
Vr.	G.	وَاحِدَةٍ	إِثْنَتَيْنِ	الأُولَى	الثَّانِيَّةِ
	A.	وَاحِدَةً	إِثْنَتَيْنِ	الأُولَى	الثَّانِيَّةِ

Syntaxis:

Het hoofdtelwoord 1 = واحد wordt zelden uitgedrukt: de vermelding van een naamwoord in het enkelvoud is immers reeds voldoende. Indien men toch speciale nadruk wil leggen, kan men واحد gebruiken. Het is als adjectief altijd nabepaling bij het substantief en komt ermee overeen in bepaaldheid, genus en naamval.

قَرَأْتُ هَذِهِ السَّنَةَ كِتَاباً وَاحِداً فَقَطُّ. Ik heb dit jaar slechts één boek gelezen.

Het hoofdtelwoord 2 = اثنان is als adjectief altijd nabepaling bij een substantief in de dualis. Het komt pas later in het handboek aan bod.

De rangtelwoorden 1ste & 2de zijn adjectieven en volgen als nabepaling op het substantief.

مَنْ يَقْرَأُ النَّصَّ الأَوَّلَ/الثَّانِيَّ؟ Wie leest de eerste/tweede tekst ?

In sommige uitdrukkingen is أَوَّلُ 1ste lid van een 'idāfa-constructie waarvan het 2de lid in de genitief enkelvoud onbepaald staat. أَوَّلُ is dan altijd mannelijk!!!

اجْتَمَعُوا لِأَوَّلِ مَرَّةٍ. Ze zijn voor de eerste keer bijeengekomen.

12.2.2. De hoofdtelwoorden 3 t.e.m. 10

De syntaxis van de Arabische hoofdtelwoorden 3 → 10 wijkt sterk af van de constructie die wij vanuit het Nederlands verwachten! Volgende principes moeten in acht genomen worden:

- Het telwoord is het 1ste lid, het geteld woord het 2de lid van een 'idāfa-constructie
- Het geteld woord staat altijd in de genitief meervoud onbepaald
- Tussen telwoord en geteld woord bestaat genuspolariteit, d.w.z.:
  - voor een mannelijk substantief staat de vrouwelijke vorm van het telwoord
  - voor een vrouwelijk substantief staat de mannelijke vorm van het telwoord
- Men baseert zich op het enkelvoud voor het bepalen van deze genuspolariteit.

ثَلَاثَةُ طَالِبَاتٍ	٣	ثَلَاثُ	طَالِبَاتٍ
أَرْبَعَةٌ	٤	أَرْبَعُ	طَالِبَاتٍ
خَمْسَةٌ	٥	خَمْسُ	طَالِبَاتٍ
سِتَّةٌ	٦	سِتُّ	طَالِبَاتٍ
سَبْعَةٌ	٧	سَبْعُ	طَالِبَاتٍ
ثَمَانِيَةٌ	٨	ثَمَانِي	طَالِبَاتٍ
تِسْعَةٌ	٩	تِسْعُ	طَالِبَاتٍ
عَشْرَةٌ	١٠	عَشْرُ	طَالِبَاتٍ

Opmerkingen:

- Nominatief en genitief van ثَمَانِيَة zijn identiek. Het M.E. onbepaald is: N./G. ثَمَانٍ , A. ثَمَانِيَاءً
- Bij het tellen gebruikt men de vrouwelijke vorm van het telwoord.
- De genuspolariteit geldt ook wanneer men verwijst naar een eerder vermeld naamwoord.

كَمْ طَالِبَاتٍ شَاهَدْتِ؟ ثَمَانِيَةٌ. Hoeveel studenten heb je gezien ? Acht.

كَمْ سَيَّارَةً شَاهَدْتِ؟ ثَمَانٍ. Hoeveel auto's heb je gezien ? Acht.

12.2.3. De rangtelwoorden 3 t.e.m. 10

De rangtelwoorden van 3 tot 10 zijn adjectieven van het patroon FāMiL en werden reeds vermeld in de woordenschat van de vorige lessen.

Rangtelwoorden kunnen ook bijwoordelijk gebruikt worden in de accusatief onbepaald,

bv.: أَوَّلًا ten eerste, eerst ثَانِيًا ten tweede

12.3. Het lezen van het uurwerk

In tegenstelling tot het Nederlands gebruikt men in het Arabisch rangtelwoorden, behalve voor "1u.", waar men het vrouwelijk hoofdtelwoord واحدة gebruikt.

في الساعة الواحدة om 1u.

في الساعة الثامنة om 8u.

De tijd na het uur wordt ingeleid d.m.v. het voegwoord و .

في الساعة الخامسة وعشْرٍ دقائق om 5u.10

De tijd vóór het uur wordt ingeleid d.m.v. het partikel **إِلَّا** = ‘behalve’ (gevolgd door de accusatief).

في الساعة السادسة إلا عشر دقائق om 5u.50

De periodes ‘half’, ‘kwart’ en ‘20 min.’ worden respectievelijk weergegeven door **نِصْفٌ** = ‘helft’, **رُبْعٌ** = ‘vierde’ en **ثُلُثٌ** = ‘derde’.

في الساعة الثانية والنصف om 2u.30

في الساعة السادسة والرُّبْعِ om 6u.15

في الساعة العاشرة إلا الثلث om 9u.40

Uitdrukkingen als 13u., 18u., 24u. e.d.m. zijn in het Arabisch ongebruikelijk. Men voegt doorgaans aan het uitgedrukte uur volgende woorden toe:

في المساء (vanaf 15u.) قَبْلَ الظُّهْرِ (10u. tot 12u.) في الصَّبَاحِ (24u. tot 10u.)

في الظُّهْرِ (12u.)

بَعْدَ الظُّهْرِ (12u. tot 15u.)

12.4. Het aangeven van de datum

Data kan men zowel weergeven zoals in het Engels als in het Nederlands gebruikelijk is:

في خَمْسَةِ أَيَّارٍ op 5 mei

في (اليَوْمِ) الخَامِسِ مِنْ (شَهْرِ) أَيَّارٍ on the fifth of May

De vraag “De hoeveelste hebben we?” luidt ما هُوَ تَارِيخُ اليَوْمِ/العَدِ؟

en wordt beantwoord met: اليومَ/عَدًّا...

12.5. ‘Meerdere’ = عِدَّةٌ

Het substantief **عِدَّةٌ** = ‘meerdere’ is onveranderlijk naar genus en getal; het wordt gevolgd door een onbepaald substantief in het meervoud als 2de lid van de *’idāfa*-constructie.

كَانَ هُنَاكَ عِدَّةُ طُلَّابٍ. Er waren meerdere studenten.

قَابَلْتُهُمْ عِدَّةَ مَرَّاتٍ. Ik heb hen meermaals ontmoet.

12.6. Diptoten enkelvoud

In les 5 hadden we reeds kennisgemaakt met de naamwoorden die diptoot zijn in hun meervoudsvorm. Ook in het enkelvoud bestaan een aantal categorieën van naamwoorden die diptoot zijn. De meest frequente hieronder zijn:

- Adjectieven die verwijzen naar een kleur (patroon M.E. 'aFMaL / Vr.E. FaMLā'), o.a.

أَبْيَضٌ/بَيْضَاءٌ wit   أَحْمَرٌ/حَمْرَاءٌ rood   أَزْرَقٌ/زُرْقَاءٌ blauw

- Adjectieven in hun elatiefvorm (patroon M.E. 'aFMaL), d.i. een vorm die naar betekenis overeenstemt met de Nederlandse comparatief en superlatief. Later in het handboek zullen we nader ingaan op deze vorm. Voorlopig beperken we ons tot 1 elatief:

(مِنْ) أَكْثَرُ = meer (dan)

- Arabische plaatsnamen die eindigen op een consonant, bv. بُنَانٌ, بَغْدَادٌ, مِصْرٌ
- Alle vrouwelijke eigennamen en een aantal mannelijke eigennamen, bv. يُوسُفٌ, أَحْمَدٌ
- De namen van de maanden

رسالة

بروكسيل، يوم الاثنين ٣ أيار

عزيزي فارس،

التحية وبعد¹³⁴،

أكتب لك من عاصمة الاتحاد الأوروبي حيث أحضر لمدة¹³⁵ عدة أيام مؤتمرا هاما موضوعه العلاقات التجارية بين أوروبا ودول العالم الثالث.

وصلت بعد سفر مريح بالطائرة¹³⁶ إلى مطار بروكسيل الدولي وذلك في اليوم الأخير من شهر نيسان، فاستقبلني في قاعة الوصول مرافق وقف هناك في انتظاري ثم نقلني من هناك إلى فندق الشيراتون.

في نهاية الأسبوع الماضي انطلقت مبكرا بالقطار إلى مدينة أنتورب حيث يسكن زميل من زملائي البلجيكيين. تجولنا معا في شوارع وسط المدينة فشهدنا عددا من البيوت القديمة والمعالم الثقافية وأعجبني خاصة متحف الفنون الجميلة. وفي اليوم الثاني ذهبنا لزيارة حديقة الحيوانات والميناء المشهور على نهر الإسكو، ورغم أن المطر سقط¹³⁷ باستمرار فإن زيارتها كانت ممتعة !

أعدك بأن أكتب لك رسالة أخرى عندما سأذهب بعد ٦ أيام لزيارة شاطئ بحر الشمال. سلامي لك وللأسرة والأصدقاء.

صديقك وليد

في انتظار الحقائق

بينما كان خليل في انتظار وصول حقييته في مطار دمشق الدولي، شاهد صديقه بطرس أمامه فقال له:

خليل: مرحبا يا بطرس! ماذا تفعل هنا؟

بطرس: أهلا بك يا خليل، أنا في انتظار وصول حقيتي.

خليل: وأنا كذلك؛ وصلت قبل ١٠ دقائق من اليونان حيث ذهبت في عطلة ممتعة.

بطرس: كم يوما مكثت هناك؟

¹³⁴ - In het Arabisch bestaan een groot aantal begroetingsformules die men gebruikt voor men een brief aanvangt. De meest eenvoudige begroetingsformule is والتحية وبعد، hetgeen ongeveer betekent "Gegroet, en nu verder."

¹³⁵ - لمدة ساعة/يوم = een uur/dag (lang)...

¹³⁶ - سفر بالطائرة = vliegreis

¹³⁷ - سقط المطر = regenen

- خليل: ٣ أسابيع شاهدت خلالها أئينا وكثيرا من الجزر. الطقس فيها حار¹³⁸ والسماء زرقاء وكذلك البحر؛ كانت رحلة ممتعة جدا! شاهدت معالم اليونان الثقافية المشهورة مثل الأكروبوليس ومتحف أئينا. وأنت يا بطرس، أين سافرت؟
- بطرس: أنا ذهبت في زيارة عمل إلى ألمانيا حضرت فيها مؤتمرا طبيا¹³⁹ عالميا.
- خليل: كم من الوقت مكثت هناك؟
- بطرس: ٥ أيام فقط، ولكن المؤتمر كان مفيدا جدا.
- خليل: ها هي حقيقتي الحمراء وصلت!
- بطرس: عندي أكثر من ساعة من الوقت: ما رأيك في أن نشرب كأسا معا؟
- خليل: فكرة جيدة، سأذهب فوراً إلى مقهى المطار وأطلب عصير برتقال بينما تصل حقائبك. وأنت، ماذا ستشرب؟
- بطرس: كأسا من النبيذ الأبيض من فضلك.
- خليل: إلى اللقاء في المقهى!

OEFENINGEN

Oefening 1: Vraag- en antwoordoefening (mondeling)

١. كم يوماً في الأسبوع الواحد؟
٢. كم شهراً في الفصل الواحد؟
٣. كم فصلاً في السنة الواحدة؟
٤. كم جامعة في بلدنا؟
٥. كم من السنوات درست في المدرسة الابتدائية؟
٦. كم لغة درست في المدرسة الثانوية وما هي؟
٧. كم لغة أجنبية تدرس هذه السنة وما هي؟
٨. كم ساعة في الأسبوع تحضر دروس اللغة العربية؟
٩. كم عدد الطلاب الموجودين في فصلنا الآن؟
١٠. كم فنجاناً من القهوة/الشاي تشرب عادة عند الفطور؟

¹³⁸ - الطقس حار = het is warm

¹³⁹ - طبيّ = medisch

¹⁴⁰ - ... ما رأيك في أن... = wat zou je ervan denken indien...

١١. كم قلما معك الآن ؟
١٢. كم لك من الأخوات والإخوة ؟
١٣. كم عدد الغرف في بيتك ؟
١٤. كم من الحيوانات عندك في البيت ؟
١٥. كم كتابا قرأت منذ بداية السنة الدراسية ؟

Oefening 2: Syntactische oefening (CD 3 – 1)

Beantwoord elke mededeling met een vraagzin waarin je gebruik maakt van كم .

Vb.: أدرس هذه السنة ٣ لغات أجنبية. ← كم لغة أجنبية تدرس هذه السنة ؟

١. وعدتنا بذلك عدة مرات¹⁴¹.
٢. سأقطع ٧ تذاكر للمسرحية.
٣. يسكن ٩ طلاب مشاركة في بيت الطلاب¹⁴².
٤. يقف ٨ سواح في الصف أمام المكتب.
٥. يشرب عبيد يومياً¹⁴³ ٣ كؤوس من النبيذ الأبيض.
٦. وصلنا أكثر من ١٠ رسائل في الأسبوع الماضي.
٧. رافقني ٥ أصدقاء إلى شاطئ البحر الأحمر.
٨. قف هناك لمدة ١٠ دقائق من فضلك !
٩. سنمكث في الجزر اليونانية لمدة ٤ أشهر.

Oefening 3: Lezen van het uurwerk (CD 3 – 2)

Vb.: 8.45u.

1) 16.30u.	2) 9.30u.	3) 14.15u.	4) 17.50u.	5) 13.30u.
6) 12.40u.	7) 16.55u.	8) 18.08u.	9) 15.20u.	10) 19.30u.

Oefening 4: Vervangingsoefening (mondeling)

Vervang de onderlijnde woorden door hun enkelvoud of meervoud en pas op zinvolle wijze de andere zinsdelen aan.

١. اطلب منه أن يقف موقفاً¹⁴⁴ آخر من هذه القضية !

¹⁴¹ عدّة مرّات = meermaals

¹⁴² بيت طلاب = studentenhome

¹⁴³ يومياً = dagelijks (bijw.)

٢. هو مقبول كموظف استقبال في معهد العالم العربي¹⁴⁵.
٣. اشرح لي آراءك في أسباب هذه الأمراض!
٤. وعدني مرافقي برحلة ممتعة إلى الجبل.
٥. تحيتي لك ولأسرتك، يا صديقي العزيز!
٦. بدأ مهنته بعد سنة واحدة فقط من الدراسة.
٧. عدوني بأن تقفوا قبل أن تقطعوا الشوارع!
٨. لا تضعي هذا الطبق على المائدة فوراً!
٩. يقع ميناء الإسكندرية على البحر الأبيض¹⁴⁶.
١٠. يسقط الثلج في بلدي عادة في شهر شباط.
١١. عندما دخل السائح الجامع أعجبه خاصة لونه الأزرق.
١٢. كتب في رسالته أن الطقس هناك حار في شهر آب.
١٣. إن حديقة الحيوانات في مدينة أمستردام مشهورة في العالم كله.
١٤. سمعت أنك حضرت في الأيام الماضية مؤتمرات صحفية¹⁴⁷ مفيدة.
١٥. اقرؤوا كلمة الرئيس عدة مرات، هي مفيدة!

Oefening 5: (CD 3 – 4)

- De lesgever leest basistekst 1 meermaals voor; de studenten herhalen en vertalen.
- Schrijf een Arabische brief (± 100 woorden) naar een vriend(in).

Oefening 6: (CD 3 – 5)

Lees en vertaal basistekst 2 na voorbereiding thuis; beantwoord daarna volgende vragen.

١. ماذا فعل خليل بعد وصول طائرته؟
٢. هل رجع من زيارة عمل لليونان؟
٣. ماذا شاهد خلال عطلته؟
٤. هل ذهب بطرس في عطلة؟
٥. كم من الوقت مكث في ألمانيا؟
٦. ماذا اقترح بطرس على صديقه؟
٧. ماذا سيطلب خليل في المقهى؟
٨. هل سيشرب بطرس عصير برتقال؟

Oefening 7: Syntactische en begripsoefening (schriftelijk)

- Combineer de zinsdelen uit kolom A met de geschikte zinsdelen uit kolom B;
- Vertaal naar het Nederlands.

¹⁴⁴ - وقف موقفاً (من) = een standpunt innemen (tegenover)

¹⁴⁵ - معهد العالم العربي = het Institut du Monde Arabe (in Parijs)

¹⁴⁶ - البحر الأبيض المتوسط = de Middellandse Zee

¹⁴⁷ - مؤتمر صحفي = persconferentie

B	A
السكن في تلك المدينة الصناعية	١. أليست لهم
فإن رحلتنا كانت ممتعة	٢. أنصحكم بالأ
يقفوا موقفا مشتركا من المشاكل الاجتماعية	٣. هل أعجبكم
تدرسوا الإسبانية بل العربية	٤. ما رأيكم في أن
سافرنا معهم إلى الرياض في شهر أيار	٥. اشكر أخاك باسمي على
فحصه سيارتي أمس الأول	٦. شربنا الشاي الساخن على أمل الأ ¹⁴⁸
آراء مفيدة في دور التعليم الابتدائي	٧. رغم أن الأمطار سقطت باستمرار
نصنع جميعا تمثالا من الثلج	٨. مكثنا في اليونان لمدة ٤ أسابيع
نشعر بالبرد الشديد	٩. كان الطقس حارا جدا عندما
شاهدنا خلالها الجزر الرائعة	١٠. لم يسمح وقتهم بعد بأن

Oefening 8: Multiple choice (CD 3 – 3)

Beluister aandachtig de tekst op CD en kies de zinnen die het best met de tekst overeenstemmen.

- أ. في ١٢/٢ مساءً غادرت الوفود القاهرة.
- ب. في الاثنين ١٢/٧ انطلقت الوفود إلى مطار القاهرة الدولي.
- ج. في اليوم السابع من كانون الثاني غادرت الوفود القاهرة.
- أ. كان موظف كبير رئيس الوفد الثقافي.
- ب. كان بعض الأساتذة في كلية العلوم من أعضاء الوفود.
- ج. كان ممثل حكومي على رأس الوفود كلها.
- أ. قابل بعض الأساتذة الجامعيين الوفود في فندق "شيراتون الجزيرة".
- ب. مكث أعضاء الوفود في فندق "شيراتون القاهرة".
- ج. تحدثت الوفود في فندقهم مع ممثلين عن الأوساط السياسية¹⁴⁹.

¹⁴⁸ - ... = على أمل أن... in de hoop dat...

¹⁴⁹ - الأوساط السياسية = de politieke kringen

- أ. تعمل الجامعات المصرية على¹⁵⁰ البحث العلمي في علم الآثار.
ب. أعجبت الآثار الفرعونية بالأقصر الوفد الثقافي.
ج. إنَّ متحف الفن الإسلامي أعجب خاصة الوفود الهولندية.
- أ. تحدث المهندسون الزراعيون مع عدة فلاحين عن دور الزراعة.
ب. موضوع المؤتمر هو العلاقات بين الموانئ المصرية والهولندية.
ج. بحث عدة اقتصاديين¹⁵¹ مشاكل النقل البحري¹⁵² في مؤتمر دولي.

---

¹⁵⁰ - عمل على = zich inzetten voor

¹⁵¹ - اقتصادي/ون = econoom

¹⁵² - النَّقْلُ البحري = maritiem transport

WOORDENSCHAT

الخ (إلى آخره)	enz.	أَرَادَ	IV willen
أُمُويّ/ون	Omayyade/Omayyadisch*	زَرَعَ -	kweken, telen
آنسة/ات	juffrouw	زارَ زيارةً	bezoeken
بريد	post	مَسَافَة/ات	afstand
بُستان/بساتين	tuin, boomgaard	شُبّاك/شبابيك	loket
بطاقة/ات	kaart(je)	صَرَفَ - صَرَفًا (ب)	(geld) wisselen (voor)
بَعَثَ - بَعَثًا (ه/هـ/ب)	(iets/iemand) zenden, sturen	مَصْرِف/مصارف	bank
بِناء/أبنية	gebouw	ضاحية/ضواح	voorstad; mv.: omgeving*
باعَ بَيْعًا (هـ ل ب)	(iets) verkopen (aan... voor)	عَصْر/عصور	tijdperk
تاكسي/ات (م)	taxi	مَعْلومات	inlichtingen, informatie
تُحفَة/تُحف	kunstvoorwerp, curiosum, museumstuk	عِنَب	druiven (coll.)
تَعَب	vermoeidheid	يَعْنِي	d.w.z.
تُفاح/ات	appels (coll.)	عادَ عَوْدَةً	terugkeren
تال	volgende*	تَقْرِبًا	ongeveer, bijna
تَمَن/أثمان	prijs	قامَ قِيامًا	opstaan, rechtstaan
جَمال	schoonheid	إقامة	verblijf (V.N.)
جَوّ/أجواء	lucht, atmosfeer	كيلومتر/ات (كم)	kilometer
جَوْلَة/ات	wandeling, uitstap	ليرة/ات	pond*
حَصَب	vruchtbaar	مِشْمِش	abrikozen (coll.)
حَوخ/ات	pruimen (Syr.) (coll.)	يُمْكِنُه أَنْ...	hij kan ...
خافَ حَوْفًا (ه/من)	vrezen, schrik hebben (voor)	نَقْد/نُقود	munt(stuk) (Mv.: geld)
دائرة/دوائر	departement, afdeling, dienst	نامَ نَوْمًا	(in)slapen
رَقْم/أرقام	nummer, cijfer	هاتف/هواتف	telefoon
إسْتِراح (من)	X uitrusten (van)	إِتْصال ب	contact opnemen met (V.N.)

* Het kaliefaat der Omayyaden (661-750), met Damascus als hoofdstad, was de 1ste grote Arabische dynastie.

* تال , bep. M.E. التالي , Vr.E. تالية is een zgn. defectief naamwoord (zie les 14).

* ضواح , bep. الضواحي , is een defectief naamwoord (zie les 14).

* Het pond (ليرة) is de nationale munteenheid van Libanon en Syrië.

GRAMMATICA

13.1. Zwakke stammen: de klankwetten

In de voorgaande lessen hebben we gemerkt dat bij de vervoeging van de sterke werkwoorden in de *māḍī* steeds dezelfde principes gelden:

- men voegt aan de *māḍī*-kern persoonsaanduidende suffixen toe die voor alle werkwoorden dezelfde zijn;
- bij de sterke werkwoorden zijn alle stamletters en affixen duidelijk herkenbaar aanwezig.

Gelden deze algemene principes ook voor de zwakke werkwoorden, d.i. werkwoorden met een *و* of *ي* als een van de stamletters ?

We vergelijken enkele persoonsvormen bij de 6 werkwoorden die verder in het handboek als model gebruikt worden voor de vervoeging van de zwakke werkwoorden in de basisstam:

	‘holle’ werkwoorden			‘defectieve’ werkwoorden		
	type 1	type 2	type 3	type 1	type 2	type 3
3 M.E.	زَارَ	بَاعَ	نَامَ	دَعَا	مَشَى	لَقِيَ
3 Vr.E.	زَارَتْ	بَاعَتْ	نَامَتْ	دَعَتْ	مَشَتْ	لَقِيَتْ
3 M.Mv.	زَارُوا	بَاعُوا	نَامُوا	دَعَوْا	مَشَوْا	لَقُوا

Na een oppervlakkige vergelijking is men geneigd deze werkwoorden onregelmatig te noemen. Heel wat vragen dringen zich namelijk op, o.a.:

“Welke is de 2de stamletter bij de holle werkwoorden ?”

“Waarom is de 3de stamletter niet herkenbaar bij دَعَا/دَعَتْ en مَشَى/مَشَتْ, terwijl hij wel herkenbaar is bij لَقِيَ/لَقِيَتْ ?”

“Waarom is bij دَعَوْا en مَشَوْا het persoonsaanduidend suffix /aw/, terwijl het /ū/ is bij لَقُوا ?”

“Waarom is de 3de stamletter niet herkenbaar bij لَقُوا ?”

Het lijkt verbazend, maar toch volgen de zwakke werkwoorden het stam- en patroonsysteem dat duidelijk zichtbaar is bij de sterke werkwoorden! De ‘onregelmatigheden’ zijn enkel het resultaat van een aantal klankwetten die het stam- en patroonsysteem onherkenbaar maken.

Zoals reeds eerder vermeld, is bij zwakke werkwoorden een van de stamletters een semi-vocaal of overgangsklank: *و* en *ي* vormen slechts een ‘overgang’ met een klinker. Elke persoonsvorm uit bovenstaand schema werd op volgende pagina in een nieuw schema gereconstrueerd tot zijn zgn. hypothetische vorm, d.i. de vorm waarin basispatroon en stamletters /w/ of /y/ nog herkenbaar zijn.

Opm. 1: De hypothetische vormen die nog klinkerwijzigingen ondergaan, worden in het handboek steeds aangeduid met een asterisk bij de transcriptie, bv. *zawara ; de hypothetische vormen die geen klinkerwijzigingen ondergaan en dus ook de reële vormen zijn, krijgen geen asterisk, bv. *laqiya*.

		‘holle’ werkwoorden			‘defectieve’ werkwoorden		
		type 1	type 2	type 3	type 1	type 2	type 3
		زَارَ	بَاعَ	نَامَ	دَعَا	مَشَى	لَقِيَ
patroon		FaMaLa	FaMaLa	FaMiLa	FaMaLa	FaMaLa	FaMiLa
hyp. vorm		*zawara	*baya'a	*nawima	*da'awa	*mašaya	laqiya
		زَارَتْ	بَاعَتْ	نَامَتْ	دَعَتْ	مَشَتْ	لَقِيَتْ
patroon		FaMaLat	FaMaLat	FaMiLat	FaMaLat	FaMaLat	FaMiLat
hyp. vorm		*zawarat	*baya'at	*nawimat	*da'awat	*mašayat	laqiyat
		زَارُوا	بَاعُوا	نَامُوا	دَعَوْا	مَشَوْا	لَقُوا
patroon		FaMaLū	FaMaLū	FaMiLū	FaMaLū	FaMaLū	FaMiLū
hyp. vorm		*zawarū	*baya'ū	*nawimū	*da'awū	*mašayū	*laqiyū

Een vergelijking met het schema op vorige pagina toont duidelijk aan dat de hypothetische vormen allerhande wijzigingen ondergaan. Deze wijzigingen zijn allermint willekeurig: ze zijn afhankelijk van het segment waarin de semi-vocaal zich bevindt en beantwoorden daarmee aan welbepaalde klankwetten. Het volledig overzicht van deze klankwetten wordt op de volgende pagina vermeld.

Volgend overzicht vermeldt de specifieke klankwetten die op bovenstaand schema zijn toegepast:

holle ww.-en

defectieve ww.-en

- /iya/ is een segment dat ongewijzigd blijft (de hypothetische vorm is dus ook de reële vorm):

laqiya
laqiyat

- Een semi-vocaal tussen 2 korte klinkers valt weg en

- indien de 2 klinkers identiek zijn, assimileren ze tot 1 lange klinker

*awa → ā

*zawara → zāra

*da'awa → da'ā

*zawarat → zārat

*da'awat → *da'āt

*zawarū → zārū

*aya → ā

*baya'a → bā'a

*mašaya → mašā

*baya'at → bā'at

*mašayat → *mašāt

*baya'ū → bā'ū

- indien de 2 klinkers niet identiek zijn en de 1ste klinker is /a/, assimileren ze tot /ā/

*awi → ā

*nawima → nāma

*nawimat → nāmat

*nawimū → nāmū

- Een semi-vocaal tussen een korte klinker en een lange klinker /ū/ :

- met /a/ als 1ste klinker assimileert het segment tot een diftong /aw/

*awū → aw

*da'awū → da'aw

*ayū → aw

*mašayū → mašaw

- met /i/ als 1ste klinker assimileert het segment tot een lange /ū/

*iyū → ū

*laqiyū → laqū

- Een lange klinker in een gesloten lettergreep wordt kort:

*da'āt → da'at

*mašāt → mašat

Klankwetten van de zwakke stammen

1. Segmenten die ongewijzigd blijven (hypothetische vorm = reële vorm):

- a. de segmenten *uwa* en *iya*
- b. de diftongen *aw* en *ay*
- c. de dubbele *ww* en *yy*
- d. de segmenten $vS\bar{a}$ en $vSay^*$ (dus alle dualisvormen):

<i>awā, ayā</i>	<i>away, ayay</i>
<i>uwā</i>	
<i>iwā, iyā</i>	<i>iyay</i>
- e. het segment $\check{v}Sv$:

<i>āwa, āwi, āwu</i>
<i>āya, āyi, āyu</i>
<i>ūwa, ūwi, ūwu</i>
<i>ūyi</i>
<i>īya, īyi, īyu</i>

2. Het segment vSv: de semi-vocaal valt weg en

- a. indien de 2 klinkers identiek zijn, assimileren ze tot 1 lange klinker

<i>*awa</i> → <i>ā</i>	<i>*uwu</i> → <i>ū</i>	<i>*iyi</i> → <i>ī</i>
<i>*aya</i>		
- b. indien de 2 klinkers niet identiek zijn en de 1ste klinker is /a/, assimileren ze tot /ā/

<i>*awi</i> → <i>ā</i>
<i>*awu</i>
<i>*ayi</i>
<i>*ayu</i>
- c. indien de 2 klinkers niet identiek zijn en de 1ste klinker is niet /a/, assimileren ze tot /ī/

<i>*uwi</i> → <i>ī</i>
<i>*uyi</i>
<i>*iwu</i>
<i>*iyu</i>

3. De segmenten Sv, vS en Sṽ: de semi-vocaal valt weg en er ontstaan lange klinkers.

<i>*wa</i> → <i>ā</i>	<i>*wu</i> → <i>ū</i>	<i>*wi</i> → <i>ī</i>
<i>*wā</i>	<i>*wū</i>	<i>*yi</i>
<i>*ya</i>	<i>*uw</i>	<i>*iw</i>
<i>*yā</i>		<i>*iy</i>

Uitzondering: de segmenten **yu* → *ī*
*yū

4. De segmenten vSū en vSī:

- a. een /a/ als 1ste klinker is dominant: het segment assimileert tot een diftong /aw/ of /ay/

<i>*awū</i> → <i>aw</i>	<i>*ayī</i> → <i>ay</i>
<i>*ayū</i>	<i>*awī</i>
- b. met /i/ of /u/ als 1ste klinker is de lange klinker na de semi-vocaal dominant:

<i>*iyū</i> → <i>ū</i>	<i>*iyī</i> → <i>ī</i>
<i>*iwū</i>	<i>*iwī</i>
<i>*uwū</i>	<i>*uwī</i>

5. Een lange klinker in een gesloten lettergreep wordt kort

---

* Bij de bespreking van zwakke stammen verder in de cursus worden steeds volgende symbolen gebruikt: /v/ = korte klinker, /ṽ/ = lange klinker, /S/ = semi-vocaal و of ي

13.2. Holle werkwoorden basisstam: الماضي

Een hol werkwoord (فعل أجوف) heeft een و of ي als tweede stamletter.

In de basisstam van de holle werkwoorden bestaan 3 vervoegingstypes, elk met een eigen *muḍāri'*-klinker. Volgende werkwoorden worden daarbij als model gebruikt:

نَامَ ← يَنَامُ 3   باعَ ← يَبِيعُ 2   زَارَ ← يَزُورُ 1

De noemvorm van de *māḍī* maakt niet duidelijk tot welk van de 3 vervoegingstypes een hol werkwoord behoort. Studeer dus steeds *māḍī* en *muḍāri'* samen! In de woordenlijsten zal de *muḍāri'*-klinker verder als volgt aangeduid worden:

نَامَ : 3   باعَ : 2   زَارَ ؛ 1

Onderverdeeld naar hun vervoegingstype werden volgende holle werkwoorden gezien:

1 زار، عاد، قال، قام، كان

2 باع

3 خاف، نام

Samenvatting van de vervoeging:

- Gebruik de vervoegingskern met de lange klinker (FāL-) in een open lettergreep.
- Gebruik de vervoegingskern met de korte klinker (FuL- bij type 1; FiL- bij types 2 en 3) in een gesloten lettergreep. Let op: de korte klinker wordt hier niet bepaald door de klankwetten!!!

	type 1	type 2	type 3
3 M.E.	زَارَ	باعَ	نَامَ
3 Vr.E.	زارَتْ	باعَتْ	نامَتْ
2 M.E.	زُرْتُ	بعْتُ	نَمْتُ
2 Vr.E.	زُرْتِ	بعْتِ	نمْتِ
1 E.	زُرْتُ	بعْتُ	نمْتُ
3 M.Mv.	زاروا	باعوا	ناموا
3 Vr.Mv.	زُرْنَ	بعْنَ	نمنَّ
2 M.Mv.	زُرْتُمْ	بعْتُمْ	نمتمَّ
2 Vr.Mv.	زُرْتُنَّ	بعْتُنَّ	نمتنَّ
1 Mv.	زُرْنَا	بعْنَا	نمنا

13.3. Holle werkwoorden basisstam: المضارع

In alle persoonsvormen en bij elk van de vervoegingstypes komt de overgangsklank و of ي voor in een klinkersegment Sv (semi-vocaal + korte klinker). Volgende klankwetten worden toegepast:

- In het segment Sv assimileert de semi-vocaal met de klinker tot een lange klinker, bv.:

*yazwuru → yazūru

*yabiyi'u → yabī'u

*yanwamu → yanāmu

*yazwurna → *yazūrna

*yabiyi'na → *yabī'na

*yanwamna → *yanāmna

*yazwur → *yazūr

*yabiyi' → *yabī'

*yanwam → *yanām

- Een lange klinker in een gesloten lettergreep wordt kort, bv.:

*yazūrna → yazurna

*yabī'na → yabi'na

*yanāmna → yanamna

*yazūr → yazur

*yabī' → yabi'

*yanām → yanam

Samenvatting van de vervoeging:

- Gebruik de vervoegingskern met de lange klinker (-FūL- bij type 1; -FīL- bij type 2; -FāL- bij type 3) in een open lettergreep.
- Gebruik de vervoegingskern met de korte klinker (-FuL- bij type 1; -FiL- bij type 2; -FaL- bij type 3) in een gesloten lettergreep.

Type 1:

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3 M.E.	يَزُورُ	يَزُورَ	يَزُرْ	
3 Vr.E.	تَزُورُ	تَزُورَ	تَزُرْ	
2 M.E.	تَزُورُ	تَزُورَ	تَزُرْ	زُرْ
2 Vr.E.	تَزُورِينَ	تَزُورِي	تَزُورِي	زُورِي
1 E.	أَزُورُ	أَزُورَ	أَزُرْ	
3 M.Mv.	يَزُورُونَ	يَزُورُوا	يَزُورُوا	
3 Vr.Mv.	يَزُورْنَ	يَزُورْنَ	يَزُورْنَ	
2 M.Mv.	تَزُورُونَ	تَزُورُوا	تَزُورُوا	زُورُوا
2 Vr.Mv.	تَزُورْنَ	تَزُورْنَ	تَزُورْنَ	زُورْنَ
1 Mv.	نَزُورُ	نَزُورَ	نَزُرْ	

Type 2:

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3 M.E.	يَبِيعُ	يَبِيعَ	يَبِيعْ	
3 Vr.E.	تَبِيعُ	تَبِيعَ	تَبِيعْ	
2 M.E.	تَبِيعُ	تَبِيعَ	تَبِيعْ	بِعْ
2 Vr.E.	تَبِيعِينَ	تَبِيعِي	تَبِيعِي	بِيعِي
1 E.	أَبِيعُ	أَبِيعَ	أَبِيعْ	
3 M.Mv.	يَبِيعُونَ	يَبِيعُوا	يَبِيعُوا	
3 Vr.Mv.	يَبِيعْنَ	يَبِيعْنَ	يَبِيعْنَ	
2 M.Mv.	تَبِيعُونَ	تَبِيعُوا	تَبِيعُوا	بِيعُوا
2 Vr.Mv.	تَبِيعْنَ	تَبِيعْنَ	تَبِيعْنَ	بِعْنَ
1 Mv.	نَبِيعُ	نَبِيعَ	نَبِيعْ	

Type 3:

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3 M.E.	يَنَامُ	يَنَامَ	يَنَمْ	
3 Vr.E.	تَنَامُ	تَنَامَ	تَنَمْ	
2 M.E.	تَنَامُ	تَنَامَ	تَنَمْ	نَمْ
2 Vr.E.	تَنَامِينَ	تَنَامِي	تَنَامِي	نَامِي
1 E.	أَنَامُ	أَنَامَ	أَنَمْ	
3 M.Mv.	يَنَامُونَ	يَنَامُوا	يَنَامُوا	
3 Vr.Mv.	يَنَامْنَ	يَنَامْنَ	يَنَامْنَ	
2 M.Mv.	تَنَامُونَ	تَنَامُوا	تَنَامُوا	نَامُوا
2 Vr.Mv.	تَنَامْنَ	تَنَامْنَ	تَنَامْنَ	نَمْنَ
1 Mv.	نَنَامُ	نَنَامَ	نَنَمْ	

13.4. Holle werkwoorden afgeleide stammen: الماضي

De afgeleide stammen bij de holle werkwoorden volgen dezelfde patronen als die bij de sterke werkwoorden, hetgeen tot uiting komt in hun hypothetische vormen. Door toepassing van de klankwetten kunnen deze werkwoorden onderverdeeld worden in 2 groepen:

- A.** In de afgeleide stammen II, III, V en VI komen segmenten voor die volgens de klankwetten ongewijzigd blijven, zodat de hypothetische vorm ook de reële vorm is. Deze werkwoorden worden vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

	II	III	V	VI
patroon	FaSSaLa	FāSaLa	taFaSSaLa	taFāSaLa
hyp. vorm			tağawwala	tanāwala
	(nog geen vb.)	(nog geen vb.)	بَحَّوْلَ	تَنَاوَلَ

- B.** In de afgeleide stammen IV, VII, VIII en X ondergaan de segmenten klinkerwijzigingen onder invloed van de klankwetten, zodat de hypothetische vorm niet de reële vorm is.

	IV	VII	VIII	X
patroon	* 'aFSaLa	* inFaSaLa	* iFtaSaLa	* istaFSaLa
hyp. vorm	* 'arwada			* istarwaḥa
	أَرَادَ	(nog geen vb.)	(nog geen vb.)	إِسْتَرَاَحَ

Volgende klankwetten worden toegepast:

- In het segment Sv assimileert de semi-vocaal met de klinker tot een lange klinker:
  - stam IV: * 'aFSaLa → 'aFāLa vb.: * 'arwada → 'arāda أَرَادَ
  - stam X: * istaFSaLa → istaFāLa vb.: * istarwaḥa → istarāḥa إِسْتَرَاَحَ
- In het segment vSv valt S weg en 2 identieke korte klinkers assimileren tot 1 lange klinker:
  - stam VII: * inFaSaLa → inFāLa (nog geen vb.)
  - stam VIII: * iFtaSaLa → iFtāLa (nog geen vb.)
- Een lange klinker in een gesloten lettergreep wordt kort:
  - stam IV: * 'aFāLtu → 'aFaLtu vb.: * 'arādtu → 'aradtu أَرَدْتُ
  - stam VII: * inFāLtu → inFaLtu (nog geen vb.)
  - stam VIII: * iFtāLtu → iFtaLtu (nog geen vb.)
  - stam X: * istaFāLtu → istaFaLtu vb.: * istarāḥtu → istaraḥtu إِسْتَرَاَحْتُ

Samenvatting van de vervoeging:

- Gebruik de *maḍī*-kern met de lange /ā/ in een open lettergreep, bv. أَرَادَ en إِسْتَرَاَحَ
- Gebruik de *maḍī*-kern met de korte /a/ in een gesloten lettergreep, bv. أَرَدْتُ en إِسْتَرَاَحْتُ

13.5. Het werkwoord قام ب

De letterlijke betekenis van قام ب is ‘zich bezighouden met, instaan voor, uitvoeren’, zoals in de uitdrukking قام بعمل = ‘een werk uitvoeren’.

Het werkwoord قام ب komt ook frequent voor in combinatie met een verbaal naamwoord. Die combinatie vormt dan een stilistische variant op de constructie met persoonsvorm. Soms moet ze vertaald worden met een afzonderlijk werkwoord, maar soms bestaat in het Nederlands een gelijkwaardige collocatie.

زَارَتْ الْعَاصِمَةَ = قَامَتْ بِزِيَارَةِ الْعَاصِمَةِ.

Zij heeft een bezoek gebracht aan de hoofdstad = Zij heeft de hoofdstad bezocht

تَجَوَّلْنَا فِي السُّوقِ = قُمْنَا بِجَوْلَةٍ فِي السُّوقِ.

We hebben een wandeling gemaakt in de soek = We hebben in de soek rondgewandeld

سَأَفْحَصُ الْمَرْضَى = سَأَفْوُمُ بِفَحْصِ الْمَرْضَى.

Ik zal de patiënten onderzoeken

Let op: Naast قام ب bestaan nog werkwoorden die een collocatie vormen met een substantief, bv. ضرب موعدا = ‘een afspraak maken’. Dergelijke uitdrukkingen worden verder in het handboek vermeld en moeten samen met de woordenschat uit het hoofd gestudeerd worden.

13.6. Het werkwoord ‘kunnen’

Om het begrip ‘kunnen’ uit te drukken bestaan behalve قدر nog enkele andere werkwoorden in het Standaard Arabisch. Eén hiervan is het onpersoonlijk gebruikte werkwoord يُمَكِّنُ: *muḍāri*, أمكن = ‘mogelijk zijn’, gevolgd door het voegwoord أن en een bijzin waar het werkwoord in de conjunctief staat.

Twee verschillende constructies zijn dan mogelijk:

- A. Wanneer het onderwerp van ‘kunnen’ een persoonlijk voornaamwoord is, dan voegt men dit als suffix toe aan het werkwoord يمكن bv.:

يُمْكِنُنِي أَنْ أَفْعَلَ ذَلِكَ غَدًا. Ik kan dat morgen doen.

- B. Wanneer het onderwerp van ‘kunnen’ een zelfstandig naamwoord is, dan gebruikt men de constructie يمكن ل bv.:

يُمْكِنُ لِلطُّلَابِ أَنْ يَدْخُلُوا الْفَصْلَ. De studenten kunnen de klas binnengaan.

Denk eraan dat يمكن onpersoonlijk gebruikt wordt en dat het onderwerp dus ‘het’ is. Wanneer een zin met het onpersoonlijk werkwoord يمكن in S.V.O.-volgorde moet staan, bv. na أن, moet het onderwerp ‘het’ dus als persoonsuffix toegevoegd worden aan أن, bv.:

أَعْرِفُ أَنَّهُ يُمْكِنُنِي أَنْ أَدْرُسَ الْعَرَبِيَّةَ. Ik weet dat ik Arabisch kan studeren.

جولة في دمشق

سافر عدد من الطلاب الفرنسيين إلى سوريا في شهر أيلول من السنة الماضية لدراسة الثقافة العربية في المعهد الفرنسي للدراسات العربية بدمشق¹⁵³. وصلوا إلى سوريا قبل ٣ أسابيع من¹⁵⁴ بداية السنة الدراسية لأنهم أرادوا أن يزوروا بعض المدن السورية الهامة كحلب¹⁵⁵ وحمص¹⁵⁶ وحمّة¹⁵⁷ واللاذقية¹⁵⁸ وتدمر¹⁵⁹.

وبعد إقامة ممتعة في تلك المدن شاهدوا أثناءها الآثار التاريخية والأبنية الإسلامية الرائعة، عادوا إلى دمشق في ٨ / ١٠، يعني قبل بداية الدروس بأربعة أيام.

وفي الصباح بعد عودتهم انطلقوا للقيام بجولة في سوق الحميدية وهي سوق طويلة يبيع فيها التجار كل شيء تقريبا. ثم زاروا مركز العاصمة حيث أعجبهم الجامع الأموي¹⁶⁰ ومراكز الصوفية¹⁶¹ ومتحف دمشق الغني بتحف يعود تاريخها إلى العصور المختلفة.

وفي يوم الأحد قرر عدة طلاب أن يزوروا العوطة¹⁶² المشهورة في العالم العربي بجمالها، وهي بساتين خصبة واسعة جدا تقع في ضواحي المدينة ويزرع فيها الفلاحون الفواكه اللذيذة كالخوخ والمشمش والتفاح والعب

¹⁵³ - Het Institut Français d'Etudes Arabes de Damas (IFEAD) organiseert zomerstages en jaarstages Arabisch ten behoeve van Franse, Belgische en Nederlandse studenten en onderzoekers.

¹⁵⁴ - ... قبل = een week voor... of قبل أسبوع من... -

¹⁵⁵ - حلب : Aleppo, gelegen in het noorden, is de 2de grootste stad van Syrië. Sinds de Romeinse overheersing is Aleppo steeds een belangrijk handelscentrum geweest. De stad kent een belangrijke christelijke bevolkingsminderheid en is vooral bekend om haar citadel, overdekte soeks, museum en karavanserai's.

¹⁵⁶ - حمص : Homs, industriestad (o.a. petroleumraffinaderijen) gelegen in de vallei van de Orontes in centraal-Syrië, dichtbij de grens met Libanon. Op cultuurhistorisch vlak is zij vooral bekend om de moskee van Khālid ibn al-Walīd.

¹⁵⁷ - حمّة : Hama, gelegen in centraal-Syrië aan de Orontes, is beroemd om haar prachtige noria's (waterwielen). De stad is een van de meest conservatieve in Syrië en kwam op bloedige wijze in het nieuws in 1982 toen bij de onderdrukking van een opstand o.l.v. de Muslimbroeders naar schatting 10 à 20.000 doden vielen.

¹⁵⁸ - اللاذقية : Lattaquieh is de belangrijkste haven van Syrië en ligt aan de Middellandse-Zeekust.

¹⁵⁹ - تدمر : Tadmur, oasestad in de Syrische woestijn, gelegen halfweg de Middellandse Zee en de Eufraat. Onder haar vroegere naam Palmyra behoort het tot de belangrijkste historische sites ter wereld: kleitabletten vermelden het bestaan van de stad reeds in het 2de millennium voor onze tijdrekening. Gelegen op de handelsroute van de Middellandse Zee naar het Verre Oosten was het vooral ten tijde van de Romeinse overheersing een bloeiende handelsstad.

¹⁶⁰ - De Soek al-Hamidiyya loopt uit op de Omayyadenmoskee. De Omayyadenmoskee is een van de belangrijkste moskeeën in de Arabische wereld. Zij werd opgericht onder de Omayyadenkalief al-Walīd (705-715) op de grondvesten van de Johannes de Doper-kerk.

¹⁶¹ - الصوفيّة = soefisme: verzamelnaam voor verschillende mystieke stromingen binnen de islam.

¹⁶² - Damascus en de vruchtbare Ghuta-vlakte vormen één grote oase binnen een gebied dat anders voor bewoning nauwelijks geschikt is.

الخ. أما بعض الطالبات فخفن أن يشعرن بتعب شديد في يوم الاثنين عند بداية الدروس فلذلك ركبنا تاكسي نقلتهن إلى نهر بَرْدَى¹⁶³ حيث تناولن الغداء واسترحن من تعب الزيارات الكثيرة. وفي العاشرة مساء عاد الجميع إلى غرفهم ليناموا لأنه كان عليهم في اليوم التالي أن يقوموا مبكرين من النوم¹⁶⁴ للذهاب إلى دروسهم.

في مكتب البريد

- فيرلة: ٥ طوابع جوية لبلجيكا من فضلك.
- الموظف: طوابع جوية لرسالة أم لبطاقة مصورة¹⁶⁵ يا آنسة؟
- فيرلة: لرسالة، وكذلك طابع عادي¹⁶⁶ لبطاقة مصورة للقاهرة.
- الموظف: تفضلي، ها هي الطوابع.
- فيرلة: كم ثمنها من فضلك؟
- الموظف: ٩ ليرات من فضلك.
- فيرلة: هل أقدر أن أبعث من هنا رسالة إلكترونية¹⁶⁷؟
- الموظف: لا، يا آنسة، أنصحك بأن تذهبي إلى مقهى الإنترنت. ستجدينه في نهاية الشارع الرئيسي.
- فيرلة: هل يمكنني الاتصال هاتفياً بالخارج من هنا؟
- الموظف: لا، للاتصال هاتفياً بالخارج يجب عليك الذهاب إلى دائرة الهاتف، وهي على مسافة كيلومتر من هنا.
- فيرلة: هل تعرف أين يمكنني أن أصرف اليورو؟
- الموظف: في المصرف، وهو يقع إلى جانب مقهى الإنترنت.
- فيرلة: شكراً لك يا سيدي على هذه المعلومات.
- الموظف: لا شكر على واجب يا آنسة، مع السلامة.

---

¹⁶³ - De Barada ontspringt in het Anti-Libanongebirge en bevoeit Damascus en — via een netwerk van irrigatiekanalen — de Ghuta-oase. De vallei van de Barada is op vrije dagen een geliefkoosd toevlucht- en picknickoord voor de inwoners van Damascus.

¹⁶⁴ - النوم = opstaan (na het slapen)

¹⁶⁵ - بطاقة مصورة = prentbriefkaart, ansichtkaart

¹⁶⁶ - عاديّ (nisba-naamwoord van عادة) = gewoon, normaal

¹⁶⁷ - [رسالة إلكترونية = een e-mail sturen](#)

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervoegingsoefening (CD 3 – 6)

Pas de modelzinnen aan in functie van de nieuw opgegeven onderwerpen.

a) modelzin: خاف أن يقطع الشارع

٥. أنا
٦. بناتها

٣. أنا وأختي
٤. أنتِ وأولادك

١. سكان الحيّ
٢. أمي

b) modelzin: هل يبيع ذلك بثماني ليرات ؟

٥. أنتِ
٦. أنتم

٣. الصيادلة
٤. الفلاحات

١. الأنسة مريم
٢. أنتِ

c) modelzin: لم يقيم بجولة في ضواحي المدينة

٥. أنتِ
٦. أولئك السائحات

٣. ضيفتي
٤. رجال الأعمال

١. أنا وأختي
٢. أنا

d) modelzin: هل أراد أن ينام قليلا بعد عودته ؟

٥. أنتِ
٦. هؤلاء السيدات

٣. أنتنّ
٤. الأنسة سعاد

١. المرافقون
٢. أنتِ

Oefening 2: Vraag- en antwoordoefening (CD 3 – 7)

a) Beantwoord elke vraag bondig d.m.v. ... بل ... لن en gebruik daarbij volgende zinsdelen.

Vb.: الخوخ

٥. مشغول
٦. رقم ١٠

٣. البستان
٤. للمرة الثانية

١. أيّار
٢. التاكسي

b) Beantwoord elke vraag op dezelfde manier d.m.v. ... بل ... لم.

Vb.: الوطني

٥. السادسة والرّبع
٦. المطر

٣. دائرة الهاتف
٤. العاشرة تقريبا

١. المشمش
٢. أبنية أخرى

Oefening 3: Invuloefening (mondeling)

Gebruik een hol werkwoord om in volgende zinnen een gebod of verbod uit te drukken.

١. سي له "أهلا وسهلا" عند وصوله !
٢. ليست هذه التفاحات طازجة؛ بها بثمان مقبول¹⁶⁸ !
٣. حوا الجامع الأمويّ أثناء إقامتكم في دمشق !

- ٤ . لطيفا عندما يزورنا ذلك المغني المشهور !
- ٥ . لا ي من الفحص الطبي !
- ٦ . لست مريضة الآن، لا ي حتى الظهر !
- ٧ . على كل حال، لا - هذه التحف للسواح الأجانب !
- ٨ . لا و أثناء درس اللغة العربية !

Oefening 4: Vraag- en antwoordoefening (mondeling)

Bedenk een antwoord op volgende vragen en gebruik daarbij de zinsdelen tussen haakjes.

- ١ . متى يمكنك أن تعودى بنا إلى المصرف ؟ (١٠ دقائق)
- ٢ . ماذا أرادت الأنسات الموجودات أمام الشباك ؟ (حصل على معلومات)
- ٣ . ألم تشعر بتعب¹⁶⁹ شديد عندما عدت من جولتك في الجبال ؟ (جوع شديد)
- ٤ . هل يعود تاريخ هذه التحف إلى عصر الدولة الأموية ؟ (القرن الهجري الثالث)
- ٥ . لمن أردتم أن تبعثوا ببطاقة مصورة ؟ (كل واحد¹⁷⁰ من مدرسينا)
- ٦ . أين يمكنني الاتصال هاتفيا بالخارج ؟ (الشباك رقم ٨)
- ٧ . ماذا يمكنكم أن تزرعوا في هذه الأراضي الخصبية ؟ (كل نوع من الفواكه)
- ٨ . ماذا فعلتم بعد أن تحولتم ساعات طويلة¹⁷¹ في الحقول ؟ (استراح)
- ٩ . هل تقع أبنية الجامعة بعيدا عن هنا ؟ (على مسافة ٥ كم)
- ١٠ . هل ستعود الطبييات من رحلتهم الدراسية في أيلول ؟ (قبل تشرين الأول)

Oefening 5: (CD 3 – 8)

Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis, vertaal en beantwoord volgende vragen.

- ١ . متى سافر الطلاب إلى سوريا ؟
- ٢ . لماذا سافروا إلى هناك ؟
- ٣ . متى وصلوا إلى سوريا ؟
- ٤ . إلى أين سافروا قبل بداية الدروس ؟
- ٥ . متى عادوا إلى العاصمة ؟
- ٦ . أين تحولوا في اليوم بعد عودتهم ؟
- ٧ . ما هي سوق الحميدية ؟
- ٨ . ماذا أعجبهم أثناء زيارتهم للمدينة ؟
- ٩ . ما هي الغوطة ؟
- ١٠ . ماذا يزرع الفلاحون في تلك البساتين ؟
- ١١ . لماذا لم تزر بعض الطالبات الغوطة ؟
- ١٢ . ماذا فعلن في ذلك اليوم ؟
- ١٣ . لماذا ذهب الطلاب مبكرين إلى غرفهم ؟

¹⁶⁹ = moe zijn = شعر بتعب -

¹⁷⁰ = ieder afzonderlijk = كل واحد -

¹⁷¹ = urenlang (bijw.) = ساعاتٍ طويلة -

Oefening 6: (CD 3 – 9)

Lees basistekst 2 na voorbereiding thuis, geef de vertaling en maak volgende invuloefening.

إن فيرلة آنسة بلجيكية أرادت أن - ببعض الرسائل إلى بلجيكا بال - لكن - اللازمة لم تكن عندها.
بعد لها إلى مكتب البريد وقفت أمام - الخاص بالطوابع حيث - من الموظف - طوابع جوية لرسالة وطابعا -
لبطاقة مصورة للقاهرة.
بعد أن - لها الموظف الطوابع قال لها إنه لها أن تبعث - إلى بروكسيل من مكتب البريد فلذلك لها
بالذهاب إلى الشباك - ٦ .
ثم ه فيرلة أين يمكنها ال هاتفيا بالخارج و- نقودها. قال لها إنه عليها أن تذهب إلى - الهاتف. أما المصرف
فقال إنه يقع - دائرة الهاتف، يعني على مسافة - كم من هناك.
قبل أن - فيرلة المكتب - الموظف على كل - المفيدة.

Oefening 7: Syntactische oefening (mondeling)

Combineer volgende onafhankelijke zinnen tot een hoofdzin + relatiefzin.

Vb.:

- لنا صديق مغربي.
يعمل أخو صديقنا في الميناء.
← لنا صديق مغربي يعمل أخوه في الميناء.
١. هذه رسالة إلكترونية.
وصلتنا هذه الرسالة الإلكترونية قبل ٥ دقائق.
  ٢. قام الرئيس أمس الأول باقتراح آخر.
وافق أعضاء الحكومة كلهم على الاقتراح.
  ٣. تقع في الشارع الرئيسي مصارف معروفة.
نصحنا خليل بأن نصرف نقودنا في تلك المصارف.
  ٤. ما رأيكم في أن نبحث عن دائرة حكومية¹⁷² ؟
يمكننا أن نحصل على المعلومات اللازمة في الدائرة الحكومية.
  ٥. تابعوا سفرهم بعد إقامة مريحة على شاطئ البحر الأبيض.
استراحوا من التعب الشديد خلال إقامتهم.
  ٦. وصلتني في الأسابيع الماضية أكثر من ١٠ رسائل من تلاميذ قدماء.
غادر التلاميذ القدماء بلدنا للحصول على شهادة جامعية في الخارج.

٧. الدار البيضاء¹⁷³ مدينة صناعية عصرية¹⁷⁴.
يسكن الآن في الدار البيضاء أسر فلاحة¹⁷⁵ كثيرة.
هاجرت الأسر من جبال الأطلس¹⁷⁶ للبحث عن عمل.
٨. قمنا بزيارة لعدة متاحف.
أعجبنا في المتاحف جمال كثير من التحف.
تعود بعض التحف إلى عهد الدولة الأموية والبعض الآخر إلى العصور التالية.

Oefening 8: Vertaal naar het Arabisch (schriftelijk)

1. Is dat een e-mail die je hebt verstuurd ?
2. Moeten jullie niet naar de bank terugkeren om jullie ponden te wisselen ?
3. Mijn dierbare Su'ād, wat is je mening over de oorzaak van deze ziekte ?
4. De gebouwen van de Faculteit Landbouwwetenschappen liggen op ongeveer 6 km van het Museum van Schone Kunsten.
5. Ze raden zakenlui aan eerst en vooral contact op te nemen met de afdeling (speciaal) voor het wisselen van vreemde munten.
6. Alhoewel het gedurende het weekend voortdurend heeft geregend, hebben mijn zussen vorige zaterdag een leuke wandeling gemaakt.
7. De rector zal het komende maandag te (= zeer) druk hebben met het ontvangen van buitenlandse professoren. Daarom heeft hij jullie volgende data voorgesteld om een andere afspraak te maken.
8. Ze hebben vier weken geleden een e-mail verstuurd waarin ze zeggen dat ze na een aangename vliegreis in Sana'a zijn aangekomen, maar sindsdien hebben we geen nieuws van hen ontvangen.
9. Toen we in de omgeving wandelden merkten we dat ten noorden van (= شمال) de stad een groot aantal privé-tuinen liggen en dat de inwoners er verschillende soorten fruit telen, zoals sinaasappelen, abrikozen, pruimen, enz.

---

¹⁷³ - الدار البيضاء = Casablanca

¹⁷⁴ - عصريّ = modern, eigentijds

¹⁷⁵ - أسرة فلاحة = landbouwersgezin

¹⁷⁶ - Het Atlasgebergte is het centraal bergmassief in Marokko, met uitlopers naar het Z.W. en N.O., dat zich uitstrekt tot in Algerije.

10. Op 10 november laatstleden zijn enkele economen gespecialiseerd in de economie van de derdewereldlanden naar Alexandrië vertrokken, waar ze een internationale conferentie moesten bijwonen met als thema (= waarvan het thema is...) de problemen van het maritiem transport tussen de Middellandse-Zeehavens en die (= de havens) aan de Noordzee.

Bij die gelegenheid wilden sommigen van hen een toeristisch bezoek brengen aan de stad Luxor, terwijl de anderen beslisten naar Kaïro te reizen. Tijdens hun verblijf daar bewonderden ze (= beviel hen) in het bijzonder de schoonheid van heel wat historische bezienswaardigheden, o.a. de piramiden uit de tijd van de farao's (= de faraonische piramiden).

WOORDENSCHAT

لا/لم/لن... أبداً	nooit	رَخِيص	goedkoop
أَحَد (م: إِحْدَى)	één/iemand (van)	زَبُون/زَبَائِنُ	klant
... فِي مُؤَخَّرَةٍ...	achteraan...	زَهْر/زَهْرَات أَوْ زُهْور	bloemen (coll.)
مُتَأَخِّر/ون	(te) laat	زَائِر/زَوَار	bezoeker
أَوْ	of	زَيْت	olie
بِقَال/ون	kruidenier	زَيْتُون	olijven; olijfbomen (coll.)
مَبْلَغ/مَبَالِغُ	bedrag	سِلْعَة/سِلَع	artikel (Mv. koopwaar)
مَبْنَى/مَبَانٍ	gebouw	سَاحَة/ات	plein, open ruimte
جَمْعُوع	totaal, som	مُسَاوَمَة (عَلَى)	afdingen (op) (V.N.)
جَنُوب	zuiden	سِيَجَارَة/سَجَائِرُ	sigaret
مُحَدَّد	vast(gesteld), bepaald	شَرِيْطَة/أَشْرَاطَة	tape, band
حَسَب	volgens (+ gen.)	عَرَضَ - عَرَضاً (هـ عَلَى)	(iets) tonen (aan)
تَحْضِير	(voor)bereiding (V.N.)	عُلبَة/عُلب	doosje, pakje
حَفْلَة/ات	feest(elijke bijeenkomst)	غَالٍ	duur
حَلَوِيَّات (ج)	gebakjes, snoep	قَدَّمَ (هـ ل/إِلَى)	II (iets) aanbieden (aan)
حَيَاة	leven	قَرْيَة/قَرْي	dorp
خُبْز	brood	لَيْمُون	citroenen (coll.)
خَضْرَوَات (ج)	groenten	مَرَحَ - مَرَحاً	een grapje maken
دَعْوَة/دَعَوَات	uitnodiging	مُوسِيقَى (م)	muziek
دَفَعَ - دَفَعاً (لـ هـ)	(iemand iets) betalen	مُمْتَاز	prima, uitstekend
دَائِماً	altijd	هَدِيَّة/هَدَايَا	geschenk
دِينَار/دِنَانِيرُ	dinar*	مِيلَاد/مَوَالِيدُ	geboorte
رَتَّب	II (rang)schikken, ordenen	يَوْمَ الحَمِيس	donderdag

* De term *dinar* is ontleend aan het Latijnse *denarius*. De *dinar* is de nationale munt van Algerije, Tunesië, Lybië, Jordanië, Irak, Koeweit en Bahrein.

GRAMMATICA

14.1. 'Iemand; één van...' = وَاحِدٌ of ... مِنْ أَحَدٍ

Het substantief أَحَدٌ, Vr. إِحْدَى komt voor in verschillende constructies:

A. In een *'idāfa*-constructie of met een persoonsuffix = 'een/iemand van...'

سَأَزُورُ أَحَدَهُمْ/إِحْدَاهُنَّ غَدًا.	Ik zal morgen iemand van hen bezoeken.
زُرْتُ أَحَدَ هَذِهِ الْمَسَاجِدِ.	Ik heb een van deze moskeeën bezocht.
تَدْرُسُ إِحْدَى أَخَوَاتِي اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ.	Een van mijn zussen studeert Arabisch.

B. In combinatie met een negatie = 'niemand'

لَا أَعْرِفُ أَحَدًا فِي هَذِهِ الشَّرِكَةِ.	Ik ken niemand in dit bedrijf.
لَمْ يَحْضُرْ أَحَدٌ الْاجْتِمَاعَ.	Niemand heeft de vergadering bijgewoond.

C. Onafhankelijk in een vragende zin = 'iemand'

هَلْ أَحَدٌ أَحَدَ كُتُبِي؟	Heeft iemand mijn boeken genomen ?
-----------------------------	------------------------------------

Naast de constructie met أَحَدٌ/إِحْدَى gebruikt men ook وَاحِدٌ (ة) مِنْ ... = 'een/iemand van...'

سَأَزُورُ وَاحِدًا مِنْهُمْ // وَاحِدَةً مِنْهُنَّ غَدًا.	Ik zal morgen iemand van hen bezoeken.
زُرْتُ وَاحِدًا مِنْ هَذِهِ الْمَسَاجِدِ.	Ik heb een van deze moskeeën bezocht.
تَدْرُسُ وَاحِدَةً مِنْ أَخَوَاتِي اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ.	Een van mijn zussen studeert Arabisch.

Wanneer وَاحِدٌ (ة) مِنْ ... in een negatieve zin gebruikt wordt, bestaat in het MSA meerduidigheid !

De context moet dan duidelijk maken of "niet één..." dan wel "één... niet..." bedoeld wordt.

لَنْ أَزُورَ وَاحِدًا مِنْهُمْ // وَاحِدَةً مِنْهُنَّ.	Ik zal niet één van hen bezoeken.
	Ik zal één van hen niet bezoeken.
لَمْ أَزُرْ وَاحِدًا مِنَ الْمَسَاجِدِ.	Ik heb niet één van de moskeeën bezocht.
	Ik heb een van de moskeeën niet bezocht.
لَا تَدْرُسُ وَاحِدَةً مِنْ أَخَوَاتِي اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ.	Niet één van mijn zussen studeert Arabisch.
	Een van mijn zussen studeert geen Arabisch.

14.2. 'Welk; om het even welk' = أَيُّ

Het naamwoord أَيُّ, Vr. أَيَّةٌ komt voor in verschillende constructies. Overeenkomst in genus met het zinsdeel waarnaar het verwijst is daarbij niet verplicht.

أَيُّ, Vr. أَيَّةٌ kan in elk van beide onderstaande constructies in 2 varianten voorkomen:

- in een 'idāfa-constructie met een onbepaald substantief;
- onafhankelijk in de constructie ... من أَيُّ, gevolgd door een persoonsuffix of een bepaald substantief in het meervoud.

A. In een vraagzin: 'welk(e); wie van ...'

فِي أَيُّ/أَيَّةٍ سَاعَةٍ؟	om hoe laat ?
أَيُّ/أَيَّةٍ مُدُنٍ زُرْتَهُ؟	Welke steden heb je bezocht ?
أَيُّ مِنْكُمْ يَنْقُلُنِي إِلَى الْمِحْطَةِ؟	Wie van jullie voert me naar het station ?
أَيُّاً مِنَ النَّاسِ الْمَوْجُودِينَ هُنَاكَ تَعْرِفُ؟	Wie van de mensen daar ken je ?

B. In een mededelende zin: 'welk(e) ook, om het even welk(e)'

عَلَى أَيِّ حَالٍ	in ieder geval; alleszins
إِسْأَلْ أَيُّاً/أَيَّةً مِنْهُمْ/مِنْهُنَّ.	Vraag het aan om het even wie van hen.

14.3. 'Geen; niemand; niets; nooit'

A. Het begrip 'geen' wordt uitgedrukt door een onbepaald substantief in een negatieve zin.

لَيْسَ مَعِيَ كِتَابٌ. Ik heb geen boek bij me.

Om meer nadruk te leggen gebruikt men hetzij het adjectief واحدٍ, hetzij أَيُّ.

لَيْسَ مَعِيَ كِتَابٌ وَاحِدٌ. Ik heb niet één boek bij me.

of: لَيْسَ مَعِيَ أَيُّ كِتَابٍ.

of: لَيْسَ مَعِيَ أَيُّ مِنَ الْكُتُبِ.

B. De begrippen 'niemand', 'niets' en 'nooit' worden respectievelijk uitgedrukt door أحدٌ, شيءٌ en أبداً binnen een negatieve zin.

لَمْ يَكُنْ هُنَاكَ أَحَدٌ. Er was niemand.

لَمْ أَطْلُبْ شَيْئاً. Ik heb niets besteld.

لَنْ أَدْرَسَ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ أَبَداً. Ik zal nooit Arabisch studeren.

C. لا + een substantief in de accusatief (zonder lidwoord en zonder nunatie) drukt een zgn. absolute negatie uit. Het wordt vooral gebruikt in vaste uitdrukkingen.

لا أَحَدَ هُنَا.	Hier is niemand.
لا شَيْءَ مَعِي.	Ik heb niets bij me.
لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ.	Er is geen godheid behalve God en Mohammed is de gezant van God.
لا شَكَّ فِي (أَنَّ)...	Er is geen twijfel over (dat)...

Let op: لا wordt ook gebruikt om een vorige negatie te herhalen, zoals in:

لَمْ أَشْرَبِ الْقَهْوَةَ وَلَا الشَّايَ. Ik heb koffie noch thee gedronken.

14.4. Onverbuigbare naamwoorden (الاسم المَبْنِي)

Een onverbuigbaar naamwoord herkent men door de uitgang *-/an/*. In de hypothetische vorm herkent men de laatste stamletter */w/* of */y/*, voorafgegaan door een korte */a/-*klinker. Onder invloed van de klankwetten treden klinkerwijzigingen op, zodat de reële vorm uiterlijk niet het minste naamvalsonderscheid vertoont.

Onverbuigbare naamwoorden komen voor:

- in het enkelvoud: عَصَاً، مَبْنِي، مَقْهِي (= een stok)

- in het meervoud: قُرَى

Wanneer de laatste stamletter een *ي* is, eindigt het naamwoord steeds op *ى*, bv. مَبْنِي (stam بني). Deze *ى* wijzigt nochtans in *ا* bij toevoeging van een suffix, bv. مَبْنَاهُمْ = 'hun gebouw'.

Wanneer de laatste stamletter een *و* is en het woord geen andere letters bevat dan de stamletters, is de laatste letter een *ا*, bv. عَصَا (stam عَصُو).

Wanneer de laatste stamletter een *و* is en het woord nog een andere letter bevat dan de stamletters, dan wordt de *و* behandeld als een *ي*, zodat het naamwoord geschreven wordt met een *ى* als laatste letter, bv. مَقْهِي (stam قَهْوِي).

	Bepaald		Onbepaald	
	Klankwetten	Reëel	Klankwetten	Reëel
N.	* <i>al-mabnayu</i> → <i>al-mabnā</i>	المَبْنِي	* <i>mabnayu</i> → * <i>mabnān</i> → <i>mabnan</i>	مَبْنِي
G.	* <i>al-mabnayi</i> → <i>al-mabnā</i>	المَبْنِي	* <i>mabnayin</i> → * <i>mabnān</i> → <i>mabnan</i>	مَبْنِي
A.	* <i>al-mabnaya</i> → <i>al-mabnā</i>	المَبْنِي	* <i>mabnayan</i> → * <i>mabnān</i> → <i>mabnan</i>	مَبْنِي

N.	* <i>al-'aṣawu</i> → <i>al-'aṣā</i>	العَصَا	* <i>'aṣawun</i> → * <i>'aṣān</i> → <i>'aṣan</i>	عَصَاً
G.	* <i>al-'aṣawi</i> → <i>al-'aṣā</i>	العَصَا	* <i>'aṣawin</i> → * <i>'aṣān</i> → <i>'aṣan</i>	عَصَاً
A.	* <i>al-'aṣawa</i> → <i>al-'aṣā</i>	العَصَا	* <i>'aṣawan</i> → * <i>'aṣān</i> → <i>'aṣan</i>	عَصَاً

N.	* <i>al-maḡhayu</i> → <i>al-maḡhā</i>	المُغْهَى	* <i>maḡhayun</i> → * <i>maḡhān</i> → <i>maḡhan</i>	مُغْهَىً
G.	* <i>al-maḡhayi</i> → <i>al-maḡhā</i>	المُغْهَى	* <i>maḡhayin</i> → * <i>maḡhān</i> → <i>maḡhan</i>	مُغْهَىً
A.	* <i>al-maḡhaya</i> → <i>al-maḡhā</i>	المُغْهَى	* <i>maḡhayan</i> → * <i>maḡhān</i> → <i>maḡhan</i>	مُغْهَىً

14.5. Defectieve naamwoorden (الاسم المنقوص)

Een defectief naamwoord herkent men door de uitgang *-in/* in de noemvorm. In de hypothetische vorm vindt men de derde stamletter */w/* of */y/* terug, voorafgegaan door een korte */i/*-klinker. Onder invloed van enkele klinkerwijzigingen is het naamvalsonderscheid tussen nominatief en genitief echter niet zichtbaar.

Defectieve naamwoorden komen voor:

- in het enkelvoud, bv.: ماضٍ، مُعَرِّ، غَالٍ، ثَمَانٍ، تَالٍ، ثَانٍ
- in het meervoud, bv.: أَرْضٍ، مَبَانٍ، ضَوَاحٍ، مَقَاهٍ

Naamwoorden waarvan het enkelvoud defectief is, vertonen bij de verbuiging in enkelvoud en meervoud geen afwijkingen van de klankwetten.

		Mannelijk		Vrouwelijk	
		Klankwetten	Reëel	Klankwetten	Reëel
N.		* <i>muḡanniyun</i> → * <i>muḡannīn</i> → <i>muḡannin</i>	مُغَنَّيٍ	<i>muḡanniyatun</i>	مُغَنَّيَةٌ
E. onbep.	G.	* <i>muḡanniyin</i> → * <i>muḡannīn</i> → <i>muḡannin</i>	مُغَنَّيٍ	<i>muḡanniyatin</i>	مُغَنَّيَةٍ
A.		<i>muḡanniyān</i>	مُغَنَّيَاً	<i>muḡanniyatan</i>	مُغَنَّيَةً

N.		* <i>al-muḡanniyu</i> → <i>al-muḡannī</i>	المُغَنَّيِ	<i>al-muḡanniyatu</i>	المُغَنَّيَةُ
E. bep.	G.	* <i>al-muḡanniyi</i> → <i>al-muḡannī</i>	المُغَنَّيِ	<i>al-muḡanniyati</i>	المُغَنَّيَةِ
A.		<i>al-muḡanniya</i>	المُغَنَّيِ	<i>al-muḡanniyata</i>	المُغَنَّيَةَ

Mv.	N.	* <i>muğanniyūna</i> → <i>muğannūna</i>	مُعَنَّونَ	<i>muğanniyātun</i>	مُعَنَّيَاتٌ
	G./A.	* <i>muğanniyīna</i> → <i>muğannīna</i>	مُعَنَّيْنَ	<i>muğanniyātin</i>	مُعَنَّيَاتٍ

Let op: Naamwoorden waarvan het meervoud defectief is, vertonen een afwijking in de verbuiging: in de accusatief onbepaald zijn ze diptoot, in de nominatief en de genitief onbepaald gedragen ze zich als triptoot.

	Bepaald		Onbepaald	
N.	* <i>al-mabāniyu</i> → <i>al-mabānī</i>	المِبَانِي	* <i>mabāniyun</i> → * <i>mabānīn</i> → <i>mabānin</i>	مِبَانٍ
G.	* <i>al-mabāniyi</i> → <i>al-mabānī</i>	المِبَانِي	* <i>mabāniyin</i> → * <i>mabānīn</i> → <i>mabānin</i>	مِبَانٍ
A.	<i>al-mabāniya</i>	المِبَانِي	<i>mabāniya</i>	مِبَانِي

14.6. De constructies كان + persoonsvorm

14.6.1. Duur, herhaling, gewoonte: كان يُفَعِّلُ

De constructie كان يُفَعِّلُ — d.i. كان gevolgd door een persoonsvorm in de *muḍāri'*-indicatief — wordt dikwijls gebruikt om een handeling in het verleden weer te geven die een zekere duur, herhaling of gewoonte inhoudt.

Indien mogelijk staat het onderwerp tussen beide persoonsvormen in!

Opm.1: Strikte regels om te weten wanneer de *māḍī* dan wel de constructie كان يُفَعِّلُ moet gebruikt worden bestaan nauwelijks. Het is in het Modern Arabisch niet ongebruikelijk dat beide constructies als stilistische varianten door elkaar gebruikt worden.

Vergelijk volgende voorbeelden:

نَمْتُ جَيِّدًا.

Ik heb goed geslapen.

دَرَسْنَا الْعَرَبِيَّةَ.

We hebben Arabisch gestudeerd.

maar:

كَانَ أَبِي يَنَامُ يَوْمِيًّا لِمُدَّةِ ٨ سَاعَاتٍ.

Mijn vader sliep dagelijks 8 uur.

كَانَتْ أَخَوَاتِي يَدْرُسْنَ الْعَرَبِيَّةَ لِمُدَّةِ ٦ سَنَوَاتٍ.

Mijn zussen hebben 6 jaar Arabisch gestudeerd.

قُلْتُ إِنَّهُ كَانَ يَنَامُ يَوْمِيًّا لِمُدَّةِ ٨ سَاعَاتٍ.

Ik zei dat hij dagelijks 8 uur sliep.

قُلْتُ إِنَّ أَبِي كَانَ يَنَامُ يَوْمِيًّا لِمُدَّةِ ٨ سَاعَاتٍ.

Ik zei dat mijn vader dagelijks 8 uur sliep.

14.6.2. Voltooid verleden tijd: كَانَ (قَدْ) فَعَلَ

De constructie كَانَ (قَدْ) فَعَلَ — d.i. كَانَ gevolgd door een persoonsvorm in de *māḍī* — stemt ongeveer overeen met een voltooid verleden tijd in het Nederlands. De constructie geeft aan dat een actie of gebeurtenis in het verleden duidelijk afgesloten is in relatie tot een andere actie of gebeurtenis.

كَتَبَ سَمِيرٌ رِسَالَةً عِنْدَمَا شَاهَدْتُهُ.

Samir schreef een brief toen ik hem zag.

maar:

كَانَ سَمِيرٌ (قَدْ) كَتَبَ رِسَالَةً عِنْدَمَا شَاهَدْتُهُ.

Samir had een brief geschreven toen ik hem zag.

14.6.3. Voltooid toekomstige tijd: يَكُونُ (قَدْ) فَعَلَ

De constructie يَكُونُ (قَدْ) فَعَلَ stemt ongeveer overeen met een voltooid toekomstige tijd in het Nederlands. Zij drukt uit dat een actie of gebeurtenis in de toekomst reeds voltooid zal zijn op het ogenblik dat een andere actie of gebeurtenis plaatsgrijpt.

سَنَدْرُسُ الْعَرَبِيَّةَ عِنْدَمَا تَصِلُ.

We zullen Arabisch studeren wanneer je komt.

maar:

نَكُونُ (قَدْ) دَرَسْنَا الْعَرَبِيَّةَ عِنْدَمَا تَصِلُ.

We zullen Arabisch gestudeerd hebben wanneer je komt.

Let op:

Vóór een *māḍī* kan het partikel قَدْ gebruikt worden zonder dat het iets wijzigt aan de betekenis van de zin: het benadrukt enkel de verleden tijd.

Vóór een *mudāri'*-indicatief drukt قَدْ echter de twijfel uit of de waarschijnlijkheid van een gebeurtenis in heden of toekomst.

قَدْ أَدْرُسُ الْعَرَبِيَّةَ فِي السَّنَةِ الْقَادِمَةِ.

Misschien studeer ik volgend jaar Arabisch.

قَدْ تَكُونُ مَعَهُ أَدْوِيَةٌ.

Misschien heeft hij geneesmiddelen bij zich.

إلى سوق الخميس

كان حُسَيْنٌ قد قرر القيام بحفلة عشاء¹⁷⁷ بمناسبة عيد ميلاده¹⁷⁸، فأرسل دعوة إلى أصدقائه لحضور الحفلة في بيته.

قام حسين من نومه في يوم الخميس مبكرا وانطلق مع أحد أبنائه إلى السوق في السابعة والنصف لكي لا يصل إلى هناك متأخراً.

وسوق الخميس هي سوق شعبية مشهورة جدا في مدينتنا وليس هناك أحد لا يعرفها أو لم يزرها مرة أو أكثر في حياته. يحضر إليها الفلاحون بخضرواتهم من قراهم المختلفة ويعرضونها للبيع¹⁷⁹ في ساحة واسعة تقع بين المباني القديمة في جنوب المدينة. هي سوق يبيع فيها التجار السلع المتنوعة، من الخضروات والفواكه والخبز الطازج واللحوم، إلى الزهر والأشرطة الموسيقية¹⁸⁰ الشعبية. ويمكن لزائر الأسواق الشعبية أحيانا أن يسمع المساومة على الثمن بين التجار والزبائن.

وصل حسين إلى السوق وأخذ منها معه الخضروات واللحوم والأشربة والحلويات اللازمة فعاد إلى بيته، ثم بدأت زوجته هيفاء بتحضير طعام العشاء لليوم التالي.

وفي صباح يوم الجمعة رتبت إحدى بنات حسين الطاولة بينما تابعت الأم تحضير أطباق الحفلة المختلفة. وفي المساء وصل الضيوف حسب الموعد¹⁸¹، في السابعة تقريبا، إلى بيته، حيث رحب بهم حسين. وبعد أن قدم الضيوف هداياهم لحسين، بدأت الحفلة في الساعة الثامنة !

عند البقال

عُمر: ١٠ برتقالات و ٧ ليمونات من فضلك!

البقال: تفضل. شيء آخر؟

عمر: هل عندك زيت زيتون؟

البقال: طبعاً، عندي زيت ممتاز لكنه ليس رخيصاً؛ الزجاجاة بأربعة دنانير.

عمر: بأربعة دنانير للآخرين، ولي بثلاثة!

البقال: هل تمزح؟! لا مساومة هنا أبداً لأن أثماننا محددة: المساومة في سوق الخميس!

¹⁷⁷ diner = حفلة عشاء -

¹⁷⁸ verjaardag = عيد ميلاد -

¹⁷⁹ te koop aanbieden = عرض للبيع -

¹⁸⁰ muziekcassette = شريط موسيقي -

¹⁸¹ zoals afgesproken, op tijd = حسب الموعد -

- عمر: عفوا يا سيدي. هات على أي حال زجاجة من الزيت وخبزا وعلبة من السجائر.
البقال: تفضل... المجموع ١٠ دنانير.
عمر: تفضل... قد أصبح كل شيء غاليا هذه الأيام! كنا ندفع في الماضي نصف هذا المبلغ لهذه السلع!
البقال: إن الفواكه غالية دائما في الربيع يا سيدي!
عمر: هل تعرف أحدا هنا يبيع الأشرطة الموسيقية؟
البقال: نعم، هناك في مؤخرة تلك الساحة تجد دكانا يبيعون فيه الأشرطة الموسيقية.
عمر: شكرا لك!

OEFENINGEN

Oefening 1: Vraag- en antwoordoefening (CD 3 – 12)

Lees en vertaal basistekst 1 na voorbereiding thuis; beantwoord daarna volgende vragen.

١. لمن أرسل حسين دعوة؟ لماذا؟
٢. متى سيقوم بحفلة العشاء؟
٣. لماذا قام مبكرا من النوم في الخميس؟
٤. أين تقع سوق الخميس؟
٥. هل السوق معروفة في مدينتنا؟ لماذا؟
٦. من يذهب عادة إلى السوق؟
٧. لماذا يذهب الفلاحون إلى السوق؟
٨. أية سلع يبيع التجار فيها؟
٩. ماذا يمكننا أن نسمع أحيانا هناك؟
١٠. ماذا أخذ حسين معه من السوق؟
١١. ماذا فعلت هيفاء بعد عودة حسين؟
١٢. ماذا فعلت إحدى البنات صباح الجمعة؟
١٣. متى وصل الضيوف؟
١٤. متى بدأت حفلة العشاء؟

Oefening 2: Rollenspel (CD 3 – 13)

Studeer basistekst 2 uit het hoofd; breng hem naar voor in rolverdeling met een andere student.

Oefening 3: Vervangingsoefening (mondeling)

Wijzig volgende zinnen door een constructie met أحد/إحدى or أي in te lassen.

- Vb.:
- ← لماذا لن تحضر طالبتك الدرس غدا؟
  - ← لماذا لن تحضر واحدة من طالباتك الدرس غدا؟
  - ← لماذا لن تحضر أية من طالباتك الدرس غدا؟
  - ← لماذا لن تحضر طالبتك أي درس غدا؟

١. أليست معكن بطاقة دخول¹⁸² ؟
٢. لم يبعثوا لنا بدعوة إلى حفلة العشاء.
٣. اقترحت عليهم المواعد التالية لمقابلتهم.
٤. لا تلبسي هذا المعطف لحضور حفلة الاستقبال¹⁸³!
٥. قال لي البقال إن زبونه أراد المساومة على المبلغ.
٦. لاحظتُ أنكم لم تدفعوا ثمن السلع أبداً.
٧. لم يمزج الصحفي عندما سمع الأخبار.
٨. قدم له الزوار هذه الأشرطة الموسيقية بمناسبة عيد ميلاده.

Oefening 4: Vraag- en antwoordoefening (mondeling)

Geef een zinvol antwoord op volgende vragen.

١. أي فواكه تأكل عادة ؟
٢. في أي مدينة/قرية تسكن عائلتك ؟
٣. في أي ساعة قمت من النوم صباح اليوم ؟
٤. في أي ساعة بدأ اليوم درس اللغة العربية ؟
٥. إلى أي بلد ذهبت في عطلة في السنة الماضية ؟
٦. أي بلدان/مدن عربية تأمل أن تزور في حياتك ؟
٧. في أي أشهر يسقط الثلج عندنا ؟
٨. أي معالم تعرف في مدينتنا ؟
٩. أي بلدان تقع في أوربا الجنوبية¹⁸⁴ ؟
١٠. أي وجبات يأكل الناس في العالم العربي ؟
١١. أي معالم يمكن للسائح أن يزورها في القاهرة وضواحيها ؟

Oefening 5: Verbuigingsoefening (mondeling)

Vorm zinnen volgens onderstaand schema en gebruik daarbij de contextuitspraak.

- Vb.: طالب عراقي ← هذا طالب عراقي ← ذهبنا إلى طالب عراقي ← زرتُ طالبا عراقيا
١. مبنى رائع
  ٢. أراضٍ غالية
  ٣. زبون آخر
  ٤. مقاهٍ ممتازة
  ٥. مغنّون أجانب
  ٦. مبانٍ حكومية
  ٧. أخواته العزيزات
  ٨. ضواحيها العصرية
  ٩. مغنّ مصري

¹⁸² - بطاقة دخول : voor heel wat Arabische landen moet bij de grens een zgn. inreisfiche ingevuld worden.

¹⁸³ - حفلة استقبال = receptie

¹⁸⁴ - جنوبيّ = zuiders, zuidelijk

Oefening 6: Verbuigingsoefening (mondeling)

Geef de aangepaste vorm van de woorden die in hun noemvorm tussen haakjes zijn vermeld.

١. يقع جبل الزيتون المشهور في إحدى (ضواح) الشرقية للقدس.
٢. أصبح ثمن علبة من السجائر (غال) جدا في السنوات (ماض).
٣. يمكنكم الاتصال بي في مساء الخميس على أحد (رقم) الهاتف (التال).
٤. في مؤخرة تلك الساحة ستجدين (دكان) لا يبيعون فيها الخضروات بثمان (غال)¹⁸⁵.
٥. إن أمينة وخالد وعابد عزارية (مغن عربي مشهور) يسكنون في أوروبا الغربية.
٦. اقترح أحد (مدير) الشركة أخيراً¹⁸⁶ بناء¹⁸⁷ (مبنى) جديدة في (ضواح) الجنوبية لأن هناك (أراض) ليست (غال).
٧. يحضر بعض (مريض)ي دائما حسب الموعد إلى الفحص الطبي بينما يصل البعض الآخر (متأخر) في معظم الأوقات.
٨. عندما قمنا في الأيام (ماض) بزيارة لبعض (قرية) استرحنا عادة من تعب الرحلة في (مقهى) شعبية حيث كنا نمزح مع السكان.

Oefening 7: Syntactische oefening

a) Beantwoord elke vraag d.m.v. de constructie كان يفعل en gebruik daarbij volgende zinsdelen.
(CD 3 – 10)

Vb.: لمدة ٣ سنوات

١. ٤ مرات في الشهر	٤. دائما الفحص الطبي	٧. يوميا
٢. لمدة ٣ سنوات	٥. دائما	٨. أسبوعيا
٣. لمدة أكثر من شهر	٦. باستمرار في الخميس الماضي	٩. كثيرا

b) Beantwoord elke vraag d.m.v. de constructie كان فعل en gebruik daarbij volgende zinsdelen.
(CD 3 – 11)

Vb.: عند عودتي من المخزن

١. عندما أرسلنا السلع	٤. عند وصولك	٧. عندما استقبلناهم
٢. عندما بدأت الحفلة	٥. عندما وصلت	٨. عندما طلبت ذلك
٣. عندما قمتم من النوم	٦. قبل تحضيرنا الطعام	٩. عند زيارتنا السابقة

¹⁸⁵ - غال = duur (bijw.)

¹⁸⁶ - أخيراً = uiteindelijk, tenslotte

¹⁸⁷ - بناء = hier: bouwen (V.N.)

Oefening 8: Invuloefening (schriftelijk)

Kies het geschikte verbaal naamwoord uit onderstaande lijst.

(بحث، حصول، تحضير، طلب، تعليم، عمل، عودة، اقتراح، قيام، إقامة، انتظار، نوم، وصول، اتصال، وقوف)

١. أنا بحاجة إلى الزيت والليمون لـ السلطة.
٢. ألم يكن في شركتكم أي مهندس أراد - في السعودية ؟
٣. كان عمر قد رتب كل شيء في الخزانة عند سي إلى غرفة الـ.
٤. لـ بالولايات المتحدة يجب عليك - الرقم من عاملة الهاتف¹⁸⁸.
٥. أكون قد بدأت بـ الحلويات عند كـ بالسّمك من سوق الجمعة.
٦. لم آخذ معي بطاقة الطالب اللازمة لـ على تذكرة رخيصة للحفلة الموسيقية¹⁸⁹.
٧. ألم تعد هيفاء بـ من - في السابعة إلا الربع لـ إلى المعهد حسب الموعد ؟
٨. لم تقدر الدول الأعضاء للاتحاد الأوربي على - موقف مشترك عند ها قضية الزراعة.
٩. وافق الجميع على - عبد اللطيف وقرروا - نهاية المطر قبل - بجولة إلى نهر بردى.
١٠. أي منهم قدم¹⁹⁰ - أثناء الأسبوع الماضي لـ يبحث تاريخي في دور جامع الزيتونة¹⁹¹ في - الإسلامي ؟
١١. قرر أحد زملائنا الجامعيين - لمدة نصف سنة في الدار البيضاء حيث سيقوم بـ علمي في الحياة الاجتماعية هناك.
١٢. بعد سي إلى مكتب البريد كان عليّ - في مؤخرة صف طويل من الزبائن أراد كل واحد منهم - على معلومات خاصة.

عُصْفُورٌ فِي الْيَدِ خَيْرٌ مِنْ عَشْرَةِ عَلَى الشَّجَرَةِ

¹⁸⁸ - عاملة الهاتف = de telefoniste

¹⁸⁹ - حفلة موسيقية = concert

¹⁹⁰ - قدم = hier: indienen

¹⁹¹ - De Zaytouna is een beroemde moskee-universiteit die in Tunis werd opgericht in 1283. Zij heeft in de loop van de geschiedenis een intellectuele uitstraling gekend die de grenzen van het huidige Tunesië ver overschreed.

Oefening 9: Vertaal naar het Nederlands met behulp van het woordenboek. (schriftelijk)

العرب قبل الإسلام

كان العرب في عصر الجاهلية يسكنون كبدو أو حضر في الجزيرة العربية وبعض المناطق في العراق وسوريا. كان الحضر يقومون بأعمال متنوعة منها الزراعة والصناعة البسيطة والتجارة وأقاموا في المدن كمكة ويثرب¹⁹² والبثراء¹⁹³ وتدمر. أما البدو فعاشوا في الصحراء حيث انتقلوا من مكان إلى آخر للبحث عن الماء والعشب ومصادر العيش الأخرى. وسادت الروح القبيلية حياة الناس وكانت كل واحدة من القبائل العديدة تخضع لحكم شيخ أو أمير أدار أمورها.

مدينة بغداد

إن بغداد مدينة عربية هامة، ليس لأنها عاصمة العراق في الوقت الحاضر فحسب، بل لأن لها مكانة عظيمة في تاريخ الحضارة العربية الإسلامية. شيدها المنصور، وهو الخليفة العباسي¹⁹⁴ الثاني، في منتصف القرن الثامن الميلادي واختارها عاصمة للدولة العباسية لأنها تقع على نهر دجلة على مسافة ليست بعيدة عن الفرات، ومن هناك كان الاتصال بالمدن الواقعة على الفرات أو القريبة منه سهلاً. وفضلاً عن ذلك جعل هذا الموقع الوصول إلى المدينة للعدو صعباً لأن الأنهار أحاطت بها وبذلك كان الدفاع عنها أمراً سهلاً. وبعد مدة قصيرة من الزمن أصبحت مركزاً لحركة علمية واسعة، فقصدها الفنانون والشعراء والعلماء والفلاسفة والمترجمون من كل مناطق العالم الإسلامي. ومن الجدير بالذكر أن عدد سكانها زاد عن مليون نسمة أيام الخليفة المشهور هارون الرشيد¹⁹⁵. وقد ذاعت شهرتها في الغرب والشرق بفضل مكاتبها ومدارسها ودور "بيت الحكمة" في ترجمة مؤلفات العلماء اليونان والفرس. وفي منتصف القرن السابع الهجري اجتاحت المغول بقيادة هولاكو¹⁹⁶ مدينة بغداد ودمروها بعد ذبح سكانها وحرق مكاتبها.

¹⁹² - Yathrib is de pre-islamitische naam voor de stad die onder Mohammed de nieuwe naam Medina zou krijgen.

¹⁹³ - Petra ligt in de woestijn ten zuiden van Amman en was de hoofdstad van de Nabateeërs, een Arabisch volk dat vanaf de 6de eeuw voor Christus tot de komst van de Romeinen over een gebied heerste dat ongeveer het huidige Jordanië en Syrië omvatte. De uitzonderlijk mooie ruïnes van deze volledig in de rotsen uitgehouwen stad werden pas vroeg in de 19de eeuw herontdekt door de Zwitserse ontdekkingsreiziger Burckhardt. Ze vormen nu dé archeologische trekpleister van het toerisme in Jordanië.

¹⁹⁴ - De Abbassieden (750-1258) vormden de 2de grote Arabische dynastie na de Omayyaden. Zij verplaatsten de hoofdstad van het Arabisch-islamitische Rijk van Damascus naar Bagdad; het is onder hen dat de economische en militaire macht van het islamitische Rijk in het Middellandse-Zeegebied vaste vorm kreeg.

¹⁹⁵ - Hārūn ar-Rašīd (786-809) was de 5de Abbassidische kalief en is in het Westen legendarisch, o.a. omdat hij gezanten van zijn tijdgenoot Karel de Grote zou ontvangen hebben.

¹⁹⁶ - Hülagü was aanvoerder van de Mongoolse troepen die in 1258 Bagdad met de grond gelijk maakten.

WOORDENSCHAT

أَتَى (إلى/هـ/هـ)	(aan)komen te/naar	طَابِقُ/طَوَابِقُ	verdieping
مِنْ أَجْلِ	voor, ten bate van	عَرُوسٌ/عَرَائِسُ	bruid(egom)
تَأْشِيرَةٌ/ات	visum	عَرِيْسٌ	bruidegom
بَقِيَ بَقَاءً	(over)blijven	أَعْطَى (هـ هـ)	IV (iemand iets) geven
بَنَى بِنَاءً	bouwen	مُعَالَجَةٌ/ات	behandeling (V.N.)
ثَوْبٌ/ثِيَابٌ	kledingstuk; Mv.: kledij	عَامٌّ	algemeen, publiek
جَوَازٌ/ات (سفر)	paspoort	عَسَلَ - عَسَلًا	wassen
حَدِيثٌ	modern, recent	إِغْتَسَلَ	VIII zich wassen
حَكَى حِكَايَةً (لـهـ)	(iemand iets) vertellen	فَقَدَ - فِقْدَانًا	verliezen
حَرِيفٌ	herfst	قِسْمٌ/أَقْسَامٌ	deel, afdeling
خَلَعَ - خَلَعًا	(kledij) uittrekken	قِصَّةٌ/قِصَصٌ	verhaal
دَعَا دُعَاءً	uitnodigen, laten komen	قَضَى قَضَاءً	doorbrengen (van tijd)
دُولَارٌ/ات	dollar	تَقْلِيدٌ/تَقَالِيدٌ	traditie
رَأَى رُؤْيَةً	zien	لَقِيَ لِقَاءً	ontmoeten, tegenkomen
رَجَا رَجَاءً (من/هـ هـ)	(iemand om iets) verzoeken	مَمْرٌ/ات	gang
رَغِبَ - رَغْبَةً (في)	verlangen (naar), wensen	مَشَى مَشْيًا	lopen, stappen
زَوَاجٌ	huwelijk	مَمْلَكَةٌ/مَمَالِكٌ	koninkrijk
مَسْئُولٌ/ون (عن)	verantwoordelijk (voor)	مَنَحَ - مَنَحًا (هـ هـ)	(iemand iets) verlenen
سُرْعَةٌ	snelheid	نَسِيَ نِسْيَانًا	vergeten
سِفَارَةٌ	ambassade	إِنْتَشَرَ إِنْتِشَارًا	VIII zich verspreiden
إِسْتَمَعَ (لـ/إلى)	VIII luisteren (naar)	مِنْشَفَةٌ/مِنْشَفَةٌ	handdoek
مُسْتَشْفَى/مَشْفَى	ziekenhuis	نَافُورَةٌ/نَوَافِرُ	fontein
مِصْعَدٌ/مِصَاعِدٌ	lift	أَهْمِيَّةٌ	belangrijkheid
صُورَةٌ/صُورٌ	foto, afbeelding	يُوجَدُ/تُوجَدُ	hij/zij/het bevindt zich

GRAMMATICA

15.1. Defectieve werkwoorden basisstam: الماضي

Bij een defectief werkwoord (فعل ناقص) is de 3de stamletter een و of ي.

Defectieve werkwoorden worden onderverdeeld in 3 vervoegingstypes; de noemvormen van *māḍī* en *muḍāri'* maken duidelijk tot welk vervoegingstype een defectief werkwoord behoort.

1 دَعَا ← يَدْعُو   2 مَشَى ← يَمْشِي   3 لَقِيَ ← يَلْقَى

In de woordenlijsten zal de *muḍāri'*-klinker verder als volgt aangeduid worden:

1 دَعَا ؛   2 مَشَى ؛   3 لَقِيَ ؛

Onderverdeeld naar vervoegingstype zijn volgende defectieve werkwoorden gezien:

1 دعا، رجا

2 بنى، حكى، قضى، مشى

3 بقي، لقي، نسي

Wanneer men een persoonsuffix toevoegt aan een werkwoord van het type مَشَى, vervangt men de ى door een ا, bv. بَنَى = “hij heeft gebouwd” en بَنَاه = “hij heeft het gebouwd”.

Zoals blijkt uit de tabel op p. 191 past men bij de *māḍī*-vervoeging van de defectieve werkwoorden in de basisstam de klankwetten van de zwakke stammen zonder uitzondering toe. Ter illustratie zijn bij elke persoonsvorm zowel de hypothetische als de reële vorm aangegeven.

15.2. Defectieve werkwoorden basisstam: المضارع

De 3 vervoegingstypes eindigen in de noemvorm van de *muḍāri'* elk op een kenmerkende lange klinker: type 1 eindigt op *و*, type 2 op *ي*, type 3 op *ى*.

Uit de tabellen op pp.192-194 blijkt dat niet alle klinkerwijzigingen gebeuren volgens de klankwetten van de zwakke stammen. De jussief- en imperatiefvormen die geen persoonsaanduidend suffix hebben, vormen namelijk een uitzondering. Indien de klankwetten werden toegepast zouden deze vormen als volgt zijn:

- jussief 3 M.E.:   * *yad'uw* → *yad'ū*   * *yamšiy* → *yamšī*   *yalqay*

- imper. 2 M.E.:   * *ud'uw* → *ud'ū*   * *imšiy* → *imšī*   *ilqay*

In werkelijkheid valt de 3de stamletter و of ي totaal weg, zodat deze vormen eindigen op een korte klinker /u/, /i/ of /a/ :

- jussief 3 M.E.:   *yad'u*   *yamši*   *yalqa*

- imper. 2 M.E.:   *ud'u*   *imši*   *ilqa*

Māḍī defectieve werkwoorden basisstam:

	type 1	type 2	type 3
3 M.E.	دَعَا <i>*da'awa → da'ā</i>	مَشَى <i>*mašaya → mašā</i>	لَقِيَ <i>laqiya</i>
3 Vr.E.	دَعَتْ <i>*da'awat → *da'āt</i> <i>*da'āt → da'at</i>	مَشَتْ <i>*mašayat → *mašāt</i> <i>*mašāt → mašat</i>	لَقِيَتْ <i>laqiyat</i>
2 M.E.	دَعَوْتُ <i>da'awta</i>	مَشَيْتُ <i>mašayta</i>	لَقَيْتُ <i>*laqiyta → laqīta</i>
2 Vr.E.	دَعَوْتِ <i>da'awti</i>	مَشَيْتِ <i>mašayti</i>	لَقَيْتِ <i>*laqiyti → laqīti</i>
1 E.	دَعَوْتُ <i>da'awtu</i>	مَشَيْتُ <i>mašaytu</i>	لَقَيْتُ <i>*laqiytu → laqītu</i>
3 M.Mv.	دَعَوْا <i>*da'awū → da'aw</i>	مَشَوْا <i>*mašayū → mašaw</i>	لَقَوْا <i>*laqiyū → laqū</i>
3 Vr.Mv.	دَعَوْنَ <i>da'awna</i>	مَشَيْنَ <i>mašayna</i>	لَقَيْنَ <i>*laqiyna → laqīna</i>
2 M.Mv.	دَعَوْتُمْ <i>da'awtum</i>	مَشَيْتُمْ <i>mašaytum</i>	لَقَيْتُمْ <i>*laqiytum → laqītum</i>
2 Vr.Mv.	دَعَوْتُنَّ <i>da'awtunna</i>	مَشَيْتُنَّ <i>mašaytunna</i>	لَقَيْتُنَّ <i>*laqiytunna → laqītunna</i>
1 Mv.	دَعَوْنَا <i>da'awnā</i>	مَشَيْنَا <i>mašaynā</i>	لَقَيْنَا <i>*laqiyā → laqīnā</i>

Mudāri' defectieve werkwoorden basisstam type 1:

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3 M.E.	يَدْعُو <i>*yad'uwu → yad'ū</i>	يَدْعُو <i>yad'uwa</i>	يَدْعُ (uitz.)	
3 Vr.E.	تَدْعُو <i>*tad'uwu → tad'ū</i>	تَدْعُو <i>tad'uwa</i>	تَدْعُ (uitz.)	
2 M.E.	تَدْعُو <i>*tad'uwu → tad'ū</i>	تَدْعُو <i>tad'uwa</i>	تَدْعُ (uitz.)	أَدْعُ (uitz.)
2 Vr.E.	تَدْعِينَ <i>*tad'uwīna → tad'īna</i>	تَدْعِي <i>*tad'uwī → tad'ī</i>	تَدْعِي <i>*tad'uwī → tad'ī</i>	أَدْعِي <i>*ud'uwī → ud'ī</i>
1 E.	أَدْعُو <i>*'ad'uwu → 'ad'ū</i>	أَدْعُو <i>'ad'uwa</i>	أَدْعُ (uitz.)	
3 M.Mv.	يَدْعُونَ <i>*yad'uwūna → yad'ūna</i>	يَدْعُوا <i>*yad'uwū → yad'ū</i>	يَدْعُوا <i>*yad'uwū → yad'ū</i>	
3 Vr.Mv.	يَدْعُونَ <i>*yad'uwna → yad'ūna</i>	يَدْعُونَ <i>*yad'uwna → yad'ūna</i>	يَدْعُونَ <i>*yad'uwna → yad'ūna</i>	
2 M.Mv.	تَدْعُونَ <i>*tad'uwūna → tad'ūna</i>	تَدْعُوا <i>*tad'uwū → tad'ū</i>	تَدْعُوا <i>*tad'uwū → tad'ū</i>	أَدْعُوا <i>*ud'uwū → ud'ū</i>
2 Vr.Mv.	تَدْعُونَ <i>*tad'uwna → tad'ūna</i>	تَدْعُونَ <i>*tad'uwna → tad'ūna</i>	تَدْعُونَ <i>*tad'uwna → tad'ūna</i>	أَدْعُونَ <i>*ud'uwna → ud'ūna</i>
1 Mv.	نَدْعُو <i>*nad'uwu → nad'ū</i>	نَدْعُو <i>nad'uwa</i>	نَدْعُ (uitz.)	

Muḍāri' defectieve werkwoorden basisstam type 2:

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3 M.E.	يَمْشِي <i>*yamšiyu → yamšī</i>	يَمْشِي <i>yamšiya</i>	يَمْشِ (uitz.)	
3 Vr.E.	تَمْشِي <i>*tamšiyu → tamšī</i>	تَمْشِي <i>tamšiya</i>	تَمْشِ (uitz.)	
2 M.E.	تَمْشِي <i>*tamšiyu → tamšī</i>	تَمْشِي <i>tamšiya</i>	تَمْشِ (uitz.)	اَمْشِ (uitz.)
2 Vr.E.	تَمْشِينَ <i>*tamšiyīna → tamšīna</i>	تَمْشِي <i>*tamšiyī → tamšī</i>	تَمْشِي <i>*tamšiyī → tamšī</i>	اَمْشِي <i>*imšiyī → imšī</i>
1 E.	أَمْشِي <i>*'amšiyu → 'amšī</i>	أَمْشِي <i>'amšiya</i>	أَمْشِ (uitz.)	
3 M.Mv.	يَمْشُونَ <i>*yamšiyūna → yamšūna</i>	يَمْشُوا <i>*yamšiyū → yamšū</i>	يَمْشُوا <i>*yamšiyū → yamšū</i>	
3 Vr.Mv.	يَمْشِينَ <i>*yamšiyina → yamšīna</i>	يَمْشِينَ <i>*yamšiyina → yamšīna</i>	يَمْشِينَ <i>*yamšiyina → yamšīna</i>	
2 M.Mv.	تَمْشُونَ <i>*tamšiyūna → tamšūna</i>	تَمْشُوا <i>*tamšiyū → tamšū</i>	تَمْشُوا <i>*tamšiyū → tamšū</i>	اَمْشُوا <i>*imšiyū → imšū</i>
2 Vr.Mv.	تَمْشِينَ <i>*tamšiyina → tamšīna</i>	تَمْشِينَ <i>*tamšiyina → tamšīna</i>	تَمْشِينَ <i>*tamšiyina → tamšīna</i>	اَمْشِينَ <i>*imšiyina → imšīna</i>
1 Mv.	تَمْشِي <i>*namšiyu → namšī</i>	تَمْشِي <i>namšiya</i>	تَمْشِ (uitz.)	

Muḍāri' defectieve werkwoorden basisstam type 3:

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3 M.E.	يَلْقَى <i>*yalqayu → yalqā</i>	يَلْقَى <i>*yalqaya → yalqā</i>	يَلْقَ (uitz.)	
3 Vr.E.	تَلْقَى <i>*talqayu → talqā</i>	تَلْقَى <i>*talqaya → talqā</i>	تَلْقَ (uitz.)	
2 M.E.	تَلْقَى <i>*talqayu → talqā</i>	تَلْقَى <i>*talqaya → talqā</i>	تَلْقَ (uitz.)	اَلْقَ (uitz.)
2 Vr.E.	تَلْقَيْنَ <i>*talqayīna → talqayna</i>	تَلْقَيْنِ <i>*talqayī → talqay</i>	تَلْقَيْنِ <i>*talqayī → talqay</i>	اَلْقَيْنِ <i>*ilqayī → ilqay</i>
1 E.	اَلْقَى <i>*'alqayu → 'alqā</i>	اَلْقَى <i>*'alqaya → 'alqā</i>	اَلْقَ (uitz.)	
3 M.Mv.	يَلْقَوْنَ <i>*yalqayūna → yalqawna</i>	يَلْقَوُا <i>*yalqayū → yalqaw</i>	يَلْقَوُا <i>*yalqayū → yalqaw</i>	
3 Vr.Mv.	يَلْقَيْنَ <i>yalqayna</i>	يَلْقَيْنَ <i>yalqayna</i>	يَلْقَيْنَ <i>yalqayna</i>	
2 M.Mv.	تَلْقَوْنَ <i>*talqayūna → talqawna</i>	تَلْقَوُا <i>*talqayū → talqaw</i>	تَلْقَوُا <i>*talqayū → talqaw</i>	اَلْقَوُا <i>*ilqayū → ilqaw</i>
2 Vr.Mv.	تَلْقَيْنَ <i>talqayna</i>	تَلْقَيْنَ <i>talqayna</i>	تَلْقَيْنَ <i>talqayna</i>	اَلْقَيْنَ <i>ilqayna</i>
1 Mv.	نَلْقَى <i>*nalqayu → nalqā</i>	نَلْقَى <i>*nalqaya → nalqā</i>	نَلْقَ (uitz.)	

15.3. Defectieve werkwoorden afgeleide stammen: الماضي

Defectieve werkwoorden in hun afgeleide stammen volgen dezelfde patronen als sterke werkwoorden in hun afgeleide stammen. Dit komt tot uiting in volgend overzicht: het bevat de patronen van de afgeleide stammen, de toepassing ervan op een defectief werkwoord en de wijziging hypothetische vorm → reële vorm onder invloed van de klankwetten.

II	FaMMaLa	* <i>ḡannaya</i>	→	<i>ḡannā</i>	VI	taFāMaLa	* <i>talāqaya</i>	→	<i>talāqā</i>
III	FāMaLa	* <i>nādaya</i>	→	<i>nādā</i>	VII	inFaMaLa	* <i>inqaḏaya</i>	→	<i>inqaḏā</i>
IV	'aFMaLa	* <i>'aṭaya</i>	→	<i>'aṭā</i>	VIII	iFtaMaLa	* <i>ištaraya</i>	→	<i>ištarā</i>
V	taFaMMaLa	* <i>tamannaya</i>	→	<i>tamannā</i>	X	istaFMaLa	* <i>istaṭnaya</i>	→	<i>istaṭnā</i>

Men merkt hoe bij al deze werkwoorden klankwet 2 is toegepast: “In het segment /vSv/ valt de semi-vocaal weg en de 2 identieke korte /a/-klinkers assimileren tot 1 lange klinker /ā/.”

Ook bij deze werkwoorden geldt de regel die vermeld werd in les 14.4: “Wanneer de laatste stamletter een و is en het woord nog een andere letter bevat dan de stamletters, dan wordt de و behandeld als een ي, zodat het woord geschreven wordt met een ى als laatste letter, bv. مقهى (stam فهو)”. ”

Kenmerk van de afgeleide stammen is precies dat zij nog andere letters bevatten dan de stamletters. Hierdoor eindigen alle defectieve werkwoorden in een afgeleide stam in de *māḏī* op ى en worden ze wat de persoonsaanduidende suffixen betreft vervoegd zoals مشى.

Ter illustratie volgt de vervoeging van het werkwoord أعطى :

	Enkelvoud	Meervoud
3 M.	أَعْطَى * <i>'aṭaya</i> → <i>'aṭā</i>	أَعْطَوْا * <i>'aṭayū</i> → <i>'aṭaw</i>
3 Vr.	أَعْطَتْ * <i>'aṭayat</i> → * <i>'aṭāt</i> * <i>'aṭāt</i> → <i>'aṭat</i>	أَعْطَيْنَ <i>'aṭayna</i>
2 M.	أَعْطَيْتَ <i>'aṭayta</i>	أَعْطَيْتُمْ <i>'aṭaytum</i>
2 Vr.	أَعْطَيْتِ <i>'aṭayti</i>	أَعْطَيْتُنَّ <i>'aṭaytunna</i>
1	أَعْطَيْتُ <i>'aṭaytu</i>	أَعْطَيْنَا <i>'aṭaynā</i>

15.4. De werkwoorden رَأَى en أَتَى

Deze werkwoorden hebben als bijzonder kenmerk dat zij naast een semi-vocaal ook een *hamza* als een van de 3 stamletters hebben, hetgeen soms gevolgen heeft in de schrijfwijze.

مشى = يَأْتِي → أَتَى 'komen' is een defectief werkwoord van het type مشى.

مشى = يَرَى → رَأَى 'zien' is in de *māḍī* een defectief werkwoord van het type مشى; in de *muḍāri'* valt de *hamza* weg en is het een werkwoord van het type يَلْقَى.

	أَتَى		رَأَى	
	<i>māḍī</i>	<i>muḍāri'</i>	<i>māḍī</i>	<i>muḍāri'</i>
3 M.E.	أَتَى	يَأْتِي	رَأَى	يَرَى
3 Vr.E.	أَتَتْ	تَأْتِي	رَأَتْ	تَرَى
2 M.E.	أَتَيْتَ	تَأْتِي	رَأَيْتَ	تَرَى
2 Vr.E.	أَتَيْتِ	تَأْتِينَ	رَأَيْتِ	تَرِينَ
1 E.	أَتَيْتُ	آتِي	رَأَيْتُ	أَرَى
3 M.Mv.	أَتَوْا	يَأْتُونَ	رَأَوْا	يَرُونَ
3 Vr.Mv.	أَتَيْنَ	يَأْتِينَ	رَأَيْنَ	يَرِينَ
2 M.Mv.	أَتَيْتُمْ	تَأْتُونَ	رَأَيْتُمْ	تَرُونَ
2 Vr.Mv.	أَتَيْتُنَّ	تَأْتِينَ	رَأَيْتُنَّ	تَرِينَ
1 Mv.	أَتَيْنَا	نَأْتِي	رَأَيْنَا	نَرَى

إلى الحمام

كان فرانس قد قرأ كثيرا عن الحمامات العامة التقليدية¹⁹⁷ الموجودة في البلدان العربية. وعند زيارته لبيروت مع أصدقائه رغبوا في أن يزوروا أحدها فيقضوا فيه مساء ممتعا، فدعاهم سمير لزيارة حمام شعبي تقليدي يقع في مركز المدينة القديمة.

مشى الأصدقاء إلى الحمام وبعد وصولهم إليه خلعوا ثيابهم¹⁹⁸ ثم دخلوا الغرفة الأولى حيث أعطاهم المسؤول هناك المناشف ثم اغتسلوا بالماء الساخن. بعد ذلك ذهبوا إلى الغرفة الثانية حيث استراحوا قليلا، ومن هناك إلى القاعة الرئيسية حيث توجد النافورة في الوسط. بقوا في القاعة لمدة ساعة شربوا خلالها الشاي واستمعوا إلى "حكواتي"¹⁹⁹ يحكي للناس قصصا شعبية ممتعة.

عرف العرب الحمامات منذ القديم²⁰⁰، فبنى الأمويون الحمامات العامة والمستشفيات لمعالجة المرضى. ومنذ ذلك الوقت انتشرت الحمامات بسرعة²⁰¹ في جميع البلدان العربية وأصبحت زيارتها مساء يوم الخميس أو صباح يوم الجمعة عادة معروفة عند العرب.

فقدت الحمامات في العصر الحديث بعض²⁰² أهميتها، لأن لمعظم البيوت حماما خاصا. وهذا لا يعني أن الناس لا يزورون الحمامات العامة أبدا، بل يأتيها الزوار في أيام العطلة. ومن العادات أيضا أن يزور الناس الحمامات العامة لغسل العروس والعريس قبل حفلة الزواج²⁰³.

خرج فرانس وأصداؤه من الحمام بعد أن قضوا فيه وقتا ممتعا وقرروا أن يعودوا إليه كل مرة يزورون فيها بيروت.

197 - تقليدي = traditioneel

198 - خلع ثيابه = zich uitkleden

199 - حكواتي = verteller van traditionele volksverhalen in koffiehuzen en andere openbare plaatsen

200 - منذ القديم = van oudsher

201 - بسرعة = snel (bijw.)

202 - Wanneer gevolgd wordt door een bepaald substantief in de genitief enkelvoud, heeft het de betekenis van 'een beetje van..., iets van..., enige...'

203 - حفلة زواج = huwelijksfeest/-plechtigheid

في السفارة السعودية

الموظف: ماذا يمكنني أن أفعل لك ؟

مارك: أبحث عن قسم التأشيرات من فضلك.

الموظف: امش في هذا الممر حتى ترى المصعد على اليمين؛ خذه إلى الطابق الأول وهناك تلقى قسم التأشيرات أمامك.

مارك: شكرا لك!

و بعد قليل في الطابق الأول:

الموظف: أهلا وسهلا بك!

مارك: أرغب في زيارة المملكة العربية السعودية، وأتيت من أجل التأشيرة.

الموظف: زيارة عمل ؟

مارك: لا يا سيدي. عندي صديق يسكن هناك دعاني لزيارته وأرسل لي بطاقة دعوة لذلك. وستكون زيارتي مناسبة لي لرؤية صديقي وعائلته.

الموظف: أهلا وسهلا بك. كم من الوقت ستقضي في بلدنا ؟

مارك: ٣ أسابيع. لكن أرجو منك أن تمنحني تأشيرة لمدة شهر! ما هي الأوراق اللازمة للحصول على التأشيرة يا سيدي ؟

الموظف: جواز السفر وبطاقة الدعوة، ولا تنس أن تأخذ معك ٤ صور و ١٠ دولارات أمريكية^{٢٠٤}.

مارك: هل سأحصل على التأشيرة فورا عند عودتي غدا ؟

الموظف: لا، ليس بهذه السرعة^{٢٠٥} ! يجب عليك الانتظار ٨ أيام !

مارك: عفوا يا سيدي! لم أعرف ذلك. بماذا تنصحنى قبل السفر إلى السعودية ؟

الموظف: نحن الآن في فصل الصيف والطقس حار جدا عندنا؛ خذ معك ثيابا صيفية.

مارك: شكرا لك يا سيدي على المعلومات! إلى اللقاء غدا !

الموظف: لا شكر على واجب. إلى الغد، إن شاء الله !

204 = Amerikaan(s) = أمريكي/أمريكان -

205 = zo snel (bijw.) = بهذه السرعة -

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervoegingsoefening (CD 3 – 14)

Pas de modelzinnen aan in functie van de nieuw opgegeven substantieven.

a) modelzin: رجا أن يمنحوه تأشيرة

.٥ هؤلاء الرجال

.٦ أنتِ

.٣ نحن

.٤ السائحات

.١ فاطمة

.٢ أنا

b) modelzin: لقي عائلته عند النافورة

.٥ الأولاد

.٦ أنا وزوجتي

.٣ أنا

.٤ أنتِ

.١ هي

.٢ أنتم

c) modelzin: قضى ٣ ساعات في المستشفى

.٥ إخوتي

.٦ بعض الأمهات

.٣ أنا

.٤ المريضة

.١ أنتِ

.٢ نحن

d) modelzin: سيدعو أصدقاءه إلى حفلة الزواج

.٥ أنتِ

.٦ نحن

.٣ المغنون

.٤ أخواتي

.١ العروس

.٢ أنا

e) modelzin: يمشي بسرعة إلى المصرف

.٥ كلهنّ

.٦ أنتِ

.٣ أنا وعبيد

.٤ رجال الأعمال

.١ أنا

.٢ التاجرة

f) modelzin: هل سيبقى هناك ساعات طويلة ؟

.٥ أنتِ

.٦ أنتم

.٣ أنتنّ

.٤ المسؤولون

.١ نحن

.٢ الأنسة جميلة

Oefening 2: Vervoegingsoefening (mondeling)

Gebruik de woorden tussen haakjes om volgende zinnen te wijzigen.

١. نسي أن يأخذ الصور معه. (هن - المناشف)
٢. دعانا العريس لنحضر الحفلة. (هم - حفلة الشاي)
٣. أتى بالزهر بمناسبة عيد ميلادي. (هن - زواجي)
٤. حكّت أم وليد قصة قبل وقت النوم²⁰⁶. (نحن - عند النار)
٥. لقي عامله الهاتف في الطابق الأرضي²⁰⁷. (أنا - أمام المصعد)
٦. رجا زوجي أن ألبس ثيابي التقليدية. (هم - أنت)
٧. مشى إلى الدار بعد حضور المسرحية. (هن - المعالجة)
٨. أعطانا موظف الاستقبال جواز السفر. (أنت - ١٠ دولارات)
٩. هل بقيت في الممر في انتظار الطبيب؟ (أنت - السفير)
١٠. رأى²⁰⁸ أن الحمامات الحديثة فقدت أهميتها. (هم - المشكلة)
١١. هل قضى الوفد ٨ أيام في المملكة المغربية؟ (أنتن - السعودية)
١٢. هل بنت الشركة القسم الجديد أثناء الصيف؟ (أنتم - الربيع)

Oefening 3: Vervoegingsoefening (mondeling)

Plaats volgende tekst in de tegenwoordige of, indien nodig, de toekomstige tijd.

محمد بقال قام مبكراً من النوم فمشى إلى السوق حيث باع الخضروات والفواكه. بقي هناك حتى الظهر وعند عودته إلى البيت لقي فارساً وهو صديق من أصدقائه القدماء. دعاه محمد إلى الغداء في مطعم ممتاز قريب من المستشفى. وهناك قال له فارس إنه قضى ٣ سنوات في الإمارات المتحدة حيث بنى عمال شركته ميناء حديثاً وإنه أتى لزيارة أسرته بعد إقامته هناك. حكى لساعات طويلة عن الحياة الاجتماعية في الجزيرة العربية²⁰⁹ ثم رأى محمد أنه نسي الوقت وخاف ألا يصل إلى البيت حسب الموعد. لذلك شكر صديقه على اللقاء الممتع ورجا منه أن يزوره من جديد بعد أيام.

Oefening 4: Vervoegingsoefening (mondeling)

Beantwoord elke mededeling met een vraag naar keuze.

- Vb.: ← لماذا تمشي/تمشين بسرعة إلى موعدك؟
← إلى أين تمشون/تمشين بسرعة؟
أمشي بسرعة إلى مواعدي.
تمشي بسرعة إلى موعدنا.

²⁰⁶ = bedtijd وقت النوم -

²⁰⁷ = benedenverdieping طابق أرضي -

²⁰⁸ = hier: van mening zijn رأى -

²⁰⁹ = het Arabisch schiereiland الجزيرة العربية -

١. سأحكي القصة مرة أخرى للأولاد.
٢. أرجو أن تخلي ثيابك قبل المعالجة.
٣. أنسى أحياناً منشفتي عندما أمشي إلى الحمام.
٤. سأبقى هنا لمدة ساعة لانتظار الطبيب النسائي²¹⁰.
٥. سأقضي كالعادة عطلي الصيفية في جنوب فرنسا.
٦. سنرى أبا العروس بعد ربع ساعة.
٧. نأتي بعد نصف ساعة لأخذ الصور.
٨. سندعو المدير العام²¹¹ إلى السفارة بعد الغد.
٩. سنلقى الموظف المسؤول في ساعة متأخرة²¹².
١٠. سنبنى القسم الجديد أمام متحف الفنون الجميلة.

Oefening 5: Vervoegingsoefening (mondeling)

Geef een bondig antwoord met behulp van de woorden tussen haakjes.

١. متى سيبني العمال الطوابق الأخرى؟ (آذار)
٢. حتى أي ساعة يبقى الزبائن في المخزن؟ (الساعة ٩)
٣. ممن سيرجو الصحفيون أن يسمح لهم بمقابلة؟ (المدير العام)
٤. لماذا يمشي المسؤولون إلى المصعد بهذه السرعة؟ (متأخر)
٥. كم من الوقت سيقضي الأساتذة الزائرون²¹³ عندنا؟ (٣ أسابيع)
٦. أين ستلقانا السائحات بعد زيارتهن؟ (عند النافورة)
٧. كيف ستأتي المريضات إلى المستشفى؟ (تاكسي)
٨. متى ستدعوني بناتك إلى حفلة عشاء؟ (عيد الميلاد²¹⁴)

Oefening 6: Invuloefening (schriftelijk)

Vul de geschikte persoonsvormen in (gebruik enkel defectieve werkwoorden) en vertaal.

١. عدونا بالألا توا أن تأخذوا الصور معكم !
٢. ما رأيك في أن تي العطلة في المغرب؟
٣. لن يوا ذلك المبني دون أن²¹⁵ نسمح لهم بذلك.

²¹⁰ - طبيب نسائي = gynaecoloog

²¹¹ - المدير العام = de directeur-generaal

²¹² - في ساعة متأخرة = laat (bijw.)

²¹³ - أستاذ زائر/أساتذة زائرون = gastprofessor

²¹⁴ - عيد الميلاد = hier: Kerstmis

²¹⁵ - ... دون أن + conj. = zonder dat...

- ٤ . لن نهن من جديد أن - فورا إلى الدار !
- ٥ . أرغب في أن تـ فورا إلى المطبخ لغسل الأطباق.
- ٦ . لا يمكنني أن - زملاءك كلهم إلى حفلة الاستقبال.
- ٧ . لن تن أبدا النساء هناك في المقاهي بل الرجال فقط.
- ٨ . استمعنا إلى كاتب أراد أن - لنا شيئا عن أهمية التقاليد.
- ٩ . أرسلنا دعوة لأخي حسن على أمل أن يينا في عطلة شتوية.
- ١٠ . سأمنحك تأشيرة تسمح لك أن - في بلدنا حتى شهر حزيران.

Oefening 7: Vervoegingsoefening (CD 3 – 15)

Maak volgende zinnen negatief.

- ١ . هل رجونك أن تعرضي الصورة ؟
- ٢ . أتوا في الخميس ليغسلوا ثيابهم.
- ٣ . هل دعوتموها لزيارة الأقسام الجديدة ؟
- ٤ . رأيتُ هذه المسرحية في يوم من الأيام.
- ٥ . هل بنت شركتك هذه المباني الحديثة ؟
- ٦ . بقينا في المزرعة لنرى الحيوانات.
- ٧ . قضى عطلته الأخيرة في جبال الأطلس.
- ٨ . هل حكيتن تلك القصص من أجل الزوار ؟
- ٩ . هل نسيت أن تضي جوازك في محفظتك ؟
- ١٠ . هل مشيت إلى السفارة للحصول على تأشيرة ؟

Oefening 8: Gebod en verbod (CD 3 – 16)

Wijzig volgende zinnen in een direct gebod of verbod.

Vb.:

يجب أن تمشي فورا ! ← إمش فورا !
لا أسمح أن تأتوا قبل ساعة. ← لا تأتوا قبل ساعة !

- ١ . لا أسمح لكم أن تحكوا ذلك لكريم !
- ٢ . أرجوك ألا تنسى المساومة على المبلغ !
- ٣ . يجب ألا تنسى الاستراحة بعد الدراسة !
- ٤ . أرغب في أن تبقوا في الممر لانتظار حسين !
- ٥ . عليك أن تمشي إلى الصيدلي وتطلي الدواء !
- ٦ . أرجوك أن تدعو المغنين إلى الحفلة الموسيقية !

Oefening 9: (CD 3 – 18)

Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis, vertaal en beantwoord volgende vragen.

١. كيف عرف فرانس الحمامات العربية ؟
٢. إلى أين دعا سمير الأصدقاء ؟
٣. لماذا دعاهم إلى هناك ؟
٤. ماذا فعل الأصدقاء بعد أن وصلوا إلى الحمام ؟
٥. من أعطاهم مناشفهم ؟
٦. ماذا فعلوا بعد أن اغتسلوا ؟
٧. ماذا يوجد في وسط القاعة الرئيسية ؟
٨. كم من الوقت قضوا هناك وماذا فعلوا ؟
٩. لماذا بنى الأمويون الحمامات والمستشفيات ؟
١٠. متى يزور العرب عادة الحمامات العامة ؟
١١. لماذا فقدت الحمامات بعض أهميتها في أيامنا ؟
١٢. ماذا يفعل الناس عادة قبل حفلات الزواج ؟

Oefening 10: Tolkoefening (basistekst 2 op CD 3 – 19)

- S₁ geeft de Arabische tekst van de ambtenaar weer uit het hoofd.
- S₂ vertaalt dezelfde tekst naar het Nederlands.
- S₃ geeft de Arabische tekst van Mark weer in Nederlandse vertaling.
- S₂ vertaalt dezelfde tekst naar het Arabisch.

Oefening 11: Begripsoefening (CD 3 – 17)

Beluister meermaals aandachtig de tekst op CD en beantwoord volgende vragen.

١. متى قام مازك بحفلة عيد ميلاده ؟
٢. متى أرسل بطاقة دعوة لبطرس ؟
٣. إلى أين بعث بطرس ابنه في صباح اليوم المحدد ؟ لماذا ؟
٤. ماذا فعلت بناته في أثناء ذلك²¹⁶ ؟
٥. ماذا قدم بطرس وأمه إلى مازك ومريم ؟
٦. ماذا فعلت مريم بعد السلام ؟
٧. لماذا لم يبق الجميع في غرفة الاستقبال²¹⁷ ؟
٨. إلى أين ذهبوا ؟

---

²¹⁶ = في أثناء ذلك - 216

²¹⁷ = hier: salon - 217

٩. ماذا قدم أبناء مازك للضيوف ؟
١٠. ماذا فعلوا في الحديقة بينما كانوا في انتظار الطعام ؟
١١. إلى أين دعته مريم في الساعة ؟
١٢. كيف قضاها هناك الوقت ؟
١٣. متى عاد بطرس مع عائلته إلى البيت ؟
١٤. ماذا فعلوا قبل أن يتركوا دار مازك ؟

WOORDENSCHAT

اِسْتَأْجَرَ	X (iets) huren; (iemand) inhuren	اِسْتَرَى (هـ من)	VIII (iets) kopen (bij)
اِدْنٌ	dus	شُكْرًا جَزِيلًا	hartelijk dank
اَلْمَانِيَا	Duitsland	تَصْدِير	export (V.N.)
اِسْتِمَارَة/ات	formulier	مَصْنُوع	vervaardigd
بَلَغَ -	bereiken; bedragen	عَالِمٌ/عُلَمَاءُ	geleerde; wetenschapper
بَيَّنَّ	II verklaren, verduidelijken	عُمُر	leeftijd
فِي تَمَامِ السَّاعَةِ ...	om ... uur stipt	عُمْلَة/ات	munt, valuta
أَجْرَى	IV doen gebeuren, doen plaatsvinden	فَتَحَ - فَتَحًا	openen
جُنَيْه/ات	pond*	فَرْع/أَفْرُوع	tak, discipline, filiaal
حَجَزَ - حَجْرًا	reserveren	فَائِدَة/فَوَائِدُ	interest
مُحَادَثَة/ات	gesprek, bespreking (V.N.)	أَقَامَ إِقَامَةً	IV oprichten; verblijven
حِسَاب/ات	rekening	مُلْتَقَى/مُلْتَقِيَات	ontmoetingsplaats
مَحَلِّي	plaatselijk, lokaal	بِالْمِئَةِ	%
حَوْلَ	rond, omtrent, over	مَلَأَ - مَلَأَ	(in)vullen
دِرْهَمٌ/دِرَاهِمٌ	dirham*	مُنْتُوج/ات	product; geproduceerd
دَلِيلٌ/أَدِلَّةٌ	gids, reisgids	نَزَلَ - نَزُولًا (من)	af dalen; uitstappen
دَارَ - دَوْرًا (حَوْلَ)	draaien; handelen (over)	هَدِيَّةٌ تَذْكَارِيَّةٌ	souvenir
دِينٌ/أَدْيَانٌ	religie, godsdienst	(بِطَاقَةٍ) هُوِيَّةٌ	identiteitskaart
تَذَكَّرَ	V zich herinneren	اِسْتِيرَاد	invoer, import (V.N.)
رِيَالٌ/ات	riyal*	تَوْقِيعٌ/ات	handtekening (V.N.)
سِعْرٌ/أَسْعَارٌ	prijs (fin.)	يَدٌ/أَيْدٍ	hand
مُسْلِمٌ/ون	moslim	(يَوْمَ) الأَرْبَعَاءُ	woensdag

* De *جنيه* (uitspraak zoals het Engelse *guine*) is de nationale munteenheid van Egypte.

* De *dirham* (vgl. *drachme*) is de nationale munteenheid van Marokko en de Verenigde Arabische Emiraten.

* De *riyal* is de nationale munteenheid van Saoedi-Arabië, Oman, Qatar en Jemen.

سائق/اون chauffeur

GRAMMATICA

16.1. De bepaalde relatiefzin (الصلة)

16.1.1. Het betrekkelijk voornaamwoord (الموصول)

	Mannelijk	Vrouwelijk
E.	الَّذِي	الَّتِي
Mv.	الَّذِينَ	الَّتِي

Opmerkingen:

- Het eerste deel van het betrekkelijk voornaamwoord bestaat uit het lidwoord **أَلْ**, zodat ook hier de /a/-klinker in zinsverband wegvalt.
- Let op het onderscheid in schrijfwijze tussen enerzijds **الذي, التي, الذين** waar slechts één **ل** geschreven wordt en **اللاتي** waar tweemaal een **ل** geschreven wordt.

16.1.2. Syntaxis

In les 4 is de syntaxis aan bod gekomen van een relatiefzin bij een onbepaald antecedent. De basisstructuur van dergelijke onbepaalde relatiefzin is als volgt:

Ndl.: Daar is <i>een student</i>	die Arabisch studeert.
Ar.: * Daar is <i>een student</i>	hij studeert Arabisch.
	هُنَاكَ طَالِبٌ يَدْرُسُ الْعَرَبِيَّةَ

Ndl.: Daar is <i>een student</i>	met wie ik naar huis ga.
Ar.: * Daar is <i>een student</i>	ik ga met <i>hem</i> naar huis.
	هُنَاكَ طَالِبٌ أَذْهَبُ مَعَهُ إِلَى الْبَيْتِ.

Voor de syntaxis van de onbepaalde relatiefzin gelden dus volgende regels:

- Men gebruikt geen betrekkelijk voornaamwoord.
- De relatiefzin zelf is een volledig onafhankelijke zin die onmiddellijk volgt op de hoofdzin. Indien de relatiefzin een persoonsvorm bevat, moet deze steeds voorop staan.
- Als het antecedent niet het onderwerp is van de relatiefzin zelf, bevat de relatiefzin een persoonssuffix dat naar het antecedent verwijst en ermee overeenkomt in genus en getal.

In de relatiefzin bij een bepaald antecedent gelden dezelfde regels met uitzondering van de 1ste regel: men gebruikt wél een betrekkelijk voornaamwoord dat met het antecedent overeenkomt in genus, getal en naamval.

Vanuit syntactisch oogpunt maakt het betrekkelijk voornaamwoord geen deel uit van de relatiefzin (zoals in het Nederlands), maar van de hoofdzin. Wanneer men weet dat het eerste deel van het betrekkelijk voornaamwoord bestaat uit het lidwoord ال, kan men dit betrekkelijk voornaamwoord dus best vergelijken met een bijvoeglijk gebruikt adjectief dat met het substantief overeenkomt in bepaaldheid, genus, getal en naamval.

De basisstructuur van een bepaalde relatiefzin is dus als volgt:

Ndl.: Daar is <i>de student</i>	die Arabisch studeert.
Ar.: * Daar is <i>de student die</i>	hij studeert Arabisch.
	هُنَاكَ الطَّالِبُ الَّذِي يَدْرُسُ الْعَرَبِيَّةَ

Ndl.: Daar is <i>de student</i>	met wie ik naar huis ga.
Ar.: * Daar is <i>de student die</i>	ik ga met <i>hem</i> naar huis.
	هُنَاكَ الطَّالِبُ الَّذِي أَذْهَبُ مَعَهُ إِلَى الْبَيْتِ.

Andere voorbeelden:

مَنْ السِّيَاسِيُّ الَّذِي غَادَرَ الْقَاعَةَ ؟

Wie is de politicus die de zaal heeft verlaten ?

هَذِهِ قَائِمَةُ الْفَنَادِقِ الَّتِي تَقَعُ فِي وَسْطِ الْمَدِينَةِ.

Dit is de lijst van de hotels die in het stadscentrum liggen.

قَابَلْنَا الزُّمَلَاءَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ فِي الشَّرْقِ الْأَوْسَطِ.

We hebben de collega's ontmoet die in het Midden-Oosten werken.

هُنَاكَ الْمُهَنْدِسُ الَّذِي ذَهَبَ ابْنُهُ إِلَى الْمَغْرِبِ.

Daar is de ingenieur wiens zoon naar Marokko is gegaan.

هَذِهِ هِيَ الشَّهَادَةُ الَّتِي أَرْسَلَهَا إِلَيَّ.

Dit is het diploma dat hij naar mij heeft gestuurd.

لَا أَعْرِفُ النَّاسَ الَّذِينَ رَحَّبْتَ بِهِمْ.

Ik ken de mensen niet die je hebt begroet.

Wanneer het antecedent ook het onderwerp is van een nominale relatiefzin, is het persoonlijk voornaamwoord in de relatiefzin zowel onderwerp als 'terugverwijzend' voornaamwoord.

تَحَدَّثْتُ مَعَ زَمِيلِي الَّذِي هُوَ طَبِيبٌ فِي الْقَاهِرَةِ.

Ik heb met mijn collega gesproken die dokter is in Kaïro.

In zo'n nominale relatiefzin laat men doorgaans het 'terugverwijzend' voornaamwoord weg als het predicaat van de nominale relatiefzin een voorzetselgroep is.

هَلْ تَحَدَّثْتَ مَعَ الطَّبِيبِ الَّذِي مِنَ الْقَاهِرَةِ؟

lett.: = Heb je gesproken met de dokter die uit Kaïro afkomstig is ?

= Heb je gesproken met de dokter uit Kaïro ?

هَذِهِ هِيَ الْكُتُبُ الَّتِي مِنَ الْمَكْتَبَةِ.

lett.: = Dit zijn de boeken die uit de bibliotheek komen.

= Dit zijn de boeken uit de bibliotheek.

Een relatiefzin kan ook verwijzen naar een volledige hoofdzin: de handeling die daarin werd uitgedrukt, wordt dan door de relatiefzin toegelicht. Om beide zinnen te verbinden gebruikt men بِمَا of الشَّيْءِ الَّذِي

كَتَبْتَ رِسَالَةً طَوِيلَةً الشَّيْءِ الَّذِي أَعْجَبَنَا كَثِيرًا.

كَتَبْتَ رِسَالَةً طَوِيلَةً بِمَا أَعْجَبَنَا كَثِيرًا.

Ze heeft een lange brief geschreven, hetgeen ons erg beviel.

16.2. De telwoorden 11 t.e.m. 99

16.2.1. De telwoorden 11 t.e.m. 19

A. De hoofdtelwoorden (الأعداد الأصلية)

أَحَدٌ	عَشْرٌ	طَالِبًا	١١	إِحْدَى	عَشْرَةٌ	طَالِبَةً
إِثْنَانٌ	،،	،،	١٢	إِثْنَانًا	،،	،،
ثَلَاثَةٌ	،،	،،	١٣	ثَلَاثًا	،،	،،
أَرْبَعَةٌ	،،	،،	١٤	أَرْبَعًا	،،	،،
خَمْسَةٌ	،،	،،	١٥	خَمْسًا	،،	،،
سِتَّةٌ	،،	،،	١٦	سِتًّا	،،	،،
سَبْعَةٌ	،،	،،	١٧	سَبْعًا	،،	،،
ثَمَانِيَةٌ	،،	،،	١٨	ثَمَانِيًا	،،	،،
تِسْعَةٌ	،،	،،	١٩	تِسْعًا	،،	،،

Syntaxis:

- Het geteld woord volgt in de accusatief enkelvoud onbepaald.
- Er is genusovereenkomst - tussen het tiental en het geteld woord.
- tussen de eenheden 1 en 2 en het geteld woord.
- Er is genuspolariteit tussen de eenheden 3 t.e.m. 9 en het geteld woord.

Morfologie:

De getallen 11 t.e.m. 19 zijn onverbuigbaar: zij eindigen onveranderlijk op /a/. Let op het getal 12 waar het element '2' aangepast moet worden in genus en naamval: N. اثنَا/اِثْنَتَا,

G.&A. اِثْنَيْنِ/اِثْنَيْنِي

- في سَنَةٍ وَاحِدَةٍ اِثْنَا عَشَرَ شَهْرًا. Er zijn 12 maanden in één jaar.
- تَعْمَلُ فِي شَرِكَتِي اِثْنَتَا عَشْرَةَ عَامِلَةً. In mijn bedrijf werken 12 arbeidsters.
- اِشْتَرَى اِثْنَيْنِ عَشَرَ كِتَابًا. Hij heeft 12 boeken gekocht.
- تَحَدَّثَ مَعَ اِثْنَيْنِي عَشْرَةَ طَالِبَةً. Hij heeft met 12 studentes gesproken.

B. De rangtelwoorden (الأعداد الترتيبية)

السَّنَةُ	الحَادِيَةَ	عَشْرَةَ	١١	اليَوْمِ	الحَادِيَةَ	عَشَرَ
،،	الثَّانِيَةَ	،،	١٢	،،	الثَّانِيَةَ	،،
،،	الثَّلَاثَةَ	،،	١٣	،،	الثَّلَاثَةَ	،،
،،	الرَّابِعَةَ	،،	١٤	،،	الرَّابِعَةَ	،،
،،	الخَامِسَةَ	،،	١٥	،،	الخَامِسَةَ	،،
،،	السَّادِسَةَ	،،	١٦	،،	السَّادِسَةَ	،،
،،	السَّابِعَةَ	،،	١٧	،،	السَّابِعَةَ	،،
،،	الثَّمَانِيَةَ	،،	١٨	،،	الثَّمَانِيَةَ	،،
،،	التَّاسِعَةَ	،،	١٩	،،	التَّاسِعَةَ	،،

Syntaxis:

De rangtelwoorden 11de t.e.m. 19de volgen op het substantief en komen ermee overeen in bepaaldheid en genus. Enkel de eenheden hebben het lidwoord.

Morfologie:

Precies zoals de hoofdtelwoorden 11 t.e.m. 19 eindigen de rangtelwoorden onveranderlijk op /a/. Ze bestaan uit 2 elementen: de eenheden die het patroon FāMiL volgen + de tientallen die het patroon van het hoofdtelwoord volgen, nl. عشر (M.) en عشرة (Vr.)

16.2.2. De telwoorden 20 t.e.m. 99

A. De hoofdtelwoorden

De tientallen hebben de uitgang van het gezond mannelijk meervoud: N. وَنَ
G./A. يْنَ

سِتُونَ	٦٠	عِشْرُونَ	٢٠
سَبْعُونَ	٧٠	ثَلَاثُونَ	٣٠
ثَمَانُونَ	٨٠	أَرْبَعُونَ	٤٠
تِسْعُونَ	٩٠	خَمْسُونَ	٥٠

Syntaxis:

- Het geteld woord volgt in de accusatief enkelvoud onbepaald.
- Samengestelde getallen volgen de woordvolgorde van het Nederlands: de eenheid wordt met het tiental verbonden door het voegwoord و.
- Zowel de eenheden als de tientallen kunnen verbogen worden, behalve Vr. إِحْدَى.
- Er bestaat genusovereenkomst voor 1 en 2, genuspolariteit voor 3 t.e.m. 9.

أَحَدٌ/وَاحِدٌ وَعِشْرُونَ يَوْمًا.	21 dagen
بَعْدَ أَحَدٍ/وَاحِدٍ وَعِشْرِينَ يَوْمًا.	na 21 dagen
إِحْدَى/وَاحِدَةٌ وَثَلَاثُونَ سَنَةً.	31 jaar
بَعْدَ إِحْدَى/وَاحِدَةٍ وَثَلَاثِينَ سَنَةً.	na 31 jaar
إِثْنَانِ وَثَلَاثُونَ سَنَةً.	32 jaar
بَعْدَ اثْنَتَيْنِ وَثَلَاثِينَ سَنَةً	na 32 jaar
بَعْدَ ثَلَاثَةِ وَعِشْرِينَ يَوْمًا.	na 23 dagen
دَفَعْتُ ثَلَاثًا وَعِشْرِينَ لِيرَةً.	Ik heb 23 pond betaald.

B. De rangtelwoorden

De rangtelwoorden der tientallen hebben dezelfde vorm als de hoofdtelwoorden, maar volgen op het substantief en komen ermee overeen in bepaaldheid en naamval.

الْقَرْنُ الْعِشْرُونَ	de twintigste eeuw
فِي السَّنَةِ الْأَرْبَعِينَ	in het veertigste jaar

De samengestelde rangtelwoorden 21ste t.e.m. 99ste bestaan uit de rangtelwoorden voor de eenheden + و + de tientallen. Beiden volgen op het substantief, beiden zijn bepaald door het lidwoord en komen ermee overeen in naamval.

فِي الدَّقِيقَةِ الثَّلَاثَةِ وَالثَّلَاثِينَ	op de drieëndertigste minuut
---	------------------------------

Let op de vorm voor 'eerste' in dergelijke samengestelde rangtelwoorden: M. الحادي

Vr. الحادية

الْقَرْنُ الْحَادِي وَالْعِشْرُونَ	de eenentwintigste eeuw
فِي السَّنَةِ الْحَادِيَةِ وَالْعِشْرِينَ	in het eenentwintigste jaar

16.3. De bepaalde telwoorden: syntaxis

Het substantief staat in het meervoud. Het bepaald telwoord volgt als nabepaling, krijgt dezelfde naamval als het substantief en volgt de regels van genusovereenkomst of -polariteit.

الْفُصُولُ الْأَرْبَعَةُ	de 4 seizoenen
طُلَّابِي الْعِشْرُونَ مَوْجُودُونَ أَيْضًا.	Mijn 20 studenten zijn er ook.
أَثْنَاءَ السَّاعَاتِ الْأَرْبَعِ وَالْعِشْرِينَ الْقَادِمَةِ.	tijdens de komende 24 uur

16.4. 'Zelf; dezelfde; zichzelf' = نَفْسٌ

Het substantief نَفْسٌ (lett.: 'ziel'), Mv. أَنْفُسٌ komt voor in verscheidene constructies:

A. 'Dezelfde, hetzelfde': نفس als 1ste lid van een 'idāfa-constructie, waarin het 2de lid altijd een bepaald substantief is. In deze constructie gebruikt men nooit het meervoud أَنْفُسٌ .

عِنْدِي نَفْسُ الْكُتُبِ.	Ik heb dezelfde boeken.
فِي نَفْسِ الْوَقْتِ.	op hetzelfde ogenblik, terzelfdertijd
نَأْكُلُ نَفْسَ الشَّيْءِ.	Wij eten hetzelfde.

- B. 'Dezelfde, hetzelfde' of 'zelf': نفس (Mv. أنفس) volgt als bijstelling op het substantief. Het congrueert met het substantief in naamval en getal en wordt gevolgd door een 'terugverwijzend' persoonsuffix.

حَضَرَ الرَّئِيسُ نَفْسَهُ.	De president is zelf gekomen.
هَلْ يَعْمَلُ فِي الْمَصْنَعِ نَفْسِهِ؟	Werkt hij in dezelfde fabriek ?
تَحَدَّثْنَا مَعَ الْمَعْلَمِينَ أَنْفُسِهِمْ.	We hebben met dezelfde leraren gesproken.
en:	We hebben met de leraren zelf gesproken.

- C. 'Zelf': wanneer het onderwerp niet wordt uitgedrukt door een substantief, maar in de persoonsvorm zelf vervat zit, volgt أنفس/نفس op de persoonsvorm. Het wordt dan voorafgegaan door بـ en gevolgd door een persoonsuffix dat naar die persoonsvorm verwijst.

يَجِبُ أَنْ أَفْعَلَ ذَلِكَ بِنَفْسِي.	Ik moet dat zelf doen.
يَجِبُ أَنْ يَفْعَلُوا ذَلِكَ بِأَنْفُسِهِمْ.	Ze moeten dat zelf doen.

- D. 'Zichzelf': alhoewel men zo mogelijk een afgeleide werkwoordsvorm (zie later) gebruikt om de reflexiviteit uit te drukken, kan soms ook een constructie met نفس voorkomen.

قَالَ لِنَفْسِهِ إِنَّ...!	Hij zei tot zichzelf dat...
اعْرِفْ نَفْسَكَ بِنَفْسِكَ!	Ken jezelf !

الْمَالُ الْحَرَامُ لَا يَدْوُمُ

في زيارة للمغرب

كان هانس، وهو مدير التصدير في شركة ألمانية²¹⁸، قد قرر أن يقوم بزيارة عمل للمغرب من ٣/١٧ حتى ٢٥ من نفس الشهر.

وصلت الطائرة إلى مطار محمد الخامس²¹⁹ في تمام الساعة ١١ و ٢٥ دقيقة. وبعد أن نزل هانس من الطائرة مشى إلى مصرف المطار حيث صرف ٨٠ دولاراً أمريكياً و ٩٥ ماركاً²²⁰ ألمانياً بالعملة المغربية ثم رجا من أحد سائقي التاكسي الذين كانوا في قاعة الاستقبال أن ينقله إلى الفندق الذي كان قد حجز لنفسه غرفة فيه.

أقام هانس في الدار البيضاء لمدة ٦ أيام أجرى خلالها المحادثات²²¹ التي أتى من أجلها إلى المغرب والتي دار موضوعها حول استيراد منتوجات شركته في المغرب.

بعد إقامته هناك استأجر هانس سيارة تابع بها سفره إلى مدينة فاس²²² التاريخية. رافقه خلال جولته في الأحياء القديمة للمدينة دليل محلي بيّن له أن فاس كانت عاصمة البلد الدينية²²³ الثقافية منذ القرن الحادي عشر حتى أيامنا هذه. شرح له أيضا الدور الهام الذي لعبته المدارس²²⁴ المختلفة وجامع القرويين²²⁵ كملتقى للعلماء المسلمين المختصين في عدة فروع علمية.

---

²¹⁸ - Duits(er) = ألماني/ألمان -

²¹⁹ - Mohammed V was de 1ste koning van Marokko na het Frans protectoraat (1912 – 1956). Bij het opkomend nationalisme na de Tweede Wereldoorlog werd hij door de Fransen naar Madagascar verbannen, zodat hij door de bevolking als een nationale held werd aanzien. De internationale luchthaven van Casablanca is naar Mohammed V genoemd.

²²⁰ - (Duitse) Mark = مارك/ات -

²²¹ - = een gesprek voeren أجرى محادثة -

²²² - De stad Fès wordt nog steeds beschouwd als de religieuze, intellectuele en artistieke hoofdstad van Marokko. Zij werd gesticht rond de 8ste – 9de eeuw en stond onder de invloed van inwijkelingen van diverse oorsprong, o.a. Andalusische, joodse en Tunesische Arabieren. Zij deed ook dienst als politieke hoofdstad van het Marokkaanse rijk onder verschillende dynastieën.

²²³ - دينيّ = religieus -

²²⁴ - De *madrasa*'s (in Marokko *medersa*'s genoemd) speelden een belangrijke rol in het opvoedkundig systeem van de islam. Zij werden opgericht in de buurt van de grote vrijdagmoskeeën en hadden als functie de vreemde studenten te herbergen die in de moskeeën hoger onderwijs kwamen volgen.

²²⁵ - De moskee-universiteit van de Karawiyin in de Marokkaanse stad Fès werd opgericht rond 850 in een wijk waar heel wat inwijkelingen uit Kairouan (Tunesië) woonden. Zij heeft een belangrijke religieuze en culturele uitstraling gekend, telde in de 14de eeuw ± 8.000 studenten en is in Marokko nog steeds het belangrijkste centrum voor de studie van de islamitische wetenschappen.

وقبل عودته إلى ألمانيا تذكر هانس أن عيد ميلاد زوجته ليس بعيدا فانطلق إلى السوق الشعبية واشترى منها لزوجته ثوبا مغربيا تقليديا وهدايا تذكارية مصنوعة باليد²²⁶.

في المصرف

علي: صباح الخير.

الموظف: صباح النور. ماذا يمكنني أن أفعل لك؟

علي: عدت من جدّة²²⁷ الأسبوع الماضي وبقي لديّ ٩٠ ريالاً سعودياً. كم سعر الريال؟

الموظف: ٣ جنيهاً مصرية.

علي: اصرف لي إذن هذه الريالات الـ ٩٠ بالجنيه المصري من فضلك.

الموظف: بكل سرور ... تفضل ... شيء آخر؟

علي: نعم. لقد بلغ ابني السنة الثامنة عشرة من عمره²²⁸ فقد أصبح شاباً. أرغب في أن أفتح له حساباً

مصرفياً²²⁹ عندكم. ماذا يجب عليّ أن أفعل من أجل ذلك؟

الموظف: أهلاً وسهلاً. اطلب منه أن يملأ هذه الاستمارة بنفسه ويضع توقيعاً عليها. يمكنه أن يأتي بها في

يوم الأربعاء القادم مع بطاقة هويته.

علي: ماذا عن الفائدة؟

الموظف: تبلغ الفائدة ٧٪ سنوياً.

علي: شكراً جزيلاً. سأنقل²³⁰ هذه المعلومات إلى ابني.

الموظف: عفواً، مع السلامة!

²²⁶ = handgemaakt, artisaanaal = مصنوع باليد -

²²⁷ = Djeddah, een belangrijke Saoedische haven- en industriestad, is gelegen aan de Rode Zee. - جدّة

²²⁸ = hij is 18 jaar geworden (السنة) الثامنة عشرة من عمره -

²²⁹ = bankrekening = حساب مصرفي -

²³⁰ = hier: overmaken = نقل -

OEFENINGEN

Oefening 1: Syntactische oefening (mondeling)

Combineer volgende onafhankelijke zinnen tot een hoofdzin + relatiefzin.

١. هاتِ المنتج الآخر !
سعر هذا المنتج ٦٠ جنيها.
٢. ينصحنا سائق التاكسي بزيارة جامع القرويين.
سائق التاكسي من مدينة فاس.
٣. أقمنا في جدّة لمدة أسبوع.
أردنا مقابلة بعض رجال الأعمال خلال ذلك الأسبوع.
٤. نسيت إحدى الزبونات أن تدفع حسابها.
اشترت الزبونات الأمريكيات ثيابا مصنوعة باليد.
٥. الأدلة في انتظارنا هناك.
يجب عليك الاتصال هاتفيا بالأدلة.
٦. استأجرنا²³¹ الدليلة لزيارة القرى.
كنتم قد تحدثتم معنا عن معرفة الدليلة للتقاليد المحلية.
٧. أعطوا ٣٠ ريالاً يوم الأربعاء.
قد أصرف²³² الريالات الثلاثين على هدية تذكارية.
٨. أجرى العلماء المسلمون محادثات.
دارت المحادثات حول دور الدين في الحياة الاجتماعية.
٩. يمكن للموظفين أن يملؤوا استثماراتهم.
ستلقين بعض الموظفين في تلك الدائرة.
١٠. أقام²³³ الطلاب حفلة بمناسبة عيد ميلادهم.
بلغ عمر الطلاب السنة العشرين²³⁴.

---

²³¹ - استأجر = hier: (tijdelijk) in dienst nemen, huren

²³² - (هد على) = صرف (geld) uitgeven (voor)

²³³ - أقام حفلة = een feest houden

²³⁴ - بلغ عمره (السنة) العشرين = hij is 20 jaar geworden

Oefening 2: Getallen 1 → 100 (mondeling)

S₁ noemt de getallen 1 → 10

S₂ noemt de getallen 11 → 20

enz.

S₁ noemt de getallen 100 → 91

S₂ noemt de getallen 90 → 81

enz.

Oefening 3: Maak volgende bewerkingen in het Arabisch

- a) vb.(CD 4 – 1):   ثلاثة زائد²³⁵ خمسة يُساوي²³⁶ ثمانية.   ←   ٨ = ٥ + ٣
   ؟ = ٢١ + ٣٠   ؟ = ٤ + ٢
   ؟ = ١٥ + ٤٨   ؟ = ٧ + ٥
   ؟ = ٣٣ + ٦٤   ؟ = ٩ + ١١
- b) vb.(CD 4 – 2):   ثمانية ناقص²³⁷ ثلاثة يساوي خمسة.   ←   ٥ = ٣ – ٨
   ؟ = ٣٦ – ٥٠   ؟ = ٤ – ٦
   ؟ = ٤٧ – ٦٥   ؟ = ٧ – ٢١
   ؟ = ٥٩ – ٩٦   ؟ = ٩ – ٣٠
- c) vb.(CD 4 – 3):   خمسة في²³⁸ ثلاثة يساوي خمسة عشر   ←   ١٥ = ٣ × ٥
   ؟ = ١٥ × ٤   ؟ = ٤ × ٢
   ؟ = ١٢ × ٨   ؟ = ٢ × ٦
   ؟ = ١٧ × ٤   ؟ = ٣ × ٧
- d) vb.(CD 4 – 4):   خمسة عشر على²³⁹ ثلاثة يساوي خمسة   ←   ٥ = ٣ : ١٥
   ؟ = ٤ : ٨٠   ؟ = ٢ : ٨
   ؟ = ٥ : ٧٥   ؟ = ٤ : ٢٠
   ؟ = ٣ : ٩٣   ؟ = ٨ : ٥٦

---

²³⁵ - زائد = 'plus'

²³⁶ - يُساوي + acc. : 'is gelijk aan'

²³⁷ - ناقص = 'min'

²³⁸ - في = hier: 'maal'

²³⁹ - على = hier: 'gedeeld door'

Oefening 4: Oefening op de rangtelwoorden (CD 4 – 5)

a) modelzin: هو في العاشرة من عمره²⁴⁰

٥٤ .7	٦٣ .5	٨٧ .3	١١ .1
٧٥ .8	٤٩ .6	٩٢ .4	٢١ .2

b) modelzin: أقاموا حفلة كل سنة في الأسبوع العاشر

Oefening 5: Vervangingsoefening (CD 4 – 6)

Pas de modelzin aan in functie van het nieuw opgegeven uur.

modelzin: المدير مشغول حتى الثامنة والنصف

9u.25 .٧	17u.10 .٤	15u. .٥
18u.35 .٨	14u.20 .٥	16u.45 .٦
11u.50 .٩	12u. .٦	13u.50 .٧

Oefening 6: Vervangingsoefening (mondeling)

Las op zinnige manier verschillende constructies in met نفس.

Vb.: ← اشتريتُ هذا الثوب بـ ٨٠ درهماً.
← اشتريتُ نفس الثوب بـ ٨٠ درهماً.
← اشتريتُ بنفسي هذا الثوب بـ ٨٠ درهماً.
← اشتريتُ هذا الثوب بنفس السعر.

١. يجب أن تضع توقيعك على الاستمارة الأخرى.
٢. سيفتحون حساباً مصرفياً في ذلك الفرع.
٣. اصرف هذه الأوراق النقدية²⁴¹ بعملة أخرى!
٤. أجرى المدير محادثات حول استيراد منتوجاتنا.
٥. اطلب منه أن يأتينا في الأربعاء مع هويته!
٦. بيّنت لنا أننا سنحصل على الفائدة العادية.
٧. اشتريتُ ذلك من البقال.
٨. تذكروا أنهم نزلوا في تمام الثامنة والنصف.
٩. سينقلنا سائق التاكسي إلى ملتقانا.
١٠. هل يمكنني أن أحجز غرفة لكم في ذلك الفندق؟

²⁴⁰ = hij is 10 jaar oud = هو في (السنة) العاشرة من عمره - 240

= bankbiljet = ورقة نقدية - 241

Oefening 7: (CD 4 – 7)

Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis, vertaal en beantwoord volgende vragen.

١. من هو هانس ؟
٢. لماذا أقام في المغرب ؟
٣. متى وصل إلى الدار البيضاء ؟
٤. ماذا فعل بعد النزول من الطائرة ؟
٥. أين لقي سائق التاكسي ؟
٦. إلى أين نقله سائق التاكسي ؟
٧. ماذا فعل في الدار البيضاء ؟
٨. ماذا كان موضوع محادثاته ؟
٩. هل رجع إلى ألمانيا بعد ذلك ؟
١٠. كيف ذهب إلى فاس ؟
١١. أي دور لعبت فاس في التاريخ ؟
١٢. ماذا تذكر هانس قبل عودته ؟
١٣. ماذا اشترى من السوق ؟

Oefening 8: (CD 4 – 8)

Lees basistekst 2 na voorbereiding thuis, vertaal en maak volgende vrije invuloefening.

كان السيد عليّ قد سافر إلى جدّة، وهي مدينة - سعودية و - هام على البحر - . وبعد عدة أيام من هـ من هناك - عليّ أنه بقي لديه بعض - السعودية.

- عليّ الذهاب إلى المصرف ليصرف الـ بالجنهات المصرية. وبعد وصوله إلى هناك سأل الموظف الذي جلس - الشباك ما هو - الريال وطلب منه أن يصرف له الريالات التسعين التي - معه.

ثمّ - له أن ابنه بلغ السنة - - من عمره وبهذه الـ أراد أن يفتح حسابا له عند الـ. قال له الموظف إنه عليه أن - من ولده أن يأتي بـ إلى فرع المصرف في يوم - مع بطاقة هـ بعد أن يملأ - ويضع عليها هـ.

وبعد أن حصل عليّ على كل المعلومات الـ بالفائدة وعد الموظف بأن لها إلى ابنه فـ المصرف.

Oefening 9: Vragen formuleren (mondeling)

Formuleer (bondig) alle vragen die kunnen gesteld worden op basis van de mededelende zin.

Vb.:

انقل زبائني إلى المطار بالتاكسي ! ← من يجب أن أنقل إلى المطار ؟

← كيف يجب أن أنقلهم إلى المطار ؟

← إلى أين يجب أن أنقل زبائنك ؟

١. أرغب في أن ألبس ثوبا أزرق بمناسبة زواج نادية.
٢. فقد ٢٠٪ من السكان عملهم بسبب الوضع الاقتصادي.
٣. أقامت أسرتي في القدس لمدة ١٥ سنة ثم هاجرت إلى عمّان.
٤. سننزل بعد ٢٥ دقيقة في موقف سيارات قريب من الملتقى.
٥. احجزني ٣ غرف في فندق "السلام" من أجل الأساتذة الزائرين!

٦. وراء شباك العرض²⁴² تجدين هدايا تذكارية صنعتها بنفسي.
٧. اجتمعنا مع الدليلة عند تمثال محمد الخامس في تمام الساعة ١١.
٨. أجرى بعض العلماء المختصون في علم الشعوب محادثات حول أبحاثهم العلمية التي قاموا بها في اليمن الجنوبية.

Oefening 10: Vertaaloefening (getallen voluit schrijven)

1. Neem een van deze handdoeken en kom asjeblief met mij mee naar de kamer waar jullie zich kunnen uitkleden.
2. De telefoniste heeft me de lijst gegeven met (= op dewelke) de telefoonnummers van de 15 klanten die eergisteren een auto gehuurd hebben.
3. Toen we in juli in Aleppo verbleven hebben we gezien dat de meeste moslims zich wassen bij een fontein voor ze de moskee bezochten.
4. Nadat enkele klanten verklaarden dat ze niet één pond bij zich hadden om de rekening te betalen, heeft Hasan hen verzocht in de keuken te blijven om zelf de schotels te wassen.
5. Ter gelegenheid van mijn bezoek aan de universiteit van al-'Azhar heb ik met een moslim-geleerde een gesprek gevoerd over de religieuze renaissance in de Arabische staten. Hij was van mening dat de islamitische godsdienst zich sinds de jaren zeventig²⁴³ om (= ل) verscheidene redenen snel verspreid heeft over (= في) de hele wereld.
6. Mijn vriendin uit Hama herinnerde zich dat ze vroeger in de herfst wekelijks²⁴⁴ met een van haar zussen naar een groot plein in het stadscentrum ging waar de mensen groenten en fruit kochten dat de boeren komend²⁴⁵ uit de nabijgelegen dorpen op hun velden gekweekt hadden en er te koop aanboden.
7. Op 28 april laatstleden heeft een Soedanese handelsdelegatie de Verenigde Emiraten verlaten voor Khartoem. Een van haar leden had er gesprekken gevoerd met de verantwoordelijken van meerdere lokale bedrijven maar hij heeft niet één vertegenwoordiger ontmoet die Soedanese artisanale producten wilde importeren.

²⁴² - شباك عَرْض = uitstalraam

²⁴³ - السبْعِينات = de jaren zeventig

²⁴⁴ - Gebruik de acc. onbep.

²⁴⁵ - Vertaal door قادم/ون

WOORDENSCHAT

بِمَا أَنْ	aangezien*	شاحنة/ات	vrachtwagen
أثاث/ات	meubelen, inboedel (coll.)	شُرْطَة	politie
تَأَخَّرَ	V te laat zijn	شِقَّة/شَقَق	appartement
أَدَّى (ه/ب إلى)	II (iemand) leiden, voeren (naar)	شَكَاُ (إلى ه/ه/من)	(bij iemand) klagen (over)
تَبَعَ - تَبَاعَة	volgen	بِالصَّبْطِ	precies, exact (bijw.)
جَرِيح/جَرَحِي	gewond(e)	عَدَرَ - مَعْدِرَة (ه على)	(iemand) excuseren (voor)
جَرَى -	plaatsgrijpen, plaatsvinden	فَجَاءَ	plotseling
أَجَابَ (ه على)	IV (iemand) antwoorden (op iets)	مَفْرُق/مَفَارِقُ	kruispunt
حَجَّ	bedevaart	قَدَم (م)/أَقْدَام	voet
حَادِث/حَوَادِثُ	ongeval	قَلْب/أُقْلُوب	hart
حَضَّرَ	II klaarmaken, voorbereiden	كَالًا	absoluut niet
إِحْتَاَجَ (إلى)	VIII (iets/iemand) nodig hebben	مَكَان/أَمْكَانَة	plaats
حَوَالِي	ongeveer, circa (vóór getallen)	مُمَرِّض/ون	verpleger
أَخْرَجَ (ه/ه من)	IV (iemand/iets) verwijderen (uit)	نَتِيْجَة/نَتَائِج	resultaat, gevolg
دَاخِل	binnen(zijde)	نَادَى	III roepen, laten komen
رَاكِب/رَكَّاب	passagier	مُنَاسِب	geschikt, passend
تَزَوَّجَ (من)	V huwen (met)	وَاجِب/ات	plicht, taak
تَسْجِيل/ات	registratie, inschrijving (V.N.)	وِزَارَة/ات	ministerie
أَسْرَعَ (ب)	IV zich haasten (met)	إِتَّصَلَ (ب)	VIII contact opnemen (met)
سَاعَدَ (ه في/على)	III (iemand) helpen (bij)	وَقَعَ - وَقَعًا	gebeuren, voorvallen
مُسَاعَدَة	hulp (V.N.)	أَوْقَفَ	IV doen stoppen, tegenhouden
إِسْعَاف	eerste hulp (V.N.)	تَوَقَّفَ	V stoppen, stilstaan
أَسْوَدُ/سُود	zwart*	وَالِدَانِ	(beide) ouders

* بِمَا أَنْ kan enkel gebruikt worden wanneer de verklarende zin voorafgaat aan de hoofdzin!!!

* Het Vr.E. سَوْدَاءُ volgt het bij de kleuren gebruikelijke patroon FaMLā'.

سارِ = سَيْرًا (rond)rijden

دِيسْدَاغ (يوم) الٲالٲاء

GRAMMATICA

De dualis (المثنى) verwijst naar 2 personen of 2 zaken. Karakteristiek morfeem voor de dualis is de /ā/ van de suffixen, dit zowel bij naamwoorden als voornaamwoorden en werkwoorden.

17.1. Dualis: het naamwoord

De suffixen voor de dualis bepaald en onbepaald zijn: N. ان

G. يِن

A. يِن

	Mannelijk	Vrouwelijk
N.	طالِبَانِ جَدِيدَانِ	طالِبَتَانِ جَدِيدَتَانِ
G.	طالِبَيْنِ جَدِيدَيْنِ	طالِبَتَيْنِ جَدِيدَتَيْنِ
A.	طالِبَيْنِ جَدِيدَيْنِ	طالِبَتَيْنِ جَدِيدَتَيْنِ

Zoals reeds het geval was bij het gezond meervoud valt ook bij de dualis de eind-ن weg bij toevoeging van een persoonsuffix of binnen een 'idāfa-constructie.

أَيْنَ وَالِدَاكَ ؟   Waar zijn je ouders ?

اسْتَقْبَلْتُ وَالِدَيْ فَاطِمَةَ.   Ik heb de ouders van Fatima ontvangen.

17.2. Dualis: de voornaamwoorden

A. De dualis van de persoonlijke voornaamwoorden is:

	Onafhankelijk	Suffix
3 p.	هُمَا	هُمَا
2 p.	أَنْتُمَا	كُمَا

Commentaar: - Er bestaat geen onderscheid in genus in de dualis.

- Er bestaat geen dualis 1 p.

- Het suffix هُما wijzigt in هِما wanneer men het toevoegt aan een woord dat eindigt op /i/, /ī/ of /ay/ .

B. De dualis van het aanwijzend voornaamwoord is:

	M.	Vr.
N.	هَذَانِ	هَاتَانِ
G./A.	هَذَيْنِ	هَاتَيْنِ

Commentaar: - De dualis van ذلك komt uiterst zelden voor en wordt daarom niet vermeld.

- Let op de 'alif bij de vrouwelijke vormen هَاتَانِ en هَاتَيْنِ .

- In de dualis kent het aanwijzend voornaamwoord wél een onderscheid in naamval, dit in tegenstelling tot het enkelvoud en het meervoud.

هَذَانِ هُمَا الْأُسْتَاذَانِ الْجَدِيدَانِ. Dit zijn de 2 nieuwe professoren.

خُذْ هَاتَيْنِ الْحَقِيْبَتَيْنِ الْجَدِيدَتَيْنِ مَعَكَ. Neem die 2 nieuwe koffers mee.

C. De dualis van het betrekkelijk voornaamwoord is:

	M.	Vr.
N.	الَّذَانِ	الَّتَانِ
G./A.	الَّذَيْنِ	الَّتَيْنِ

Commentaar: - Ook hier bestaat naamvalsonderscheid in de dualis.

- Let erop dat in de dualis tweemaal een ل geschreven wordt.

17.3. Dualis: het werkwoord

De werkwoorden kennen in de dualis 3 persoonsvormen: 3 M., 3 Vr. & 2 M./Vr. Let dus op het verschil met de persoonlijke voornaamwoorden dualis, waar geen onderscheid in genus bestaat.

In de *māḍī* - is de 3de persoon gebaseerd op het enkelvoud.

- is de 2de persoon gebaseerd op het mannelijk meervoud.

In de *muḍāri'* zijn alle persoonsvormen gebaseerd op het enkelvoud; ook hier zijn de persoonsvormen 3 Vr.D. en 2 D. dus identiek.

17.3.1. Sterke werkwoorden

	<i>māḍī</i>	<i>muḍāri'</i>			
		Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.D.	كُتِبَا	يَكْتُبَانِ	يَكْتُبَا	يَكْتُبَا	
3 Vr.D.	كُتِبَا لَكُمَا	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبَا	تَكْتُبَا	
2 D.	كُتِبْتُمَا	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبَا	تَكْتُبَا	اُكْتُبَا

17.3.2. Holle werkwoorden

Type 1

	<i>māḍī</i>	<i>muḍāri'</i>			
		Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.D.	زَارَا	يَزُورَانِ	يَزُورَا	يَزُورَا	
3 Vr.D.	زَارَتَا	تَزُورَانِ	تَزُورَا	تَزُورَا	
2 D.	زُرْتُمَا	تَزُورَانِ	تَزُورَا	تَزُورَا	زُورَا

Type 2

	<i>māḍī</i>	<i>muḍāri'</i>			
		Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.D.	بَاعَا	يَبِيعَانِ	يَبِيعَا	يَبِيعَا	
3 Vr.D.	بَاعَتَا	تَبِيعَانِ	تَبِيعَا	تَبِيعَا	
2 D.	بِعْتُمَا	تَبِيعَانِ	تَبِيعَا	تَبِيعَا	بِيعَا

Type 3

	<i>māḍī</i>	<i>muḍāri'</i>			
		Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.D.	نَامَا	يَنَامَانِ	يَنَامَا	يَنَامَا	
3 Vr.D.	نَامَتَا	تَنَامَانِ	تَنَامَا	تَنَامَا	
2 D.	نِمْتُمَا	تَنَامَانِ	تَنَامَا	تَنَامَا	نَامَا

17.3.3. Defectieve werkwoorden

Type 1

	<i>māḍī</i>	<i>muḍāri'</i>			
		Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.D.	دَعَا <i>da'awā</i>	يَدْعُوَانِ <i>yad'uwāni</i>	يَدْعُوَا <i>yad'uwā</i>	يَدْعُوَا <i>yad'uwā</i>	
3 Vr.D.	دَعَا (uitz.) <i>(uitz.)</i>	تَدْعُوَانِ <i>tad'uwāni</i>	تَدْعُوَا <i>tad'uwā</i>	تَدْعُوَا <i>tad'uwā</i>	
2 D.	دَعَا <i>da'awtumā</i>	تَدْعُوَانِ <i>tad'uwāni</i>	تَدْعُوَا <i>tad'uwā</i>	تَدْعُوَا <i>tad'uwā</i>	أَدْعُوا <i>ud'uwā</i>

Type 2

	<i>māḍī</i>	<i>muḍāri'</i>			
		Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.D.	مَشَى <i>mašayā</i>	يَمْشِيَانِ <i>yamšiyāni</i>	يَمْشِيَا <i>yamšiyā</i>	يَمْشِيَا <i>yamšiyā</i>	
3 Vr.D.	مَشَى (uitz.) <i>(uitz.)</i>	تَمْشِيَانِ <i>tamšiyāni</i>	تَمْشِيَا <i>tamšiyā</i>	تَمْشِيَا <i>tamšiyā</i>	
2 D.	مَشَى <i>mašaytumā</i>	تَمْشِيَانِ <i>tamšiyāni</i>	تَمْشِيَا <i>tamšiyā</i>	تَمْشِيَا <i>tamšiyā</i>	إِمْشِيَا <i>imšiyā</i>

Type 3

	<i>māḍī</i>	<i>muḍāri'</i>			
		Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.D.	لَقِيََا <i>laqiyā</i>	يَلْقِيَانِ <i>yalqayāni</i>	يَلْقِيَا <i>yalqayā</i>	يَلْقِيَا <i>yalqayā</i>	
3 Vr.D.	لَقِيََا <i>laqiyatā</i>	تَلْقِيَانِ <i>talqayāni</i>	تَلْقِيَا <i>talqayā</i>	تَلْقِيَا <i>talqayā</i>	
2 D.	لَقِيََا <i>*laqiytumā→laqītumā</i>	تَلْقِيَانِ <i>talqayāni</i>	تَلْقِيَا <i>talqayā</i>	تَلْقِيَا <i>talqayā</i>	اَلْقِيَا <i>ilqayā</i>

17.4. Het participium actief: morfologie

Een participium actief (اسمٌ فاعِلٍ) is een naamwoord en heeft dus een enkelvouds-, dualis- en meervoudsvorm.

17.4.1. Sterke werkwoorden basisstam

FāMiL		
sterk	كَاتِبٌ	schrijvend
F = أ	أَكِلٌ	etend
F = و/ي	وَاقِعٌ	liggend

Hieruit blijkt dat het patroon FāMiL reeds meermaals is voorgekomen in de woordenschat van de vorige lessen: de substantieven رَاكِبٌ, سَاكِنٌ, عَامِلٌ, كَاتِبٌ zijn naar oorsprong actieve deelwoorden van de werkwoorden رَكِبَ, سَكَنَ, عَمَلَ en كَتَبَ.

Onder punt 17.5. wordt uiteengezet dat een participium actief naamwoordswaarde of werkwoordswaarde kan hebben in een zin. Het meervoud van een participium met naamwoordswaarde kan verschillende patronen volgen, bv.:

وَالِدٌ/وَنٌ	ouder	عَامِلٌ/عُمَّالٌ	arbeider
وَإِجِبَاتٌ	plicht	جَامِعٌ/جَوَامِعٌ	moskee
جَامِعَاتٌ	universiteit	عَالِمٌ/عُلَمَاءٌ	geleerde

Een participium met werkwoordswaarde heeft echter steeds een gezond meervoud!

17.4.2. Zwakke werkwoorden basisstam

A. Holle werkwoorden

De participia actief vormen een afwijking van de klankwetten: in de 3 vervoegingstypes wordt de 2de stamletter *و* of *ي* vervangen door een *ء*.

Fā'iL		
Type 1	زَائِرٌ	bezoekend
Type 2	بَائِعٌ	verkopend
Type 3	خَائِفٌ	vrezend

B. Defectieve werkwoorden

De participia actief van de 3 vervoegingstypes volgen in hun hypothetische vorm hetzelfde patroon als de basisstam. Door toepassing van de klankwetten eindigen ze allen op *ٍ* in hun onbepaalde vorm, zodat ze verbogen worden zoals de defectieve naamwoorden.

FāM(in)		
Type 1	دَاعٍ <i>*dā'iyun → *dā'in → dā'in</i>	uitnodigend
Type 2	مَاشٍ <i>*māšiyun → *māš'in → māš'in</i>	lopend, gaand
Type 3	لَاقٍ <i>*lāqiyun → *lāq'in → lāq'in</i>	ontmoetend

Let op het meervoud van deze participia wanneer ze werkwoordswaarde hebben, bv.:

دَعَا → mann. N. دَاعُونَ (*dā'iyūna → dā'ūna)

G. & A. دَاعِينَ (*dā'iyīna → dā'īna)

vrouw. N. دَاعِيَاتٍ (dā'iyātun)

G. & A. دَاعِيَاتٍ (dā'iyātin)

17.5. Het participium actief: syntaxis

17.5.1. De verkorte relatiefzin

هَلْ تَعْرِفُ الطُّلَابَ السَّاكِنِينَ هُنَا ؟
هَلْ تَعْرِفُ الطُّلَابَ الَّذِينَ يَسْكُنُونَ هُنَا ؟
Ken jij de studenten die hier wonen ?

In het Standaard Arabisch gebruikt men dikwijls een zgn. verkorte relatiefzin: het is een constructie met een participium actief ter vervanging van een relatiefzin met persoonsvorm. Het participium wordt dan bijvoeglijk gebruikt bij een substantief waarmee het congrueert in bepaaldheid, getal, genus en naamval.

In tegenstelling tot de Nederlandse deelwoorden hebben de Arabische participia dan geen tijdsconnotatie. Of zij verwijzen naar verleden, heden of toekomst moet uit de context opgemaakt worden.

رَكِبْتُ الحَافِلَةَ الوَاقِفَةَ أَمَامَ المِحْطَةِ.

رَكِبْتُ الحَافِلَةَ الَّتِي وَقَفَتْ أَمَامَ المِحْطَةِ.

Ik heb de bus genomen die voor het station stond.

أَنَا فِي انْتِظَارِ السُّوَّاحِ الوَاصِلِينَ بَعْدَ قَلِيلٍ.

أَنَا فِي انْتِظَارِ السُّوَّاحِ الَّذِينَ سَيَصِلُونَ بَعْدَ قَلِيلٍ.

Ik wacht op de toeristen die dadelijk zullen toekomen.

Het lijdend voorwerp bij een participium met werkwoordswaarde staat in de accusatief of wordt ingeleid door het voorzetsel ل .

هَلْ تَعْرِفُ الطَّلَابَ الدَّارِسِينَ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ ؟

هَلْ تَعْرِفُ الطَّلَابَ الَّذِينَ يَدْرُسُونَ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ ؟

Ken jij de studenten die Arabisch studeren ?

هَذِهِ الْقَضِيَّةُ تَابِعَةٌ لِلْوِزَارَةِ.

هَذِهِ الْقَضِيَّةُ تَتَّبَعُ * الْوِزَارَةَ.

Deze kwestie valt onder de bevoegdheid van het ministerie.

17.5.2. Het participium als predicat

Zoals dat in het Engels gebruikelijk is, kan men in het M.S.A. bij heel wat werkwoorden een participium gebruiken als predicat in een nominale zin. Naargelang het soort werkwoord:

- is de constructie met participium gelijkwaardig aan een constructie met persoonsvorm;
  - هَؤُلَاءِ الْفَلَّاحُونَ مَاشُونَ إِلَى السُّوقِ. Deze boeren gaan naar de markt.
  - هَؤُلَاءِ الْفَلَّاحُونَ يَمْشُونَ إِلَى السُّوقِ. Deze boeren gaan naar de markt.
- benadrukt het participium eerder de toestand;
  - بِنْتِي نَائِمَةٌ الْآنَ. Mijn dochter is nu aan het slapen.
  - تَنَامُ بِنْتِي فِي عُرْفَةٍ أُخْرَى. Mijn dochter slaapt in een andere kamer.
- benadrukt het participium eerder de begrenzing in de tijd (bv. de onmiddellijke toekomst).
  - أَنَا مُهَاجِرٌ غَدًا إِلَى أَلْمَانِيَا. Ik emigreer morgen naar Duitsland.
  - بَعْضُ النَّاسِ يُهَاجِرُونَ إِلَى أَلْمَانِيَا. Sommige mensen emigreren naar Duitsland.

Bij werkwoorden die zowel het verloop van een handeling als de toestand ten gevolge van een handeling kunnen uitdrukken, gebruikt men dikwijls de persoonsvorm om het verloop weer te geven, het participium om de toestand uit te drukken.

Vb.: جَلَسَ → هَلْ بَجَلِسُ هُنَا ؟ Ga je hier zitten ?

هُوَ جَالِسٌ هُنَاكَ. Hij zit daar.

حَضَرَ → سَيَحْضُرُ فِي الْمَسَاءِ. Hij zal 's avonds komen.

هُوَ حَاضِرٌ. Hij is aanwezig.

---

* - (ه/هـ) = تبع = hier: onder de bevoegdheid vallen van, ressorteren onder

حادث سيارة

كان رشيد ونوال قد تزوجا في نهاية الأسبوع الماضي. وبما أنهما احتاجا إلى بعض الأثاثات قررا أن يسيرا يوم الثلاثاء إلى العاصمة الواقعة على حوالي ٤٠ كم من قريتهما.

زارا بعض الدكاكين واشترى الأثاث المناسب ثم قاما بزيارة لأخي نوال الساكن في شقة هناك. وفي طريق عودتهما²⁴⁶ إلى البيت رأيا فجأة على مفرق شارعي السلام والجمهورية حادثا بين سيارة تاكسي وسيارة خاصة²⁴⁷ سوداء.

أوقف رشيد سيارته وأسرع الزوجان إلى مكان الحادث لمساعدة الركاب في الخروج من السيارتين. لاحظا أن الراكبة الجالسة في التاكسي في الأمام جريحة وأنها تشكو من ألم شديد في قدميها. أسرع نوال واتصلت هاتفيا بمركز الإسعاف²⁴⁸ فورا، وبعد انتظار حوالي ١٠ دقائق وصلت سيارة الإسعاف²⁴⁹ والشرطة.

نزل الطبيب والممرض من سيارة الإسعاف وبعد أن فحصا الجريحة أخرجها من التاكسي. اقترح رشيد ونوال أن يتبعا السيارة التي تنقل الجريحة إلى مستشفى ابن سينا²⁵⁰ الواقع قرب مكان الحادث لمعالجتها فيها، لكي يقوموا بتسجيل²⁵¹ الجريحة في المستشفى والاتصال بوالديها. أما السائقان وركاب التاكسي فقد بقوا في مكانهم وبيّنوا للشرطيين²⁵² كيف وقع الحادث.

وبعد أن وصل الوالدان إلى المستشفى شكرا الزوجين على مساعدتهما، فأجاب رشيد أنهما قد قاما بواجبهما²⁵³ فقط، ثم تابع الزوجان طريقهما إلى البيت.

---

²⁴⁶ - في طريق عودته = op zijn terugweg

²⁴⁷ - سيارة خاصة = personenauto

²⁴⁸ - مركز الإسعاف = de hulpdiensten

²⁴⁹ - سيارة إسعاف = ambulance

²⁵⁰ - Ibn Sīnā (980-1037) is in het Westen onder de naam Avicenna bekend als een van de belangrijkste en veelzijdigste Arabische filosofen. Hij was sterk beïnvloed door het gedachtegoed van Aristoteles en Plato. Naast zijn filosofische werken zijn van hem ook werken over geneeskunde bekend.

²⁵¹ - قام بتسجيله = (iemand) inschrijven

²⁵² - رجل شرطة of شرطيّ = politieagent

²⁵³ - قام بواجبه = zijn plicht/taak vervullen

في الطريق إلى الحفلة

كان أحمد وزوجته سميرة قد دعوا عدة أصدقاء لهما لحضور حفلة بمناسبة عودتهما من الحج. وصل صديقاها نبيل وزوجته منى بعد أن تأخرا ساعتين من الوقت. وعند وصولهما نادى أحمد زوجته لاستقبال الضيفين. وبعد أن رحب أحمد وسميرة بصديقيهما من كل قلبيهما²⁵⁴، رجوا منهما أن يذهبا إلى الداخل.

أحمد: هل نسيتما الموعد يا صديقيّ العزيزين؟

نبيل: كلا! اعدرانا يا سميرة ويا أحمد على ذلك.

منى: انطلقنا من البيت مبكراً ولكننا توقفنا في الطريق بسبب حادث وقع بين شاحنتين كبيرتين قرب مبنى وزارة الزراعة.

نبيل: شاهدنا وقوع الحادث، الشيء الذي أدى بنا إلى الانتظار حتى وصول رجال الإسعاف²⁵⁵ والشرطة.

منى: وصل رجال الشرطة بعد ربع ساعة وطلبوا منا أن نشرح لهم كيف وقع الحادث بالضبط.

نبيل: والنتيجة هي أننا تأخرنا عن موعدنا²⁵⁶.

سميرة: لا بأس عليكم! عندما ستبدأ الحفلة ستنسيان الساعتين اللتين قضيتماهما في الطريق إلينا.

أحمد: وستنسيان الليلة²⁵⁷ كل ما جرى لكما²⁵⁸ عندما ستريان الوجبات التي حضرناها لضيوفنا الأعزاء.

نبيل: لقد نسيت كل ما جرى لي يا عزيزي عندما رأيتمكما.

سميرة: هيا بنا إلى غرفة الضيوف فالأصدقاء بانتظارنا!

منى: هيا بنا!

---

²⁵⁴ من كل قلبه = van ganser harte (M.E.)

²⁵⁵ رجل إسعاف = ambulancier

²⁵⁶ تأخر عن موعد = te laat komen op een afspraak

²⁵⁷ الليلة = vannacht, vanavond

²⁵⁸ جرى (ل) = gebeuren (met iemand); (iemand) overkomen

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervangingsoefening (mondeling)

Vervang de onderlijnde woorden door hun dualis en pas de andere zinsdelen aan.

١. تفضلي وخذي هذا المكان²⁵⁹ بينما أقوم بتسجيلك.
٢. احك لنا شيئاً عن القصة الممتعة التي كنت تقرأها.
٣. تأخرنا عن الموعد لأنه كان علينا أن نأتي على أقدامنا²⁶⁰.
٤. عرضت عليّ بنت أخى²⁶¹ الثوب الأسود الذي اشتريته لنفسها.
٥. ماذا أجبت في رسالتك للموظف المسؤول في وزارة التعليم؟
٦. الجريح شكر من كل قلبه السيدة هيفاء التي ساعدته بعد الحادث.
٧. بين لي أن ذلك جرى له مرة واحدة فقط في السنوات العشر الماضية.
٨. المرضان أخذوا الركاب الجرحى بأيديهما ليضعاهم في سيارة الإسعاف.
٩. إنّ والد²⁶² زوجتي شكوا أن بنتا واحدة فقط من بناته الأربع اتصلت به بعد أن قضى يوم الثلاثاء في المستشفى.
١٠. اقترح الرئيس بنّ عليّ²⁶³ على الملك محمد السادس أن يلقاه في مؤتمر دولي سيجري في شهر أيار في مدينة تونس وسيبحث فيه رجلا الدولة²⁶⁴ العلاقات المشتركة بين بلديهما.

Oefening 2: Morfologische oefening (schriftelijk)

Volgende participia zijn in de cursus gezien als substantief of adjectief. Zoek in het woordenboek de betekenis op van het werkwoord waarvan ze afgeleid zijn.

Bv.: واجب = "plicht" = P.A. van وجب = nodig, verplicht zijn

٧. سابق	١. جامع
٨. قادم	٢. حادث
٩. رائع	٣. طابع
١٠. زائد	٤. عالم
١١. طائرة	٥. هاتف
١٢. ماضٍ	٦. والد

²⁵⁹ أخذ مكاناً = een plaats innemen

²⁶⁰ على أقدامهم = te voet (M.Mv.)

²⁶¹ بنت أخ/أخت = nicht

²⁶² والد = hier: vader

²⁶³ - Ben Ali, de huidige president van Tunesië, kwam aan de macht in 1987 toen president Bourguiba aan de dijk werd gezet.

²⁶⁴ رجل دولة = staatsman

Oefening 3: Vervangingsoefening (CD 4 – 9)

- S₁ beantwoordt de vragen op CD en gebruikt daarbij de hierna opgegeven zinsdelen.
- S₂ herhaalt het antwoord maar vervangt de persoonsvorm door het participium actief.

Vb.: شقة حديثة في ضاحية جنوبية

١. كلنا
٢. مكان الحادث
٣. بعد ربع ساعة
٤. نتائج أبحاثهم الأخيرة
٥. لا أعرف
٦. الليلة في تمام الثانية
٧. أصل متأخرا إلى السفارة
٨. مساعدتها في تحضير الوجبات

Oefening 4: Syntactische oefening (mondeling)

Vervang de participiumconstructies door relatiefzinnen en vice versa.

- Vb.:** أعرف الطالب الطالب هذا الكتاب. ← أعرف الطالب الذي طلب هذا الكتاب.
- أعرف الطالب الذي طلب هذا الكتاب. ← أعرف الطالب الطالب هذا الكتاب.
١. أي منكم أخرج من العلبة الزيتونات السوداء الباقية؟
  ٢. هل أعطيت الشاب الفاتح باب المصعد جنيتها واحدا فقط؟
  ٣. يذهب رجال الشرطة لمساعدة سائق الشاحنة التي تقف هناك على المفرق.
  ٤. رجا المرافق من السواح الذين حجزوا مكانا أن يعذروه على فقدان التذاكر.
  ٥. أرى أن هذه القضية من المواضيع التي تتبع وزارة الثقافة.
  ٦. فلندع إلى حفلة الاستقبال الزبائن البالغين الخمسين من عمرهم في ١١/٣٠.
  ٧. ألا يمكنك الاتصال بالرجل الصانع أثاثات العروسين²⁶⁵ المتزوجين بعد الغد؟
  ٨. الراكب الجريح الذي شكنا من آلام شديدة في قدميه احتاج إلى معالجة طبية في مركز الإسعاف.
  ٩. إن المحادثات الجارية في الوقت الحاضر²⁶⁶ في وزارة التعليم قد أدت إلى عدة اقتراحات مناسبة.
  ١٠. أوقفت الشرطة كل السائقين الذين ساروا إلى الشاطئ وذلك نتيجة²⁶⁷ للحادث الواقع في الطريق إلى هناك.

Oefening 5: (CD 4 – 10)

Lees basistekst 1 na voorbereiding thuis, geef de vertaling en beantwoord volgende vragen.

١. لماذا قرر رشيد ونوال الذهاب إلى العاصمة؟
٢. على أي مسافة من العاصمة يسكنان؟

²⁶⁵ = العروسان = het bruidspaar

²⁶⁶ = في الوقت الحاضر = op het ogenblik, tegenwoordig

²⁶⁷ = نتيجة لـ = ten gevolge van

٣. ماذا فعل الزوجان بعد وصولهما إلى هناك ؟
٤. ماذا رأيا في طريق عودتهما ؟
٥. أين كان الحادث وقع ؟
٦. لماذا أوقف رشيد سيارته ؟
٧. هل كان جريح في إحدى السيارتين ؟
٨. ماذا قررت نوال بعد أن لاحظت الجريحة ؟
٩. ماذا فعل الطبيب والممرض بعد وصولهما ؟
١٠. إلى أين نقلت سيارة الإسعاف الجريحة ؟
١١. لماذا تبع الزوجان سيارة الإسعاف ؟
١٢. ماذا فعل الركاب الآخرون في أثناء ذلك ؟

Oefening 6: (CD 4 – 11)

Lees en vertaal basistekst 2 na voorbereiding thuis; beantwoord daarna volgende vragen.

١. متى كان أحمد وسميرة دعوا أصدقاءهما إلى حفلة ؟
٢. كم من الوقت تأخر نبيل ومنى عن موعدهما ؟
٣. هل تأخرا لأنهما كانا انطلقا في ساعة متأخرة من البيت ؟
٤. ماذا رجا الزوجان من الضيفين بعد وصولهما ؟
٥. أين وقع الحادث الذي شاهدها في طريقهما ؟
٦. من انتظرا في مكان الحادث ؟
٧. لماذا كان عليهما الانتظار هناك ؟
٨. بعد كم من الوقت وصل رجال الشرطة ؟
٩. كيف سينسيان ما جرى لهما ؟

Oefening 7: Invuloefening (mondeling)

Volgende woorden moeten bij het invullen aangepast worden volgens hun functie in de zin.

(أدى، بقال، بلغ، اجتماعي، احتاج، رأى، رقم، أسرع، سياحة، أسود، ساعة، عامل، فتح، فرع، قلب،
ملا، نادى، انتشر)

١. - الإسلام خاصة منذ الستينات بين السكان الـ للولايات المتحدة.
٢. نبي أمي إلى المطبخ لتعرض - التي اشترتها كهدية رأس سنة لوالدي.
٣. هل تقدرين أن - هذه الاستثمارة بالـ العربية العادية عندنا في المغرب ؟
٤. نصحتني الموظفة الـ في مكتب - بألا أصرف النقود أبدا في السوق الـ .

- ٥ . يمكنك أن - حسابا مصرفيا في لنا بعد أن يكون عمرك قد - السنة الـ ١٨ .
- ٦ . العلماء الـ أن ابن خلدون من أول الباحثين²⁶⁸ المختصين في هم العلمي .
- ٧ . إن الوضع الـ الاقتصادي في بلدنا - بصناعة البناء²⁶⁹ إلى - أسواق جديدة في الجزيرة العربية .
- ٨ . معظم الباحثين أن العادات والأطعمة العصرية - إلى أن أمراض الـ - بسرعة في العالم الغربي .
- ٩ . بما أن الوقت كان متأخرا²⁷⁰ - منى ونبيل إلى - المدينة القديمة على أمل أن يجدا هناك - يبيع السلع التي - إليها .

Oefening 8: Invuloefening (schriftelijk + mondeling)

Horizontaal zijn verschillende persoonsvormen van كتبَ vermeld. Pas dezelfde patronen toe op de werkwoorden die rechts verticaal zijn aangegeven; vervolledig daarna iedere persoonsvorm tot een korte zin, bv. كتبتُ رسالةً لزوجي .

كَتَبَ	كَتَبْتُ	سَيَكْتُبُونَ	أَلَنْ تَكْتُبَا	لَا تَكْتُبُ	أَكْتُبِي
ملاً					
أخذ					
وقف					
قام					
سار					
نام					
بقي					
مشى					
شكا					

الجار قَبْلَ الدار

²⁶⁸ باحث/ون = onderzoeker

²⁶⁹ صناعة البناء = de bouwnijverheid

²⁷⁰ الوقت متأخر = het is laat

Oefening 9: Vertaal met behulp van het woordenboek (schriftelijk)

موجز الأخبار

أيها السيدات والسادة، السلام عليكم ورحمة الله. موجز الأخبار من قناة الجزيرة في قطر.

صرح مسؤول كبير في الاتحاد الأوروبي أن الاتحاد الأوروبي يدعم عملية السلام في الشرق الأوسط بكل الوسائل الممكنة. وقال المسؤول إنه ليس لدى الاتحاد الأوروبي مبادرة خاصة للسلام في الشرق الأوسط ولكن دول الاتحاد تدعم فكرة إنشاء دولة فلسطينية مستقلة* في الأراضي المحتلة* منذ ١٩٦٧. وكان مجلس الأمن التابع لمنظمة الأمم* المتحدة قد أصدر الأسبوع الماضي قراراً* يذكر فيه حق* الفلسطينيين في إنشاء دولة مستقلة في الأراضي المحتلة منذ ١٩٦٧.

قال الأمين العام لمنظمة الأمم المتحدة كوفي أنان إن حل* مشكلة كشمير ممكن، لأن باكستان والهند قد قررتا التفاوض بشأن الحل النهائي لهذه المشكلة. وكان مبعوث الهند لدى منظمة الأمم المتحدة صرح بأن حكومته مستعدة* للتفاوض مع باكستان بشأن القضية الكشميرية وحل هذه المشكلة سلمياً.

قال رئيس منظمة التجارة العالمية قبل اجتماع الدول الصناعية في طوكيو إن مشكلة ديون الدول النامية من النقاط الرئيسية الموجودة على جدول أعمال قمة* هذه الدول. وكان رئيس البنك الدولي قد اقترح سابقاً تأجيل دفع بعض الديون للدول الصناعية الغنية.

فاز المنتخب الوطني اليمني على نظيره السوداني بثلاثة أهداف مقابل هدف واحد. وبذلك تأهل المنتخب اليمني للدورة الأخيرة في مباريات كأس الدول العربية لكرة القدم التي نظمتها هذه السنة المملكة العربية السعودية. ويرى المراقبون أن للفريق اليمني فرصة كبيرة في الفوز بكأس كرة القدم العربية هذا العام.

نهاية الموجز، إلى اللقاء.

---

* Alle met een asterisk gemerkte woorden zijn naamwoorden die afgeleid zijn van 'verdubbelde' stammen (zie les 24), waar de middenste en laatste stamletter identiek zijn.

Let op de klassering van dergelijke woorden in het woordenboek: أمم، قرار، حق، حل، محتل، مستعد، مستقلة en قل، قم، عد، حل، حق، قر، أم، مستقل worden er geklasseerd onder.

WOORDENSCHAT

إمام/أئمة	imam	صَلَّى	II bidden
مؤمن/ون	gelovige	صلاة/صلوات	gebed
إنكلترا	Engeland	أطعم (ه ه)	IV (iemand iets) te eten geven
آلة/ات	werktuig, toestel	ظرف/ظروف	omstandigheid
بقر/ات	runderen, koeien (coll.)	عزف - عزفاً	muziek maken/spelen
بلغ (ه ه)	II (iemand iets) meedelen	عظيم/عظماء	schitterend, groots, enorm
مُتعب	vermoeiend, lastig	عاش - معيشة	leven
جدير بالذكر	vermeldenswaardig	عنى	II zingen
جاء - مجيئاً	komen	أغنية/أغانٍ	lied, melodie
أخضر (ه ه)	IV (iemand/iets) brengen	فضّل (ه/ه على)	II (iets/iemand) verkiezen (boven)
حقّ/حقوق	recht	بالمقارنة مع	in vergelijking met
حاول	III proberen	فمّح	graan
أخبر (ه ب)	IV (iemand) informeren (over)	كنيسة/كنائس	kerk; synagoge
حروف/خراف	lam	كاد -	hij... bijna
خطبة/خطب	preek, toespraak	ألغى	IV opzeggen, annuleren
أدخل	IV binnenbrengen	ألقي	IV gooien, werpen
دام -	duren	لندن	Londen
ريف/أرياف	platteland	المسيح	Christus
لا يزال	hij... nog steeds	مُطر	regenachtig
سعيد/سعداء (ب)	gelukkig (met)	نبات/ات	planten (coll.)
سقى - سقياً	irrigeren; drenken	أهى	IV beëindigen
شجر/أشجار	bomen (coll.)	وحدك/وحدته	jij/hij alleen (bijw.)
صعب	moeilijk	ودّع (ه)	II (van iemand) afscheid nemen
إصلاح/ات	verbetering, herstelling (V.N.)		

GRAMMATICA

18.1. Sterke werkwoorden: de afgeleide stammen II, III en IV

In de cursus zijn volgende sterke werkwoorden van de stammen II, III en IV aan bod gekomen:

Stam II: بَلَّغَ، حَضَرَ، دَرَسَ، رَتَّبَ، رَحَّبَ، فَضَّلَ، قَدَّمَ، قَرَّرَ

Stam III: تابع، رافق، ساعد، سافر، شاهد، غادر، قابل، لاحظ، هاجر

Stam IV: أحضر، أخبر، أخرج، أدخل، أرسل، أسرع، أصبح، أطعم، أعجب، أمكن

Reeds vroeger in de cursus zijn de *māḍī*-patronen behandeld. We vermelden ze hier nogmaals ter herinnering samen met de basispatronen van de vervoeging in de *muḍāri'*:

II		III		IV	
<i>Māḍī</i>	<i>Muḍāri'</i>	<i>Māḍī</i>	<i>Muḍāri'</i>	<i>Māḍī</i>	<i>Muḍāri'</i>
FaMMaL-a	yu-FaMMiL-u	FāMaL-a	yu-FāMiL-u	'aFMaL-a	yu-FMiL-u
دَرَسَ	يُدْرِسُ	رَافَقَ	يُرَافِقُ	أَرْسَلَ	يُرْسِلُ

Opm.1: Aangezien het *muḍāri'*-patroon bij de afgeleide stammen vastligt, zal in de woordenschat verder in de cursus de *muḍāri'* niet vermeld worden bij deze werkwoorden. Om een automatisme te verwerven bij het aanleren van de patronen der afgeleide stammen is het aangeraden samen met de *māḍī* steeds de *muḍāri'* in te studeren.

Op de volgende pagina zijn de vervoegingstabellen van de *muḍāri'*-indicatief en de imperatief van de afgeleide stammen II, III en IV vermeld. Uit deze tabellen kunnen we een aantal kenmerken bij de vervoeging afleiden:

- Indicatief, conjunctief en jussief
  - de persoonsaanduidende prefixen en suffixen zijn dezelfde als van de basisstam, met dit verschil dat de klinker van het prefix /u/ is.
  - de klinker vóór de laatste stamletter is /i/.
- Imperatief
  - de suffixen zijn dezelfde als die van de basisstam.
  - bij de stammen II en III is na het wegvallen van het *muḍāri'*-prefix geen hulpklinker nodig.
  - stam IV bevat als prefix een vaste ^أ (*hamza* + /a/-klinker).

Let op: In ongevocaliseerde teksten is in de *muḍāri'* het medeklinkerskelet van de basisstam en de afgeleide stammen II en IV identiek!

bv.: يحضر kan gelezen worden als يَحْضُرُ (basisstam) of يُحْضِرُ (stam II) of يُحْضِرُ (stam IV)

	II		III		IV	
	Indicatief	Imperatief	Indicatief	Imperatief	Indicatief	Imperatief
3 M.E.	يُدْرِسُ		يُرَافِقُ		يُرْسِلُ	
3 Vr.E.	تُدْرِسُ		تُرَافِقُ		تُرْسِلُ	
2 M.E.	تُدْرِسُ	دَرِّسْ	تُرَافِقُ	رَافِقْ	تُرْسِلُ	أَرْسِلْ
2 Vr.E.	تُدْرِسِينَ	دَرِّسِي	تُرَافِقِينَ	رَافِقِي	تُرْسِلِينَ	أَرْسِلِي
1 E.	أُدْرِسُ		أُرَافِقُ		أُرْسِلُ	
3 M.D.	يُدْرِسَانِ		يُرَافِقَانِ		يُرْسِلَانِ	
3 Vr.D.	تُدْرِسَانِ		تُرَافِقَانِ		تُرْسِلَانِ	
2 D.	تُدْرِسَانِ	دَرِّسَا	تُرَافِقَانِ	رَافِقَا	تُرْسِلَانِ	أَرْسِلَا
3 M.Mv.	يُدْرِسُونَ		يُرَافِقُونَ		يُرْسِلُونَ	
3 Vr.Mv.	يُدْرِسْنَ		يُرَافِقْنَ		يُرْسِلْنَ	
2 M.Mv.	تُدْرِسُونَ	دَرِّسُوا	تُرَافِقُونَ	رَافِقُوا	تُرْسِلُونَ	أَرْسِلُوا
2 Vr.Mv.	تُدْرِسْنَ	دَرِّسْنَ	تُرَافِقْنَ	رَافِقْنَ	تُرْسِلْنَ	أَرْسِلْنَ
1 Mv.	نُدْرِسُ		نُرَافِقُ		نُرْسِلُ	

18.2. Zwakke werkwoorden: de afgeleide stammen II, III en IV

Alle afgeleide stammen van alle zwakke werkwoorden volgen in de *mādī* en de *muḍāri'* de patronen van de sterke werkwoorden. Dit komt tot uiting in de hypothetische vormen, maar onder invloed van de klankwetten ondergaan sommige daarvan enkele veranderingen.

Defectieve werkwoorden in de basisstam zijn onderverdeeld in de 3 types *دعا*, *مشى* en *لقي* o.a. naargelang de 3de stamletter *و* of *ي* is.

Bij de behandeling van de zgn. onverbuigbare naamwoorden (les 14) werd als regel vermeld: "Wanneer de laatste stamletter een *و* is en het woord nog een andere letter bevat dan de stamletters, dan wordt de *و* behandeld als een *ي*, zodat het naamwoord geschreven wordt met een *ي* als laatste letter, bv. *مقهى* (stam *قهو*)".

Alle werkwoorden in een afgeleide stam bevatten nog een andere letter dan de 3 stamletters, zodat bovenvermelde regel ook op de defectieve werkwoorden wordt toegepast. Het onderscheid in 3 vervoegingstypes dat in de basisstam bestond, vervalt dus in de afgeleide stammen, m.a.w.:

Alle afgeleide stammen van de defectieve werkwoorden eindigen in de *māḍī* op **ى !!!**

Volgend overzicht bevat de toepassing van de *māḍī*- en *muḍāri'*-patronen van de stammen II, III en IV op een aantal zwakke werkwoorden en de wijziging hypothetische vorm → reële vorm onder invloed van de klankwetten.

	FaMMaL-a	FāMaL-a	'aFMaL-a
F = و of ي	وَدَّعَ <i>wadda'a</i>	وَأَقَفَ <i>wāfaqa</i>	أَوْقَفَ <i>'awqafa</i>
holle ww.	بَيَّنَّ <i>bayyana</i>	حَاوَلَ <i>hāwala</i>	أَجَابَ <i>*'aǧwaba → 'aǧāba</i>
defect. ww.	عَنَّى <i>*ǧannaya → ǧannā</i>	نَادَى <i>*nādaya → nādā</i>	أَعْطَى <i>*'a'taya → 'a'tā</i>

	yu-FaMMiL-u	yu-FāMiL-u	yu-FMiL-u
F = و of ي	يُودِّعُ <i>yuwaddi'u</i>	يُؤَافِقُ <i>yuwāfiqū</i>	يُؤَوقِفُ <i>*yuwqifu → yūqifu</i>
holle ww.	يُبَيِّنُ <i>yubayyinu</i>	يُحَاوِلُ <i>yuhāwilu</i>	يُجِيبُ <i>*yuǧwibu → yuǧību</i>
defect. ww.	يُعَنِّي <i>*yuǧanniyu → yuǧannī</i>	يُنَادِي <i>*yunādiyū → yunādī</i>	يُعْطِي <i>*yu'tiyū → yu'tī</i>

18.2.1. Werkwoorden met و als 1ste stamletter

A. Stam II wordt vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
وَدَّعَ	يُودِّعُ	يُودِّعُ	يُودِّعُ	وَدِّعْ

B. Stam III wordt vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
وَافَقَ	يُؤَافِقُ	يُؤَافِقَ	يُؤَافِقْ	وَافِقْ

C. Stam IV

- *Māḍī* en imperatief worden vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

- Bij het persoonsaanduidend prefix van indicatief, conjunctief en jussief wordt klankwet 3 toegepast: “*Het segment /uw/ : de /w/ valt weg en er ontstaat een lange klinker /ū/.*”

Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
أَوْفَقَ	يُؤُوفِقُ	يُؤُوفِقَ	يُؤُوفِقْ	أَوْفِقْ

18.2.2. Holle werkwoorden

A. Stam II wordt vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
بَيَّنَ	يُبَيِّنُ	يُبَيِّنَ	يُبَيِّنْ	بَيِّنْ

B. Stam III wordt vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
حَاوَلَ	يُحَاوِلُ	يُحَاوِلَ	يُحَاوِلْ	حَاوِلْ

C. Stam IV

- De vervoeging van de *māḍī* werd behandeld in les 13.

- De vervoegingstabel van de *mudāri'* bevindt zich op de volgende pagina.

- *Mudāri'* en imperatief: in alle persoonsvormen komt de و of ي voor in een segment Sv (semi-vocaal + korte klinker). Hier gelden 2 klankwetten:

1. In het segment Sv assimileert de semi-vocaal met de klinker tot een lange klinker, bv.:

* *yuḡwibu* → *yuḡību*   * *yuḡwibna* → * *yuḡībna*   * *yuḡwib* → * *yuḡīb*   * *'aḡwib* → * *'aḡīb*

2. Een lange klinker in een gesloten lettergreep wordt kort, bv.:

* *yuḡībna* → *yuḡibna*   * *yuḡīb* → *yuḡib*   * *'aḡīb* → *'aḡib*

Muḍāri' holle werkwoorden IV:

	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.E.	يُحِبُّ	يُحِبُّ	يُحِبُّ	
3 Vr.E.	تُحِبُّ	تُحِبُّ	تُحِبُّ	
2 M.E.	تُحِبُّ	تُحِبُّ	تُحِبُّ	أَحِبُّ
2 Vr.E.	تُحِبِّينَ	تُحِبِّي	تُحِبِّي	أَحِبِّي
1 E.	أَحِبُّ	أَحِبُّ	أَحِبُّ	
3 M.D.	يُحِبِّانِ	يُحِبِّا	يُحِبِّا	
3 Vr.D.	تُحِبِّانِ	تُحِبِّا	تُحِبِّا	
2 D.	تُحِبِّانِ	تُحِبِّا	تُحِبِّا	أَحِبِّا
3 M.Mv.	يُحِبُّونَ	يُحِبُّوا	يُحِبُّوا	
3 Vr.Mv.	يُحِبُّنَ	يُحِبُّنَ	يُحِبُّنَ	
2 M.Mv.	تُحِبُّونَ	تُحِبُّوا	تُحِبُّوا	أَحِبُّوا
2 Vr.Mv.	تُحِبُّنَ	تُحِبُّنَ	تُحِبُّنَ	أَحِبُّنَ
1 Mv.	نُحِبُّ	نُحِبُّ	نُحِبُّ	

Andere holle werkwoorden stam IV: أَرَادَ، أَقَامَ

18.2.3. Defectieve werkwoorden

In de *māḍī* eindigen de defectieve werkwoorden in de stammen II, III en IV op *ى*. Wat de persoonsaanduidende suffixen betreft worden ze dus vervoegd zoals *مشى*.

In de *muḍāri'* eindigen de defectieve werkwoorden in de stammen II, III en IV op *ي*. Wat de persoonsaanduidende suffixen betreft worden ze dus vervoegd zoals *يمشي*.

De volgende pagina's bevatten de vervoegingstabellen van de *māḍī* en de *muḍāri'* van de defectieve werkwoorden in de stammen II, III en IV.

Māḍī defectieve werkwoorden II, III en IV:

	II	III	IV
3 M.E.	عَنَى * ḡannaya → ḡannā	نادى * nādaya → nādā	أَعْطَى * 'a'ṭaya → 'a'ṭā
3 Vr.E.	عَنَّتْ * ḡannayat → * ḡannāt * ḡannāt → ḡannat	نَادَتْ * nādayat → * nādāt * nādāt → nādat	أَعْطَتْ * 'a'ṭayat → * 'a'ṭāt * 'a'ṭāt → 'a'ṭat
2 M.E.	عَنَيْتَ ḡannayta	نَادَيْتَ nādayta	أَعْطَيْتَ 'a'ṭayta
2 Vr.E.	عَنَيْتِ ḡannayti	نَادَيْتِ nādayti	أَعْطَيْتِ 'a'ṭayti
1 E.	عَنَيْتُ ḡannaytu	نَادَيْتُ nādaytu	أَعْطَيْتُ 'a'ṭaytu
3 M.D.	عَنِيَا ḡannayā	نَادِيَا nādayā	أَعْطِيَا 'a'ṭayā
3 Vr.D.	عَنَيْتَا (uitz.)	نَادَيْتَا (uitz.)	أَعْطَيْتَا (uitz.)
2 D.	عَنَيْتُمَا ḡannaytumā	نَادَيْتُمَا nādaytumā	أَعْطَيْتُمَا 'a'ṭaytumā
3 M.Mv.	عَنَوْا * ḡannayū → ḡannaw	نَادَوْا * nādayū → nādaw	أَعْطَوْا * 'a'ṭayū → 'a'ṭaw
3 Vr.Mv.	عَنَيْنَ ḡannayna	نَادَيْنَ nādayna	أَعْطَيْنَ 'a'ṭayna
2 M.Mv.	عَنَيْتُمْ ḡannaytum	نَادَيْتُمْ nādaytum	أَعْطَيْتُمْ 'a'ṭaytum
2 Vr.Mv.	عَنَيْتُنَّ ḡannaytunna	نَادَيْتُنَّ nādaytunna	أَعْطَيْتُنَّ 'a'ṭaytunna
1 Mv.	عَنَيْنَا ḡannaynā	نَادَيْنَا nādaynā	أَعْطَيْنَا 'a'ṭaynā

Muḍāri' defectieve werkwoorden II:

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3ME	يُعَيِّ * yuḡanniyu → yuḡannī	يُعَيِّ yuḡanniya	يُغَنَّ (uitz.)	
3VrE	تُعَيِّ * tuḡanniyu → tuḡannī	تُعَيِّ tuḡanniya	تُغَنَّ (uitz.)	
2ME	تُعَيِّ * tuḡanniyu → tuḡannī	تُعَيِّ tuḡanniya	تُغَنَّ (uitz.)	عَنَّ (uitz.)
2VrE	تُعَيِّنَ * tuḡanniyīna → tuḡannīna	تُعَيِّ * tuḡanniyī → tuḡannī	= conj.	* ḡanniyī → ḡannī
1E	أُعَيِّ * 'uḡanniyu → 'uḡannī	أُعَيِّ 'uḡanniya	أُغَنَّ (uitz.)	
3MD	يُعَيِّانِ yuḡanniyāni	يُعَيِّا yuḡanniyā	= conj.	
3VrD	تُعَيِّانِ tuḡanniyāni	تُعَيِّا tuḡanniyā	= conj.	
2D	تُعَيِّانِ tuḡanniyāni	تُعَيِّا tuḡanniyā	= conj.	عَيِّا ḡanniyā
3MMv	يُعَنُّونَ * yuḡanniyūna → yuḡannūna	يُعَنُّوا * yuḡanniyū → yuḡannū	= conj.	
3VrMv	يُعَيِّنَ * yuḡanniyina → yuḡannīna	يُعَيِّنَ = indic.	يُعَيِّنَ = indic.	
2MMv	تُعَنُّونَ * tuḡanniyūna → tuḡannūna	تُعَنُّوا * tuḡanniyū → tuḡannū	= conj.	عَنُّوا * ḡanniyū → ḡannū
2VrMv	تُعَيِّنَ * tuḡanniyina → tuḡannīna	تُعَيِّنَ = indic.	تُعَيِّنَ = indic.	عَيِّنَ * ḡanniyina → ḡannīna
1Mv	نُعَيِّ * nuḡanniyu → nuḡannī	نُعَيِّ nuḡanniya	نُغَنَّ (uitz.)	

Andere defectieve werkwoorden stam II: اَدَى، صَلَّى

Muḍāri' defectieve werkwoorden III:

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3ME	يُنَادِي * <i>yunādiyu</i> → <i>yunādī</i>	يُنَادِي <i>yunādiya</i>	يُنَادِ (uitz.)	
3VrE	تُنَادِي * <i>tunādiyu</i> → <i>tunādī</i>	تُنَادِي <i>tunādiya</i>	تُنَادِ (uitz.)	
2ME	تُنَادِي * <i>tunādiyu</i> → <i>tunādī</i>	تُنَادِي <i>tunādiya</i>	تُنَادِ (uitz.)	نَادِ (uitz.)
2VrE	تُنَادِيْنَ * <i>tunādiyīna</i> → <i>tunādīna</i>	تُنَادِي * <i>tunādiyī</i> → <i>tunādī</i>	تُنَادِي = conj.	نَادِي * <i>nādiyī</i> → <i>nādī</i>
1E	أُنَادِي * <i>'unādiyu</i> → <i>'unādī</i>	أُنَادِي <i>'unādiya</i>	أُنَادِ (uitz.)	
3MD	يُنَادِيَانِ <i>yunādiyāni</i>	يُنَادِيَا <i>yunādiyā</i>	يُنَادِيَا = conj.	
3VrD	تُنَادِيَانِ <i>tunādiyāni</i>	تُنَادِيَا <i>tunādiyā</i>	تُنَادِيَا = conj.	
2D	تُنَادِيَانِ <i>tunādiyāni</i>	تُنَادِيَا <i>tunādiyā</i>	تُنَادِيَا = conj.	نَادِيَا <i>nādiyā</i>
3MMv	يُنَادُونَ * <i>yunādiyūna</i> → <i>yunādūna</i>	يُنَادُوا * <i>yunādiyū</i> → <i>yunādū</i>	يُنَادُوا = conj.	
3VrMv	يُنَادِيْنَ * <i>yunādiyīna</i> → <i>yunādīna</i>	يُنَادِيْنَ = indic.	يُنَادِيْنَ = indic.	
2MMv	تُنَادُونَ * <i>tunādiyūna</i> → <i>tunādūna</i>	تُنَادُوا * <i>tunādiyū</i> → <i>tunādū</i>	تُنَادُوا = conj.	نَادُوا * <i>nādiyū</i> → <i>nādū</i>
2VrMv	تُنَادِيْنَ * <i>tunādiyīna</i> → <i>tunādīna</i>	تُنَادِيْنَ = indic.	تُنَادِيْنَ = indic.	نَادِيْنَ * <i>nādiyīna</i> → <i>nādīna</i>
1Mv	نُنَادِي * <i>nunādiyu</i> → <i>nunādī</i>	نُنَادِي <i>nunādiya</i>	نُنَادِ (uitz.)	

Muḍāri' defectieve werkwoorden IV:

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3ME	يُعْطِي * <i>yu'tiyu</i> → <i>yu'tī</i>	يُعْطِي <i>yu'tiya</i>	يُعْطِ (uitz.)	
3VrE	تُعْطِي * <i>tu'tiyu</i> → <i>tu'tī</i>	تُعْطِي <i>tu'tiya</i>	تُعْطِ (uitz.)	
2ME	تُعْطِي * <i>tu'tiyu</i> → <i>tu'tī</i>	تُعْطِي <i>tu'tiya</i>	تُعْطِ (uitz.)	أَعْطِ (uitz.)
2VrE	تُعْطِينَ * <i>tu'tiyīna</i> → <i>tu'tīna</i>	تُعْطِي * <i>tu'tiyī</i> → <i>tu'tī</i>	= conj.	أَعْطِي * <i>'a'tiyī</i> → <i>'a'tī</i>
1E	أَعْطِي * <i>'u'tiyu</i> → <i>'u'tī</i>	أَعْطِي <i>'u'tiya</i>	أَعْطِ (uitz.)	
3MD	يُعْطِيَانِ <i>yu'tiyāni</i>	يُعْطِيَا <i>yu'tiyā</i>	= conj.	
3VrD	تُعْطِيَانِ <i>tu'tiyāni</i>	تُعْطِيَا <i>tu'tiyā</i>	= conj.	
2D	تُعْطِيَانِ <i>tu'tiyāni</i>	تُعْطِيَا <i>tu'tiyā</i>	= conj.	أَعْطِيَا <i>'a'tiyā</i>
3MMv	يُعْطُونَ * <i>yu'tiyūna</i> → <i>yu'tūna</i>	يُعْطُوا * <i>yu'tiyū</i> → <i>yu'tū</i>	= conj.	
3VrMv	يُعْطِينَ * <i>yu'tiyina</i> → <i>yu'tīna</i>	يُعْطِينَ = indic.	يُعْطِينَ = indic.	
2MMv	تُعْطُونَ * <i>tu'tiyūna</i> → <i>tu'tūna</i>	تُعْطُوا * <i>tu'tiyū</i> → <i>tu'tū</i>	= conj.	أَعْطُوا * <i>'a'tiyū</i> → <i>'a'tū</i>
2VrMv	تُعْطِينَ * <i>tu'tiyina</i> → <i>tu'tīna</i>	تُعْطِينَ = indic.	تُعْطِينَ = indic.	أَعْطِينَ * <i>'a'tiyina</i> → <i>'a'tīna</i>
1Mv	نُعْطِي * <i>nu'tiyu</i> → <i>nu'tī</i>	نُعْطِي <i>nu'tiya</i>	نُعْطِ (uitz.)	

Andere defectieve werkwoorden stam IV: أجزى، ألقى، أنهى

18.3. De ‘zusters van كان وأخواتها’

De ‘zusters van كان’ vormen een groep werkwoorden die vergelijkbaar zijn met de Nederlandse koppelwerkwoorden ‘zijn, worden, blijven’ e.d.m. Naar betekenis houden ze verband met كان en ليس en ze hebben dezelfde syntactische kenmerken als كان, nl.:

- Het naamwoordelijk predikaat staat in de accusatief.
- Ze kunnen gevolgd worden door een persoonsvorm in de *muḍāri*.

De belangrijkste andere werkwoorden in deze groep zijn:

Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Basisbetekenis	Vertaald als:
يُصْبِحُ	أَصْبَحَ	worden	worden
يَبْقَى	بَقِيَ	blijven	blijven
لا يزالُ / ما زالَ	كانَ لا يزالُ	niet ophouden te zijn	nog (steeds)...
لمْ يَعُدْ	لمْ يَعُدْ	niet terugkeren	niet meer...
يَكَادُ	كَادَ	op het punt staan (te)	bijna...

Is het predikaat van deze werkwoorden een naamwoord, dan staat het in de accusatief.

- أَصْبَحَ طَبِيباً بَعْدَ ٨ سَنَوَاتٍ مِنَ الدِّرَاسَةِ. Na 8 jaar studeren is hij dokter geworden.
- هَلْ بَقِيَ أَحْمَدُ صَدِيقاً لَكُمْ؟ Is Ahmed een vriend van jullie gebleven ?
- لا يزالُ / ما زالَ مُهَنْدِساً فِي شَرِكَتِنَا. Hij is nog steeds ingenieur in ons bedrijf.
- لمْ نَعُدْ طُلَّاباً. Wij zijn geen studenten meer.

Met uitzondering van بَقِيَ kunnen ook de ‘zusters van كان’ gevolgd worden door een persoonsvorm in de *muḍāri*. Precies zoals in de constructie كان يفعل staat het eventuele onderwerp tussen beide persoonsvormen in.

In een dergelijke constructie betekent het werkwoord أَصْبَحَ ‘(iets) beginnen te (doen)’.

- مَتَى تُصْبِحُونَ تَدْرُسُونَ؟ Wanneer beginnen jullie te studeren ?
- لا يزالُ / ما زالَ الأَوْلَادُ يُغَنُّونَ. De kinderen zijn nog steeds aan het zingen.
- ألمْ يَعُدْ وَالِدَاهُ يُصَلِّيَانِ؟ Bidden zijn ouders niet meer ?
- كَدْتُ أُرَافِقُهُ إِلَى بَارِيسَ. Ik was bijna met hem meegegaan naar Parijs.

الحياة في الريف

لا يزال سكان الأرياف²⁷¹ في البلدان العربية يعيشون في ظروف صعبة بالمقارنة مع سكان المدن. إن حياة الفلاحين فيها متعبة جداً لأنهم يقومون مبكرين من نومهم ليذهبوا إلى حقولهم وبساتينهم حيث يقومون بأعمال متنوعة من الصباح حتى المساء. يقضي الفلاحون الزارعون الخضروات والفواكه والقمح وأشجار الزيتون أيامهم بإصلاح أراضيهم بالآلات الزراعية ويسقون النباتات يومياً أو أسبوعياً حسب نوعها. وقبل أن ينهوا أعمالهم اليومية فإنهم يدخلون البقر والخراف والدجاج إلى أمكنتها فيطعمونها ويسقونها ويتركونها تنام.

ومن الجدير بالذكر أن سكان الأرياف - رغم أنه يجب عليهم أن يعملوا اليوم كله - يقومون من وقت إلى آخر²⁷² بحفلات عظيمة يحاولون فيها أن ينسوا أعمالهم المتعبة. فعندما نزور قرية عربية بمناسبة أحد الأعياد يمكننا أن نشاهد كيف يغنون الأغاني الشعبية دون أن يشعروا بالتعب !

أما يوم الجمعة فإنه يوم استراحة الفلاحين من عملهم الأسبوعي المتعب؛ يبقون فيه في دورهم حتى الظهر، ثم يذهبون جميعاً إلى المسجد ويصلون فيه صلاة الجمعة التي تدوم حوالي ساعة أو أكثر بسبب الخطبة التي يلقيها²⁷³ الإمام على المؤمنين كل أسبوع.

عيد الميلاد ورأس السنة

أمين: ماذا ستفعل يا سمير في عيد رأس السنة؟ هل ستسافر إلى أورتا أم ستبقى هنا في القدس؟
سمير: دعاني صديقي بشير لحضور الحفلة في بيته. سأذهب عنده ولن أسافر لأن السفر إلى أورتا قد أصبح غالياً، وظروفي الآن لا تسمح لي بذلك.

أمين: عندك حق²⁷⁴. أما أنا فعندي رغبة شديدة في السفر إلى أورتا.

سمير: أخبرني صديقنا سركيس بأنه سيذهب إلى باريس لحضور عيد الميلاد وحفلة رأس السنة هناك، سافر معه !

أمين: متى سيسافر؟

سمير: بعد أسبوع، وقد ودّعته أمس ورجوته أن يحضر لي معه بعض الأشياء من باريس. أراد أن أذهب معه وكدت أرافقه، ولكنني في النهاية²⁷⁵ قررت البقاء في القدس.

²⁷¹ = سكان الأرياف - de plattelandsbevolking

²⁷² = من وقت إلى آخر - van tijd tot tijd; af en toe

²⁷³ - ألقى خطبة/كلمة (على) - een preek/toespraak/speech houden (voor)

²⁷⁴ - عنده حقّ - hij heeft gelijk

²⁷⁵ = في النهاية - ten slotte; uiteindelijk, tenslotte

أمين: وهل ستقضي عيد ميلاد المسيح²⁷⁶ في البيت كالعادة، أم ستذهب إلى الكنيسة هذه المرة؟
سمير: كنت حجزت الأسبوع الماضي تذاكر للذهاب إلى القاهرة ولكني ألغيت الحجز قبل يومين لأني
فضلت أن أحضر أنا وزوجتي وأولادي صلاة الميلاد في كنيسة المهّد²⁷⁷ في بيت لحم²⁷⁸. وفي يوم
الميلاد سنذهب لزيارة والديّ لنقدم لهما هدايا العيد.

أمين: أما أنا فأفضل أن أسافر وحدي إلى لندن هذه السنة لأني لم أزرها بعد.
سمير: آمل أن تعجبك زيارتها، لأني استمعت اليوم إلى الأخبار الجوية²⁷⁹ وجاء²⁸⁰ فيها أن الجو سيكون
ممطرا في إنكلترا.

أمين: سأرى. على كل حال سأبدأ الآن بالتحضير للسفر إلى لندن. أرجو أن تبّلغ تحياتي²⁸¹ القلبية²⁸²
للعائلة وأملي لها برأس سنة سعيد.
سمير: شكرا لك يا أمين! أما نحن فنأمل لك أن تقضي وقتنا ممتعا في لندن.
أمين: شكرا يا سمير!

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervoegingsoefening (CD 4 – 12)

Pas de modelzinnen aan in functie van de nieuw opgegeven substantieven.

a) modelzin: متى سيقرر والدك أن يذهب إلى الصلاة؟

٥. بناتك

٣. سميرة

١. أنت

٦. المؤمنون

٤. أنتم

٢. أنت

b) modelzin: يريد الإمام أن يبّلغ التحيات لعائلته

٥. الأزواج

٣. أنت

١. أنا

٦. التلميذات

٤. أنت

٢. نحن

c) modelzin: هل سيخبرني بالمحادثة التي أجراها؟

²⁷⁶ Kerstmis = عيد الميلاد of عيد ميلاد المسيح -

²⁷⁷ de Geboortekerk (in Bethlehem) = كنيسة المهّد -

²⁷⁸ Bethlehem = بيت لحم -

²⁷⁹ het weerbericht = الأخبار الجوية -

²⁸⁰ hier: vermeld worden = جاء -

²⁸¹ de groeten overmaken (aan) = بّلغ تحياته (ل) -

²⁸² hartelijke groeten = تحيات قلبية -

١. أنتَ
٢. أنتِ
٣. الموظفة
٤. مهندسوكم
٥. الممرضات
٦. أخواك^{٢٨٣}

d) modelzin: هل ينادي التاكسي التي تسير هناك ؟

١. الدليلة
٢. أنتَ
٣. أنتِ
٤. أنتم
٥. الشرطيون
٦. الزائرتان

e) modelzin: أراد أن يغني أغنية شعبية

١. أنا
٢. مُنى
٣. أنا وزوجي
٤. بعض الركاب
٥. بنات أختي
٦. بشير وسركيس

f) modelzin: ألم يعط الآلة التي اشتراها ؟

١. أنا
٢. نحن
٣. أنتِ
٤. أنتم
٥. أنتِ وأخواتك
٦. الزبوتتان

Oefening 2: (CD 4 – 15)

Lees en vertaal basistekst 1 na voorbereiding thuis; beantwoord daarna volgende vragen.

١. كيف ظروف المعيشة²⁸⁴ في الأرياف العربية ؟
٢. لماذا نجد حياة الفلاحين متعبة بالمقارنة مع حياتنا ؟
٣. ماذا يزرع سكان الأرياف العرب ؟
٤. اشرح كيف يقضون أيامهم.
٥. ما هي الأعمال اليومية الأخيرة التي يقومون بها عادة ؟
٦. متى ينسون أعمالهم المتعبة ؟
٧. بأي مناسبات يقيمون هذه الحفلات ؟
٨. ماذا يفعلون خلالها ؟
٩. ما هو يوم الاستراحة عند المسلمين ؟ وعند المسيحيين ؟
١٠. كيف يقضي المسلمون ذلك اليوم ؟ والمسيحيون ؟
١١. كم من الوقت تدوم خطبة الإمام الأسبوعية ؟

Oefening 3: (CD 4 – 16)

- Lees en vertaal basistekst 2 na voorbereiding thuis.

- Studenten stellen een dialoog op (± 150 woorden) over hun komende kerstvakantie.

²⁸³ - De dualis van أخوانٍ is أخ

²⁸⁴ - ظروف المعيشة = de levensomstandigheden

Oefening 4: Vraag en antwoord (CD 4 – 13)

Gebruik volgende zinsdelen om de vragen op CD te beantwoorden.

Vb: في يوم الجمعة:

١. لحم الخروف	٤. لندن	٧. بعد سقي أشجار الفواكه
٢. الطقس الممطر	٥. آلتى الموسيقية ^{٢٨٥}	٨. مع أحد السواح الإنكليز
٣. في الريف	٦. وحدي	٩. من وقت إلى آخر فقط

Oefening 5: Vervoegingsoefening (mondeling)

Wijzig verleden tijd in tegenwoordige of toekomstige tijd en vice versa.

١. ألقى الإمام خطبة دامت ساعة ونصفا تقريبا.
٢. بما أن حال المرضى ممتاز سننهي بعد قليل معالجتهم.
٣. شاهدت أخت زوجي^{٢٨٦} أمس الأول مسرحية عظيمة.
٤. يجيبان بكل سرور على الأسئلة التي يلقونها^{٢٨٧} الركاب.
٥. هل قدمتم بعض الشراب للزوار بعد نزولهم من الطائرة؟
٦. سأحضر بعض القمح الطازج من الداخل لأطعم الدجاجات.
٧. هل ألغيت مساء أمس موعدي مع مسؤولي وزارة الداخلية^{٢٨٨}؟
٨. لماذا تسافرون مع رجال الأعمال هؤلاء إلى الإمارات المتحدة؟
٩. قابلنا عددا من المعارضين^{٢٨٩} الأميركيين في مبنى وزارة التجارة.
١٠. بلغتموهم تحياتي القلبية وأملني برأس سنة سعيد، أليس كذلك؟
١١. عندك حق، ستؤديهم الظروف الاقتصادية الصعبة إلى بيع أثاثهم.
١٢. سأدرّس طلابي هذا الأسبوع الشيء الكثير^{٢٩٠} عن جغرافيا العالم العربي.
١٣. هل تنادي فلاحا يقدر على إصلاح الآلات اللازمة لسقي النبات والشجر؟
١٤. أخبرت الأخبار الجوية بأن الطقس أصبح حارا بالمقارنة مع الأسبوع الماضي.
١٥. من الجدير بالذكر أن المسيحيين^{٢٩١} يصلون يوم الأحد في الكنيسة بينما يصلي المسلمون يوم الجمعة في الجامع.

285 = muziekinstrument = آلة موسيقية -

286 = schoonzus = أخت زوج/زوجة -

287 = (iemand) een vraag stellen = ألقى سؤالا (على) -

288 = binnenlandse zaken = داخلية -

289 = exposant = عارض/ون -

290 = allerlei (dingen), heel wat (dingen) = الشيء الكثير -

291 = christen(e), christelijk = مسيحي/ون -

Oefening 6: Vraag en antwoord (mondeling)

Gebruik de opgegeven zinsdelen om de vragen te beantwoorden volgens het opgegeven schema.

Vb.: (قررتُ - غداً)

هل أرسلتَ كل الرسائل؟

← لا، لم أرسلها بعدُ. قررتُ أن أرسلها غداً.

(فضلتُ - وحدي)

١. هل ودعت سرئيس مع والديك؟

(طلب من ممثله)

٢. هل ألقى الملك كلمة على شرف^{٢٩٢} السفراء الجدد؟

(يمكنهما - فوراً)

٣. هل أحضرت منى وفاطمة الوجبات إلى غرفة الطعام؟

(وعدتني - يوم الثلاثاء)

٤. هل أعطتك ليلي النباتات التي اشتريتها؟

(أمل - في القدس)

٥. هل أعجبتك المعيشة في بيت لحم؟

(سيحاولون - بعد أيام)

٦. هل قابل الصحفيون الجرحى في المستشفى؟

(أردن - في مكان آخر^{٢٩٣})

٧. هل صلت النساء في الكنيسة؟

(فضلنا - الفواكه الطازجة)

٨. هل أطعمتم المرضى اللحم مع الخضروات؟

(قرراً - مرة أخرى)

٩. هل سافر العروسان إلى انكلترا؟

(قد يمكننا - بمناسبة أخرى)

١٠. هل أجريتما المحادثات في تلك الظروف الصعبة؟

(اقترحت - جنوب البلد)

١١. هل غادر التلاميذ المدرسة إلى شاطئ البحر؟

(وافقنا - في الوقت المناسب^{٢٩٤})

١٢. هل أقاموا حفلة العشاء في عيد ميلاد المسيح؟

Oefening 7: Invuloefening (schriftelijk)

Vervolledig tot een bevel of verbod. Gebruik daarvoor een werkwoord in stam II, III of IV. (Waar nodig zijn de persoonsaanduidende suffixen aangegeven)

١. سي لحم البقر الذي في المطبخ!

٢. لا - أحداً بينما أحضّر درسي!

٣. خي، من فضلكما، على نقل الأثاث²⁹⁵!

٤. سي الثياب التي تركتها في كل مكان²⁹⁶!

٥. سي التاكسي السائرة هناك عند المفرق.

٦. لا - على كل الأسئلة التي تجيء في الاستمارة!

٧. لنا الأغنية الرائعة التي استمعت إليها!

292 - ... = ter ere van... على شرف

293 - = elders في مكان آخر

294 - = op het gepaste moment في الوقت المناسب

295 - = verhuizen نقل الأثاث

296 - = overal في كل مكان

٨. لا وا على الاقتراح الذي قدّمه رئيس الاجتماع !
 ٩. ليس عندنا الوقت، إذن من بالمساومة على الأسعار !
 ١٠. لا وا المحادثات عن الحقوق الوطنية الفلسطينية !

Oefening 8: Syntactische oefening (mondeling)

a) Pas volgende zinnen aan door het werkwoord لا يزال in te lassen.

Vb.:

هل بشير تلميذ نشيط ؟ ← ألا يزال بشير تلميذا نشيطا ؟

١. هل عندنا وقت لسقي النباتات ؟
٢. كان الجو ممطرا عندما ودّعنا حسنا.
٣. هل أنتم مختصون بإصلاح الآلات الزراعية ؟
٤. تدور خطب الإمام حول علاقتنا بالمسيحيين.
٥. هل المؤتمر الصحفي جارٍ في بناء وزارة التعليم ؟
٦. علينا أن نعيش في ظروف صعبة بالمقارنة مع ظروف المعيشة عندكم.

b) Pas volgende zinnen aan door het werkwoord لم يعد in te lassen.

Vb.:

هل تدرس اللغة العربية ؟ ← ألم تعد تدرس اللغة العربية ؟

١. إن طلبات مثل هذه تابعة لدائرتنا.
٢. نحن بحاجة إلى آلة رخيصة في الوقت الحاضر.
٣. أخبروني بأن خليلا وهيفاء متزوجان منذ شهر تموز.
٤. هل للحمامات أهمية كبيرة في حياة المغاربة الاجتماعية ؟
٥. يشعر بشير بألم شديد في رأسه منذ أن تناول هذا الدواء.
٦. جاءت في الجريدة أخبار عن حادث الطائرة الذي وقع في عُمان.

لا كرامة لِنَبِيِّ فِي وَطَنِهِ

Oefening 9: Syntactische oefening (mondeling)

Wijzig volgende zinnen in een constructie met een of meerdere van de “zusters van كان”.

١. حاول أن تساعد العمال الذين سيفقدون عملهم !
٢. هل هناك أمل أن تؤدي الأبحاث إلى نتائج مفيدة ؟
٣. جاء في الجريدة أن الفائدة تبلغ ١٢٪ في السنة منذ قليل.

- ٤ . حضرت للسفر إلى إنكلترا عندما دعوتوني إلى مزرعتكم.
- ٥ . يطعمون ويسقون الحيوانات في تمام الحادية عشرة والثلاث.
- ٦ . يجيء عدة فلاحين إلى السوق بالخضروات والفواكه والقمح.
- ٧ . إن الطلاب الحاصلين على شهاداتهم جالسون في الصفوف الأمامية.
- ٨ . عزف الموسيقيون على آلاتهم الموسيقية عندما رحب بنا العروسان في حفلة الزواج.

Oefening 10: Luisteroefening (CD 4 – 14)

Beluister meermaals aandachtig de tekst op CD en maak volgende invuloefening.

- إن السيد أحمد طالب سوداني - إلى بلجيكا ليتابع هناك دراسته الـ في لوفان.
- في ١٨ - - أرسل إلى زميله القديم عمر الذي كان يدرس معه في جامعة - رسالة يـ فيها ما - له في الأسبوع الماضي وكيف يجد الـ في بلجيكا.
- لا يـ أحمد في رسالته ظروف إقامته: - على غرفة رخيصة في بيت الطلاب و- له المسؤولون بأن يـ هناك حتى وصول زوجته في شهر - القادم.
- في - - الماضي حضر حفلة استقبال أقامها - بلده و- أحمد فيها مع بعض الـ العرب عن عدة - مفيدة مثل العادات الغربية المختلفة جدا عن الـ العربية.
- أيضا في الحفلة - لبنانيا تزوج من امرأة بلجيكية ويسكن منذ - سنوات في - البلد. - الرجل لأحمد إن زوجته أعطته آلة راديو^{٢٩٧} - بمناسبة عيد ميلاده وإنه يَسْتَمِعُ يوميا إلى الـ العربية التي ترسل^{٢٩٨} الـ المشرقية الشعبية.
- إنه من الـ بالذكر أن أحمد يسكن إلى جانب طالب بلجيكي - الهجرة في شهر - القادم إلى الشرق الأوسط حيث سيعمل كـ في بناء الـ في - البحرين.
- في نهاية رسالته يـ أحمد من صديقه عمر أن يبلغ لوالديه هـ وأمله بسنة -.

²⁹⁷ - آلة راديو = radiotoestel

²⁹⁸ - أرسل = hier: uitzenden

WOORDENSCHAT

أَجَّلَ	II uitstellen	طَرِيقَة/طُرُق	manier, wijze, methode
إِسْرَائِيلُ	Israël	طَوَّرَ (هـ)	II (iets) ontwikkelen
أُمَّةٌ/أُمَّمٌ	natie	تَطَوَّرَ/ات	evolutie, ontwikkeling (V.N.)
الْأَمِينُ الْعَامُّ	de secretaris-generaal	عَقَدَ - عَقْدًا	(bv. een vergadering) houden
أَمْنٌ	veiligheid	أَعْلَنَ	IV bekendmaken, aankondigen
إِيرَانُ	Iran	عَامٌ/أَعْوَامٌ	jaar
بَدَلٌ ؛ بَدَلًا جَهْدًا	een inspanning leveren	تَغْيِيرٌ/ات	verandering (V.N.)
بَرْنَامِجٌ/بَرَامِجٌ	programma	فَاوَضَ	III onderhandelen
إِسْتِثْمَارٌ/ات	investering (V.N.)	مُسْتَقْبَلٌ	toekomst
مَجْلِسٌ/مَجَالِسٌ	raad	تَقَدَّمَ/ات	voortgang (V.N.)
جَهْدٌ/جُهُودٌ	inspanning	لَا حِيَّ/ون	vluchteling
جَيْشٌ/جَيْوشٌ	leger	تَلَاقَى	VI elkaar ontmoeten
حَدٌّ/حُدُودٌ	grens (lett. & fig.)	تَمْوِيلٌ	financiering (V.N.)
حَدَّدَ	II vastleggen, bepalen, afbakenen	أَنْتَجَ	IV produceren; tweegbrengen
مُتَحَدِّثٌ/ون	woordvoerder	نَجَحَ - نَجَاحًا (فِي)	(in iets) slagen
حُرِّيَّةٌ/ات	vrijheid	مِنْطَقَةٌ/مِنَاطِقٌ	gebied, streek, regio
حَرْبٌ (م)/حُرُوبٌ	oorlog	مُنْظَمَةٌ/ات	organisatie
حَلٌّ/حُلُولٌ	oplossing (V.N.)	نَفْطٌ	petroleum
مُحْتَلٌّ	bezet (bv. een grondgebied)	وَزِيرٌ/وُزَرَاءُ	minister
خِلَافٌ/ات	meningsverschil, geschil	تَوَازُنٌ	evenwicht (V.N.)
الدُّوَلُ النَّمِيَّةُ	de ontwikkelingslanden	مُؤَاظِنٌ/ون	landgenoot; burger
رِئَاسَةٌ	voorzitterschap	تَوَقَّعَ	V (iets) verwachten
سُوَيْسْرَا	Zwitserland	يَهُودِيٌّ/يَهُودٌ	jood(s)
مَشْرُوعٌ/مَشَارِيعٌ	project		

GRAMMATICA

19.1. Het verbaal naamwoord: de afgeleide stammen II, III en IV

Bij alle afgeleide stammen is het verbaal naamwoord gevormd volgens vaste patronen. De patronen voor de afgeleide stammen II, III en IV zijn:

A. Sterke werkwoorden

	Patroon	Mādī	V.N.
II	taFMīL	دَرَّسَ	تَدْرِيس
III	muFāMaLa(t)	قَابَلَ	مُقَابَلَة
	(of) FiMāL	خَالَفَ	خِلَاف
IV	'iFMāL	أَرْسَلَ	إِرْسَال

B. Werkwoorden met و als 1ste stamletter

- De stammen II en III hebben dezelfde patronen als de sterke werkwoorden.
- Bij stam IV heeft een assimilatie * *iw* → *ī* plaats.

II	taFMīL	وَقَّعَ	تَوَقُّع
III	muFāMaLa(t)	وَأَفَقَ	مُؤَافَقَة
	(of) FiMāL		وِفَاق
IV	'īMāL	أَوْقَفَ	إِيقَاف

C. Holle werkwoorden

- De stammen II en III hebben dezelfde patronen als de sterke werkwoorden.
- Bij stam IV wordt een *ō* toegevoegd en heeft een assimilatie * *Sā* → *ā* plaats.

II	taFMīL	عَبَّرَ	تَعْبِير
III	muFāMaLa(t)	سَاوَمَ	مُسَاوَمَة
IV	'iFāLa(t)	أَقَامَ	إِقَامَة

D. Defectieve werkwoorden

II	taFMiLa(t)	عَتَى	تَعْنِيَة
III	muFāMā(t)	نَادَى	مُنَادَاة
	(of) FiMā'		نِدَاء
IV	'iFMā'	أَعْطَى	إِعْطَاء

19.2. Het participium actief: de afgeleide stammen II, III en IV

De participia actief van de stammen II, III en IV hebben allen dezelfde kenmerken: het prefix is *mu-* en na de 2de stamletter volgt steeds een /i/-klinker.

A. Sterke werkwoorden

	Patroon	Mādī	Participium
II	muFaMMiL	دَرَسَ	مُدَرِّسٌ
III	muFāMiL	رَافَقَ	مُرَافِقٌ
IV	muFMiL	أَرْسَلَ	مُرْسِلٌ

B. Holle werkwoorden

Men gebruikt dezelfde patronen als bij de sterke werkwoorden. Door toepassing van de klankwetten treedt een assimilatie op bij stam IV.

II	muFaMMiL <i>mubayyin</i>	بَيَّنَّ	مُبَيِّنٌ
III	muFāMiL <i>muḥāwil</i>	حَاوَلَ	مُحَاوِلٌ
IV	muFiL <i>* mudwir → mudīr</i>	أَدَارَ	مُدِيرٌ

C. Defectieve werkwoorden

Zoals bij de vervoeging van de persoonsvormen vervalt bij de participia van de defectieve werkwoorden het onderscheid tussen werkwoorden met *و* en *ي* als laatste stamletter. Ook hier wordt de regel toegepast: “Wanneer de laatste stamletter een *و* is en het woord nog een andere letter bevat dan de stamletters, dan wordt de *و* behandeld als een *ي*”.

II	muFaMM(in) *muğanniyun → *muğannīn → muğannin	عَنَى	مُعَنَّ
III	muFāM(in) *munādiyun → *munādīn → munādin	نَادَى	مُنَادٍ
IV	muFM(in) *mu'tiyun → *mu'tīn → mu'tin	أَعْطَى	مُعْطٍ

De andere vormen van het participium actief eindigen op volgende uitgangen:

M.E. bep.:	* -iyu → -ī (N.& G.)	Vr.E. onbep.:	-iyatun / -iyatīn / -iyatan
	-iya (A.)	bep.:	-iyatu / -iyatī / -iyata
M.Mv.:	* -iyūna → -ūna (N.)	Vr.Mv. onbep.:	-iyātun / -iyātīn
	* -iyāna → -īna (G.& A.)	bep.:	-iyātu / -iyāti

19.3. De naamwoorden عَدَمٌ en غَيْرٌ

Het naamwoord غَيْرٌ betekent 'ander (dan)...' en komt voor in volgende constructies:

- A. 'niet-, on-': in een 'idāfa-constructie met een adjectief of een participium
غيرٌ komt overeen met het voorafgaand substantief in naamval, terwijl het attributief adjectief met zijn substantief congrueert in genus, getal en bepaaldheid.

السُّكَّانُ غَيْرُ الْعَرَبِ	de niet-Arabische bevolking
فِي الْبُلْدَانِ غَيْرِ الْإِسْلَامِيَّةِ	in de niet-islamitische landen
فِي الْفَصْلِ طَالِبَةٌ غَيْرٌ مَعْرُوفَةٌ.	Er is een onbekende studente in de klas.
كَانَتْ هَذِهِ الْأَسْعَارُ غَيْرَ مَقْبُولَةٍ.	Die prijzen waren onaanvaardbaar.

- B. 'niet-': in een 'idāfa-constructie met een substantief

الطُّلَابُ وَغَيْرُ الطُّلَابِ	de studenten en de niet-studenten
--------------------------------	-----------------------------------

- C. 'ander(e) dan...': in verbinding met een persoonssuffix en gevolgd door ... مِنَ

سَأَزُورُ غَيْرَكُمْ مِنَ الْأَصْدِقَاءِ.	Ik zal andere vrienden dan jullie bezoeken.
دَرَسْتُ الْعَرَبِيَّةَ وَغَيْرَهَا مِنَ اللُّغَاتِ.	Ik studeerde Arabisch en andere talen.

De negatie van een verbaal naamwoord of een substantief met abstracte betekenis gebeurt door een 'idāfa'-constructie waarvan عَدَم het 1ste lid is. Ook deze constructie is naar betekenis soms het equivalent van een met 'niet-' of 'on-' samengesteld substantief.

بَيَّنَ لَنَا عَدَمَ أَهْمِيَّةِ الْمَشْكِلَةِ.

Hij heeft ons de onbelangrijkheid van het probleem duidelijk gemaakt.

نَرْجُوكُمْ عَدَمَ الدُّخُولِ = نَرْجُوكُمْ أَلَّا تَدْخُلُوا

Wij verzoeken jullie niet binnen te gaan.

الرَّجَاءُ عَدَمُ الْمِيسَاوَمَةِ عَلَى الثَّمَنِ = الرَّجَاءُ أَلَّا تُسَاوِمُوا عَلَى الثَّمَنِ

Gelieve niet af te dingen op de prijs.

19.4. Honderdtallen en duizendtallen

19.4.1. Hoofdtelwoorden: honderdtallen en duizendtallen

Het woord 'honderd' is een substantief (مِئَةٌ) met een eigen dualis- en meervoudsvorm:

D. مِئَتَانِ , Mv.: مِئَاتٌ

Het woord 'duizend' is een substantief (أَلْفٌ) met een eigen dualis- en meervoudsvorm:

D. أَلْفَانِ , Mv.: أَلْفٌ

Bij de veelvouden van honderd worden de eenheden in het schrift verbonden met مِئَةٌ :

مِئَتَانِ	٢٠٠	سِتُّمِئَةٍ	٦٠٠
ثَلَاثُمِئَةٍ	٣٠٠	سَبْعُمِئَةٍ	٧٠٠
أَرْبَعُمِئَةٍ	٤٠٠	ثَمَانِمِئَةٍ	٨٠٠
خَمْسُمِئَةٍ	٥٠٠	تِسْعُمِئَةٍ	٩٠٠

De veelvouden van duizend vormen een constructie waarin het element 'duizend' de regels volgt van het geteld woord na telwoorden.

عَشْرَةُ آلَافٍ	10.000
أَحَدَ عَشَرَ أَلْفًا	11.000
ثَلَاثُونَ أَلْفًا	30.000
مِئَتَانِ وَخَمْسَةَ عَشَرَ أَلْفًا	215.000

Het geteld woord na honderd, duizend en de veelvouden van honderd en duizend staat in de genitief enkelvoud onbepaald.

مِئَةٌ أَلْفٍ	100.000
مِئَتَا أَلْفٍ	200.000
تِسْعُمِئَةِ أَلْفٍ	900.000
مِئَةُ يَوْمٍ	100 dagen
أَلْفَا سَنَةٍ	2.000 jaar
دَفَعْتُ خَمْسَةَ آلَافٍ دِينَارٍ.	Ik heb 5.000 dinar betaald.
عِنْدَنَا أَكْثَرُ مِنْ ثَلَاثِينَ أَلْفَ كِتَابٍ.	Wij hebben meer dan 30.000 boeken.

Om een groot maar onbepaald aantal uit te drukken gebruikt men de meervouden **مئات** en **ألوف** in de constructies **... ألوف من ...** en **... مئات من ...**.

مِئَاتٌ مِنَ الرِّجَالِ	honderden mannen
أُلُوفٌ مِنَ الْأَوْلَادِ	duizenden kinderen

19.4.2. Hoofdtelwoorden: samengestelde getallen met honderd, enz.

Samengestelde getallen volgen de woordvolgorde van het Nederlands en worden onderling verbonden door het voegwoord **و**.

مِئَةٌ وَوَاحِدٌ	101
مِئَتَانِ وَاثْنَانِ	202
ثَلَاثُمِئَةٍ وَثَمَانِيَةٌ وَعِشْرُونَ	328
أَلْفٌ وَأَرْبَعُمِئَةٍ وَسَبْعَةٌ وَخَمْسُونَ	1.457
تِسْعُونَ أَلْفًا وَثَمَانِيَةً وَسِتَّةً وَسَبْعُونَ	90.876

Wanneer een substantief volgt als geteld woord, worden naamval en getal bepaald door het laatste element van het samengesteld getal.

مِئَةٌ وَثَلَاثَةُ رِجَالٍ	103 mannen
مِئَةٌ وَاثْنَتَا عَشْرَةَ طَالِبَةً	112 studentes
مِئَتَا دِرْهَمٍ	200 dirham
ثَلَاثُمِئَةٍ وَخَمْسَةٌ وَعِشْرُونَ دِينَارًا	325 dinar

Speciale constructies worden gebruikt voor de combinatie van honderd- of duizendtallen + 1 of 2 + een geteld woord.

أَلْفُ لَيْلَةٍ وَلَيْلَةٍ	1.001 nacht
ثَلَاثُمِئَةِ لَيْرَةٍ وَلَيْرَتَانِ	302 pond

19.4.3. Rangtelwoorden: honderdtallen en duizendtallen

Zij hebben dezelfde vorm als de hoofdtelwoorden, maar volgen op het substantief en komen ermee overeen in bepaaldheid en naamval.

اسْتَقْبَلَ الزَّائِرَ الْمِئَتِيَّ أَلْفٍ	Hij ontving de 200.000 ^{ste} bezoeker.
فِي الْيَوْمِ الْمِئَةِ	op de honderdste dag

De met honderdtallen samengestelde rangtelwoorden bestaan uit de honderdtallen + و + de rangtelwoorden van de eenheden + و + de tientallen. Allen volgen op het substantief, zijn bepaald door het lidwoord en komen ermee overeen in naamval.

فِي الْيَوْمِ الثَّلَاثِمِئَةِ وَالْخَامِسِ وَالسِّتِينَ	op de driehonderdvijfenzestigste dag
--	--------------------------------------

19.5. Het lezen van jaartallen

Men gebruikt een 'idāfa-constructie waarvan het 1ste lid سنة of عام is, het 2de lid het jaartal zelf in de genitief.

De eenheden 3 t.e.m. 10 staan in genuspolariteit met سنة of عام .

فِي سَنَةِ أَلْفٍ وَتِسْعِمِئَةٍ وَثَمَانٍ وَسِتِّينَ	in 1968
عَامَ أَلْفَيْنِ وَاثْنَيْنِ	in 2002

الأخبار

وصل اليوم إلى نيويورك وفد سوري برئاسة²⁹⁹ وزير الخارجية³⁰⁰ لحضور محادثات السلام الجارية بين سوريا وإسرائيل في الولايات المتحدة. وقد بحث الوفد مع المفاوضين³⁰¹ الإسرائيليين والمسؤولين الأمريكيين طرق حل الخلاف القائم³⁰² حول الجولان³⁰³ السورية، وهو الخلاف الذي أدى إلى إيقاف المفاوضات³⁰⁴ بين البلدين لمدة أكثر من شهر واحد. وقال رئيس الوفد السوري بعد الاجتماع الأول بأنه قد جرى تقدم هام في المفاوضات قد يؤدي في المستقبل القريب إلى حل للخلاف.

عقد أعضاء مجلس الأمن³⁰⁵ في نيويورك اجتماعا لبحث إيقاف الحرب في البوسنة؛ حضره وزراء خارجية البوسنة وكرواتيا والجمهورية الصربية ولكنه لم يؤدي إلى أي نتيجة بسبب موقف³⁰⁶ الصرب الصعب³⁰⁷. وتوقع أعضاء مجلس الأمن أن يبذل الأمين العام للأمم المتحدة³⁰⁸ بطرس غالي جهودا كبيرة للوصول إلى حل مقبول.

أعلن متحدث باسم منظمة الدول المصدرة للنفط (أوبك) أن الأوبك ستعقد مؤتمرا في سويسرا ستحضره الدول غير المنتجة للنفط وذلك لتحديد أسعار النفط لسنة ١٩٩٧، ولوضع برنامج اقتصادي للدول النامية لمساعدتها في تطوير اقتصادها الوطني. وتوقع مسؤولو الأوبك أن عدم حضور الوفد الإيراني قد يؤدي إلى عدم نجاح³⁰⁹ المؤتمر.

---

299 - ... برئاسة = onder het voorzitterschap van

300 - خارجية = buitenlandse zaken

301 - مفاوض/ون = onderhandelaar

302 - قام = hier: bestaan

303 - De Golan is de Syrische hoogvlakte die tijdens de oorlog van 1967 door Israël bezet is. Het gebied is sindsdien systematisch door de Israëlische regering gebruikt voor de inplanting van bevolkingskolonies en vormt – mede door de rijkdom aan watervoorraden – het belangrijkste geschilpunt voor vrede tussen beiden staten.

304 - مفاوضة/ات = onderhandeling

305 - مجلس الأمن = de Veiligheidsraad

306 - موقف = hier: houding

307 - صعب = hier: star, hard

308 - الأمم المتحدة = de Verenigde Naties

309 - عدم نجاح = mislukking

السلام في فلسطين

جاك صحفي بلجيكي مختص في منطقة الشرق الأوسط كان قد زار جامعة بيت لحم في بداية التسعينات. عند زيارته الأخيرة لفلسطين عام ١٩٩٦ قابل زميلته الفلسطينية حنة في القدس ودار بينهما الحوار التالي:

جاك: ما رأيك يا حنة في التطورات التي جرت منذ إقامتي السابقة عندكم؟ هل ستضع حدًا³¹⁰ للخلاف القائم بين العرب واليهود أم لا؟

حنة: إن الجلوس إلى طاولة المفاوضات تقدم كبير. لا تنس أن بين الشعبين خلافا شديدا حول الكثير من القضايا! لقد بذلا جهودا كبيرة لإصلاح العلاقة بينهما وتلاقيا باستمرار ومع ذلك³¹¹ فإن المفاوضات بينهما لا تزال صعبة.

جاك: من المعروف أن الإسرائيليين يرون لأسباب تاريخية أن القدس عاصمتهم وحدهم؛ هل ترين أنهم سيوافقون لكي تصبح عاصمة مشتركة بينهم وبين الفلسطينيين؟

حنة: قد يضع هذا الحل حدا للخلاف الديني بين الشعبين، لكنهم قرروا تأجيل المفاوضات فيها إلى الأخير، لأنه لا تزال أماننا مشكلة الأراضي المحتلة عام ١٩٦٧ ومشكلة عودة اللاجئين المقيمين في الخارج ومشكلة الاقتصاد وغيرها من القضايا الصعبة.

جاك: قد غادر الجيش الإسرائيلي بعض الأراضي المحتلة. ما هي التغييرات التي لاحظتها في حياة الناس اليومية؟

حنة: يشعر الناس الآن ببعض الحرية. وأصبحنا نرى الإسرائيليين مواطنين يعيشون قربنا.

جاك: سمعت اليوم أن وزير خارجية الولايات المتحدة سوف يزور المنطقة بعد أيام وأن وفدا أوربيا سيزورها أيضا لبحث تمويل مشاريع اقتصادية فيها.

حنة: نرجو من الدول الغنية أن تأتي للاستثمار في بلدنا.

جاك: أرجو ذلك. سأذهب الآن إلى المحطة.

حنة: إلى اللقاء يا جاك.

³¹⁰ - ... = een einde / paal en perk stellen aan...

³¹¹ - مع ذلك = toch, desalniettemin

OEFENINGEN

Oefening 1: Morfologische oefening

Volgende verbale naamwoorden en participia zijn in de cursus gezien als substantief of adjectief. Zoek de betekenis op van het werkwoord waarvan ze afgeleid zijn en voeg dat werkwoord toe aan de woordenschat van deze les.

Vb.: تعليم = 'onderwijs' = V.N. van علم = 'aanleren, onderwijzen'

ممثل = 'vertegenwoordiger' = P.A. van مثل = 'vertegenwoordigen'

٧. إصلاح	٤. مساومة	١. تغيير
٨. معالجة	٥. مناسب	٢. توقيع
٩. متعب	٦. تصدير	٣. مدير

Oefening 2: (CD 4 – 17)

Lees en vertaal basistekst 1 na voorbereiding thuis; beantwoord daarna volgende vragen.

١. من وصلوا اليوم إلى نيويورك؟
٢. لماذا قاموا بالسفر؟
٣. حول أي موضوع دارت المحادثات؟
٤. إلى أي نتيجة كان الخلاف حول الجولان أدى؟
٥. ألا يزال هناك أمل بحل للخلاف؟ لماذا؟
٦. من عقد اجتماعا في نيويورك؟
٧. لماذا عقدوا هذا الاجتماع؟
٨. من حضر اجتماع مجلس الأمن؟
٩. لماذا لم ينجحوا في محاولتهم³¹² هذه؟
١٠. ماذا سيفعل الأمين العام للأمم المتحدة؟
١١. من كان الأمين العام في سنة ١٩٩٦؟
١٢. من ألقى إعلانا حول الأوبك؟
١٣. ما هي الدول التي ستحضر الاجتماع؟
١٤. لماذا تريد الأوبك أن تعقد هذا الاجتماع؟
١٥. كيف تريد الأوبك أن تساعد الدول النامية؟
١٦. ماذا يخاف مسؤولو الأوبك؟

Oefening 3: Tolkoefening (tekst op CD 4 – 18)

Drie studenten vertolken basistekst 2: S₁ geeft de Arabische tekst van Hanna, S₂ de tekst van Jacques in Nederlandse vertaling, S₃ tolkt afwisselend naar beide talen.

Oefening 4: Vervangingsoefening (mondeling)

Vervang de participiumconstructies door constructies met een persoonsvorm.

Vb.: ما هي الدول العربية المصدرة للنفط ؟ ← ما هي الدول العربية التي تصدر النفط ؟

١. هل أنتم مغادرون القاعة قبل نهاية البرنامج ؟
٢. كانت المفاوضات الليلية متعبة جدا للأمين العام.
٣. يا أمينة، نادي السائح المساوم هناك على الأسعار!
٤. هل المواعد التي حددوها في الثلاثاء غير مناسبة لأحدكم ؟
٥. أعلن ممثلونا أنهم غير موافقين على اقتراحات مجلس الإدارة³¹³.
٦. نفضل استثمار نقودنا في المشاريع المنتجة تقدا اقتصاديا في المنطقة كلها.
٧. هؤلاء هم المفاوضون الإسرائيليون المحزون في نيويورك محادثات حول الجولان.
٨. قرأنا أن رجال الصناعة³¹⁴ المفاوضين في مستقبل المصنع تلاقوا اليوم لأول مرة.
٩. عندي قائمة فيها المحطات المرسله الموسيقى الكلاسيكية وغيرها من البرامج الثقافية.
١٠. هناك إعلان³¹⁵ يجيء فيه: "الرجاء³¹⁶ من الزوار غير المصلين ألا يدخلوا الجامع أثناء أوقات الصلاة."

Oefening 5: Syntactische oefening (mondeling)

- Verbind volgende zinnen tot een hoofdzin + relatiefzin.

- Vervang indien mogelijk de relatiefconstructie door een constructie met participium.

١. تعجبني خاصة صورة الوالدين.
- يعني الوالدون أغنية شعبية في بداية حفلة الزواج.
٢. وعد الدليل بأن يرافقنا إلى التاجر.
- يصدر التاجر التحف وغيرها من الهدايا التذكارية.
٣. يطلب سكان الأراضي المحتلة حق زيارة أعضاء أسرتهن.
- يقيم أعضاء أسرتهن في القدس.

³¹³ مجلس الإدارة = de Raad van Bestuur

³¹⁴ رجل صناعة = industrieel

³¹⁵ إعلان/ات = aankondiging; affiche, opschrift, aanplakbord

³¹⁶ الرجاء أن ... = men verzoekt ...; gelieve ...

- ٤ . في قضية اللاجئين لا نزال نبحث عن حل .
سيؤدي الحل إلى سلام دائم مع المواطنين اليهود .
- ٥ . بلغ الأساتذة أن الطلاب لا يزالون في رحلة دراسية!
يلقي الأساتذة عادة دروسهم³¹⁷ يوم الاثنين .
- ٦ . توقع الوزير أن تؤدي الاستثمارات إلى تغييرات في الوضع الاجتماعي .
أنتج الوضع الاجتماعي في الماضي القريب مشاكل عظيمة للأمن العام³¹⁸ .
- ٧ . أخبرني وزارة الداخلية بأن التواريخ المحددة أخيرا³¹⁹ لا تناسب إحدى الموظفين .
تمثل الموظفين وزارة الداخلية في المحادثات حول الدور الجديد للشرطة .
- ٨ . في البرنامج التالي نشاهد مقابلة مع الدبلوماسيين .
يفاوض الدبلوماسيون في حل للخلاف .
يقوم بين العراق وإيران خلاف حول الحدود³²⁰ .

Oefening 6: Syntactische oefening (mondeling)

- S₁ leest de zin en plaatst daarbij het aangegeven werkwoord in de gepaste persoonsvorm.
- S₂ herhaalt de zin en vervangt de persoonsvorm door een constructie met verbaal naamwoord.

- ١ . يمكن للركاب أن (شاهد) تمثال الحرية من نافذة الطائرة عندما (غادر) نيويورك .
- ٢ . لم يسمح وقتي بأن (أصلح) الآلة الزراعية قبل أن (أدخل) البقر والخراف والدجاج .
- ٣ . أَلن يحاول السياسيون أن (غير) البرنامج الذي وضعه الرئيس السابق عام ١٩٩٦ ؟
- ٤ . كان عليهم أن (نادى) طبيبا مختصا في أمراض المعدة قدر أن (عالج) المريضة فورا .
- ٥ . اجتمع وزراء الخارجية العرب لـ(حضر) مؤتمرا حول التطورات الجارية في المنطقة .
- ٦ . تلاقت الشرطة وغيرها من الدوائر لـ(أجرى) محادثات حول عدم الأمن في الشوارع .
- ٧ . بعد حرب ١٩٧٣ قررت عدة بلدان أن (ألغى) تصدير منتجاتها النفطية³²¹ إلى الغرب .
- ٨ . يحاولون أن (طور) السياحة ولذلك يريدون أن (قدم) مشروعا هاما إلى منظمة دولية .
- ٩ . سمح الموظف الكبير لنفسه بأن (وقع) باسم الوزير الأوراق اللازمة لتمويل المشروع .
- ١٠ . أرسلوا رسالة لـ(أخبر)ني بأنهم قرروا ألا (تابع) دراستهم العربية في السنة القادمة .

³¹⁷ ألقى درسا = een les geven

³¹⁸ الأمن العام = de openbare veiligheid

³¹⁹ أخيرا = hier: recent, onlangs

³²⁰ خلاف حول الحدود = grensgeschil

³²¹ منتجات نفطية = olieproducten

Oefening 7: Invuloefening (mondeling)

Maak gebruik van een verbaal naamwoord in stam II, III of IV.

١. الرجاء - كل طلب قبله إلى دائرتنا.
٢. عقد مجلس الأمن اجتماعاً برئاسة روسيا لـ موقفه من مشكلة اللاجئين.
٣. أتى متحدث وزير الخارجية لـ كلمة الـ على شرف السفير الإيراني.
٤. في السنوات الـ ١٥ الأخيرة نجح العلماء في - تقدم عظيم في علم النبات³²².
٥. فضل الوزير الأول عدم الـ على أسئلة الصحفيين عند الـ قاعة الاجتماع.
٦. كيف الظروف التي يعيش فيها سكان منطقة الحدود³²³ منذ - الحرب بين الدولتين ؟
٧. بحث مجلس الوزراء عدة اقتراحات يمكن بها - عدم التوازن في - الزراعي.
٨. تعمل بعض المنظمات الدولية التابعة للأمم المتحدة على - مشاريع زراعية في الدول النامية.
٩. أعلن متحدث الجيش أنه توقع حلاً للـ الجاري حول الحدود وذلك رغم - المفاوضات لمدة أسبوع.
١٠. رغم الجهود العظيمة التي بذلها الجيش لـ رجال الـ فلم ينجحوا بعد في - كل الجرحى من مكان الحادث.

Oefening 8: Getallen > 100 (mondeling)

غادرت نادية بيتها في صباح الاثنين وسارت إلى المدينة حيث اشترت السلع التالية في مخازن متنوعة:

<u>اشترت:</u>	<u>ودفعت:</u>
علبة من السجائر	؟
لترًا ³²⁴ ٣٢٤ من زيت الزيتون	؟
كغم ³²⁵ ٣٢٥ من العنب الأزرق	؟
٠,٥ كغم من لحم الخروف	؟
كغم من لحم البقر	؟
٢ (خبز)	؟
٢ (علبة) من الأرز	؟
٣ (شريط موسيقي)	؟
٣ (قلم أحمر)	؟
٤ (دفتر)	؟

³²² علم النبات = plantkunde

³²³ ساكن منطقة الحدود = grensbewoner; منطقة الحدود = grensstreek

³²⁴ لتر/ات = liter

³²⁵ كغم = kg, afkorting van كيلوغرام

؟	٥ (خوخ)
؟	٦ (زجاجة) من النبيذ الأبيض
؟	٦ (كأس جديدة)
؟	٦ (حلوية)
؟	٨ (تفاح)
؟	١٢ (زهر)
؟	١٠ (علبة) من عصير البرتقال
؟	٤٠٠ (غرام ^{٣٢٦}) من الزيتون الأسود

بعد عودتها إلى البيت لاحظت نادية أن مجموع المبالغ التي صرفتها بلغ: (؟)

Oefening 9: Getallen > 100 (schriftelijk voorbereiden)

- Zoek de koers op van volgende munten.
- Reken de tegenwaarde uit in € van volgende bedragen (getallen voluit schrijven!).

٥٠	دينارا أردنيا
١١٠	ريالات عمانية
١٥٠	جنيها مصريا
٢٠٠	دينار بحريني
٢٥٠	دينارا كويتيا
٤٠٠	درهم مغربي
٦٠٠	ليرة سورية
١٠٠٠	ريال سعودي
١٥٠٠	ريال قطري

Oefening 10: Vertaal oefening (schriftelijk)

1. Laten we de verhuis uitstellen naar een latere datum³²⁷, zodat we de tijd hebben om alles in aangename omstandigheden voor te bereiden.
2. Haast je asjeblief met het opruimen³²⁸ van je bureau! Het is laat en we moeten nog een grote afstand te voet afleggen³²⁹ eer we aan de bushalte zijn!

³²⁶ - غرام/ات = gram

³²⁷ - وقت/تاريخ/ساعة متأخر(ة) = een later(e) ogenblik/datum/uur

³²⁸ - رتب مكتب/غرفة = een bureau/kamer opruimen/ordenen

³²⁹ - قطع مسافة = een afstand afleggen

3. De meeste Syrische politici zijn nog steeds van mening dat de regering geen vredesonderhandelingen kan beginnen met de joodse staat vóór het Israëliësch leger de grensstreek verlaat die sinds de oorlog van 1967 bezet is.
4. De vertegenwoordigers van de Iraanse en Saoedische regeringen hebben elkaar eergisteren voor de eerste keer ontmoet om besprekingen te beginnen over de vrijheid van reizen en de veiligheid van de Iraanse gelovigen ter gelegenheid van de bedevaart.
5. De woordvoerder van de Verenigde Naties verwachtte dat de politieke evolutie die op het ogenblik plaatsheeft in enkele ontwikkelingslanden, in de nabije toekomst zal leiden tot het mislukken van heel wat projecten die daar door zijn organisatie zijn opgestart³³⁰.
6. Geen van de leden van de organisatie is er tot nog toe in geslaagd een oplossing te vinden die een einde kan stellen aan de koude oorlog tussen beide lidstaten; toch wil de secretaris-generaal zijn inspanningen verderzetten in de hoop dat beide presidenten hun standpunten wijzigen.
7. Aangezien bedrijven niet willen investeren in de ontwikkeling van projecten zonder dat ze precies weten tot welke resultaten ze zullen leiden, heeft een topambtenaar verantwoordelijk voor het wetenschappelijk onderzoek ons zopas laten weten dat het ministerie ermee instemt enkele welbepaalde onderzoeken te financieren.

---

³³⁰ - أقام مشروعاً = een project opstarten

WOORDENSCHAT

أَثَّرَ (على/في)	II invloed hebben (op)	صَحِيح	juist
مَعَ الْأَسْف	spijtig (bijw.)	صَحَافَة	pers
إِلَّا أَنْ	nochtans, evenwel	صُعُوبَة/ات	moeilijkheid, moeite
أُمِّيَة	analfabetisme	طَبَقَة/ات	laag; klasse (soc.)
إِنْسَان	mens	طِفْل/أَطْفَال	kind
تَبَادَل	VI uitwisselen, ruilen	عَبَّرَ (عن)	II (iets) uitdrukken
يُطِئ	traag (bijw.)	أَنعَقَدَ	VII plaatshebben ³³¹
تِلْفِزِيُون	televisie	تَعَلَّقَ (ب)	V verband houden (met iets)
جَدُّ/أَجْدَاد	grootvader	تَعَلَّمَ	V leren
جَعَلَ - جَعَلًا (من ه/هـ)	(iemand/iets) maken (tot)	أَسْتَعْمَلَ اسْتِعْمَالًا	X gebruiken
مُجْتَمَع/ات	maatschappij	فَرْق/فُرُوق	verschil, onderscheid
بِحَال/ات	gebied, vlak (fig.)	الْفُصْحَى	de standaardtaal
مُحَاضِرَة/ات	lezing, college	بِفَضْلٍ...	dankzij...
حَقِيقَة/حَقَائِقُ	waarheid, werkelijkheid	الْقُرْآن	de koran
إِذَاعَة/ات	uitzending (V.N.)	قَامُوس/قَوَامِيسُ	woordenboek
رُبَّمَا	misschien	قَوْمِي	nationaal
إِرْدِهَار	bloei (fig.)	تَكَلَّمَ	V (een taal) spreken
زَادَ - زِيَادَة	toenemen, stijgen	مَلْحُوظ	opmerkelijk
أُسْلُوب/أَسَالِيبُ	methode, manier, stijl	تَلَقَّى	V krijgen, ontvangen
سَهْل (على)	makkelijk (voor)	هَجْجَة/ات	dialect, omgangstaal
مُسْتَوَى/مُسْتَوَات	niveau	تَمَكَّنَ (من)	V (iets) kunnen
شَجَّعَ (هـ على)	II (iemand) aanmoedigen (tot)	تَمَنَّى (لـهـ)	V (iemand iets) wensen

³³¹ = انْعَقَدَ = gehouden worden / plaatshebben van een vergadering, conferentie e.d.m.

GRAMMATICA

20.1. Het werkwoord جَعَلَ

Het werkwoord جَعَلَ komt voornamelijk voor in volgende 2 constructies:

A. جَعَلَ (ه/ه/ه) of جَعَلَ (من ه/ه) = ‘van iemand/iets iets maken’

جَعَلَهُ مُعَنِّيًّا مُتَنَزِّلاً.

Hij heeft een uitstekend zanger van hem gemaakt.

جَعَلُوا الإذَاعَةَ حَفْلَةً رَائِعَةً.

Ze hebben van de uitzending een prachtig feest gemaakt.

فَلْنَجْعَلْ مِنْ مِيلَادِهِ يَوْمًا لَنْ نَنْسَاهُ!

Laten we van zijn verjaardag een dag maken die we niet zullen vergeten!

B. يَجْعَلُهُ = ‘iemand ertoe brengen iets te doen’

يَجْعَلُنِي ذَلِكَ أَخَافُ أَنْ يَكُونَ مَرِيضًا.

Dat doet me vrezen dat hij ziek is.

20.2. De inwendige accusatief (المفعول المطلق)

De inwendige accusatief is een stijlvolle constructie om een bijwoordelijke bepaling van wijze weer te geven, nadruk te leggen, vergelijkingen te maken, enz...

Hierbij wordt het werkwoord van de persoonsvorm herhaald als verbaal naamwoord in de accusatief, hetzij onbepaald en gevolgd door een adjectief, hetzij in een *'idāfa*-constructie.

سَاعَدُونَا مُسَاعِدَةً عَظِيمَةً.

Zij hebben ons enorm geholpen.

سَاعَدُونَا بَعْضَ الْمُسَاعَدَةِ.

Zij hebben ons enigszins geholpen.

سَنُسَاعِدُكُمْ كُلَّ الْمُسَاعَدَةِ.

We zullen jullie alle hulp verlenen.

سَأُسَاعِدُكَ مُسَاعِدَةَ الْأُمِّ لِطِفْلِهَا.

Ik zal je helpen zoals een moeder haar kind helpt.

أَسْمَعُ جَعَجَعَةً وَلَا أَرَى طِحْنًا

20.3. بَعْضٌ en wederkerigheid

In vorige lessen is **بَعْضٌ** reeds aan bod gekomen in de betekenis van ‘sommige, enkele’. Het wordt ook gebruikt om de wederkerigheid uit te drukken in volgende 2 constructies:

- A.** Een 1ste **بَعْضٌ** is onderwerp of volgt als bijstelling op het onderwerp. Het krijgt een persoonsuffix dat naar dat onderwerp verwijst. De 2de **بَعْضٌ** is dan steeds onbepaald.

سُنُّنَادِي بَعْضُنَا بَعْضًا.   We zullen elkaar roepen.
 قَالَ النَّاسُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ...   De mensen zegden tot elkaar...

- B.** De herhaling is niet noodzakelijk om de wederkerigheid uit te drukken: de 1ste **بَعْضٌ** wordt dan achterwege gelaten, de 2de **بَعْضٌ** krijgt een persoonsuffix dat naar het onderwerp verwijst.

سُنُّنَادِي بَعْضَنَا.   We zullen elkaar roepen.
 قَالَ النَّاسُ لِبَعْضِهِمْ...   De mensen zegden tot elkaar...

20.4. Sterke werkwoorden: de afgeleide stammen V en VI

In de cursus zijn volgende sterke werkwoorden van de afgeleide stammen V en VI aan bod gekomen:

Stam V: **تَأَخَّرَ، تَحَدَّثَ، تَذَكَّرَ، تَعَلَّقَ، تَعَلَّمَ، تَكَلَّمَ، تَمَكَّنَ**

Stam VI: **تَبَادَلَ**

Reeds vroeger in de cursus zijn de *māḍī*-patronen behandeld. We vermelden ze hier nogmaals ter herinnering samen met de basispatronen van de vervoeging in de *muḍāri'*:

V		VI	
<i>Māḍī</i>	<i>Muḍāri'</i>	<i>Māḍī</i>	<i>Muḍāri'</i>
taFaMMaL-a	ya-taFaMMaL-u	taFāMaL-a	ya-taFāMaL-u
تَحَدَّثَ	يَتَحَدَّثُ	تَبَادَلَ	يَتَبَادَلُ

Uit de vervoegingstabellen op volgende pagina kunnen we een aantal gemeenschappelijke kenmerken afleiden voor de afgeleide stammen V en VI:

- Zij hebben hetzelfde patroon als de afgeleide stammen II en III, mits toevoeging van het prefix **تـ**. Ook naar betekenis houden zij dikwijls verband met de stammen II en III, waarvan ze de reflexiviteit (stam V) of de wederkerigheid (stam VI) kunnen uitdrukken.
- Zij gebruiken één kern voor de vervoeging van *māḍī* en *muḍāri'*:
-taFaMMaL-   (V)
-taFāMaL-   (VI)

- Indicatief, conjunctief en jussief: de persoonsaanduidende prefixen en suffixen zijn dezelfde als van de basisstam.
- Imperatief: na het wegvallen van het *muḍāri'*-prefix is geen hulpklinker nodig.

	V		VI	
	Indicatief	Imperatief	Indicatief	Imperatief
3 M.E.	يَتَحَدَّثُ		يَتَبَادَلُ	
3 Vr.E.	تَتَحَدَّثُ		تَتَبَادَلُ	
2 M.E.	تَتَحَدَّثُ	تَحَدَّثْ	تَتَبَادَلُ	تَبَادَلْ
2 Vr.E.	تَتَحَدَّثَيْنِ	تَحَدَّثِي	تَتَبَادَلَيْنِ	تَبَادَلِي
1 E.	أَتَحَدَّثُ		أَتَبَادَلُ	
3 M.D.	يَتَحَدَّثَانِ		يَتَبَادَلَانِ	
3 Vr.D.	تَتَحَدَّثَانِ		تَتَبَادَلَانِ	
2 D.	تَتَحَدَّثَانِ	تَحَدَّثَا	تَتَبَادَلَانِ	تَبَادَلَا
3 M.Mv.	يَتَحَدَّثُونَ		يَتَبَادَلُونَ	
3 Vr.Mv.	يَتَحَدَّثْنَ		يَتَبَادَلْنَ	
2 M.Mv.	تَتَحَدَّثُونَ	تَحَدَّثُوا	تَتَبَادَلُونَ	تَبَادَلُوا
2 Vr.Mv.	تَتَحَدَّثْنَ	تَحَدَّثْنَ	تَتَبَادَلْنَ	تَبَادَلْنَ
1 Mv.	نَتَحَدَّثُ		نَتَبَادَلُ	

Let op: In ongevocaliseerde teksten kan verwarring ontstaan tussen de *māḍī* van stam V en de *muḍāri'* van de basisstam of de stammen II en IV, bv.:

تحضر kan gelezen worden als *تَحْضُرُ* (stam I), *تُحْضِرُ* (stam II), *تُحْضِرُ* (stam IV) of *تَحْضَرُ* (stam V).

20.5. Zwakke werkwoorden: de afgeleide stammen V en VI

In volgend overzicht worden de *māḍī*- en *mudāri*'-patronen van de stammen V en VI toegepast op een aantal zwakke werkwoorden. Let op de wijziging hypothetische vorm → reële vorm onder invloed van de klankwetten.

	taFaMMaL-a	taFāMaL-a
F = و of ي	تَوَقَّعَ <i>tawaqqa'a</i>	تَوَازَنَ <i>tawāzana</i>
holle ww.	تَجَوَّلَ <i>tağawwala</i>	تَنَاولَ <i>tanāwala</i>
defect. ww.	تَلَقَّى <i>* talaqqaya → talaqqā</i>	تَلَاقَى <i>* talāqaya → talāqā</i>

	ya-taFaMMaL-u	ya-taFāMaL-u
F = و of ي	يَتَوَقَّعُ <i>yatawaqqa'u</i>	يَتَوَازَنُ <i>yatawāzanu</i>
holle ww.	يَتَجَوَّلُ <i>yatağawwalu</i>	يَتَنَاولُ <i>yatanāwalu</i>
defect. ww.	يَتَلَقَّى <i>* yatalaqqayu → yatalaqqā</i>	يَتَلَاقَى <i>* yatalāqayu → yatalāqā</i>

20.5.1. Werkwoorden met و als 1ste stamletter

De stammen V en VI worden vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
تَوَقَّعَ	يَتَوَقَّعُ	يَتَوَقَّعُ	يَتَوَقَّعُ	تَوَقَّعْ

Andere geziene werkwoorden: تَوَازَنَ، تَوَقَّفَ

20.5.2. Holle werkwoorden

De stammen V en VI worden vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
تَجَوَّلَ	يَتَجَوَّلُ	يَتَجَوَّلُ	يَتَجَوَّلُ	تَجَوَّلْ

Andere geziene werkwoorden: تَنَاولَ، تَزَوَّجَ

20.5.3. Defectieve werkwoorden

In de *māḍī* eindigen de defectieve werkwoorden V en VI op *سى*. Wat de suffixen betreft worden ze vervoegd zoals *مَشَى*.

	V	VI
3 M.E.	تَمَنَّى * <i>tamannaya</i> → <i>tamannā</i>	تَلَاقَى * <i>talāqaya</i> → <i>talāqā</i>
3 Vr.E.	تَمَنَّتْ * <i>tamannayat</i> → * <i>tamannāt</i> * <i>tamannāt</i> → <i>tamannat</i>	تَلَاقَتْ * <i>talāqayat</i> → * <i>talāqāt</i> * <i>talāqāt</i> → <i>talāqat</i>
2 M.E.	تَمَنَّيْتَ <i>tamannayta</i>	تَلَاقَيْتَ <i>talāqayta</i>
2 Vr.E.	تَمَنَّيْتِ <i>tamannayti</i>	تَلَاقَيْتِ <i>talāqayti</i>
1 E.	تَمَنَّيْتُ <i>tamannaytu</i>	تَلَاقَيْتُ <i>talāqaytu</i>
3 M.D.	تَمَنَّىا <i>tamannayā</i>	تَلَاقَىا <i>talāqayā</i>
3 Vr.D.	تَمَنَّنَا (uitz.)	تَلَاقْنَا (uitz.)
2 D.	تَمَنَّيْتُمَا <i>tamannaytumā</i>	تَلَاقَيْتُمَا <i>talāqaytumā</i>
3 M.Mv.	تَمَنُّوا * <i>tamannayū</i> → <i>tamannaw</i>	تَلَاقُوا * <i>talāqayū</i> → <i>talāqaw</i>
3 Vr.Mv.	تَمَنَّنَ <i>tamannayna</i>	تَلَاقَيْنَ <i>talāqayna</i>
2 M.Mv.	تَمَنَّيْتُمْ <i>tamannaytum</i>	تَلَاقَيْتُمْ <i>talāqaytum</i>
2 Vr.Mv.	تَمَنَّنَيْتُمْ <i>tamannaytumna</i>	تَلَاقَيْتُمْ <i>talāqaytumna</i>
1 Mv.	تَمَنَّنَا <i>tamannaynā</i>	تَلَاقَيْنَا <i>talāqaynā</i>

Ook in de *muḍāri'* eindigen de defectieve werkwoorden V en VI op *سى*. Wat de suffixen betreft worden ze vervoegd zoals *يَلْقَى*.

***Muḍāri'* defectieve werkwoorden V:**

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3ME	يَتَمَّى * <i>yatamannayu</i> → <i>yatamannā</i>	يَتَمَّى * <i>yatamannaya</i> → <i>yatamannā</i>	يَتَمَنَّ (uitz.)	
3VrE	تَتَمَّى * <i>tatamannayu</i> → <i>tatamannā</i>	تَتَمَّى * <i>tatamannaya</i> → <i>tatamannā</i>	تَتَمَنَّ (uitz.)	
2ME	تَتَمَّى * <i>tatamannayu</i> → <i>tatamannā</i>	تَتَمَّى * <i>tatamannaya</i> → <i>tatamannā</i>	تَتَمَنَّ (uitz.)	تَمَنَّ (uitz.)
2VrE	تَتَمَّيْنَ * <i>tatamannayīna</i> → <i>tatamannayna</i>	تَتَمَّيْنَ * <i>tatamannayī</i> → <i>tatamannay</i>	= conj.	* <i>tamannayī</i> → <i>tamannay</i>
1E	أَتَمَّى * <i>'atamannayu</i> → <i>'atamannā</i>	أَتَمَّى * <i>'atamannaya</i> → <i>'atamannā</i>	أَتَمَنَّ (uitz.)	
3MD	يَتَمَّيَانِ <i>yatamannayāni</i>	يَتَمَّيَانِ <i>yatamannayā</i>	= conj.	
3VrD	تَتَمَّيَانِ <i>tatamannayāni</i>	تَتَمَّيَانِ <i>tatamannayā</i>	= conj.	
2D	تَتَمَّيَانِ <i>tatamannayāni</i>	تَتَمَّيَانِ <i>tatamannayā</i>	= conj.	تَمَّيَانِ <i>tamannayā</i>
3MMv	يَتَمَّنُونُ * <i>yatamannayūna</i> → <i>yatamannawna</i>	يَتَمَّنُونُ * <i>yatamannayū</i> → <i>yatamannaw</i>	= conj.	
3VrMv	يَتَمَّنِينَ <i>yatamannayna</i>	يَتَمَّنِينَ = indic.	يَتَمَّنِينَ = indic.	
2MMv	تَتَمَّنُونُ * <i>tatamannayūna</i> → <i>tatamannawna</i>	تَتَمَّنُونُ * <i>tatamannayū</i> → <i>tatamannaw</i>	= conj.	تَمَّنُونُ * <i>tamannayū</i> → <i>tamannaw</i>
2VrMv	تَتَمَّنِينَ <i>tatamannayna</i>	تَتَمَّنِينَ = indic.	تَتَمَّنِينَ = indic.	تَمَّنِينَ <i>tamannayna</i>
1Mv	نَتَمَّى * <i>natamannayu</i> → <i>natamannā</i>	نَتَمَّى * <i>natamannaya</i> → <i>natamannā</i>	نَتَمَنَّ (uitz.)	

Ander gezien defectief werkwoord V: *تَلْقَى*

Muḍāri' defectieve werkwoorden VI:

	indicatief	conjunctief	jussief	imperatief
3ME	يَتَلَقِي * yatalāqayu → yatalāqā	يَتَلَقِي * yatalāqaya → yatalāqā	يَتَلَقَ (uitz.)	
3VrE	تَتَلَقِي * tatalāqayu → tatalāqā	تَتَلَقِي * tatalāqaya → tatalāqā	تَتَلَقَ (uitz.)	
2ME	تَتَلَقِي * tatalāqayu → tatalāqā	تَتَلَقِي * tatalāqaya → tatalāqā	تَتَلَقَ (uitz.)	تَلَقَ (uitz.)
2VrE	تَتَلَقِينَ * tatalāqayīna → tatalāqayna	تَتَلَقِي * tatalāqayī → tatalāqay	تَتَلَقِي = conj.	تَلَقِي * talāqayī → talāqay
1E	أَتَلَقِي * 'atalāqayu → 'atalāqā	أَتَلَقِي * 'atalāqaya → 'atalāqā	أَتَلَقَ (uitz.)	
3MD	يَتَلَقِيَانِ yatalāqayāni	يَتَلَقِيَا yatalāqayā	يَتَلَقِيَا = conj.	
3VrD	تَتَلَقِيَانِ tatalāqayāni	تَتَلَقِيَا tatalāqayā	تَتَلَقِيَا = conj.	
2D	تَتَلَقِيَانِ tatalāqayāni	تَتَلَقِيَا tatalāqayā	تَتَلَقِيَا = conj.	تَلَقِيَا talāqayā
3MMv	يَتَلَقُونَ * yatalāqayūna → yatalāqawna	يَتَلَقُوا * yatalāqayū → yatalāqaw	يَتَلَقُوا = conj.	
3VrMv	يَتَلَقِينَ yatalāqayna	يَتَلَقِينَ = indic.	يَتَلَقِينَ = indic.	
2MMv	تَتَلَقُونَ * tatalāqayūna → tatalāqawna	تَتَلَقُوا * tatalāqayū → tatalāqaw	تَتَلَقُوا = conj.	تَلَقُوا * talāqayū → talāqaw
2VrMv	تَتَلَقِينَ tatalāqayna	تَتَلَقِينَ = indic.	تَتَلَقِينَ = indic.	تَلَقِينَ talāqayna
1Mv	نَتَلَقِي * natalāqayu → natalāqā	نَتَلَقِي * natalāqaya → natalāqā	نَتَلَقَ (uitz.)	

20.6. Het verbaal naamwoord: de afgeleide stammen V en VI

De patronen voor de afgeleide stammen V en VI zijn:

A. Sterke werkwoorden

	Patroon	Maḍī	V.N.
V	taFaMMuL	تَعَلَّمَ	تَعَلُّمٌ
VI	taFāMuL	تَبَادَلَ	تَبَادُلٌ

B. Werkwoorden met و als 1ste stamletter

De semi-vocaal gedraagt zich als een consonant en er heeft geen assimilatie plaats.

	Patroon	Maḍī	V.N.
V	taFaMMuL	تَوَقَّفَ	تَوَقُّفٌ
VI	taFāMuL	تَوَاوَزَ	تَوَاوُزٌ

C. Holle werkwoorden

De semi-vocaal gedraagt zich als een consonant en er heeft geen assimilatie plaats.

	Patroon	Maḍī	V.N.
V	taFaMMuL	جَوَّلَ	جَوُّولٌ
VI	taFāMuL	تَنَاوَلَ	تَنَاوُلٌ

D. Defectieve werkwoorden

	Patroon	Maḍī	V.N.
V	taFaMM(in)	تَمَّى	تَمْنٍ
VI	taFāM(in)	تَلَاقَى	تَلَاقٍ

الأمانة خير ضمانة

20.7. Het participium actief: de afgeleide stammen V en VI

Het prefix is *mu-* en na de 2de stamletter volgt steeds een /i/-klinker.

A. Sterke werkwoorden

	Patroon	Maḍī	Participium
V	mutaFaMMiL	تَعَلَّمَ	مُتَعَلِّمٌ
VI	mutaFāMiL	تَبَادَلَ	مُتَبَادِلٌ

B. Werkwoorden met *و* als 1ste stamletter

De semi-vocaal gedraagt zich als een consonant en er heeft geen assimilatie plaats.

	Patroon	Maḍī	Participium
V	mutaFaMMiL	تَوَقَّفَ	مُتَوَقِّفٌ
VI	mutaFāMiL	تَوَازَنَ	مُتَوَازِنٌ

C. Holle werkwoorden

De semi-vocaal gedraagt zich als een consonant en er heeft geen assimilatie plaats.

	Patroon	Maḍī	Participium
V	mutaFaMMiL	جَوَّالٌ	مُتَجَوِّلٌ
VI	mutaFāMiL	تَنَاوَلَ	مُتَنَاوِلٌ

D. Defectieve werkwoorden

Zoals blijkt uit onderstaande tabel zijn de participia actief hier door toepassing van de klankwetten defectieve naamwoorden geworden. Zoals reeds vermeld bij les 19 wordt de regel toegepast: “Wanneer de laatste stamletter een *و* is en het woord nog een andere letter bevat dan de stamletters, dan wordt de *و* behandeld als een *ي*”. Ook hier vervalt het onderscheid tussen werkwoorden met *و* en *ي* als laatste stamletter.

	Patroon	Maḍī	Participium
V	mutaFaMM(in) <i>* mutamanniyun → * mutamannīn → mutamannin</i>	تَمَّيَّ	مُتَمَنَّيٌّ
VI	mutaFāM(in) <i>* mutalāqiyun → * mutalāqīn → mutalāqin</i>	تَلَاقَى	مُتَلَاقٍ

الفصحى والعامية عند العرب

إنَّ نزول³³² القرآن باللغة العربية قبل ١٤٠٠ سنة من الآن جعل من هذه اللغة لغة دينية، مما أمكنها³³³ من البقاء إلى اليوم، وربما إلى المستقبل البعيد. واليوم أصبحت اللغة العربية الفصحى اللغة المشتركة بين العرب جميعا.

مع الأسف توقف عصر الازدهار للغة العربية بعد القرن الرابع عشر الميلادي³³⁴. إلا أن العرب تمكنوا منذ بداية القرن التاسع عشر من تطوير لغتهم للتعبير عن العلوم الحديثة المختلفة مثل المعلوماتية³³⁵ وعلم النفس³³⁶ وغيرها من العلوم.

واللغة العربية اليوم هي اللغة الرسمية في كل البلدان العربية التي يتكلم سكانها اللهجات المختلفة. يتلقى التلاميذ والطلاب دروسهم ومحاضراتهم باللغة العربية الفصحى إلا أنهم يتكلمون خارجها لهجاتهم العامية³³⁷. وتشجع الجامعة العربية وكذلك الحكومات العربية على تعلم العربية الفصحى وتكلمها في كل المجالات وعلى كل المستويات.

لقد تطورت اللهجات العامية تطورا كبيرا، الشيء الذي أدى إلى وجود³³⁸ خمس لهجات رئيسية عند العرب وهي لهجة المغرب العربي، اللهجة المصرية، اللهجة السورية، اللهجة العراقية ولهجة الجزيرة العربية. إن الفروق بين هذه اللهجات كبيرة جدا، لكن المتحدثين بها يفهمون بعضهم نتيجة للتأثير³³⁹ الكبير للفصحى على هذه اللهجات.

لقد انتشرت الفصحى انتشارا واسعا بين طبقات المجتمع المختلفة، وزاد عدد متكلميها نتيجة للتلفزيون والراديو المتحدثين باللغة العربية الفصحى.

³³² - نُزُول = hier: openbaring. Volgens het islamitisch geloof is de koran uit de hemel neergedaald tot Mohammed.

³³³ - (هـ من) = أَمَكَنَّ (iemand) in staat stellen (tot)

³³⁴ - Wanneer men wil duidelijk maken dat men verwijst naar de christelijke jaartelling, plaatst men ميلادي na de datum; voor de islamitische jaartelling plaatst men هجري na de datum.

³³⁵ - مَعْلُومَاتِيَّة = informatica

³³⁶ - عِلْمُ النَّفْس = psychologie

³³⁷ - (لغة/لهجة) عامية = omgangstaal, volkstaal, dialect

³³⁸ - الوجود = hier: het bestaan

³³⁹ - تأثير/ات = invloed

العلاقة بين الفصحى والعامية

فاطمة وعمر وخالد لغويون³⁴⁰ مختصون في اللهجات العربية تلاقوا بمناسبة مؤتمر دولي انعقد في القاهرة. أثناء الاستراحة تبادلوا الآراء³⁴¹ في المحاضرة التي كانت فاطمة ألقته قبل نصف ساعة حول العلاقة بين العامية والفصحى.

فاطمة: لقد انتشرت الفصحى انتشارا كبيرا بين طبقات المجتمع المختلفة، إلا أنّ الناس لا يزالون يتكلمون اللهجات المختلفة في معظم الأوقات. إن الفرق بين الآن وقبل عشرين سنة هو زيادة عدد الناس الذين يقدرّون أن يفهموا الفصحى ويتكلموها.

خالد: لا أوافق على ذلك يا فاطمة. يفهم الناس الفصحى بفضل الصحافة وإذاعات الراديو والتلفزيون ولكنهم لا يتكلمونها بعد.

عمر: ليست المشكلة في صعوبة الفصحى. إن الأمية هي السبب الرئيسي في عدم استعمال الفصحى. فاطمة: لاحظت أثناء أبحاثي أن أساليب تعليم الفصحى تطورت تطورا عظيما وأثرت بعض التأثير على استعمال الفصحى.

خالد: لكن اللهجات هي لغة الناس الحقيقية³⁴²! الفصحى لغة القواميس! فاطمة: الفصحى هي لغة العرب القومية التي استعملها آباؤهم وأجدادهم³⁴³. أعطت الإنسانية³⁴⁴ الشيء الكثير وما زالت قادرة على الإنتاج.

عمر: صحيح؛ إن استعمال الفصحى قد زاد زيادة ملحوظة خلال السنوات الأخيرة لكنه يزيد ببطء. وأتمنى أن يأتي يوم يتكلم الناس كلهم فيه الفصحى.

خالد: فيما يتعلق³⁴⁵ بصعوبة الكتابة: ألا ترين أن الأطفال يتعلمون الكتابة بصعوبة كبيرة؟ فاطمة: كان ذلك في الماضي يا خالد. لقد أصبح تعلم الكتابة سهلا بفضل أساليب التعليم الحديثة. عمر: إن مشكلة الفرق بين الفصحى والعامية هي مشكلة الكثير من الشعوب وقد تمكنت بعض الشعوب من حلها بطريقة مفيدة لنا.

خالد: أتمنى ذلك يا زميلي العزيزين. هيا بنا الآن لحضور المحاضرة القادمة.

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervoegingsoefening (CD 4 – 19)

Pas de onderlijnde persoonsvormen aan in functie van de nieuw opgegeven onderwerpen.

³⁴⁰ - لغويون = hier: linguïst, filoloog

³⁴¹ - (في) = تبادل الآراء = van gedachten wisselen (over)

³⁴² - حقيقي = waar, echt, eigenlijk

³⁴³ - أجداد = hier: voorvaderen

³⁴⁴ - إنسانية = mens(elijk)heid

³⁴⁵ - فيما يتعلق ب = wat betreft ..., in verband met ...

a) modelzin: سيتبادل الآراء في أساليب التعليم العصرية.

١. الوزيرة
٢. أنتِ
٣. المعلمات
٤. أنتم
٥. اللغويون
٦. أمين وسالم

b) modelzin: أتذكر أنهم تلاقوا لأول مرة في شهر آب.

١. نحن
٢. أنتم
٣. أنتنّ
٤. السياسيات
٥. العروسان
٦. الباحثتان

c) modelzin: يتمنى لك المدير العام كل النجاح³⁴⁶ في مهنتك.

١. أمينة
٢. نحن
٣. الزميلات
٤. أنا
٥. هي وفارس
٦. الأطفال

d) modelzin: هل يتوقع رئيس الوزراء³⁴⁷ أن يتأخر عن الموعد ؟

١. الراكبة
٢. أنتِ
٣. أنتِ
٤. أنتم
٥. السائقون
٦. جدّك³⁴⁸

e) modelzin: ألم يتلق التاجر العلب التي حضرّها ؟

١. جدّتك³⁴⁹
٢. أنتِ
٣. المريضات
٤. العارضون
٥. أنتن
٦. الزوجان

Oefening 2: (CD 4 – 22 & 23)

Lees en vertaal basisteksten 1 en 2 (in rolverdeling).

Oefening 3: Beantwoord volgende vragen i.v.m. beide basisteksten.

١. لماذا أصبحت العربية لغة دينية ؟
٢. في أي قرن ميلادي نزل القرآن ؟
٣. متى توقف عصر الازدهار للغة العربية ؟
٤. في أي قرن تمكن العرب من تطوير لغتهم من جديد ؟
٥. ما هي العلوم التي تناسب العربية للتعبير عنها ؟
٦. ما هو الفرق بين الفصحى واللهجات فيما يتعلق بالاستعمال ؟

³⁴⁶ - نجاح/ات = succes

³⁴⁷ - رئيس الوزراء = de eerste minister

³⁴⁸ - الجدّان = de (beide) grootouders

³⁴⁹ - جدّة = grootmoeder

٧. لماذا زاد عدد الناس الذين يقدرّون أن يفهموا الفصحى ويتكلموها؟
٨. أي دور تلعب الحكومات والجامعة العربية في انتشار الفصحى؟
٩. ما هي اللهجات العربية الرئيسية؟
١٠. كيف يفهم المتحدثون باللهجات بعضهم رغم الفروق الكبيرة بينها؟
١١. ما هو الخلاف بين فاطمة وخالد فيما يتعلق باستعمال الفصحى؟
١٢. هل يرى عمر أن صعوبة الفصحى هي المشكلة؟
١٣. ماذا لاحظت فاطمة أثناء بحثها العلمي في أساليب التعليم؟
١٤. هل ترى فاطمة أن الأطفال لا يزالون يجدون صعوبات كبيرة عند تعلم الكتابة؟
١٥. لماذا يرى عمر أن العرب سيجدون حلاً لمشكلة الفرق بين الفصحى والعامية؟

Oefening 4: Steloefening (schriftelijk)

Schrijf een tekst (150 à 180 woorden) waarin je een Arabische vriend(in) informatie geeft over je taal, de taalsituatie en het taalgebruik in je land, vriendenkring, familie e.d.m.

Oefening 5: Vraag- en antwoordoefening

a) Beantwoord elke vraag d.m.v. ... بل ... لن en gebruik daarbij volgende zinsdelen (CD 4 – 20).

١. طرق حل الخلاف	٥. التأثير في الرأي العام ³⁵⁰
٢. أساليب التعليم	٦. العامية العراقية
٣. النقود القديمة	٧. خارج مبنى الغرفة التجارية
٤. شهر شباط	٨. دراسة صعبة

b) Beantwoord elke vraag op dezelfde manier d.m.v. ... لم ... بل (CD 4 – 21).

١. القرن الرابع عشر الميلادي	٥. ببطء
٢. حرية الصحافة	٦. نتيجة لصفوف السيارات ³⁵¹
٣. بفضل الإذاعة ³⁵² المصرية	٧. قاموس إنكليزي – عربي
٤. الدواء الآخر	٨. كل المجالات

³⁵⁰ - الرأي العام = de publieke opinie

³⁵¹ - صفّ سيارات = file

³⁵² - إذاعة = hier: omroep

Oefening 6: Syntactische oefening (mondeling)

Vervang op zinvolle manier de constructies met participium of verbaal naamwoord door constructies met een persoonsvorm.

١. ما هي الظروف المؤثرة على الإنسان في استعماله الفصحى أو اللهجة العامية؟
٢. الصحيح أن الأطفال يتمكنون من التعبير عن شعورهم³⁵³ دون أن نشجعهم على ذلك.
٣. جاء رئيس المحطة³⁵⁴ فجأة للإعلان أن القطار المتأخر بسبب حادث قد لا يصل قبل ساعة ونصف.
٤. فقد المفاوضات الأمل لعدم وجود طريقة يمكنهم بها وضع حدّ للخلاف القائم بين الدولتين.
٥. أقامت الحكومة عدة مشاريع على المستوى القومي لتشجيع الناس المتكلمين اللهجات على تعلم الفصحى.
٦. قرر اللغويان متابعة لقاءاتهما في المستقبل أيضا بعد تلقيهما محاضرة³⁵⁵ حول تأثير علم النفس على طرق حل مشكلة الأمية.
٧. ربما سيعقد مجلس الوزراء في المستقبل القريب اجتماعا لتبادل الآراء في المشاريع المتعلقة بحل مشكلة الأمية في مجتمعنا.
٨. احتاج المعهد إلى أستاذ ثان لتعليم العربية الفصحى بعد زيادة عدد الطلاب المتعلمين لها من ٦٠ طالبا إلى أكثر من ١٠٠ طالب.
٩. ربما يفضل وليد تأجيل أعماله إلى يوم الاثنين، الشيء الذي قد يجعل من يوم الأحد يوما مناسباً لجميع العائلة للقيام بجولة.
١٠. نتمنى عملا مفيدا ممتعا لجميع الطلاب المتحدثين بالعربية الفصحى بدون صعوبة في نهاية السنة الدراسية.

Oefening 7: Invuloefening (mondeling)

Vul het geschikte verbaal naamwoord in als inwendige accusatief.

١. لم يكن حل القضية سهلا عليهم، إلا أنهم استعملوا المعلوماتية - ممتازا!
٢. لا تزال العادة عند بعض سكان الأرياف أن يتزوج العروسان دون أن يعرفا بعضهما - جيدة.
٣. إن الفرق بين الآن وقبل خمسين سنة هو أن معرفة الإنكليزية زادت - عظيمة بين طبقات المجتمع كلها.
٤. أثناء الاجتماع الذي انعقد في مجلس الأمة³⁵⁶ ألقى رئيس الوزراء كلمة ملحوظة رحّب فيها بالملك - حاراً.

³⁵³ - شعور = hier: gevoel(ens)

³⁵⁴ - رئيس المحطة = de stationschef

³⁵⁵ - تلقى درسا/محاضرة = les krijgen, college/een lezing hebben

³⁵⁶ - مجلس الأمة = het parlement

٥. تتوقع الدوائر الحكومية أن يزيد عدد التسجيلات في المدارس المهنية - ملحوظة نتيجة للتطورات الجارية الآن.
٦. انتشرت جريدة "الأهرام" في العالم العربي - واسعا بفضل الدور الخاص الذي لعبته مصر بعد الستينات في كل المجالات وعلى كل المستويات.
٧. الحقيقة أن زيادة أسعار النفط التي جرت في السبعينات لم تساعد الدول العربية غير الغنية بالنفط كل ال - في تطوير اقتصادها.
٨. إن المتحدث باسم المنظمة القومية لرجال الصناعة عبّر أثناء إذاعة التلفزيون عن أمله في أن تؤثر زيادة التصدير - حقيقيا على الازدهار الاقتصادي.

Oefening 8: Invuloefening (mondeling)

Kies het geschikte woord uit onderstaande lijst; de woorden moeten nog aangepast worden aan de context en hun functie in de zin.

مؤمن، إنسان، جوع، حد، إذاعة، مساعدة، أسلوب، سماح، إصلاح، عذر، انعقد، استعمال، قاموس، لاجئ، كاتب، تناول، هاتف)

١. الرجاء عدم - هذه الآلات قبل أن تقوم الدائرة الفنية³⁵⁷ بها.
٢. مع الأسف، لم أجد بعد رقم - المكتبة، إذن لن تتمكني من الاتصال بها لطلب ال - الفنية.
٣. في المؤتمر الطبي الذي - في لندن تلقينا محاضرة مفيدة - فيها الباحث عدة - لمعالجة المرض.
٤. نني على عدم حضور محاضرتك؛ كنت أشعر بـ شديد منذ أكثر من ساعة وفضلت أن - وجبة صغيرة في قاعة الطعام³⁵⁸.
٥. سمعت من - مصر أن منظمات ال - الدولية مثل "أطباء بلا³⁵⁹" - لا تزال تبذل جهودا عظيمة لمساعدة - الذين أوقفهم الجيش في منطقة الحدود.
٦. حاول بعض ال - الفرنسيين المعروفين أن يبينوا للمسؤولين أن عدم هم ببناء المسجد قد يؤثر بعض التأثير على العلاقات الية بين المواطنين المسيحيين وال - المسلمين الساكنين في الحي.

Oefening 9: Vertaal met behulp van het woordenboek (schriftelijk)

المياه في الشرق الأوسط

³⁵⁷ - فني/ون = technicus; technisch

³⁵⁸ - قاعة طعام = eetzaal

³⁵⁹ - بلا + gen. = zonder

شكّلت المياه منذ القديم عاملا هاما لسكان الشرق الأوسط. وتفسير هذه الأهمية أمر سهل لأن المياه، خاصة بالنسبة لسكان المناطق الجافة، تعني الفرق بين الحياة والموت. وكانت المياه أيضا السبب الرئيسي الذي جعل سكان الشرق الأوسط القدماء يرحلون من مكان لآخر للبحث عنها. ويمكن القول إنّ حضارات مصر وبلاد ما بين النهرين³⁶⁰ كانت نتيجة لبحث هؤلاء السكان المستمر عن المياه والمناطق الخصبة، كما كانت الحروب القديمة وتوالي الحضارات نتيجة للصراع على المياه أيضا.

عرف العرب منذ القديم كيف يحافظون على المياه فبنوا السدود لتخزينها واستعمالها عند الحاجة. وكان "سدّ مأرب"³⁶¹ في اليمن هو العرق النابض للحضارة العربية القديمة في جنوب الجزيرة العربية، وأتى الطوفان وانهار السد الذي أحدثه في القرن السادس الميلادي على نهاية الحضارة في ذلك الجزء من الجزيرة العربية.

وفي عهد الدولة الإسلامية طوّر العرب وسائل السقاية تطورا كبيرا فبنوا السدود والجسور على ضفاف الأنهار وشقوا السواقي ليسهلوا عملية السقاية. ولعلّ "جسر الوادي الكبير"³⁶² في قرطبة ومخزن المياه في القيروان³⁶³، حيث كان سكان تونس القدماء يُحْتلُون ماء البحر المالح، ونواعير حماة³⁶⁴ على نهر العاصي في سوريا خير مثال على ذلك.

أما في العصر الحديث فقد زاد اهتمام دول المنطقة بالمياه، فبنوا الجسور الحديثة على ضفاف الأنهار. فبنى المصريون "السد العالي" في أسوان³⁶⁵، كما بنى العراقيون والسوريون السدود الكثيرة على أنهار الفرات ودجلة

---

³⁶⁰ - Mesopotamië, Tweestromenland = ما بين النهرين -

³⁶¹ - De oudste dam ter wereld, bij Ma'rib in het zuiden van het Arabisch schiereiland, heeft gedurende vele honderden jaren een gebied van bijna 100 km² van water voorzien. Toen het koninkrijk Saba, waarvan Ma'rib de hoofdstad was, in de eerste eeuwen na Chr. geleidelijk aan economische en politieke betekenis verloor, ontbraken de middelen om de dam te onderhouden. Bij een grote overstroming tijdens de 6de eeuw brak de dam definitief.

³⁶² - De Arabische veroveraars van het Iberisch schiereiland maakten in het begin van de 8ste eeuw Cordoba (Ar. قُرْطُبَة) tot hun hoofdstad. De stad behield dit statuut tot ze in 1236 heroverd werd tijdens de Reconquista. Zij kende 3 eeuwen lang een bijzondere bloeiperiode onder de Omayyadendynastie en behoorde toen tot de grootste steden van West-Europa. Tot de architecturale meesterwerken uit die periode behoorden o.a. de noria's (zie ook noot 34) en de aquaduct over de Guadalquivir (wat een verbastering is van الوادي الكبير).

³⁶³ - De Tunesische stad Kairouan werd in 670 gesticht door de Arabische veroveraars van Noord-Afrika. Ze was gedurende meer dan een eeuw de hoofdstad van het gebied dat toen Ifrīqiyā werd genoemd.

³⁶⁴ - Hama is nog steeds beroemd om haar noria's, enorme houten waterwielen met een diameter die tot 20m kan reiken. Deze noria's, waarvan er tot op vandaag nog 17 actief zijn, verdeelden eertijds het water van de Orontes (Ar. العاصي) via aquaducten over de stad.

³⁶⁵ - Vlakbij de Zuid-Egyptische stad Assoean ligt de zgn. High Dam, een gigantisch bouwwerk waarvan de werkzaamheden startten in 1960 om, vooral met de hulp van de toenmalige Sovjet-Unie, in 1971 voltooid te worden.

والعاصي، وصنعوا بُحَيْرَاتٍ كَبِيرَةً لِيخْزِنُوا الْمَاءَ فِيهَا لَوْقَتِ الْحَاجَةِ. أَمَّا لِيَبْيَا فَعَدَّ شَقَّتْ نَهْرًا صِنَاعِيًا كَبِيرًا كَلَفَهَا الْكَثِيرَ مِنَ الْمَالِ وَذَلِكَ يَهْدَفُ تَحْوِيلَ أَرْضِيهَا الصَّحْرَاوِيَّةِ إِلَى أَرْضٍ خَصْبَةٍ.

أدّت زيادة عدد سكان الشرق الأوسط وقلة مصادر المياه إلى جعل المياه عنصرا أساسيا في الصراع القائم في الشرق الأوسط. فنهر الأردن ومُحَيَّرَةُ طَبْرِيَّة³⁶⁶ مثلا يشكلان عنصرا هاما من عناصر الصراع والتسوية بين الأردن وسوريا من جهة وإسرائيل من جهة أخرى. أما تركيا التي تبني السدود على نهري الفرات ودجلة في أراضيها فقد خلقت بذلك مشكلة كبيرة مع سوريا والعراق. ويحاول الكثير من دول المنطقة الآن البحث عن مصادر أخرى للمياه مثل تحلية مياه البحر كما تفعل المملكة العربية السعودية بنجاح، لكن البعض الآخر يرون أن تكاليف التحلية عالية جدا الشيء الذي جعلهم يفكرون في استيراد المياه من الخارج.

---

³⁶⁶ - Het meer van Tiberias, ook meer van Galilea genoemd, maakt deel uit van de bovenloop van de Jordaan en grenst aan de Golanhoogvlakte.

WOORDENSCHAT

إِذْ (أَنَّ)	aangezien; immers*	إِسْتِطَاعَ	X kunnen
أَفْرِيْقِيَا	Afrika	إِسْتَعْلَمَ (هـ عَن)	X (iemand) informatie vragen
الْبَرْبَرِ	de Berbers	إِسْتِعْمَار	kolonialisme, imperialisme
جُمْهُورٍ/جَمَاهِيرُ	menigte, massa	مَعْمَلٍ/مَعَامِلُ	atelier; labo
أَحَبَّ/يُحِبُّ	IV houden van, beminnen*	غَرِيبٍ/غُرَبَاءُ (عَلَى)	vreemd, eigenaardig (voor)
حَدًّا/يَحُدُّ حَدًّا	begrenzen*	مِنَ الْأَفْضَلِ أَنْ...	het is beter te...
حَضَارَةٌ/ات	beschaving	الْقُرُونِ الْوَسْطَى	de Middeleeuwen
مُحِيطٌ	oceaan	قَصْرٍ/قُصُور	paleis, burcht
خَبِيرٍ/خُبْرَاءُ (ب)	expert, specialist (in)	إِنْتَقَضَى	VII afgelopen/voorbij zijn
خَرِيْطَةٌ/خَرَائِطُ	(land)kaart, plattegrond	مَقْعَدٍ/مَقَاعِدُ	zitplaats, zetel
خَشَبٌ	hout	مِثْرًا/أَمْتَارٌ	meter
أَدْرَكَ	IV beseffen, zich realiseren	تَمَتَّعَ (ب)	V genieten (van iets)
دَكَرَ (هـ ب)	II (iemand aan iets) herinneren	نَادِرٌ	ongewoon, zeldzaam
مُرْدَحِمٌ (ب)	druk, vol, overladen (van)	بِالنِّسْبَةِ لـ/إِلَى	wat betreft...
زُقَاقٌ/أَزَقَّةٌ	straatje, steegje	مَنْظَرٍ/مَنَاظِرُ	(uit)zicht, panorama
مُسَبِّقًا	op voorhand	إِنْتَقَلَ (إِلَى)	VIII verhuizen, overgaan (naar)
سَرِيعٌ	snel	هَكَذَا	zo
سَفِينَةٌ/سُفُنٌ	schip	بِوَسِيْطَةِ...	met, door middel van...
صُنْدُوقٌ/صَنَادِيْقُ	kist, koffer	مَوْسِمٍ/مَوَاسِمُ	seizoen (fig.)
أَضْرَبَ (عَن الْعَمَلِ)	IV staken	مَوْقِعٍ/مَوَاقِعُ	ligging, plek
ضَيْقٌ	smal, nauw	وُلِدَ وَوِلَادَةٌ	hij is geboren

* In tegenstelling tot إِذْ أَنْ moet بِمَا أَنْ gebruikt worden wanneer de verklarende zin op de hoofdzin volgt.

* أَحَبَّ/يُحِبُّ en حَدًّا/يَحُدُّ behoren tot de zgn. verdubbelde werkwoorden (zie les 24).

GRAMMATICA

21.1. Vergelijkende constructies met مثل en كَ

21.1.1. Het naamwoord مثل

Het naamwoord مثل wordt gebruikt als 1ste lid van een 'idāfa-constructie om een vergelijking uit te drukken. Het komt voor in verschillende constructies:

A. 'dergelijk' = مثل gevolgd door een aanwijzend voornaamwoord

مِثْلُ هَذِهِ الْأَرَءِ غَيْرُ مَقْبُولَةٍ. Dergelijke meningen zijn onaanvaardbaar.

of: إِنَّ آرَاءَ مِثْلِ هَذِهِ غَيْرُ مَقْبُولَةٍ.

لَنْ أَنْسَى أَبَدًا مِثْلَ هَذَا الرَّجُلِ. Een dergelijke man zal ik nooit vergeten.

of: لَنْ أَنْسَى أَبَدًا رَجُلًا مِثْلَ هَذَا.

B. '(zo)als' = مثل als 1ste lid van een 'idāfa-constructie

عِنْدِي مِعْطَفٌ مِثْلَ مِعْطَفِ أُخْتِكَ. Ik heb een mantel zoals die van je zus.

C. '(zo)als', gebruikt voor een bijwoordelijke bepaling van vergelijking = مِثْلٌ + genitief

تَكَلَّمَ الْعَرَبِيَّةَ مِثْلَ أَجْنَبِيٍّ. Hij sprak Arabisch als een vreemdeling.

21.1.2. Het voorzetsel كَ = 'zoals, als'

A. Het voorzetsel كَ kan gevolgd worden door een substantief maar nooit door een persoonsuffix.

الْحَيَاةُ هُنَا كَالْحَيَاةِ فِي أَوْرَبَا الْعَرَبِيَّةِ. Het leven is hier zoals dat in West-Europa.

تَحَدَّثَ مَعِي كَالْوَالِدِ. Hij sprak met mij als een vader.

اسْتَقْبَلْتُهُ كَرَأْسِ. Ik heb hem ontvangen als voorzitter.

B. كَمَا = 'zoals' wordt gebruikt om een vergelijkende zin in te leiden.

إِفْعَلْ كَمَا تُرِيدُ. Doe zoals je wil.

فَعَلْتُهُ كَمَا رَجَوْتُهُ. Ik heb het gedaan zoals je vroeg.

C. كَأَنَّ leidt een zin in met als betekenis 'alsof'

تَكَلَّمَ الْعَرَبِيَّةَ كَأَنَّهُ عَرَبِيٌّ. Hij sprak Arabisch alsof hij een Arabier was.

D. كَمَا en أَمْ كَمَا = 'en ook' kunnen ook een nevenschiktelijke zin inleiden.

زُرْنَا الْأَهْرَامَ كَمَا (أَنْنَا) بَحْوَلْنَا فِي الْمَدِينَةِ الْقَدِيمَةِ.

We hebben de piramides bezocht en ook in de medina gewandeld.

21.2. De oneigenlijke 'idāfa-constructie

Een oneigenlijke 'idāfa-constructie is vergelijkbaar met de Nederlandse constructie die gebruikt wordt in uitdrukkingen als 'los van zeden', 'verdorven van aard', 'goed van inborst', m.a.w. het is een 'idāfa-constructie waarin het substantief (het 2de lid) preciseert op welk deelaspect het adjectief (het 1ste lid) van toepassing is.

Kenmerken van de oneigenlijke 'idāfa-constructie zijn:

1. Het 1ste lid is een adjectief, het 2de lid een substantief.
2. Het 2de lid wordt steeds door het lidwoord bepaald gemaakt.
3. Het 1ste lid heeft geen lidwoord wanneer men het geheel van de constructie naar betekenis onbepaald wil houden.

تِلْكَ الْمَرْأَةُ جَمِيلَةُ الْيَدَيْنِ.

Die vrouw heeft mooie handen.

قَابَلْتُ امْرَأَةً جَمِيلَةَ الْيَدَيْنِ.

Ik heb een vrouw met mooie handen ontmoet.

4. Het 1ste lid is bepaald d.m.v. het lidwoord wanneer men het geheel van de constructie naar betekenis bepaald wil maken! Het feit dat men het 1ste lid door het lidwoord bepaald kan maken verklaart de term 'oneigenlijke 'idāfa-constructie'.

هَلْ تَعْرِفُ تِلْكَ الْمَرْأَةَ الْجَمِيلَةَ الْيَدَيْنِ؟

Ken je die vrouw met de mooie handen ?

21.3. De toestandsaccusatief (الحال)

Een toestandsaccusatief is vergelijkbaar met een bepaling van gesteldheid in het Nederlands. Een participium, een substantief of een adjectief kan in de accusatief onbepaald staan om de toestand weer te geven van het onderwerp – soms ook het lijdend voorwerp – tijdens het uitvoeren van een handeling. Het komt overeen in genus en getal met het zinsdeel waarop het betrekking heeft.

دَخَلَ الرَّجَالُ مَازِحِينَ.

De mannen kwamen al grappend binnen.

رَأَيْتُهَا خَارِجَةً.

Ik heb haar zien buitengaan.

Andere voorbeelden:

حَضَرَ إِلَى بُلْجِيكََا طَالِبًا.

Hij kwam naar België als student.

دَخَلَتْ زَوْجَتِي فَائِلَةً: ...

Terwijl ze binnenkwam zei mijn vrouw:...

إِنْطَلَقْنَا مَاشِينَ.

We zijn te voet vertrokken.

شَاهَدْتُهُمْ مَاشِينَ إِلَى الْمَحَطَّةِ.

Ik heb hen naar het station zien gaan.

21.4. ما en de onbepaaldheid

Het partikel ما kan onmiddellijk volgen op een onbepaald substantief of adjectief. In die hoedanigheid versterkt het enigszins het onbepaald aspect van dat naamwoord en kan het bv. vertaald worden als 'een of ander'.

أَعْطِنِي كِتَاباً مَا.

Geef me een of ander boek.

لَنْ يَأْتُوا لِسَبَبٍ مَا.

Om een of andere reden zullen ze niet komen.

نَادِرًا مَا سَتَجِدِينَ مِثْلَ هَذَا الصُّنْدُوقِ الْجَمِيلِ.

Je zal zelden een dergelijke mooie koffer vinden.

21.5. De voorwaardelijke zin (الجملة الشرطية)

In het Nederlands wordt een onderscheid gemaakt tussen voorwaardelijke zinnen die uitvoerbaar zijn (= realis), louter hypothetisch zijn (= potentialis) en onuitvoerbaar of niet uitgevoerd zijn (= irrealis).

Het onderscheid tussen deze 3 varianten wordt in het Nederlands uitgedrukt door de tijd en wijze die in de voorwaardelijke zin gebruikt worden. Het voorwaardelijk partikel is in de 3 varianten steeds hetzelfde, nl. 'indien, als'.

Ook het Standaard Arabisch maakt het onderscheid tussen realis, potentialis en irrealis. In tegenstelling tot het Nederlands gebruikt het daarvoor 3 verschillende partikels (أدوات الشرط). De tijd die in de voorwaardelijke zin gebruikt wordt, is daarentegen steeds dezelfde, nl. de *māḍī*.

Realis	Potentialis	Irrealis
Indien je ziek bent...	Indien je ziek was...	Indien je ziek was geweest...
إِذَا كُنْتَ مَرِيضًا...	إِنْ كُنْتَ مَرِيضًا...	لَوْ كُنْتَ مَرِيضًا...

21.5.1. De realis

Men gebruikt de realis wanneer de voorwaarde uitvoerbaar is of vervuld zal worden.

Het partikel إذا leidt de voorwaardelijke zin in en wordt steeds gevolgd door een werkwoord in de *māḍī*, eventueel ook door een constructie كان يفعل wanneer men de duur of gewoonte wil uitdrukken. De negatie gebeurt door لم + jussief.

In de hoofdzin kan het werkwoord in om het even welke tijd en wijze staan.

إِذَا دَرَسَ يَخْضُلُ عَلَى شَهَادَتِهِ.

Als hij studeert, behaalt hij zijn diploma.

إِذَا لَمْ تَرْجُهُ فَوْرًا لَا يُعْطِيكَ شَيْئًا.

Als je het niet onmiddellijk vraagt, geeft hij je niets.

إِذَا كُنْتَ تَتَعَلَّمُ ١٠ كَلِمَاتٍ يَوْمِيًّا تَقْدِرُ أَنْ تَقْرَأَ جَرِيدَةً عَرَبِيَّةً بَعْدَ سَنَةٍ.

Als je dagelijks 10 woorden leert, kan je na een jaar een Arabische krant lezen.

Let op: de hoofdzin moet ingeleid worden door het partikel ف :

- wanneer ze een nominale zin is:

إِذَا كَانَ هُنَاكَ زَبَائِنُ عَرَبٍ فَأَنَا مَسْئُولَةٌ عَنِ الْاسْتِقْبَالِ.

Als er Arabische klanten zijn, ben ik verantwoordelijk voor het onthaal.

إِذَا كُنْتُ فِي دِمَشْقَ فَلَا شَكَّ أَلِي سَأَكْتُبُ لَكَ.

Indien ik in Damascus ben, zal ik je ongetwijfeld schrijven.

- wanneer het werkwoord in de imperatief staat:

إِذَا لَمْ تَعْرِفِي الْجَوَابَ فَاسْأَلِينِي!

Als je het antwoord niet kent, vraag het me!

- wanneer ze begint met إن , س , لن of ليس:

إِذَا لَمْ تَقْرَأْ ذَلِكَ الْكِتَابَ فَإِنَّكَ لَا تَفْهَمُ الْقَضِيَّةَ.

Als je dat boek niet leest, begrijp je de kwestie niet.

إِذَا انْطَلَقْتَ صَبَاحًا فَسَتَكُونُ هُنَا فِي الْمَسَاءِ.

Als je 's ochtends vertrekt, zal je hier 's avonds zijn.

إِذَا أَرَدْتَ فَسَأَزُورُكَ عَدَاً.

Als je wil, zal ik je morgen bezoeken.

إِذَا زُرْتَ الْقَاهِرَةَ فَلَنْ تَنْسَاهَا أَبَدًا.

Als je Kairo bezoekt, vergeet je het nooit.

إِذَا لَمْ يَكُنْ هُنَاكَ زَبَائِنُ فَلَسْتُ مَوْجُودًا أَيْضًا.

Als er geen klanten zijn, ben ik ook niet aanwezig.

Zoals in het Nederlands kan men in het Arabisch de voorwaardelijke zin en de hoofdzin onderling van plaats verwisselen. Ook in deze structuur wordt de voorwaardelijke zin ingeleid door *إذا* + *māḍī*, maar voor de hoofdzin vervallen de speciale regels i.v.m. het gebruik van het partikel *ف*.

سَأَزُورُكَ غَدًا إِذَا أَرَدْتَ.

Ik zal je morgen bezoeken indien je wil.

إِسْأَلِي مُحَمَّدًا إِذَا لَمْ تَعْرِفِي الطَّرِيقَ.

Vraag het aan Mohammed als je de weg niet kent.

21.5.2. De potentialis

Het partikel *إن* wordt in het Modern Arabisch steeds minder gebruikt. Het heeft ongeveer dezelfde betekenis als *إذا*, maar legt iets meer de nadruk op het hypothetische aspect (vgl. Nederlandse constructies met ‘mocht’).

Na *إن* gelden dezelfde syntactische regels als na *إذا*.

إِنْ قَابَلْتُهُ رَحَّبْتُ بِهِ.

of: إِنْ قَابَلْتُهُ أُرَحِّبُ بِهِ.

Mocht ik hem ontmoeten, dan zou ik hem welkom heten.

إِنْ قَابَلْتُهُ هُنَاكَ فَادْعُهُ.

Mocht je hem daar ontmoeten, nodig hem dan uit.

إِنْ لَمْ يَكُنْ بِحَاجَةٍ إِلَى الْقَامُوسِ فَسَأَتُرْكُهُ هُنَا.

Mocht hij het woordenboek niet nodig hebben, dan zal ik het hier laten.

لَا شَكَّ أَنَّهُ لَيْسَ غَنِيًّا إِنْ كَانَ أُسْتَاذًا.

Hij zal zeker niet rijk zijn indien hij professor mocht zijn.

21.5.3. De irrealis

Als de voorwaarde onuitvoerbaar is of niet vervuld is, gebruikt men het partikel *لو* om de voorwaardelijke zin in te leiden.

Zowel in de voorwaardelijke zin als in de hoofdzin gebruikt men meestal de *māḍī*, ongeacht of het gaat om verleden, heden of toekomst.

Een positieve hoofdzin wordt doorgaans ingeleid door het partikel *ل*, een negatieve hoofdzin door *لما* + *māḍī*.

لَوْ دَعَوْتَنِي لَزُرْتُكَ.

Als je me had uitgenodigd, zou ik je bezocht hebben.

لَوْ لَمْ تَأْتِنِي لَدَهَبْتُ بِدُونِكَ.

Als je niet naar mij was gekomen, zou ik zonder jou weggegaan zijn.

لَوْ حَضَرْتَ الدُّرُوسَ لَتَعَلَّمْتَ العَرَبِيَّةَ.

Als je de lessen zou bijwonen, zou je wel Arabisch leren.

لَوْ لَمْ يَكُنْ أَسْتَاذًا مُمْتَازًا لَمَا تَعَلَّمْنَا شَيْئًا.

Als hij geen uitstekend professor was geweest, zouden we niets geleerd hebben.

Als men absoluut duidelijk wil maken dat de voorwaardelijke zin verwijst naar het verleden, kan men de constructie كان قد فعل gebruiken.

لَوْ كُنْتُ قَدْ طَلَبْتُ تِلْكَ السِّلْعَ لَأُرْسَلْتُهَا.

Als je die artikelen had besteld, zou ik ze opgestuurd hebben.

Ook bij de irrealis kan men de voorwaardelijke zin en de hoofdzin onderling van plaats verwisselen. De voorwaardelijke zin wordt ingeleid door لو + māḍī, maar voor de hoofdzin vervalt de regel i.v.m. het gebruik van het partikel لَ.

سَتَتَعَلَّمُ العَرَبِيَّةَ لَوْ حَضَرْتَ الدُّرُوسَ.

Je zou wel Arabisch leren als je de lessen zou bijwonen.

21.6. De toegevende zin

Om een toegevende zin in te leiden gebruikt men وَإِنْ of وَلَوْ (حتى) = 'ook indien, zelfs indien'.

De hoofdzin staat steeds vooraan, voor de toegevende zin gelden dezelfde syntactische regels als bij de irrealis.

سَأَتِي إِلَى الاجْتِمَاعِ وَإِنْ لَمْ يُرْسِلُوا إِلَيَّ دَعْوَةً.

Zelfs indien ze me geen uitnodiging sturen, zal ik naar de vergadering komen.

سَنَتَكَلَّمُ العَرَبِيَّةَ فِي يَوْمٍ مِنَ الأَيَّامِ حَتَّى وَلَوْ كَانَ عَلَيْنَا أَنْ نَدْرُسَ لِمُدَّةِ ١٠ سَنَوَاتٍ.

Ooit zullen we Arabisch spreken, zelfs al moeten we 10 jaar studeren.

أَنْدَلُسِيَّةٌ فِي الْمَغْرِبِ

للمغرب موقع جغرافي هام بين البلاد الأفريقية، فهو يقع من الشمال على البحر الأبيض المتوسط كما يحده غربا المحيط الأطلسي. وقرب³⁶⁷ المغرب من أوروبا جعله ينقل الحضارة العربية الإسلامية إلى الأندلس³⁶⁸ في القرون الوسطى كما أن المغرب تلقى عن³⁶⁹ أوروبا شيئا غير قليل من حضارتها الحديثة منذ عهد الاستعمار الفرنسي والإسباني.

إن السيدة كارمين فرنانديز التي تعمل في غرناطة في قصر الحمراء³⁷⁰ كخبيرة في تاريخ الفنون تحاول أن تسافر سنويا³⁷¹ إلى المغرب للبحث عن أمكنة هذا التأثير الحضاري. وفي نيسان من السنة الماضية سافرت هي وزوجها إلى مراكش³⁷²، وهي مدينة حضارية مثل فاس والرباط. قضيا فيها أسبوعا متجولين في الأزقة الضيقة حيث أعجبتهما المعالم التاريخية العظيمة البناء ومتمتعين برؤية جمهور الزوار والباعة³⁷³ في ساحة الفناء المزدهمة والمشهورة بفنونها الشعبية الغريبة المنظر.

أما هذه السنة ففضلت كارمين القيام بزيارة مع بعض زميلاتها للريف³⁷⁴ المغربي الذي يتكلم معظم سكانه اللغة البربرية إلى جانب العربية. سافرن بالسفينة ونزلن في ميناء طنجة³⁷⁵، وهي مدينة عالمية³⁷⁶ الطابع ولد

³⁶⁷ - قُرْب = hier: nabijheid

³⁶⁸ - *al-'Andalus* is de naam die de Arabieren gegeven hebben aan het deel van het Iberisch schiereiland dat de Arabisch-islamitische beschaving kende vanaf de oversteek van de straat van Gibraltar onder Tāriq bin Ziyād (711 A.D.) tot de val van Granada (1492 A.D.). In zijn hedendaagse betekenis verwijst de term naar de regio Andalusië.

³⁶⁹ - (هـ عن) = تلقى = hier: (iets) leren, overnemen (bij/van iemand)

³⁷⁰ - الحمراء = het beroemde Alhambra in Granada, een van de meest schitterende bouwwerken van de islamitische beschaving in het Iberisch schiereiland.

³⁷¹ - سَنَوِيَّةٌ = jaarlijks

³⁷² - Marrakesh, 3de grootste stad van het land, werd in 1062 gesticht door de dynastie van de Almoraviden. Ze kende haar grootste bloei onder de Almohaden (12de eeuw) en in de 16de eeuw toen de handel met zwart-Afrika floreerde. De naam van de toenmalige hoofdstad ligt trouwens - via het Spaanse 'Marruecos' - aan de oorsprong van de Europese benaming van het land. De stad is met haar moskeeën, mausolea, paleizen, *medersa's* en soeks een stopplaats voor iedere toerist. Andere aantrekkingspool is er de populaire marktplaats Jemaa el-Fana'.

³⁷³ - بائع/باعة = verkoper

³⁷⁴ - Het Rif, noordelijke uitloper van het Atlasgebergte, is een bergachtig gebied dat zich uitstrekt tot de Atlantische Oceaan. Heel wat Marokkaanse migranten in België en Nederland zijn afkomstig uit het Rif.

³⁷⁵ - Tanger, havenstad aan de straat van Gibraltar en drukbezochte badplaats. De invloed van Spanje en andere Europese grootmachten is er eeuwenlang zeer groot geweest; van 1923 tot 1956 kende de stad zelfs een internationaal statuut.

³⁷⁶ - عالميَّة = mondiaal, internationaal

فيها ابن بطوطة³⁷⁷ المعروف حتى في أوروبا برحلاته في الأرض.

ومن هناك انتقلن إلى تطوان³⁷⁸ ببيوتها البيضاء التي ذكرتن بعزناطة. قد يعود هذا إلى³⁷⁹ تأثير الأندلسيين ومنهم اليهود الذين هاجروا إلى تطوان بعد سقوط عزناطة سنة ١٤٩٢. ومن تطوان انطلق الجميع إلى غيرها من مدن الريف وقراه قاضيات فيها أسبوعين. وبما أن تطوان لا تزال مشهورة بصناعتها اليدوية زارت كارمين قبل رجوعها إلى إسبانيا معملا صغيرا يصنعون فيه صناديق خشبية تقليدية رائعة.

فهكذا انقضت إقامة مفيدة جدا أدركت كارمين وزميلاتها بعدها أن بلدا مثل المغرب لا يمكن زيارته في أسبوعين. ولو استطعن لبقين فيه شهرين، لكنه كان عليهن أن يعدن إلى بلدهن للعمل.

في مكتب الاستعلامات السياحية

عندما كانت كارمين مع زميلاتها في طنجة أرادت بعض المعلومات العملية³⁸⁰ حول رحلتهم إلى منطقة الريف المغربي، فذهبت إلى مكتب الاستعلامات³⁸¹ السياحية حيث دار بينها وبين الموظفة الحوار التالي:

كارمين: صباح الخير يا سيدتي.

الموظفة: صباح النور يا سيدتي. ماذا يمكنني أن أفعل لك؟

كارمين: أنا سائحة إسبانية وأريد أن أسافر غدا في الصباح مع زميلاتي إلى تطوان. أريد معلومات حول مواعيد القطار والحافلات من فضلك.

الموظفة: يجب أن تسافرن بواسطة الحافلة أو السيارة إذ أن سائقي القطارات سوف يضربون عن العمل غدا. أنصحكن بالسفر بالحافلة لأنها سريعة ومريحة. تقع محطة الحافلات على مسافة ٢٥٠ مترا من هنا.

كارمين: هل يجب عليّ أن أحجز مسبقا أم لا؟

الموظفة: من الأفضل أن تحجزي مقاعدكن من الآن، لأنك إذا لم تحجزي اليوم فمن الممكن³⁸² ألا تجدن مقعدا غدا لأننا الآن في موسم سياحي.

كارمين: هل عندك خريطة سياحية لشمال المغرب؟

الموظفة: عندي خريطة سياحية فيها كل المعالم التاريخية للمغرب، لكنها باللغة العربية. لكن ليس هذا مشكلة بالنسبة إليك لأنك تتكلمين لغتنا وكأنك عربية!

³⁷⁷ - Ibn Battūta (1303-1377) bezocht gedurende ± 30 jaar bijna de hele toenmalig bekende wereld en behoort daardoor tot de belangrijkste ontdekkingsreizigers en geografen. Zijn werk is in de grote Europese talen vertaald.

³⁷⁸ - Tetouan is het administratief en handelscentrum van het Rifgebied.

³⁷⁹ - عاد إلى = hier: te wijten zijn aan

³⁸⁰ - عمليّ = praktisch

³⁸¹ - (استعلم / ات) = informatie (V.N. van استعلم)

³⁸² - مُمكن = mogelijk

- كارمين: شكرا لك يا سيدتي. هل هناك أمكنة خاصة في الريف ننصحيننا بزيارتها؟
الموظفة: إذا زرتن الشمال وأردتن الاستراحة فزرن مدينة الحُسَيْمة³⁸³ لأن فيها شاطئا جميلا جدا نادرا ما نجد مثله في العالم!
كارمين: سمعت كثيرا عن جماله ولا شك في أننا سنزوره زيارة سريعة لأن الوقت لا يسمح لنا بالبقاء في الحسيمة لمدة أكثر من يوم واحد.
الموظفة: كما تحبين يا سيدتي.
كارمين: شكرا لك يا سيدتي على المعلومات المفيدة.
الموظفة: لا شكر على واجب. أتمنى لك إقامة ممتعة في المغرب.

OEFENINGEN

Oefening 1: (CD 5 – 2)

Lees en vertaal basistekst 1 na voorbereiding thuis; beantwoord daarna volgende vragen.

١. اشرح لماذا يكون للمغرب موقع هام بين البلدان الأفريقية.
٢. ماذا تلقت إسبانيا والمغرب عن بعضهما منذ القرن الثامن حتى اليوم؟
٣. ما هي مهنة كارمين فرنانديز؟
٤. لماذا تسافر كارمين سنويا إلى المغرب؟
٥. إلى أين ذهبت هي وزوجها في عطلة السنة الماضية؟
٦. كيف قضيا الأسبوع هناك؟
٧. ما هي المعالم التي تجعل كل سائح يحب المغرب؟
٨. بأي واسطة ذهبت كارمين هذه السنة إلى منطقة الريف؟
٩. مع من سافرت؟
١٠. لماذا يجد المغاربة أيضا طنجة مدينة خاصة؟
١١. كيف تذكرنا تطوان بمدينة غرناطة الإسبانية؟
١٢. ما هي العلاقة التاريخية الخاصة بين هاتين المدينتين؟
١٣. ماذا زارت كارمين في تطوان قبل أن ترجع؟ لماذا؟
١٤. ماذا أدركت النساء بعد إقامتهن في الريف المغربي؟
١٥. لماذا لم يبقين هناك لمدة أكثر من أسبوعين؟

Oefening 2: (CD 5 – 3)

- Lees en vertaal basistekst 2 na voorbereiding thuis.
- Maak volgende vrije invuloefening op basis van beide basisteksten.

إن السيدة كارمين - في تاريخ الفنون. تعمل في - الحمراء في مدينة - الأندلسية وتتكلم اللغة العربية وها مغربية. وبما أن كارمين - أن زيارة المغرب في عطلة واحدة غير -، فإنها تسافر سنويا إلى هناك لتبحث عن الـ المذكورة لها بال- الإسبانية المغربية المشتركة.

في السنة الماضية مثلا - مع زوجها في مراكش لمدة أسبوع تجولا أثناءه في الـ الـ للمدينة القديمة وفي ساحة الفناء المشهورة - برؤية الفنون الشعبية الـ المنظر. أما هذه السنة فـ كارمين أن تزور مع بعض زميلاتنا منطقة الريف الية حيث يتكلم الناس الـ إلى جانب العربية.

بعد وصولهن اليوم إلى - طنجة أخذت الزميلات تاكسي إلى الفندق بينما - كارمين وحدها إلى مكتب خاص بالسواحي حيث - عن مواعيد - وغير ذلك من المعلومات العملية - إلى إقامتهن هناك. بينت لها الموظفة أن سائقي القطار قد قرروا - عن العمل غدا وأنه من الـ لهن أن يسافرن بالحافلة لأنها -.

بعد حجزها المقاعد اللازمة تـ كارمين من الموظفة - فيها كل المعالم الية الهامة للبلد. وعندما نصحتها بـ على شاطئ الحسيمة لمدة عدة أيام ها كارمين أنه لن يكون لها الوقت لذلك. فيما - بتطوان، هي مدينة تها كارمين كثيرا ولا شك في أنها ستزور فيها مصنعا يصنعون فيه صناديق -ة.

Oefening 3: Vertaling van het blad (mondeling)

1. Als je in Amerika geboren was, had ik je nooit gekend.
2. Ik zal mijn werk beëindigen, zelfs al is er niemand die me helpt.
3. Als je niet plots gestopt was, zou het ongeval niet gebeurd zijn.
4. We zullen zondag een wandeling maken, zelfs indien het regenachtig is.
5. Als Nabila het nodige geld had, dan zou ze elders op vakantie kunnen gaan.
6. Ik zou het eigenaardig vinden mochten ze in dat atelier geen houten koffers maken.
7. Als jullie (D.) akkoord gaan, zullen we voor jullie een kamer reserveren in hetzelfde hotel.
8. Als ze naar ons waren gekomen, hadden we hen iets ongewoons te koop aangeboden.
9. Indien je graag Libanese gerechten eet, vraag dan aan Ali dat hij een *maza* klaarmaakt.
10. Wissel nooit ponden op de zwarte markt, zelfs indien je onmiddellijk geld nodig hebt.
11. Als daar niet een of andere verkoper is die Arabisch spreekt, zal ik mijn beklag doen bij de directie³⁸⁴.
12. Als jullie niet telkens te laat zouden komen op afspraken, zouden ze jullie een lekker diner aanbieden.
13. Indien jullie nog kaartjes willen bemachtigen voor het komende theaterseizoen, moeten jullie snel zijn.

---

³⁸⁴ - إدارة = bestuur, directie

14. Zeg tegen je schoonzus dat haar hoofdpijn snel voorbij was geweest indien ze 3 maal daags dit geneesmiddel had ingenomen.
15. Indien ze met mij gehuwd was, zou ik haar gelukkig gemaakt hebben!

Oefening 4: Steloefening (schriftelijk)

Vervolledig beide voorwaardelijke zinnen met 6 hoofdzinnen. Gebruik in elke zin minstens een van de woorden die tussen haakjes zijn opgegeven.

modelzin a):... لو كان لديّ ١٠ ملايين³⁸⁵ دولار لـ... (استأجر، جزيرة، أدرك، سفينة، أسلوب حياة³⁸⁶، استطاع، غيّر، قصر، تمتع به، انتقل)

modelzin b):... إذا أردت أن تتزوج من بنتي (ف) ... (جعل، أحب، من حَقِّك أن³⁸⁷، حياة خاصة³⁸⁸، سعيد، لا شكّ، شهادة، من الأفضل، انقضى، مهنة)

Oefening 5: Invuloefening (mondeling)

Kies het geschikte adjectief uit onderstaande lijst om oneigenlijke 'idāfa'-constructies te vormen. Let ook op de regels i.v.m. de overeenkomst in bepaaldheid!

- (بسيط، مختلف، رائع، سريع، سهل، صعب، ضيق، عظيم، عالميّ، غريب، كثير، ملحوظ، نادر، واسع)
١. أعلن الممثلون عن العمال في مؤتمر صحفي أن الإضراب عن العمل كان - النتائج.
  ٢. لا تزال آلة تسجيل³⁸⁹ مثل هذه - الاستعمال بالمقارنة مع الآلة الحديثة التي أمام شبك العرض.
  ٣. إذا أردت التجول في قلب فاس القديمة فخذني تلك الخريطة الأخرى: هي غالية لكن - الاستعمال.
  ٤. ألا تقدر الصحافة عندكم أن تؤثر بعض التأثير على الرأي العام وتغيّر مثل تلك الآراء - الانتشار؟
  ٥. إذا لم تحبا صندوقا - الألوان مثل هذا أنصحكما بزيارة معمل آخر يصنعون فيه بطريقة تقليدية الصناديق الحمراء فقط.
  ٦. إذا أردتم أن يساعدكم خبير ما في المفاوضة حول ذلك الخلاف - الحل فإنه من الأفضل أن يرافقكم يوسف لأنه مختص في الموضوع و- الإدراك³⁹⁰.
  ٧. شاهدنا في مراكش قصورا - الجمال ترجع إلى القرون الوسطى وذكرنا بقصر الحمراء الغرناطي - البناء والعائد إلى عهد ازدهار الثقافي الأندلسي.

³⁸⁵ - مليون/ملايين = miljoen

³⁸⁶ - أسلوب حياة = levenswijze, levensstijl

³⁸⁷ - من حَقِّه أن = het recht hebben om...

³⁸⁸ - الحياة الخاصة = het privé-leven

³⁸⁹ - آلة تسجيل = bandopnemer

³⁹⁰ - إدراك = begrip, inzicht, besef, bewustzijn

٨. إن أقيمت في بيت لحم خلال عطلة عيد الميلاد فستوافق على أنها مدينة - المنظر: لا تبقى تلك المدينة الصغيرة - الأزقة بمواطنيها الفلسطينيين بل تصبح ملتقى - الطابع تلقى فيه جمهوراً من المؤمنين المسيحيين القادمين من - بلدان العالم.

Oefening 6: Syntactische oefening (mondeling)

Combineer 2 onafhankelijke zinnen tot 1 zin met een toestandsaccusatief.

Vb.:

- دخل الطلاب الفصل.
- مزح الطلاب عند الدخول. ← دخل الطلاب الفصل مازحين.
١. ها هي عند بائع الكتب!
  - تساوم حتى على سعر قاموس.
  ٢. انتظر تلميذ ما في الممر أمام باب الفصل.
  - خاف ألا يتمكن من الإجابة على أسئلة المعلم.
  ٣. في نهاية الحفلة الموسيقية خرجن من القاعة.
  - غنن أغنية تقليدية لن أنساها أبدا.
  ٤. يجب على كل حال أن تأكل السمك.
  - السمك طازج.
  ٥. بلّغنا لجديك تمنياتك³⁹¹ لعام سعيد.
  - قلنا إنك ستبذل محاولة للاتصال بهما بعد قليل.
  ٦. في أيام العطلة نخرج أحيانا بمقعد إلى الحديقة فنبقى هناك ساعات طويلة.
  - نتمتع بمنظر أطفالنا اللاعبين في الحديقة.
  ٧. قالوا لي إن أعضاء مجلس الإدارة لا يزالون في قاعة الاجتماع.
  - يبحثون مشروع الخبراء المتعلق بزيادة الإنتاج.
  ٨. الرجاء من الركاب أن يملؤوا بطاقة الدخول.
  - نرجو أن يجيبوا على كل الأسئلة بالنسبة لإقامتهم.
  ٩. عند زيارتنا لمعهد اللغات تناولنا الغداء مع عدة زملاء.
  - أجرينا محادثة حول أسلوب مناسب لتعلم اللهجات العربية.
  ١٠. انتقلت إلى الجزيرة العربية للحصول على عمل كفيّ.
  - كنت شاباً في ذلك الوقت.

Oefening 7: Begrips- en conversatieoefening (CD 5 – 1)

- Beluister meermaals aandachtig de tekst op CD.
- Beantwoord daarna de vragen van de lesgever.

De tekst bevat volgende supplementaire woordenschat:

جولة	rondreis	ظروف العمل	de arbeidsomstandigheden
زادَ عَن	meer bedragen dan	نسبة	percentage
مُضْرِب/ون	staker	أوقات العمل	de werkuren
طريق سريع	snelweg		

WOORDENSCHAT

اِتَّخَذَ	VIII (aan-, in)nemen (fig.)	صَادٍ - صَيْدًا	jagen (op), vangen
مُؤَسَّسَةٌ	instelling, organisatie, firma	اِضْطِرَابٌ/ات	storing, onrust, relletje (V.N.)
إِيْطَالِيَا	Italië	اِنْضَمَّ (إِلَى)	VII zich aansluiten (bij)*
بِرْلَمَان	parlement	بِالإِضَافَةِ إِلَى	evenals, naast
بَطِيءٌ/بِطَاءٌ	traag	طَبِيعَةٌ	natuur, aard
بَطَالَةٌ	werkloosheid	مَعْدِنٌ/مَعَادِنٌ	mineraal, erts, metaal
بِمَ / بِيَمَ	gebeuren, plaatsvinden*	مَعْرِضٌ/مَعَارِضٌ	tentoonstelling, beurs
اِسْتَثْنَى	X ontheffen, uitzonderen	اِسْتَعْمَرَ	X koloniseren
ثَوْرَةٌ/ات	opstand, revolutie	اِسْتَعَارَ (هـ مِنْ)	X (iets) (ont)lenen (bij)
جِيلٌ/أَجْيَالٌ	generatie	تَغَيَّرَ	V veranderen (intr.)
حِزْبٌ/أَحْزَابٌ	partij	فَاجَأَ	III verrassen
اِحْتَفَظَ (بِ)	VIII (iets) behouden (fig.)	اِسْتَفَادَ (مِنْ)	X (iets/iemand) goed gebruiken
اِحْنَى	VII zich buigen	عَلَى الْأَقْلَ	ten minste, minimum
بِحَيْثُ (أَنَّ)	zodanig dat, in die mate dat	اِسْتِقْلَالٌ	onafhankelijkheid
اِحْتَارَ (إِلَى/لِ)	VII partij kiezen (voor)	مُسْتَقِلٌ	onafhankelijk
اِسْتَحْرَجَ	X opdelven, ontginnen	قَوِيٌّ/أَقْوِيَاءُ	sterk, krachtig
أَخْضَرُ م: خَضْرَاءُ	groen	اِكْتَشَفَ	VIII ontdekken
خَلِيجٌ	golf	كَامِلٌ	volledig; volmaakt
اِحْتَلَفَ (عَنْ)	VIII verschillen (van)	لُؤْلُؤٌ/لَأَلِيٌّ	parels (coll.)
اِحْتَارَ	VIII (uit)kiezen	اِمْكَانِيَّةٌ	mogelijkheid
دُسْتُوْرٌ/دَسَاتِيْرٌ	grondwet	نِظَامٌ/اَنْظِمَةٌ	systeem, regime, stelsel
اِرْتَفَعَ	VIII hoog zijn/worden; stijgen	اِنْتَهَى	VIII aflopen, afgelopen zijn
اِرْدِيَادٌ	toename, vermeerdering (V.N.)	وَسِيْلَةٌ/وَسَائِلٌ	(hulp)middel, instrument

* اِنْضَمَّ en اِنْضَمَّ en behoren tot de zgn. verdubbelde werkwoorden (zie les 24).

اشْتَرَكَ (في) VIII deelnemen (aan)

واضِحٌ duidelijk; klaar

GRAMMATICA

22.1. Sterke werkwoorden: afgeleide stammen VII, VIII en X

In de cursus zijn volgende sterke werkwoorden van de stammen VII, VIII en X aan bod gekomen:

VII: انطلق، انعقد

VIII: اجتمع، احتفظ، اختلف، ارتفع، استمع، اشترك، اغتسل، اقترح، اكتشف، انتشر، انتظر، انتقل

X: استأجر، استخرج، استعلم، استعمر، استعمل، استقبل

Kenmerkend voor de *māḍī*-patronen van de afgeleide stammen VII, VIII en X is dat ze een *ʃ* als prefix hebben; in zinsverband laat men de hulpklinker *ـ* weg.

Reeds vroeger in de cursus zijn de *māḍī*-patronen behandeld. We vermelden ze hier nogmaals ter herinnering samen met de basispatronen van de *muḍāri*':

VII		VIII		X	
<i>Māḍī</i>	<i>Muḍāri</i> '	<i>Māḍī</i>	<i>Muḍāri</i> '	<i>Māḍī</i>	<i>Muḍāri</i> '
inFaMaL-a	ya-nFaMiL-u	iFtaMaL-a	ya-FtaMiL-u	istaFMaL-a	ya-staFMiL-u
اِنطَلَقَ	يَنْطَلِقُ	اجْتَمَعَ	يَجْتَمِعُ	اسْتَقْبَلَ	يَسْتَقْبِلُ

Bij werkwoorden van stam VIII treedt assimilatie op van het infix /t/ met de 1ste stamletter (**F**) indien deze stamletter een *أ* is (bv. اتَّخَذَ), een *و* (bv. اتَّصَلَ) of een van de volgende consonanten:

F	Voorbeeld	Vertaling	F	Voorbeeld	Vertaling
ت	اتَّبَعَ	volgen (fig.)	ص	اِصْطَدَمَ	botsen
ث	اِثَّارَ	gewroken worden	ض	اِضْطَرَبَ	onrustig zijn
د	ادَّعى	beweren	ط	اطَّلَعَ	te weten komen
ذ	ادَّكَّرَ	zich herinneren	ظ	اِظْلَمَ	onrecht ondergaan
ز	ازْدَحَمَ	druk zijn			

Uit onderstaande vervoegingstabellen van de *mudāri'*-indicatief en de imperatief kunnen we een aantal conclusies trekken wat betreft de vervoeging:

- Indicatief, conjunctief en jussief
  - de persoonsaanduidende prefixen en suffixen zijn dezelfde als van de basisstam; de klinker van het prefix is /a/.
  - de klinkeropenvolgving is **a-a-i** .
- Imperatief

Na het weglaten van het persoonsaanduidend prefix تَ gebruikt men ء als prefix; in zinsverband laat men de hulpklinker َ weg.

	VII		VIII		X	
	Indicatief	Imperatief	Indicatief	Imperatief	Indicatief	Imperatief
3 M.E.	يُنْطَلِقُ		يَجْتَمِعُ		يَسْتَقْبِلُ	
3 Vr.E.	تَنْطَلِقُ		جَتَمِعُ		تَسْتَقْبِلُ	
2 M.E.	تَنْطَلِقُ	اِنْطَلِقْ	جَتَمِعُ	اجْتَمِعْ	تَسْتَقْبِلُ	اسْتَقْبِلْ
2 Vr.E.	تَنْطَلِقِينَ	اِنْطَلِقِي	جَتَمِعِينَ	اجْتَمِعِي	تَسْتَقْبِلِينَ	اسْتَقْبِلِي
1 E.	أَنْطَلِقُ		أَجْتَمِعُ		أَسْتَقْبِلُ	
3 M.D.	يُنْطَلِقَانِ		يَجْتَمِعَانِ		يَسْتَقْبِلَانِ	
3 Vr.D.	تَنْطَلِقَانِ		جَتَمِعَانِ		تَسْتَقْبِلَانِ	
2 D.	تَنْطَلِقَانِ	اِنْطَلِقَا	جَتَمِعَانِ	اجْتَمِعَا	تَسْتَقْبِلَانِ	اسْتَقْبِلَا
3 M.Mv.	يُنْطَلِقُونَ		يَجْتَمِعُونَ		يَسْتَقْبِلُونَ	
3 Vr.Mv.	يَنْطَلِقْنَ		يَجْتَمِعْنَ		يَسْتَقْبِلْنَ	
2 M.Mv.	تَنْطَلِقُونَ	اِنْطَلِقُوا	جَتَمِعُونَ	اجْتَمِعُوا	تَسْتَقْبِلُونَ	اسْتَقْبِلُوا
2 Vr.Mv.	تَنْطَلِقْنَ	اِنْطَلِقْنَ	جَتَمِعْنَ	اجْتَمِعْنَ	تَسْتَقْبِلْنَ	اسْتَقْبِلْنَ
1 Mv.	نَنْطَلِقُ		نَجْتَمِعُ		نَسْتَقْبِلُ	

22.2. Zwakke werkwoorden: afgeleide stammen VII, VIII en X

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de *māḍī*- en *muḍāri*'-patronen van de afgeleide stammen VII, VIII en X. Ze geven aan hoe deze patronen toegepast worden op de verschillende types van zwakke werkwoorden en hoe de hypothetische vorm na toepassing van de klankwetten reële vorm wordt.

	inFaMaL-a	iFtaMaL-a	istaFMaL-a
F = و of ي	(onbestaand)	اِتَّصَلَ <i>ittaṣala</i>	اِسْتَوْرَدَ <i>istawrada</i>
holle ww.	اِنْحَاَزَ <i>* inḥayaza → inḥāza</i>	اِخْتَارَ <i>* iḥtayara → iḥtāra</i>	اِسْتَرَاَحَ <i>* istarwaḥa → istarāḥa</i>
defect. ww.	اِنْحَنِى <i>* inḥanaya → inḥanā</i>	اِشْتَرَى <i>* ištaraaya → ištārā</i>	اِسْتَشْنَى <i>* istaṣṭnaya → istaṣṭnā</i>

	ya-nFaMiL-u	ya-FtaMiL-u	ya-staFMiL-u
F = و of ي	(onbestaand)	يَتَّصِلُ <i>yattaṣilu</i>	يَسْتَوْرِدُ <i>yastawridu</i>
holle ww.	يَنْحَاِزُ <i>* yanḥayizu → yanḥāzu</i>	يَخْتَارُ <i>* yaḥtayiru → yaḥtāru</i>	يَسْتَرِيْحُ <i>* yastarwiḥu → yastarīḥu</i>
defect. ww.	يَنْحَنِى <i>* yanḥaniyu → yanḥanī</i>	يَشْتَرِي <i>* yaštariyu → yaštārī</i>	يَسْتَشْنِي <i>* yastaṣṭniyu → yastaṣṭnī</i>

22.2.1. Werkwoorden met و als 1ste stamletter

A. Stam VII is onbestaand bij dit soort werkwoorden.

B. Stam VIII wordt vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
اِتَّصَلَ	يَتَّصِلُ	يَتَّصِلُ	يَتَّصِلُ	اِتَّصِلْ

C. Stam X wordt vervoegd zoals de sterke werkwoorden.

Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
اِسْتَوْرَدَ	يَسْتَوْرِدُ	يَسْتَوْرِدُ	يَسْتَوْرِدُ	اِسْتَوْرِدْ

22.2.2. Holle werkwoorden

De vervoeging van de *māḍī* werd behandeld in les 13.

Bij de vervoeging van de *mudāri* ' bestaat een onderscheid tussen de stammen VII, VIII en X.

A. In stam VII komt de *و* of *ي* voor in een segment vSv.

Na toepassing van de klankwetten assimileren beide korte klinkers tot een lange /ā/, in sommige segmenten tot een korte /a/. Samengevat gelden bij de vervoeging volgende 2 regels:

- Men gebruikt de kern met de lange klinker (-nFāL-) wanneer L een klinker draagt.
- Men gebruikt de kern met de korte klinker (-nFaL-) wanneer L vocaalloos is.

	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.E.	يُنْحَازُ	يُنْحَازَ	يُنْحَزْ	
3 Vr.E.	تُنْحَازُ	تُنْحَازَ	تُنْحَزْ	
2 M.E.	تُنْحَازُ	تُنْحَازَ	تُنْحَزْ	اُنْحَزْ
2 Vr.E.	تُنْحَازِينَ	تُنْحَازِي	تُنْحَازِي	اُنْحَازِي
1 E.	اُنْحَازُ	اُنْحَازَ	اُنْحَزْ	
3 M.D.	يُنْحَازَانِ	يُنْحَازَا	يُنْحَازَا	
3 Vr.D.	تُنْحَازَانِ	تُنْحَازَا	تُنْحَازَا	
2 D.	تُنْحَازَانِ	تُنْحَازَا	تُنْحَازَا	اُنْحَازَا
3 M.Mv.	يُنْحَازُونَ	يُنْحَازُوا	يُنْحَازُوا	
3 Vr.Mv.	يُنْحَزْنَ	يُنْحَزْنَ	يُنْحَزْنَ	
2 M.Mv.	تُنْحَازُونَ	تُنْحَازُوا	تُنْحَازُوا	اُنْحَازُوا
2 Vr.Mv.	تُنْحَزْنَ	تُنْحَزْنَ	تُنْحَزْنَ	اُنْحَزْنَ
1 Mv.	نُنْحَازُ	نُنْحَازَ	نُنْحَزْ	

B. In stam VIII komt de **و** of **ي** voor in een segment vSv.

Na toepassing van de klankwetten assimileren beide korte klinkers tot een lange /ā/, in sommige segmenten tot een korte /a/. Samengevat gelden volgende 2 regels:

- Men gebruikt de kern met de lange klinker (-FtāL-) wanneer L een klinker draagt.
- Men gebruikt de kern met de korte klinker (-FtaL-) wanneer L vocaalloos is.

	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.E.	يَخْتَارُ	يَخْتَارَ	يَخْتَرْ	
3 Vr.E.	تَخْتَارُ	تَخْتَارَ	تَخْتَرْ	
2 M.E.	تَخْتَارُ	تَخْتَارَ	تَخْتَرْ	اِخْتَرْ
2 Vr.E.	تَخْتَارِينَ	تَخْتَارِي	تَخْتَارِي	اِخْتَارِي
1 E.	أَخْتَارُ	أَخْتَارَ	أَخْتَرْ	
3 M.D.	يَخْتَارَانِ	يَخْتَارَا	يَخْتَارَا	
3 Vr.D.	تَخْتَارَانِ	تَخْتَارَا	تَخْتَارَا	
2 D.	تَخْتَارَانِ	تَخْتَارَا	تَخْتَارَا	اِخْتَارَا
3 M.Mv.	يَخْتَارُونَ	يَخْتَارُوا	يَخْتَارُوا	
3 Vr.Mv.	يَخْتَرْنَ	يَخْتَرْنَ	يَخْتَرْنَ	
2 M.Mv.	تَخْتَارُونَ	تَخْتَارُوا	تَخْتَارُوا	اِخْتَارُوا
2 Vr.Mv.	تَخْتَرْنَ	تَخْتَرْنَ	تَخْتَرْنَ	اِخْتَرْنَ
1 Mv.	نَخْتَارُ	نَخْتَارَ	نَخْتَرْ	

Ander hol werkwoord stam VIII: احتاج

C. In stam X komt de و of ي voor in een segment Sv.

Na toepassing van de klankwetten assimileren beide korte klinkers tot een lange /ī/, in sommige segmenten tot een korte /i/. Samengevat gelden volgende 2 regels:

- Men gebruikt de kern met de lange klinker (-staFiL-) wanneer L een klinker draagt.
- Men gebruikt de kern met de korte klinker (-staFiL-) wanneer L vocaalloos is.

	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.E.	يَسْتَرِيحُ	يَسْتَرِيحَ	يَسْتَرِحْ	
3 Vr.E.	تَسْتَرِيحُ	تَسْتَرِيحَ	تَسْتَرِحْ	
2 M.E.	تَسْتَرِيحُ	تَسْتَرِيحَ	تَسْتَرِحْ	اِسْتَرِحْ
2 Vr.E.	تَسْتَرِيحِينَ	تَسْتَرِيحِي	تَسْتَرِيحِي	اِسْتَرِيحِي
1 E.	اَسْتَرِيحُ	اَسْتَرِيحَ	اَسْتَرِحْ	
3 M.D.	يَسْتَرِيحَانِ	يَسْتَرِيحَا	يَسْتَرِيحَا	
3 Vr.D.	تَسْتَرِيحَانِ	تَسْتَرِيحَا	تَسْتَرِيحَا	
2 D.	تَسْتَرِيحَانِ	تَسْتَرِيحَا	تَسْتَرِيحَا	اِسْتَرِيحَا
3 M.Mv.	يَسْتَرِيحُونَ	يَسْتَرِيحُوا	يَسْتَرِيحُوا	
3 Vr.Mv.	يَسْتَرِيحُونَ	يَسْتَرِيحُونَ	يَسْتَرِيحُونَ	
2 M.Mv.	تَسْتَرِيحُونَ	تَسْتَرِيحُوا	تَسْتَرِيحُوا	اِسْتَرِيحُوا
2 Vr.Mv.	تَسْتَرِيحُونَ	تَسْتَرِيحُونَ	تَسْتَرِيحُونَ	اِسْتَرِيحُونَ
1 Mv.	نَسْتَرِيحُ	نَسْتَرِيحَ	نَسْتَرِحْ	

Andere holle werkwoorden stam X: استطاع، استعار، استفاد

22.2.3. Defectieve werkwoorden

In de *māḍī* eindigen de defectieve werkwoorden VII, VIII en X op **سى**. Wat de suffixen betreft worden ze vervoegd zoals **مشى**.

	VII	VIII	X
3 M.E.	اِنْحَى <i>* inḥanaya → inḥanā</i>	اِشْتَرَى <i>* ištaraaya → ištara</i>	اِسْتَشْنَى <i>* istaṭnaya → istaṭnā</i>
3 Vr.E.	اِنْحَنَتْ <i>* inḥanayat → * inḥanāt</i> <i>* inḥanāt → inḥanat</i>	اِشْتَرَتْ <i>* ištaraayat → * ištaraāt</i> <i>* ištaraāt → ištaraat</i>	اِسْتَشْنَتْ <i>* istaṭnayayat → * istaṭnāt</i> <i>* istaṭnāt → istaṭnat</i>
2 M.E.	اِنْحَيْتَ <i>inḥanayta</i>	اِشْتَرَيْتَ <i>ištaraayta</i>	اِسْتَشْنَيْتَ <i>istaṭnayta</i>
2 Vr.E.	اِنْحَيْتِ <i>inḥanayti</i>	اِشْتَرَيْتِ <i>ištaraayti</i>	اِسْتَشْنَيْتِ <i>istaṭnayti</i>
1 E.	اِنْحَيْتُ <i>inḥanaytu</i>	اِشْتَرَيْتُ <i>ištaraaytu</i>	اِسْتَشْنَيْتُ <i>istaṭnaytu</i>
3 M.D.	اِنْحَيَا <i>inḥanayā</i>	اِشْتَرَيَا <i>ištaraayā</i>	اِسْتَشْنَيَا <i>istaṭnayā</i>
3 Vr.D.	اِنْحَتَا (uitz.)	اِشْتَرَتَا (uitz.)	اِسْتَشْنَتَا (uitz.)
2 D.	اِنْحَيْتُمَا <i>inḥanaytumā</i>	اِشْتَرَيْتُمَا <i>ištaraaytumā</i>	اِسْتَشْنَيْتُمَا <i>istaṭnaytumā</i>
3 M.Mv.	اِنْحَوْا <i>* inḥanayū → inḥanaw</i>	اِشْتَرَوْا <i>* ištaraayū → ištaraaw</i>	اِسْتَشْنَوْا <i>* istaṭnayū → istaṭnaw</i>
3 Vr.Mv.	اِنْحَيْنَ <i>inḥanayna</i>	اِشْتَرَيْنَ <i>ištaraayna</i>	اِسْتَشْنَيْنَ <i>istaṭnayna</i>
2 M.Mv.	اِنْحَيْتُمْ <i>inḥanaytum</i>	اِشْتَرَيْتُمْ <i>ištaraaytum</i>	اِسْتَشْنَيْتُمْ <i>istaṭnaytum</i>
2 Vr.Mv.	اِنْحَيْتُنَّ <i>inḥanaytunna</i>	اِشْتَرَيْتُنَّ <i>ištaraaytunna</i>	اِسْتَشْنَيْتُنَّ <i>istaṭnaytunna</i>
1 Mv.	اِنْحَيْنَا <i>inḥanaynā</i>	اِشْتَرَيْنَا <i>ištaraaynā</i>	اِسْتَشْنَيْنَا <i>istaṭnaynā</i>

Muḍāri' defectieve werkwoorden VII:

	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3ME	يَنْحِي * yanḥaniyu → yanḥanī	يَنْحِي yanḥaniya	يَنْحِنِ (uitz.)	
3VrE	تَنْحِي * tanḥaniyu → tanḥanī	تَنْحِي tanḥaniya	تَنْحِنِ (uitz.)	
2ME	تَنْحِي * tanḥaniyu → tanḥanī	تَنْحِي tanḥaniya	تَنْحِنِ (uitz.)	اِنْحِنِ (uitz.)
2VrE	تَنْحِينِ * tanḥaniyīna → tanḥanīna	تَنْحِي * tanḥaniyī → tanḥanī	تَنْحِي = conj.	اِنْحِي * inḥaniyī → inḥanī
1E	أَنْحِي * 'anḥaniyu → 'anḥanī	أَنْحِي 'anḥaniya	أَنْحِنِ (uitz.)	
3MD	يَنْحِيَانِ yanḥaniyāni	يَنْحِيَا yanḥaniyā	يَنْحِيَا = conj.	
3VrD	تَنْحِيَانِ tanḥaniyāni	تَنْحِيَا tanḥaniyā	تَنْحِيَا = conj.	
2D	تَنْحِيَانِ tanḥaniyāni	تَنْحِيَا tanḥaniyā	تَنْحِيَا = conj.	اِنْحِيَا inḥaniyā
3MMv	يَنْحُونُ * yanḥaniyūna → yanḥanūna	يَنْحُونَا * yanḥaniyū → yanḥanū	يَنْحُونَا = conj.	
3VrMv	يَنْحِينِ * yanḥaniyna → yanḥanīna	يَنْحِينِ = indic.	يَنْحِينِ = indic.	
2MMv	تَنْحُونُ * tanḥaniyūna → tanḥanūna	تَنْحُونَا * tanḥaniyū → tanḥanū	تَنْحُونَا = conj.	اِنْحُونَا * inḥaniyū → inḥanū
2VrMv	تَنْحِينِ * tanḥaniyna → tanḥanīna	تَنْحِينِ = indic.	تَنْحِينِ = indic.	اِنْحِينِ * inḥaniyna → inḥanīna
1Mv	نَنْحِي * nanḥaniyu → nanḥanī	نَنْحِي nanḥaniya	نَنْحِنِ (uitz.)	

Ander gezien werkwoord stam VII: انقضی

Muḍāri' defectieve werkwoorden VIII:

	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3ME	يَشْتَرِي * <i>yaštariyu</i> → <i>yaštari</i>	يَشْتَرِي <i>yaštariya</i>	يَشْتَرِ (uitz.)	
3VrE	تَشْتَرِي * <i>taštariyu</i> → <i>taštari</i>	تَشْتَرِي <i>taštariya</i>	تَشْتَرِ (uitz.)	
2ME	تَشْتَرِي * <i>taštariyu</i> → <i>taštari</i>	تَشْتَرِي <i>taštariya</i>	تَشْتَرِ (uitz.)	اِشْتَرِ (uitz.)
2VrE	تَشْتَرِينَ * <i>taštariyāna</i> → <i>taštari</i>	تَشْتَرِي * <i>taštariyī</i> → <i>taštari</i>	تَشْتَرِي = conj.	اِشْتَرِي * <i>ištariyī</i> → <i>ištari</i>
1E	أَشْتَرِي * <i>'aštariyu</i> → <i>'aštari</i>	أَشْتَرِي <i>'aštariya</i>	أَشْتَرِ (uitz.)	
3MD	يَشْتَرِيَانِ <i>yaštariyāni</i>	يَشْتَرِيَا <i>yaštariyā</i>	يَشْتَرِيَانِ = conj.	
3VrD	تَشْتَرِيَانِ <i>taštariyāni</i>	تَشْتَرِيَا <i>taštariyā</i>	تَشْتَرِيَا = conj.	
2D	تَشْتَرِيَانِ <i>taštariyāni</i>	تَشْتَرِيَا <i>taštariyā</i>	تَشْتَرِيَا = conj.	اِشْتَرِيَا <i>ištariyā</i>
3MMv	يَشْتَرُونَ * <i>yaštariyūna</i> → <i>yaštari</i>	يَشْتَرُوا * <i>yaštariyū</i> → <i>yaštari</i>	يَشْتَرُوا = conj.	
3VrMv	يَشْتَرِينَ * <i>yaštariyna</i> → <i>yaštari</i>	يَشْتَرِينَ = indic.	يَشْتَرِينَ = indic.	
2MMv	تَشْتَرُونَ * <i>taštariyūna</i> → <i>taštari</i>	تَشْتَرُوا * <i>taštariyū</i> → <i>taštari</i>	تَشْتَرُوا = conj.	اِشْتَرُوا * <i>ištariyū</i> → <i>ištari</i>
2VrMv	تَشْتَرِينَ * <i>taštariyna</i> → <i>taštari</i>	تَشْتَرِينَ = indic.	تَشْتَرِينَ = indic.	اِشْتَرِينَ * <i>ištariyna</i> → <i>ištari</i>
1Mv	نَشْتَرِي * <i>naštariyu</i> → <i>naštari</i>	نَشْتَرِي <i>naštariya</i>	نَشْتَرِ (uitz.)	

Ander gezien werkwoord stam VIII: انتهى

Muḍāri' defectieve werkwoorden X:

	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3ME	يَسْتَنْتِي * <i>yastaṭniyu</i> → <i>yastaṭnī</i>	يَسْتَنْتِي <i>yastaṭniya</i>	يَسْتَنْتِنِ (uitz.)	
3VrE	تَسْتَنْتِي * <i>tastaṭniyu</i> → <i>tastaṭnī</i>	تَسْتَنْتِي <i>tastaṭniya</i>	تَسْتَنْتِنِ (uitz.)	
2ME	تَسْتَنْتِي * <i>tastaṭniyu</i> → <i>tastaṭnī</i>	تَسْتَنْتِي <i>tastaṭniya</i>	تَسْتَنْتِنِ (uitz.)	اِسْتَنْتِنِ (uitz.)
2VrE	تَسْتَنْتِينَ * <i>tastaṭniyāna</i> → <i>tastaṭnāna</i>	تَسْتَنْتِي * <i>tastaṭniyī</i> → <i>tastaṭnī</i>	تَسْتَنْتِي = conj.	اِسْتَنْتِي * <i>istaṭniyī</i> → <i>istaṭnī</i>
1E	اَسْتَنْتِي * <i>'astaṭniyu</i> → <i>'astaṭnī</i>	اَسْتَنْتِي <i>'astaṭniya</i>	اَسْتَنْتِنِ (uitz.)	
3MD	يَسْتَنْتِيَانِ <i>yastaṭniyāni</i>	يَسْتَنْتِيَا <i>yastaṭniyā</i>	يَسْتَنْتِيَا = conj.	
3VrD	تَسْتَنْتِيَانِ <i>tastaṭniyāni</i>	تَسْتَنْتِيَا <i>tastaṭniyā</i>	تَسْتَنْتِيَا = conj.	
2D	تَسْتَنْتِيَانِ <i>tastaṭniyāni</i>	تَسْتَنْتِيَا <i>tastaṭniyā</i>	تَسْتَنْتِيَا = conj.	اِسْتَنْتِيَا <i>istaṭniyā</i>
3MMv	يَسْتَنْتُونُ * <i>yastaṭniyūna</i> → <i>yastaṭnūna</i>	يَسْتَنْتُونُ * <i>yastaṭniyū</i> → <i>yastaṭnū</i>	يَسْتَنْتُونُ = conj.	
3VrMv	يَسْتَنْتِينَ * <i>yastaṭniyna</i> → <i>yastaṭnīna</i>	يَسْتَنْتِينَ = indic.	يَسْتَنْتِينَ = indic.	
2MMv	تَسْتَنْتُونُ * <i>tastaṭniyūna</i> → <i>tastaṭnūna</i>	تَسْتَنْتُونُ * <i>tastaṭniyū</i> → <i>tastaṭnū</i>	تَسْتَنْتُونُ = conj.	اِسْتَنْتُونُ * <i>istaṭniyū</i> → <i>istaṭnū</i>
2VrMv	تَسْتَنْتِينَ * <i>tastaṭniyna</i> → <i>tastaṭnīna</i>	تَسْتَنْتِينَ = indic.	تَسْتَنْتِينَ = indic.	اِسْتَنْتِينَ * <i>istaṭniyna</i> → <i>istaṭnīna</i>
1Mv	نَسْتَنْتِي * <i>nastaṭniyu</i> → <i>nastaṭnī</i>	نَسْتَنْتِي <i>nastaṭniya</i>	نَسْتَنْتِنِ (uitz.)	

22.3. Het verbaal naamwoord: afgeleide stammen VII, VIII en X

De patronen voor de afgeleide stammen VII, VIII en X zijn:

A. Sterke werkwoorden

	Patroon	Mādī	V.N.
VII	inFiMāL	إِنطَلَقَ	إِنطِلاق
VIII	iFtiMāL	اجْتَمَعَ	اجْتِماع
X	istiFMāL	اسْتَقْبَلَ	اسْتِقبال

B. Werkwoorden met و als 1ste stamletter

- Stam VII is onbestaand bij dit soort werkwoorden.
- Bij stam VIII assimileren و en infix ت tot ت .
- Bij stam X heeft een assimilatie * $iw \rightarrow \bar{i}$ plaats.

VIII	ittiMāL	اتَّصَلَ	اتِّصال
X	istiMāL	استَوْرَدَ	استِيراد

C. Holle werkwoorden

- Bij de stammen VII en VIII gedraagt de semi-vocaal zich als een consonant en heeft geen assimilatie plaats.
- Bij stam X wordt een $\bar{o}$ toegevoegd en heeft een assimilatie * $S\bar{a} \rightarrow \bar{a}$ plaats.

VII	inFiMāL	انْحَازَ	انْحِياز
VIII	iFtiMāL	اخْتَارَ	اخْتِيار
X	istiFāLa(t)	استَرَاخَ	استِراحة

D. Defectieve werkwoorden

VII	inFiMā'	انْحَنِى	انْحِناء
VIII	iFtiMā'	اشْتَرَى	اشْتِراء
X	istiFMā'	اسْتَنَى	اسْتِثناء

22.4. Het participium actief: afgeleide stammen VII, VIII en X

Het prefix is *mu-* en na de 2de stamletter (M) volgt steeds een /i/-klinker.

A. Sterke werkwoorden

	Patroon	Mādī	Participium
VII	munFaMiL	اِنطَلَقَ	مُنطَلِقٌ
VIII	muFtaMiL	اجْتَمَعَ	مُجْتَمِعٌ
X	mustaFMiL	اسْتَقْبَلَ	مُسْتَقْبِلٌ

B. Werkwoorden met و als 1ste stamletter

- Stam VII is onbestaand bij dit soort werkwoorden.
- Bij stam VIII assimileren و en infix ت tot تّ .
- Bij stam X gedraagt de semi-vocaal zich als een consonant.

VIII	muttaMiL	اتَّصَلَ	مُتَّصِلٌ
X	mustaFMiL	اسْتَوْرَدَ	مُسْتَوْرِدٌ

C. Holle werkwoorden

Door toepassing van de klankwetten treden klinkerwijzigingen op.

VII	munFāL <i>*munḥayiz → munḥāz</i>	انْحَاذَ	مُنْحَاذٌ
VIII	muFtāl <i>*muḥtayir → muḥtār</i>	اِحْتَارَ	مُحْتَارٌ
X	mustaFīL <i>*mustaryih → mustarīḥ</i>	اسْتَرَاخَ	مُسْتَرَاخٌ

D. Defectieve werkwoorden

Zoals blijkt uit de tabel op volgende pagina zijn de participia actief hier door toepassing van de klankwetten defectieve naamwoorden geworden.

Ook hier wordt de regel toegepast: “Wanneer de laatste stamletter een و is en het woord nog een andere letter bevat dan de stamletters, dan wordt de و behandeld als een ي”. Er is dus geen onderscheid meer tussen werkwoorden met و en ي als laatste stamletter.

VII	munFaM(in) <i>*munḥaniyun → *munḥanīn → munḥanin</i>	أَنْحَى	مُنْحَنٍ
VIII	muFtaM(in) <i>*muštariyun → *muštārīn → muštarin</i>	أَشْتَرَى	مُشْتَرٍ
X	mustaFM(in) <i>*mustatniyun → *mustatnīn → mustatnin</i>	أَسْتَتْنِي	مُسْتَتْنٍ

العالم العربي بعد عهد الاستعمار

استعمرت فرنسا وإنكلترا العالم العربي بعد سقوط الدولة العثمانية بعد الحرب العالمية الأولى. ونستثني من ذلك ليبيا التي استعمرتها إيطاليا والجزيرة العربية التي بقيت مستقلة.

حصل معظم الدول العربية على استقلالها بعد الحرب العالمية الثانية، عندما قامت³⁹² الدول العربية الحديثة التي اختار بعضها النظام الملكي³⁹³ بينما اختار البعض الآخر النظام الجمهوري، وأحيانا تمّ الانتقال من النظام الملكي إلى الجمهوري نتيجة لثورة كما وقع في مصر والعراق مثلا. وقد انضمت الجمهوريات العربية إلى دول عدم الانحياز³⁹⁴.

في المجال السياسي تركت الدول المستعمرة أثرا³⁹⁵ واضحا في الدول العربية: استعارت البلدان الحديثة الاستقلال الكثير من المؤسسات الغربية كالبرلمان، كما اتخذت لنفسها دساتير مختلفة وأصبحت فيها أحزاب سياسية كثيرة.

ومع أن³⁹⁶ اكتشاف النفط والمعادن في الأراضي العربية ساعد على بناء دول حديثة غنية وعلى ارتفاع³⁹⁷ مستوى الحياة³⁹⁸ في الكثير من البلدان العربية، فإنه في الوقت نفسه غير كثيرا في الوضع الاجتماعي العربي بحيث أنه أنتج كذلك مشاكل اقتصادية واجتماعية وسياسية كالبطالة وازدياد عدد السكان بالإضافة إلى عدم التوازن بين الاستيراد والتصدير والاضطرابات السياسية الخ.

لم يستفد العرب من الإمكانيات الموجودة في بلدانهم استفادة كاملة، مما يشرح أن الوضع الاقتصادي الاجتماعي للعالم العربي اليوم لا يختلف كثيرا عن الوضع في الكثير من دول العالم الثالث.

³⁹² - قام = hier: totstandkomen

³⁹³ - النظام الملكي = de monarchie

³⁹⁴ - دول عدم الانحياز = de niet-gebonden landen. De beweging van niet-gebonden landen, in 1955 mede onder impuls van president Nasser opgericht, stelde zich tot doel geen partij te kiezen in de Koude Oorlog.

³⁹⁵ - أثر = hier: indruk, spoor

³⁹⁶ - مع أنّ = alhoewel

³⁹⁷ - ارتفاع = hoogte, verhoging, stijging (V.N.)

³⁹⁸ - مستوى الحياة = levensstandaard

دول الخليج العربي

اشتركت عدة شركات في معرض دُبي³⁹⁹ الدولي للتجارة والصناعة. وهناك دار بين ممثل شركة بلجيكية، اسمه عبد الرحمن، وموظف من دبي، اسمه إبراهيم، الحوار التالي:

ابراهيم: هل هذه هي المرة الأولى التي تشترك فيها في معرض دبي الدولي؟

عبد الرحمن: نعم، وفي الحقيقة⁴⁰⁰ فاجأني مستوى التطور الذي وصلت إليه بلدان الخليج عامة⁴⁰¹ وبلدكم خاصة.

ابراهيم: هل زرت بلدانا خليجية أخرى؟

عبد الرحمن: نعم، زرت السعودية والكويت سابقا حيث أعجبنى مستوى الحياة المرتفع⁴⁰² جدا، وكذلك الحدائق والبساتين الخضراء المنتشرة فيها.

ابراهيم: لقد ساعد اكتشاف النفط بالإضافة إلى المعادن بلدان الخليج كثيرا على بناء اقتصاد قوي وحياة جيدة لمواطنيها. ولكن مع الأسف تكاد المهن التقليدية كصيد السمك⁴⁰³ واستخراج اللؤلؤ تنتهي، لأن معظم الناس أصبحوا تجارا ورجال أعمال.

عبد الرحمن: إن السياحة قد أصبحت هامة جدا في الاقتصاد الدولي، لكن بلدان الخليج لا تشجع على السياحة. لماذا؟

ابراهيم: هذا صحيح في الماضي. أما الآن، فقد أصبحت السياحة إلى اليمن وعمان عادية جدا، وتشجع الإمارات والكويت على السياحة فيهما. أما السعودية فيزورها سنويا خمسة ملايين مسلم على الأقل أثناء الحج وقبله وبعده.

عبد الرحمن: لا يزال الناس في دول الخليج يحتفظون بتقاليدهم القديمة. ومع ذلك فهم طلاب وعمال وتجار ورجال أعمال ناجحون⁴⁰⁴.

ابراهيم: نلاحظ تغيرا لدى الجيل الجديد لكنه بطيء. إن تطور العادات والتقاليد شيء طبيعي⁴⁰⁵، خاصة في أيامنا هذه لأن وسائل الاتصالات⁴⁰⁶ فيها قد أصبحت سريعة جدا.

عبد الرحمن: أتمنى أن أجد بلادكم في زيارتي القادمة كما هي الآن.

399 - Doebai is een van de 7 emiraten die samen de Verenigde Arabische Emiraten vormen.

400 - في الحقيقة = in werkelijkheid, feitelijk, eigenlijk

401 - عامة = in het algemeen

402 - مُرتَفَع = hoog

403 - صيد السمك = visvangst

404 - ناجح/ون = succesvol

405 - طبيعي = natuurlijk, normaal

406 - وسائل الاتصالات = de (communicatie)media

ابراهيم: أتمنى لك النجاح في عملك. مع السلامة.

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervoegingsoefening (CD 5 – 4)

Pas de modelzinnen aan in functie van de nieuw opgegeven substantieven.

a) modelzin: أختار ذلك المعطف الأخضر

١. الأولاد	٣. أخو زوجي	٥. أنتنّ
٢. أنا وأصدقائي	٤. جدتي	٦. البائعات

b) modelzin: مَن يريد أن يشتري الخشب؟

١. أمك	٣. أنتِ	٥. هؤلاء الآنسات
٢. التجّار	٤. أنتم	٦. جدّك

c) modelzin: استطعنا أن نستأجر سيارة هناك

١. الوفد	٣. أنا	٥. الزوجان
٢. إحدى السائحات	٤. أخواتي	٦. السواح

d) modelzin: لماذا لم تشترك في المحادثة؟

١. معلمتك	٣. الأستاذات	٥. أنتِ
٢. الخبراء	٤. أنتم	٦. أنت وزميلك

e) modelzin: ألم تنته من⁴⁰⁷ بحثك بعد؟

١. المعلوماتي ⁴⁰⁸	٣. أنتم	٥. الباحثان
٢. أنتِ	٤. المشتركون ⁴⁰⁹	٦. الخبيرات

Oefening 2: (CD 5 – 6 & 7)

Lees en vertaal basisteksten 1 en 2 na voorbereiding thuis.

Oefening 3: Vraag en antwoord (mondeling)

Beantwoord volgende vragen op basis van beide basisteksten.

١. متى سقطت الدولة العثمانية؟
٢. ما هي الدول التي استعمرت الشرق الأوسط بعد ذلك؟

⁴⁰⁷ - انتهى (من) = (iets) beëindigen

⁴⁰⁸ - معلوماتي/ون = informaticus

⁴⁰⁹ - مُشْتَرِك/ون = deelnemer

٣. متى حصلت معظم الدول العربية على استقلالها؟
٤. في أي بلدان عربية نجد الآن النظام الملكي؟
٥. وأين نجد النظام الجمهوري؟
٦. أي آثار سياسية تركت الدول الغربية في العالم العربي؟
٧. ما هي الدول العربية المصدرة للنفط؟
٨. ماذا أنتج اكتشاف النفط في هذه الدول؟
٩. ما هي المشاكل الاقتصادية الاجتماعية الرئيسية التي لقيها⁴¹⁰ العالم العربي بعد الاستقلال؟
١٠. ماذا يفاجئ الزائر الأجنبي عند زيارته لدول الخليج؟
١١. أي مهن تقليدية كانت توجد في دبي قبل اكتشاف النفط؟
١٢. ماذا جرى بها نتيجة للتقدم الاقتصادي؟
١٣. أي موقف وقفت دول الجزيرة العربية من السياحة؟
١٤. أي دور تلعب السعودية فيما يتعلق بالحج؟

Oefening 4: Vraag en antwoord (CD 5 – 5)

Beantwoord bondig elke positieve vraag negatief en elke negatieve vraag positief.

Vb.:

هل ستستأجرين الشقة التي رأيتها؟ ← لا، لن أستأجرها.
 ألم تنته دروس اللغة العربية بعد؟ ← نعم، انتهت.

١. هل ستجتمعون في مبنى المعرض نفسه؟
٢. هل ستصلين بمديرة المؤسسة لتحديد الموعد؟
٣. هل سينحاز المضربون للحزب الاشتراكي⁴¹¹؟
٤. أَلنْ ينعقد اجتماع مجلس الأمن في الأربعاء؟
٥. أَلنْ يحتاج السواح المغاربة إلى تأشيرة؟
٦. أَلنْ يستنينا العمال من أن نشترك في الإضراب؟
٧. هل اقترحت أن نشترى تلك المنتوجات؟
٨. هل اشترك خبراءنا في تلك المحادثات الهامة؟
٩. هل استطعتم كذلك أن تتكلموا العربية؟
١٠. أَلْمْ يستفد الفنيون من كل الإمكانيات؟
١١. أَلْمْ تحتاجوا إلى دعوة رسمية لحضور حفلة الاستقبال؟
١٢. أَلْمْ تستطيعي أن تتصلي بالمسؤولين عن المشروع؟

⁴¹⁰ = problemen/moeilijkheden ondervinden لقي مشاكل/صعوبات -

⁴¹¹ = socialist(isch) اشتراكي/ون -

Oefening 5: Invuloefening (mondeling)

Gebruik een werkwoord VII, VIII of X om een gebod, verbod of aansporing uit te drukken.

١. فاجأني سؤالك؛ - دقيقة!
٢. لا هوا بأساليب عمل غير مفيدة!
٣. لا - أبدا لمن يتخذ مثل تلك المواقف!
٤. هذه الصناديق ثقيلة جدا؛ فلوا بشركة نقل!
٥. لا - تلك الطريقة إذا أردت أن تكون جهودك ناجحة!
٦. هوا من معرفته دستورنا أثناء المحادثة في البرلمان!
٧. إنها بطيئة الإدراك؛ لا يها عن القضايا الصعبة الحل!
٨. إذا أردتم أن تقوموا بواجباتكم المدرسية كما يجب، ف قواميس ممتازة!
٩. كان نقل الأثاث متعبا جدا؛ فلـ الآن و- قليلا قبل أن نتناول العشاء!
١٠. هوا مساعدين⁴¹² أقوىاء خبراء⁴¹³ إذ أن الجبال مرتفعة وستدوم الرحلة أسبوعا كاملا على الأقل!

Oefening 6: Vervangingsoefening (mondeling)

Vervang de participiumconstructies door constructies met een persoonsvorm en vice versa.

١. هل تنتقلون إلى نوع آخر من العمل؟
٢. سنخبر كل الذين يشتركون في الجولة بموعد لقائنا ومكانه.
٣. كانت أمي من الزبائن الذين اشتروا العرق وغيره من الأشرطة.
٤. الرجاء من غير المستمعين إلى البرنامج أن يشتركوا في المحادثة.
٥. قد يرجع سبب الاضطرابات إلى أن الجيل الجديد محتاج إلى حرية التعبير.
٦. بعد ثورة ١٩٥٢ أصبحت مصر من الجمهوريات المنضمة إلى دول عدم الانحياز.
٧. قرر مجلس الوزراء تمويل المؤسسات التي تتخذ إجراءات⁴¹⁴ لحل قضية البطالة.
٨. نجح أثناء جولته في دول الخليج في مقابلة بعض السكان المحتفظين بمهنتهم التقليدية كصيد الوؤلؤ.
٩. من الواضح أن المؤسسات غير المستفيدة من كل الإمكانيات لزيادة الإنتاج ستلقى صعوبات شيئا فشيئا⁴¹⁵.

---

⁴¹² - هوا = مُساعد/ون = helper, assistant

⁴¹³ - (ب) - خبراء/ خبراء = hier: ervaren (in)

⁴¹⁴ - إجراءات = maatregel

- اتَّخذ إجراءات = maatregelen nemen

⁴¹⁵ - شيئا فشيئا = langzamerhand, beetje bij beetje

Oefening 7: Vervangingsoefening (mondeling)

Vervang de constructies met een verbaal naamwoord door constructies met een persoonsvorm en vice versa.

١. امشوا معي إلى الدكان لشراء⁴¹⁶ السلع اللازمة!
٢. من الصعب أن تغادر القاعة قبل أن تنتهي المحاضرة.
٣. لسنا في الحقيقة سواحا بل مهندسون أتوا ليستخرجوا النفط.
٤. نخبر الزبائن الذين يريدون الاغتسال في الحمام بأنه يمكنهم استعارة منشفة.
٥. قررنا زيادة الاستثمارات في دبي على أمل اكتشاف حقول نفط جديدة في الخليج.
٦. يمكنكم أن تتصلوا بالطبيب في المستشفى بين الثامنة والتاسعة والنصف لتحددوا موعدا جديدا.
٧. إذا طلبت المنتج فورا فلا تزال تدفع في المستقبل السعر الذي أعلنناه، وذلك حتى في حال⁴¹⁷ ازدياد الأسعار.
٨. انتشر الإسلام في السبعينات انتشارا سريعا في مختلف البلدان فيمكننا القول إن عدد المسلمين الحالي⁴¹⁸ في العالم يبلغ أكثر من مليار مؤمن.
٩. في مقابلة جرت أثناء إذاعة الأخبار سألت وزير الداخلية إذا⁴¹⁹ كان باستطاعته في الظروف الحالية اتخاذ موقف⁴²⁰ إنساني⁴²¹ واضح في قضية اللاجئين السياسيين.

Oefening 8: Vertaaloefening (schriftelijk)

1. Als u op voorhand het volledige programma van volgend theaterseizoen wil krijgen, gelieve dan ten minste 2 weken voor het begin van het seizoen contact op te nemen met dhr. Abderrahman Mubārak, verantwoordelijke van het informatiebureau.
2. Mijn ouders gaan zelden op vakantie in de zomer. Ze gaan immers liever buiten het toeristisch seizoen, indien mogelijk tijdens de lente, naar Noord-Italië waar ze graag wandelingen maken op het platteland en daarbij van het natuurschoon genieten.
3. Alhoewel onze maatschappij sinds het tijdperk van de industriële revolutie snel is geëvolueerd, had niemand verwacht dat de communicatiemediā dergelijke invloed zouden hebben op de levensstijl en de arbeidsomstandigheden van de huidige generatie.
4. In het begin van de jaren '90 hebben de ministers van Landbouw en Economie besloten de nodige maatregelen te nemen om de regio gelegen aan de Atlantische Oceaan tot ontwikkeling te

---

⁴¹⁶ - Als verbaal naamwoord voor اشترى wordt doorgaans شراء gebruikt i.p.v. اشترَاء

⁴¹⁷ - ... في حال = in geval van...

⁴¹⁸ - حاليّ = huidig

⁴¹⁹ - Het partikel إذا (hier: 'of') wordt ook gebruikt om een indirecte vraag in te leiden.

⁴²⁰ - اتّخذ موقفا = een standpunt innemen

⁴²¹ - إنساني = hier: humaan, humanitair

brenge. Sindsdien zijn enorme investeringen gebeurd, bv. op het vlak van de visvangst, hetgeen ertoe geleid heeft dat de werkloosheid bijna voorbij is en dat de levensstandaard van de bevolking opmerkelijk is gestegen.

5. Toen we aan de Saoedische kust verbleven om er de effecten van de laatste Golfoorlog op de natuur te bestuderen, heeft de voorzitter van het instituut met ons getelefoneerd. Hij beschouwde het als zijn plicht⁴²² ons als een dierbare vader raad te geven, want hij beëindigde het gesprek met de woorden: “Jullie hebben natuurlijk het recht af en toe met elkaar van mening te verschillen⁴²³ over jullie werkmethode, maar ik heb liever dat jullie ten volle gebruik maken van elkaar zodat de werkzaamheden vooruitgang maken.”

---

⁴²² - رأى من واجبه (أن) = hij beschouwde het als zijn plicht...

⁴²³ - اختلف (مع في) = (met iemand) van mening verschillen (over)

WOORDENSCHAT

آسيا	Azië	أَصْفَرُ م: صَفْرَاءُ	geel
أَمْرٌ/أُمُورٌ	zaak, aangelegenheid	ضَرُورِيٌّ	noodzakelijk
آنْذَاكَ	toen, indertijd	طِبَاعَةٌ	druk(kunst)
بَدَلًا مِنْ	in plaats van	طَالِبٌ (ب)	III (iets) eisen
تُرْكِيٌّ/تُرْكِيَّاتٌ	Turk(s)	ظَنَّ/يُظَنُّ	denken, menen, vermoeden *
جَدَّدَ	II (iets) vernieuwen	إِعْتَقَدَ (أَنْ)	VIII geloven (dat)
جَبَّازٌ	VI te boven komen	تَعَاوَنَ	samenwerking (V.N.)
حَرْفٌ/حُرُوفٌ	letter	مُفْتَوِّحٌ	open
حَرَكَةٌ/ات	beweging; korte klinker, leesteken	كَرِيمٌ/كِرَامٌ	nobel, edel, edelmoedig; gul
مُحَامٍ/ون	advocaat	مُكَيِّفٌ/ات هَوَاءٌ	air-conditioner
إِخْتَرَعَ	VIII uitvinden	لَفَظٌ - لَفْظًا	(iets) uitspreken
خَزَائِنٌ/خَزَائِنٌ	kassa, safe	لَيْلًا وَنَهَارًا	dag en nacht
دَقِيقٌ/دِقَاقٌ	exact, precies; subtiel, fijn	مَيَّزَ (ه/ه من)	II onderscheiden (van)
مَرْحَلَةٌ/مَرَاكِلٌ	fase, cyclus, stadium	نَبِيٌّ/أَنْبِيَاءُ	profeet
رَدٌّ/يُرَدُّ رَدًّا (على)	(iemand) antwoorden/repliceren*	نَشَرَ - نَشْرًا	uitgeven, publiceren
مَسْبَحٌ/مَسَابِحٌ	zwembad	نَفِيسٌ	waardevol, kostbaar
سَرِيرٌ/أَسِرَّةٌ	bed	نِقَابَةٌ	syndicaat
مَسْرُورٌ/ون (ب)	blij, tevreden (met)	نُقْطَةٌ/نُقُطٌ	punt
سَهَّلَ (ه على)	II (iets) makkelijk maken (voor)	إِهْتَمَّ (ب)	VIII aandacht schenken (aan)*
شَأْنٌ/شُؤُونٌ	zaak, belang, aangelegenheid	وَاجَهَ (ه/ه)	III geconfronteerd worden (met)
شَخْصٌ/أَشْخَاصٌ	persoon, iemand	إِتْفَاقِيَّةٌ/ات	akkoord
شَكْلٌ/أَشْكَالٌ	vorm, figuur, manier	مِنَ الْمُتَّفِقِ عَلَيْهِ أَنْ...	men is het erover eens dat...

* رَدٌّ, ظَنَّ en اِهْتَمَّ zijn zgn. verdubbelde werkwoorden (zie les 24).

GRAMMATICA

23.1. De elatief

Nederlandse adjectieven kennen 3 trappen van vergelijking (positief, comparatief, superlatief). Arabische adjectieven daarentegen kennen enkel positief en elatief; de elatief kan de betekenis hebben van een comparatief, een superlatief of een ‘versterkt positief’.

In het Nederlands verschilt de morfologie van een adjectief voor positief, comparatief en superlatief. In het Arabisch daarentegen bestaat slechts één morfologisch patroon voor de elatief. Het zijn de syntaxis en de context die bepalen of een elatief de betekenis heeft van een comparatief, een superlatief of een ‘versterkt positief’.

23.1.1. Morfologie

Het elatiefpatroon mannelijk enkelvoud is 'aFMaL(u) en is diptoot. Het vrouwelijk enkelvoud FuMLā (onverbuigbaar) en het meervoud komen zelden voor.

We passen het elatiefpatroon toe op de verschillende types adjectieven:

	Positief	Elatief
veel/meer/meest	كثِيرٌ	أَكْثَرُ
lang/langer/langst	طَوِيلٌ	أَطْوَلُ
goed/beter/best	جَيِّدٌ	أَجْوَدُ
duur/duurder/duurst	غَالٍ	أَعْلَى
weinig/minder/minst	قَلِيلٌ	أَفْأَلُ

Het elatiefpatroon 'aFMaL(u) kan enkel toegepast worden op de adjectieven die geen andere consonanten bevatten dan de stamletters. De andere adjectieven vormen hun elatief door middel van een omschrijving, accusatief van specificering genaamd (zie onder 23.2).

23.1.2. De elatief als comparatief

Men gebruikt enkel het mannelijk enkelvoud, ook indien het substantief vrouwelijk of meervoud is.

De elatief kan hetzij bijvoeglijk gebruikt worden bij een onbepaald substantief, hetzij als naamwoordelijk gezegde. In beide gevallen wordt de elatief eventueel gevolgd door من = ‘dan’.

القاهرةُ أَكْبَرُ مِنْ دِمَشْقَ.	Kairo is groter dan Damascus.
شَاهَدْتُ هُنَاكَ آلَاتٍ أَرْحَصَ.	Ik heb daar goedkopere toestellen gezien.
لَمْ أَقَابِلْ أَبَدًا أَشْخَاصًا أَدْكَى.	Ik heb nooit verstandiger mensen ontmoet.

أَلَيْسَتْ أُخْتُكَ أَطْوَلَ مِنْكَ ؟	Is je zus niet groter dan jij ?
تَعَلَّمْنَا أَكْثَرَ مِنْكُمْ.	Wij hebben meer geleerd dan jullie.
الْأَطْعِمَةُ أَعْلَى مِمَّا كَانَتْ عَلَيْهِ.	De maaltijden zijn duurder dan vroeger.
أَجْدُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ أَصْعَبَ بِكَثِيرٍ.	Ik vind Arabisch veel moeilijker.

23.1.3. De elatief als superlatief

De elatief krijgt de betekenis van een superlatief wanneer hij bepaald gemaakt wordt, d.i. hetzij door het lidwoord, hetzij door een persoonsuffix, hetzij binnen een *'idāfa*-constructie.

Wordt de elatief bepaald gemaakt door het lidwoord, dan kan hij in genus overeenkomen met het substantief. Deze constructie wordt in het Modern Arabisch minder frequent gebruikt.

أَحْمَدُ ابْنِي الْأَكْبَرُ.	Ahmed is mijn oudste zoon.
هَذِهِ هِيَ الْأَلَاتُ الْكُبْرَى.	Dat zijn de grootste toestellen.
هَذِهِ أُخْتِي الصَّغْرَى.	Dit is mijn jongste zus.

Als 1ste lid van een *'idāfa*-constructie of gevolgd door een persoonsuffix wordt enkel het mannelijk patroon 'aFMaL(u) gebruikt. Volgende constructies zijn dan mogelijk:

A. Elatief + onbepaald substantief in het enkelvoud

الْقَاهِرَةُ أَكْبَرُ مَدِينَةٍ عَرَبِيَّةٍ.	Kairo is de grootste Arabische stad.
مَا هُوَ أَطْوَلُ نَهْرٍ فِي الْعَالَمِ ؟	Wat is de langste rivier ter wereld ?
هَذَا أَهْمُ كِتَابٍ قَرَأْتُهُ.	Dit is het belangrijkste boek dat ik las.
هَذَا أَجْمَلُ مَا رَأَيْنَا.	Dat is het mooiste wat we hebben gezien.
يَلْعَبُ هَذَا اللَّاعِبُ أَجْوَدَ مَا يَكُونُ.	Deze speler speelt het best.

B. Elatief + bepaald substantief in het meervoud

الْقَاهِرَةُ أَكْبَرُ الْمُدُنِ الْعَرَبِيَّةِ.	Kairo is de grootste Arabische stad.
مَا هُوَ أَطْوَلُ الْأَنْهَارِ فِي الْعَالَمِ ؟	Wat is de langste rivier ter wereld ?
مَا هِيَ أَقْدَمُ الْمُدُنِ الْبَلْجِيكِيَّةِ ؟	Wat is/zijn de oudste Belgische stad/steden ?
هِيَ مِنْ أَدْكَى الطُّلَابِ.	Zij behoort tot de verstandigste studenten.
يَقَعُ أَعْلَى جِبَالِ الْمَغْرِبِ فِي الْأَطْلَسِ.	De hoogste berg van Marokko ligt in de Atlas.

C. Elatief + persoonsuffix

أَصْعَرْنَا	de jongste(n) onder ons
أَكْثَرُهُمْ	de meesten onder hen
هُوَ مِنْ أَقْوَاهُمْ.	Hij behoort tot de sterksten onder hen.

23.1.4. De elatief als versterkt positief

In een aantal substantiefgroepen en idiomatische uitdrukkingen heeft de elatief (versterkt) positieve betekenis. Er is overeenkomst naar genus.

الشَّرْقُ الأَوْسَطُ	het Midden-Oosten
القُرُونُ الوُسْطَى	de Middeleeuwen
الدُّوَلُ الكُبْرَى	de grootmachten
الحُدُّ الأَدْنَى	het minimum
الحُدُّ الأَقْصَى	het maximum
اللهُ أَكْبَرُ.	God is allergrootst.
اللهُ أَعْلَمُ.	God is alwetend.

23.2. De accusatief van specificering (التمييز)

Bij heel wat adjectieven is om morfologische redenen de vorming van een elatief volgens het patroon 'aFMaL(u) onmogelijk. Dit is het geval bij:

- A. adjectieven die reeds het patroon 'aFMaL(u) volgen, o.a. adjectieven die kleuren weergeven;
- B. adjectieven die andere medeklinkers dan de 3 stamletters bevatten, o.a. participia en *nisba*-adjectieven.

Om bij dergelijke adjectieven een elatief uit te drukken is het nodig een omschrijving te gebruiken. Men laat elatieven als أَكْثَرُ (= meer) of أَقَلُّ (= minder) dan volgen door een substantief in de accusatief onbepaald. Dit substantief bepaalt nader op welk gebied أَكْثَرُ of أَقَلُّ betrekking heeft (letterlijk bv.: '*meer in verantwoordelijkheid', '*meest in roodheid', '*minder in productiviteit'). Deze constructie noemt men de tamyīz-accusatief of accusatief van specificering.

Welk soort substantief plaatst men in de accusatief in deze *tamyīz*-constructie ?

- A. Voor de kleuren *wit* en *zwart* gebruikt men substantieven van het patroon FaMāL, voor de andere kleuren substantieven van het patroon FuMLa(t).

أَزْرَقُ ← زُرْقَةٌ	أَبْيَضُ ← بَيَاضٌ
أَحْمَرُ ← حُمْرَةٌ	أَسْوَدُ ← سَوَادٌ
أَخْضَرُ ← خُضْرَةٌ	
أَصْفَرُ ← صُفْرَةٌ	

هذا الأرزُّ أَكْثَرُ بَيَاضاً مِنَ الْآخَرِ.   Deze rijst is witter dan de andere.

أَخْتَارُ التُّفَاحَةَ الْأَكْثَرَ حُمْرَةً.   Ik kies de roodste appel.

B. Voor de participia en de *nisba*-adjectieven gebruikt men het substantief, het verbaal naamwoord of het *nisba*-substantief dat in betekenis het meest verwant is.

أَنْتَ أَقْلُ سُروراً مِمَّا كُنْتَ عَلَيْهِ أَمْسٍ.

Je bent minder blij dan gisteren.

هِيَ أَكْثَرُ مَنِّي مَسْئُولِيَّةً ۚ عَمَّا وَقَعَ.

Zij draagt meer verantwoordelijkheid dan ik voor wat gebeurd is.

مَنْ هُمْ السِّيَاسِيُونَ الْأَكْثَرُ شَعْبِيَّةً ؟

Welke zijn de meest populaire politici ?

السَّعُودِيَّةُ أَهْمُ مِنْ قَطَرٍ إِنْتِاجاً لِلنَّفْطِ.

Saoedi-Arabië is belangrijker dan Qatar wat olieproductie betreft.

Om een oneigenlijke *idāfa*-constructie in een comparatief- of superlatiefconstructie te plaatsen gebruikt men de elatief van het adjectief en een *tamyīz*-accusatief voor het substantief.

تِلْكَ الْآرَاءُ وَاسِعَةٌ الْإِنْتِشَارِ.

Die ideeën zijn wijdverbreid.

تِلْكَ الْآرَاءُ أَوْسَعُ انْتِشَاراً.

Die ideeën zijn meer wijdverbreid.

الْآرَاءُ الْأَوْسَعُ انْتِشَاراً

أَوْسَعُ الْآرَاءِ انْتِشَاراً

de wijdverbreidste ideeën

الكتابة العربية

من المتفق عليه أن أقدم نص بالفصحى وصلنا بالكتابة⁴²⁵ العربية هو نص القرآن الكريم. نشر المسلمون القرآن في وقت لم تكن الكتابة العربية قد أخذت شكلها النهائي⁴²⁶ بعد إذ لم يكن العرب آنذاك يسجلون⁴²⁷ النقط أو الحركات. لقيت الشعوب المسلمة غير العربية صعوبات كبرى في قراءة النصوص الإسلامية قراءة صحيحة، فاهتم العلماء منذ القرن السابع بأمر الكتابة فأدخلوا النقط لتمييز الحروف من بعضها كما أدخلوا الحركات للوصول إلى لفظ أدق للكلمات. انتشرت الكتابة العربية بانتشار الإسلام واستعارتها شعوب إسلامية كثيرة بحيث أصبحت الكتابة الأكثر انتشارا في العالم بعد الكتابة اللاتينية⁴²⁸، ليس فقط في أفريقيا بل أيضا في آسيا حيث استعملتها الأمتان الإيرانية والتركية. وفي بداية القرن العشرين أصبح الأتراك يستعملون الكتابة اللاتينية بدلا من العربية لأنهم اعتقدوا أنها أكثر مناسبة للغتهم من الكتابة العربية.

وفي العصر الحديث واجه العرب صعوبات كبيرة عند الطباعة بسبب طبيعة الكتابة العربية الأصعب بكثير من الكتابة اللاتينية. فاقترح بعض اللغويين تسهيل الكتابة بينما ذهب لغويون آخرون إلى أبعد من ذلك وطالبوا باستعمال الكتابة اللاتينية بدلا من الكتابة العربية.

هذا وساعد تطور فن الطباعة في السنوات الأخيرة على جعل الطباعة بالعربية أسهل بكثير مما كانت عليه في الماضي، فبفضل اختراع الكمبيوتر وتطوره كادت الطباعة بالعربية تصبح أسهل من الطباعة بالحروف اللاتينية.

تجاوز الناشرون⁴²⁹ العرب صعوبات الكتابة لكن العرب لم يتجاوزوا حتى الآن صعوبات القراءة بدون حركات وخاصة في المرحلة الابتدائية⁴³⁰، إذ لا يزال المعلمون يواجهون مشكلة تعليم الكتابة في السنوات الابتدائية الأولى.

حجز غرفة في الفندق

قررت نقابة⁴³¹ المحامين البلجيكيين إرسال وفد باسمها إلى تونس لإجراء محادثات مع نقابة المحامين التونسيين لتوقيع اتفاقية تعاون بين النقابتين. قام باؤل، وهو محام بلجيكي، بالحجز لزملائه في فندق تونسي:

⁴²⁵ - الكتابة = het schrift

⁴²⁶ - نهائيّ (nisba-naamwoord afgeleid van نهاية) = eind-, uiteindelijk; definitief

⁴²⁷ - سجّل = hier: noteren

⁴²⁸ - لاتينيّ = Latijns

⁴²⁹ - ناشِر/ون = uitgever

⁴³⁰ - مرحلة ابتدائية = beginfase

⁴³¹ - نقابة = hier: beroepsvereniging

- باول: مساء الخير يا سيدي. أريد أن أحجز في فندقكم لسبعة أشخاص.
- الموظف: أهلا وسهلا بك يا سيدي. متى ستصلون إلى تونس؟
- باول: سنصل إلى تونس في الثاني من يوليو وسنغادرها في التاسع منه.
- الموظف: هل تريد غرفة بسرير واحد⁴³² أم بسريرين⁴³³؟
- باول: لكن قل لي من فضلك: هل يوجد في الغرف مكيف هواء وتلفزيون وهاتف وغيرها من الأشياء الضرورية؟
- الموظف: طبعاً يا سيدي.
- باول: عظيم! وكم ثمن الغرفة الواحدة؟
- الموظف: ٥٠ ديناراً لغرفة بسرير واحد و٧٠ لغرفة بسريرين.
- باول: أظن أن الأثمان لديكم أعلى بكثير مما كانت عليه قبل سنتين.
- الموظف: هذا صحيح يا سيدي، لكن لا تنس أننا جددنا فندقنا كثيراً فأصبح أحدث مما كان عليه في الماضي، إذ أصبح فيه مسبح كبير وحمام تقليدي وآخر عصري ولكل غرفة خزينة للأشياء النفيسة. وفندقنا مفتوح ليلاً ونهاراً.
- باول: أنا مسرور جداً بهذه المعلومات يا سيدي. لكنني سأرد عليك غدا بشأن⁴³⁴ الحجز.
- الموظف: أنصحك بأن ترد بسرعة لأننا الآن في موسم سياحي والفنادق فيه أشد ازدحاماً⁴³⁵ من المواسم الأخرى.
- باول: سأتصل بك غداً للحجز.
- الموظف: مرحباً بك يا سيدي وإلى الغد.

⁴³² = eenpersoonskamer = غرفة بسرير واحد -

⁴³³ = tweepersoonskamer = غرفة بسريرين -

⁴³⁴ - بِشَأْنِ = over, aangaande

⁴³⁵ - اِرْذِحَام = gedrang, drukte (V.N.)

OEFENINGEN

Oefening 1: Vraag en antwoord (CD 5 – 11)

Lees en vertaal basistekst 1 na voorbereiding thuis; beantwoord daarna volgende vragen.

١. ما هو أقدم نص بالفصحى؟
٢. لماذا لم تكن الكتابة العربية أخذت آنذاك شكلها الحالي؟
٣. ما هي المشكلة التي جعلت العلماء يهتمون بتطوير الكتابة؟
٤. كيف أجروا هذا التطوير في مجال الكتابة؟
٥. ما هي الكتابة الأكثر انتشارا في العالم؟
٦. كيف أصبحت الكتابة العربية واسعة الانتشار؟
٧. ما هي الأمم التي استعملت الكتابة العربية حتى بداية القرن العشرين؟
٨. لماذا أصبح الأتراك يستعملون الكتابة اللاتينية؟
٩. لماذا واجه العرب صعوبات عند الطباعة؟
١٠. كيف أراد اللغويون العرب تحديد الكتابة؟
١١. ما هي الاختراعات التي ساعدت الطباعة العربية على التطور؟
١٢. في أي مجال لا تزال أمام العرب صعوبات بشأن الكتابة؟
١٣. ما هي المشكلة التي لا يزال المعلمون يواجهونها؟

Oefening 2: Tolkoefening (CD 5 – 12)

Drie studenten vertolken basistekst 2: S₁ geeft de Arabische tekst van de bediende, S₂ de tekst van Paul in Nederlandse vertaling, S₃ tolkt afwisselend naar beide talen.

Oefening 3: Comparatiefconstructies

Vul zinnen aan volgens het model op CD; gebruik telkens de opgegeven zinsdelen.

A. Vb: ... نعرف أن عبد الرحمن ... (CD 5 – 8)

١. من المعروف أن في آسيا حضارات ...
٢. نصحونا بشراء خزينة ...
٣. من الواضح أن الغرف بسرير واحد ...
٤. أحمد يجد الجو في تونس ...
٥. من المتفق عليه أن الملك شخصية⁴³⁶ ...
٦. أعتقد أن رئيس العمال⁴³⁷ يعمل بشكل ...

٧. أظنّ أن أخاها كان ... لديها.
٨. ردّ أن التغيرات جرت سابقا بشكل ...

B. Vb: ... بكثير من ... فهي (CD 5 – 9) أما دمشق،

١. أما نهر النيل، فهو ... بكثير من ...
٢. أما ذلك الكمبيوتر، فهو ... بكثير من ...
٣. أما نحن، فنجد الوجبات اليونانية ... قليلا من ...
٤. أما أنا، فأرى أن ليلى ... قليلا من ...
٥. أما اليوم، فهو ... مما كان عليه ...
٦. أما في الوقت الحاضر، فهم ... مما كانوا عليه ...

C. Vb: في مؤسستنا (CD 5 – 10)

١. في متحفنا	٥. في المشرق
٢. التي اخترعوها	٦. الأعمال
٣. الإنتاج	٧. في حيننا
٤. في منطقة حماة	٨. التي وقعها المنتجون ⁴³⁸

Oefening 4: Superlatiefconstructies (mondeling)

Wijzig de onderlijnde zinsdelen in een superlatiefconstructie d.m.v. een *tamyīz*-accusatief.

Vb:

- يستعمل الأتراك الكتابة اللاتينية لأنها مناسبة للغتهم.
← يستعمل الأتراك الكتابة اللاتينية لأنها أكثر مناسبة للغتهم.
١. من الواضح أن الحاء والعين حرفان عربيان صعبا اللفظ.
٢. أتذكر أن لاعبيننا كانوا مسرورين جدا بالنقطة التي سجلوها⁴³⁹.
٣. نحب القيام بجولة في الأزقة المزدحمة متمتعين برؤية الجماهير.
٤. من الملحوظ أن الأشخاص الدقاق الشعور⁴⁴⁰ يهتمون هذه الأيام بشؤون اللاجئين.
٥. إننا في منظمة "أطباء بلا حدود" ندرك أننا سنواجه يومياً أوضاعاً غير إنسانية.
٦. يطالب الحزب بأن نختار أشخاصاً أقوياء الإرادة⁴⁴¹ يستطيعون أن يتجاوزوا الصعوبات.

⁴³⁷ - رئيس العمال = de meestergast/ploegbaas

⁴³⁸ - مُنتج/ون = producent

⁴³⁹ - سجّل نقطة = een punt scoren

⁴⁴⁰ - دقيق الشعور = fijngevoelig

⁴⁴¹ - قويّ الإرادة = wilskrachtig

Oefening 5: Invuloefening (mondeling)

- Horizontaal komt steeds hetzelfde werkwoord, bv. تَبِعَ in rij 1.
- Verticaal komt steeds dezelfde persoon, tijd en wijze, bv. 1 Mv. *mād*□*ī* in kolom A.
- Vervolledig iedere persoonsvorm tot een korte zin, bv. تَبِعْنَا الحافلة in cel 1A.

	E	D	C	B	A	
1				سَأْتَبِعُ		1
2	زِدْ					2
3					أَجَلْنَا	3
4		أَلَمْ يُطَالِبُوا بِ				4
5			أَلَنْ تَتَمَيَّنِي			5
6				سَأُلْقِي		6
7	إِنْخَزْ ل					7
8					إِسْتَعْرَنَا	8
9			أَلَنْ تَسْتَعْلِمِي			9

Oefening 6: Invuloefening (mondeling, met behulp van de lesgever)

Kies het geschikte woord uit onderstaande lijst.

(أَبْسَطَ، أَبْعَدَ، أَجُودَ، أَحْدَثَ، أَرُوعَ، أَسْرَعَ، أَشَدَّ، صَغُرَى، أَغْرَبَ، أَقْدَمَ، أَقْرَبَ، أَقْصَرَ، أَقَلَّ)

١. فلننقذ في المستقبل القريب اجتماعا حول المواضيع الـ شأنًا!
٢. الـ كان أن سيدة مثلها اشترت الثوب الـ صفره بدلا من الأزرق.
٣. إذا أردت أن تتجاوز سيارة⁴⁴² فاختر الوقت المناسب وأجر الحركة⁴⁴³ بـ ما يمكن!
٤. اكتشفوا في توكيا موقعا أثريا⁴⁴⁴ يرجع إلى عهد - الحضارات في آسيا الـ.
٥. يتوقع مساعدونا⁴⁴⁵ أن التعاون مع الدوائر الحكومية المحلية سيجري⁴⁴⁶ من - إلى -.

⁴⁴² - تجاوز سيارة = een auto inhalen

⁴⁴³ - حركة = أجرى manoeuvre/beweging uitvoeren

⁴⁴⁴ - موقع أثري = archeologische site

⁴⁴⁵ - مساعد/ون = hier: medewerker

⁴⁴⁶ - جرى = hier: verlopen

٦. إذا أردتم أن يبقى الفندق مفتوحاً فمن الضروري أن تجدوا مكيفات الهواء في - وقت ممكن.
٧. أصبح اللغويون يسجلون النقط والحركات وبذلك وجدوا حلاً - ما يكون لتمييز الحروف من بعضها وتسهيل القراءة.
٨. ستتمكن جريدتنا من أجل مشتركها⁴⁴⁷ من نشر - الصور من - الأمكنة وذلك بفضل - وسائل الاتصالات وأساليب الطباعة⁴⁴⁸.

Oefening 7: Vertaal met behulp van het woordenboek (en de lesgever).

الإسلام

الإسلام هو ثالث الديانات السماوية وآخرها، ظهر في الجزيرة العربية في القرن السابع الميلادي. دعا إليه النبي العربي محمد بن عبد الله الذي ولد في مكة سنة ٥٧٠ وتُوِّي⁴⁴⁹ في المدينة سنة ٦٣٢ الميلادية.

يدعو الإسلام إلى الإيمان بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر. وتقوم العبادة في الإسلام على خمسة أركان هي شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله، وإقامة الصلاة، ودفع الزكاة، وصوم رمضان، وحج البيت الحرام لكل مسلم يستطيع ذلك.

انتشر الإسلام داخل الجزيرة العربية قبل وفاة النبي محمد وخارجها بعد وفاته إذ قام الخلفاء الراشدون (أبو بكر وعمر وعثمان وعليّ) بنشر الإسلام بسهولة في الكثير من بلاد الشرق الأوسط. ويعتبر المسلمون الخليفة الثاني عمر بن الخطاب الخليفة الذي أسس الدولة الإسلامية الكبرى التي تمّ توسيع حدودها في عهد الأمويين من إسبانيا غرباً إلى حدود الصين شرقاً.

أصبح الإسلام في القرن الثامن الميلادي ديناً عالمياً يعتنقه الكثير من الشعوب والأمم وظهرت فيه مذاهب وفرق دينية عديدة أهمها المذهب السني الذي يلتزم أتباعه بسنة النبي محمد والمذهب الشيعي الذي يكون أتباعه حوالي ٨٪ من المسلمين. أما الآخرون فهم طوائف قليلة لا تتعدى الاثنان بالمئة من إجمالي المسلمين البالغ أكثر من مليار مؤمن.

⁴⁴⁷ - مشترك/ون = hier: abonnee

⁴⁴⁸ - أسلوب طباعة = druktechniek

⁴⁴⁹ - تُوِّي = hij is overleden

والإسلام، بعكس المسيحية، هو دين ودُنْيَا، الشيء الذي أدى إلى نشوء مذاهب فقهية عديدة أهمّها المذاهب المالكيّ والشافعيّ والحنفيّ والحنبليّ، وهي المذاهب الفقهية التي تعمل على صياغة الشريعة المأخوذة من⁴⁵⁰ مصادر الإسلام، يعني القرآن الكريم والحديث النبويّ الشريف، في قوانين مُنظّمة شؤون المسلمين الدينية والدُنْيوية.

وفي الإسلام اليوم مدارس فكرية عديدة تتراوح بين التجديد والتقليد، أيّ الحفاظ على إرث السلف. ويعمل المجدّدون على إعادة قراءة مصادر الإسلام وفهمها فهماً يتماشى مع مُعطيات العصر الحديث، بينما يلتزم معظم المقلّدين بروح النصوص الإسلامية التزاماً حرفياً أو شبه حرفي. وقد تشهد العقود القادمة تطورات كبيرة في هذا المجال.

---

⁴⁵⁰ مأخوذ من - hier: afgeleid uit, ontleend aan

WOORDENSCHAT

أَصْلُ/أُصُولُ	oorsprong	صَحْرَاءُ	woestijn
اتَّبَعَ	VIII volgen (fig.)	صَوَّرَ	II illustreren; fotograferen
أَتَمَّ	IV afwerken, afhandelen	عَدَّ - عَدَّ	tellen, rekenen
جُمْرُكُ/جَمَارِكُ	douane	إِسْتَعَدَّ (لـ)	X zich klaarmaken (voor)
جَاهِزٌ	klaar, gereed, af	غَنَاءٌ	rijkdom
مُحَدَّدٌ	beperkt	قَصَدَ - قَصَدًا (هـ/إلى)	zich begeven (naar)
حَقَّقَ	II realiseren	كَهْرَبَاءٌ	electriciteit
حَلَّ - حَلًّا	oplossen; losmaken	مَرَّ - مُرورًا (بـ)	voorbijgaan (langs/door)
مَحَلٌّ/ات	plaats; winkel, zaak	مَمْنُوعٌ	verboden
حَمَلٌ - حَمَلًا	dragen	مَيِّتٌ/مَوْتِي	dood
حَطَّ/حُطُوطٌ	lijn; handschrift	إِنْتَحَبَ (هـ)	VIII (iemand) verkiezen (pol.)
دَلَّ - دَلَالَةً (هـ على)	(iemand iets) (aan)tonen	أَنْشَأَ	IV oprichten, stichten
رَسَمٌ/رُسُومٌ	tekening; taks	نَظِيفٌ/نُظْفَاءٌ	schoon, proper
مَرَافِقُ	voorzieningen, faciliteiten	هَدَفٌ/أَهْدَافٌ	doel; doelpunt
سَجَّادَةٌ/سَجَّادِيَّةٌ	gebedstapijt	وَدَّ - وَدًّا	graag hebben
سَرَّرَ - سُرورًا	verheugen, plezier doen	اتَّفَقَ (على)	VIII het eens zijn (over)

GRAMMATICA

24.1. De toestandzin (الجملة الحالية)

In plaats van een toestandsaccusatief kan men ook een toestandzin gebruiken om de toestand weer te geven van het onderwerp of het L.V. van de hoofdzin tijdens het uitvoeren van een handeling.

Volgende constructies kunnen gebruikt worden om dergelijke toestandzin weer te geven:

- A.** Wanneer de handeling van de hoofdzin en die van de toestandzin gelijktijdig gebeuren, staat de toestandzin steeds in de tegenwoordige tijd!!! Men gebruikt meestal het voegwoord **و** en een persoonlijk voornaamwoord om de hoofdzin te verbinden met het werkwoord in de toestandzin. Beiden kunnen nochtans ook weggelaten worden.

verbale zin ← (pers.vnw. + و) ← hoofdzin
دَخَلَ الطُّلَابُ وَهُمْ يَمْرُحُونَ.
De studenten kwamen grappend binnen.
رَأَيْتُهَا تَخْرُجُ.
Ik heb haar zien buitengaan.

Andere voorbeelden:

خَرَجَ (وَهُوَ) يَحْمِلُ بَعْضَ الْكُتُبِ فِي يَدَيْهِ.

Hij is buitengegaan met enkele boeken.

رَحَّبْتُ بِهِمْ (وَأَنَا) أَقُولُ: " أَهْلًا وَسَهْلًا " .

Ik heb hen verwelkomd met de woorden "Ahlan wa-sahlan".

اِفْتَرَحَ حُلُولًا (وَهُوَ) لَا يَعْرِفُ الْأَسْبَابَ.

Hij stelde oplossingen voor zonder de oorzaken te kennen.

- B.** Wanneer de toestandzin een nominale zin is, moet men beide zinnen steeds verbinden door het voegwoord **و**. De toestandzin moet een persoonlijk voornaamwoord bevatten dat verwijst naar het onderwerp van de hoofdzin.

nominale zin ← و ← hoofdzin
دَرَسَ الْعَرَبِيَّةَ وَهُوَ شَابٌّ.
Hij studeerde Arabisch toen hij jong was.

Andere voorbeelden:

حَضَرَ إِلَى بَلْجِيكَا وَهُوَ فِي الثَّلَاثِينَ مِنْ عُمْرِهِ.

Hij kwam naar België toen hij dertig was.

دَخَلَ الْمُوظَّفُ وَفِي يَدِهِ رِسَالَةٌ.

De bediende kwam binnen met een brief.

24.2. De negatie + إِلا = 'slechts'

Het partikel إِلا = 'behalve' wordt in de zin dikwijls voorafgegaan door een negatie, zodat het geheel ('niet... behalve') dan best vertaald wordt door 'slechts, enkel'.

Het substantief dat volgt op إِلا staat in de naamval die het zou hebben in de zin zonder negatie + إِلا.

لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ.

Er is slechts één God.

لَنْ أَدْعُوَ إِلَّا بَعْضَ الزُّمَلَاءِ.

Ik zal slechts enkele collega's uitnodigen.

Op إِلا kan in plaats van een substantief ook een voornaamwoord, een voorzetselgroep of een hele zin volgen.

لَنْ يَأْتِيَ غَدًا إِلَّا نَحْنُ.

Alleen wij zullen morgen komen.

أَمْ يَرْجِعُ أَخوكَ إِلَّا بَعْدَ شَهْرَيْنِ؟

Is je broer pas na 2 maanden teruggekeerd ?

لَمْ يَكْتُبْ لَنَا رِسَالَةً إِلَّا بَعْدَ أَنْ اتَّصَلْنَا بِهِ.

Hij heeft ons pas een brief geschreven nadat we met hem contact hadden opgenomen.

24.3. De verdubbelde werkwoorden

24.3.1. Klankwetten

Een verdubbeld werkwoord (فعل مُضَاعِف) heeft een middelste en laatste stamletter die identiek is, bv. دَلَّ / يَدُلُّ heeft als hypothetische vormen *dalala / *yadlulu.

Bijzonder kenmerk van deze werkwoorden is dat in een aantal werkwoordsvormen M en L assimileren tot één verdubbelde consonant, bij andere werkwoordsvormen niet. Volgende 4 klankwetten moeten daarbij in acht genomen worden:

1. Wanneer L vocaallos is treden geen wijzigingen op in de hypothetische vormen.

dalaltu

yadlulna

2. Wanneer het persoonsaanduidend suffix met een klinker begint, valt de korte klinker tussen M en L weg, zodat M en L assimileren tot LL

* *dalala* → *dalla*

* *dalalat* → *dallat*

3. Wanneer ten gevolge van klankwet 2 een cluster van 3 consonanten ontstaat, wordt de klinker die tussen M en L is weggevallen, vóór M geplaatst.

* *yadlulu* → * *yadllu* → *yadullu*

* *yadlulūna* → * *yadllūna* → *yadullūna*

4. Een lange klinker tussen M en L valt niet weg.

madlūl(un) = مَدْلُولٌ

Opm. 1: Het patroon van het participium actief van de basisstam luidt *FāLL(un)*, bv. هَامٌ, wat een afwijking is van de fonologische regel dat een lange klinker niet kan voorkomen in een gesloten lettergreep.

24.3.2. Vervoeging basisstam

De klinker van de *māḍī*-kern is meestal /a/, uitzonderlijk /i/.

عَدَدْتُ ik telde

وَدِدْتُ ik had graag

De klinker van de *mudāri*'-kern kan zowel /a/, /i/ als /u/ zijn.

يَوَدُّ hij heeft graag

يَسِمُّ het gebeurt

يَعُدُّ hij telt

De jussief- en imperatiefvormen die normaal vocaallos eindigen, kennen 2 varianten:

- A.** Klankwet 1 wordt toegepast: doordat L vocaallos is treden geen wijzigingen op, m.a.w. de hypothetische vorm is ook de reële vorm.

لَمْ يَدُلُّ hij toonde niet

أَدُلُّ toon

- B.** Men gebruikt in de jussief dezelfde persoonsvormen als in de conjunctief. In de imperatief is dan geen hulpklinker meer nodig vóór de 1ste stamletter.

لَمْ يَدُلَّ hij toonde niet

دُلَّ toon

24.3.3. Vervoeging afgeleide stammen

In de afgeleide stammen II en V wordt de 2de stamletter verdubbeld, zodat de klankwetten van de verdubbelde werkwoorden hier niet van toepassing zijn.

De afgeleide stammen III en VI komen bij deze werkwoorden zelden voor en worden hier dus niet behandeld.

Volgende pagina's bevatten de vervoegingstabellen van de basisstam en van de afgeleide stammen waar de klankwetten worden toegepast. Volgende werkwoorden worden als model gebruikt:

IV أَتَمَّ = afhandelen

VIII اِهْتَمَّ = aandacht schenken

VII انْضَمَّ = zich aansluiten

X اسْتَعَدَّ = zich klaarmaken

Basisstam verdubbelde werkwoorden:

	Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.E.	دَلَّ	يَدُلُّ	يَدُلُّ	يَدُلُّ / يَدُلُّنَ	
3 Vr.E.	دَلَّتْ	تَدُلُّ	تَدُلُّ	تَدُلُّ / تَدُلُّنَ	
2 M.E.	دَلَّلْتَ	تَدُلُّ	تَدُلُّ	تَدُلُّنَ / تَدُلُّ	أَدُلُّنَ / دُلُّ
2 Vr.E.	دَلَّلْتِ	تَدُلِّينَ	تَدُلِّي	تَدُلِّي	دُلِّي
1 E.	دَلَّلْتُ	أَدُلُّ	أَدُلُّ	أَدُلُّنَ / أَدُلُّ	
3 M.D.	دَلَّا	يَدُلَّانِ	يَدُلَّا	يَدُلَّا	
3 Vr.D.	دَلَّتَا	تَدُلَّانِ	تَدُلَّا	تَدُلَّا	
2 D.	دَلَّلْتُمَا	تَدُلَّانِ	تَدُلَّا	تَدُلَّا	دُلَّا
3 M.Mv.	دَلَّوْا	يَدُلُّونَ	يَدُلُّوْا	يَدُلُّوْا	
3 Vr.Mv.	دَلَّلْنَ	يَدُلُّنَ	يَدُلُّنَ	يَدُلُّنَ	
2 M.Mv.	دَلَّلْتُمْ	تَدُلُّونَ	تَدُلُّوْا	تَدُلُّوْا	دُلُّوْا
2 Vr.Mv.	دَلَّلْتُنَّ	تَدُلُّنَ	تَدُلُّنَ	تَدُلُّنَ	أَدُلُّنَ
1 Mv.	دَلَّلْنَا	نَدُلُّ	نَدُلُّ	نَدُلُّنَ / نَدُلُّ	

Andere verdubbelde werkwoorden basisstam: وَدَّ، مَرَّ، عَدَّ، ظَنَّ، سَرَّ، رَدَّ، حَلَّ، حَدَّ، تَمَّ

Stam IV verdubbelde werkwoorden:

	Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.E.	أَتَمَّ	يُتَمُّ	يُتَمَّ	يُتَمِّمْ / يُتَمِّمَّ	
3 Vr.E.	أَتَمَّتْ	تُتَمُّ	تُتَمَّ	تُتَمِّمَنَّ / تُتَمِّمَنَّ	
2 M.E.	أَتَمَمْتُ	تُتَمُّ	تُتَمَّ	تُتَمِّمْ / تُتَمِّمَّ	أَتَمِّمْ / أَتَمِّمَّ
2 Vr.E.	أَتَمَمْتِ	تُتَمِّينَ	تُتَمِّي	تُتَمِّي	أَتَمِّي
1 E.	أَتَمَمْتُ	أَتَمُّ	أَتَمَّ	أَتَمِّمْ / أَتَمِّمَّ	
3 M.D.	أَتَمَّا	يُتَمَّانِ	يُتَمَّا	يُتَمَّا	
3 Vr.D.	أَتَمَّتَا	تُتَمَّانِ	تُتَمَّا	تُتَمَّا	
2 D.	أَتَمَّمْتُمَا	تُتَمَّانِ	تُتَمَّا	تُتَمَّا	أَتَمَّا
3 M.Mv.	أَتَمَّوْا	يُتَمُّوْنَ	يُتَمَّوْا	يُتَمَّوْا	
3 Vr.Mv.	أَتَمَّنَّ	يُتَمَّنُّ	يُتَمَّنَّ	يُتَمَّنُّ	
2 M.Mv.	أَتَمَّمْتُمْ	تُتَمُّوْنَ	تُتَمَّوْا	تُتَمَّوْا	أَتَمَّوْا
2 Vr.Mv.	أَتَمَّمْتُنَّ	تُتَمَّنُّ	تُتَمَّنُّ	تُتَمَّنُّ	أَتَمَّنُّ
1 Mv.	أَتَمَّمْنَا	نُتَمُّ	نُتَمَّ	نُتَمِّمْ / نُتَمِّمَّ	

Andere verdubbelde werkwoorden stam IV: أَحَبَّ

Stam VII verdubbelde werkwoorden:

	Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.E.	اِنْضَمَّ	يَنْضُمُّ	يَنْضُمَّ	يَنْضِمِمْ / يَنْضَمَّ	
3 Vr.E.	اِنْضَمَّتْ	تَنْضُمُّ	تَنْضُمَّ	تَنْضِمِمِمْ / تَنْضَمَّ	
2 M.E.	اِنْضَمَمْتَ	تَنْضُمُّ	تَنْضُمَّ	تَنْضِمِمِمْ / تَنْضَمَّ	اِنْضَمِمِمْ / اِنْضَمَّ
2 Vr.E.	اِنْضَمَمْتِ	تَنْضَمِينَ	تَنْضَمِي	تَنْضَمِي	اِنْضَمِي
1 E.	اِنْضَمَمْتُ	اَنْضُمُّ	اَنْضُمَّ	اَنْضِمِمِمْ / اَنْضَمَّ	
3 M.D.	اِنْضَمَّا	يَنْضَمَانِ	يَنْضَمَّا	يَنْضَمَّا	
3 Vr.D.	اِنْضَمَّتَا	تَنْضَمَانِ	تَنْضَمَّا	تَنْضَمَّا	
2 D.	اِنْضَمَمْتُمَا	تَنْضَمَانِ	تَنْضَمَّا	تَنْضَمَّا	اِنْضَمَّا
3 M.Mv.	اِنْضَمُّوْا	يَنْضَمُّوْنَ	يَنْضَمُّوْا	يَنْضَمُّوْا	
3 Vr.Mv.	اِنْضَمَمْنَ	يَنْضَمِمْنَ	يَنْضَمِمْنَ	يَنْضَمِمْنَ	
2 M.Mv.	اِنْضَمَمْتُمْ	تَنْضَمُّوْنَ	تَنْضَمُّوْا	تَنْضَمُّوْا	اِنْضَمُّوْا
2 Vr.Mv.	اِنْضَمَمْتُنَّ	تَنْضَمِمْنَ	تَنْضَمِمْنَ	تَنْضَمِمْنَ	اِنْضَمِمْنَ
1 Mv.	اِنْضَمَمْنَا	نَنْضُمُّ	نَنْضُمَّ	نَنْضِمِمِمْ / نَنْضَمَّ	

Stam VIII verdubbelde werkwoorden:

	Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.E.	إِهْتَمَّ	يَهْتَمُّ	يَهْتَمُّ	يَهْتَمِّمْ / يَهْتَمَّ	
3 Vr.E.	إِهْتَمَّتْ	كَهْتَمُّ	كَهْتَمُّ	كَهْتَمِّمْ / كَهْتَمَّ	
2 M.E.	إِهْتَمَمْتُ	كَهْتَمُّ	كَهْتَمُّ	كَهْتَمِّمْ / كَهْتَمَّ	إِهْتَمِّمْ / إِهْتَمَّ
2 Vr.E.	إِهْتَمَمْتِ	كَهْتَمِينَ	كَهْتَمِي	كَهْتَمِي	إِهْتَمِي
1 E.	إِهْتَمَمْتُ	أَهْتَمُّ	أَهْتَمُّ	أَهْتَمِّمْ / أَهْتَمَّ	
3 M.D.	إِهْتَمَّا	يَهْتَمَانِ	يَهْتَمَّا	يَهْتَمَّا	
3 Vr.D.	إِهْتَمَّتَا	كَهْتَمَانِ	كَهْتَمَّا	كَهْتَمَّا	
2 D.	إِهْتَمَمْتُمَا	كَهْتَمَانِ	كَهْتَمَّا	كَهْتَمَّا	إِهْتَمَّا
3 M.Mv.	إِهْتَمُّوا	يَهْتَمُونَ	يَهْتَمُوا	يَهْتَمُوا	
3 Vr.Mv.	إِهْتَمَمْنَ	يَهْتَمِينَ	يَهْتَمِينَ	يَهْتَمِينَ	
2 M.Mv.	إِهْتَمَمْتُمْ	كَهْتَمُونَ	كَهْتَمُوا	كَهْتَمُوا	إِهْتَمُوا
2 Vr.Mv.	إِهْتَمَمْتُنَّ	كَهْتَمِينَ	كَهْتَمِينَ	كَهْتَمِينَ	إِهْتَمِينَ
1 Mv.	إِهْتَمَمْنَا	كَهْتَمُّ	كَهْتَمُّ	كَهْتَمِّمْ / كَهْتَمَّ	

Stam X verdubbelde werkwoorden:

	Māḍī	Indicatief	Conjunctief	Jussief	Imperatief
3 M.E.	اِسْتَعَدَّ	يَسْتَعِدُّ	يَسْتَعِدَّ	يَسْتَعِدُّ / يَسْتَعِدِّ	
3 Vr.E.	اِسْتَعَدَّتْ	تَسْتَعِدُّ	تَسْتَعِدَّ	تَسْتَعِدُّ / تَسْتَعِدِّ	
2 M.E.	اِسْتَعَدَدْتُ	تَسْتَعِدُّ	تَسْتَعِدَّ	تَسْتَعِدُّ / تَسْتَعِدِّ	اِسْتَعِدِّ / اِسْتَعِدِّ
2 Vr.E.	اِسْتَعَدَدْتِ	تَسْتَعِدِّينَ	تَسْتَعِدِّي	تَسْتَعِدِّي	اِسْتَعِدِّي
1 E.	اِسْتَعَدَدْتُ	اُسْتَعِدُّ	اُسْتَعِدَّ	اُسْتَعِدُّ / اُسْتَعِدِّ	
3 M.D.	اِسْتَعَدَّا	يَسْتَعِدَّانِ	يَسْتَعِدَّا	يَسْتَعِدَّا	
3 Vr.D.	اِسْتَعَدَّتَا	تَسْتَعِدَّانِ	تَسْتَعِدَّا	تَسْتَعِدَّا	
2 D.	اِسْتَعَدَدْتُمَا	تَسْتَعِدَّانِ	تَسْتَعِدَّا	تَسْتَعِدَّا	اِسْتَعِدَّا
3 M.Mv.	اِسْتَعَدَّوْا	يَسْتَعِدُّوْنَ	يَسْتَعِدَّوْا	يَسْتَعِدَّوْا	
3 Vr.Mv.	اِسْتَعَدَدْنَ	يَسْتَعِدُّنَ	يَسْتَعِدُّنَ	يَسْتَعِدُّنَ	
2 M.Mv.	اِسْتَعَدَدْتُمْ	تَسْتَعِدُّوْنَ	تَسْتَعِدَّوْا	تَسْتَعِدَّوْا	اِسْتَعِدَّوْا
2 Vr.Mv.	اِسْتَعَدَدْتُنَّ	تَسْتَعِدُّنَ	تَسْتَعِدُّنَ	تَسْتَعِدُّنَ	اِسْتَعِدُّنَ
1 Mv.	اِسْتَعَدَدْنَا	نَسْتَعِدُّ	نَسْتَعِدَّ	نَسْتَعِدُّ / نَسْتَعِدِّ	

24.3.4. Participia en verbale naamwoorden

De participia actief worden gevormd naar de patronen der sterke werkwoorden en volgen dezelfde klankwetten:

IV	مُتِمِّمٌ	* mutmim(un)	→ * mutmm(un)	→ mutimm(un)
VII	مُنْضَمٌ	* munḍamim(un)	→ munḍamm(un)	
VIII	مُهْتَمِّمٌ	* muhtamim(un)	→ muhtamm(un)	
X	مُسْتَعِدٌّ	* musta'did(un)	→ * musta'dd(un)	→ musta'idd(un)

De verbale naamwoorden worden gevormd naar de patronen der sterke werkwoorden.

IV	اِسْتِمَامٌ = afhandeling	VIII	اِهْتِمَامٌ = belangstelling
VII	اِنْضِمَامٌ = het zich voegen (bij)	X	اِسْتِعْدَادٌ = bereidheid

السياحة في البلدان العربية

على الرغم من وجود عوامل كثيرة تشجع على السياحة في البلدان العربية، فإن السياحة فيها لم تتطور إلا في بداية الثمانينات. وكانت تونس أول بلد عربي طور السياحة فيه باتباع سياسة سياحية ناجحة. بدأت تونس بالتشجيع على السياحة وهي تبني الفنادق الحديثة بلونها الأبيض على شاطئ البحر الأبيض، حيث السماء الزرقاء والرمل الأصفر النظيف.

وسار المغرب سيرة تونس وازداد عدد السواح الذين يزورونه سنويا ويساعده على ذلك كونه أغنى البلاد العربية بالتقاليد الأصلية⁴⁵¹ المتنوعة.

أما مصر فقد كانت دائما محطة للسواح وعلماء الآثار⁴⁵² وذلك بسبب غنائها التاريخي بالآثار الكثيرة العائدة إلى عهود مختلفة. وقد أصبحت تهم كثيرا بالمناطق السياحية الواقعة خارج الأمكنة الفرعونية كالإسكندرية التي يعدها⁴⁵³ الزوار من أجمل مدن مصر، وصحراء سيناء⁴⁵⁴ وغيرها.

ولا يزال عدد السواح الذين يزورون سوريا والأردن يزداد يوما بعد يوم بفضل الانفتاح الخارجي الحديث لهذين البلدين. وسوريا مركز حضاري هام منذ عهد البابليين حتى العهد الحديث، وتشجع سوريا الآن على السياحة في أراضيها وهي تنشئ المرافق السياحية الحديثة.

والسياحة في الجزيرة العربية محدودة جدا إلا إذا استثنينا اليمن وعمان اللذين أصبحا على مر الأيام بلدين سياحيين يقصدهما الكثير من السواح الأجانب.

أما البلدان العربية الأخرى فهي تستعد لدخول القرن الحادي والعشرين دولا سياحية حديثة. ولا شك في أن الاستقرار السياسي بعد حل المشاكل السياسية على مر الأيام سوف يساعد على تحقيق المشاريع التي هدفها انفتاح المنطقة على العالم.

⁴⁵¹ - أصليّ = oorspronkelijk, origineel

⁴⁵² - عالم آثار = archeoloog

⁴⁵³ - (هـ/هـ من) = iets/iemand beschouwen als; iets/iemand rekenen onder

⁴⁵⁴ - سيناء = de Sinai(woestijn)

عند الجمارك

سافر جورج وأصدقاؤه في رحلة سياحية إلى الأردن وسوريا. وبعد الإقامة في المملكة الهاشمية⁴⁵⁵ سافروا بالحافلة إلى دمشق. توقفوا على حدود دَرَعَا⁴⁵⁶ وبعد أن أتموا إجراءات تأشيرات الدخول، دخلوا مركز الجمارك وهم يحملون جوازات سفرهم في أيديهم، وهناك دار بينهم وبين موظف الجمارك⁴⁵⁷ الحوار التالي:

الموظف: من أين أنتم قادمون؟

جورج: من الأردن يا سيدي، حيث بقينا أسبوعا كاملا.

الموظف: هل أعجبتكم الإقامة في الأردن؟

جورج: جدا يا سيدي، وسرنا كثيرا جمال البتراء والبحر الميت وشاطئ العقبة⁴⁵⁸.

الموظف: وإلى أين أنتم ذاهبون؟

جورج: إلى دمشق ومنها إلى لبنان في زيارة موقته لأن أصدقاء لنا دعونا لحضور مهرجان بَعْلَبَك⁴⁵⁹ ورؤية غابات الأرز.

الموظف: هل ستعودون إلى سوريا؟

جورج: لا يا سيدي، سننطلق من لبنان إلى باريس عائدتين بواسطة الخطوط الجوية⁴⁶⁰ الفرنسية.

الموظف: هل معكم سلع تصرحون بها؟

جورج: نعم، اشترينا من عمان سجادتين للاستعمال الشخصي وبعض التحف التذكارية والأواني النحاسية.

الموظف: هل معكم آلات كهربائية؟

جورج: لا، معنا آلة تصوير⁴⁶¹ فقط يا سيدي.

الموظف: هل تحملون معكم نقودا سورية؟

جورج: لا يا سيدي، ونظن أن هذا ممنوع. نود أن نشترى نقودا سورية بمجرد مرورنا على⁴⁶² الحدود. ممكن أن تدلنا على محل لصرف النقود؟

---

⁴⁵⁵ - Jordanië heet officieel *Hashimitisch Jordaans koninkrijk*. De huidige dynastie van de Hashimieten beroept er zich op terug te gaan tot Hashim, een afstammeling van Hasan, kleinzoon van de profeet.

⁴⁵⁶ - دَرَعَا: aan het Syrische stadje Der'a bevindt zich de enige grensovergang met Jordanië.

⁴⁵⁷ - موظف جمارك = doeanier

⁴⁵⁸ - العقبة: de stad Aqaba, gelegen aan de gelijknamige golf in de Rode Zee, is de enige Jordaanse haven. Sinds de uitbouw van het toerisme is het ook een belangrijke badplaats die vooral in trek is bij diepzeeduikers.

⁴⁵⁹ - بَعْلَبَك: Baalbek, ten tijde van de Griekse overheersing Heliopolis genoemd, ligt op ± 70 km ten oosten van Beiroet. De tempels zijn belangrijk voor de studie van de Romeinse architectuur in het Midden-Oosten.

⁴⁶⁰ - خطوط جوية = luchtvaartmaatschappij; vgl. *airlines* en *lignes aériennes*

⁴⁶¹ - آلة تصوير = fototoestel

⁴⁶² - مَرَّ (على) = (een grens/lijn/berg) oversteken

الموظف: تجدون صرافين وأنتم مارون في مركز درعا. تفضلوا، ها هي جوازاتكم جاهزة. لا يجب عليكم دفع رسوم جمركية.
جورج: شكرا لك يا سيدي.
الموظف: أهلا بكم، وأتمنى لكم إقامة ممتعة في سوريا ولبنان.

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervoegingsoefening (CD 5 – 13)

Pas de modelzinnen aan in functie van de nieuw opgegeven substantieven.

a) modelzin: استعدّ رئيس الحزب لمفاوضات متعبة

١. مديرة المؤسسة	٣. نحن	٥. أنتِ وكريمة
٢. المصرفيون ^{٤٦٣}	٤. أنا	٦. كل المشتريات

b) modelzin: هل تودّ جدّتك حقاً⁴⁶⁴ أن تنضمّ إلى حركتنا؟

١. عالم الآثار	٣. عدة مصوّرين ^{٤٦٥}	٥. أنتن
٢. أنتِ	٤. الكاتبات	٦. الخبيرتان

c) modelzin: لماذا لم يتمّ موظف الجمارك الإجراءات⁴⁶⁶ الضرورية؟

١. أنتِ	٣. أنتِ وزملاؤك	٥. رجلا الدولة
٢. أنتِ	٤. المرافقات	٦. نحن

مَنْ وَعَدَ
وَفَى

⁴⁶³ - مَصْرَفِي/ون = bankier

⁴⁶⁴ - حَقًّا = inderdaad, werkelijk, waarlijk

⁴⁶⁵ - مُصَوِّر/ون = fotograaf

⁴⁶⁶ - أتمّ إجراءات = formaliteiten vervullen

Oefening 2: Syntactische oefening (CD 5 – 14)

Beantwoord iedere vraag negatief in een constructie met **إلا** + het opgegeven zinsdeel.

Vb.: بعضنا

٧. نحن	٤. مشاكل محدودة	١. الصناديق الخشبية
٨. جمال البحر الميت	٥. السكان الأصليون ^{٤٦٨}	٢. الصحراء الكبرى ^{٤٦٧}
٩. اللغة العربية	٦. أبدا – بعضنا	٣. بيوت

Oefening 3: (CD 5 – 16 & 17)

- Lees en vertaal basistekst 1 met behulp van het woordenboek.
- Lees en vertaal basistekst 2, met behulp van het woordenboek, in rolverdeling met een andere student(e).

Oefening 4: Steloefening (schriftelijk)

Stel met een medestudent(e) een dialoog (150 à 180 woorden) op over het thema “reizen/toerisme in een Arabisch land”. De tekst moet elk van de 8 volgende grammaticale elementen bevatten:

1. een V.N. met werkwoordswaarde van een zwak werkwoord van stam VII, VIII of X
2. een participium van een defectief werkwoord van stam VII, VIII of X
3. een elatief binnen een superlatiefconstructie
4. een voorwaardelijke zin in de realis
5. een toegevende zin
6. een oneigenlijke 'idāfa-constructie
7. een constructie met مثل
8. een toestandsaccusatief

Oefening 5: Syntactische oefening (mondeling)

Wijzig volgende zinnen in een hoofdzin + toestandszin.

١. ألم تلقي أحدا يساعدك عندما حملت الكمبيوترات إلى الطابق السادس ؟
١. إن وقفت هنا قرب الخامسة يمكنك مشاهدة الجماهير القاصدة المحطة الرئيسية⁴⁶⁹.
٢. بينما مرت الملكة الأردنية بالأسرة التي فيها الجرحى اهتمت خاصة بالنساء الحوامل⁴⁷⁰.

---

⁴⁶⁷ - الصحراء الكبرى = de Sahara

⁴⁶⁸ - ساكن أصلي = een autochtoon

⁴⁶⁹ - محطة رئيسية = centraal station

⁴⁷⁰ - حامل/حوامل = zwanger

٣. سينطلق أعضاء البرلمان من الدار البيضاء عائدين بواسطة الخطوط الجوية الفرنسية.
٤. ألم يسمح وقتكم بزيارة بعلبك عندما قمتم بجولة في لبنان أثناء عطلة الأسبوع⁴⁷¹ الماضية ؟
٥. تحدثت السيدات عن غناء سوريا بالتقاليد الأصلية المتنوعة بينما مررن في سوق الحميدية.
٦. كان علينا أن نفتح حقيبتنا أمام موظف الجمارك دون أن ندرك ما هي السلع الممنوعة الاستيراد التي فيها.
٧. أتذكر أبيّ علّمت السيدة نوال استعمال آلة التصوير. كانت في ذلك الوقت في الثامنة والخمسين من عمرها.
٨. بنى التونسيون الفنادق بلونها الأبيض على شاطئ البحر الأبيض وهكذا بدؤوا في السبعينات بالتشجيع على السياحة. أما سوريا فهي أصبحت تتبع نفس السياسة عندما أنشأت المرافق السياحية الحديثة في أراضيها.

Oefening 6: Invuloefening (mondeling)

Maak gebruik van de werkwoorden uit onderstaande lijst. Let op: sommige werkwoorden kunnen meermaals gebruikt worden!

- (اتّبع، أتمّ، جدّد، جعل، جاء، حدّد، حقّق، دفع، ردّ⁴⁷²، ساوم، صوّر، طالب، عدّ، قصد، مرّ، نادى، أنشأ، استورد)
٩. - كل النسخ التي تتها!
١٠. جئناكم نقول لكم إننا لن - إلا الطرق الأكثر مناسبة لـ بحثنا.
١١. من المتفق عليه أن العرب - فن الخط⁴⁷³ أجمل من فن الرسم والتصوير⁴⁷⁴.
١٢. تُتّ ترتيب كل شيء على المائدة والغداء جاهز؛ - الضيوف حتى يأتوا إلى غرفة الطعام!
١٣. إنّ كل مسافر - القاهرة من العقبة يجب عليه أن - على الحدود الإسرائيلية ثم صحراء سيناء.
١٤. لو - إلى محلي وأصبحوا - على الأسعار لثّ عليهم أي لست مستعدا⁴⁷⁵ لذلك لأننا - كل أسعارنا مسبقا.

⁴⁷¹ عطلة الأسبوع = het weekend

⁴⁷² - ردّ (هـ إلى) - ook: (iets) teruggeven (aan), terugsturen (naar)

⁴⁷³ - فنّ الخطّ = kalligrafie

⁴⁷⁴ - فنّ الرسم والتصوير = schilderkunst

⁴⁷⁵ - (ل) - مُسْتَعِدّ/ون = bereid (tot), klaar (voor)

١٥. إن أردت أن - التحف الفنية بشكل رسمي⁴⁷⁶ دون أن - شخصيا⁴⁷⁷ الرسوم الجمركية المرتفعة، فمن الضروري أن - شركة محدودة⁴⁷⁸.

١٦. إذا تم بأن - إدارة البلدية⁴⁷⁹ الأحياء الشعبية -ها أنظف مما هي عليه الآن، فإني أعتقد أنه من واجبكم أن تتعاونوا معنا حتى - أهدافنا المشتركة.

Oefening 7: Begripsoefening (CD 5 – 15)

- Volgende tekst bevat een aantal woorden, collocaties en uitdrukkingen die naar betekenis en morfologie verband houden met reeds geziene woordenschat. Lees en beluister de tekst en vertaal hem zónder woordenboek.
- Voeg de nieuwe woorden, collocaties en uitdrukkingen toe aan de bestaande woordenschat.

من المعروف أن انتخابات محلية هامة ستجري في بلدنا في خريف هذه السنة. وقبل نصف سنة من هذه الانتخابات وقّع حزبان تقدميان، يعني الحزب الاشتراكي والحزب الأخضر، اتفاقية تعاون أقامها فيها مشروعا إداريا يريدان أن يحققاه في عاصمتنا.

الملحوظ أن السيدة نادية الحَضْرُوي، وهي محامية في الخامسة والعشرين من العمر ترجع أصولها إلى مدينة الحُسَيْمة المغربية، كانت من مهندسي هذه الاتفاقية. لذلك فاتصلت بها جريدتنا لتسألها بعض الاسئلة.

يا سيدة الحضروري، إن المحادثات التي أدت إلى توقيع الاتفاقية دامت ٣ أشهر تقريبا. هل يعني ذلك أن المفاوضات كانت صعبة؟

عند الانتخابات العامة التي جرت قبل سنتين لاحظنا أن الحزب الوطني لقي نجاحا مفاجئا مع أن برنامجه لم يقدم إلا اقتراحات غير إنسانية وصعبة التحقيق. وبهذه المناسبة أدركنا أننا لن نستطيع أن نضع حدا لنجاحهم إلا إذا اتّحد حزبنا مع الحزب الاشتراكي بشكل مستمرّ وأقمنا مشروعا عمليا متوازنا يمكن لمنتخبي حزبنا أن ينحازوا إليه كل الانحياز. من الطبيعي إذن أن إتمام عمل مثل هذا لم يكن ممكنا إلا بعد إجراء مفاوضات طويلة.

واجهت إحدى ضواحي عاصمتنا قبل سنوات اضطرابات شديدة اشترك فيها الشباب المهاجرون. ما هي الإجراءات التي ستخذونها لكيلا يجري ذلك من جديد؟

الصحيح أن مثل هذه الاضطرابات يرجع سببها إلى حد ما إلى ازدياد عدد المهاجرين في عاصمتنا. إذا تعلق الأمر بقضية الهجرة يقترح الحزب الوطني أن نجعل من بلدنا قصرا لا يستطيع أي مهاجر أو لاجئ دخوله،

⁴⁷⁶ - Een van de vele methodes om een adjectief bijwoordelijk te gebruiken, bestaat erin dat adjectief te laten voorafgaan door de constructie بشكل رسمي، bv. بشكل رسمي = officieel(bijw.)

⁴⁷⁷ - شخصيا = persoonlijk (bijw.)

⁴⁷⁸ - شركة محدودة = BV(BA)

⁴⁷⁹ - بلدية = gemeente

بينما يتفق كل الخبراء على أن اتخاذ إجراءات على المستويات العالمي والوطني والمحلي سيكون ضروريا لحل مشاكل مثل هذه.

من الواضح مثلا أن نسبة البطالة لا تزال أكثر ارتفاعا في جيل المهاجرين الجديد، الأمر الذي يجعل هؤلاء الشباب يظنون أن المجتمع يستثنىهم من الاستفادة من بعض الحقوق. لذلك فيجب أن نطالب الشركات بأن تزيد من نسبة العمال المهاجرين. على المستوى المحلي نقترح عدة إجراءات منها الاستثمار في تجديد البيوت القديمة وإنشاء الحركات الشبابية إلخ ...

هل هناك نقط أخرى تهتمين بها شخصيا باستثناء قضية الهجرة؟

يسرني سؤالك إذ أني أعد نفسي قبل كل شيء ممثلة عن كل من السكان الأصليين والمهاجرين المغاربة. لذلك فأدعو الجميع لقراءة برنامجنا حتى يعرفوا أهم أهدافنا السياسية. في اعتقادي أن حزينا سيتمكنان من تحقيق هذه الأهداف بمساعدة منتخبينا، إن شاء الله!

WOORDENSCHAT

أزمة/ات	crisis	عود/أعواد	luit
أسطوانة/ات	plaat (muz.)	فنان/ون	kunstenaar, artiest
أمير/أمراء	prins, emir	مقالة/ات	artikel, verhandeling
فيما بعد	later, daarna, achteraf	كُلَّمَا	telkens (+ V.S.O.)
جائزة/جوائز	prijs, beloning	لجنة/لجان	commissie, comité
رَبَّى تَرْبِيَةً	II opvoeden	لَعَلَّ	misschien*
سَمَّى (هـ/هـ/هـ)	II noemen	ماهر/مهرة	handig, bekwaam, virtuoos
شَارَكَ (بِ)	III deelnemen (aan)	مَهْمَا	wat ook, hoe ook
مُصْطَلَح/ات	(technische) term	نَشَاط/أَنْشِطَة	activiteit
أَضَافَ (هـ إلى)	IV (iets) toevoegen (aan)	نَظَّمَ	II organiseren, regelen
إِعْتَبَرَ (هـ/هـ/هـ)	VIII beschouwen als	تُوِيَ	V overlijden
مَعْنَى/مَعَانٍ	betekenis	حَانَ الْوَقْتُ (لـ)	het is tijd (om)
أَعَادَ (هـ إلى)	IV (iets) terugbrengen (naar)		

* Het partikel لَعَلَّ behoort tot de 'zusters van إِنَّ'

GRAMMATICA

25.1. Werkwoorden passief: الماضي

25.1.1. Sterke werkwoorden

Bij alle werkwoordstypes is het medeklinkerskelet van actief en passief identiek. Het verschil tussen beide ligt enkel in de klinkeropenvolging, zodat men bij ongevocaliseerde teksten uit de context moet afleiden of men de persoonsvorm actief dan wel passief moet lezen!

De klinkeropenvolging van het passief *mādī* is:

(u) – u – i + (suffix)

Vervoegingsschema:

	Enkelvoud	Dualis	Meervoud
3 M.	نُقِلَ	نُقِلَا	نُقِلُوا
3 Vr.	نُقِلَتْ	نُقِلْتَا	نُقِلْنَ
2 M.	نُقِلْتَ	نُقِلْتُمَا	نُقِلْتُمْ
2 Vr.	نُقِلْتِ	(idem)	نُقِلْتُنَّ
1	نُقِلْتُ		نُقِلْنَا

We vergelijken de patronen actief en passief *mādī*:

	Actief	Vb.	Passief	Vb.
I	FaMaLa / FaMiLa	كَتَبَ / شَرِبَ	FuMiLa	كُنِبَ / شُرِبَ
II	FaMMaLa	دَرَسَ	FuMMiLa	دُرِسَ
III	FāMaLa	رَافَقَ	FūMiLa	رُوفِقَ
IV	'aFMaLa	أَرْسَلَ	'uFMiLa	أُرْسِلَ
V	taFaMMaLa	تَكَلَّمَ	tuFuMMiLa	تُكَلِّمَ
VI	taFāMaLa	تَبَادَلَ	tuFūMiLa	تُبَوِّدَلُ
VII	inFaMaLa		(passief onbestaand)	
VIII	iFtaMaLa	اِفْتَرَحَ	uFtuMiLa	اُفْتَرِحَ
X	istaFMaLa	اِسْتَقْبَلَ	ustuFMiLa	اُسْتُقْبِلَ

25.1.2. Holle werkwoorden

De passiva *māḍī* der holle werkwoorden hebben dezelfde klinkeropeenvolging (**u**)-**u-i** als de sterke werkwoorden. Dit komt ook tot uiting in de hypothetische vormen van de stammen I, IV, VIII en X die onder invloed van de klankwetten veranderingen ondergaan.

Gebruik bij de stammen I, IV, VIII en X:

- de vervoegingskern met de lange /ī/ in een open lettergreep:

I: زِيرَ   IV: أُجِيبَ   VIII: أُخْتِيرَ   X: أُسْتَفِيدَ

- de vervoegingskern met de korte /i/ in een gesloten lettergreep:

I: زَرْتُ   IV: أُجِبْتُ   VIII: أُخْتِرْتُ   X: (geen vb.)

De patronen passief *māḍī* van de holle werkwoorden zijn:

	Hypothetisch → Reëel	Patroon	Vb.
I	* <i>zuwira</i> → <i>zīra</i>	FīLa	زِيرَ
	* <i>buyi'a</i> → <i>bī'a</i>		بِيعَ
	* <i>huwifa</i> → <i>hīfa</i>		خِيفَ
II	<i>buyyina</i>	FuMMiLa	بِئِنَ
III	<i>sūwima</i>	FūMiLa	سُوِّمَ
IV	*' <i>uḡwiba</i> → <i>'uḡība</i>	'uFīLa	أُجِيبَ
V		tuFuMMiLa	(geen vb.)
VI	<i>tunūwila</i>	tuFūMiLa	تُنُوِّلَ
VII		(passief onbestaand)	
VIII	* <i>uḥtuyira</i> → <i>uḥtīra</i>	uFtīLa	أُخْتِيرَ
X	* <i>ustufyida</i> → <i>ustufīda</i>	ustuFīLa	أُسْتَفِيدَ

25.1.3. Defectieve werkwoorden

In het passief worden alle defectieve werkwoorden behandeld alsof ze ي als 3de stamletter hebben; ook hier wordt de klinkeropeenvolging (**u**)-**u-i** toegepast.

Wat de persoonsaanduidende suffixen betreft volgen de defectieve werkwoorden passief het vervoegingsschema van لَقِيَ.

De patronen passief *māḍī* van de defectieve werkwoorden zijn:

		Patroon	Vb.
I	<i>du'iya</i>	FuMiLa	دُعِيَ
	<i>buniya</i>		بُنِيَ
	<i>nusiya</i>		نُسِيَ
II	<i>summiya</i>	FuMMiLa	سُمِّيَ
III	<i>nūdiya</i>	FūMiLa	نُودِيَ
IV	<i>'u'ṭiya</i>	'uFMiLa	أُعْطِيَ
V	<i>tuluqqiya</i>	tuFuMMiLa	تُلْقِيَ
VI		tuFūMiLa	(geen vb.)
VII		(passief onbestaand)	
VIII	<i>ušturiya</i>	uFtuMiLa	أُشْتَرِيَ
X		ustuFMiLa	(geen vb.)

25.1.4. Verdubbelde werkwoorden

In de basisstam worden dezelfde passiefpatronen toegepast: de klinkeropeenvolging van de hypothetische vormen is ook hier **u-i**. Op deze hypothetische vormen worden de klankwetten der verdubbelde werkwoorden toegepast.

* *'udida* → *'udda*   عُدَّ   hij werd beschouwd (als)

'udidtu   عُدِدْتُ   ik werd beschouwd (als)

In de afgeleide stammen worden dezelfde patronen en klankwetten toegepast: de klinkeropeenvolging van de hypothetische vormen is ook hier **(u)-u-i**.

* *'uḥbiba* → *'uḥibba*   أَحَبَّ   hij werd bemind

'uḥibbtu   أَحَبِبْتُ   ik werd bemind

25.2. Werkwoorden passief: المضارع

25.2.1. Sterke werkwoorden

Ook in de *muḍāri'* is het medeklinkerskelet van actief en passief bij alle werkwoordstypes identiek. In ongevocaliseerde teksten moet het verschil met het actief dus ook uit de context afgeleid worden.

De klinkeropeenvolging van het passief *muḍāri'* is:

u – (a) – a + (suffix)

Opmerkingen:

A. Uit onderstaand vervoegingsschema van يُنْقَلُ blijkt dat:

- de klinker van het prefix steeds /u/ is;
- de suffixen identiek zijn aan die van het actief.

B. Bij werkwoorden van de basisstam waarvan de 1ste stamletter و is, assimileert deze met de voorgaande /u/-klinker tot /ū/, bv. يُوجَدُ = ‘het wordt gevonden, het bevindt zich’

	Enkelvoud	Dualis	Meervoud
3 M.	يُنْقَلُ	يُنْقَلَانِ	يُنْقَلُونَ
3 Vr.	تُنْقَلُ	تُنْقَلَانِ	يُنْقَلْنَ
2 M.	تُنْقَلُ	تُنْقَلَانِ	تُنْقَلُونَ
2 Vr.	تُنْقَلِينَ	(idem)	تُنْقَلْنَ
1	أُنْقَلُ		نُنْقَلُ

We vergelijken de patronen actief en passief *muḍāri'*:

	Actief	Vb.	Passief	Vb.
I	yaFMaLu	يَشْرَبُ	yuFMaLu	يُشْرَبُ
	yaFMiLu	يَعْرِفُ		يُعْرَفُ
	yaFMuLu	يَكْتُبُ		يُكْتَبُ
II	yuFaMMiLu	يُدْرَسُ	yuFaMMaLu	يُدْرَسُ
III	yuFāMiLu	يُرَافِقُ	yuFāMaLu	يُرَافِقُ
IV	yuFMiLu	يُرْسَلُ	yuFMaLu	يُرْسَلُ
V	yataFaMMaLu	يَتَكَلَّمُ	yutaFaMMaLu	يُتَكَلَّمُ
VI	yataFāMaLu	يَتَبَادَلُ	yutaFāMaLu	يُتَبَادَلُ
VII	yanFaMiLu		(passief onbestaand)	
VIII	yaFtaMiLu	يُقْتَرَحُ	yuFtaMaLu	يُقْتَرَحُ
X	yastaFMiLu	يَسْتَقْبَلُ	yustaFMaLu	يُسْتَقْبَلُ

25.2.2. Holle werkwoorden

De passiva *muḍāri'* der holle werkwoorden hebben dezelfde klinkeropeenvolging **u-(a)-a** als de sterke werkwoorden. Dit komt ook tot uiting in de hypothetische vormen van de stammen I, IV, VIII en X die onder invloed van de klankwetten veranderingen ondergaan.

Gebruik bij de stammen I, IV, VIII en X:

- de vervoegingskern met de lange /ā/ in een open lettergreep:

I: يُزَارُ   IV: يُجَابُ   VIII: يُخْتَارُ   X: يُسْتَفَادُ

- de vervoegingskern met de korte /a/ in een gesloten lettergreep:

I: لَمْ يُزَرَ   IV: لَمْ يُجَبْ   VIII: لَمْ يُخْتَرْ   X: لَمْ يُسْتَفَدْ

De patronen passief *muḍāri'* van de holle werkwoorden zijn:

	Hypothetisch → Reëel	Patroon	Vb.
I	* <i>yuzwaru</i> → <i>yuzāru</i>	yuFāLu	يُزَارُ
	* <i>yubya'u</i> → <i>yubā'u</i>		يُبَاعُ
	* <i>yuhwafu</i> → <i>yuhāfu</i>		يُخَافُ
II	<i>yubayyanu</i>	yuFaMMaLu	يُبَيَّنُ
III	<i>yusāwamu</i>	yuFāMaLu	يُسَاوَمُ
IV	* <i>yuḡwabu</i> → <i>yuḡābu</i>	yuFāLu	يُجَابُ
V		yutaFaMMaLu	(geen vb.)
VI	<i>yutanāwalu</i>	yutaFāMaLu	يُتَنَاوَلُ
VII		(passief onbestaand)	
VIII	* <i>yuhtayaru</i> → <i>yuhtāru</i>	yuFtāLu	يُخْتَارُ
X	* <i>yustafyadu</i> → <i>yustafādu</i>	yustaFāLu	يُسْتَفَادُ

25.2.3. Defectieve werkwoorden

Ook in het passief *muḍāri'* worden alle defectieve werkwoorden behandeld alsof ze ي als 3de stamletter hebben; de toepassing van de klinkeropeenvolging **u-(a)-a** blijkt uit hun hypothetische vormen.

Wat de persoonsaanduidende suffixen betreft volgen de defectieve werkwoorden passief het vervoegingsschema van يلقى .

De patronen passief *muḍāri'* van de defectieve werkwoorden zijn:

	Hypothetisch → Reëel	Patroon	Vb.
I	* <i>yud'ayu</i> → <i>yud'ā</i>	yuFMā	يُدْعَى
	* <i>yubnayu</i> → <i>yubnā</i>		يُبْنَى
	* <i>yunsayu</i> → <i>yunsā</i>		يُنْسَى
II	* <i>yusammayu</i> → <i>yusammā</i>	yuFaMMā	يُسَمَّى
III	* <i>yunādayu</i> → <i>yunādā</i>	yuFāMā	يُنَادَى
IV	* <i>yu'tayu</i> → <i>yu'tā</i>	yuFMā	يُعْطَى
V		yutaFaMMā	(geen vb.)
VI		yutaFāMā	(geen vb.)
VII		(passief onbestaand)	
VIII	* <i>yuštarayu</i> → <i>yuštarā</i>	yuFtaMā	يُشْتَرَى
X		yustaFMā	(geen vb.)

25.2.4. Verdubbelde werkwoorden

In de basisstam worden dezelfde passiefpatronen toegepast: de klinkeropeenvolging van de hypothetische vormen is ook hier **u-a**. Op deze hypothetische vormen worden de klankwetten der verdubbelde werkwoorden toegepast.

* *yu'dadu* → *yu'addu*   يُعَدُّ   hij wordt beschouwd (als)

yu'dadna   يُعَدَّدَنَّ   zij (Vr.) worden beschouwd (als)

In de afgeleide stammen worden dezelfde patronen en klankwetten toegepast: de klinkeropeenvolging van de hypothetische vormen is ook hier **u-(a)-a**.

* *yustardadu* → *yustaraddu*   يُسْتَرَدُّ   hij wordt teruggebracht

yustardadna   يُسْتَرَدَّدَنَّ   zij (Vr.) worden teruggebracht

الْحَاجَةُ أُمَّ الْاِخْتِرَاعِ

25.3. Werkwoorden passief: syntaxis en gebruik

In tegenstelling tot het Nederlands wordt in het Standaard Arabisch het handelend voorwerp nooit vermeld in een passiefconstructie. Is dit om een of andere reden toch noodzakelijk (bv. bij vertalingen uit Europese talen), dan gebruikt men de actiefconstructie. Een passiefconstructie komt dus minder frequent voor in het Standaard Arabisch dan in het Nederlands.

Passieve zinnen kunnen dikwijls vertaald worden met behulp van het onpersoonlijk voornaamwoord 'men'.

دُعِينَا أَمْسَ.	We werden gisteren uitgenodigd.
of:	Men heeft ons gisteren uitgenodigd.
دَعَانَا رَمِيلُنَا.	We werden door onze collega uitgenodigd.

Bij werkwoorden die 2 lijdende voorwerpen bij zich hebben, geldt een speciale syntactische regel die sterk kan afwijken van onze Nederlandse constructie:

- het 1ste lijdend voorwerp uit de actieve zin wordt onderwerp in de passieve zin;
- het 2de lijdend voorwerp blijft in de accusatief staan.

Actief:	سَمَّيْنَا وَوَلَدْنَا مُحَمَّدًا.	We noemden onze zoon Mohammed.
Passief:	سُمِّيَ وَوَلَدْنَا مُحَمَّدًا.	Onze zoon werd Mohammed genoemd.
	of:	Onze zoon heette Mohammed.
Actief:	أَعْطَانِي حَقِيْبَةً.	Hij heeft mij een valies gegeven.
Passief:	أُعْطِيْتُ حَقِيْبَةً.	Er werd me een valies gegeven.
	of:	Men heeft me een valies gegeven.

Ook werkwoorden die een vast voorzetsel bij zich hebben vormen een speciale constructie die sterk afwijkt van het Nederlands. Het passief werkwoord wordt namelijk steeds onpersoonlijk gebruikt in 3 M.E. De rest van de zin blijft dan identiek aan de actiefconstructie:

Actief:	سَيُرْحَبُونَ بِنَا.	Ze zullen ons verwelkomen.
Passief:	سَيُرْحَبُ بِنَا.	Men zal ons verwelkomen.
Actief:	سَنُرْحَبُ بِالزُّوَارِ.	We zullen de bezoekers verwelkomen.
Passief:	سَيُرْحَبُ بِالزُّوَارِ.	De bezoekers zullen verwelkomd worden.
Actief:	هَذِهِ هِيَ الْكُتُبُ الَّتِي بَحَثْنَا عَنْهَا.	Dit zijn de boeken die we zochten.
Passief:	هَذِهِ هِيَ الْكُتُبُ الَّتِي بُحِثَ عَنْهَا.	Dit zijn de boeken die men zocht.

De *muḍāri*'-passief wordt dikwijls gebruikt in combinatie met de negatie لا om Nederlandse adjectieven van het type 'on...baar' weer te geven.

سَلَعٌ لَا تُبَاعُ	onverkoopbare waren
parafrase:	waren die niet verkocht worden
جُمْلَةٌ لَا تُفْهَمُ	een onverstaanbare zin
parafrase:	een zin die niet verstaan wordt
حَفْلَةٌ لَا تُنْسَى	een onvergetelijk feest
parafrase:	een feest dat niet vergeten wordt

25.4. De werkwoorden جَرَى en تَمَّ

Reeds eerder in het handboek is gezien dat het werkwoord قام بـ dikwijls voorkomt in combinatie met een verbaal naamwoord. Het vormt dan een stilistische variant op een persoonsvorm en moet niet noodzakelijk vertaald worden als een afzonderlijk werkwoord, bv.:

قَامَتْ بِزِيَارَةِ الْعَاصِمَةِ = زَارَتْ الْعَاصِمَةَ.

Zij heeft een bezoek gebracht aan de hoofdstad = Zij heeft de hoofdstad bezocht

Op een vergelijkbare manier wordt een passieve persoonsvorm dikwijls omschreven door de werkwoorden جَرَى/يَجْرِي en تَمَّ/يَتِمُّ = 'gebeuren, plaatsvinden, voltrokken worden'.

جَرَى إِزْسَالُ الْأَوْرَاقِ الرَّسْمِيَّةِ = أُزْسِلَتِ الْأَوْرَاقُ الرَّسْمِيَّةُ

De formulieren zijn opgestuurd = Het opsturen van de formulieren is gebeurd

سَتَتَمُّ زِيَارَةُ الْمَدِينَةِ غَدًا = سَتُزَارُ الْمَدِينَةُ غَدًا

De stad zal morgen bezocht worden = Het bezoek aan de stad zal morgen gebeuren

مُنير بَشير

ولد الموسيقار منير بشير في الموصل، وهي مدينة واقعة على نهر دجلة في شمال العراق، من أسرة لها تاريخ موسيقي كبير. بدأ تعلم العود وهو صبي في الخامسة على يد⁴⁸⁰ والده، ثم على يد أكبر أساتذة الموسيقى الموجودين في ذلك الوقت. أصبح منير بشير عازفا⁴⁸¹ ماهرا جدا ولقّب بأمر العود.

عزف في أكثر من خمسين دولة أوربية وأمريكية وآسيوية وتمتع بشهرة عالمية كبيرة لا تقارن. ونشرت له عدة أسطوانات في أوروبا وخاصة في باريس حيث صدر له عدد من أسطوانات الكومباكت.

يعتبر منير بشير فنانا كبيرا سعى طوال حياته لتطوير آلة العود بإضافة معان جديدة إليها. ولعل إضافة وتر جديد إلى آلة العود - وهي الآلة الأكثر استعمالا في الموسيقى العربية - وتأليف مقامات⁴⁸² موسيقية جديدة سميت باسمه، يشكلان دليلا واضحا على عبقرته الموسيقية الفريدة، إذ طوّر الفنون الخاصة بالعود تطورا كبيرا بحيث اعتبر، والحق يقال⁴⁸³، أكبر عازف عود في العصر الحديث.

انتخب منير بشير لمنصب "أمين عام المجمع العربي للموسيقى" ومنصب "نائب رئيس المجلس الدولي للموسيقى (في اليونسكو)". ودرّس الموسيقى في جامعات عديدة أبرزها السوربون وأكسفورد وكامبردج وجنيف وطوكيو. كما نشر مقالات عديدة حول العود والفنون المتعلقة به.

حصل منير بشير على جوائز عالمية عديدة أهمها "وسام كوماندور" من فرنسا و"وسام الاستحقاق" من ملك إسبانيا خوان كارلوس.

توفي في خريف ١٩٩٧ نتيجة لأزمة قلبية حادة. وبموته يموت أحد كبار الموسيقين العرب بعد أن ترك لنا تراثا موسيقيا كبيرا. ومهما يقال عن أعمال منير بشير، خاصة الصوفية⁴⁸⁴ منها التي تركت في المستمع أثرا عميقا، فإنها تعدّ من أروع الأعمال الإنسانية.

⁴⁸⁰ - على يده/يديه = door toedoen van iemand, dankzij iemand

⁴⁸¹ - عازف/ون = (uitvoerend) muzikant

⁴⁸² - De *maqām* is een klassieke Arabische muziekvorm, bekend in een aantal Arabische steden van het Midden-Oosten. Het is een compilatie van wat de stad heeft geërfd aan liederen en melodieën uit de voorbije eeuwen en die sterk verschilt van de rurale en nomadische traditie.

De *maqām* bestaat uit composities die harmonieus met elkaar verbonden worden en waarbij specifieke artistieke eisen in acht worden genomen, die instaan voor een vast evenwicht bij de overgang van de ene melodie naar een andere. Niettemin beschikt de vertolker over een grote vrijheid om zijn eigen accenten te leggen en de *maqām* met improvisaties uit te breiden.

⁴⁸³ - والحق يقال = het mag gezegd worden; men moet toegeven

⁴⁸⁴ - صوفيّ = hier: mystiek

الجامعة العربية

انعقد في مقر جامعة الدول العربية في القاهرة مؤتمر خاص باللغة العربية ووسائل⁴⁸⁵ تطوير تدريسها، ودعي إليه عدد كبير من الخبراء العرب والأجانب. يان مستعرب هولندي حضر المؤتمر. أثناء الغداء دار بينه وبين أحد المشاركين العرب الحوار التالي:

عمر: هل هذه هي المرة الأولى التي تشارك فيها في مؤتمر للجامعة العربية؟
يان: نعم، وجهت إليّ دعوة من قبل لکني لم أشارك لأني كنت أظنّ أن الجامعة العربية منظمة سياسية فقط.

عمر: صحيح أن الجامعة العربية تم تأسيسها سنة ١٩٤٥ لتنسيق الخطط السياسية لأعضائها، إلا أنها تنظم كثيرا من الأنشطة الثقافية والعلمية الخاصة بالعالم العربي. كما تعمل على تطوير التعاون بين الدول العربية في المجالات الاقتصادية والعلمية والثقافية والاجتماعية.

يان: كم يبلغ عدد أعضائها؟

عمر: ٢٢ دولة عربية. وتتكون الجامعة من مجلس الجامعة والأمانة العامة واللجان العامة وعدد من المنظمات المتخصصة التي يجري التشاور بينها دائما بخصوص قضايا معقدة.

يان: مثل ماذا؟

عمر: مثل المنظمة العربية للعلوم والتربية والثقافة التي تعرف باليونسكو العربي - وهي المنظمة التي نظمت هذا المؤتمر - والمنظمة العربية للعلوم الإدارية وكذلك لجان توحيد المصطلحات العلمية.

يان: هل كان مقر الجامعة العربية دائما في القاهرة؟

عمر: نعم، إلا أنه نقل إلى تونس سنة ١٩٧٩ بعد توقيع اتفاقية "كامب ديفيد"⁴⁸⁶، وأعيد إلى القاهرة فيما بعد.

يان: هل يوجد للجامعة فروع في الدول العربية؟

عمر: طبعاً. أنشئت لها فروع في كل الدول العربية. وتنظم في تلك الفروع أنشطة كثيرة تتعلق ببرنامج الجامعة. وللجامعة دور كبير في الحفاظ على الفصحى ونشر استعمالها في الكثير من المجالات.

يان: أعتقد أن الوقت حان لحضور مجموعة العمل التي سجلتُ فيها.

عمر: هيا بنا!

⁴⁸⁵ - وسائل = hier: middelen, maatregelen

⁴⁸⁶ - In 1978 sloten Israël en Egypte het Camp-Davidakkoord, genoemd naar het buitenverblijf van de Amerikaanse president waar het akkoord werd getekend. Enerzijds voorzag het in de oprichting van een autonome Palestijnse autoriteit op de bezette westelijke Jordanoever en de Gazastrook. Anderzijds zou Israël haar troepen terugtrekken uit de in 1967 bezette Sinai; enkel dit luik van het akkoord werd toen gerealiseerd en leidde in 1979 tot een afzonderlijk vredesverdrag met Egypte. De andere Arabische staten beschouwden deze eenzijdige Egyptische stap als een verraad aan de onderlinge solidariteit en besloten de zetel van de Arabische Liga van Kairo (tijdelijk) naar Tunis te verhuizen.

OEFENINGEN

Oefening 1: Vervoegingsoefening (CD 5 – 18)

Pas de modelzinnen aan in functie van de nieuw opgegeven onderwerpen.

a) modelzin: دُلِّلْتُ عَلَى مَحَلِّ بَيْعِ الْأَسْطُوَانَاتِ:

٥. الزائر الأجنبي

٦. أحواي

٣. نحن

٤. الأنسات

١. العازفة

٢. الباعة

b) modelzin: لعله سيعتبر فيما بعد فناناً ماهراً:

٥. هؤلاء المصوِّرون

٦. أنا ووليد

٣. أنا

٤. أنتِ

١. أنتِ

٢. هذه العارضة

c) modelzin: أَلن يُدْعَى الْأَمِيرُ إِلَى الْأَنْشِطَةِ ؟

٥. المشتركات

٦. العروسان

٣. أنتِ

٤. الشباب

١. كل واحدة

٢. أنتن

d) modelzin: أَلْم يُعْطَى الْجَائِزَةُ الَّتِي وُعِدَ بِهَا ؟

٥. الممثلتان

٦. المغنيات

٣. أنتِ وزميلتك

٤. الباحثون

١. أمينة

٢. أنتِ

Oefening 2: Vraag- en antwoordoefening (mondeling)

١. في أيِّ مدينة/قرية ولدت ؟
٢. في أيِّ يوم/شهر/عام ولدت ؟
٣. في أيِّ سنة ولد والداك/إخوتك/أخواتك ؟
٤. في أي سنة توفي عازف العود المشهور منير بشير ؟
٥. في أي سنة توفي النبي محمد ؟
٦. في أي سنة توفي الرئيس المصري جمال عبد الناصر ؟
٧. ماذا يسمّى الكاتب العربي الذي يعتبر أوّل عالم اجتماعي ؟
٨. ماذا يسمّى باللاتينية العالم العربي المشهور ابن سينا ؟
٩. كيف يسمّى بالعربية المبنى الذي يصلي فيه المسيحيون ؟
١٠. كيف تسمّى بالعربية الآلة التي اخترعها Graham Bell ؟

Oefening 3: Vertaal oefening (schriftelijk)

- Vertaal de basisteksten 1 & 2 met behulp van het woordenboek.
- Lees beide basisteksten in de les.

Oefening 4: Morfologische oefening (mondeling)

- S₁ vertaalt volgende actieve persoonsvormen.
- S₂ wijzigt ze in passieve persoonsvormen.
- S₃ vertaalt de nieuwe persoonsvormen naar het Nederlands.

١. حَمَلْتُ	٧. أَوْقَفَ	١٣. يُتَرَجِّمُ	١٩. يَبِيعُ	٢٥. لَمْ يَبِينِ
٢. سَاعَدْنَا	٨. تَبَادَلَتْ	١٤. يَجِدُ	٢٠. يُجِيبُ	٢٦. اسْتَنْتَيْتُ
٣. أَجَلَّتْ	٩. تُحَدِّدُ	١٥. أَعِدُ	٢١. لَمْ يُضِيفْ	٢٧. يَرَوْنَ
٤. اسْتَأْجَرْتُ	١٠. لَمْ نَفْحَصْ	١٦. أَدَارَ	٢٢. حَكَّتْ	٢٨. يُسْمُونَ
٥. فَاجَأَتْ	١١. لَمْ يُتِمَّ	١٧. أَقَامَتْ	٢٣. سَمَّتْ	٢٩. تُعْطُونَ
٦. سَأَلُوا	١٢. اسْتَحْرَجْتُ	١٨. يَقُولُ	٢٤. رَأَتْ	٣٠. لَمْ يَشْتَرِ

Oefening 5: Vervoegingsoefening

A) Beantwoord elke vraag bondig binnen een passiefconstructie met ...إلا... لن...; gebruik daarbij het zinsdeel tussen haakjes (CD 5 – 19).

<u>Vb.:</u>	هل سيقولون ذلك لمحمد؟ (أحمد)
	← لا، لن يُقالَ ذلك إلا لأحمد.
(كلمة التوديع)	١. هل سيلقون عدة كلمات في نهاية المقابلة؟
(أصفر)	٢. هل سيختارون أي نوع من التفاح؟
(صوفي)	٣. هل ستبعبع أسطوانات الموسيقى الشعبية؟
(بعد الشتاء)	٤. هل سيتمون أعمالهم قبل رأس السنة؟
(غير طازج)	٥. هل ستعيدون كل الفواكه إلى البقال؟
(بعض المحادثات)	٦. هل سيشارك أعضاء الحزب في كل محادثات اللجنة؟

B) Beantwoord elke vraag bondig binnen een passiefconstructie met ...بل... لم... (CD 5 – 20).

<u>Vb.:</u>	هل قيلَ ذلك لمحمد؟ (أحمد)
	← لا، لم يُقَلْ ذلك لمحمد بل لأحمد.
(الإسعاف)	١. هل طُلبَ رجال الشرطة إلى مكان الحادث؟
(ليمون)	٢. هل أُضيفَ عصير البرتقال إلى هذا الشراب؟
(علم الاجتماع)	٣. هل نُظِّمَتْ في قسمك دروس في العلوم الإدارية؟
(الأربعاء)	٤. هل نشرُوا المقالة عن الأزمة الحالية في جريدة الخميس؟
(شيئا فشيئا)	٥. هل اتَّخذت الإجراءات الضرورية فوراً آنذاك؟

(حديث ومفاجيء)

٦. هل أعطاك رئيس اللجنة جائزة تقليدية ؟

Oefening 6: Invul- en vervangingsoefening (mondeling)

- Kies het geschikte verbaal naamwoord uit onderstaande lijst.

- Vervang de constructies met تمّ en جرى + V.N. door constructies met één persoonsvorm.

(بحث، بناء، حلّ، إذاعة، تسجيل، معالجة، استعارة، تنظيم، اتحاد)

١. جرى - هذه الأسطوانة في ٢٦/٢/٢٠٠٢.
٢. كان من الضروري أن تتم - الجرحى في مكان الحادث.
٣. جاء في الإعلان أن عدة أنشطة مسائية سيتم لها خلال موسم الحج⁴⁸⁷.
٤. لم يتم - الحزب الوطني إلا بسبب الخلافات المستمرة بين أهم سياسيينه.
٥. تمت - الكثير من المؤسسات السياسية من الدول الغربية المستعمرة.
٦. ستجري - الأخبار الجوية القادمة في تمام الساعة الواحدة وخمس دقائق.
٧. لم يتم - الجمهوريتين الألمانيّتين إلا بعد ٤٥ سنة من نهاية الحرب العالمية الثانية.
٨. نصحت دوائر البلدية بألا يجري - المركز الثقافي المحلي إلا بعد أن يتم - دقيق للمشاريع.

Oefening 7: Syntactische oefening (schriftelijk)

Verbind volgende onafhankelijke zinnen op zinvolle manier tot samengestelde zinnen. Gebruik daarvoor het voegwoord dat tussen haakjes is opgegeven.

Vb.:

يحكى أن والديه ربّياه تربية ممتازة.

(كأن)

اعتبره والداه آنذاك أميرهما.

← يحكى أن والديه ربّياه تربية ممتازة كأنه كان أميرهما

(بعد أن)

١. سأشرح معنى المصطلحات الجديدة.

أعيدني⁴⁸⁸ قراءة النص فيما بعد.

(مهما)

٢. يقال الشيء الكثير عن أعمال مُنير بشير.

إن أعماله تعدّ من أروع الأعمال الإنسانية.

(كلما)

٣. تنظم أنشطة من أجل الشباب في السبت من كل أسبوع.

في اعتقادي أن الشباب سيجيئون كل مرة.

⁴⁸⁷ = de periode van de bedevaart

⁴⁸⁸ = أَعَادَ - hier: herhalen. Wanneer gevolgd door een verbaal naamwoord kan أَعَادَ het equivalent zijn van een werkwoord voorafgegaan door het bijwoord 'opnieuw' of het prefix 'her-', bv. أَعَادَ القراءة = opnieuw lezen, herlezen.

- ٤ . غادر أخو زوجتي بيته في الأحد الماضي في السادسة لتناول العشاء عندنا. (رغم أن)
إلا أنه لم يصل إلينا قبل العاشرة.
- ٥ . هل تريدون شيئاً نادراً يذكركم برحلتكم إلى منطقة الأقصر ؟ (إذا)
إذن اشترؤا تحفة نفيسة من البائع الساكن قرب الموقع الأثري.
- ٦ . استثمر جداي مبالغ عظيمة في تلك المؤسسة. (دون أن)
لم يدرك جداي أنهما سيلقيان صعوبات. (بحيث)
نتيجة لذلك أصبح عليهما أن يبيعا دارهما.
- ٧ . هل تقيمين في مكة خلال موسم الحج ؟ (إن)
ستوافقين على أن مكة مدينة عالمية الطابع.
- ٨ . في المؤتمرات نصف السنوية للحزب الاشتراكي كانت تجرى محادثات لا تنتهي⁴⁸⁹. (إذ أن)
كان من عادة بعض الصحفيين أن يقضوا وقتهم بلعب الورق في أثناء ذلك. (بينما)

